കേരള

ഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രം

അഞ്ചാം ഭാഗം

സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധിയ്ക്കുശേഷം 1954 വരെ മുദ്രിതമായ ഭാഷാ പുസ്തകങ്ങളിൽ വച്ച്, നമ്മുടെ വാത്സല്യഭാജനവും അഭിമാനപാത്രവും ആയ പണ്ഡിത് ജവഹർലാൽജിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നടക്കുന്ന ഇൻഡ്യൻ നാഷണൽ അക്കാഡമി സമ്മാനോർഹമായി തീർച്ചപ്പെടുത്തി അയ്യായിരം രൂപ പാരിതോഷികം നല്കിയ ഏക മലയാള മഹാഗ്രന്ഥം.

ആർ. നാരായണപ്പണിക്കർ ബി. എ., എൽ. റ്റി.

കേരള

ഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രം

അഞ്ചാം ഭാഗം

ഗ്രന്ഥകർത്താ

ആർ. നാരായണപ്പണിക്കർ

ബി. ഏ., എൽ. ററി.

പ്രസാധകൻ

പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള,

വിദ്യാവിലാസിനി ബുക്ക്ഡിപ്പൊ,

ചാല — തിരുവനന്തപുരം.

വില രൂപ 5

പകർപ്പവകാശം പ്രസാധകന്
രണ്ടാംപതിപ്പ് കാപ്പി 1000.
1956/1131.

യൂണിവേഴ്സിറ്റിപ്രസ്സ്—തിരുവനന്തപുരം

പ്രസ്താവന

1099 കർക്കടകം 8-ാനു- അച്ചടി തുടങ്ങിയ ഈ സാഹിത്യചരിത്രം ജഗദംബികയുടെ കൃപയാൽ ഇപ്പോൾ പൂർത്തിയായിരിക്കുന്നു. രണ്ടായിരത്തി അഞ്ഞൂറിൽപരം വശങ്ങളുള്ള ഈ പ്രാമാണികഗ്രന്ഥത്തെ—അതെ, സർദാർ കെ. എം. പണിക്കർ അവർകൾ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ, 'അതു് എന്തൊക്കെ പറഞ്ഞാലും ഇതു് ഒരു പ്രാമാണിക ഗ്രന്ഥമായ് തന്നെ പരിലസിക്കും'—അപ്രകാരമുള്ള ഈ പ്രാമാണികഗ്രന്ഥത്തെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ ഞങ്ങൾക്കു നേരിട്ടിട്ടുള്ള ക്ലേശങ്ങളെ പറഞ്ഞറിയിക്കാവുന്നതല്ല. അവയിൽ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതു് കടലാസ്സിനു നേരിട്ട ദൗർലഭ്യവും യുദ്ധപരിതഃസ്ഥിതിയിൽ മുദ്രണാലയങ്ങൾക്കു സംഭവിച്ച ക്ഷമതക്കുറവും അമിതമായ അച്ചടിക്കൂലിവർദ്ധനയും ആണു്. അഞ്ചാംവാല്യത്തിന്റെ മാറ്റർ ഒരു പ്രസ്സുകാരുടെ കൈയിൽ ഒരു വർഷത്തോളം ഇരുന്നു. അതിനുശേഷമാണു് കൊല്ലം "വിജ്ഞാനപോഷിണി" അച്ചുക്കൂടക്കാരെ ഏല്പിക്കയുണ്ടായതു്. അവർക്കും കൃത്യാന്തരബാഹുല്യത്താലും കൈയെഴുത്തുപ്രതിയുടെ അസ്ഫുടതകൊണ്ടും ഒരു കൊല്ലത്തിൽ കൂടുതൽ ഇതിനു വേണ്ടിവന്നു.

ഒന്നാംഭാഗം 1102 കർക്കടകം 7-ാംതീയതിയും രണ്ടാംഭാഗം 1104 ധനു 10-ാംതീയതിയും പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു.

സാഹിത്യപരമായി ഇതിനെക്കാൾ ബൃഹത്തായ ഒരു ഗ്രന്ഥം ഇതേവരെ ഭാഷയിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നാണു് ഞങ്ങളുടെ അഭിമാനം. ഞങ്ങളെ ഈ വിഷയത്തിൽ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച സഹൃദയവരേണ്യന്മാരായ ഉള്ളൂർ, വള്ളത്തോൾ, സർദാർ കെ. എം. പണിക്കർ മുതലായവരോടു് ഞങ്ങൾ അത്യന്തം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഏതു പ്രസിദ്ധീകരണത്തിന്റെ വിജയവും പൊതുജനങ്ങളുടെ ഹൃദയപൂർവ്വമായ സഹകരണത്തെ

ആശ്രയിച്ചാണല്ലോ ഇരിക്കുന്നതു്. ആ വിഷയത്തിലും ഞങ്ങൾക്കു സംതൃപ്തിക്കു അവകാശമുള്ളു.

ഞങ്ങളുടെ ഏററവും വലിയ കടപ്പാടു് ഗ്രന്ഥകാരനോടാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യസേവനത്തിൽ അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്ന നിഷ്കാമകർമ്മത്തിന്റെ വൈപുല്യം ഞങ്ങളെപ്പോലെ അടുത്തു പരിചയിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കേ പൂർണ്ണമായി അറിഞ്ഞുകൂടൂ. മററു പലരും ശീതമസ്തിഷ്കയോഗ്യങ്ങളായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ, ഇദ്ദേഹം പല തരത്തിലുള്ള ജീവിതക്ലേശങ്ങളേയും പ്രതിബന്ധങ്ങളേയും തരണംചെയ്തു് സാഹിത്യചരിത്രം, നവയുഗഭാഷാനിഘണ്ടു, സാങ്കേതികനിഘണ്ടു, ആംഗലമലയാള ബൃഹൽകോശം, തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രം, ആയുർവേദചരിത്രം ഇത്യാദി ആപേക്ഷികമായി ആദായശൂന്യങ്ങളും അത്യന്തം ശ്രമാവഹങ്ങളുമായ ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥങ്ങളേയാണു് കൈരളിയുടെ തൃപ്പാദങ്ങളിൽ കാഴ്ച വയ്ക്കുന്നതു്.

പ്രാചീനങ്ങളും അമുദ്രിതങ്ങളും ആയ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ തേടിപ്പിടിക്കുന്നതിലും, അവയിൽ യുക്തിയുടെ വെളിച്ചം പതിപ്പിച്ചു് തദ്ഗ്രന്ഥകർത്താക്കളെ കണ്ടുപിടിക്കുന്ന വിഷയത്തിലും അദ്ദേഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന സാമർത്ഥ്യം അനന്യാദൃശമാണെന്നു് നിഷ്പക്ഷപാതികളായ ഏവരും സമ്മതിക്കാതിരിക്കയില്ല. ഈ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം പരസഹായം ലേശംപോലും അപേക്ഷിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതാണു് അത്ഭുതാവഹമായിരിക്കുന്നതു്. സ്വാഭിപ്രായപ്രകടനത്തിൽ അദ്ദേഹം മുഖം നോക്കാറില്ലെങ്കിലും, തെററു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചാൽ കൃതജ്ഞതാപൂർവം അതിനെ അംഗീകരിക്കയും, അഭിവന്ദ്യന്മാരെ യഥോചിതം ആദരിക്കയും ചെയ്യുന്നതിൽ ലേശം വിമുഖനല്ല. താൻ എല്ലാവരെയുംകാൾ എളിയവനാണെന്നുള്ള വിശ്വാസവും, ആ വിശ്വാസത്തിനു് അനുരൂപമായുള്ള പെരുമാററവും, സർവോപരി ജഗദംബികയിലുള്ള ദൃഢവിശ്വാസവും ആണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിജയഹേതു. കാഴ്ചയിലോ, സംഭാഷണാവസരങ്ങളിലോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബഹുമുഖവും വിപുലവുമായ പാണ്ഡിത്യം അത്ര പ്രസ്ഫുരിക്കാറില്ല

കിലും, തെല്ലൊന്നു് ഇളക്കിവിട്ടാൽ ആ വിജ്ഞാനഭണ്ഡാഗാരത്തിന്റെ ചില അംശങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടാതിരിക്കയില്ല. മനുഷ്യർ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട വിജ്ഞാനശാഖകളിലൊന്നിലും അദ്ദേഹം അപരിചിതനല്ല. എല്ലാററിലും സാമാന്യത്തിൽ കവിഞ്ഞ പരിജ്ഞാനം അദ്ദേഹം സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഗ്രന്ഥങ്ങളാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരാധനാമൂർത്തികൾ. അവയുടെ ഇടയ്ക്കു് നിരന്തരം ജീവിതം നയിക്കുന്ന ഒരാളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അങ്ങിനെ വരാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലല്ലോ. ഭാരതഖണ്ഡത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് അറിഞ്ഞുകൂടാത്ത ഒരു സാഹിത്യഭാഷയും ഇല്ലെന്നു് യാതൊരു സംശയവും കൂടാതെ പറയാം. ഇങ്ങനെയുള്ള ഈ മഹാനുഭാവനോടു് ഞങ്ങൾക്കുള്ള കടപ്പാടിനെ ഞങ്ങൾ എങ്ങനെ പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടു?

ഒന്നാം വാല്യത്തെപ്പററി രണ്ടു വാക്കു പറയാതെ തരമില്ല. എത്രതന്നെ സംക്ഷേപിച്ചിട്ടും, അതു എഴുനൂറിൽപരം വശങ്ങളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കവികളെപ്പററി ഒന്നും പറയാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടണമെന്നായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശം. അതിനാൽ ഇന്നത്തെ സാഹിത്യപ്രവണതകളുടെ ഒരു ദിഗ്ദർശനം ചെയ്വാൻ മാത്രമേ ഇതിൽ ശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളു. വേണ്ടിവന്നാൽ അചിരേണ ഒരു പുസ്തകം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളാം.

ഈ ഗ്രന്ഥപ്രസിദ്ധീകരണവിഷയത്തിൽ ഞങ്ങളെ മനഃപൂർവ്വം സഹായിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ മുദ്രണാലയപ്രവർത്തകന്മാരോടും ഞങ്ങൾ കൃതജ്ഞത പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഈ പ്രസിദ്ധീകരണം അപൂർണ്ണമോ വികലമോ ആയിരിക്കാം. എന്നാൽ സ്നേഹപൂർവ്വം അതിലെ ന്യൂനതകളെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുതരുന്നവരോടു് ഞങ്ങൾ കൃതജ്ഞരായിരിക്കുന്നതാണു്. തിരുനാൾവാരത്തിൽ ഇതിനെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ സാധിച്ചതു് ഒരു ഭാഗ്യമായി ഞങ്ങൾ കരുതുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം
6—8—1122.

പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള
പ്രസാധകൻ.

മുഖവുര

ഞാൻ എഫ്. ഏ. ക്ലാസ്സിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു് മഹാകവി ഉള്ളൂർ പരമേശ്വരയ്യർ അവർകൾ അമ്പലപ്പുഴ മലയാളം സ്കൂളിന്റെ വാർഷികയോഗത്തിൽ ആദ്ധ്യക്ഷ്യം വഹിക്കാനായി വന്നിരുന്നു. അന്നാണു് ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിനെ ഇദംപ്രഥമമായി കണ്ടതു്. മനസാ ആരാധിച്ചുപോന്ന ആ മഹാപുരുഷനെ കാണ്മാൻ സാധിച്ചതിൽ ഞാൻ അത്യന്തം സന്തുഷ്ടനായി. പ്രസംഗമദ്ധ്യേ അദ്ദേഹം ചെയ്ത ഒരു പ്രസ്താവന എന്നെ കുറേക്കൂടി ആനന്ദിപ്പിച്ചു. അതായതു് ഒരു വ്യാഴവട്ടമായി അദ്ദേഹം സാഹിത്യചരിത്രനിർമ്മാണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കു ആയിരുന്നുവത്രേ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സർവ്വാധികാര്യക്കാരുടെ ഭാഷാചരിത്രം രണ്ടു മൂന്നു കുറി വായിച്ചു തീർന്നിരുന്ന എനിക്കു് അന്നേ അതിന്റെ പോരായ്മകളെക്കുറിച്ചു ബോധ്യം ഉണ്ടായിരുന്നു.

കാലം പിന്നെയും മുന്നോട്ടു പോയി. ഞാൻ പറവൂർ ഇംഗ്ലീഷ്പള്ളിക്കൂടം ഹെഡ്മാസ്റ്റർ ഉദ്യോഗം കൈയേററു. അന്നുണ്ടായ ഒരു ദാരുണസംഭവം, അതായതു് എന്റെ പ്രഥമപത്നിയുടെ ദേഹവിയോഗം, എന്നെ സങ്കടക്കടലിൽ ആഴ്ത്തി. ഐഹികങ്ങളായ കാര്യങ്ങളിൽ അതു് എന്നെ ഏറെക്കുറെ വിരക്തനാക്കിത്തീർത്തു. ഉപനിഷത്തുകൾ, ശ്രീരാമകൃഷ്ണചരിതാമൃതം, ഭഗവദ്ഗീത, Imitation of Christ എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളാണു് അന്നു് എനിക്കു് ഏറെക്കുറെ ആശ്വാസപ്രദമായിരുന്നതു്. അതിനോടുകൂടി, സമയം കൊല്ലുന്നതിനു വേണ്ടി, അദ്ധ്യാപകന്മാരെ ഹൈയർ പരീക്ഷയ്ക്കു പഠിപ്പിക്കുന്ന ഭാരവും ഞാൻ കൈയേററു. അപ്പോഴാണു് സാഹിത്യചരിത്രത്തിന്റെ അഭാവംകൊണ്ടുള്ള വൈഷമ്യം എനിക്കു മനസ്സിലായതു്. സ്വന്തമായി ഒരു ലൈബ്രറിയുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ, അതിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി ഞാൻ ചില നോട്ടുകൾ തയ്യാറാക്കി. അതാണു് ഈ സാഹിത്യചരിത്രത്തിന്റെ പ്രാരംഭം.

പരമേശ്വരയ്യരവർകളുടെ ചരിത്രം വെളിയിൽ വന്നിരുന്നെങ്കിൽ, ഞാൻ തീർച്ചയായും ഈ സാഹസത്തിനു് ഉദ്യമിക്കുമായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസ്തുതമായ അദ്ധ്യക്ഷപ്രസംഗം കഴിഞ്ഞിട്ടു് പിന്നെയും മൂന്നു വ്യാഴവട്ടങ്ങൾ ആയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ എന്റെ സാഹസം ക്ഷന്തവ്യമാണെന്നു് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഇപ്പോഴിതാ പിന്നെയും ചില പാര്‍ശ്വന്മാരുടെ ഗര്‍ജ്ജനം കേള്‍ക്കുന്നു—"മൂവായിരത്തില്‍പരം വര്‍ഷങ്ങളുള്ള ഒരു പ്രാമാണിക സാഹിത്യചരിത്രം പുറപ്പെടാന്‍ പോകുന്നു. പണിക്കരുടെ ചരിത്രം സാരമില്ല." സാരമുണ്ടെന്നു് ആരു പറഞ്ഞു? ആ സാഹിത്യസവ്യസാചിയുടെ പുസ്തകം ആദ്യമായി വിലയ്ക്കു വാങ്ങുന്നതു് ഞാനായിരിക്കും. പക്ഷെ അതുകൊണ്ടു് എന്റെ ഗ്രന്ഥം അന്തര്‍ദ്ധാനം ചെയ്യുമെന്നു് ആരും വിചാരിക്കേണ്ട. ഹിമവാനോടൊപ്പം മുക്കുന്നിമലയ്ക്കും പ്രപഞ്ചവ്യവസ്ഥിതിയില്‍ സ്ഥാനമില്ലേ? കേരളീയജനതയ്ക്കു് ഗുണദോഷവിവേചനശക്തിയില്ലെന്നും അവര്‍ എന്തും വിശ്വസിച്ചുകൊള്ളുമെന്നും ആയിരിക്കണം ഈ പാര്‍ശ്വന്മാരുടെ വിശ്വാസം. എന്നാല്‍ വാസ്തവം അങ്ങിനെയല്ല. മഹാത്മാഗാന്ധി അരുളിച്ചെയ്യുന്നതുപോലും അപ്പാടെ കണ്ണടച്ചു വിശ്വസിക്കാന്‍ ഇന്നത്തെ മലയാളികള്‍ സന്നദ്ധരല്ലെന്നാണു കാണുന്നതു്. അഥവാ എന്റെ ഗ്രന്ഥം കാലസമുദ്രത്തില്‍ ആണ്ടുപോകയെന്നു വന്നാല്‍തന്നെയും എനിക്കു യാതൊരു ക്ലേശവുമില്ല. എത്ര മഹാ സാമ്രാജ്യങ്ങള്‍ തകര്‍ന്നുപോയിരിക്കുന്നു! എന്നിട്ടും മനുഷ്യന്‍ പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടല്ലേ ഇരിക്കുന്നതു്?

എന്റെ പുസ്തകം സമ്പൂര്‍ണ്ണമാണെന്നോ അതിനെ അതിശയിക്കത്തക്ക ഒരു ഗ്രന്ഥവും ഇനി ഉണ്ടാകയില്ലെന്നോ വിശ്വസിക്കത്തക്കവണ്ണം ഞാന്‍ അത്രയ്ക്കു ദാംഭികനല്ല. നേരെമറിച്ചു് സാക്ഷാല്‍ സരസ്വതീദേവിതന്നെ വന്നു് ഒരു സാഹിത്യചരിത്രം നിര്‍മ്മിച്ചാലും, അതിലും തെററു പററുമെന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം. ഞാന്‍ എന്റെ ഭാഷയുടെ അഭ്യുദയത്തിനുവേണ്ടി പ്രയത്നിച്ചു; എന്നാല്‍ കഴിയുന്നത്ര യത്നിച്ചു—ഫലാപേക്ഷ കൂടാതെ യത്നിച്ചു; അതു് ഏതെങ്കിലും വിധത്തില്‍ മലയാളികള്‍ക്കു പ്രയോജനീഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കില്‍ ഞാന്‍ ചരിതാര്‍ത്ഥനായി. അതല്ല മറിച്ചാണു് ഫലമെങ്കില്‍, അതുകൊണ്ടുണ്ടായ ദോഷം മററാര്‍ക്കുമല്ലല്ലോ. ബഹുസഹസ്രം ദിനങ്ങളിലെ നിദ്രാഭംഗവും മററു ക്ലേശങ്ങളും ഞാനല്ലേ അനുഭവിച്ചതു്? ജഗദംബികയുടെ പ്രേരണ അനുസരിച്ചു് ഞാന്‍ എഴുതി. ദേവിയുടെ കടാക്ഷത്താല്‍ അതിനെ പൂര്‍ത്തിയാക്കുകയും ചെയ്തു. അതു കൊള്ളരുതെന്നു കാണിച്ചാലെന്തു്?

തിരുവനന്തപുരം,
2—8—1122.

ആര്‍. നാരായണപ്പണിക്കര്‍

ഉള്ളടക്കം

അദ്ധ്യായം 19

കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ

ഇദ്ദേഹം 1020 കുംഭം 10-ാംനു പൂയം നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മാതാവു് ദേവി അംബത്തമ്പുരാട്ടിയും പിതാവു് തളിപ്പറമ്പത്തു മല്ലപ്പള്ളി നാരായണൻനമ്പൂരിയും ആയിരുന്നു. സകലശാസ്ത്രപാരാവാരപാരംഗതനായിരുന്ന പിതാവു് സ്വപുത്രന്റെ വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ സദാ ശ്രദ്ധാലുവായി വർത്തിച്ചു. അഞ്ചാംവയസ്സിൽ തിരുവാഴ്പ്പിൽ രാമവാരിയർ ബാലനെ എഴുത്തിനിരുത്തി. പ്രഥമപാഠങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹം പഠിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും കാവ്യപരിശീലനം പിതാവിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിലാണു നടന്നതു്. നാലു കൊല്ലംകൊണ്ടു് ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം, രഘുവംശം, കുമാരസംഭവം, മാഘം, നൈഷധം എന്നീ കാവ്യങ്ങൾ അദ്ദേഹം വായിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ മാതുലനായ രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ മൂലംതിരുനാൾ തിരുമേനിയുടെ പിതാവായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഭാഗിനേയനെ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി. മഹാവിദ്വാനായിരുന്ന അദ്ദേഹം മരുമകന്റെ പഠിത്തത്തിൽ പ്രത്യേകം നിഷ്കർഷിച്ചതിനാൽ നാലു കൊല്ലംകൊണ്ടു് രാജകുമാരൻ നാടകാലങ്കാരങ്ങളിലും, വ്യാകരണം, തർക്കം, മീമാംസ ഇത്യാദി ശാസ്ത്രങ്ങളിലും അഗാധമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. 1034-ൽ പ്രിയമാതുലനു് ദേഹവിയോഗം സംഭവിച്ചു. ഇതിനിടയ്ക്കു് പാച്ചുമൂത്തതിന്റെ അടുക്കൽ വൈദ്യവും പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതേ കൊല്ലത്തിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു് ഉപനയനം നടത്തിയിട്ടു് അദ്ദേഹത്തിനെക്കൊണ്ടു് മഹാരാജാവു്

മഹാവിദുഷിയും സംഗീതകുശലയും ആയ ലക്ഷ്മീറാണിയുടെ പള്ളിക്കെട്ടു നടത്തിച്ചു.

വിവാഹത്തിനു ശേഷവും വിദ്യാഭ്യാസം തുടൎന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. സുബ്രഹ്മണ്യദീക്ഷിതർ, ശീനശാസ്ത്രികൾ ഇവരുടെ അടുക്കൽ "ശബ്ദേന്ദുശേഖര"പൎയ്യന്തം വ്യാകരണവും, ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കൽ വേദാന്തവും, മറ്റൊരു രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കൽ തൎക്കവും പഠിച്ചു് അവിടുന്നു് അഭിജ്ഞോത്തമനായിത്തീൎന്നു. ഇതിനോടുകൂടി ഇംഗ്ലീഷു്, മഹാരാഷ്ട്രം, ഹിന്ദുസ്ഥാനി, തമിഴ്, തെലുങ്കു് എന്നീ ഭാഷകളും തക്ക ഗുരുക്കന്മാരിൽനിന്നു പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. 'സ്വസ്ഥമായ ശരീരത്തിൽ സ്വസ്ഥമായ മനസ്സു്' എന്നൊരു യവനപഴമൊഴിയുണ്ടു്. ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ മൃഗയാവിനോദത്തിലും കായികവിദ്യയിലും ഏൎപ്പെട്ടു് ശരീരത്തിനു നല്ല ദൃഢതയും മെയ്‌വഴക്കവും സമ്പാദിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിനു് ഏഴടി ഉയരമുള്ള മതിൽ ചാടിക്കടപ്പാൻ കഴിയുമായിരുന്നത്രേ. മൃഗയാവിനോദത്തിൽ തനിക്കു് എത്രമാത്രം താല്പൎയ്യമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു് അദ്ദേഹം 'എന്റെ മൃഗയാസ്മരണകൾ' എന്ന ലേഖനംവഴിക്കും,

"കുന്നിന്നങ്ങേപ്പുറമടവിയുണ്ടായതിൽ പോയതന്നും
കുന്നിച്ചുറ്റും കുളകളൊടു ഞാൻ കൂട്ടി നായാട്ടുകാരെ
പന്നിക്കൂട്ടം പുലിയിതുകളെ വേട്ടയാടീട്ടയത്നം
കൊന്നിട്ടുണ്ടന്നതിലധികരസം സ്വല്പമായല്ല ബാലേ"

എന്നു് മയൂരസന്ദേശപദ്യംവഴിക്കും പ്രകാശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

അതിബാല്യംമുതല്ക്കുതന്നെ അദ്ദേഹം സാഹിത്യവ്യവസായത്തിൽ ഏൎപ്പെട്ടു. മിക്ക കവിതകളും സംസ്കൃതത്തിലായിരുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കെയാണു് ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് 1042-ൽ അദ്ദേഹത്തിനെ ബുക്കുകമ്മറ്റിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷനായി തിരഞ്ഞെടുത്തതു്. പാഠപുസ്തകക്കമ്മറ്റിയിലെ അംഗങ്ങളിൽ ഒരാൾ ഒഴികെ, മറ്റാരും മലയാളത്തിൽ കൂട്ടിച്ചേൎത്തു വായിപ്പാൻ പോലും വശമുള്ളവരായിരുന്നില്ല. അണ്ണാജിരായർ ഇംഗ്ലീഷിലും, സുബ്രഹ്മണ്യദീക്ഷിതർ സംസ്കൃത

ത്തിലും പാണ്ഡിത്യമുള്ളവരായിരുന്നു എങ്കിൽ മുൻഷി രാമൻ തമ്പിക്കു് Lying in hospital എന്നതിനെ ആശുപത്രിയിൽ കിടമുറി കിടക്കുന്ന എന്നു തർജ്ജമ ചെയ്യത്തക്ക പരിചയമേ ഇംഗ്ലീഷുമായുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അങ്ങിനെയായിരുന്നു കമ്മററിയുടെ സ്വഭാവം. അണ്ണാജിരായരുടെ അപേക്ഷ അനുസരിച്ചാണു് വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ കമ്മററിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷപദത്തിൽ അവരോധിക്കപ്പെട്ടതു്.

ആ നിലയിൽ പല ഗദ്യപുസ്തകങ്ങൾ എഴുതുന്നതിനു് വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ നിർബ്ബന്ധിതനായി. വിജ്ഞാനമഞ്ജരി, സന്മാർഗ്ഗപ്രദീപം, മഹച്ചരിതസംഗ്രഹം, സന്മാർഗ്ഗസംഗ്രഹം മുതലായ നല്ല നല്ല പുസ്തകങ്ങൾ കമ്മററിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പ്രസാധിതങ്ങളായി. ഞാൻ ഇംഗ്ലീഷ്സ്കൂളിൽ II ഫാറത്തിൽ പഠിക്കുന്ന കാലംവരെ ഈ പുസ്തകക്കമ്മററിവക ഒന്നു മുതൽ മൂന്നുവരെയുള്ള പാഠപുസ്തകങ്ങളാണു നടപ്പിൽ ഇരുന്നിരുന്നതു്.

മലയാളത്തിലെ പറയത്തക്ക അന്നത്തെ പദ്യകൃതികൾ ആട്ടക്കഥകളും ചില സ്തോത്രങ്ങളുമായിരുന്നു. അക്കാലത്തെ പ്രസിദ്ധ പണ്ഡിത കവികളെല്ലാം കഥകളി രചിച്ചിട്ടുള്ളവരായിരുന്നു. മാതുലന്റെ ശിക്ഷണത്തിൽ അദ്ദേഹം മുദ്രകൈകൾ നല്ലപോലെ വശമാക്കിയിരുന്നു. ഹനുമദുത്ഭവം, മത്സ്യവല്ലഭവിജയം, പ്രലംബവധം, ധ്രുവചരിതം, പരശുരാമവിജയം എന്നീ കഥകൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ളവയാണു്. മാതുലൻ എഴുതി പൂരിപ്പിക്കാതെ ഇട്ടിരുന്ന സോമവാരവ്രതം ആട്ടക്കഥ പൂർത്തിയാക്കിയതും അദ്ദേഹമായിരുന്നു.

ഈ കഥകൾ ഒരുപോലെ ശബ്ദാർത്ഥസുന്ദരങ്ങളാണെങ്കിലും ധ്രുവചരിതമാണു് ഏററവും പ്രൗഢം. പ്രസിദ്ധഗായകനായിരുന്ന ഹരിഹരശാസ്ത്രികളുടെ ഉപദേശം അനുസരിച്ചു് സാർവ്വത്രികമായി അന്ത്യപ്രാസം ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതിനാൽ പാട്ടുകളെല്ലാം പാടിക്കേൾപ്പാൻ രസമുള്ളവയാകുന്നു. അശ്വതിയും, ഇരയിമ്മനും ആയിരുന്നു ആട്ടക്കഥകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദർശങ്ങൾ.

ഹനുമദുൽഭവം 1039-ൽ അരങ്ങേററം കഴിഞ്ഞു.

ധിന്നാംധിന ഭയാവഹ ത്രിഭുവനോല്ലാസാവനീകിന്നീ
ധിന്നാംധിന പരമ്പരാസ്ഫുരിതഘോരവാദ്യായിതം
ധിന്നാംധിനവൃഷം ചരാചരശരണ്യമേകം മഹോ
ധിന്നാംധിനകവ്യഥാ ഹരതു ധീരമാരാധ്യതാം

വേണീധൃതധിന്നാംധിന്നാന്തരഗത്രേണീ സരോജാസന
പ്രാണീഭിതതുഷ്ടസ്ഥിതാ നതജനശ്രേണീ വ്യഥാഹാരിണീ
വാണീ മഞ്ജിമ പുഞ്ജനിർജ്ജിതസുധാവേണീ കൃപാധോരണീ
വാണീവാദമിതപൂരണീ മമ ഹൃദി പ്രീത്യാ നരീനൃത്യതാം!

ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ പതിനെട്ടു വയസ്സുള്ള ഒരു ബാലൻ എഴുതിയതാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ ആരു വിശ്വസിക്കും?

'ഭീമാനേ ഭുവനലോകരധൈര്യയന്ത്രി സന്മാനനോ മാനസേനാ:
ധീമാനന്യ ഫലാന്തരം വിരഹിണഃ കാമായുധേ സായകേ:
ധാമാനേകലതാമഞ്ജരീ മധുകരീ വൃന്ദാകുലം പ്രാചുര്യ-
ധാമാരോപവനം വിമാനമണീം വൃന്ദാരക ഗ്രാമണീഃ''

എന്ന ശ്ലോകം 'മാകന്ദോൽക്കരമഞ്ജരീ മധുധരീ മത്താന്യപുഷ്ടാംഗനാ' എന്ന അശ്വതിയുടെ ശ്ലോകത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നു.

മത്സ്യവല്ലഭവിജയം—ഇതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ കൃതിയാകുന്നു. ഈ രണ്ടു കൃതികളിലും കഥാസന്ദർഭത്തിന്റെയും രംഗവിഭാഗത്തിന്റെയും സമ്പ്രദായം ഏറെക്കുറെ തൃപ്തികരമല്ലാത്തതിനാൽ, അനന്തപുരത്തു മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു് എഴുതപ്പെട്ട കൃതിയാണു് പ്രലംബവധം.

പ്രലംബവധം—പാട്ടുകൾ പാടിക്കേൾപ്പാൻ വളരെ സുഖമുള്ളവയാണു്. ഒരു പാട്ടുദ്ധരിക്കാം.

"നന്ദഗോപകുമാര നന്ദനീയചരിത
നിന്ദിതനീലമേഘ സുന്ദരാംഗ
കുശലം കിം ഗോപപുത്ര സമേതനാ-
യിങ്ങനെ ഭവാനദ്യ വന്നു ചാരെ?
കരുണാനിവാസിൻ ഞാനൊരു സീമന്തിനി
മാനനീയ ചരിത്ര മമ വാക്കു കേൾ
ആനന്ദമേകുമായ സന്തതി വന്നു നിന്നാൽ
നന്ദഗോപകുലത്തിൽ നലമോടു ജനിച്ചാലും,''

പരശുരാമചരിതം നാലാമത്തെ ആട്ടക്കഥയാണ്. ഇതിലെ ശ്ലോകങ്ങളും ഗാനങ്ങളും പ്രായേണ ലളിതങ്ങളായിരിക്കുന്നു. അർത്ഥഗാംഭീര്യം കുറയും.

ധ്രുവചരിതം—1043-ൽ ഒൻപതുദിവസംകൊണ്ടു രചിച്ചതാണ് ഇക്കൃതി. ഹരിഹരഭാഗവതരുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം എല്ലാ പാട്ടുകളിലും അന്ത്യപ്രാസം ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

"ശ്യാമാം ഏകകരവചാരുഹാസലഹരീ വിഭ്രാജിതാമുൽബണ
ശ്രീമത്താമരസേക്ഷണാം പ്രണയിനീമഭ്യുല്ലസത്താരകാം
സ്വഹായല്ലാഗതാ യഥാ ഹിമകരോ ജ്ഞേന ത്രിയാമാം തഥാ
കഞ്ചിദ്ദൃഷ്ടകലേബരസ്സമനൃത്യാപ സച്ചിദ്ദേശ്വരം"

എന്ന ശ്ലോകം 'ഉന്മീലത് പത്രവല്ലീം' എന്ന ശ്ലോകത്തിന്റെ സന്താനംപോലെയിരിക്കുന്നു.

"മതിമുഖിമാരണിയുന്ന അലിമാല തരകളുകഞ്ജാരഗാമിനി പോലെ,
മധുരിമകലരും മലയമാരുതൽ ഒഴിയുന്നതേ തവ മഞ്ജുളഗിരിലെ
ഗീതസ്സുതന്നെ ഭാരതിബിംബം ധൃതമനോജ്ഞ തമോ നികരംബം
ജാതവികാസം കുമുദകദംബം പ്രീതിനികീവ ചകോരകുടുംബം."

ഇങ്ങനെ സാർവ്വത്രികമായി അന്ത്യപ്രാസം കാണുന്നുണ്ട്.

ഈ കഥകളിലൊന്നും ഇപ്പോൾ ആടാറുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. വായിച്ചു രസിക്കാൻ കൊള്ളാവുന്നവയാണു മിക്കവയും. ഹനുമദുൽഭവവും ധ്രുവചരിതവും മദ്രാസ് സർവ്വകലാശാലക്കാർ പലപ്പൊഴും പാഠപുസ്തകമായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഞാൻ ബി. ഏ.-യ്ക്കു വായിക്കുന്ന കാലത്തു് ധ്രുവചരിതം പാഠ്യപുസ്തകമായിരുന്നു. അവിടുത്തെ പ്രിയശിഷ്യനും ഭാഗിനേയനുമായ ഏ. ആർ. തമ്പുരാനായിരുന്നു പഠിപ്പിച്ചതും.

1046-ൽ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ തുലാഭാരത്തെ സംബന്ധിച്ച് ഒരു ശതകം സംസ്കൃതത്തിൽ രചിച്ച് മഹാരാജഹസ്തേന ആറു കല്ലു പതിച്ച ഒരു വൈരമോതിരം സമ്പാദിച്ചു. അതേ വർഷംതന്നെ ആ തിരുമേനിക്ക് ഒരു സ്വർണ്ണ ഡപ്പിയും അവിടുന്നു സമ്മാനിച്ചു.

പലപ്പോഴും രാജ്യകാര്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് മഹാരാജാവ് അദ്ദേഹത്തിനെ റസിഡണ്ടിന്റെ അടുക്കൽ അയയ്ക്കുക പതിവായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ പല വിധത്തിൽ രാജ

പ്രീതിക്കു പാത്രമായിരുന്ന കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സു കൊണ്ട് എങ്ങനെ അവിടത്തെ ശത്രുതാപത്തിനു പാത്രീഭവിച്ചു എന്നുള്ളത് അജ്ഞാതമായിരിക്കുന്നു. ഒരു പക്ഷേ വിശാഖംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിനോടുള്ള വലുതായ അടുപ്പം ഒരു കാരണമായിരുന്നിരിക്കാം. ഒരിക്കൽ ചങ്ങനാശ്ശേരി രാമവൎമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുവെഴുത്തിൽ,

ശ്രീമത്തയാ വിമാതൃക്ഷഃ സപ്ത്രാദ്ധിവ പപ്രാദ്ധ്.

എന്നൊരു സമസ്യ ചോദിച്ചിരുന്നതിനെ, വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ,

ചേദിഭൂപസ്യ ജംഭസ്യ വക്രൈക്രവാസ്യശതീഃ സമം

എന്നു പൂരിപ്പിച്ചയച്ചുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളതിൽനിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് മഹാരാജാവിനോടുണ്ടായിരുന്ന മനോഭാവം വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്.

ആയില്യംതിരുനാൾ ഉഗ്രശാസനനായിരുന്നു. കേരളവൎമ്മദേവന്റെ യൌവനസഹജമായ ചോരത്തിളപ്പിന്റെ ഫലമായുണ്ടായ വല്ല ചാപല്യവും അവിടത്തെ ക്ഷോഭിപ്പിച്ചു കാണണം. എന്നാൽ ആന്തരമായ ഹേത്വന്തരമുണ്ടായിരുന്നു എന്ന് വിശാഖം തിരുനാൾ തന്റെ ജീവചരിത്രത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. കാരണമെന്തെങ്കിലുമാവട്ടെ; 1050 കൎക്കടകം 21-ാംതീയതി അവിടുന്ന് ബന്ധനസ്ഥനാക്കപ്പെട്ടു. ബന്ധിക്കാൻ നിയുക്തനായത് വിക്രമൻതമ്പിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാമൎത്ഥ്യം ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രമാണ് മഹാബലിഷ്ഠനും അഭ്യാസിയുമായിരുന്ന വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെ നിഷ്പ്രയാസം ബന്ധിക്കുവാൻ സാധിച്ചത്. മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് തമ്പിയെ വിളിച്ച് "നീ വിക്രമനായ ത്രിവിക്രമനാണ്" എന്നു കല്പിച്ചുപോലും. ഈ വിക്രമൻതമ്പിയായിരുന്നു കായംകുളം കൊച്ചുണ്ണി എന്ന തസ്കരപ്രമാണിയെ പിടിച്ചു ബന്ധനസ്ഥനാക്കിയതും.

ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ ക്ഷമാപണം ചെയ്യുന്നതിന് കോയിത്തമ്പുരാനോട് ഉപദേശിച്ചുനോക്കിയെങ്കിലും

അവിടുന്നു് അതിനു വഴിപ്പെട്ടില്ല. മഹാറാണി തന്റെ പ്രിയതമനെ വിട്ടയയ്ക്കുന്നതിനു കഴിയുന്നതും ശ്രമിച്ചുനോക്കി; എന്നാൽ മറ്റൊരു വരനെ സ്വീകരിക്കുന്നപക്ഷം അങ്ങിനെ ചെയ്യാമെന്നായിരുന്നു തിരുമനസ്സിലെ മറുപടി. അതിനു് ഭർത്തൃപ്രണയപരവശയായ മഹാറാണി വഴിപ്പെട്ടതുമില്ല.

വലിയകോയിത്തമ്പുരാനാകട്ടെ കാരാഗൃഹത്തിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടു് ക്ഷമാപണസഹസ്രം രചിച്ചു. ഉഗ്രശാസനനായ മഹാരാജാവിന്റെ ഹൃദയം അതുകൊണ്ടും കലുഷമില്ലെന്നു കണ്ടു്, കോയിത്തമ്പുരാൻ യമപ്രണാമശതകം രചിച്ചു. അതും പ്രയോജകീഭവിച്ചില്ല. ഒടുവിലാണു് വരാനുള്ളതു വഴിയിൽ തങ്ങുകില്ലെന്നു് അവിടുന്നു സമാധാനപ്പെട്ടതു്.

ഏതായിരുന്നാലും ഈ ദാരുണസംഭവം മലയാളഭാഷയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഉർവശീശാപം ഉപകാരമായിട്ടാണു തീർന്നതു്. കോയിത്തമ്പുരാനെ അചിരേണ ഹരിപ്പാട്ടു കൊട്ടാരത്തിലേക്കു മാറ്റി പാർപ്പിച്ചു.

കളിയും ചിരിയും പോയിക്കളിയും ജപവും മുഴുത്തു വർദ്ധിച്ചു
നളിനദളാക്ഷികരഞ്ഞാൾ വെളിയിലിറങ്ങിസ്സവാരിയും നിന്നു
ഭൂഷാമണിഗണമെല്ലാം ദോഷമെന്നിയാൾ വെടിഞ്ഞിതക്കാലം
ഭോഷ്കാകരുതി ഹന്ത വിശേഷാംബരവും ത്യജിച്ചു സന്താപാൽ.

ഈ നിലയിൽ വാണിരുന്ന പ്രാണപ്രേഷ്ഠപ്രണയിനിക്കു് അയച്ച എന്ന നിലയിൽ രചിക്കപ്പെട്ട കൃതിയാണു് മയൂരസന്ദേശം. ശിവസേന ഒന്നും രണ്ടും പദ്യങ്ങൾ വീതമേ അവിടുന്നു രചിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. ഉള്ളിൽ തിങ്ങി നിറഞ്ഞിരുന്ന വിചാരപരമ്പരയെ ഒരുമാതിരി മുട്ടിട്ടു നിർത്തിക്കൊണ്ടാണു് ഇക്കാവ്യം രചിച്ചതെന്നു് അതിലെ ശൈലി നോക്കിയാൽ അറിയാം.

മലയാളഭാഷയിൽ ഇക്കാലത്തുണ്ടായിട്ടുള്ള കാവ്യങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അഗ്രഗണ്യസ്ഥാനം മയൂരസന്ദേശത്തിനാണു്. പാമ്പിനെ ചേരയെന്നു പറഞ്ഞു ശീലമില്ലാത്ത ആളും,

മണിപ്രവാളവ്യാപാരി മന്നിലിക്കവിപുംഗവൻ
നോവൽക്കാരിലുമല്ലിന്നും അക്കോടേ ചന്തുമേനവൻ

എന്നു കീൎത്തിതനും ആയ ആ രസികശിരോമണിക്കു്,

പാലിക്കാനായ് ഭുവനമഖിലം ഗോകുലേ ജാതനായ-
ക്കാലിക്കൂട്ടം കലിതകുതുകം കാത്ത കണ്ണന്നു ഭക്ത്യാ
പീലിക്കോലൊന്നടിമലരിൽ നീ കാഴ്ചയായ് വച്ചിടേണം
ലീലക്കോട്ടിൽത്തിരുകുമതിനെത്തീൎച്ചയായ് കേകദാസൻ.

എന്ന പദ്യം വായിച്ചപ്പോൾ രോമാഞ്ചമുണ്ടായത്രേ. അദ്ദേഹമായിരുന്നല്ലോ അതിനെ 'നാനാചിത്രോപശോഭിതങ്ങളായ പത്രങ്ങളിൽ സവിശേഷമായി അച്ചടിപ്പിച്ചു പ്രസിദ്ധംചെയ്യും.' അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം പ്രസിദ്ധീകൃതമായപ്പോൾ അതിനെ നിഷ്കരുണം വിമൎശിച്ചവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചന്തുമേനോനും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രശംസ പ്രസ്തുത കാവ്യത്തിന്റെ മഹിമാതിശയത്തെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുകതന്നെ ചെയ്യുന്നു. അതുപോലെതന്നെയാണു് 'വിദ്യാവിനോദിനി' പത്രാധിപരായിരുന്ന സി. അച്യുതമേനോന്റെ പ്രശംസയും.

"മയൂരസന്ദേശത്തിനു് മേഘസന്ദേശത്തെക്കാൾ ഒരു മാററു കുറകയില്ലയോ എന്നാണു് എന്റെ തൎക്കം. പ്രാചീനകാളിദാസൻ ശബ്ദഭംഗിയിൽ ലേശം മനസ്സു വച്ചിട്ടില്ല. നവീനകാളിദാസന്റെ സൂക്തികളിലാകട്ടെ ശബ്ദമോ അൎത്ഥമോ സരസതരമെന്നു്, ഒരുവനും പരിച്ഛേദിക്കാൻ പാടില്ല" എന്നു് ഏ. ആർ. തിരുമേനി അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു് ഗുരുജനപക്ഷപാതത്താലുണ്ടായ വ്യാമോഹംകൊണ്ടല്ലെന്നു് നിഷ്പക്ഷപാതികൾ സമ്മതിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു. അതിൽ,

രണ്ടും മൂന്നും തവണ കൃഷിയേറുന്ന കണ്ടങ്ങളേയും
വണ്ടും ഞണ്ടും വടിവൊടു കളിക്കുന്ന കുണ്ടങ്ങളേയും
തണ്ടും കെട്ടിത്തരമൊടു ചരിക്കുന്ന വള്ളങ്ങളേയും
കണ്ടുംകൊണ്ടപ്പുഴകളെ നീ തീരമാൎഗ്ഗേണ പോക.

എന്ന മാതിരി ശബ്ദമാത്രഗതമായ ചമൽക്കാരത്തോടുകൂടിയ പദ്യങ്ങളും,

ഹന്തൈനം താം പരിവൃഢമഥൈരാവതം പ്രേക്ഷ്യ സ്വജപ്രപസ്ഥാ
ഹന്താമന്താവള്ളരതി ശ്ലേഷചോദവിനീതാ

സന്താപന്താർക്കമധുരമൊഴിയകററിയൂഴീപ്പൂങ്ങളെല്ലാം
സന്താനന്താനടിമലർ പണിഞ്ഞെത്തിയുവോക്കുന്നു.

എന്നിങ്ങനെ ശബ്ദാർത്ഥമയചമൽകൃതമെങ്കിലും സംസ്കൃത പദബാഹുല്യമായ പദ്യങ്ങളും അവിടവിടെക്കാണ്മാനുണ്ടെന്നു വരികിലും,

"ഓമൽപ്പീച്ചിലെച്ചൂടീലതതെല്ലാമൂഴിതാ വർക്കബാദ്ധ്യേ-
സ്തോമല്ലിന്നാ പൂന്തുമലർ പള്ളികൾ സ്ഫടികപ്പീയൂഷയാൽ
പ്രേമക്രോധക്ഷമിതമിവതീ ബാണച്ഛ്യാധരാവലിംശ്രീ
ശ്രീമന്ദസ്മിതസുരഭിയാകുന്നതോർത്തിച്ചിട്ടുന്നേൻ.
മല്ലീജാലിപ്രഭൃതികുസുമസ്തോമമായുല്ലസിക്കും
സല്ലീലാമി കിസലയകരം കൊണ്ടു നികന്നതലോടും
വല്ലീനാം നീ പരിചയരസം പൂണ്ടു കളുന്നലത്താ-
മല്ലീഡാന്താ ചിരതരമിയന്നമരാന്ദിച്ചിടൊല്ലേ"

എന്നിങ്ങനെയുള്ള സഹൃദയഹൃദയാഹ്ലാദകരങ്ങളായ ശ്ലോകങ്ങളാണു ബാഹുല്യേന കാണപ്പെടുന്നതു്. പരമാർത്ഥത്തിൽ വെണ്മണിക്കവികളുടെ മുരിശൃംഗാരപദ്യങ്ങൾ വായിച്ചു ചെടിച്ചിരിക്കുന്നവർക്കു് രസരാജനെന്ന അഭിധാനത്തിനെ സർവ്വഥാ അർഹിക്കുന്ന സാക്ഷാൽ ശൃംഗാരത്തിന്റെ ആസ്വാദ്യത ഇദംപ്രഥമമായി അനുഭവപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്ത ആദ്യത്തെ സ്വതന്ത്രമലയാളകൃതി മയൂരസന്ദേശംതന്നെയാണു്.

'വീറോ നവോവാ' എന്ന പ്രാചീന റോമൻകാവ്യത്തിൽ പരിശുദ്ധമായ പ്രേമത്തെ സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കുള്ള രാജവീഥിയായിട്ടാണു ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. തന്റെ കാമുകി ചവിട്ടുന്ന മണ്ണും അവൾ ശ്വസിക്കുന്ന വായുവും അവളെ പ്രശംസിച്ചു് ആരെങ്കിലും ഉരിയാടുന്ന വാക്കുകളും കാമുകനു സ്വർഗ്ഗാനുഭൂതിയുണ്ടാക്കുന്ന വസ്തുക്കളായി ഡാൻടിക്കു തോന്നി. അവളുടെ ദർശനമാത്രത്താൽ ദുർവിചാരങ്ങളും ദുർവികാരങ്ങളും മാഞ്ഞുപോകുന്നതായി അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം പറയുന്നു:—"അവൾ ഈ ലോകം വിട്ടു പോകുമ്പോൾ അവളുടെ ആകാരസൗഷമയിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന ആനന്ദം നമ്മുടെ ദൃഷ്ടിയിൽനിന്നു മറയുന്നുവെന്നിരുന്നാലും അതൊരു് ആദ്ധ്യാത്മികസൗന്ദര്യമായി പരിണമിച്ചു് ദേവദൂതന്മാരെ അഭിവാദനംചെയ്യുന്ന പ്രേമനിർവൃതിയെ സ്വർഗ്ഗലോകത്തിൽ

എല്ലായിടത്തും പരത്തുന്നു." ഈ മഹാകാവ്യമെവിടെ? സ്ത്രീജനങ്ങളെ കാമോപാസനയ്ക്കുള്ള ഉപകരണങ്ങളായി മാത്രം ദർശിച്ച് അവരെ നീചനീചമായി ചിത്രണംചെയ്യാൻ പ്രേരിപ്പിച്ച വെൺമണിപ്രഭൃതികളുടെ മനോഭാവമെവിടെ?

വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ മയൂരസന്ദേശം ഒരു പുതിയ ലോകത്തെ നമുക്ക് ഉൽഘാടനം ചെയ്തുതന്നു. സംസ്കാരസമ്പന്നനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളിൽ ഒരിടത്തും മൂരിശ്ശൃംഗാരത്തിന്റെ സ്വാദപോലും കാണുന്നില്ല.

"ശ്രീലാസ്യത്താലഴകൊഴുകിച്ചുമ്പൂക്ക വാഴും"

എന്നു തുടങ്ങുന്ന സ്യാനന്ദൂരവർണ്ണന കവിയുടെ കല്പനാശക്തിക്കും ചിത്രരചനാപാടവത്തിനും നികഷോപലങ്ങളായി വിളങ്ങുന്നു. അതിനു മുൻപും പിമ്പും ഭാഷയിൽ സന്ദേശകാവ്യങ്ങൾ പലതുണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും കാവ്യത്തോതിനൊത്ത കൃതി ഇതു മാത്രമേയുള്ളു.

ശാകുന്തളം തർജ്ജിമയ്ക്ക് എന്തെല്ലാം ദൂഷ്യങ്ങളുണ്ടായിരുന്നാലും അതു് അനേകം ഭാഷാനാടകങ്ങളുടെ ആവിർഭാവത്തിനു പ്രേരകമായിത്തീർന്നു. കംസാന്ധന്റെ പ്രഹരമേററിട്ട് അവയിൽ ഒട്ടു മുക്കാലും കല്പിതാംകോട്ടേക്ക് ഓടിപ്പോയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ലക്ഷ്മീകല്യാണം, ചന്ദ്രിക, മധുരമംഗലം എന്നിങ്ങനെ പറയത്തക്ക മൂന്നു നാലു കൃതികൾ എങ്കിലും നമുക്കു ലഭിച്ചതു ഭാഗ്യമല്ലയോ.

കാളിദാസന്റെ കൃതികൾ, പ്രത്യേകിച്ച് ധ്വനിപ്രധാനമായ ശാകുന്തളം തർജ്ജിമ ചെയ്യുന്നതു് സുകരമായ കാര്യമല്ല. വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ അന്നു് അത്രയെങ്കിലും സാധിച്ചതു് വലിയ കാര്യമായി. ഇപ്പോൾ നാലഞ്ചു തർജ്ജിമകൾ ആവിർഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അവയിൽ പി. ജി. രാമയ്യരുടെ തർജ്ജിമയൊഴിച്ചാൽ ശേഷമെല്ലാം ഓരോ നിലയിൽ കൊള്ളാവുന്നവ തന്നെ. അന്യൂനമെന്നു പറയാവുന്നതായി ഒന്നുമില്ലതാനും. അതു തർജ്ജിമക്കാരന്റെ ദോഷമല്ല. മൂലകവിതയുടെ സ്വഭാവമാണു് അതിനു ഹേതു. സംസ്കൃതബഹുലങ്ങ

ളായ ചില ഭാഗങ്ങളെ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തന്നെ പിൽക്കാലത്തു മാററുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

> മാനേകതോത്തു [illegible]-
> [illegible]
> അന്നോ നാഗരികാംഗനാരസികതാ-
> മെന്നെ [illegible]
> [illegible]-
> [illegible]
> [illegible]-
> [illegible].

[illegible] പെണ്ണുങ്ങളുടെ [illegible] ഉണ്ടെങ്കിലും [illegible] പ്രതിഷ്ഠകൾ ഒന്നാമത്തെയാഴികൾ [illegible] നിറഞ്ഞടയിട്ടതൊഴിയും.

> "പുല്ലിനെ [illegible] ഖിന്നം നിറുത്തുന്ന
> വള്ളികളും [illegible] കണ്ണീർകണങ്ങൾ ചൊരിയുന്നു."

ഇത്തരം പദ്യങ്ങൾ തർജ്ജിമകളാണെന്നു തോന്നുകയേ ഇല്ല. എന്നാൽ

> 'ശൈലമെയ്ത്തുമെവ ക[illegible]'
> 'അത്യന്തം വേപമാനാം [illegible]'
> 'തന്നാളുമലംകൃതാം [illegible]'

ഇങ്ങനെയുള്ള പദ്യങ്ങൾ മൂലശ്ലോകങ്ങളെക്കാൾ കഠിനങ്ങളാണ്.

> അംഭോ [illegible]
> [illegible]?
> [illegible]-
> [illegible]?

എന്ന ശ്ലോകം ശ്രവണസുഭഗംതന്നെ എന്നുള്ളതിൽ സംശയമേയില്ല. എന്നാൽ മൂലശ്ലോകവുമായി ചേർത്തു വച്ചുനോക്കുക. 'അംഭോ രംഭോരു' എന്നിങ്ങനെയുള്ള പദങ്ങൾ ശകുന്തളയുടെ ചെവിയിൽ ഖരശസ്ത്രങ്ങൾപോലെ ആയിരിക്കണം പതിഞ്ഞത്.

ഇങ്ങനെയുള്ള ന്യൂനതകൾ പലതും പൂർവ്വാഭാഗികൾക്കു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ കഴിയും. പക്ഷേ ഏതെങ്കിലും തർജ്ജിമ അന്യൂനമായിട്ടുണ്ടോ? അതു സാധ്യമായ കാര്യമേ അല്ലല്ലോ.

അക്ബർതർജ്ജിമ ഇന്നു് അധികം ആളുകൾ വായിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അതു് പ്രഥമാദ്ധ്യായം തരണംചെയ്യാനുള്ള ഭയംകൊണ്ടു മാത്രമാണു്. അടുത്ത അദ്ധ്യായത്തിലേക്കു കടന്നാൽ ഭാഷ ഒരുവിധം ലളിതമായിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ഒന്നാമദ്ധ്യായത്തിലെ വ്യാഘ്രത്തിന്റെ കിടപ്പിനെ ശുദ്ധമലയാളത്തിൽ ഇത്ര ഭംഗിയായി വർണ്ണിപ്പാൻ ആരെക്കൊണ്ടും കഴിയുമോ എന്നൊന്നു പരിശോധിച്ചു നോക്കുക. വൈശിഷ്ട്യം അപ്പോൾ വെളിപ്പെടും. 1070-ൽ ഈ ഗ്രന്ഥം അച്ചടിക്കപ്പെട്ടു.

അമരുകശതകംതർജ്ജിമ ശാകുന്തളത്തേക്കാൾ ലളിതമാണു്. രസഭാവാദിസുരഭിലമായ ഈ കാവ്യവും എളുപ്പത്തിൽ തർജ്ജിമ ചെയ്യാവുന്നതല്ല.

മുഗ്ദ്ധാക്ഷീ നാഥനും പൃഥ്വിയമ്പലകളുമെന്നോ രോമാഞ്ചമാർന്നും
സംഭ്രാന്തോല്ലോളകൂലം കടിതടമതിൽനിന്നഴിഞ്ഞംശുകം സ്വീയായും
ഇല്ലാ സാ വേണ്ട വേണ്ടെന്നിളു മതിമതിയെന്നുമാകുലാലാപിനീ കിം
നിദ്രാണാ മൂർച്ഛിതാ കിം മമ മനസി ലയിച്ചോ ദ്രവത്വം ഭവിച്ചോ?

ഇതാണു തർജ്ജിമയുടെ രീതി. ചമ്പുക്കളിലെ പദ്യംപോലിരിക്കുന്നു. സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസനിർബന്ധം ഉണ്ടെന്നൊരു വ്യത്യാസമേയുള്ളു.

ഈ സജാതീയ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസനിർബന്ധം എത്ര കവികളെ വഴി തെറ്റിച്ചിരുന്നു എന്നു് അക്കാലത്തുണ്ടായിട്ടുള്ള കവിതകൾ വായിച്ചാൽ അറിയാം. ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം ദ്രാവിഡർക്കൊക്കെ പ്രിയമായിട്ടുള്ളതാണു്. തമിഴ്, തെലുങ്കു്, കന്നടം ഈ ഭാഷകളിലെല്ലാം ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസനിർബന്ധവുമുണ്ടു്. സംസ്കൃതപ്രാഭവകാലത്താണു മണിപ്രവാളകവികളിൽ ചിലർ ചില ദിക്കുകളിൽ മാത്രം ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം ദീക്ഷിക്കാതെ ഇരുന്നതു്. എന്നാൽ ഒരു കാര്യം നാം ഓർക്കണം. അനേകം പ്രാസങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒന്നു മാത്രമേ ആകുന്നുള്ളു ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം. ചെറിയ വൃത്തങ്ങളിൽ അതു ശ്രവണസുഖപ്രദമാണെങ്കിൽ ദീർഘവൃത്തങ്ങളിൽ ഇതരപ്രാസങ്ങളാണു് സുഖകരങ്ങളായിരിക്കുന്നതു്.

ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം തന്നെയും സ്വരവ്യഞ്ജനൈക്യത്തോടുകൂടിയിരുന്നാൽ ഭംഗി കൂട്ടുമെന്നു് പൂർവ്വകവികൾക്കും അറിയാമായിരുന്നു. പ്രാസം ഉപേക്ഷിച്ചാലും വേണ്ടില്ല; അർത്ഥത്തിനു പുഷ്ടിയുണ്ടായിരിക്കണമെന്നു് ഏ. ആർ. തമ്പുരാൻ വാദിച്ചതും കെ. സി. കേശവപിള്ള ആ വാദത്തെ പിൻതാങ്ങിയതും ചില അല്പബുദ്ധികൾ വിചാരിക്കുംപോലെ അവർക്കു പ്രാസപ്രയോഗത്തിൽ അശക്തതയുണ്ടായിരുന്നിട്ടല്ല. കെ. സി-യ്ക്കു പ്രാസപ്രയോഗത്തിൽ കെല്പില്ലായിരുന്നെന്നു പറഞ്ഞാൽ ആരെങ്കിലും വിശ്വസിക്കുമോ? സദുദ്ദേശത്തോടുകൂടിയാണു് ഏ. ആർ. ഈ വാദം സമാരംഭിച്ചതു്. കുടിലമതികളും അസൂയാലുക്കളുമായ ചില കശ്മലജല്പന്മാർ അവരുടെ ശ്രമം കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെ അധിക്ഷേപിക്കാനാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനെ ധരിപ്പിച്ചു. ഇങ്ങനെയാണു് പ്രാസവഴക്കിന്റെ ആരംഭം. ഏ. ആറും, കെ. സിയും ദിവംഗതരായിട്ടും ആ കുടിലമതികളുടെ പക തീർന്നിട്ടില്ല.

അന്യാപദേശശതകതർജ്ജമയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ തർജ്ജമകളിൽ ഏറ്റവും ഉൽകൃഷ്ടം. ഭാഷ അതിലളിതം. സാർവ്വത്രികമായി സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം പ്രയോഗിക്കാൻ യാതൊരു ക്ലേശവും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല.

മൂലം—നാംമ്നൈവായ ശശീ ന ചാപി ശശിനാ യല്ലോചനത്വംഗതോഭാനുഃ
കിം തേന ക്ഷതമസ്തി കിഞ്ചന ഭവത്യേതസ്യ വാ തസ്യ വാ
ലോകാനന്ദയതോഃ പരോപചിതയോ, പ്രേമ്ണൈവ ഭാവ്യം മിഥ-
സ്തച്ഛ്രുത്വാ ഹന്ത ഖൽപ്രത്യുദ്ഭ്രമയോഃ സ്പർദ്ധാം വിധോഃ കേവലം.

തർജ്ജമ—താമരപ്പൂ ശശിക്കൊട്ടുമില്ലിഹ ശശിക്ക താമരയോടും തഥാ
പ്രേമമെന്നതുമതിനിമിത്തമൊരു ചേതമില്ലതിനു രണ്ടിനും
സാമരസ്യമിലയെങ്കിൽ വേണ്ടതിരാശരാമവരു തങ്ങളിൽ
കാമമിന്നുളവരായിടായ്കയിലുമെന്തിനിവ നിയതിക്കുതൻ.

ഭോഗസ്സന്ത്വിതി/പി ഭരതമുകുള വ്യാവർത്തനാദ് ഘടിത
ശൈലാഭോഗാനിത വിധാതാസ്പൃഥകാഃ കിം ഭൈക്ഷ്യസേവിതവ്യാ-
[ഗുരുതാഃ

വർത്തവ്യം ശിരിരാജമൗലിഷു, വിഹർത്തവ്യം പുനഃ സ്വേച്ഛയാ
ഹന്തവ്യാഃ കരിണോ മൃഗേന്ദ്ര ഇതി ച ക്ലിപ്ലവ്യവസ്ഥേക്ഷ്യശഃ

തർജ്ജിമ—പല്ലണല്ലൂ ചെറുവിട്ടു ചാരത്തെളുപ്പപദ്രവില്ലു വിട്ടയാട്ടുവാൻ
വല്ലതുമെഴുമന്ത്രു പട്ടികളിരിയ്ക്കിലെന്തിഹ മരിക്കിലും
നല്ലവരെയിഹ ചെറിവാണിടണമില്ലപോലെ വിഹരിക്കണം
കൊല്ലണം മൃഗങ്ങളെ രൂജിപ്പൊരേന്ദ്രനെന്നിഹ പറഞ്ഞണം.

വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ഒരു അസാധാരണ മനുഷ്യനായിരുന്നു. ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസമില്ലാതെയും നല്ല കവിതകൾ എഴുതാമെന്നു് അദ്ദേഹം വെളിപ്പെടുത്താതിരുന്നില്ല. ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസവഴക്കിന്റെ ശരിയായ ഒരു ചരിത്രം ഞാൻ എഴുതി വരുന്നതുകൊണ്ടു് ഇവിടെ അധികമായി ഒന്നും അതിനെപ്പററി പറയുന്നില്ല. ഒരു സംഗതി മാത്രം പറയാം. എത്രതന്നെ അർത്ഥമുണ്ടായിരുന്നാലും പ്രാസമില്ലാതിരുന്നാൽ മാധുർയ്യം കുറയും; നേരേമറിച്ചു് അർത്ഥം കുറഞ്ഞ കവിതയും പ്രാസബഹുളമായിരുന്നാൽ കേൾക്കാൻ ഇമ്പമുണ്ടു്. പ്രാസം വർജ്ജിക്കുന്നതു് അത്യന്തം പരിതാപകരമാണു്; എന്നാൽ പ്രാസം ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം മാത്രമല്ലതാനും. കവികൾ എല്ലാം ശബ്ദസുഖത്തിനു വേണ്ടി ഓരോ മാതിരി പ്രാസങ്ങൾ അവസരോചിതം പ്രയോഗിക്കാറുണ്ടു്. സാർവ്വത്രികമായ നിയമം ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതേയല്ല.

വാസന്തീ മധുവാർന്ന വാക്കിനു സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷര-
പ്രാസം തീർപ്പതു കേരളീമഹിളതൻ മംഗല്യമാണോർക്കണം.
ഹാ! സംസത്തിലസംശയം പഴിയതിൽ പാഴായ് പറഞ്ഞാൽ പരി-
ഹാസം സജ്ജനകൂട്ടത്തിലതിയായ് ചെയ്യുന്നതാശ്ചര്യമോ?

എന്ന ശ്ലോകത്തിലുള്ള ചമൽക്കാരം മുഴുവനും ശബ്ദഗതമാകുന്നു. ദ്വി. പ്രാസം സ്വരവ്യഞ്ജനൈകരൂപ്യത്തോടുകൂടി നാലു വരികളിലും നിബന്ധിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണോ? അതു ശ്രവണസുഖദമായിരിക്കുന്നതു്. തീർച്ചയായും അല്ല. പൂർവ്വാർദ്ധത്തിൽ ദ്വിതീയതൃതീയാക്ഷരങ്ങൾക്കും ഉത്തരാർദ്ധത്തിൽ ആദ്യത്തെ നാലക്ഷരങ്ങൾക്കും പ്രാസമുണ്ടു്. എന്നാൽ അതിനെക്കാൾ കൂടുതൽ സുഖം കൊടുക്കുന്നതു്,

വാസന്തീ മധുവാർന്ന വാക്കിനു് എന്നും,
മഹിളതൻ മംഗല്യമാണോർക്കണം എന്നും,
പഴിയതിൽ പാഴായ് പറഞ്ഞാൽ പരിഹാസം

എന്നും കാണുന്ന ആദ്യക്ഷരപ്രാസവും, സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം എന്നതിൽ കാണുന്ന അന്ത്യപ്രാസവും ആകുന്നു. ഇങ്ങനെ പ്രാസബദ്ധമായിരിക്കുന്നതിനാൽ ഭാഷ വശമില്ലാത്തവനപോലും അതു കേൾക്കുമ്പോൾ ഏതാണ്ടൊരു സുഖം തോന്നും. അത്ഥത്തിന് എന്തെങ്കിലും ചമൽക്കാരമുണ്ടോ? ഇല്ലെന്നു സത്യംചെയ്യാൻ യാതൊരു നിവൃത്തിയുമില്ല.

'മാംഗൂഢാമവേദി സുന്ദരതരസ്വരാണനാ സമ്പ്രതി
ദുർഗ്ഗത്തും ഗതിരന്യാം ഗണാഗളൂ ഷാരുത്തമീയാണലാ
പ്രത്യാസന്ന ജനപ്രതാരണപരാ പാണിം പ്രസാർയ്യാന്തികേ
നേത്രാന്തസ്യ ചിരം കുരംഗനയനാ സാകൂതമാലോകതേ."

എന്ന സംസ്കൃതപദ്യത്തിലോ,

കാളിദാസകവീന്ദ്രന്റെ കാൽനഖേന്ദുമരീചികൾ
കാവ്യാദ്ധ്വാവിൽസ്സഞ്ചരിക്കുമെനിക്കു വഴികാട്ടണം.

എന്നമലയാള പദ്യത്തിലോ സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടു ശ്രവണസുഖം കുറഞ്ഞുപോയിട്ടുണ്ടോ?

ഏ. ആർ. കോയിത്തമ്പുരാൻ ഈ വസ്തുതയാണു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതു്. അനേകം കവിമല്ലന്മാരോടൊപ്പം കവിതാപരീക്ഷയ്ക്കിരുന്നു ക്ളിപ്തസമയത്തിനുള്ളിൽ കവിത എഴുതിത്തീർത്തു് ഒന്നാംസമ്മാനം നേടിയ മഹാകവി പ്രാസപ്രയോഗത്തിൽ കെല്പില്ലാത്തവനാണെന്നു പറയുന്നതു് വെറും കുറുമ്പുകൊണ്ടല്ലെങ്കിൽ പിന്നെയെന്തുകൊണ്ടാണെന്നറിയുന്നില്ല. ആ ശ്രുതകവിതയിൽപോലും സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം അദ്ദേഹം നിയമേന രക്ഷിച്ചു കാണുന്നു.

ശ്രീപത്മനാഭപദപത്മശതകം—അദ്ദേഹത്താൽ വിരചിതമായ അതിമനോഹരമായ ഒരു സ്തോത്രമാണു്. സംസ്കൃതത്തിൽ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളെപ്പററി ഇവിടെ ഒന്നും വിവരിക്കുന്നില്ല.

ഒരു മഹാകവി, ഗദ്യകാരൻ, ബുക്കകമ്മിററി പ്രസിഡണ്ടു് എന്നീ നിലകളിൽ കേരളവർമ്മവലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ഭാഷയുടെ ഉന്നമനത്തിനു വേണ്ടി ചെയ്തിട്ടുള്ള യത്നങ്ങൾ വിലമതിക്കാവുന്നതല്ല. എന്നാൽ ആ വഴിക്കെല്ലാം ചെ

ച്ചിട്ടുള്ളതിൽ പതിന്മടങ്ങു ഗുണം വേറൊരുവഴിക്കു് അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. കവിയുടെ നിലയിൽ അദ്ദേഹം കേരളകാളിദാസനാണെങ്കിൽ ശബ്ദശുദ്ധിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം Dryden-ഉം സാഹിതീസമാരാധകന്മാരുടെ പ്രോത്സാഹകൻ എന്ന നിലയിൽ ജാൺസനും ആകുന്നു. യഥാർത്ഥകവികളെ കണ്ടുപിടിച്ചു് അവരെ മുന്നോട്ടു തള്ളിവിടുന്ന കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹം സദാ ജാഗരൂകനായിരുന്നു. പൊട്ടക്കവിത എഴുതിക്കൊണ്ടു ചെന്നാലും അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വായിച്ചു് ഒരു തോർത്തെങ്കിലും സമ്മാനം കൊടുക്ക പതിവായിരുന്നു. ഒരു കടുത്ത വാക്കു് അദ്ദേഹം ഒരു കവിയശഃപ്രാർത്ഥിയോടും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. ക്ഷുദ്രകവികൾക്കുപോലും അദ്ദേഹം സർട്ടിഫിക്കേറ്റുകൾ കൊടുത്തുവന്നതിനെപ്പറ്റി ചിലർ പരിഹസിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം നൽകീട്ടുള്ള സർട്ടിഫിക്കേറ്റുകൾ ഒന്നു വായിച്ചു നോക്കേണ്ടതാണു്. "നിങ്ങടെ വ്യവസായം അഭിനന്ദനീയമായിരിക്കുന്നു." വാസ്തവമല്ലേ? ഈ ലോകത്തിൽ എന്തെല്ലാം പ്രലോഭനങ്ങൾക്കിടയിലാണു മനുഷ്യൻ ജീവിക്കുന്നതു്. അവയ്ക്കൊന്നിനും വഴിപ്പെടാതെ ഒരാൾ അല്പം കവിത എഴുതിക്കളയാമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. അയാളുടെ പ്രയത്നം സഫലമായില്ലെന്നു വരാം. എന്നാൽ അതു് അഭിനന്ദനീയമല്ലെന്നു് ആർക്കെങ്കിലും പറയാൻ സാധിക്കുമോ? ഒരിക്കൽ നാഗൻ വേലായുധൻ എന്നൊരു കവിയശഃപ്രാർത്ഥി മൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ വൈക്കത്തെഴുന്നള്ളത്തിനെ സംബന്ധിച്ചു് ഒരു വഞ്ചിപ്പാട്ടെഴുതി. പണ്ടു് മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവു് രാമപുരത്തു വാരിയരോടെന്നപോലെ ഈ മഹാരാജാവു തന്നോടു വർത്തിക്കാതിരിക്കയില്ലെന്നായിരുന്നു കവിയുടെ വിശ്വാസം.

> കണ്ണുണ്ടു രണ്ടു ചെവിയുണ്ടൊരു മൂക്കുമുണ്ടു്
> വായുണ്ടു വായിലകമേ പല പല്ലുമുണ്ടു്
> കാലുണ്ടു രണ്ടു കയ്യുണ്ടു്.......

അതിനാൽ രണ്ടു പേരും മനുഷ്യരാണ് എന്ന യുക്തിയനുസരിച്ച് ഈ കൃതിയും ഒരു വഞ്ചിപ്പാട്ടെന്നു പറയാം. അതിൽക്കവിഞ്ഞൊരു സാദൃശ്യവും അവയ്ക്കു തമ്മിലില്ല.

കവി തന്റെ പുസ്തകത്തെ അച്ചടിക്കുംമുമ്പു തന്നെ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെ വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു. എന്തൊരു ക്ഷമ! ആലോചിച്ചു നോക്കുക. ഒടുക്കം അവിടുന്ന് ഒരു സർട്ടിഫിക്കറ്റും എഴുതിക്കൊടുത്തു.

'നിങ്ങടെ ഭക്തി പ്രശംസാവഹമായിരിക്കുന്നു' എന്നാണ് അതിന്റെ ചുരുക്കം. കവിതയെപ്പററി ഒരക്ഷരം അതിൽ മിണ്ടീട്ടില്ല.

വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ആശ്രിതന്മാർക്ക് ഒരു കല്പവൃക്ഷം തന്നെയായിരുന്നു. എത്ര എളിയവനു വേണ്ടിയും ഏദയപൂർവ്വം പ്രയത്നിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹം സദാ സന്നദ്ധനായിരുന്നു. വെറുതെയല്ല ഭാഷാസാഹിത്യസമ്രാട്ട് എന്ന മഹനീയപദത്തിൽ അദ്ദേഹം അധിഷ്ഠിതനായതു്. അദ്ദേഹത്തിനെക്കാരം കവിതാശക്തിയുണ്ടായിരുന്ന ചിലർ മുമ്പും ജീവിച്ചിരുന്നു. പിമ്പും ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു പറയാൻ എനിക്കു ധൈര്യമില്ല. എന്നാൽ അവർക്കാർക്കും ഈ അഭികാമ്യമായ പദവി ലഭിച്ചിട്ടില്ല; ലഭിക്കയുമില്ല. അത്രമാത്രമോ? കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെപ്പോലെ ഒരു സർവ്വകലാവല്ലഭൻ ഇനിയുണ്ടാകുമോ? ആധുനിക വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ഗതി കണ്ടാൽ അങ്ങിനെ ഒരു പ്രത്യാശയ്ക്കു വഴിയില്ല.

1090-ാമാണ്ട് കന്നിമാസം കേരളീയരുടെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു ദുർദ്ദശാസന്ധിയായിരുന്നു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ പതിവുപോലെ വൈക്കത്തെഴുന്നെള്ളിയിട്ട് കന്നിമാസം 2-ാംതീയതി ഹരിപ്പാട്ടെത്തി. അവിടെനിന്നും കന്നി 4-ാംതീയതി മോട്ടാറിൽ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു തിരിച്ചു. പ്രിയഭാഗിനേയനായ ഏ. ആർ. തിരുമേനിയുമുണ്ടായിരുന്നു. കായംകുളത്തിനു സമീപത്തു വച്ച് വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ കേറിയിരുന്ന വണ്ടി മറിഞ്ഞു. തൽക്കാലം മര

ണം സംഭവിച്ചില്ലെങ്കിലും ചികിത്സകളൊന്നും ഫലിക്കായ്കയാൽ കന്നി 6-ാംതീയതി അദ്ദേഹം നാടുനീങ്ങി. കാട്ടുതീപോലെ ഈ സംഭവം കേരളം മുഴുവനും വ്യാപിച്ചു. കൈരളിയുടെ കരൾ വാടി. കവികൾ വാവിട്ടു കരഞ്ഞു. കുറേക്കാലത്തേക്കു് മാസികകളിലും പത്രങ്ങളിലും വിലാപകാവ്യങ്ങളെ കാണ്മാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളു.

അപ്പാണ്ഡിത്യവിശേഷമാവിനയമഗ്ഗാംഭീൎയ്യമൗന്നത്യമാ
തൃപ്പാദാശ്രിതവത്സലത്വമധികംവാരലോകോപകാരവ്രതം
അപ്പാരായണധൈൎയ്യമാദ്യസൽക്കവനമാൎഗ്ഗാക്ഷിതന്യമസ്സൗശീല്യം
പപ്പാധീശ! ഭവൽഗുണങ്ങളിൽ മറന്നീടാവതെന്തൊന്നുവാൻ.

വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ കൃതികൾ

സംസ്കൃതം—(1) തിരുനാൾ പ്രബന്ധം. (2) നക്ഷത്രമാല. (3) ശൃംഗാരമഞ്ജരീഭാണം. (4) പാദാരവിന്ദശതകം. (5) ചിത്രശ്ലോകാവലി (6) അമൃതമഥനം. (7) ഗുരുവായുപുരേശസ്തവം. (8) സ്കന്ദശതകം. (9) ക്ഷമാപണസഹസ്രം. (10) ദണ്ഡകാദിസ്തോത്രസഞ്ചയം. (11) കംസവധചമ്പു. (12) യമപ്രണാമശതകം. (13) ശോണാദ്രീശസ്തോത്രം. (14) വിശാഖവിജയം. (15) വിക്ടോറിയാചരിതം. (16) തുലാഭാരശതകം. (17) വഞ്ചീശശതകം. (18) വ്യാഘ്രാലയേശസ്തോത്രം. (19) നാരദമഹിമാനവൎണ്ണനം. (20) നൃസിംഹാവതാരം. (21) പ്രക്രിയാസൎവ്വസ്വവ്യാഖ്യാ. (22) സന്മാൎഗ്ഗസംഗ്രഹം ഗദ്യം. (23) ശുകസന്ദേശവ്യാഖ്യാ. (34) ശാകുന്തളപാരമ്യം. (25) ശ്രീമൂലരാജപാദപദ്മശതകം. (26) മാനവവൎണ്ണനം. (27) സംസ്കൃതലേഖമാല. (28) ജാതിനിരൂപണം. (29) ലളിതാംബാദണ്ഡകം.

മലയാളം പദ്യം (സ്വതന്ത്രകൃതികൾ)—(1) ശ്രീപത്മനാഭപാദപത്മശതകം. (2) മയൂരസന്ദേശം. (3) മത്സ്യവല്ലഭവിജയം. (4) ഹനുമദുൽഭവം. (5) സ്തുതിശതകം. (6) ദൈവയോഗം. (7) പ്രലംബവധം. (8) ധ്രുവചരിതം. (9) പരശുരാമവിജയം. (10) സോമവാരവ്രതമാഹാത്മ്യം (11) കേരളപ്രഥാനം.

തർജ്ജമകൾ—(1) ശാകുന്തളം. (2) അമരുകശതകം. (3) അന്യാപദേശശതകം.

ഗദ്യം—(1) ഒന്നാംപാഠം. (2) രണ്ടാംപാഠം. (3) മൂന്നാംപാഠം. (4) വിജ്ഞാനമഞ്ജരി. (5) സന്മാർഗ്ഗപ്രദീപം. (6) ധനതത്വനിരൂപണം. (7) ലോകത്തിന്റെ ശൈശവാവസ്ഥ. (8) ഇൻഡ്യാചരിത്രം. (9) തിരുവിതാംകൂർ ചരിത്രം. (10) മഹച്ചരിതസംഗ്രഹം. (11) സന്മാർഗ്ഗവിവരണം. (12) അക്ബർ. (13) വിജ്ഞാനസംഗ്രഹം.

കറുത്തപാറ നമ്പൂതിരി

വെട്ടത്തുനാട്ടിനു സമീപം ആലത്തിയൂർ ഗ്രാമത്തിൽ രാമൻ ചോമാതിരിപ്പാട്ടിലെ പുത്രനായി 1041-ൽ ജനിച്ചു. ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ കാവ്യനാടകാലങ്കാരാദികളും, തർക്കം, വ്യാകരണം, വേദാന്തം മുതലായ ശാസ്ത്രങ്ങളും അഭ്യസിച്ചു് നല്ല വൈദുഷ്യം സമ്പാദിച്ചു. വെണ്മണിക്കവിയോഗത്തിലെ അംഗമെന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹം നിരവധി ഒറ്റശ്ലോകങ്ങളും, അക്ഷയപാത്രം, അഭിമന്യുവധം, കംസവധം എന്നിങ്ങനെ പല ഭാഷാന്തരങ്ങളും, രുഗ്മിണീസ്വയംവരം മണിപ്രവാളകാവ്യവും രചിച്ചു പ്രസിദ്ധി നേടി. വള്ളത്തോളിനെ കവിതക്കളരിയിൽ പയറ്റുന്ന വിഷയത്തിൽ പ്രേരിപ്പിച്ച മഹാശയന്മാരിൽ ഒരാൾ അദ്ദേഹമായിരുന്നത്രെ. കവിഭാരതത്തിൽ ഇദ്ദേഹത്തിനെ ഇങ്ങനെ വിവരിച്ചുകാണുന്നു.

ഇല്ലത്തിലണഞ്ഞിടുന്ന കവനക്കാരായ ചോരാളിമാർ
ചെയ്യും പര്യടനപ്രപഞ്ചമതുകൊണ്ടൊട്ടും സഹിക്കാതഹോ
മല്ലന്ത്യേ മതിയാക്കിടാതെ കവിതായോധപ്രയോഗങ്ങളാൽ
കല്ലുന്നു കറുത്തപാറകൃതിയിൽ ചൊല്ലാർന്ന ശല്യൻ ദൃഢം.

കിളിമാനൂർ തമ്പുരാക്കന്മാർ

കിളിമാനൂർ രാജകുടുംബം 880-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു് തിരുവിതാംകൂറിൽ വന്നു താമസം തുടങ്ങിയ നെടുവിരിപ്പു പറപ്പൂർ രാജവംശമായിരുന്നു. 903-ൽ ജീവിച്ചിരുന്ന രവിവർമ്മ

കോയിത്തമ്പുരാന്റേയും, അതിനെത്തുടൎന്നു് കേരളവൎമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റേയും വീരകൃത്യങ്ങളേയും, രാജ്യസ്ഥാനത്തിനു വേണ്ടി ചെയ്തിട്ടുള്ള സ്വാത്ഥത്യാഗത്തേയും ഓൎത്തു് ശ്രീവീരമാൎത്താണ്ഡവൎമ്മ മഹാരാജാവു് 925-ൽ നൽകിയ നീട്ടായിരുന്നു ഇന്നത്തെ കിളിമാനൂർ ഇടവകയ്ക്കു് അടിസ്ഥാനമിട്ടതു്. ഈ രാജവംശം, തിരുവിതാംകൂറിൽ സമാധാനം സംസ്ഥാപിതമായതിനോടുകൂടി, സംഗീതസാഹിത്യാദികലകളിലുള്ള നൈപുണ്യത്തിനു പ്രസിദ്ധമായിത്തീൎന്നു. വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാന്റേയും തന്മാതാവായിരുന്ന ഉമാദേവിത്തമ്പുരാട്ടിയുടേയും മകയിരംതിരുനാൾ തമ്പുരാട്ടിയുടേയും ചരിത്രം അന്യത്ര ചേൎത്തിട്ടുണ്ടല്ലോ. 982 ഇടവം 31-ാംതീയതി ജനിച്ചു് 1045 തുലാമാസത്തിൽ തീപ്പെട്ട പുണർതം തിരുനാൾ രാമവൎമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ മഹാപ്രതാപശാലിയും നല്ല ഉറച്ച പണ്ഡിതനും സംഗീതകലയിൽ അദ്വിതീയനും ആയിരുന്നു. സീതാവിജയം ആട്ടക്കഥ അവിടുത്തെ കൃതിയാണു്. അവിടുത്തേക്കു് വലിയകൊട്ടാരത്തിൽനിന്നു് 100 രൂപ അടുത്തൂൺ അനുവദിച്ചിരുന്നു.

987 തുലാം ഭരണിനക്ഷത്രത്തിൽ മകംതിരുനാൾ തമ്പുരാട്ടിയുടെ പുത്രനായി ജനിച്ചു് 1059-ൽ തീപ്പെട്ട ഭരണിതിരുനാൾ രാജരാജവൎമ്മ ശബ്ദശാസ്ത്രപാരാവാരപാരംഗതനായിരുന്നതിനു പുറമേ വിഷവൈദ്യം, തച്ചുശാസ്ത്രം, രസവാദം, ജാലവിദ്യ ഇവയിലും വിശേഷിച്ചു ചിത്രമെഴുത്തിലും അതിവിദഗ്ദ്ധനായിരുന്നു. മൃഗങ്ങളെ വരുത്തി വെടിവയ്ക്കുക, പാമ്പിനെ വരുത്തി വിഷമിറക്കുക ഇത്യാദി പലേ അത്ഭുതക്രിയകളും അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. കേരളവൎമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനാൽ "മൃഗയാവിനോദങ്ങൾ" എന്ന ലേഖനത്തിൽ 'കുഞ്ഞുണ്ണിഅമ്മാവൻ' എന്ന പേരിൽ ഭക്തിപൂൎവ്വം സ്മരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഈ മഹാനുഭാവന്റെ ഭാഗിനേയനായ ചിത്രമെഴുത്തു രവിവൎമ്മ കോയിത്തമ്പുരാനും, പുത്രന്മാരായ കിളിമാനൂർ ശേഖരവാരിയർ, മാധവവാരിയർ ഇവരും അവി

ട്ടത്തെ അടുക്കൽ ആണു് ചിത്രമെഴുത്തു പഠിച്ചു വിശ്രുതവിഖ്യാതരായിത്തീർന്നതു്. അവിട്ടത്തെ നോട്ടത്തിനു് ഒരുമാതിരി ആകർഷണശക്തി ഉണ്ടായിരുന്നതായി പറയപ്പെടുന്നു. ദാരികോത്സവം ആട്ടക്കഥ, ചില ഗദ്യപ്രബന്ധങ്ങൾ, അനേകം ഒറ്റശ്ലോകങ്ങൾ മുതലായവ അവിടുന്നു രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

984 കന്നിമാസത്തിൽ ജനിച്ചു് 1045-ൽ തീപ്പെട്ട സ്വാതിതിരുനാൾ ഗോദവർമ്മത്തമ്പുരാൻ മഹാവിദ്വാനായിരുന്നതിനു പുറമേ കരകൌശലവിദ്യയിലും മൃഗയാവിനോദത്തിലും അസാധാരണ വൈദഗ്ദ്ധ്യമുള്ള ആളായിരുന്നു. വലിയകൊട്ടാരത്തിൽനിന്നു് പ്രതിമാസം 70 രൂപ അടുത്തൂൺ അനുവദിച്ചിരുന്നതുകൂടാതെ പുറമേ വിശിഷ്ടരീതിയിലുള്ള ഒരു നാഴികമണി ഉണ്ടാക്കിയതിനു് പാരിതോഷികമായി മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഒരു വീരശൃംഖലയും കല്പിച്ചുകൊടുത്തു. അവിടുത്തെ കൃതിയാണു് മുചുകുന്ദമോക്ഷം ആട്ടക്കഥ.

995 തുലാമാസത്തിൽ രോഹിണിതിരുനാൾ തമ്പുരാട്ടിയുടെ പുത്രനായി ജനിച്ചു് 1044-ൽ തീപ്പെട്ട ഭരണിതിരുനാൾ ഗോദവർമ്മത്തമ്പുരാൻ പ്രൌഢവിദ്വാനും മഹാവൈദ്യനും ചതുരംഗപ്പോരിൽ അതിവിദഗ്ദ്ധനും ആയിരുന്നു. അവിടുന്നു് ചില തുള്ളൽക്കഥകളും നിരവധി ഒറ്റശ്ലോകങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പാലാഴിമഥനം തുള്ളൽ അവിടുത്തെ കൃതിയാണു്.

'അറ്റമില്ലാതൊരു ദാരിദ്ര്യമതുകൊണ്ടും
ആതങ്കമൊന്നൊഴിച്ചു സമ്പത്തു നൽകീടണം
ഉചിതനിൽക്കാരുണ്യമുണ്ടായ്മനക്കാമ്പി-
ലേറ്റം തെളിഞ്ഞെന്നെയന്നു നോക്കീടണം'

എന്നു തുടങ്ങുന്ന അകാരാദി കീർത്തനം അവിടുത്തെ വകയാണു്. അവിടുന്നു് സ്വന്തം കൈയ്യക്ഷരത്തിൽ പകർത്തിവച്ചിട്ടുള്ള കൃഷ്ണഗാഥ ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ടു്.

പുണർതംതിരുനാൾ രാമവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാന്റെയും മകയിരംതിരുനാൾ തമ്പുരാട്ടിയുടെയും സഹോദരനായിരുന്ന

വിശാഖംതിരുനാൾ ഇത്തമ്മർതമ്പുരാൻ 991 മുതൽ 1042-വരെ ജീവിച്ചിരുന്നു. 'നാലുകെട്ടിലമ്മാവൻ' എന്നു് അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ഈ തമ്പുരാൻ പാർവതീപരിണയം തുള്ളൽ മുതലായ കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

1003 തുലാമാസത്തിൽ ജനിച്ചു് 1060-വരെ ജീവിച്ചിരുന്ന തൃക്കേട്ടതിരുനാൾ തമ്പുരാട്ടി മഹാവിദുഷിയായ ഒരു കവയിത്രിയായിരുന്നു. അവിടുന്നു് നളചരിതം തിരുവാതിരപ്പാട്ടു്, അനേകം സ്തോത്രങ്ങൾ മുതലായവ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കഥകളിയുടെ കൈകൾ എല്ലാം നല്ലപോലെ വശമാക്കിയിരുന്നു. ആ തമ്പുരാട്ടിയുടെ ദൗഹിത്രിയും ഡാക്ടർ ഗോദവർമ്മ തമ്പുരാന്റെ മാതാവും ആയിരുന്ന രോഹിണിതിരുനാൾ തമ്പുരാട്ടിയും ചില കീർത്തനങ്ങളും തിരുവാതിരപ്പാട്ടുകളും പല ഖണ്ഡകവനങ്ങളും എഴുതിയിട്ടുണ്ടു്.

1018 മേടത്തിൽ സ്വാതിനാളിൽ ജനിച്ചു് 1078 മേടത്തിൽ തീപ്പെട്ടുപോയ രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 'രാസക്രീഡ' എന്ന മനോഹരമായ ആട്ടക്കഥയുടെ കർത്താവായിരുന്നു. അതിൽനിന്നു മാതൃകയ്ക്കായി ഒരു പദം ഉദ്ധരിക്കാം.

സാരി—എരിക്കിലകാമോദരി.

താവകമേചകനാളമൊതുപുളകമതിപാദമതാം സ്മരാർത്താ-
സ്സംഭ്രാന്താസ്സുകതമസ്പൃഷ്ടിയതമതനയാ വിസ്മൃതാശേഷകൃത്യാഃ
വ്യത്യസ്താനന്യസ്സൂത്രാ സ്വഭാവതനുഭൂഷാ സ്രസ്തനീവീകലാപാ
ഗോപ്യശ്ശ്രീകൃഷ്ണമാപുസ്സ്മരവിലസിതമൈരാജതാം സ്വീവിലാസൈഃ.

കോമളമാംഗിമാരായിട്ടും ഗോപികമാർവന്നു
ശ്യാമളാംഗൻ കൃഷ്ണൻതന്റെ ചാരത്തണപ്പോൾ
അപൂർണ്ണസമാനസുവർണ്ണകളുണ്ണവയണ്ണതന്നെ ചേർന്നാ-
രണ്ണാമ്മാന്തരവിലസിത വിദ്യുല്ലതപോലെ
പിന്നെയുമാരോമലിമാർ ദേവൻതന്നെയവർ
സമ്പാദിതബന്ധുരകരപാദത്തോടെ
പൂർണ്ണനിശാകരവദനവിനിസ്സൃതമന്ദഹാസം കൃഷ്ണം
ഖണ്ഡസുമസുന്ദരാത്മിവിവർണ്ണിതഹാസത്തോടും
സൗരഭ്യധനമാമാ ക്രീഡാംഗൻതന്നെ
ഹാരക്രീഡാലോലകചഭാരത്തോടും
വേണുനാദവിമോഹിത സകലമിഥുനമൊന്നും സ്വന്ത-
യോണകൃതായികവിവശവിലാസപദ്യവിലാസത്തോടും

ശസ്ത്രാഗാരം കാഞ്ചീദാമോപരിതാംബരം തന്ന
ന്യസ്തകാഞ്ചീവിമാനം ഗോപിമനം
നാളീകസന്നവശ്യപാദാബ്ജ മുകുന്ദൻതന്റെ ചാരെ
കേളീശമനവിനിർജ്ജിതഹംസികാവേനശ്വപരം.

ഈ രാജരാജവൎമ്മ കൊച്ചുകോയിത്തമ്പുരാന്റെ സഹോദരനായിരുന്നു 1025-ാമാണ്ടു ഇടവമാസത്തിൽ ജാതനായ ചതയം തിരുനാൾ ഇത്തമ്മർ കോയിത്തമ്പുരാൻ. അവിടുന്നു നാട്ടുനടപ്പനുസരിച്ചു പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസം പൂൎത്തിയാക്കീട്ടു ജ്യേഷ്ഠനായ രാജരാജവൎമ്മ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ കാവ്യാലങ്കാരങ്ങളും ശാസ്ത്രങ്ങളും അനന്തപുരത്തു കോയിത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ വൈദ്യവും നല്ലപോലെ അഭ്യസിച്ചു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്നു അവിടുത്തെ ഉത്ഥാനം ഉണ്ടായിരുന്നു. വിനോദരസികനായിരുന്ന അവിടുന്നും കാൎത്തികതിരുനാൾ രാമവൎമ്മത്തമ്പുരാനും കൂടെയാണു രാമയ്യവിജയം എന്ന ഫലിതമയമായ ആട്ടക്കഥ രചിച്ചതു. ചിത്രമെഴുത്തു കോയിത്തമ്പുരാൻ ബറോഡയിൽനിന്നു വന്നപ്പോൾ, രാമയ്യൻ എന്നൊരു പട്ടരെക്കൂടെ കൊണ്ടുവന്നിരുന്നു. ആ ബ്രാഹ്മണന്നു മരാമത്തിൽ ഒരു ജോലിയും കൊടുത്തു. അയാൾ ഭാഗ്യഹരി എന്ന പേരിൽ അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന പ്രൗഢവിദ്വാനും കിളിമാനൂർ കൊട്ടാരം അദ്ധ്യാപകനും ആയിരുന്ന കോട്ടൂർ നീലകണ്ഠപ്പിള്ള ആശാന്റെ പുത്രിയിൽ അനുരക്തനായി. ഒരു കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാൎക്കും അവളിൽ അഭിലാഷം ജനിച്ചു. അവർ തമ്മിലുണ്ടായ മത്സരം ആണു കഥയുടെ വിഷയം. ഒടുവിൽ രാമയ്യൻ തന്നെ ജയിച്ചു. കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാർ പററിയ അമളിയെ,

ഇത്ഥം രാമയ്യഭാഗ്യപ്രഹരണവിവശേ ദീനദീനസ്വരാന്തീം
നമ്പ്യാരയോടുചാടി ദ്രുതഗതിചലപ്രാപ്യ ബഹിർഹൃ* ച കൃതപാ.

എന്നു തുടങ്ങുന്ന ശ്ലോകത്തിലും,

ആശാന്റെ മകളെ എനിക്കു തരണം അല്ലെങ്കി-
ലാശാന്റെ മുമ്പിൽതന്നെ മരണം.

എന്നും മററുമുള്ള ഗാനങ്ങളിലും സരസമായി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നു.

* വെളിക്കിറങ്ങീട്ടു.

അവിടുന്നു് ശ്രീമൂലരാജ ഷഷ്ടിപൂർത്തിപ്രബന്ധം എന്നൊരു ചമ്പുവും, അനേകം സ്തോത്രരത്നങ്ങളും, സുകന്യാചരിതം നാടകവും, മുപ്പത്തുകൊല്ലത്തെ യുദ്ധം എന്ന ഗദ്യഗ്രന്ഥവും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം. ഘോഷയാത്രയ്ക്കു വന്നുകൂടിയ പെണ്ണുങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സംഭാഷണമാകുന്നു്:—

അക്കാ നോക്കിൻ അതായീ നമ്മുടെ തിരുവാതലിങ്കൽ പിന്നാപ്പുറ-
ങ്ങൾക്കാണെന്നുള്ള സേനവർ ഝഡിതി ജയഘോഷം മഹാബുദ്ധിമാൻ
കേൾക്കിൻ കേളുക ചൊല്ലിൻ അക്കരകരക്കണ്ണും മിഴിപ്പൂന്തികേ
നില്ലുന്നാരല്ലേ? കാലനും ഭയമേകും തൊപ്പിക്കാരെണ്ണർ ചോരൻ.

ശ്രീവരാഹക്ഷേത്രത്തിൽ മഹാരാജാവു വന്ദിക്കുന്നതു്.

പാരാവാരഗഭീരവാരിണി പുരാ ഘോരാന്ധകാരാവൃതാ
കാരാഗാരനിയന്ത്രിതാ വസുമതീ മുഗ്ദ്ധേവ യേനോദ്ധൃതാ
ദംഷ്ട്രാനിഷ്ഠ്യരകോടികൂട്ടനരശല്യോൽക്കണ്ഠചണ്ഡാകൃതീം
സ്രഷ്ടാരം കിട്ടതമദ്യ ഗാന്ധപവനോ ഭൂദാരഭൂദാരകം.

വേണീസംഹാരം നാടകം ഏതാനും ഭാഗം അവിടുന്നും ബാക്കി കാർത്തികതിരുനാൾ വിദ്വാൻ രാമവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാനും കൂടെ രചിച്ചു. കാർത്തികതിരുനാൾ തമ്പുരാൻ 1031 കർക്കടകത്തിൽ ജനിച്ചു. 1074 കർക്കടകത്തിൽ തീപ്പെട്ടു.

അശ്വതിതിരുനാൾ യുവരാജാവിന്റെ പ്രൈവറ്റു് സിക്രട്ടറിയും സീനിയർ മഹാരാണി തിരുമനസ്സിലെ പിതാവും ആയിരുന്ന കിളിമാനൂർ കൊച്ചുകോയിത്തമ്പുരാൻ ബി. ഏ. 1120-ൽ അന്തരിച്ചു. നല്ല വിദ്വാനായിരുന്നു. അമരപദാർത്ഥപ്രകാശിക, പുരാണനിഘണ്ടു എന്നിങ്ങനെ ചില കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പുരാണനിഘണ്ടു അച്ചടിച്ചിട്ടില്ല.

വൈപ്പള്ളി സുബ്രഹ്മണ്യൻപോററി

993-ൽ ജനിച്ചു. കുമാരനല്ലൂർ ശങ്കരമൂത്തതിന്റെ അടുക്കൽ സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചു. 1015-ൽ വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയായി. കോട്ടയം സിറിയൻകാളേജിൽ വളരെക്കാലം പണ്ഡി

തന്നായിരുന്നു. ആറു് ആട്ടക്കഥകളോളം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പാർവ്വതീപരിണയവും നരകാസുരവധവും മാത്രമേ എന്റെ കൈവശമുള്ളു. കഥകൾ നന്നായിട്ടുണ്ടു്. പക്ഷേ അഭിനയിക്കാറില്ല. രണ്ടും മനോരമ പ്രസ്സിൽ അച്ചടിക്കപ്പെട്ടവയാണു്. അദ്ദേഹം 1052-ൽ മരിച്ചു.

വില്വവട്ടത്താശാൻ.

അത്ഭുതം പൂണ്ടിട്ടും വാർദ്ധക്യകവികിഴവൻ വില്വവട്ടം തുടങ്ങീ-
ട്ടുള്ളന്നംപണ്ടു തൊട്ടുള്ള കവിവരരങ്ങിന്നുമെല്ലാമല്ലോ.

എന്നു് 1073 മകരം 3-ാംതീയതി കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയ്ക്കു അയച്ച കത്തിൽ 'കവികിഴവനായി' പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വില്വവട്ടത്തു രാഘവൻ നമ്പ്യാർ 997-ൽ തിരുവല്ലാ വില്വവട്ടത്തു ജനിച്ചു. കോട്ടയത്തു സുറിയാനി സിമ്മനാരിയിൽ സംസ്കൃതമുൻഷിയായിരുന്നു. മലയാളമനോരമയുടെ പോഷകന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്നു. നിരവധി പദ്യങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ജ്യോതിഷം, തച്ചുശാസ്ത്രം ഇവയിലും പാണ്ഡിത്യമുണ്ടായിരുന്നു. ഖണ്ഡകവനങ്ങളല്ലാതെ പുസ്തകങ്ങളായി ഞാൻ ഒന്നും കണ്ടിട്ടില്ല. എൺപത്തിയൊന്നുവയസ്സുവരെ ജീവിച്ചിരുന്നിട്ടു് ഈയിടെയാണു് മരിച്ചുപോയതു്.

ഒയ്യാരത്തു ചന്തുമേനോൻ.

1022 ധനു 10-ാംതീയതി കുറുമ്പ്രനാട്ടിൽ ചേർന്ന നടുവണ്ണൂരിൽ കളങ്ങരക്കാന്തിമഠത്തിൽ ജനിച്ചു. അച്ഛനായ എടവാട്ടിൽ ചന്തുനായർ താസിൽദാരായിരുന്നു. മാതാവായ ചിറേറഴത്തു പാർവ്വതിയമ്മയും സാമാന്യം നല്ല വിദുഷിയായിരുന്നു. 1032-ൽ പിതാവു മരിച്ചുപോയി. പഴയ സമ്പ്രദായമനുസരിച്ചു് കുടിപ്പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പ്രാഥമിക പാഠങ്ങൾ പഠിച്ചശേഷം ഇംഗ്ലീഷ്പള്ളിക്കൂടത്തിൽ ചേർന്നു. മെട്രിക്കുലേഷൻപരീക്ഷയിൽ പാസ്സായി. സംസ്കൃതവും നല്ലപോലെ അഭ്യസിച്ചു. പതിനേഴാം വയസ്സിൽ അൺകവനന്റഡ്

സിവിൽസർവ്വീസ് പരീക്ഷയിൽ പാസ്സായി. നല്ല ഒത്ത ശരീരം, പ്രസന്നമായ മുഖം, മധുരമായ കണ്ഠം, വാലിട്ടു പുറകോട്ടു കെട്ടിവച്ചിരിക്കുന്ന തലമുടി, വിനോദരസികത—ഇങ്ങനെയൊരു യുവാവാണു്, ഒരുദിവസം ഷാർപ്പുസായ്പിന്റെ മുമ്പിൽ ഉദ്യോഗപ്രാർത്ഥിയായി ചെന്നുനിന്നതു്. സായ്പു് യുവാവിനെ ആപാദചൂഡം ഒന്നു നോക്കീട്ടു് ചില ചോദ്യങ്ങൾ ചെയ്തു. തൃപ്തികരമായ ഉത്തരം ലഭിക്കയാൽ പ്രസന്നനായി അദ്ദേഹം "ഇന്നുതന്നെ ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചോളു" എന്നു കടുമയിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. ഇതു് 103൪-ൽ ആയിരുന്നു.

ചന്തുമേനോൻ ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചതുമുതൽക്കു് കച്ചേരിയെന്നതിന്റെ ഗൌരവം എല്ലാം നഷ്ടപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹത്തിനു സംഗീതത്തിലും ചെണ്ടകൊട്ടിലും നല്ല വാസനയ്ക്കു പുറമേ സരസഭാഷണത്തിലും ഫലിതോക്തിയിലും അസാമാന്യമായ ചാതുരിയുമുണ്ടായിരുന്നു. മേലുദ്യോഗസ്ഥന്മാർ തങ്ങളുടെ കസാല വിട്ടു വെളിയിൽ പോയെന്നുകണ്ടാൽ മേനോൻ വിനോദത്തിനു വട്ടംകൂട്ടുകയായി. ചിലപ്പോൾ ഫലിതംപറഞ്ഞും മററു ചില അവസരങ്ങളിൽ വല്ല പെൻസിലോ റൂൾത്തടിതന്നെയോ എടുത്തു മേശപ്പുറത്തു താളം തകർത്തും അധഃസ്ഥരായ ക്ലാർക്കന്മാരുടെ ഇടയ്ക്കു് ഹാസോല്ലാസം ജനിപ്പിച്ചുവന്നു. ചിലപ്പോൾ ചെണ്ടയുടെ സ്ഥാനത്തു് മേശയ്ക്കു പകരം സ്നേഹിതന്മാരുടെ പുറമോ കഷണ്ടിത്തലയോ കിട്ടിയാൽ അതായിരിക്കും ഉപയോഗിക്കുന്നതു്. ചന്തുമേനോൻ സായ്പിന്റെ വാത്സല്യഭാജനമായിരുന്നതിനാൽ ശിരസ്തദാർ പാവം എല്ലാം സഹിച്ചുപോന്നു.

സ്മാൾകാസ് കോടതിയിൽ ഇങ്ങനെ മൂന്നു കൊല്ലം ക്ലാർക്കായിരുന്നപ്പോഴേയ്ക്കു്, അതായതു് 1042-ൽ തലശ്ശേരി സബ് കളക്ടരായിരുന്ന ലോഗൻ ഈ യുവാവിനെ തന്റെ കച്ചേരിയിൽ മൂന്നാംഗുമസ്തനായി നിയമിക്കയും, അവിടെനിന്നു് ക്രമേണ ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുവന്നിട്ടു്, 1045-ൽ താൻ

കളക്ടരായിത്തീൎന്ന ഉടനെ പോലീസ് മുൻഷിയാക്കുകയും ചെയ്തു. അടുത്ത കൊല്ലം ഹെഡ്മുൻഷിസ്ഥാനം ഒഴിവു വന്നു. ഉടനെ ആ സ്ഥാനത്ത് ചന്തുമേനോൻ തന്നെയാണ് നിയമിക്കപ്പെട്ടതു്.

ഈ കളിയും ചിരിയും കോലാഹലവും എല്ലാം സഹജമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ സരസതയുടെ ബഹിസ്ഫുരണം മാത്രമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം തന്റെ ജോലിയിൽ ഒരിക്കലും ശുഷ്കാന്തിക്കുറവു കാണിച്ചിരുന്നില്ല. ഏതു കാൎയ്യത്തിലും ശ്രദ്ധയും ചുറുചുറുപ്പും കാണിച്ചു വന്നതിലാണ് അദ്ദേഹം രണ്ടു പ്രധാന ആംഗലോദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ പ്രീതിക്കു പാത്രീഭവിച്ചതു്. കൃത്യനിഷ്ഠയില്ലാത്തവരോടു സായ്പന്മാൎക്ക് പൊതുവെ വെറുപ്പാണ്. ഷാർപ്പ് സത്യനിഷ്ഠയുള്ള ഒരു നല്ല ഉദ്യോഗസ്ഥനായിരുന്നു. ലോഗൻ മലബാറിലെ സകല ജാതിമതസ്ഥന്മാരുടെയും കണ്ണിലുണ്ണിയായിരുന്നുവെന്നു പ്രത്യേകിച്ചു പറയേണ്ടതായുമില്ല. മലബാർമാനുവൽ ഇടങ്ങിയ ഗ്രന്ഥതല്ലജങ്ങൾവഴിക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ യശസ്സ് ഇപ്പോഴും നിലനില്ക്കുന്നു.

1047-ൽ ചന്തുമേനോൻ കാരത്തൊളിൽവീട്ടിൽ ലക്ഷ്മിയമ്മ എന്ന സുകൃതിനിയെ വിവാഹം ചെയ്തു.

'എന്നില്ലതിന്നു ലക്ഷ്മി മമ നയനങ്ങൾക്കു പീയൂഷധാരാ'

എന്ന മട്ടിലാണ് ആ മഹതി പരിശോഭിച്ചതു്. "ഇന്ദുലേഖാപുസ്തകത്തിൽ തിളങ്ങിക്കാണുന്ന ശൃംഗാരത്തെ സൃഷ്ടിച്ച ചന്തുമേനവന്റെ ധൎമ്മപത്നിയായിരുന്ന ആ ലക്ഷ്മിഅമ്മയുടെ വിശേഷബുദ്ധിയും ലോകപരിജ്ഞാനവും ക്ഷമാശീലവും അത്യന്തം ആദരണീയമായിരുന്നു." ആ സ്ത്രീരത്നത്തിന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചായിരുന്നു വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ അമരുകശതകം തൎജ്ജമ ചെയ്തതെന്നുള്ളതിന്ന്,

"സുമതികളമണി ചന്തുമേനവന്റെ
കമനിമണീമണി ലക്ഷ്മി ചൊല്കയാലേ
അമരുകശതകം മണിപ്രവാളം
കിമപി ചമച്ചിതു ഭാഷയായിതേവം"

എന്ന പദ്യം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു.

ഈ ലക്ഷ്മിയമ്മ ചന്തുമേനവന്റെ സാഹിത്യയത്നങ്ങളിലെല്ലാം മനഃപൂർവ്വം സഹായിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയിരുന്നു. 'ഒരു പൂച്ച വന്നുകേറിയാലും അറിയാം' എന്നൊരു പഴമൊഴിയുണ്ടല്ലോ. ലക്ഷ്മിയമ്മ സഹധർമ്മിണീപദത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിതയായിട്ട് അധികം കഴിയുംമുമ്പേ അദ്ദേഹം ഷാർപ്പിന്റെ കോടതിയിൽ ഹെഡ്റൈട്ടരായും അഡിഷണൽ മുൻസിഫായും നിയമിക്കപ്പെട്ടു.

1049-ൽ മഞ്ചേരി മുൻസിഫായി സ്ഥലം മാറ്റപ്പെട്ടു. അവിടെനിന്നും 1051-ൽ പാലക്കാട്ട് മുൻസിഫായി മാറി. പാലക്കാട്ട് ആറു കൊല്ലം ജോലിയിൽ ഇരുന്നു. 1057-ൽ കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു വന്നു. അവിടെത്തന്നെ നാലു കൊല്ലം ഇരുന്നതിനിടയ്ക്ക് സർക്കാരിൽനിന്നും ശമ്പളം വർദ്ധിപ്പിക്കയും അദ്ദേഹത്തിനെ ഒന്നാംക്ലാസ് മുൻസിഫായി ഉയർത്തുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ കോഴിക്കോട്ട് സബ്ജഡ്ജിയായിരുന്ന ഈ. കെ. കൃഷ്ണൻ ചന്തുമേനോന്റെ ഉത്തമമിത്രമായിത്തീർന്നു. അദ്ദേഹവും ചന്തുമേനോനെപ്പോലെ മൃഗയാതല്പരനായിരുന്നു താനും. ഡിസ്ട്രിക്ട്ജഡ്ജിയായിരുന്ന വിഗ്രാംസായ്പിന് രണ്ടു പേരിലും തൃപ്തിയും വിശ്വാസവും ഉണ്ടായിരുന്നു.

1061-ൽ ഒറ്റപ്പാലത്തേയ്ക്കും അടുത്ത വർഷം പരപ്പനങ്ങാടിയിലേയ്ക്കും അദ്ദേഹം സ്ഥലംമാറ്റപ്പെട്ടു. പരപ്പനങ്ങാടിയിൽ താമസിക്കുന്ന കാലത്ത് അദ്ദേഹം ബെക്കൺസ്ഫീൽഡ് പ്രഭുവിന്റെ ഹെൻറീത്താ ടെമ്പിൾ എന്ന നോവൽ പുസ്തകം വായിക്കാനിടയാവുകയും, അതുപോലെ ഉത്തരകേരളീയരുടെ ജീവിതരീതികളെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന ഒരു നോവൽ എഴുതാമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ അവിടെ വച്ച് ഏതാനും മാസങ്ങൾകൊണ്ട് എഴുതിത്തീർത്ത കഥയാണ് ഇന്ദുലേഖ. അച്ചടിച്ച് ഒരു വർഷം തികയുംമുമ്പ് പുസ്തകമെല്ലാം വിറ്റുതീർന്നതിൽനിന്നും മലയാളികൾ അതിനെ എങ്ങിനെയാണു സ്വീകരിച്ചതെന്ന് ഊഹിക്കാമല്ലോ. അതിലെ ഓരോ പാത്രവും സജീവമായിരിക്കുന്നു. പഴയ

നായർകുടുംബങ്ങളിൽ മാധവനേയും മാധവിയേയുംപോലുള്ളവരെ അധികമായി കിട്ടുമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും മുൻകോപിയും ദുൎഗ്ഗതിക്കാരനും കുടുംബസ്നേഹരാശിയും ആയിരുന്ന പഞ്ചുമേനോന്മാരെ എവിടെയും കാണാമായിരുന്നു. സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസംകൊണ്ടുണ്ടാകാവുന്ന ഗുണങ്ങളെ ഉദാഹരിക്കാനായിട്ടാണു് അദ്ദേഹം മാധവിയെ സൃഷ്ടിച്ചതു്. ഏതാണ്ടു മാധവിയുടെ രീതിയിൽത്തന്നെയാണു് ചന്തുമേനോൻ തന്റെ പുത്രിയെ വളൎത്തിയതും. യാഥാസ്ഥിതികന്മാൎക്കു് ഇന്ദുലേഖയുടെ സൃഷ്ടി അത്ര പിടിച്ചിരുന്നില്ലെന്നു് ചക്കീചങ്കരം നാടകം വായിച്ചിട്ടുള്ളവൎക്കറിയാം. മൂക്കില്ലാത്ത മനയ്ക്കൽ നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ സ്വഭാവചിത്രണം ഒരു കടുത്ത കയ്യായിപ്പോയിയെന്നും തെക്കൻദിക്കിൽ ഉള്ളവർ വിചാരിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ നമ്പൂതിരിസമുദായത്തിനു് അത്തരം വിദ്യാവിഹീനരും വികലാചാരന്മാരുമായ ആളുകൾ വരുത്തിവച്ചിട്ടുള്ള ഹാനിയെ പരിഹരിക്കുന്നതിനു് വിശാലഹൃദയന്മാരായ ഉണ്ണിനമ്പൂതിരിമാർ എത്രകാലം ശ്രമിക്കേണ്ടിവന്നു! ഇപ്പോഴും ആ ന്യൂനത സമുദായമദ്ധ്യത്തിൽനിന്നും നിശ്ശേഷം നിൎമ്മാൎജ്ജനം ചെയ്തുതീൎന്നിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാറായിട്ടുമില്ല. കേസരി ഈ സംഗതിയെപ്പററിയെഴുതീട്ടുള്ളതു് ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം

"ഇപ്പോഴും നമുക്കു വേണ്ടി ദേവാലയങ്ങളിൽ പല സൽക്കൎമ്മങ്ങളും ചെയ്യുന്നവരാണല്ലോ ബ്രാഹ്മണർ. ഭൂദേവന്മാരാണെന്നുകൂടി പറയാൻ മടിയില്ലാത്ത ആ യോഗ്യന്മാരുടെ നടപ്പും മൎയ്യാദയും കണ്ടിട്ടാണല്ലോ ഈയുള്ളവർ നടക്കേണ്ടതു്. അവരുടെ സ്ഥിതി ഒന്നാലോചിക്കുക. അനവധി ഭാൎയ്യമാരെ വേൾക്കുന്നു; എന്നു മാത്രമല്ല എത്ര പേർ പരസ്യമായി രഹസ്യത്തിനും പോകുന്നു! അതൊരു പാപമാണെന്നു് അവൎക്കാകട്ടെ മററുള്ളവൎക്കാകട്ടെ ലേശംപോലും വിചാരമില്ല. അവൎക്കിതുകൊണ്ടു സംഘവിരോധമോ ലഘുത്വമോ ഒന്നുംതന്നെയില്ല. ഏതു പംക്തിയിലും പന്തലിലും പോകാം. ശാപ്പിടാം. യാതൊരശുദ്ധിയുമില്ല. ഗോമൂത്രമാകട്ടെ പഞ്ച

ഗമ്യമാകട്ടെ ഒന്നും സേവിക്കേണ്ട. പരസ്ത്രീസേവയുണ്ടായാൽ പ്രായശ്ചിത്തംതന്നെ വേണം. ഒരു ക്രൈസ്തവദേവാലയത്തിലെ ഒരു പാതിരിയുടെ ഈവിധം ശങ്കാലേശമുണ്ടായാലത്തെ കഥ എന്തായിരിക്കും?”

നമ്പൂരിമാർക്ക് ഈ പുസ്തകത്തോടുണ്ടായ വിദ്വേഷം അർത്ഥശൂന്യമാകുന്നു. രാജ്യത്തുള്ള ഇന്ദുലേഖാപുസ്തകങ്ങളൊക്കെ ചുട്ടു ഭസ്മമാക്കി അറബിക്കടലിൽ താഴ്ത്തണം എന്ന് ഒരു നമ്പൂരി പത്രത്തിൽ എഴുതിയിരുന്നു. എന്നാൽ അന്നു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരെ പേരു പറഞ്ഞു തെറിശ്ലോകങ്ങളുണ്ടാക്കിയ വെണ്മണിയുടേയും കൂട്ടുകാരുടേയും പുസ്തകങ്ങളെ ദഹിപ്പിക്കണം എന്നുപറവാൻ അവർക്കാകട്ടെ അവരോടൊത്ത് 'ഇറാൻ മൂളുന്ന' ശുദ്ധപ്പരിഷകൾക്കാകട്ടെ തോന്നിയില്ല. അവർ വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പുനരുൽഘാടനകർമ്മം നിർവ്വഹിക്കാനാണു നോക്കുന്നതു്. ഇത്തരം ആളുകളോട് മി. മൂർക്കോത്തു കുമാരൻ പറയുന്നതിങ്ങനെയാണ്:—

“ഇന്ദുലേഖാപുസ്തകങ്ങളൊക്കെ, നമ്പൂരിമാർ വില കൊടുത്തു വാങ്ങി ദഹിപ്പിക്കുന്നതു നല്ലതുതന്നെ. പക്ഷേ അതിന്റെ ഭാഷ അറബിക്കടലിൽ കലക്കി നശിപ്പിക്കുകയല്ല വേണ്ടതു്; ശുദ്ധജലങ്ങളിൽ കലക്കി ഓരോ യാഥാസ്ഥിതിക നമ്പൂരിയും സേവിക്കുകയാണു വേണ്ടതു്. നാല്പതു കൊല്ലത്തിനിടയ്ക്ക് നമ്പൂരിമാരുടെ ഇടയിൽ അത്യധികം സാവധാനത്തിലെങ്കിലും ദൃഢമായ പദ്ധതിയിൽക്കൂടി വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതും അഞ്ചു പത്തു കൊല്ലമായി ഗതിക്കു വേഗം കൂടിയതും ആയ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ അസ്ഥിവാരം ഇന്ദുലേഖാപുസ്തകമാണെന്നു പറവാൻ ഞാൻ അശേഷം മടിക്കുന്നില്ല.”

ചന്തുമേനോന് നമ്പൂരിമാരോട് യാതൊരു വെറുപ്പുമില്ലായിരുന്നു എന്നുള്ളതിന് ചെറുശ്ശേരിയുടെ സൃഷ്ടി തന്നെ ഒരു സാക്ഷിയാണ്. നമ്പൂരിസമുദായത്തെ വെറുക്കാൻ ഏതു മലയാളിക്കു സാധിക്കും? ശ്രീശങ്കരാചാര്യരേയും നാരായണഭട്ടതിരിയേയും പൂന്താനത്തേയും ബുദ്ധസഹസ്രം മറന്നു യോഗ്യ

പുരുഷന്മാരേയും സൃഷ്ടിച്ച ആ സമുദായത്തോട് ആർക്കും വിദ്വേഷം ഉണ്ടാവുന്നതല്ല. പരിഹാസ്യമായ ആചാരങ്ങൾ സമുദായത്തിനുള്ളിൽ കടന്നുകൂടിയിരിക്കുന്നു എന്നു സ്നേഹബുദ്ധ്യാ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതു വിദ്വേഷമായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നവരാണു പരമാർത്ഥത്തിൽ സമുദായശത്രുക്കൾ.

1066-ൽ ചന്തുമേനോൻ വീണ്ടും കോഴിക്കോട്ടേക്കു തിരിച്ചു. അതിനുശേഷമാണു് ശാരദ എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു്. ആ പുസ്തകം പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള ഭാഗ്യം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായില്ല. ജോലിത്തിരക്കും ശരീരാസ്വാസ്ഥ്യവും നിമിത്തം തനിക്കു് അതിനു സാധിക്കാതെ വന്നിരിക്കുന്നു എന്നു് അദ്ദേഹം കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനയച്ച ഒരു കത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഹാ! ആ ആഗ്രഹം പൂർത്തിയായിരുന്നു എങ്കിൽ ശാരദയുടെ സമീപത്തു് ഇന്ദുലേഖ അസ്തപ്രഭമായിത്തീരുമായിരുന്നു.

ഇതേ കാലഘട്ടത്തിൽ സർ. സി. ശങ്കരൻനായർ മദ്രാസ് നിയമസഭയിൽ അവതരിപ്പിച്ച വിവാഹബില്ലിനെപ്പറ്റി അന്വേഷിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി ഏർപ്പെടുത്തപ്പെട്ട മുത്തുസ്വാമിഅയ്യർകമ്മിറ്റിയിൽ ചന്തുമേനോനും ഒരംഗമായി.

1067-ൽ അദ്ദേഹം തിരുനൽവേലി ആക്ടിംഗ് അഡീഷണൽ സബ്ജഡ്ജിയായി ഉയർത്തപ്പെടുകയും അടുത്ത കൊല്ലം ആ ജോലി സ്ഥിരപ്പെടുകയും ചെയ്തു. സ്ഥിരം സബ്ജഡ്ജിയായി ആദ്യം ജോലിനോക്കിയതു് മംഗലാപുരത്തുവച്ചായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിനു് മയൂരസന്ദേശകാവ്യത്തെ കമനീയമായി അച്ചടിപ്പിച്ചു പ്രസാധനം ചെയ്യുന്നതിനു സാധിച്ചു. ആ വിശിഷ്ടകാവ്യത്തെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം എഴുതി വിദ്യാവിനോദിനിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്ന മണ്ഡനം ആണു് ആ കാവ്യത്തിനു വലുതായ പ്രചാരം നല്കിയതെന്നു പറയാം.

1070-ൽ മംഗലാപുരത്തു വച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനു പക്ഷവാതം പിടിപെടുകയാൽ അവധിയെടുത്തു് തലശ്ശേരിയിലുള്ള

തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നു പാർത്തു. രണ്ടു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞാണു് വീണ്ടും ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചതു്. 1072-ൽ വീണ്ടും കോഴിക്കോട്ടു സബ്ജഡ്ജിയായി ചാർജെടുത്തു. 1073 ധനു പതിനാറാംതീയതി പൂരുട്ടാതി നക്ഷത്രത്തിൽ ജന്മനാൾ ആഘോഷപൂർവ്വം കൊണ്ടാടി. ശരീരത്തിനു പൂർണ്ണസ്വാസ്ഥ്യം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. 1075 ചിങ്ങം 23-ാംതീയതി കോടതിയിൽ പതിവുപോലെ പോയിരുന്നു. കോടതിയിൽനിന്നും തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ പെട്ടെന്നു രോഗം ഒന്നു കടുത്തു. പിറേറദിവസം അതിരാവിലെ ഇഹലോകവാസം വെടിയുകയും ചെയ്തു. ഈ വാർത്തയെപ്പററി വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ കടത്തനാട്ടു രാജാവിനു് എഴുതിയ എഴുത്തിൽ,

"ഹന്ത! ഹന്ത! കൃതജ്ഞതനെ നിതാന്തം നിജകൃപാതരപ്രദർശിതാ, ശിഷ്ടസജ്ജനസമീക്ഷിത തന്താദൃശഗുണസികാനം സഭാന്തരംഗതിലും ചന്ദുമേനവാരേദമംഗസ്ഥാപേഷ്ണവിത്തം തപോൽസവഗതൻ ഭൂളതിർഭൃശമപാ·സ്യേവിമതായ മനസ്യവർത്തതേ / ഭവേ."

എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതിൽനിന്നും അവിടത്തേക്കു് അദ്ദേഹത്തിനോടുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹാതിരേകം വെളിപ്പെടുന്നുണ്ടല്ലോ.

ഉദ്യോഗസ്ഥൻ എന്ന നിലയിൽ ചന്തുമേനോൻ അവ്യഭിചരിതമായ നീതിനിഷ്ഠയുള്ളവനായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഒരടിയന്തിരം പ്രമാണിച്ചു് അദ്ദേഹവും സന്നിഹിതനായിരുന്നു. ഊണിനിരുന്നപ്പോൾ ഒരാൾ കൈക്കൂലിയെപ്പററി സംസാരിച്ചു. വലിയ കൈക്കൂലിക്കാരനെന്നു പൊതുവേ എല്ലാവർക്കും അറിയാമായിരുന്ന ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ അതു കേട്ടിട്ടു് "ചക്കരപ്പാടത്തു കൈകടത്തിയാൽ ഒന്നു നക്കിനോക്കാത്തവരാരുണ്ടു്?" എന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ ചന്തുമേനോൻ കൈയിൽ വാരിയിരുന്ന ചോറു് ഇലയിൽതന്നെ ഇട്ടിട്ടു നിവർന്നിരുന്നുകൊണ്ടു് "ഉണ്ടു്, ഞാനുണ്ടു്. ഒയ്യാരത്തു ചന്തുവുണ്ടു്" എന്നഭിമാനപൂർവ്വം പറഞ്ഞു. എല്ലാവരും മൗനം പൂണ്ടു പോയി.

ഇനിയൊരു കഥയുള്ളതു് കുറേക്കൂടി രസാവഹമാണു്.

'കോഴിക്കോട്ടു വരക്കൽ എന്ന ഒരു തീയക്ഷേത്രത്തിലെ ചിറപ്പിന്നു് പ്രസിദ്ധചെണ്ടകൊട്ടുകാരൻ മാരാരെ ക്ഷണിച്ചിരുന്നു. ചിറപ്പു തീൎന്നപ്പോൾ മൂന്നാന്തരക്കാൎക്കു കൊടുക്കാറുള്ള പ്രതിഫലമാണു് ക്ഷേത്രാധികാരികൾ അയാൾക്കു കൊടുത്തതു്. അയാൾ തൎക്കിച്ചിട്ടൊന്നും ഫലിക്കായ്കയാൽ ചന്തുമേനോന്റെ കോടതിയിൽ കേസ്സൊന്നു ഫയലാക്കി. ക്ഷേത്രത്തിൽ ചിറപ്പിനു ചെന്നിരുന്നവരാരും അയാൾക്കു സാക്ഷി പറവാൻ തയ്യാറായില്ല. ഒന്നു രണ്ടു കൃത്രിമസാക്ഷികളെ മാരാർ ഹാജരാക്കിയെങ്കിലും ചന്തുമേനോൻ ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചു് അവൎക്കു ചെണ്ടകൊട്ടിനെപ്പറ്റി യാതൊന്നും അറിഞ്ഞുകൂടെന്നു വരുത്തി. മാരാർ പരുങ്ങി. എന്നാൽ ചെണ്ടകൊട്ടിൽ അയാൾക്കു യഥാൎത്ഥമായ പാടവമുണ്ടോ എന്നു പരീക്ഷിക്കാതെ കേസ്സു വിധിക്കുന്നതു ശരിയല്ലെന്നു് ചന്തുമേനോന്റെ മനസ്സാക്ഷി ഉപദേശിച്ചു. ഒടുവിൽ അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു:— "കോടതി മുമ്പാകെ ചെണ്ട കൊട്ടിക്കാണിക്കാൻ തയ്യാറുണ്ടോ?" മാരാർ അതു സമ്മതിച്ചു. മാരാർ വേഗം ചെണ്ടയുമായി കോടതിയിൽ എത്തി. മേളം കൊണ്ടുപിടിച്ചു. മേനോൻ രസിച്ചുതുടങ്ങി. എന്നാൽ ഡേവിഡ്ധ്വാരസ്സു് ചെണ്ടമേളം കൎണ്ണകഠോരമായിട്ടാണു തോന്നിയതു്. അദ്ദേഹം ചെണ്ടകൊട്ടു നിറുത്താൻ പറയുന്നതിനായി തന്റെ ഡഫേദാരെ അയച്ചു. അയാൾ വരുമെന്നു നേരത്തെ അറിയാമായിരുന്ന ചന്തുമേനോൻ ഡഫേദാരുടെ തലപ്പാവു കണ്ടുതുടങ്ങിയ മാത്രയിൽ ഗൗരവഭാവമവലംബിച്ചു് ഇരിപ്പായി. ആ ഗംഭീരഭാവം ഡഫേദാരെ തടഞ്ഞുനിൎത്തിയതിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനില്ല. മാരാർ ഇതിനിടയ്ക്കു തകൎത്തുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരുന്നു. ഡേവിഡ്ധ്വാരയുടെ അപ്പോഴത്തെ മനോഭാവം സങ്കല്പദൃഷ്ടികൊണ്ടു കാണാൻ സാധിച്ച ചന്തുമേനോന്റെ മുഖത്തു് ഒരു പ്രസന്നത കളിയാടി. ഇതു് തന്റെ ചെണ്ടകൊട്ടിലുള്ള താല്പൎയ്യാതിശയംകൊണ്ടായിരിക്കണമെന്നു തെറ്റിദ്ധരിച്ചു മാരാർ മേളം ഒന്നുകൂടി കൊഴുപ്പിച്ചു. ധ്വാര ഒരാളെക്കൂടി അയ

ച്ചു. അയാൾ വരുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ ഡഫേ്ദാരു് ധൈൎയ്യമവലംബിച്ചു മുന്നോട്ടു കാൽ വയ്ക്കാൻ തുടങ്ങി.

വിനോദരസികനായ ചന്തുമേനോനാകട്ടെ യാതൊന്നും കേൾക്കുന്ന ഭാവമേ പ്രകാശിപ്പിക്കാതെ ചെണ്ടകൊട്ടിൽ ലയിച്ചു് കണ്ണു ചിമ്മി താളത്തിനൊത്തു തലയും കുലുക്കിക്കൊണ്ടു് അങ്ങിനെയിരുന്നു. ഡഫേ്ദാർ വിഷമിച്ചു. അയാൾക്കു് ഒരു യുക്തി തോന്നി. യജമാനന്റെ അടുക്കൽ സമയം നോക്കാതെ ചെല്ലാൻ അധികാരമുണ്ടെന്നു സ്വയം അഭിമാനിച്ചിരുന്ന ഒരു ഭൃത്യനുണ്ടായിരുന്നു. അയാളെ തള്ളിവിട്ടു. എന്നാൽ ചന്തുമേനോന്റെ അടുക്കൽ ആരടുക്കും? ഡഫേ്ദാർ ബെഞ്ചിനടുത്തുചെന്നു് "ജഡ്ജിസായ്പിന്റെ ......" എന്നിത്രയും പറഞ്ഞതിലും അദ്ദേഹം സംഹാരരുദ്രനെപ്പോലെ "തനിക്കു മൂന്നു രൂപാ പ്രായശ്ചിത്തം" എന്നു ഗർജ്ജിച്ചതും ഒരുമിച്ചുകഴിഞ്ഞു. സംഹാരരുദ്രന്റെ ആ ഭാവം കണ്ടു് ഡിസ്ട്രിക്ടു്ജഡ്ജിയുടെ ഭൃത്യഗണം പമ്പകടന്നു.

കുറേനേരംകൂടി ചെണ്ടകൊട്ടിച്ചു കേട്ടശേഷം ചന്തുമേനോൻ അന്യായത്തിനു അനുസരിച്ചു് വാദിക്കനുകൂലമായി വിധി പറഞ്ഞു. മാരാർ സന്തൃപ്തനായി കോടതി വിട്ടു. അന്നു കാപ്പികുടിസമയത്തു് "ഡേവിഡ്സായ്പു" ഇതെന്തൊരു മാതിരി? മററുള്ളവൎക്കു് ചെവി കേട്ടുകൂടേ? എന്നു ചോദിച്ചതിനു്, "ന്യായം നടത്തുന്നതിനുള്ള എന്റെ ഉദ്യമം താങ്കൾക്കു് അസഹ്യതയുണ്ടാക്കിയെങ്കിൽ ഞാൻ അതിനു ക്ഷമായാചനം ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു" എന്നദ്ദേഹം മറുപടിയും പറഞ്ഞു.

'ഫലിതംപറയുന്നതിൽ മാത്രമല്ല അതു കേട്ടു രസിക്കുന്നതിലും അദ്ദേഹം അഭിരുചിയനായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഒരു നമ്പൂരി 'മകരം ഇപ്പോൾ പാത്രത്തിലാ' എന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുവത്രെ. വേറൊരിക്കൽ ഇദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു കോട്ടു തുന്നിക്കേണ്ട ആവശ്യം നേരിട്ടു. ചന്തുമേനോന്റെ ദേഹം ആറടിയിൽ കവിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിലും അതിനൊത്ത വണ്ണവുമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ പൊക്കത്തെയും വ

ണ്ണങ്ങളെയും അതിശയിക്കുമാറായിരുന്നു കുടവയറിന്റെ സ്ഥിതി. തയ്യൽക്കാരൻ വയറിന്റെ അളവു പിടിക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ട് ടേപ്പിന്റെ ഒരുഭാഗം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്തിട്ട്, 'ഇതൊന്നു പിടിച്ചോളണം. ഞാൻ മറുവശം ഒന്നു ചുറ്റിവരാം' എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് കീശയിൽനിന്ന് അഞ്ചുറുപ്പികയുടെ ഒരു നോട്ടെടുത്തു സമ്മാനിച്ചു.

ചന്തുമേനോന്റെ ഗദ്യശൈലി ഇംഗ്ലീഷിൽ ജയിൻ ഓസ്റ്റിന്റേതുപോലെ അനുകരിക്കാൻ വിഷമമായിട്ടുള്ളതാണ്. അനാവശ്യമായി സംസ്കൃതപദങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചിട്ടില്ലെന്നു മാത്രമല്ല ഭാഷയിൽ പ്രചുരപ്രചാരംവന്നിട്ടുള്ള 'മനോസാക്ഷി, അഹോവൃത്തി' എന്നീ അപശബ്ദങ്ങളെ കൂസൽ കൂടാതെ ഉപയോഗിച്ചുവന്നു. ഈ പ്രയോഗങ്ങളുടെ സാധുതയെപ്പറ്റി വലിയ വാദപ്രതിവാദം അന്നു നടന്നിരുന്നു. ഒടുവിൽ ചന്തുമേനോന്റെ പക്ഷമാണ് ജയിച്ചതെന്നു പറയാം.

ഇന്ദുലേഖ

മാധവൻ ആധുനികരീതിയിൽ അഭ്യസ്തനായ ഒരു കോമളയുവാവാണ്. അയാൾ തന്റെ ജ്യേഷ്ഠനേയും അനുജനേയും ഇംഗ്ലീഷ്പഠിപ്പിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. കല്യാണിഅമ്മയോടും മക്കളോടും മാതുലനായ പഞ്ചുമേനോൻ പെരുമാറുന്ന രീതി അയാൾക്കു രസിക്കുന്നില്ല. കുമ്മിണിഅമ്മയുടെ മകനായ ചിന്നനേയും അയാൾ സ്വന്തച്ചെലവിൽ പഠിപ്പിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. ഇളയമ്മാമനായ ശങ്കരമേനോൻ വൃദ്ധനായ മാതുലനോടു പിണങ്ങുന്നതു ശരിയല്ലെന്നു പറഞ്ഞിട്ട് "എത്ര പണം നിനക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹം ചെലവു ചെയ്തു" എന്നു ചോദിച്ചതിന്, 'വലിയ അമ്മാമൻ ദേഹാദ്ധ്വാനം ചെയ്തു സമ്പാദിച്ചതിൽ ഒരു കാശുപോലും ചെലവിടാൻ ഞാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല' എന്നായിരുന്നു മറുപടി. ഇങ്ങനെ പാശ്ചാത്യപൌരസ്ത്യപരിഷ്കാരങ്ങളുടെ പ്രഥമസം

ലെടുന്നതിനു പാത്രമായ ഒരു കുടുംബത്തിലെ കഥയാണു് ഇന്ദുലേഖ.

മാധവനും ഇന്ദുലേഖയുമായി ഗാന്ധർവമായി വിവാഹം നടത്തീട്ടു കാലം കുറെ ആയിരിക്കുന്നു. ഇന്ദുലേഖയെ വല്യച്ഛനായ പഞ്ചുമേനോന്റെ ജ്യേഷ്ഠപുത്രനും തന്റെ അമ്മാവനുമായ കൊച്ചുകൃഷ്ണമേനോൻ സംസ്കൃതകാവ്യനാടകാലങ്കാരപഠിത്തവും സംഗീതത്തിൽ പല്ലവിരാഗവിസ്താരംവരെയും പഠിപ്പിച്ചിരുന്നതിനാൽ അവൾ പരിഷ്കൃതാശയസമ്പന്നയും അതിബുദ്ധിശാലിനിയും മാധവനെ തന്റെ ഇഷ്ടപ്പടി ഇണക്കുന്നതിനു കെല്പുള്ളവളും സുശീലയും ദൃഢവ്രതയുമാണു്. വലിയച്ഛനോടും അമ്മയോടുംകൂടി പൂവരങ്ങുവീട്ടിൽ തന്നെയാണു താമസം. അവൾക്കു യാതൊരു കാരണവരാലും ബുദ്ധിമുട്ടു വരുത്തിക്കൂടാ എന്നാണു് പഞ്ചുമേനോന്റെ ദൃഢനിശ്ചയം.

മാധവൻ ബി. എൽ. പരീക്ഷയ്ക്കു പോയി തിരിച്ചുവന്നിട്ടു് മാധവിയുമായി നടത്തുന്ന പ്രഥമസന്ദർശനത്തിന്റെ വർണ്ണന ചന്തുമേനോന്റെ രസികത്വത്തെ പരിപൂർണ്ണമായി പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. ഈ സന്ദർഭത്തിൽ മാധവിയുടെ പ്രഗത്ഭത നല്ലപോലെ തെളിഞ്ഞുകാണാം. മലയാളത്തിലെ സ്ത്രീകൾ അന്യരാജ്യങ്ങളിലെ സ്ത്രീകളെപ്പോലെ പാതിവ്രത്യം അനുഷ്ഠിക്കുന്നില്ലെന്നു് മാധവൻ സംഗതിവശാൽ പറഞ്ഞപ്പോൾ അവൾ അതിദീർഘമായും പ്രൗഢമായും ഒരു പ്രസംഗം നടത്തുന്നു. ഇവിടെ ചന്തുമേനോന്റെ ജാത്യഭിമാനമോ ദേശാഭിമാനമോ ആണു് മാധവിവഴിക്കു വെളിപ്പെടുന്നതു്. മാധവീമാധവന്മാരുടെ അന്തഃകരണവിവാഹം നടന്നുവെങ്കിലും മാധവനു സ്വൈരക്കേടിനു് വകയുണ്ടാകുന്നു. പഞ്ചുമേനോൻ യഥാസ്ഥിതികനെന്നു മാത്രമല്ല മഹാ പിശുക്കനുമാണു്. തന്റെ മകളായ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിഅമ്മയ്ക്കും അവളുടെ അമ്മയും തന്റെ ഭാര്യയുമായ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിഅമ്മയ്ക്കും കൂടി മുപ്പത്തയ്യായിരം ഉറുപ്പികയുടെ വസ്തുക്കൾ ദാനംചെയ്ത അവസരത്തിൽ മാത്രമേ അയാൾ മുക്തഹസ്തത അവലംബി

ച്ചിട്ടുള്ളു. ആൾ നന്നാ വെളുത്തു മുണ്ടനായി കുറെ തടിച്ച ആളാണു്. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സൌന്ദര്യവർണ്ണനയാണെങ്കിൽ തലയിൽ കഷണ്ടി, വായിൽ മീതേവരിയിൽ മൂന്നും, ചുവട്ടിലെ വരിയിൽ രണ്ടും പല്ലുകൾ ഇല്ല. കണ്ണു ചോരക്കട്ട പോലെ. മുണ്ടിനു മീതെ കട്ടിയായ ഒരു പൊന്നുന്തലും, കഴുത്തിൽ ഒരു സ്വർണ്ണംകെട്ടിയ രുദ്രാക്ഷമാലയും, തലയിൽ ഒരു കടലാസ്സ് തൊപ്പിയും, കയ്യിൽ വെള്ളി കെട്ടി വർണ്ണമുള്ള ഒരു വടിയും ഉണ്ടായിരിക്കും എന്നു പറഞ്ഞാൽ മതിയാകുന്നതാണു്. ശുദ്ധമനസ്സാണെങ്കിലും മഹാ കോപിഷ്ഠനാണു്. ഇന്ദുലേഖയോടു മാത്രമേ കോപിക്കാതുള്ളു. അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന ഈ കാരണവർ, തന്നെ മാധവൻ അപമാനിച്ചു എന്ന കാരണത്താൽ ഇന്ദുലേഖയെ അയാൾക്കു കൊടുക്കയില്ലെന്നു ശപഥം ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ തന്നെ വ്യസനമുണ്ടാകുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഇന്ദുലേഖ ഒരു കാരണവശാലും തന്റെ നിശ്ചയത്തിൽനിന്നു പിൻമാറുകയില്ലെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനറിഞ്ഞുകൂടെ? ഇങ്ങനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഈ ശപഥം എങ്ങിനെ സഫലമാകും? സഫലമായില്ലെങ്കിൽ തന്നെ എത്ര കുറവാണു്? ഇങ്ങനെ വിചാരമഗ്നനായി പുറത്തിറങ്ങുമ്പോൾ ലക്ഷ്മിഅമ്മയുടെ ഭർത്താവായ കേശവൻനമ്പൂതിരിയെ കാണുകയും മൂർക്കില്ലത്തു നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ വരുത്താൻ അദ്ദേഹത്തിനെ ചുമതലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

മാധവന്റെ അച്ഛൻ ഗോവിന്ദപ്പണിക്കർ നല്ല ബുദ്ധിശാലിയും കാര്യസ്ഥനുമാണു്. അദ്ദേഹം മാധവന്റെ ഇഷ്ടത്തിനു വഴിപ്പെട്ടു ചിന്നനെക്കൂടി മദ്രാശിക്കു കൊണ്ടു പോകാൻ അനുവദിക്കുന്നു. ഉറക്കെ ശകാരിക്കലും പാടുള്ളേടത്തു പ്രഹരവും തുടങ്ങുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കേയാണു് ചാത്തര പഞ്ചപുച്ഛവുമടക്കി ഭയാപരവശനായി മാതുലസന്നിധിയിൽ ഹാജരാകുന്നതു്. അയാളോടു് കാരണവർ:—"എടാ കുരുത്തംകെട്ട കഴുവേറി, തെമ്മാടി, ചിന്നനെ മദ്രാശിക്കു് അയച്ചുവോ?" എന്നു ചാടിവീഴുന്നു. വലിയമ്മാവനോടു് അച്ഛൻ ചോദിച്ചു

സമ്മതം വാങ്ങിട്ടാണല്ലോ അയച്ചതെന്നു് ആയാറം മറുപടി പറഞ്ഞപ്പോൾ, "ഏതപ്പൻ? കോമട്ടിയോ? ആ കത്തും കെട്ട കോമട്ടിയെ തറവാട്ടിൽ കയററിയതുമുതൽക്കു് ഇവിടെ കത്തുതുക്കേടേ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളു."

അപ്പനെ ഇത്ര കഠിനമായിട്ട ശകാരിച്ചിട്ടും സാധുവും ക്ഷമാസന്നശാലിയും ആയ ചാത്തരമേനോൻ ഒന്നും മിണ്ടുന്നില്ല. "ഗോപാലനാണ പറഞ്ഞതു്" എന്നു മാത്രം പറഞ്ഞു.

ഗോപാലൻ ചാത്തരനെപ്പോലെ അല്ല. "നിന്നോടു് നിന്റെ അപ്പൻ കോമട്ടിയെന്താണെടാ പറഞ്ഞതു്. ചിന്നനെ അയയ്ക്കാൻ ഞാൻ സമ്മതിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞോ"? എന്നു കാരണവർ ചോദിച്ചതിനു്, 'എന്റെ അപ്പൻ കോമട്ടിയല്ല; പട്ടരാണു്' എന്നായിരുന്നു അയാളുടെ മറുപടി. പഞ്ചുമേനോൻ എണീററു രണ്ടു മൂന്നു പ്രഹരിക്കുന്നു. അപ്പോൾ "എന്നെ വെറുതേ തല്ലേണ്ട" എന്നായി ഗോപാലൻ. മൂപ്പർ വിടുമോ? "തല്ലിയാൽ എന്താണെടാ. ഇപ്പോൾ തല്ലിയില്ലേ. എന്നിട്ടു് എന്താണു്; നീ കൊണ്ടില്ലേ?"

ശങ്കരമേനോൻ ഓടിയെത്തി ഗോപാലനെ പിടിച്ചു് അകററി തന്റെ മുന്നിൽ നിറുത്തുന്നു. ശീനപട്ടരുടെ മകനാണ ചിന്നൻ. ശീനു നല്ല കൌശലക്കാരനാണു്. മകളെ ഇംഗ്ലീഷ് പഠിപ്പിക്കാൻ അനുവാദം വാങ്ങുന്നതിലേക്കു് പഞ്ചുമേനോന്റെ അടുക്കൽ ചെല്ലുന്ന രംഗം അതിസരസമായിരിക്കുന്നു.

പ:—മേ:—ആരാണവിടെ?

ശീ:—ഞാൻതന്നെ, ശീനപട്ടർ.

പ: മേ:—നിങ്ങൾ എന്താണു വന്നതു്?

ശീ:—ഒന്നു പറയാനുണ്ടായിരുന്നു.

പ: മേ:—എന്താണു് പറയൂ?

ശീ:—എന്റെ മകൻ ചിന്നനെ ഞാൻ ഇംകിരിയസ് പഠിപ്പിക്കാൻ പോകുന്നു.

പ: മേ:—നിങ്ങൾക്ക് ഇംകിരിയസ് അറിയാമോ?

ശീ:—ഞാൻ ചിലവിട്ട പഠിപ്പിക്കും.

പ:—പഠിപ്പിച്ചോളൂ.

ശീ:—മദിരാശിക്ക അയയ്ക്കാനാണ് പോകുന്നത്.

പ: മേ:—ഏതു രാശിയിലെങ്കിലും അയച്ചോളൂ. ഏതു കഴുമേലെങ്കിലും കൊണ്ടുപോയി കയറ്റിക്കൊള്ളൂ.

ശീ:—കഴുവിൻമേൽ കയറ്റീട്ടില്ല ഇംകിരിയസ് പഠിപ്പിക്കാറ്.

പ: മേ:—എന്താണു കോമട്ടിപ്പട്ടരേ! അധികപ്രസംഗി, പറഞ്ഞത്? ആ കുരുത്തംകെട്ട മാധവൻ പറഞ്ഞിട്ട് ഇവിടെ എന്നെ അപമാനിക്കാൻ വന്നതോ? എറങ്ങ താഴത്ത്; എറങ്ങ്. ആരെടാ അവിടെ? ഈയാളെ പിടിച്ചു പുറത്തു തള്ളട്ടെ. കോമട്ടിയാണെങ്കിൽ പെണ്ണുങ്ങൾക്ക് എന്നെ സംബന്ധത്തിന് ആക്കുമോ? എന്നു കുറേ പുലഭ്യം പറഞ്ഞുകൊണ്ട് പട്ടർ ഓടി താഴത്തു ഇറങ്ങുന്നു.

പഞ്ചുമേനോന്റെ സ്വഭാവത്തെ ഈ സംഭാഷണംവഴിക്ക് എത്ര വ്യക്തമായി നമുക്കു കാണിച്ചുതന്നിരിക്കുന്നു.

പഞ്ചുമേനോന്റെ കോപം ഇതുകൊണ്ടും ശമിക്കുന്നില്ല. തന്റെ സമ്മതംകൂടാതെ മാധവൻ, ചിന്നനെ മദിരാശിക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയതുകൊണ്ടും ശീനപട്ടരുടെ ധിക്കാരപൂർവ്വമായ വാക്കുകൾകൊണ്ടും സഹിച്ചുകൂടാത്ത കോപത്തിനു വശനായിട്ട് അദ്ദേഹം കാണുന്ന ജനങ്ങളെ ഒക്കെ ശകാരിക്കുന്നു.

ചന്തുമേനോന്റെ വിപുലമായ മനുഷ്യഹൃദയജ്ഞാനം നിമിത്തം കഴിയുന്നതു സംഭാഷണദ്വാരേണയാണ് ഓരോ പാത്രങ്ങളുടേയും സ്വഭാവം വെളിപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. നോക്കുക.

പഞ്ചുമേനോൻ ശീനപട്ടരോട് തന്റെ വീട്ടിൽ കടക്കരുതെന്നു പറയുമ്പോഴും ആ പട്ടർ പറയുന്നു: "ഓഹോ എ

നിക്കു പൂൎണ്ണസമ്മതം. കടക്കുന്നില്ല."

"ഇവിടെ ഊട്ടുപുരയിലും അമ്പലത്തിലും കടക്കരുതു്."

"അതു നിങ്ങടെ കല്പനയല്ല. എത്ര ഊട്ടുപുരയിലും അമ്പലത്തിലും ബ്രാഹ്മണനു പോവാം."

"എന്റെ ഊട്ടിലും അമ്പലത്തിലും എന്റെ സമ്മതം കൂടാതെ താൻ കടക്കുമോ? കാണട്ടെ എന്നാൽ."

"എന്താണു കാണാൻ? ശരിയായിട്ടു കടക്കും. വിരോധിച്ചാൽ ഞാൻ നിങ്ങടെ മേൽ അന്യായം കൊടുക്കും."

"എന്തു പറഞ്ഞു കോമട്ടി?"

എന്താ! ഇതിൽനിന്നും മുമ്പുണ്ടായ സംഭാഷണങ്ങളിൽ നിന്നും ചീനവിന്റെ സ്വഭാവം വ്യക്തമാകുന്നില്ലേ?

പഞ്ചുമേനവന്റെ കോപം ഒന്നു രണ്ടു ദിവസംകൊണ്ടു ശമിക്കുന്നു. അപ്പോഴേക്കു കണ്ഠീതം അന്തർദ്ധാനം പ്രാപിക്കുന്നു. ഇന്ദുലേഖയോടു നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ വിവാഹാലോചന അറിയിപ്പാൻ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയോടു പറയുന്നെങ്കിലും പഞ്ചുമേനോൻതന്നെയാണു് ഒടുവിൽ വിവരം ധരിപ്പിക്കുന്നതു്.

"ഞങ്ങൾ രണ്ടാളുംകൂടി നിന്നോടു് ഒരു കാര്യം പറവാനാണു് വന്നതു്" എന്നു് ആരംഭിക്കുന്നു. പക്ഷെ അവളോടു തർക്കിച്ചു ജയിപ്പാൻ കഴിവില്ലാതെ വരികയാൽ കേശവൻ നമ്പൂരിയോടു കാര്യം തുറന്നു പറയുവാൻ പറയുന്നു.

കേ: ന:—ഇന്ദുലേഖയ്ക്കു് ഒരു സംബന്ധം നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇന്ദു:—ആരു നിശ്ചയിച്ചു?

"ഇന്ദുലേഖയുടെ വലിയച്ഛൻതന്നെയാണു നിശ്ചയിച്ചതു്."

"ശരി, നിശ്ചയിച്ചോട്ടെ."

"ഇതു് ഇന്ദുലേഖയ്ക്കു സമ്മതമല്ലേ?"

"നിശ്ചയിച്ച കാൎയ്യത്തിനു സമ്മതം വേണോ?"

"ഇന്ദുലേഖയ്ക്കു സമ്മതമുണ്ടോ എന്നു് ഞങ്ങൾക്കറിയണം."

"എന്നാൽ അറിഞ്ഞിട്ടല്ലേ നിശ്ചയിക്കേണ്ടതു്?"

"ഇന്ദുലേഖയെ അറിയിച്ചിട്ടു നിശ്ചയിക്കേണ്ട കാര്യമല്ല അതു്."

"ഇതു് മഹാ വിഷമംതന്നെ. പിന്നെ എന്തിനാണു് എന്നോടിപ്പോൾ ചോദിക്കുന്നതു്? അറിഞ്ഞിട്ടു നിശ്ചയിക്കേണ്ട കാര്യമല്ല. നടക്കുമ്പോൾ മാത്രം അറിയേണ്ട കാര്യമാണു്. നിശ്ചയിച്ചും കഴിഞ്ഞു. പിന്നെ എന്തു സമ്മതം ചോദിക്കലാണു്?

വിഷമിക്കയില്ലേ? ഇന്ദുലേഖയല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ പഞ്ചുമേനോന്റെ കോപം പരമകോടിയെ പ്രാപിക്കുമായിരുന്നു. "നാളെ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിതന്നെ ചോദിക്കട്ടെ" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് അദ്ദേഹം അവിടെനിന്നും പോകുന്നു.

ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിഅമ്മ ബുദ്ധിമതിയാണു്. കിളിമാനൂർതമ്പുരാന്റെ പത്നിയും ഇന്ദുലേഖയുടെ മാതാവുമായിരുന്നതിനാൽ ലോകവ്യവഹാരജ്ഞാനവും സാമാന്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. ദ്വിതീയഭർത്താവായ കേശവൻനമ്പൂരി അങ്ങിനെയല്ല. പറയത്തക്ക സാമർത്ഥ്യം ഒന്നും ഇല്ല. പരമശുദ്ധനാണു്. 'മഹാനദ്യാം വിധ്വംസിതഃ ശുദ്ധ ഇത്യഭിധീയതേ' എന്ന പ്രമാണം വെട്ടിപ്പായി ചേരുന്നവിധമുള്ള ശുദ്ധനാണു്. ഭാര്യയെ വലിയ കാര്യമാണു്. തന്റെ ഭാഗ്യംകൊണ്ടു ലഭിച്ച ഒരു സ്ത്രീരത്നമായിട്ടാണു് അവരെക്കരുതിയിരിക്കുന്നതു്. ആരെന്തു പറഞ്ഞാലും വിശ്വസിച്ചുകൊള്ളും. ഇന്ദുലേഖ തീവണ്ടി ഓട്ടുന്ന ക്രമത്തെക്കുറിച്ചു് വെട്ടിപ്പായി തന്നിക്കു പറഞ്ഞുതന്നു എന്നു് ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിഅമ്മ പറഞ്ഞപ്പോൾ ആ ശുദ്ധക്കാരൻ പറയുന്നതിങ്ങനെയാണു്. "എന്നാൽ ഇന്ദുലേഖ ഒരു തീവണ്ടി ഓട്ടിക്കട്ടെ." എന്താ ഭോഷരയോ? ഒരു നാഗസ്വരക്കാരൻ നാഗസ്വരം വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ ഒരുവൻ "വായന നന്നായില്ല" എന്നു പറഞ്ഞതിനു മറുപടിയായി; "എന്നാൽ താൻ ആ കുഴൽ വാങ്ങി ഒന്നു വായിക്കൂ, അപ്പോൾ കാണാം" എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞ രസികനെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നില്ലേ ഇതു്.

"ഈ വെള്ളക്കാരെ ഒരിക്കലും വിശ്വസിക്കരുതേ. ഇവൎക്കു മന്ത്രങ്ങളും തന്ത്രങ്ങളും ഇല്ലെന്ന് ഇവർ പുറത്തേയ്ക്കു പറയുന്നു. ഇന്നാൾ ഞാൻ കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു പോയപ്പോൾ ഒരു രാജാവിന്റെ കൂടെ വണ്ടിയിൽ കടപ്പുറത്തു സവാരിക്കു പോയി. കടപ്പുറത്തിനു സമീപം ഒരു ചെറിയ ബംഗ്ലാവു കണ്ടു. അത് എന്താണെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ സായ്പ്പന്മാർ ശാക്തേയം കഴിക്കുന്ന സ്ഥലമാണെന്ന് രാജാവു പറഞ്ഞു. തലവെട്ടിപ്പള്ളി എന്നാണത്രെ അതിന്റെ പേര്. ആ പള്ളിയിൽ ചെയ്യുന്ന ശാക്തേയത്തിന്റെ വിവരം ആരെങ്കിലും പറഞ്ഞാൽ അവന്റെ തല വെട്ടിക്കളവാനാണത്രെ വെള്ളക്കാരന്റെ കല്പന. ഈ ശാക്തേയം അവരു ചെയ്ത് ദേവീപ്രസാദം വരുത്തി ഈ രാജ്യം മുഴുവൻ ജയിച്ചു. നമ്മുടെ രാജാക്കന്മാരെ വെറും ജീവച്ഛവങ്ങളാക്കിയിട്ടു. എന്നിട്ടും നമ്മളോട് ഒക്കെ യാതൊരു തന്ത്രവും മന്ത്രവും ഇല്ലെന്നു പറയുന്നു. ഇതു നല്ല മാതിരി അല്ല."

ഇതാണ് ആ ശുദ്ധാത്മാവിന്റെ വിചാരഗതി. പാവം ഈ പ്രസംഗത്തിന്റെ ആവേശത്തിൽ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയെക്കൊണ്ട് ഇന്ദുലേഖയുടെ അടുക്കൽ വിവാഹകാൎയ്യത്തെപ്പറ്റി പറയിക്കണമെന്നുള്ള തന്റെ ഉദ്ദേശം നിശ്ശേഷം മറന്നുപോകുന്നു. മൂൎക്കില്ലാത്ത മനയ്ക്കൽ നമ്പൂരിപ്പാട് അഴകിയ രാവണന്റെ വേഷം ധരിച്ച് പൂവരംഗത്തു വന്നിട്ട് ലക്ഷ്മിക്കുട്ടി അമ്മയുടെ രൂപലാവണ്യം കണ്ടു വല്ലാതെ ഭ്രമിച്ചപ്പോൾ, കരുത്തേടത്തിന്റെ നില പരുങ്ങലിലാകുന്നു. ഇത്ര ദീൎഘകാലത്തെ പരിചയമുണ്ടായിട്ടും ആ സ്ത്രീരത്നത്തിന്റെ മിടുക്കും തന്റേടവും ധരിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിയുന്നില്ല. "ഈ ശനിയൻ തന്റെ കാൎയ്യം പൊകക്കാൻ ഭാവമോ" എന്ന് അദ്ദേഹം പരിഭ്രമിക്കുന്നു. ഒടുവിൽ നമ്പൂരിപ്പാട് കല്യാണിക്കുട്ടിയെയുംകൊണ്ടു കിടന്നപ്പോഴാണ് വാസ്തവത്തിൽ നമ്പൂരിക്കു ശാപം ശരിക്കു വീഴുന്നത്.

ഇങ്ങനെ വിവാഹാലോചന പൊടിപൊടിച്ചു നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കട്ടെ. നമുക്കു നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ അടുക്കലേയ്ക്കു

കടക്കാം. അദ്ദേഹം വലിയൊരു ജന്മി. അഫൻനമ്പൂരിപ്പാട് ജീവിച്ചിരിക്കുന്നെങ്കിലും മനവക കാര്യങ്ങൾ നോക്കിവരുന്നത് അദ്ദേഹമാണ്. നല്ല വെളുത്ത നിറം. പക്ഷെ മുഖത്തിനു യാതൊരു ശ്രീയുമില്ല. വൈരൂപ്യമുണ്ടെന്നും പറഞ്ഞുകൂടാ. "എന്നാൽ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹസ്വഭാവത്തിലും പ്രകൃതങ്ങളിലും രണ്ടു മൂന്നു സംഗതികൾ മാത്രം വിശേഷവിധിയായി പറയേണ്ടതുണ്ട്. ഇദ്ദേഹം ചിരിക്കുമ്പോൾ വായ് രണ്ടു കവിൾത്തടങ്ങളിലെത്തി അവിടെനിന്നു കവിഞ്ഞു നീളുന്നില്ലല്ലോ എന്നു കാണുന്നവർക്കൊക്കെ തോന്നും. നാസിക ശരിയായിട്ടുതന്നെ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നതെങ്കിലും ആ മുഖത്തിനു മതിയായതല്ല എന്നു തോന്നും. നടക്കുന്നതു ചാടിച്ചാടി കാക്കകളെപ്പോലെയാണോ എന്നു തോന്നും."

ചന്തുമേനോന്റെ വർണ്ണനാകൗശലത്തിന് ഇതൊരു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. വർണ്ണ്യവസ്തു നമ്മുടെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷമായി നില്ക്കുന്നുവോ എന്നു തോന്നിക്കുമാറ് യാഥാർത്ഥ്യത്തോടുകൂടിയേ അദ്ദേഹം വരയ്ക്കുക. നിഷ്പരിമിതമായ വാക്കുകൾ അത്ര മിതമായി ഉപയോഗിച്ച് അതിശയോക്ത്യലങ്കാരങ്ങളുടെ സഹായംകൂടാതെ അദ്ദേഹം വർണ്ണ്യത്തിന്റെ സ്ഫുടപ്രതീതി ജനിപ്പിക്കുന്നു. വാക്യങ്ങൾക്കു വളവോ തിരിവോ ഇല്ല. ചില പൊടിക്കൈകളാണ് വർണ്ണനയ്ക്കു ജീവൻ കൊടുക്കുന്നത്.

സൂരിനമ്പൂരിപ്പാടിനു പഠിപ്പൊന്നുമില്ല. എന്നാൽ ഉണ്ടെന്നാണു ഭാവം. തന്നെപ്പോലെ കാര്യനിർവ്വഹണചതുരതയുള്ളവർ ചുരുങ്ങുമെന്നു സ്തുതിപാഠകന്മാർ പറഞ്ഞുകേട്ടു പരിപൂർണ്ണമായി അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു. അതുപോലെതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ത്രീജനഗതമായ ചാപല്യത്തെ ആയുധമാക്കി പണം പിടുങ്ങാൻ ഒരുമ്പെട്ടുവന്ന വ്യഭിചാരിണികളുടെ സ്തുതിഗീതകൾ കേട്ടുകേട്ട് താൻ മന്മഥസദൃശനാണെന്ന് അദ്ദേഹം ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. സ്ത്രീകളെ കഴിച്ചാൽ പിന്നെ കഥകളികളിലാണ് അധികം മോഹം. വല്ലിടത്തും

അടിയന്തിരമായി പോകേണ്ടി വന്നാൽ പകരംതന്നെ കഥകളി നടത്തും. നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ ഭരണത്തിന്റെ ഫലമായി മനസ്സുവെ പോക്ക് എങ്ങോട്ടാണെന്നു നീളെപ്പരക്കുന്ന സംഭാഷണംകൊണ്ടു ഗ്രഹിക്കാം. വ്യവഹാരകാര്യസ്ഥനായ താച്ചുൻമേനോൻ ഒരു കടലാസുകെട്ടുംകൊണ്ട് നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ അടുക്കൽ എത്തുന്നു.

നമ്പൂ:—എനിക്ക് ഇന്നു കാര്യം നോക്കാൻ ഒന്നും എടയില്ല. താച്ചു, നീ പൊയ്ക്കോ.

താച്ചുൻമേനോൻ:—ഇതു് അസാരമെന്നു നോക്കാതെ കഴികയില്ല.

നമ്പൂ:—ഇന്നു നീ എന്തു പറഞ്ഞാലും എനിക്ക് എടയില്ല.

താ:—മറെറന്നാം നമ്പ്ര വിചാരണയാണു്. അടിയനു് ആ വിവരം ഉണർത്തിക്കാനാണായിരുന്നു. അതു് ഇപ്പോഴും ഉണർത്തിക്കാതെ കഴികയില്ല.

നമ്പൂ:—എന്തു വിചാരണയായാലും വേണ്ടില്ല. ഇന്നു് എനിക്ക് ഒരു കാര്യവും കേൾക്കാൻ എടയില്ല.

താ:—ഒരാധാരം ഫയലാക്കേണ്ടതുണ്ടു്. അതിന്നു് ഒരു ഹർജി കൊടുക്കണം. ഹർജി എഴുതി കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടു്. അതിൽ ഒന്നു തൃക്കൈ വിളയാടിത്തന്നാൽ മതി.

നമ്പൂ.—ഇന്നു ശനിയാഴ്ചയാണു്. ശനിയാഴ്ച ഞാൻ ഒരു കടലാസ്സിലും ഒപ്പിടാറില്ലെന്നു താച്ചുവിനു നിശ്ചയമില്ലേ? പിന്നെ എന്തിന്നു് എന്നെ വന്നുപദ്രവിക്കുന്നു?

താ:—ആധാരം ഫയലാക്കാൻ തിങ്കളാഴ്ച ഹാജരാക്കീട്ടില്ലെങ്കിൽ നമുക്കു് ദോഷമായിത്തീരും.

നമ്പൂ:—എങ്ങനെയെങ്കിലും തീരട്ടെ. അപ്പീൽകോടതിയില്ലേ?

താ:—ആധാരം ഫയലാക്കാഞ്ഞാൽ അപ്പീൽകോടതിയിലും തോല്ക്കും.

നമ്പൂ:—ഇതു വലിയ അനൎത്ഥം തന്നെ. താച്ചുവിനെ ഒരു കാര്യം ഏല്പിച്ചാൽ പിന്നെ എന്നെ വന്നു ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നതു് എന്തിനാണു്?

താ:—ഹർജിയിൽ അടിയനു് ഒപ്പിട്ടുകൊടുക്കാൻ പാടുണ്ടോ?

നമ്പൂ:—ഇന്നു ശനിയാഴ്ച. ഞാൻ ഒരു ഹർജിയിലും ഒപ്പിടുകയില്ല. പണ്ടു് ഒരദ്ധ്യായത്തിൽ ശനിയാഴ്ച ഒപ്പിട്ടു. ഒരു നഷ്ടം വന്നതു പറഞ്ഞതു് താങ്കൾക്കു് ഓർമ്മയില്ലേ?

താ:—ഇതു് അന്യായം അല്ല ഹർജിയല്ലേ?

നമ്പൂ:—എന്തായാലും ഞാൻ ഇന്നു് ഒപ്പിടുകയില്ല; നിശ്ചയം. താച്ച പോയി കളിക്ക.

ഒരു കേസ്സിൽ പ്രതിഭാഗത്തുനിന്നു് ഒരു ബാരിസ്റ്റർ സായ്‌വിനെ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു എന്നു് താശ്ശൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ നമ്പൂരി "സായ്‌വു വന്നാലെന്തു്?"

'അയാൾ വലിയ കേമനാണു്.'

'നമുക്കു ഒരു സായ്‌വിനെ ഏല്പിക്കണം, ഏലമലക്കാരൻ മക്‌ഷാമൻ ആയാൽ മതി. ഞാനും അയാളും വലിയ സ്നേഹമാണു്.

അത്രയ്ക്കു കാര്യജ്ഞാനമാണു് അദ്ദേഹത്തിനുള്ളതു്. കേസ്സു കോടതിയിൽ വ്യവഹരിക്കുന്നതിനു് തേയിലത്തോട്ടക്കാരനായാലും മതിയെന്നാണു് അദ്ദേഹം ധരിച്ചുവച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഈ മക്‌ഷാമനോടു് എന്താണെന്നോ ഇത്രം ഇഷ്ടം? നമ്പൂതിരിപ്പാടുതന്നെ പറയട്ടെ.

"ഞാൻ ഇന്നാൾ മലവാരത്തിന്റെ കാര്യത്തെക്കുറിച്ചു സംസാരിപ്പാൻ ഒരു ദിവസം മക്‌ഷാമൻ സായ്‌വിനെ കാണ്മാൻ പോയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ (മെതാമ്മ സായ്‌വു് എന്നാണു പേരു് എന്നു ഗോവിന്ദൻ പറഞ്ഞു) ഞാൻ ചെല്ലുമ്പോൾ സായ്‌വു് ഇരിക്കുന്നതിന്റെ കുറെ ദൂരെ ഒരു കസാലമേൽ ഒരു കടലാസു വായിച്ചുകൊണ്ടു് ഇരുന്നിരുന്നു. ഞാൻ അവിടെ ചെന്നു സായ്‌വിന്റെ അടുക്കെ ഇരുന്നമുതൽ എണീറ്റു പോരാറാവുന്നതുവരെ എന്നെ ആ സ്ത്രീ കൂടക്കൂടെ കടാക്ഷിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നു".

ഇത്രയും ആയപ്പോൾ പരിഹാസരസികനായ ചെറുശ്ശേരി കടന്നു പറഞ്ഞു. "ഭ്രമിച്ചുപോയി. എനിക്കു സംശ

യമില്ല. നല്ല ശ്രമം കടന്നിട്ടുതന്നെ, കടാക്ഷിച്ചതെല്ലാം. കടാക്ഷിക്കാതെ നിവൃത്തിയെന്തു്." ചെറുശ്ശേരി ഇങ്ങനെ പലപ്പോഴും പരിഹസിക്കാറുണ്ടെങ്കിലും തൊലിപ്പുറത്തു വിജയം പ്രാപിക്കുന്നതല്ലാതെ ബുദ്ധിശൂന്യനായ വങ്കപ്രഭുവിന്റെ ഉള്ളിലേയ്ക്കു കടക്കാറില്ല. അദ്ദേഹം തുടരുന്നു. "ഒടുവിൽ മെത്താമ്മസായ്പിന്റെ കടാക്ഷവും മറ്റും കണ്ടിട്ടോ എന്നറിയുന്നില്ല. മാക്ഷാമൻ ഇംകിരിയസ്സിൽ മെത്താമ്മസായ്പോടു് ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു പറഞ്ഞു. മെത്താമ്മസായ്പു് ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു മാക്ഷാമനോടു് എന്തോ മറുപടി പറഞ്ഞു. ഉടനെ വിഡ്ഢി മാക്ഷാമൻ കാര്യം ഒന്നും മനസ്സിലാവാതെ എന്നോടു് ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. (എന്റെ ഭാര്യയെ താങ്കളുമായി പരിചയമാക്കാൻ ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. താങ്കൾക്കു സന്തോഷമുണ്ടാവുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.) "എനിക്കു വല്ലാതെ ചിരി വന്നു. എങ്കിലും ചിരിച്ചില്ല. മനസ്സിൽ അടക്കി. ഓഹോ എനിക്കു ബഹുസന്തോഷം തന്നെ എന്നു് ഞാൻ പറഞ്ഞു. വേഗം മാക്ഷാമൻ എണീറ്റു പോയി അവളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നു് എന്റെ അടുക്കെ നിർത്തി. ഞാൻ എണീറ്റില്ല. പിന്നെ അവൾ എന്റെ അടുക്കെയിരുന്നു. സായ്പു നീട്ടുംപോലെ കൈ എന്റെ സമീപത്തേക്കു നീട്ടി. ഞാനും കൈ നീട്ടി. മെത്താമ്മസായ്പു് എന്റെ കൈപിടിച്ചു. എന്റെ ശരീരം ആസകലം ഒരു രോമാഞ്ചം ഉണ്ടായി."

ഈ സൂരിനമ്പൂരിപ്പാടു കറുത്തേടത്തിന്റെ കത്തു കിട്ടിയതിൽപ്പിന്നെ ഉറങ്ങീട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണു്. രണ്ടു കുട്ടിപ്പട്ടന്മാരും കാര്യസ്ഥൻ നാരായണനായർ അമ്പലവാസു്— ഗോവിന്ദൻ, പല്ലക്കു് ഇവരെ ഒക്കെ ചട്ടംകെട്ടുന്നു. അപ്പോഴാണു് രസികനായ ചെറുശ്ശേരി ഒരു കഥ ഓർമ്മിക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹം ചോദിക്കുന്നു.

'അപ്പോൾ നാളെ എങ്ങനെ പോവുന്നു? നാളെ ഇവിടെ രാമപ്പണിക്കരുടെ കഥകളി നിശ്ചയിച്ചിട്ടില്ലേ?"

നമ്പൂരി — നാളെക്കാണോ? ശരി. വേണ്ടുകില്ല. കളിച്ചോട്ടെ. നോക്കു പോവുക. ഉണ്ണികൾ കാണട്ടെ. മടങ്ങിവ

ന്നിട്ടു രണ്ടു മൂന്നരങ്ങ് കളിപ്പിക്കാം. ഇന്ദുലേഖയ്ക്കും കാണാമല്ലോ.

ചെറു—രാമപ്പണിക്കർ മററന്നാൾ നിശ്ചയമായും പോണമെന്നാണു് പറഞ്ഞതു്.

നമ്പൂ—എന്നാൽ യാത്ര മററന്നാളാക്കിയാലോ?

ചെറു:—അതാണു നല്ലതെന്നു തോന്നുന്നു.

നമ്പൂ:—കളിക്കാരെ എനിയത്തെ കൊല്ലം വരുത്താമല്ലോ.

ചെറു:—ഇഷ്ടംപോലെ; വിവരം കളിക്കാരോടു പറയാം.

പക്ഷെ ചെറുശ്ശേരിയുടെ സാമർത്ഥ്യത്താൽ ഒടുവിൽ,

“ശരിതന്നെ. എന്നാൽ രാമന്റെ വേഷം കണ്ടിട്ടു പോവാം. അങ്ങനെ ഉറച്ചു. എന്നാൽ അഫനോട്ട് ഇപ്പോൾ തന്നെ അറിയിച്ചു മറുപടി പറയൂ” എന്നായി നമ്പൂരിപ്പാട്.

നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ എഴുന്നെള്ളത്തും കണ്ടുകൊണ്ടു് പഞ്ചുമേനോനും കരുത്തേടവും കാര്യസ്ഥരും എല്ലാം ഇരിക്കവേ ഇന്ദുലേഖയുടെ അമ്മാവനായ ഗോവിന്ദൻകുട്ടിമേനോൻ മദിരാശിയിൽനിന്നു വന്നു. ഇന്ദുലേഖയുടെ അറയിലേയ്ക്കു കടക്കുന്നു. അദ്ദേഹം പഞ്ചുമേനോന്റെ ശപഥത്തെയും നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ സംബന്ധാലോചനയെപ്പററിയും ഗോവിന്ദപ്പണിക്കർ മാധവന് അയച്ചിരുന്ന കത്തിൽനിന്നു ഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ അദ്ദേഹം വാത്സല്യപൂർവം ഭാഗിനേയിയോടു ചോദിക്കുന്നു.

“എന്താണു് ഇത്ര ബുദ്ധിയില്ലേ നിനക്കു്. ഗോഷ്ടി കാണിക്കുന്നതു കണ്ടാൽ ചിരിക്കുകയല്ലേ വേണ്ടതു്. നീ എന്തു ഗോഷ്ടിയാണു കാണിക്കുന്നതു്. ഇനിയും കരയാൻ ഭാവമാണെങ്കിൽ ഇതിനെപ്പററി ഒന്നും ചോദിക്കുന്നില്ല.”

ഗോവിന്ദൻകുട്ടിമേനവന്റെ വരവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കുകളും ഇന്ദുലേഖയ്ക്കു വലുതായ ധൈര്യം നൽകി. കഥകളി മുഴുവനാകുംമുമ്പേ തന്നെ നമ്പൂരിപ്പാട്ടു പുറപ്പെടാൻ

വിഷമിച്ചുതുടങ്ങി. വെളിച്ചായിട്ടു പുറപ്പെട്ടാൽ മതി എന്നു ചെറുശ്ശേരി പറഞ്ഞിട്ടും സമ്മതിക്കുന്നില്ല.

“ചെറുശ്ശേരിക്കു മഞ്ചലിൽ കിടന്നുറങ്ങാമല്ലോ. വഴിയിലെന്റെ ദുർഘടം ആമാലന്മാർക്കല്ലേ. നല്ല ദീവട്ടി നാലാം പിടിക്കട്ടെ” എന്നായി അദ്ദേഹം. “ഇരിക്കട്ടെ. ഈ കമ്പത്തിനു ഇന്നുരാത്രി പുറപ്പെടാൻ സമ്മതിക്കുകയില്ല” എന്നു ബുദ്ധിമാനായ ചെറുശ്ശേരിയും ഉറച്ചുനിന്നു. നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു ഒരുക്കങ്ങൾ എല്ലാം മുറുക്കി തുടങ്ങി. അപ്പോഴത്തിൽ ചെറുശ്ശേരി ആയിരം പ്രാവശ്യം കണ്ടിട്ടുള്ള വെള്ളിച്ചെല്ലം വെളിക്കു എടുത്തിട്ടു അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ തുടങ്ങി:—“ചെറുശ്ശേരി! അതു നോക്കൂ, ഒരു വെള്ളിച്ചെല്ലം. ഇതു മുമ്പു ചെറുശ്ശേരി കണ്ടിട്ടില്ലെന്നു തോന്നുന്നു.”

ചെറു:—എനിക്കു കണ്ടതായി നല്ല ഓർമ്മതോന്നുന്നില്ല. പണി വിശേഷംതന്നെ. ഈ ദിക്കിൽ പണിതതോ! (വാസ്തവത്തിൽ ആ ചെല്ലം സമീപത്തിൽ ഉള്ള ഒരു തട്ടാൻ തീർത്തതാണെന്നു ചെറുശ്ശേരിക്കു അറിയാമായിരുന്നു)

നമ്പൂ:—അല്ല. ഇവിടെ പണിയെടുത്തതല്ല. ഈ ദിക്കിൽ ഇതിനെ ആരു പണി എടുക്കും. മൈസൂർക്കാരൻ ഒരു മൊതല എനിക്കു സമ്മാനമായിതന്നതാണു മലവാരം പാട്ടത്തിനു കൊടുത്തപ്പോൾ.

ചെറു:—മൈസൂർക്കാരൻ മൊതലയോ?

നമ്പൂ:—അതെ. അതെ. മൊതല, മൊതല എന്നാണവനെ പറയാറു.

ചെറു:—മുതലിയാരു ആയിരിക്കാം.

നമ്പൂ:—മുതലിയാരു എന്നു [illegible] ഇപ്പട്ടാണു [illegible] എന്നു പറഞ്ഞ ദിക്കിൽ [illegible] വെള്ളം വില [illegible] എന്നു [illegible] യില്ല [illegible]

ചെറു:—(ആശ്ചര്യഭാവത്തിൽ) ഇതു് എവിടെ നെയ്യുന്നതാണെന്നാണു പറഞ്ഞതു്?

നമ്പൂ:—ബംഗ്ലാദേശ് എന്നു പറയുന്ന രാജ്യത്തു്.

ചെറു:—ആ രാജ്യം എവിടെയാ?

നമ്പൂ:—അതു ബിലാത്തിയിൽനിന്നും പിന്നെയും ഒരു പതിനായിരം നാഴിക തെക്കുപടിഞ്ഞാറാണത്രെ. ആ ദിക്കിൽ ആറു മാസം പകലും ആറു മാസം രാത്രിയുമാണെന്നു് മേഘദന്തൻ എന്നോടു പറഞ്ഞു.

അനന്തരം നമ്പൂതിരിപ്പാടു് ഒരു കണ്ണാടി എടുത്തു കാണിച്ചു. അതു കണ്ട ചെറുശ്ശേരി—

"വിശേഷമായ കണ്ണാടി തന്നെ" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് കൈകൊണ്ടു് തന്റെ താടി ഒന്നു തടവിക്കൊണ്ടു് മന്ദഹാസം ചെയ്യുന്നു. രാത്രി യാത്ര മുടക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു് അവസരം ലഭിക്കുന്നു.

നമ്പൂ—എന്താണു ചെറുശ്ശേരി ഒന്നു ചിരിച്ചതു്. പറയൂ പറയൂ.

ചെറു—സാരമില്ല. പറയാൻ മാത്രമൊന്നുമില്ല. ക്ഷൗരം ഇന്നലെ കഴിച്ചുകളയാമായിരുന്നു. അതു കഴിഞ്ഞില്ല. എന്നാൽ എന്റെ ഈ യാത്രയിൽ അതിനെക്കുറിച്ചു് അത്ര ആലോചിപ്പാനില്ലല്ലോ. ക്ഷൗരവും മറ്റും ചെയ്തു സുന്ദരനായി പുറപ്പെടേണ്ടതു് ഇന്ദുലേഖയുടെ ഭർത്താവല്ലേ. കൂടെയുള്ളവർ എങ്ങനെ പുറപ്പെട്ടാലും വിരോധമില്ലല്ലോ എന്നോർത്തു ചിരിച്ചതേയുള്ളൂ.

ഇതു കേട്ടപ്പോഴാണു് തന്റെ ക്ഷൗരം ചെയ്യാൻ ദിവസങ്ങൾ കുറെ അധികമായിരിക്കുന്നതും കുറേശ്ശ നരച്ച രോമങ്ങൾ ഉള്ള കഥയും നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേയ്ക്കു് ഓർമ്മ വരുന്നതു്.

"അല്ല ശിക്ഷ. കമ്പം തന്നെ. ചെറുശ്ശേരി ഓർമ്മയാക്കിയതു നന്നായി. അബദ്ധമാകുമായിരുന്നു. ശിവശിവ! നര കൂടിയുണ്ടു്. ഞാൻ വയസ്സനായി ചെറുശ്ശേരി!

ചെറു:—അതു മാത്രം ഞാൻ സമ്മതിക്കയില്ല.

നമ്പൂ — എന്നാൽ ക്ഷൌരം വേണ്ട.

ചെറു — അതു മനസ്സുപോലെ.

നമ്പൂ:—വെളുക്കുന്നു വച്ച് ഇപ്പോൾത്തന്നെ ചെയ്യിച്ചാലോ.

ചെറു:—രാത്രി ക്ഷൌരം വിധിച്ചിട്ടില്ല. വിശേഷിച്ച് നാം ശുഭകാൎയ്യത്തിന്ന പോകുന്നതല്ലേ. അതു വയ്യാ എന്ന് എനിക്ക തോന്നുന്നു. പക്ഷെ ക്ഷൌരം വേണമെന്നു വച്ചാലും കൊള്ളാം.

നമ്പൂ:—അതു പാടില്ല. വെളിച്ചായി ക്ഷൌരം കഴിച്ചിട്ട പുറപ്പെടാനെ പാടുള്ളു. ക്ഷൌരം കഴിഞ്ഞാൽ കുളിക്കാതെ പുറപ്പെടാൻ പാടുണ്ടോ?

ചെറു:—കുളിക്കാതെ പുറപ്പെടരുത്.

നമ്പൂ:—കുളിച്ചു പുറപ്പെടാം.

ചെറു:—എന്നാൽ പ്രാതൽകൂടികഴിഞ്ഞിട്ടല്ലേ നല്ലത്?

നമ്പൂ:—അങ്ങനെതന്നെ.

ഇങ്ങനെ ചെറുശ്ശേരി കാൎയ്യം പറഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് പഞ്ചുമേനോനും കൂട്ടരും കാത്തിരിക്കേണ്ടതായി വന്നത്. ആ വൃദ്ധന്റെ ഹൃദയം പശ്ചാത്താപമായിരിക്കുന്നു. ഒടുവിൽ "നമ്പൂതിരിപ്പാട്" ശാഠ്യം കളഞ്ഞു ഭാൎയ്യയാക്കിയെടുത്തോട്ടെ. ശാഠ്യം തീൎന്നില്ലെങ്കിൽ ഉത്തരവാദിത്വം ഒന്നുമില്ല. നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു കൊണ്ടുപോയതാണെന്നിട്ട് ശാഠ്യം തീൎത്തില്ലെന്നു ഞാൻ പറയും. അല്ലാതെ എന്ത്? മാധവന് ഈ പെണ്ണിനെ കൊടുക്കയില്ലെന്നാണ് ഞാൻ സത്യം ചെയ്തത്. നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേയ്ക്കു കൊടുക്കാം എന്നു ഞാൻ സത്യം ചെയ്തിട്ടില്ലല്ലോ" എന്ന് ആ വൃദ്ധൻ സമാധാനപ്പെടുന്നു. നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ ഘോഷയാത്ര പലരും കാണുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വേഷവും പകിട്ടും ഒക്കെ കണ്ടപ്പോൾ "ഓഹോ! കേശവൻനമ്പൂതിരി പറഞ്ഞതു സത്യം തന്നെ. ഇന്ദുലേഖ ഈ നമ്പൂരിയുടെ പുറകെ ഓടും സംശയമില്ല; സംശയമില്ല" എന്നു പഞ്ചുമേനോൻ തീൎച്ചപ്പെടുത്തുന്നു. ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയമ്മയ്ക്കുകൂടെ ആറും ഒരു കമ്പമാണെന്നാണ് തോന്നിയത്. അവൾക്ക് തന്റെ

മകളെ നല്ലപോലെ അറിയാമായിരുന്നു. അതിനാൽ മുത്തശ്ശി വന്നു്,

"നിണക്കു ഇപ്പോൾ വന്ന ഭർത്താവിനെപ്പോലെ നന്നായിട്ടു് ഒരു സംബന്ധവും ഇതുവരെ നമ്മളെ തറവാട്ടിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. നമ്മുടെ ഭാഗ്യം" എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ അവർ മന്ദഹാസം തൂകിയതു്. അവരുടെ മനോഭാവം ഈ സംഭാഷണത്തിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാം.

ല—അ:—ആ നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ വരവു് ബഹുഘോഷമായി. ആളും മഹാ വിഡ്ഢിയാണെന്നു തോന്നുന്നു. ഇനിമേൽ മുകളിലേയ്ക്കു വരവു കാണും.

ഇന്ദു:—വരട്ടെ.

ല—ബാന്ധവിക്കണമെന്നു പറയും.

ഇന്ദു:—ആരെ?

ല:—നിന്നെ.

ഇന്ദു:—വന്നു കയറിയ ഉടനെയോ?

ല—(ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു്) ഒരു സമയം ഉടനെത്തന്നെ പറയും എന്നു തോന്നുന്നു.

ഇന്ദു:—അങ്ങിനെ പറഞ്ഞാൽ അതിന്റെ ഉത്തരം എന്റെ ദാസി അമ്മു പറഞ്ഞോളും.

ല:—മാധവൻകൂടി ഇപ്പോൾ ഉണ്ടായിരുന്നാൽ നല്ല നേരം പോക്കായിരുന്നു.

മാധവൻ എന്ന ശബ്ദശ്രവണമാത്രത്താൽ ഇന്ദുലേഖയുടെ മുഖത്തു പ്രത്യക്ഷമായുണ്ടായ വികാരങ്ങളെ കണ്ടിട്ടു്,

"ഓഹോ! എന്റെ കുട്ടീ! നിന്റെ പ്രാണൻ ഇപ്പോൾ മദിരാശിയിൽ തന്നെ ആണു്, സംശയമില്ല. നിണക്കു് ഇങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നതിനു് മനസ്സിൽ വളരെ സുഖക്കേടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ആട്ടെ! ദൈവം ഉടനെ എല്ലാം ഗുണമായി വരുത്തും."

കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാധവനു് ഉദ്യോഗം കിട്ടിയതായും മൂന്നു നാലു ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ തിരിച്ചുവരുന്നതായും കത്തു കിട്ടുകയാൽ രണ്ടു പേരും പ്രസന്നരാകുന്നു. ഇന്ദുലേഖ

മദ്രാസിലേയ്ക്കു പുറപ്പെടാൻ ഇച്ഛ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. തത്സമയം അവിടെ കടന്നുവന്ന ഗോവിന്ദൻകുട്ടിമേനോൻ യാത്രയ്ക്കു വേണ്ട ഒരുക്കങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തുകൊള്ളാമെന്നും പറയുന്നു.

കാര്യങ്ങൾ ഇത്രത്തോളം അനുകൂലമായിരിക്കെ ഇന്ദുലേഖയുടെ വിവാഹാലോചനയെപ്പററി ശങ്കരശാസ്ത്രികൾ അറിയുന്നു. അദ്ദേഹം വലിയ വിദ്വാനും മാധവൻെറ പേരിൽ അളവററ വാത്സല്യമുള്ളവനും ആണു്. വിവരങ്ങൾ ശരിക്കു് അറിഞ്ഞിട്ടു് അവിടെനിന്നു കടക്കുന്നു.

നമ്പൂരിപ്പാട്ടും ഇന്ദുലേഖയുമായുള്ള പ്രേമസംഭാഷണത്തിൽ നമ്പൂരിപ്പാട്ടു വിഡ്ഢിയാകുന്നു.

"ഞാൻ വന്നപ്പോൾ താഴെയുണ്ടായിരുന്നു, ഇല്ലേ? കണ്ടതുപോലെ തോന്നി.

ഇന്ദു:—ഞാൻ അപ്പോൾ താഴത്തില്ല.

ഞാൻ എന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾതന്നെ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു് ഒന്നു ഞെട്ടി. പക്ഷെ ഉള്ളിലെ സ്തോഭത്തെ മറച്ചുവച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു.

"താഴത്തു വന്നതേയില്ലേ?"

'വന്നതേയില്ല.'

"അതെന്താ?"

'ഒന്നും ഉണ്ടായിട്ടല്ല.'

"ആദ്യം വരാൻ നിശ്ചയിച്ച ദിവസം സംഗതിവശാൽ പുറപ്പെടാൻ തരമായില്ല. ആ വിവരത്തിനു് എഴുത്തയച്ചു. എഴുത്തു കണ്ടില്ലേ?"

'ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല.'

"കരുത്തേടം കാണിച്ചില്ലേ?"

"നമ്പൂരി എന്നെ കാണിച്ചിട്ടില്ല."

' കരുത്തേടം മഹാവിഡ്ഢിതന്നെ. അന്നു ഞാൻ പുറപ്പെട്ട ദിവസം ഒരു ഏലമലക്കാരൻ മാക്ഷാമൻസായ്പു വന്നിരുന്നു. എൺപതിനായിരം ഉറുപ്പികയ്ക്കു മല കരാർ കൊടുത്തു" എന്നിങ്ങനെ പച്ചപ്പൊളി തട്ടിവിട്ടതു് തൻെറ പ്രഭാവത്തെ ഇന്ദുലേഖയ്ക്കു മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുപ്പാൻ മാത്രമാണു്.

ഒടുവിൽ,

"ഇന്ദുലേഖ കരുത്തേടത്തിൻറ അമ്മയ്ക്കു ബാന്ധവം ആയതിൻറ മുമ്പുണ്ടായ മകളായിരിക്കും."

"ആരുടെ മകൾ. കരുത്തേടത്തു നമ്പൂരിയുടേയോ? അല്ല. ഞാൻ നമ്പൂരിയുടെ മകളല്ല. രാമവൎമ്മരാജാവിൻെറ മകളാണു്."

"അതെ അതെ! അതാണു ഞാൻ പറഞ്ഞതു്."

"എന്നാൽ ശരി."

"ഇന്ദുലേഖയുടെ സൗന്ദൎയ്യത്തെക്കുറിച്ചു കേട്ടുകേട്ടു് എനിക്കു നിവൃത്തിയില്ലാതെ ആയി. ഇന്ദുലേഖയുടെ വൎത്തമാനം കേട്ടുകേട്ടു് മനവക കാൎയ്യങ്ങൾ യാതൊന്നും ഞാൻ നോക്കാതെയായി."

"ഇതു മഹാ കഷ്ടം. ഞാൻ മനവക കാൎയ്യങ്ങൾക്കു് ഇതു വിരോധിയോ? ഇതിന്നു് എന്താണു സംഗതി?" ആകപ്പാടെ തൻെറ പുറപ്പാടു ശരിയായില്ലെന്നു വിഡ്ഢിയായ നമ്പൂരിപ്പാട്ടും ഗ്രഹിക്കാതിരിക്കുന്നില്ല. അതിനാൽ ശൃംഗാരശ്ലോകം ചൊല്ലി വശപ്പെടുത്താമെന്നു നിശ്ചയിച്ചുകൊണ്ടു തുടങ്ങുന്നു.

"ഇന്നലെ ചെറുശ്ശേരി ഒരു ശ്ലോകം ചൊല്ലി. അതു് ഇന്ദുലേഖയോടു ചൊല്ലണം എന്നു് എനിക്കൊരാഗ്രഹം. ഇന്ദുലേഖയ്ക്കു സംസ്കൃതത്തിൽ വ്യുല്പത്തി അല്ല ഇംകിരിയസ്സു പഠിപ്പാണു് ഉള്ളതെന്നു കേട്ടു. സംസ്കൃതശ്ലോകം ചൊല്ലിയാൽ അൎത്ഥം മനസ്സിലാവുമോ?"

"നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലാകുവാൻ പ്രയാസം."

"കുറെ വായിച്ചു വ്യുല്പത്തിയായിരുന്നു വേണ്ടതു്."

"ശരി."

"ഞാൻ ഒരു ശ്ലോകം ചൊല്ലാം. അൎത്ഥം മനസ്സിലാവുമോ എന്നു നോക്കു."

"അസ്താം പരിഷ്വംഗകലാസു സുരതോത്സവേ മുഖ്യതാരീപ്രസിദ്ധാ-
സ്ത്വല്ലാളനാപായ ചിന്താപചിത ശൈലസ്ത്രീകോ ഹേതുരല്ലാഘവതയോഃ
[illegible] മുദ്രണ്യേ
[illegible] ജീവ കഥ [illegible] പ്രഭാതേ"

എന്ന പ്രസിദ്ധശ്ലോകത്തിനെ അദ്ദേഹം,

ആസ്താം പീയൂഷധാരാവഃ സുമതി ഗരജംഗളഹാരിപ്രസിദ്ധഃ
എന്നു ചൊല്ലിയിട്ടു തോന്നാതെ വിഷമിക്കുന്നതു കണ്ടിട്ട്
ഇന്ദുലേഖ സസ്മിതം പറയുന്നു. "ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ട. ശ്ലോകം പി
ന്നെ ഓർമ്മയാക്കിയിട്ടു ചൊല്ലാമല്ലോ."

നമ്പൂരി:—അതു പോരാ. ഞാൻ ഒന്നാമതു് ഇന്ദുലേഖയോടു
ചോദിയ ശ്ലോകം മുഴുവനാക്കാഞ്ഞാൽ പോരാ. നോ
ക്കട്ടെ. ആസ്താംപീയൂഷധാരാവഃ സുമതിഗരജംഗളതിലപ്രസിദ്ധഃ ഓഹോ
തോന്നി തോന്നി. തല്ലജമോപായമിന്നാപി ചഗരജഹരോ ഹെജ്ജ
തല്ലസമാവഃ എന്നിയത്തെ രണ്ടു പാദം അശേഷം തോന്നു
ന്നില്ല. മുമ്പു തന്നെ തോന്നുന്നില്ല. വിചാരിച്ചിട്ടും ഫല
മില്ല. 'ആസ്താം പീയൂഷധാരാവഃ' ഓ പിന്നെയും മറന്നു. ഇതു
വലിയ വിഷമം. ഓ-ഹോ ഇല്ല തോന്നി. 'ആസ്താംപീയൂഷ
ധാരാവഃ സുമതിഗരജരല്ലാ ഇതി പ്രസിദ്ധാ തല്ലാദമോപായമിന്നാപി ച
ഗരളഹരോ ഹെജ്ജതല്ലസേവമാവഃ' ഇത്രത്തോളം ചൊല്ലി. ഒടു
വിൽ കറുത്തേടത്തെ വിളിച്ചു ചെറുശ്ശേരിയുടെ അടുക്കെ
പോയി 'ആസ്താം പീയൂഷ' എന്ന ശ്ലോകം മുഴുവനും
ഒരു ഓലയിൽ എഴുതിച്ചു ഇങ്ങട്ടു കൊണ്ടുവരു. വേഗം
വേണം എന്നു പറഞ്ഞയയ്ക്കുന്നു. പാവം തന്നെ. 'ആസ്താം'
എന്നു തുടങ്ങുന്ന എത്രയോ ശ്ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നുള്ളതു
കൂടി അറിവില്ല. കേശവൻനമ്പൂതിരിയോ അതിലും
മിടുക്കൻ. അദ്ദേഹം 'ആസ്താം' എന്നു തന്നെ മറന്നിരിക്കു
ന്നു. ഒടുവിൽ ചെറുശ്ശേരിയെ കണ്ടു് 'ആസീൽ' എന്നു
തുടങ്ങുന്ന ശ്ലോകം കുറിച്ചുതരാൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതായി
ട്ടാണു് അറിയിക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹം 'ആസീദ്ദാരഥോ
നാമ' എന്ന ശ്ലോകം കുറിച്ചയയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വേറെ
വല്ലവരുമായിരുന്നെങ്കിൽ അപ്പോഴെ ആ വീട്ടിൽനിന്നു
കടക്കമായിരുന്നു. പക്ഷേ സൂരിനമ്പൂരിപ്പാടു് ആ തര
ക്കാരനല്ല. വീരനാണു്. കേശവൻ നമ്പൂരിയും പി
ന്നാലെ മാസി അമ്മുവും കടന്നു പോകുന്നതു കണ്ടിട്ടു്
മാസിയോടായി,

"അവിടെ നിക്ക, അവിടെ നിക്ക, ഒരു വിവരം ചോദി ക്കട്ടെ—ഇന്ദുലേഖയുടെ വിഷളിയാണ് അല്ലേ? രസികത്തി യാണ് നീ. നീ വിഷളിയായിരിക്കേണ്ടവളല്ല. നീ മഹാസുന്ദ രിയാണ്. പോവാൻ വരട്ടെ. നിക്ക. നിക്ക" എന്നു പറ യുന്ന നമ്പൂരിപ്പാട്ടിന്റെ വിഡ്ഢിത്തങ്ങൾ നോക്കണേ. അദ്ദേഹം തുടരുന്നു. "നിനക്കു സംബന്ധം ആരെങ്കിലും ഉണ്ടോ?"

"ഇല്ല."

"കഷ്ടം! ഈ വീട്ടിലുള്ള പ്രവൃത്തികളെല്ലാം എടുത്ത് ഈ ഓമനയായ ദേഹത്തെ ദുഃഖിപ്പിച്ച് കാലം കഴിക്കുന്നു. ഇല്ലേ? ഇങ്ങട്ടു വരൂ. എന്താണ് കയ്യിൽ മുറുക്കാനോ?

"മുറുക്കാനല്ലാ. അടയ്ക്കാ കഷണിച്ചതാണ്".

"ഇന്ദുലേഖയ്ക്കു മുറുക്കുണ്ടോ?"

"ചിലപ്പോൾ മുറുക്കാറുണ്ട്".

"ഇന്ദുലേഖയ്ക്ക് ആരെങ്കിലും ചുററമുണ്ടോ? സ്വകാര്യ മായിട്ട്. നീ എന്നോടു പറ."

"ചുററമോ?"

"ഒളിസ്സേവ, ഒളിസ്സേവ."

"രഹസ്യം രഹസ്യം."

"അടിയൻ ഒന്നും അറിയില്ല."

ഇന്ദുലേഖയെ ഞാൻ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോകുമ്പോൾ നീ കൂടെത്തന്നെ വരണം" എന്നുകൂടി നമ്പൂരിപ്പാട് ചട്ടംകെ ട്ടുന്നു.

അടുത്ത നിമിഷത്തിലാണ് അദ്ദേഹം ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിഅ മ്മയെ കാണുന്നത്. അവരിലും ഭ്രമിച്ചു വശാകുന്നു. "അത്ഭു തം, അത്ഭുതം, അതിശം, അതിശം, അതിശംതന്നെ. കരു ത്തേടത്തിന്റെ ഭാഗ്യവിശേഷംതന്നെ. അതിസുന്ദരി. എ ന്നാൽ കരുത്തേടം നന്നാ ഭ്രമിച്ചിട്ടാണ് അല്ലേ? അതിനു സം ശയമുണ്ടോ? ആരു ഭ്രമിക്കാതിരിക്കും. സാക്ഷാൽ ലക്ഷ്മീദേവി തന്നെ. ആ ചെല്ലപ്പെട്ടി നല്ല മാതിരിയോ" എന്നിങ്ങനെ യാണ് തുടസ്സം. അവരുടെ മുമ്പിലും ചെറുശ്ശേരിയെക്കൊണ്ട്

കിംബ്രൂമസ്തവപൂർണ്ണചന്ദ്രമഹതീം നിർമ്മലതാമീദൃശീം
യത്തേ ഭാസ്യമുഖമണ്ഡലേ സതി ഭവാനപ്യത്ര ബിനീതോപ്യനഃ
ആവിസ്തൃത്യകിരണെരുരണമപ്യേതാ യത്തേ ദൃശീം സ്വദേശീം
ഉത്തമാത്യ പൂർണ്ണായ യസ്യ പൂർണ്ണാ ഇത്യൂസ്മദേ നിസ്സ്പൃഹഃ.

എന്ന ശൃംഗാരശ്ലോകം ചൊല്ലിക്കുന്നു. ലജ്ജാഹീനതയ്ക്കും ചാപല്യത്തിനും ഒരു സീമ വേണ്ടേ? ഇതു കണ്ടിട്ടാണ് നമ്പൂരിമാരിൽ ചിലർ ക്ഷോഭിച്ച് ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ തീയിലിട്ടു ചുടണമെന്ന് അഭിപ്രായപ്പെട്ടതു്. വാസ്തവത്തിൽ ചന്തുമേനോൻ പരമാർത്ഥം പറഞ്ഞുവെന്നേയുള്ളു. ഇത്തരക്കാർ അന്നും ഇന്നും ധാരാളമുണ്ടു്. ഒരു കോ—ത്തുതിരിപ്പാട്ട് കുഞ്ഞുകുട്ടൻ തമ്പുരാനെക്കൊണ്ടു എഴുതിപ്പിച്ച് ഒരു സ്ത്രീക്ക് അയപ്പിച്ച കത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു നോക്കുക.

......നിനക്കുതക്ക പുരുഷൻ സംബന്ധമായ് വന്നില്ല
നമ്മൾക്കിച്ചനിലയ്ക്കു യൗവ്വനതരങ്ങളൊന്നും കളഞ്ഞു ഞാൻ
മൽമുഖ്യപ്രണയം നുകർന്നുവരെ കൂട്ടിപ്പിണച്ചുള്ളതോ
നമ്മള്ളീനവരേയ്ക്കുമിങ്ങുവരുമോ നീട്ടുന്ന നാളിങ്ങനെ.

ഇതിനെ കത്തിട്ടാണ് അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതെങ്കിലും പേരു മനസ്സിലാക്കാൻ പ്രയാസമില്ല. രണ്ടു പദ്യങ്ങൾ മുഴുവൻ പുഴുക്കുത്തു പിടിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ പദ്യത്തെറിയായിരിക്കണമെന്നു തോന്നുന്നു. വേറൊരു വിടൻ അദ്ദേഹത്തിനെക്കൊണ്ടുതന്നെ എഴുതിച്ച പദ്യങ്ങൾ കത്തിടാതെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. അഞ്ചാംഭാഗം ൧൭൧ മുതല്ക്കു ൧൭൯-ാം വശംവരെ വായിച്ചുനോക്കുക. ഇത്തരം ലജ്ജാഹീനതയെയാണു് ചന്തുമേനോൻ കഠിനമായി അധിക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

പഞ്ചുമേനോനെ പോലും നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ മട്ടുകൾ രസിക്കാതായി.

"പഞ്ചു, അതിഭാഗ്യവാൻ തന്നെ. ഇന്ദുലേഖയെയും പഞ്ചുവിന്റെ മകൾ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയെയും കണ്ടു. തമ്മിൽ ഞാനോ നീയോ സുന്ദരി എന്നു തിരക്കുംപോലെ തോന്നും അവരുടെ സൗന്ദര്യം കണ്ടാൽ. കരുത്തേടത്തിന്റെ ഭാഗ്യം.

ണ്ടോളം അതിസുന്ദരിതന്നെ." എന്നിങ്ങനെ നമ്പൂരിപ്പാട്ടു പറഞ്ഞതു് അദ്ദേഹത്തിനു് എങ്ങനെ ശപിക്കാം? പഞ്ചുമേനോനും കറുത്തേടവും തമ്മിലുള്ള സംഭാഷണത്തിൽ നിന്നു് മേനോന്റെ അപ്പോഴത്തെ മനോഭാവം നിർണ്ണയിക്കാം.

പഞ്ചു:—എന്താണു് ഇന്ദുലേഖ ചെയ്തു ബോദ്ധ്യമായോ?

കറു:— ബോദ്ധ്യമാവും. ബോദ്ധ്യമാവാതെയിരിക്കയില്ല.

പഞ്ചു:— ആവുന്നതു പിന്നെ പറയാം; ആയോ.

കറു:—അതിപ്പോൾ നിശ്ചയിക്കാറായിട്ടില്ല. ബോദ്ധ്യമാവും, അതിനു സംശയമില്ല.

പ:—തിരുമനസ്സിലെ വാക്കു് എനിക്കശേഷം വിശ്വാസമാവുന്നില്ല. തെണ്ടത്തേതിന്റെ വരവു കണ്ടപ്പോൾ ഞാൻ വല്ലാതെ ഭ്രമിച്ചു. നമ്പൂരിപ്പാട്ടു് ആകപ്പാടെ ഒരു വിഡ്ഢിയാണെന്നു തോന്നുന്നു എനിക്കു്.

കറു:— മഹാ ധനവാനല്ലേ, അതു നോക്കണ്ടേ.

പ:— ഇന്ദുലേഖ അതൊന്നും നോക്കുന്ന കുട്ടിയല്ല. നമ്മളുടെ മോഹം വെറുതെ എന്നു തോന്നുന്നു. നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കു വിശേഷം പറവാൻതന്നെ വശമില്ല. ഇന്ദുലേഖയുടേയും ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയുടേയും സൗന്ദര്യം എന്നോടു് എന്തിനാണു് ഇങ്ങനെ വർണ്ണിക്കുന്നതു്? ആവശ്യമില്ലാത്ത വാക്കു പറയുന്നു ഇദ്ദേഹം.

കറു:—വലിയ ആളുകളല്ലേ. അവൎക്കു് എന്തും പറയാമല്ലോ.

പ.—എന്തു പറഞ്ഞാൽ ചിലപ്പോൾ എന്തും കേൾക്കേണ്ടി വരും. എനിക്കിതൊന്നും രസമായില്ല. ഇന്ദുലേഖ എന്തു പറഞ്ഞു?

കറു:— വിശേഷിച്ചു് ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല.

പ:—പിന്നെ മാളികയിൽ പോയിട്ടു് നമ്പൂരിപ്പാട്ടു് എന്തു ചെയ്തു?

കറു:—വിശേഷിച്ചു ഒന്നും ചെയ്തില്ല. എനിക്കു് ഊണു കഴിക്കാൻ വൈകുന്നു. ഞാൻ ഊണു കഴിച്ചുവന്നിട്ടു് എല്ലാം പറയാം.

പ:—ഒന്നും പറയാനില്ല. ഇക്കാര്യം ഈ കുട്ടി മാനിക്കുകയില്ല. പിന്നെ എന്തിനാണ് ഈ ഗോഷ്ടികൾ കാണിക്കുന്നതു്.

നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ ലജ്ജാഹീനതയുടെ പാരമ്യം അന്നുതന്നെ കുളപ്പുരയ്ക്കു പോകുംവഴിക്കു ചെറുശ്ശേരിയുമായുണ്ടായ സംഭാഷണത്തിൽ നാം കാണുന്നു.

നം:—ലക്ഷ്മിക്കുട്ടി എന്നെ കണ്ടിട്ട് ഒന്നു ഭ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ചെറു:—അതിൽ എനിക്കു സംശയമില്ല.

നം:—എന്നാൽ അതിനെന്തു വിദ്യ?

ചെറു:—എന്തിന്?

നം:—ആ ഭ്രമം നിവൃത്തിക്കാൻ.

ചെറു:—അതിനു പല വിദ്യകളും ഇല്ലേ? ഇനി ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയെ കാണേണ്ട എന്നു വച്ചേയ്ക്കണം.

നം:—എന്തു കഥയാണ് ചെറുശ്ശേരി പറയുന്നതു്? അങ്ങിനെ ഭ്രമം മാറുന്നതായാൽ ഇവിടെ നാം ഇപ്പോൾ വരണോ?

ചെറു:—ഇവിടെ വന്നതു് ഇന്ദുലേഖയെ ഭ്രമിച്ചിട്ടല്ലയോ?

നം:—അതേ, വന്നതിന്റെ ശേഷം ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയിലും ഭ്രമം.

ചെറു:—എന്നാൽ അമ്മയേയും മകളേയും ഒന്നായി ബാന്ധവിക്കാമെന്നോ? അതു വെടിപ്പുണ്ടോ?

നം:—ബാന്ധവം ഇന്ദുലേഖയെത്തന്നെ.

എന്താ പോരേ! രണ്ടാമത്തെ സന്ദർശനത്തോടുകൂടി നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്ക് ഇന്ദുലേഖയെ ലഭിക്കുന്ന കാര്യം സാധ്യമല്ലെന്നു ബോധ്യപ്പെട്ടു. ഒടുവിൽ, ഗോമാംസം തിന്നുന്നവരുടെ ഭാഷ പഠിച്ച അധികപ്രസംഗിയെ തനിക്കു വേണ്ടെന്നു പറഞ്ഞിട്ട് ശീനുവിന്റെ മകൾ കല്യാണിക്കുട്ടിയെ സംബന്ധം ചെയ്തുകൊണ്ട് അവിടെനിന്നു കടക്കാമെന്നായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആലോചന. സമ്മതം ചോദിപ്പാനായി ഗോവിന്ദനെയാണു നിയോഗിച്ചതു്.

കുഞ്ഞുക്കുട്ടിയമ്മ ഭർത്താവിനെ വിളിച്ചുണർത്തിയപ്പോൾ,

പഞ്ചു:—അസത്തേ! എന്തിനു് എന്നെ ഉപദ്രവിക്കുന്നു?

കുഞ്ഞി:—നംപൂരിപ്പാട്ടു് വിളിക്കുന്നുണ്ടിപ്പോൾ.

പ:—നംപൂരിപ്പാട്ടു്! വിഡ്ഢി നംപൂരിപ്പാട്ടു്! വെറുതെ മനുഷ്യരെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുന്നു. ഈ അസത്തിനു കടന്നു പോവരുതേ? ഒന്നിനും കൊള്ളാത്ത മനുഷ്യൻ. ആ കേശവൻനംപൂരിയെപ്പോലെ ഒരു കഴുതയെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല.

ഈ മനോഭാവത്തോടുകൂടിയിരുന്ന പഞ്ചുമേനോൻ സൊല്ല ഒഴിയട്ടെ എന്നു വിചാരിച്ചാണു് കല്യാണിക്കുട്ടിയുമായുള്ള ബാന്ധവത്തിനു സമ്മതം നൽകിയതു്. ഈ ആലോചന ഒന്നും കരുത്തേടം അറിയുന്നില്ല. സംബന്ധം നടക്കാൻ പോകുന്നു എന്നു കേട്ടമാത്രയിൽ അദ്ദേഹം കുഴങ്ങുന്നു. ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിക്കുതന്നെ എന്നു് അദ്ദേഹം തീർച്ചപ്പെടുത്തുന്നു. അദ്ദേഹം ചെറുശ്ശേരിയോടു് "ചെറുശ്ശേരിടെ ബുദ്ധിയിൽ നൂറിൽ ഒരംശം ബുദ്ധി എനിക്കുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഈ ആപത്തൊന്നും എനിക്കു വരുന്നതല്ലായിരുന്നു.

ചെറു:—അതെ! താന്താങ്ങൾക്കു് ആവശ്യമില്ലാത്ത കാൎയ്യത്തിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ ഇങ്ങനെയെല്ലാം വ്യസനിക്കേണ്ടി വരുമെന്നു് ഇപ്പോഴും ബോധ്യമായോ?

കേ:നം:—നല്ല ബോധ്യമായി. ചെറുശ്ശേരീ! ഞാൻ ഇനി പോവുന്നു. ഞാൻ ഈ സംബന്ധവും കണ്ടുംകൊണ്ടു് ഇവിടെ ഇരിക്കയില്ല. ഞാൻ വാല്യക്കാരെ വിളിക്കട്ടെ.

ചെറു:—എന്താണു് ഈ സംബന്ധം കണ്ടാൽ കരുത്തേടത്തിനു വിരോധം?

കേ:—നല്ല ശിക്ഷ! ശിക്ഷ! ബുദ്ധി തന്നെപ്പോലെ ഇല്ലെങ്കിലും ഞാൻ അത്ര ശപ്പനാണെന്നു താൻ വിചാരിക്കണ്ട. ഞാൻ ഈ സംബന്ധം നടക്കുന്ന ദിവസം ഇവിടെ താമസിക്കുന്നതു ബഹു യോഗ്യത അല്ലേ?

ചെറു:—ഇതെന്തു കഥയാണു ഹേ! നംപൂരീ! കല്യാണിക്കുട്ടിക്കു സംബന്ധം തുടങ്ങുന്ന സമയം കരുത്തേടം ഇവിടെ നിന്നാൽ കരുത്തേടം ശപ്പനായിപ്പോവുമോ?

കേശവൻനമ്പൂരിക്ക് ഇപ്രകാരം ജീവൻ വീണതു്.

കേ:—കല്യാണിക്കുട്ടിക്കോ? കല്യാണിക്കുട്ടിക്കാണു സംബന്ധം?

ചെറു:—അതേ! കല്യാണിക്കുട്ടിക്കാണു സംബന്ധം.

കേ:—ശിവ! ശിവ! നാരായണ! ഞാൻ വല്ലാതെ അന്ധാളിച്ചു. ശിവ! ശിവ! ചെറുശ്ശേരി കഠിനമായി എന്നെ വ്യസനിപ്പിച്ചു.

ഈ നിലയിൽ വിവാഹം ആർക്കാണു നടന്നതെന്നു ചുറുപാടുമുള്ളവർ ഗ്രഹിക്കാത്തതിൽ അത്ഭുതമുണ്ടോ? ഹഹഹ! നടന്നതു് ഇന്ദുലേഖയ്ക്കാണെന്നു് എല്ലാവരും വിശ്വസിച്ചു. ശങ്കരശാസ്ത്രികളും വിവരം അറിഞ്ഞു. മാധവൻ വണ്ടിയിറങ്ങിയപ്പോൾ കേട്ട വർത്തമാനം ഇതായിരുന്നു. ശാസ്ത്രികൾ ആ വാർത്ത ശരിവച്ചപ്പോൾ മാധവന്റെ സംശയമൊക്കെ തീർന്നു. അപ്പോൾതന്നെ ഒരെഴുത്തെഴുതിവച്ചിട്ടു് അയാൾ തിരിച്ചുപോകുന്നു. സായ്പിനോടു് ഒരു കൊല്ലത്തെ അവധിയും വാങ്ങി അയാൾ ദേശസഞ്ചാരത്തിനു പോകുന്നു. ഇന്ദുലേഖയുടെ അവസ്ഥ വർണ്ണിക്കാതിരിക്കയല്ലേ നല്ലതു്? സഞ്ചാരത്തിനിടയിൽ ലോകപരിചയക്കുറവുകൊണ്ടു് മാധവനു പല അപകടങ്ങളും പറ്റുന്നു. കൽക്കത്തയിൽ വച്ചു് ഒരു ചെറുനരിയെ വെടിവെച്ചു് ബാബുഗോവിന്ദസേനന്റെ ജീവനെ രക്ഷിക്കുന്നു. ആ വർത്തകന്റെ അതിഥിയായി കുറേക്കാലം ജീവിക്കുന്നു. മാധവനെ തേടിപ്പുറപ്പെട്ട ഗോവിന്ദപ്പണിക്കർ പല ദിക്കിലും സഞ്ചരിച്ചു വിഷമിച്ചു് ഒടുവിൽ കൽക്കത്തയിൽ എത്തുന്നു. അപ്പോഴേയ്ക്കു മാധവൻ ഗോവിന്ദസേനനോടു യാത്ര പറഞ്ഞിട്ടു് തീവണ്ടി കേറിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ മാധവൻ പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതു് ഗോവിന്ദസേനന്റെ മിത്രമായ ഗോപീനാഥബാനർജിയുടെ ഗൃഹത്തിലേയ്ക്കാണു്. മാർഗ്ഗമദ്ധ്യേ പീയർ ആലിഖാൻ എന്നൊരാൾ അയാളോടു പരിചയപ്പെടുന്നു. ആൾ പരിഷ്കാരി! ഗംഭീര പുരുഷൻ. സബ്ജഡ്ജിയാണെന്നു സംഭാഷണത്തിൽനിന്നു മനസ്സിലായി. ഇയാൾ വലിയ തസ്കരനായിരുന്നു. മിരട്ടി മാധവന്റെ സർവ്വ

സഹായം അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്നു. മാധവൻ വിവരം സ്റ്റേഷൻമാസ്റ്റരേയും പോലീസിനേയും അറിയിക്കുന്നു. പോലീസുദ്യോഗസ്ഥൻ ഹോട്ടലിലെ ബട്ളരെ പിടിപ്പിച്ചു് കഠിനമായി ദേഹോപദ്രവം ഏല്പിച്ചതു് മാധവനു തീരെ രസിക്കുന്നില്ല. ഗോപീനാഥബാനർജി വന്നു് മാധവനെ ആശ്വസിപ്പിച്ചു് വിവരത്തിനു ഗോവിന്ദസേനനു് കമ്പി അടിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം വഴിച്ചിലവിനു് രണ്ടായിരം ഉറുപ്പിക അയച്ചിട്ടു് മാധവന്റെകൂടെ ബാബുരാം എന്ന മല്ലനെക്കൂടെ അയയ്ക്കാമെന്നു ശുപാർശ ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ മാധവൻ നന്ദി പറഞ്ഞിട്ടു് മദ്രാസിലേക്കുള്ള യാത്രച്ചിലവു മാത്രംമതി എന്നു പറയുന്നു. അങ്ങനെതന്നെയെന്നു സമ്മതിച്ചിട്ടു് ബാനർജി അദ്ദേഹത്തിനെ നാലഞ്ചുദിവസം തന്റെകൂടെ പാർപ്പിക്കുന്നു.

നരിയുടെ ആക്രമണത്തിൽനിന്നു മാധവൻ രക്ഷിച്ച നാലഞ്ചു പേരുടെ കൂട്ടത്തിൽ കേശബ്ചന്ദ്രസേനൻ എന്നൊരാൾകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ ബോംബെയിലെ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനാണു്. ഒരു ദിവസം ഗോവിന്ദപ്പണിക്കരോടുകൂടി മാധവനെ തേടിപ്പുറപ്പെട്ടിരുന്ന ഗോവിന്ദൻകുട്ടിമേനോൻ ബോംബെ എസ്പ്ലനേഡിനു സമീപം കാററുകൊണ്ടുകൊണ്ടു നിൽക്കവേ ചന്ദ്രസേനൻ കടന്നുപോകുന്നു. അയാൾക്കു ഗോവിന്ദൻകുട്ടിമേനോന്റെ മുഖം കണ്ടപ്പോൾ മാധവന്റെ മുഖച്ഛായ തോന്നി. അടുത്തു ചെന്നു വിവരങ്ങൾ ചോദിച്ചു മനസ്സിലാക്കീട്ടു് അവരെ രണ്ടുപേരെയും സ്വഗൃഹത്തിൽ കൊണ്ടുപോകയും ഗോവിന്ദസേനനു കമ്പി അടിക്കയും ചെയ്യുന്നു. മറുപടിക്കമ്പിയിൽനിന്നു മാധവൻ ബാനർജിയുടെ കൂടെയാണെന്നു് മനസ്സിലാക്കുന്നു. ബാനർജിയുടെ മറുപടിക്കമ്പിയിൽനിന്നു് അദ്ദേഹം ബോംബെയിലേയ്ക്കു തിരിച്ചിരിക്കുന്നതായി അറിയുന്നു. ഇങ്ങനെ അവർ മാധവനെ കണ്ടുപിടിക്കാൻ സാധിക്കുന്നു.

ആലിംഗനവും കരച്ചിലും ഒക്കെ കഴിഞ്ഞിട്ടു് ഗോവിന്ദപ്പണിക്കർ പറയുന്നു.

'ഗോവിന്ദൻകുട്ടി! ഉടനെ നാട്ടിലേയ്ക്കു് ഒരു കമ്പി അടിയ്ക്കണം. ഇവന്റെ അമ്മയും ആ പെണ്ണും വ്യസനിച്ചു മരിച്ചിരിക്കുമോ എന്നറിഞ്ഞില്ല.'

മാധവൻ:—ഏതു പെണ്ണു്! ഏതു പെണ്ണാണു് എന്നെക്കുറിച്ചു വ്യസനിച്ചു മരിക്കാൻ?

ഈ ചോദ്യത്തിനു മറുപടി ഗോവിന്ദൻകുട്ടിമേനോനാണു പറയുന്നതു്.

"എന്റെ മരുമകൾ ഇന്ദുലേഖ. ഭ്രാന്താ! എന്തൊരു കഥയാണിതെല്ലാം? എന്തെല്ലാം ഗോഷ്ഠിയാണു് ഈ കാണിച്ചതു്?"

മാധവന്റെ സർവ്വാംഗം കമ്പിതമായി.

ഗോ-പ:—എന്തു കഷ്ടമാണു കുട്ടാ നീ ചെയ്തതു്? നിന്റെ അമ്മയേയും ആ പെണ്ണിനേയും ഞങ്ങളേയും നീ ഇങ്ങനെ വ്യസനിപ്പിച്ചുവല്ലോ. നീ വീട്ടിൽ വന്നിട്ടു് ഒരു പൊളിയും കേട്ടു് ഓടിപ്പോയല്ലോ. വിവരങ്ങൾ എല്ലാം ഞങ്ങൾ അറിഞ്ഞു. കഷ്ടം! നിണക്കു് എന്തോ ഒരു ശനിപ്പിഴയുണ്ടായിരുന്നു. അതു തീർന്നുവായിരിക്കാം.

ഇവിടെയാണു് പ്രസിദ്ധമായ പതിനെട്ടാം അദ്ധ്യായം തുടങ്ങുന്നതു്. പതിനെട്ടാം അദ്ധ്യായം എന്നാൽ അരസികത എന്നർത്ഥം വരത്തക്കവണ്ണം ആയിട്ടുണ്ടു് അതിലെ സംഭാഷണം.

മാധവന്റെ സഞ്ചാരത്തിനിടയ്ക്കു് ഇന്ദുലേഖ ജ്വരബാധിതയായിത്തീരുന്നു. അവൾ സ്വപ്നത്തിൽ നിലവിളിക്കുന്നതുകേട്ടു് പഞ്ചുമേനോൻ കോണിയുടെ പടിക്കൽ എത്തുന്നു. ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിഅമ്മ കരഞ്ഞുകൊണ്ടു് അവിടെനിന്നു് എറങ്ങി വരുന്നതു കണ്ടിട്ടു് ചോദിക്കുന്നു.

പ-മേ:—എന്താണു കുട്ടി നിലവിളിച്ചതു്?

ലക്ഷ്മി:—(കരഞ്ഞുകൊണ്ടു്) അവൾ സ്വപ്നത്തിൽ മാധവനെ ആരോ വഴിയാത്ര ചെയ്യുമ്പോൾ കുത്തിക്കൊന്നതായി കണ്ടുവത്രേ. അപ്പോൾ കലശലായ വ്യസനം

തോന്നി നിലവിളിച്ചു. ഇപ്പോൾ വല്ലാതെ പനി ക്കുന്നു. ഞാൻ മുകളിലേയ്ക്കു പോവട്ടെ.

പ-മേ:—ഛീ! സ്വപ്നം എന്തെല്ലാം കാണുന്നു. മാധവന്റെ നേരെ ഈ പെണ്ണിന്ന് ഇത്ര പ്രീതിയോ? ശിവശിവ! ഞാനിതൊന്നും അറിഞ്ഞില്ല. അന്നു ഞാൻ ഒരു സത്യം ചെയ്തുപോയതു് കുട്ടി അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നുവോ?

ലക്ഷ്മി:—അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

പ-മേ:—എന്നാൽ അതുകൊണ്ടും വ്യസനമുണ്ടായിരിക്കും.

ലക്ഷ്മി:—വളരെ വ്യസനമുണ്ടു് അതുകൊണ്ടും എന്നു തോ ന്നുന്നു.

പ-മേ:—എന്നാൽ ആ വ്യസനമെങ്കിലും ഇപ്പോൾ തീ ർത്താൽ കുറെ സുഖമായിരിക്കും.

എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് കേശവൻനമ്പൂരിയെ വിളിപ്പിച്ചു് അദ്ദേഹം ചെന്നപ്പോൾ പഞ്ചുമേനോൻ പറയുന്നു.

"എന്റെ കൊച്ചുകൃഷ്ണൻ പോയതു് ഞാൻ അറിയാതെ ഇരിക്കുന്നതു് ഈ കുട്ടി ഉണ്ടായിട്ടാണെ" എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് ശുദ്ധനായ വൃദ്ധൻ വല്ലാതെ ഒന്നു കരഞ്ഞുപോയി.

കേ-നം:—ഛേ! ഛേ! കരയരുതു്. ഇത്രയും പറഞ്ഞപ്പോൾ ശുദ്ധാത്മാവായ നമ്പൂരിയും കരഞ്ഞു.

ഒടുവിൽ സത്യലംഘനത്തിന്നു പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്ത ശേഷം വൃദ്ധൻ ഇന്ദുലേഖയുടെ അടുത്തു ചെന്നു. "എന്റെ മകൾ എനി ഒന്നുകൊണ്ടും വ്യസനിക്കേണ്ട. മാധവൻ എ ത്തിയ ക്ഷണം അടിയന്തിരം ഞാൻ നടത്തും."

ഇന്ദു:—എല്ലാം വലിയ അച്ഛന്റെ ശുദ്ധമനസ്സുപോലെ സാധിക്കട്ടെ.

അനന്തരം അതിന്റെ പിറേറന്നും കഠിനമായി പനി ച്ചു. പിന്നെ പനി അല്പം ശമിച്ചെങ്കിലും ഒരുമാതിരി കരയും സർവാംഗം വേദനയും ആരംഭിച്ചു. എന്തൊക്കെ ചെയ്തുനോ ക്കീട്ടും രോഗശമനം കാണാതായപ്പോൾ പഞ്ചുമേനോൻ ശപ ഥത്തിന്റെ സ്വർണ്ണനിർമ്മിതമായ അക്ഷരപ്രതിമകൾ തയ്യാറെ

ങ്ങിക്കൊണ്ടു വന്നു. ഇന്ദുലേഖയെ കാണിച്ചപ്പോൾ അവരും വ്യസനത്തിൽ മുഴുകിയും നന്നെ ക്ഷീണിച്ചിരുന്നിട്ടും ചിരിച്ചുപോയി. അതു കണ്ടിട്ടു് പഞ്ചുമേനോൻ പറയുന്നു.

"എന്റെ മകൾക്കു സന്തോഷമായി എന്നു തോന്നുന്നു. എനി ദീനത്തിനു് ആശ്വാസമുണ്ടാവും."

ഇന്ദു:—അതെ വലിയച്ഛാ! സന്തോഷമായി. എന്റെ വലിയച്ഛന്റെ മനസ്സുണ്ടു് എല്ലാം സന്തോഷമായി വരുത്തുന്നതു്. ഇങ്ങനെയിരിക്കവെ "മാധവനെ ഇവിടെ വച്ചു കണ്ടു. സുഖക്കേടൊന്നുമില്ല. ഞങ്ങൾ എല്ലാവരുംകൂടി ഇന്നത്തെ വണ്ടിയ്ക്കു് അങ്ങോട്ടു പുറപ്പെടുന്നു" എന്നു് കമ്പി കിട്ടുകയും ഇന്ദുലേഖ ഇതു വായിക്കയും ചെയ്യുന്നു. അവളുടെ സന്തോഷാതിരേകം കണ്ടിട്ടു് ശുദ്ധഗതിക്കാരനായ വൃദ്ധൻ നമ്പൂരിയോടു പറയുന്നു.

പ-മേ:—നോക്കു തിരുമനസ്സിലെ! ഞാൻ സത്യം ചെയ്തുപോയതിൽ വന്ന ആപത്തു്. അതിനു് ഇപ്പോൾ പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്വാൻ പ്രതിജ്ഞയുണ്ടാക്കി എത്തിയപ്പോഴേയ്ക്കു തന്നെ വന്നു സന്തോഷവും.

കേ-നം:—അതിനെന്താ സംശയം? എല്ലാം ദൈവകൃപയും ബ്രാഹ്മണരുടെ അനുഗ്രഹവും തന്നെ.

സത്യത്തിന്റെ പ്രായശ്ചിത്തവും കമ്പിവർത്തമാനവും തമ്മിലുള്ള സംബന്ധം എന്തൊന്നു് അറിയാതെ ഇന്ദുലേഖ ചിരിച്ചുപോയി. അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരിൽ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിഅമ്മ ഒഴിച്ചു് എല്ലാവരും പഞ്ചുമേനോന്റെ പ്രായശ്ചിത്തം ശരിവച്ചു.

ക്രമേണ ഇന്ദുലേഖയുടെ സുഖക്കേടു ശമിച്ചു തുടങ്ങി. നായികാനായകന്മാരുടെ സമാഗമത്തോടുകൂടി കഥ അവസാനിക്കുന്നു.

മാധ:—കഷ്ടം! ദേഹം ഇതു പരവശമായിപ്പോയല്ലോ. വിവരങ്ങൾ എല്ലാം ഞാൻ അറിഞ്ഞു. നമ്മളുടെ ദുഷ്കാലം കഴിഞ്ഞു എന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഇന്ദു:—കഴിഞ്ഞു എന്നുതന്നെ ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. വലിയച്ഛനെ കണ്ടുവോ?

മാധ:—കണ്ടു. സന്തോഷമായിട്ട് എല്ലാം സംസാരിച്ചു. അദ്ദേഹം ഇയ്യിടെ നമുക്കു വേണ്ടി ചെയ്തതെല്ലാം ഞാൻ അറിഞ്ഞതുകൊണ്ടും എന്റെ അച്ഛൻ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്രകാരവും ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലിൽ സാഷ്ടാംഗമായി നമസ്കരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിനു വളരെ സന്തോഷമായി.

ഇന്ദു:—മാധവൻ ചെയ്ത കാര്യങ്ങളിൽ എനിക്കു വളരെ ബോധ്യമായതു് ഇപ്പോൾ ചെയ്തു എന്നു പറഞ്ഞ കാര്യമാണു്. വലിയച്ഛൻ പരമശുദ്ധാത്മാവാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലിൽ നമസ്കരിച്ചതു് വളരെ നന്നായി. നമ്മൾ രണ്ടുപേരും നിഷ്കന്മഷഹൃദയമാകയാൽ നല്ലതു തന്നെ ഒടുവിൽ വന്നുകൂടുകയുള്ളു.

ശാരദ, ഈ കഥയെക്കാൾ കുറേക്കൂടി നന്നായിരിക്കുന്നു. ഭാഗ്യദോഷത്താൽ പൂർത്തിയായില്ല. അന്തപ്പായി അതിനെ പൂരിപ്പിച്ചു എങ്കിലും കഥ ആകപ്പാടെ ഒരു കണ്ണിത്തുള്ളലായിപ്പോയി. പന്തത്തിക്കാട്ടു ഗോപാലപിള്ളയുടെ പൂരണം അല്പം വേണ്ടുകിലില്ലെന്നു പറയാം.

രാമക്കുറുപ്പു മുൻഷി

ഇദ്ദേഹം 1022-ൽ ആലപ്പുഴയ്ക്കു സമീപം കൈതവനെ പ്ലാപ്പറമ്പിൽ ജനിച്ചു. മാതുലനായ പപ്പുക്കുറുപ്പിന്റെ അടുക്കൽ നൈഷധംവരെയുള്ള കാവ്യം പരിശീലിച്ചശേഷമാണു് അദ്ദേഹം ഇംഗ്ലീഷുപഠിക്കാൻ തുടങ്ങിയതു്. ബി. എ. പാസ്സായ ശേഷം അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരം മഹാപാഠശാലയിൽ മുൻഷിയായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഒടുവിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ, പി. കെ. നാരായണപിള്ള, കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ള, ഉള്ളൂർ, മള്ളൂർ ഇവരെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യഗണത്തിൽപ്പെട്ടവരാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അദ്ധ്യാപനരീതി

പ്രത്യേകതരത്തിലിയിരുന്നു. കഥകളിയും മററും പഠിപ്പിക്കുമ്പോൾ പാടുകയും ആടുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ താളമേളങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. രാമക്കുറുപ്പിന്റെ ക്ലാസ്സ് ഒരിക്കലും വിരസമാവുക പതിവില്ലായിരുന്നു. സാഹിതീമർമ്മജ്ഞനും രസികാഗ്രഗണ്യനുമായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ എല്ലായ്പോഴും വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ആകർഷകങ്ങളായി തോന്നി. പഠിക്കാതെ ക്ലാസിൽ വരുന്നവരെ കളിയാക്കുന്നതിൽ ബഹു വിരുതനായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയെപ്പററി

'കല്ലാലക്കുഴികൾക്കുമിപ്പുരുഷനോ ബി. ഏ. ക്കു തോറ്റുന്നതു്''

എന്നൊരു പദ്യം എഴുതി ചൊല്ലുകയും അയാൾ ലജ്ജിതനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

പരിശോധനയ്ക്കായി തെരുതെരെ നാടകങ്ങൾ വന്നുചേർന്നുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ ആ ശല്യം ഒഴിയുന്നതിലേയ്ക്കായിട്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹം 'ചക്കീചങ്കരം' എന്ന ഫലിതമയമായ നാടകം രചിച്ചതു്.

കുംഭാണ്ഡൻ പ്രവേശിച്ചു നാടകക്കാരെ കല്പിതാംഗകോട്ടേയ്ക്കു് ആട്ടിപ്പായിക്കുന്ന കഥയാണു് അതിലെ വിഷയം.

"പണ്ടത്തെക്കൃതി മോഷ്ടിയാക്കിയവരെ തല്ലീടവേണ്ടല്ലതാൻ''—എന്നാൽ
"മയണ്ടും വെളുക്കിയുണ്ട തെററു മെഴുതിപ്പോരെയെങ്കിലും പോരട്ടെടാ
വണ്ടികളൊട്ടുകണക്കുവന്ന കവികൾ മണ്ടേണ്ടവർ മണ്ടട്ടു ടി.''

എന്നായിരുന്നു കുംഭാണ്ഡന്റെ പ്രമാണം. അയാൾ നാടകക്കാരെ തേടിപ്പിടിക്കാൻ തുടങ്ങവേ വെറും വേലക്കാരനായ ചങ്കരനേയും പിടികൂടി "എടാ നീ എത്ര നാടകം എഴുതിട്ടുണ്ടു്" എന്നായി ചോദ്യം.

"അയ്യോ അടിയൻ വെറും പാചകനാണേ. എഴുത്തുപോലും വശമില്ല" എന്നു് അവൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ "അതു ശരി; എന്നാലും നാടകം എത്ര എഴുതീട്ടുണ്ടു്" എന്നായി ചോദ്യം.

നാടകക്കാരെല്ലാം

അയ്യയ്യോ തങ്ങളെ ഞങ്ങളെ കൊല്ലല്ലേ
പാവങ്ങളാണേ പൊന്നേമാനേ

പാവങ്ങളായുള്ള നാടകക്കാർ ഞങ്ങൾ
കല്പിതാംകൊണ്ടല്ലൊ കൊടുവല്ലോ ദൈവമേ!

എന്നു വിലപിച്ചുംകൊണ്ടു നാട്ടിൽനിന്നും കടന്നുവത്രേ. ഈ നാടകത്തിൽ,

'ചക്കീകളെല്ലാരും ചട്ടിമുണ്ടി ചമഞ്ഞാരം കണ്ടേൻ വെളിച്ചപ്പുണ്ണിതൻ
മുഖം താണു കഴിഞ്ഞുകണ്ണു കവിളും പല്ലൂനുമാം കേശവും
ഒക്കെപ്പാടെ വെറുപ്പുതോന്നി നിറമാക്കാതെല്ലൊ ഇല്ലം മണം
മുക്കാത്തിക്കതിരെല്ലു നാസ്സികളിവളെ കണ്ടാൽ കരയ്യാത്തതും.'

ഇത്തരത്തിൽ നല്ല ചിത്രപദ്യങ്ങൾ പലതുമുണ്ടു്. ഇന്ദുലേഖയേയും മന്ദമായി ഇതിൽ ഉപഹസിച്ചു കാണുന്നു.

കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞുക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ ഒരു നാടകമായിരുന്നു, ചക്കീചങ്കരം നാടകത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തിനു് നിമിത്തകാരണം. ആ കവീന്ദ്രൻ രാമക്കുറുപ്പു ജീവിച്ചിരിക്കവേ തന്നെ 'തുപ്പൽകോളാമ്പി' എഴുതി പക വീട്ടുകയും ചെയ്തു. രാമക്കുറുപ്പു വലിയ മുറുക്കുകാരനായിരുന്നു എന്നു പ്രസിദ്ധമായിരുന്നല്ലോ.

എഴുത്തച്ഛനെപ്പറ്റി ഈ കവി അതിപ്രൗഢമായ ഒരു പ്രബന്ധം എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിന്റെ അനുബന്ധമാണു് അന്യത്ര ചേർത്തിട്ടുള്ള തെങ്ങമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടു്. 1074-ൽ അദ്ദേഹം മരിച്ചു എന്നു തോന്നുന്നു.

ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സർവ്വാധികാര്യക്കാർ

ഇദ്ദേഹം രാമക്കുറുപ്പുമുൻഷിയുടെ സമവയസ്കനും മിത്രവുമായിരുന്ന ബി. ഏ. ബിരുദധാരിയും സാമാന്യം നല്ല പാണ്ഡിത്യം ഉള്ളവനുമായിരുന്നു. ഭാഷാചരിത്രം രണ്ടു ഭാഗങ്ങളായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുക മാത്രമല്ല അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. അനേകം അപ്രകാശിതങ്ങളായ കിളിപ്പാട്ടുകളെ അദ്ദേഹം പ്രകാശദശയിൽ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുമുണ്ടു്.

ഭാഷാചരിത്രത്തെ ഇന്നു പലരും ദുഷിക്കുന്നുണ്ടു്. ചിലർ അതിനെ അബദ്ധപ്പഞ്ചാംഗം എന്നുപോലും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായി എനിക്കറിയാം. ഇതിൽപരം പാതകം മറ്റെ

ന്നില്ല. മുദ്രാലയങ്ങളോ മാസികകളോ വിരളങ്ങളായിരുന്ന കാലത്തു് വടക്കൻകവികളെ തെക്കർക്കും തെക്കൻകവികളെ വടക്കർക്കും കേട്ടറിവുപോലുമില്ലായിരുന്നു. അക്കാലത്തു് പുസ്തകങ്ങളിൽ ഏറിയകൂറും നാണംകുണുങ്ങികളെപ്പോലെ ഗ്രന്ഥപ്പുരകളുടെ കവാടങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഒളിച്ചിരുന്ന ആ കാലത്തു് ഇങ്ങനെ ഒരു പുസ്തകം രചിക്കാമെന്നു് ആർക്കു ധൈര്യമുണ്ടാവും? അദ്ദേഹം എഴുതിവച്ചിട്ടുള്ളതെല്ലാം അബദ്ധപ്പഞ്ചാംഗമെന്നുതന്നെ വച്ചുകൊള്ളുക. എന്നാൽ തന്നെയും പിൽക്കാലത്തുള്ളവർ ചരിത്രചിത്രണം ചെയ്യാനുള്ള ചുവടു് അദ്ദേഹമല്ലേ നിർമ്മിച്ചുതന്നിരിക്കുന്നതു്? അഹോ! ഇങ്ങനെയുണ്ടോ കാർത്തവീര്യം! എല്ലാവിധ സൌകര്യങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കുന്ന ഈ കാലഘട്ടത്തിൽപോലും ഇത്രമാത്രം ചെയ്യാനേ എനിക്കു സാധിച്ചിട്ടുള്ളല്ലോ എന്നു വിചാരിക്കുമ്പോൾ ഞാൻ ലജ്ജിതനായിത്തീർന്നുപോകുന്നു. "സമ്പൂർണ്ണമായ ഒരു ഭാഷാചരിത്രം ഇതാ വരുന്നു. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടേയും പണിക്കരുടേയും ചരിത്രങ്ങൾ സാരമില്ല" എന്നൊരു മഹാൻ ഈയിടയ്ക്കു കോട്ടയത്തുനിന്നു തന്നെക്കാണ്മാൻ വന്ന ചിലരോടു പറയുകയുണ്ടായി. എനിക്കു പൂർണ്ണതയിൽ വിശ്വാസമില്ല. പൂർണ്ണമായി ഒരു വസ്തു മാത്രമേയുള്ളുവെന്നാണു് ഞാൻ ധരിച്ചുവച്ചിരിക്കുന്നതു്. പൂർണ്ണമായ ഒരു ചരിത്രം നിർമ്മിച്ചുവച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു് ആരെങ്കിലും പറഞ്ഞാൽ അതു് ഔദ്ധത്യലക്ഷണം മാത്രമാണു്. അതു കേട്ടു വിശ്വസിക്കുന്നവരുണ്ടെങ്കിൽ അവരുടെ മൌഢ്യത്തിനു് കോടിനമസ്കാരം പറയാം! നമ്മുടെ കണ്ണുകൾക്കു മുമ്പിൽ നടക്കുന്ന സംഭവങ്ങളുടെ ചരിത്രം സമഗ്രമായി എഴുതിവയ്ക്കുന്ന കാര്യംതന്നെ സാദ്ധ്യമല്ല. ആ സ്ഥിതിക്കു് ഭൂതകാലസംഭവങ്ങളുടെ ചരിത്രത്തിനു് എങ്ങനെ സമഗ്രതയുണ്ടാകും? എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ നമ്മുടെ ഭാഷയ്ക്കുവേണ്ടി ഗുണ്ടർട്ടു് സായ്പും, പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയും ചെയ്തിട്ടുള്ളിടത്തോളം ഉപകാരം അടുത്തകാലത്തു് ആരും ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നാണു്. അദ്ദേഹം ഒരു ഇംഗ്ലീഷ്—മല

യാളും നിർവ്വഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ അതു പൂൎത്തിയാകുംമുമ്പുതന്നെ അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോയി.

നെയ്യൂർ കുമാരപിള്ള

997-ൽ നെയ്യൂർ ഇലങ്കംവീടെന്ന സുപ്രസിദ്ധ നായർ കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവായിരുന്ന മേക്കാട്ടു നാഗൻതമ്പി അന്നത്തെ ജ്യൌതിഷികന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം കുമാരസംഭവത്തെ കിളിപ്പാട്ടായിട്ടും ലീലാവതി എന്ന ഗണിതഗ്രന്ഥത്തെ ശ്ലോകരൂപത്തിലും തർജ്ജമചെയ്തിരുന്നു. രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങളും ഗ്രന്ഥപ്പുരയിൽനിന്നു വെളിക്കു വന്നിട്ടില്ല. ഇരയിമ്മൻതമ്പിയുടെ സമകാലികനായിരുന്ന ഈ കവിയുടെ കൃതികൾ തേടിപ്പിടിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിൽ ദക്ഷിണതിരുവിതാംകൂറിലെ ധനാഢ്യരായ ഈ കുടുംബക്കാർ കാണിച്ചുവരുന്ന അനാസ്ഥ ശോചനീയമായിരിക്കുന്നു.

നാഗൻതമ്പിക്കു് ആറു പുത്രന്മാരും രണ്ടു പുത്രികളുമുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ മൂത്തയാളാകുന്നു കുമാരപിള്ള. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജനായിരുന്നു നാണുപിള്ള ദിവാൻജി എന്നു പ്രസിദ്ധിപെററ ദിവാൻജി. നാണുപിള്ളദിവാൻജിയുടെ ഒരു ചരിത്രസംക്ഷേപം ഇലങ്കംവീട്ടുകാരിൽ ഒരാൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. നാഗൻ നാരായണൻ എന്ന ഈ മന്ത്രിസത്തമൻ വിശാഖംതിരുനാൾ മൂപ്പേററു് ഏതാനും മാസക്കാലം ജോലിയിൽ ഇരുന്നു. 1056 കന്നി 26-ാനു-ആണു് ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞതു്. ആ മഹാശയൻ തിരുവിതാംകൂറിന്റെ വിശ്വാസയോഗ്യമായ ഒരു നല്ല ചരിത്രം എഴുതിവച്ചിരുന്നു. ഭാഗ്യദോഷത്താൽ അച്ചടിച്ചിട്ടില്ല. അതിന്റെ ഒരു ഭാഗം ഇപ്പോഴും ശ്രീചിത്തിരതിരുനാൾ വായനശാലയിൽ ഉണ്ടെന്നറിയാം.

പിതാവുതന്നെയാണു് സന്താനങ്ങളെ വിദ്യ അഭ്യസിപ്പിച്ചതു്. കുമാരപിള്ള ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ സൎക്കാർഉദ്യോ

ഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ആദ്യം രായസംപിള്ളയായിരുന്നു. അനന്തരം സർക്കാർവക്കീലായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അതിനു ശേഷം കുറേക്കാലം പോലീസാമീനായിരുന്നിട്ട് തഹശീൽദാർ ഉദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. 1057-ൽ പെൻഷൻ പററിയിട്ട് അദ്ദേഹം ഗ്രന്ഥനിൎമ്മാണത്തിൽ സദാ വ്യാപൃതനായി ജീവിച്ചു. കേരളചരിത്രം ഗദ്യം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയാണ്. അതു കൂടാതെ ഭഗവദ്ഗീത, കൈവല്യനവനീതം, ഭർത്തൃഹരി ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളും ഗദ്യമാക്കീട്ടുണ്ട്.

പദ്യകൃതികളെല്ലാം ഭക്തിവിഷയകങ്ങളാണ്. അവയിൽ പ്രധാനം വേദാന്തം, തുള്ളൽപ്പാട്ട്, കൈവല്യഭാഷാഗാനം, ഹരിനാമകീൎത്തനം, ശിവരാമകീൎത്തനം ഇവയാകുന്നു. 1076-ാമാണ്ടിടയ്ക്ക് അദ്ദേഹം ദിവംഗതനായി.

മാക്കോത്തു കൃഷ്ണമേനോൻ

ഭാഷാകവികുലഗുരുവായ എഴുത്തച്ഛന്റെ കാവ്യസരണിയിൽ ബഹുദൂരം സഞ്ചരിച്ചു പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ച അപൂൎവ്വം ചില കവികളുള്ളതിൽ ഒരാളാണ് മാക്കോത്തു കൃഷ്ണമേനോൻ. അദ്ദേഹം ചിററൂർദേശത്തു മാക്കോത്തു ഗൃഹത്തിൽ 1024-ാമാണ്ടു കന്നിമാസത്തിൽ ജനിച്ചു. ലക്ഷ്മിഅമ്മ എന്നായിരുന്നു മാതാവിന്റെ പേർ. പിതാവായ കുറിച്ചിയത്തു ഗോവിന്ദമേനോൻ പരമഭക്തനും വിദ്വാനുമായിരുന്നു. ലളിതോപാഖ്യാനം കിളിപ്പാട്ടിൽ കവി തന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരെ എത്ര ഭക്തിപൂൎവ്വം സ്മരിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക.

മുററീടും ഗർഭഭാരപീഡയും പത്തുമാസം
ചെററുമേ സഹിച്ചു കുട്ടിത്തത്തിലേററനേകവും
കുറുമ്പുകൾ സഹിച്ചുത്തമമാർത്തിയോടും
പെററെന്നെ പ്രതിദിനമിച്ഛയുള്ളതുപോലെ
കൊററകൾ തീററിപ്പോററി വളൎത്തി വേണ്ടുംവിധ-
മുററവാത്സല്യമോടു വിദ്യയും പഠിപ്പിച്ചു
പിന്നിലെന്നെയും ഹരിപദത്തെ പ്രാപിച്ചുള്ള
ധന്യലക്ഷ്മിയാം ലക്ഷ്മീനാമ്നിയാം ജനനിയും

സ്പഷ്ടചിത്തനായ് നിത്യമച്യുതസങ്കീർത്തനം-
മുച്ചരിച്ചനാരതം തൽപാദഭക്തിയോടും
വർത്തിച്ചു വൈകുണ്ഠത്തെ പ്രാപിച്ചു മനീഷികൾ-
ക്കത്യന്തസമ്മതനായ ഗോവിന്ദാഖ്യനാം മൽപിതാവും

....
....

മാലണയാതെ സദാ പാലിച്ചീടുകവേണം.

പിതാവുതന്നെയായിരുന്നു പ്രഥമഗുരു. പിന്നീട് കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങൾവരെ രാമശാസ്ത്രിയുടെ അടുക്കലും ജ്യോതിഷം പാലക്കാട്ട വിദ്വാൻ കോമ്പിയച്ചന്റെ അടുക്കലും അഭ്യസിച്ചു. 1056-ൽ അദ്ദേഹം കൊച്ചി വക്കീൽപരീക്ഷയ്ക്കു ജയിച്ച് തൃശ്ശിവപേരൂർ ജില്ലാക്കോടതിയിൽ പ്രാക്ടീസു തുടങ്ങി. എന്നാൽ ആ ജോലികൾക്കൊക്കെ ഇടയിലും സാഹിത്യപരമായ പ്രയത്നങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം വ്യാപൃതനായിരുന്നു. സാവിത്രിചരിതം, ധ്രുവചരിതം എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു ആട്ടക്കഥകൾ, സീതാവിവാഹം തുള്ളൽ, ലളിതോപാഖ്യാനം മുതലായ കിളിപ്പാട്ടുകൾ, ചണ്ഡകൗശികം, പ്രസന്നരാഘവം ഇത്യാദി നാടകങ്ങൾ ഇങ്ങനെ പല കൃതികൾ രചിച്ച് അദ്ദേഹം ഭാഷയെ പരിപോഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ലളിതോപാഖ്യാനം കിളിപ്പാട്ട് കൊടുങ്ങല്ലൂർ പെരിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ,

ഭക്തന്മാർക്കിതു ദേവീവൃത്തമാകയാൽ, കാവ്യ
സക്തന്മാർക്കിതുരമ്യം ശബ്ദാർത്ഥം ചേർപ്പെടുകയാൽ
ശക്തിയാൽ ഗീതാകാരമുള്ളവർക്കു മനോജ്ഞസ്വരം
വ്യക്തഗാനമാകയാലെല്ലാർക്കും നന്നീ ഗ്രന്ഥം.

മാതൃകയ്ക്കായി ദേവിയുടെ പാദാദികേശവർണ്ണനയുടെ ഒരു ഭാഗം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

കാലത്തുദിച്ചുയർന്നിടുന്ന സൂര്യന്റെ
കോലംകണക്കെ തുടുത്തൊരു വർണ്ണവും
വേലയെക്കൈവിട്ടു മേലാസ്സുമന്നൊരു
ലീലാതരംഗമാം യൗവനദർപ്പവും
ചൊല്ലുള്ള പത്മരാഗത്തിൻപ്രഭകളെ
വെല്ലുന്ന കീർത്താർ നഖച്ഛടയോടും
ചൊല്ലേറ്റ ദിനപരസന്ധ്യയെ വെല്ലുന്ന
ചേവടി രണ്ടും വണങ്ങുന്നേൻ സാദരം

ചായത്തിനീരണിഞ്ഞീടാതെ സർവ്വം
ചായത്തിൽപ്പൂസുന്ദരമാം പാദവും
മഞ്ജുളാരാവമാം കാൽച്ചിലമ്പിൽത്തത്തി
മഞ്ജുരണത്തായ കിങ്ങിണീജാലവും
തങ്ങളീരൽതന്റെ തുണീരച്ചേർന്ന
തങ്ങായ്പ്പിളർക്കുന്ന കംപീരൻവാളവും

....
.... ഇത്യാദി
....

ശൃംഗാരസർവ്വസ്വമായുള്ള വേഷവും
തിങ്ങിവിളങ്ങുന്ന ലാവണ്യപൂരവും
ചന്തമണിഞ്ഞ കൈയുമാഭരണങ്ങളും
ചന്തമായാടുന്ന മല്ലിലടിക്കുന്ന
ചന്ദ്രന്റെ സംഗീതിയുമിവകയൊക്കെയും
അന്തകവൈരി മഹേശനൻ കണ്ടുടൻ
ചെന്താർശരാർത്തി പിടിപെട്ടുകൊണ്ടി-
ങ്ങന്തികേ വാഴുന്ന പാർവ്വതിയെന്നതും
പിന്തിരിഞ്ഞീടാതെ നോക്കാതെയന്നവു-
മ്മുന്താമരാക്ഷിതന്നന്തികേ ചെന്നുടൻ
ചെന്താർശരാതി വളരെപ്പണിപ്പെട്ടു
പൂന്തേൻമൊഴിയെപ്പിടിച്ചു പുല്കീടിനാൻ.

ജയദേവകൃതിയുടെ തർജ്ജമയും,

'ഉഴക്കിന്നില്ലാട്ടും കവിവരരതും തർജ്ജിമയതിൽ
പഴക്കം രീതിക്കങ്ങടരയറിയാം ഭാവകവിലം
വഴക്കില്ലാതത്തും ദൃഢവചനമേറ്റാരുലസിതം
കുഴക്കിന്നില്ലെല്ലും തിരുതകൃതിയാണീ ഗുണകൃതി'

എന്നിങ്ങനെ കൊടുങ്ങല്ലൂർ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭൂതവുമായ പ്രസന്നരാഘവം നാടകത്തിന്റെ നാന്ദീശ്ലോകത്തെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

മട്ടേലും മേഘനാദപ്രതിമപരിഹരിച്ചുകി മന്ദമന്ദാളി-
ഞ്ഞൊട്ടേറെ കംപകേൾക്കുന്നവ്യഥയെഴുമരികൾ ചക്രപോത്തുക്കളൂടി
മട്ടോലും മട്ടിലെന്നും മുതിരിപു മുഖവാശ്ശങ്ങളൂതി ഭംഗിയോടം
പുഷ്ടശ്രീ പാഞ്ചജന്യം ധ്വനിതമുഴുതിരട്ടെ കല്യാണമെന്നും.

ചെങ്ങാരപ്പുള്ളിൽ ദാമോദരശർമ്മ.

കാർത്തികപ്പള്ളിത്താലൂക്കിൽ ചെങ്ങാരപ്പുള്ളി ഇല്ലത്ത് 1018-ൽ ജാതനായി. ചെറുപ്പത്തിൽ കാവ്യനാടകാലങ്കാര

ങ്ങളും മന്ത്രതന്ത്രാദികളും നല്ലപോലെ അഭ്യസിച്ചു. ചതുരംഗത്തിൽ അദ്വിതീയനായിരുന്നു. ദ്രൗപദീപരിണയം നാടകവും, ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം, സ്വാഹാസുധാകരം എന്നീ ഗാനങ്ങളും, കുമാരസ്വരൂപാദികീൎത്തനങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1088-ൽ മരിച്ചു.

പേട്ടയിൽ രാമൻപിള്ള ആശാൻ.

1026-ാമാണ്ടു് തിരുവനന്തപുരത്തു് പേട്ട എന്ന സ്ഥലത്തു ജനിച്ചു. 90-ൽപരം വൎഷം ജീവിച്ചിരുന്നു. വിപുലമായ ശിഷ്യസമ്പത്തും നല്ല കവിയശസ്സും സമ്പാദിച്ചു. മരിക്കാവരെ അരോഗദൃഢഗാത്രനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു മരണകാലം ആസന്നമായിരുന്ന ഘട്ടത്തിൽ ഞാൻ സന്ദൎശിക്കയുണ്ടായി. അന്നും ശിശുസഹജമായ ഉത്സാഹത്തോടുകൂടിയാണു് കാണപ്പെട്ടതു്. സോപാനരീതിയിൽ പാടുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനു നല്ല വശമായിരുന്നു. 1099-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു് എന്തോ കാരണവശാൽ അദ്ദേഹം എനിക്കാളയച്ചു. അന്നു സംഭാഷണം അവസാനിച്ചശേഷം നളചരിതം ആട്ടക്കഥയിലെ ഏതാനും ഗാനങ്ങൾ എന്നെ പാടിക്കേൾപ്പിച്ചു. ശ്ലേഷ്മത്തിന്റെ ആധിക്യത്താൽ കണ്ഠത്തിനു സ്വച്ഛത കുറവായിരുന്നെങ്കിലും പാട്ടുകൾ മധുരമായിട്ടാണു് എനിക്കു തോന്നിയതു്. അദ്ദേഹം അനേകം ഭാഷാകൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളവ ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം നാലു ദിവസത്തെ കഥകളും ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ രജതജൂബിലിഘോഷം വഞ്ചിപ്പാട്ടുമാകുന്നു.

ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതത്തിലെയും വഞ്ചിപ്പാട്ടിലെയും ഏതാനും വരികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം.

ശങ്കരാഭരണം അടന്ത.

പ. ചൊല്ലേറുമെൻ കാന്തനൃപ ചൊല്ലേറുമോ

അ. പ. ചൊല്ലിനാലെന്നെ വില്പാനല്ലയോ നീ മുതിരുന്നു.

ച. സാരജ്ഞരെന്നൊന്നു നിന്റെ മുമ്പിൽ
നേരേ വന്നീടിനോരെന്നെ
ചാതുരീഗായകിമാരാം പുത്രിമാരെ
പാരം താഡിച്ചോടിച്ചു കാരണമൊന്നും ചൊല്ലാതെ.

“ഭാഷാകവിതയുടെ രീതിക്കു വേണ്ടുന്ന സന്ദർഭശുദ്ധിയും ഗുണപൂർത്തിയും അതിൽ നല്ലപോലെ സ്ഫുരത്തായിരിക്കുന്നതു കൂടാതെ ആ പുസ്തകത്തിനു് ശ്രീമധുരപേട്ടികാ എന്ന നാമധേയം യോജിപ്പിക്കാമെന്നു് ഞാൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകൊള്ളുന്നു” എന്നു് ഏ. ആർ. തിരുമേനി അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

വഞ്ചിപ്പാട്ടിലെ ആദ്യശ്ലോകം.

വെള്ളിത്താരുരച്ചുകമ്പടിവരുന്നോരു സരോജങ്ങളോടേ-
ത്തുള്ളിൽ നൃത്തസമയോദ്ഭാസിതപദം പദ്മജപ്രജാസനയും
വെള്ളിക്കുന്നുപലാലിതന്നകമ്പടിപ്പുറപ്പാടിന്നുകണ്ടോരുടയ
പള്ളിക്കാവേനാമധ്യേ ഉഴുവിളിയെഴുന്നള്ളുവാൻ കൊതിക്കുന്നിതാ.

പാട്ട്:—ചിങ്ങംകുന്നിലെയക്കിലിത്തമ്പുരാന്നോരെല്ലാരും
ഭംഗിയായിക്കുളിച്ചു ഭസ്മലേപനംചെയ്തു്
ശൃംഗാരചിന്തനങ്ങളെല്ലാരും ത്യജിച്ചുടനേ-
തംഗാതരംഗങ്ങളുടെ ഗുണാദിവരത്തി
മംഗലാംബരധാരണം ചെയ്തു നന്ദ ശ്രീകണ്ഠാലേ പര-
ന്തങ്ങരാരും ഗംഗാധരനായെന്നെ
പൃഥ്വീപാലാത്മജാതരൈശ്വര്യവർദ്ധനങ്ങളായ്ത്തീർച്ചയിടാൻ
ഭക്തിയോടെങ്ങായ ഘോഷയാത്ര ചെയ്യുന്നു.

കാരായ് കൃഷ്ണഗുരുക്കൾ

മലബാർജില്ലയുടെ ഉത്തരഭാഗത്തു് ചിറയ്ക്കൽ താലൂക്കിൽ പെട്ട കണ്ണൂർദേശത്തു് 1030-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു. കശാഗ്രധീയും ദൃഢവ്യുല്പന്നനുമായിരുന്നെങ്കിലും ജന്മനാ രോഗിയായിരുന്നതിനാൽ മുപ്പതു കൊല്ലമേ ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. രുഗ്മിണീപരിണയം, രാമായണം എന്നീ മണിപ്രവാളങ്ങളും ലക്ഷണാസ്വയംവരം തുള്ളലും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ലക്ഷണാസ്വയംവരത്തിലെ ഏതാനും വരികളെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ചിന്നുകരം പാടിക്കൊണ്ടു കമനി
ചന്തംചിന്തിന സരോജനയനം
പന്തടി ക്രീഡിടുന്നതുകണ്ടാ-
ലെന്തായ കൌതുകം ഉളവാകുന്നു!
കുഞ്ജരഗാമിനിയാളുമവളുടെ
കുന്തളബന്ധമഴിഞ്ഞീടുന്നു.
പൂമാലകളും ഉടഞ്ഞുടനപ്പോൾ
ഭൂമിയിൽ വീണു കൊഴിഞ്ഞീടുന്നു.
നിശ്വാസം നെടുതായിവരുന്നു
നിശ്ചലമായീടുന്നിതു നയനം!

മടവൂർ കേശവനാശാൻ.

1030-ാമാണ്ടു് കിളിമാനൂരിനടുത്തു് മടവൂർദേശത്തു ജനിച്ചു. ജ്യോതിഷം, വൈദ്യം, മന്ത്രം എന്നീ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ അത്ഭുതകരമായ സിദ്ധിയുണ്ടായിരുന്നു. ഈ പണ്ഡിതൻ അനേകം ഒറ്റശ്ലോകങ്ങളും വൽക്കലമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടും രചിച്ചിട്ടുള്ളതായറിയാം.

ചെന്നിത്തല വാസുദേവഭട്ടതിരി.

1032-ാമാണ്ടു് ചെങ്ങന്നൂർ ചെന്നിത്തല പെരുമ്പാറമഠത്തിൽ ജനിച്ചു. നല്ല വ്യുല്പന്നനായിരുന്നതിനു പുറമെ മന്ത്രപ്രയോഗത്തിലും വിഷചികിത്സയിലും നിപുണനുമായിരുന്നു. സന്താനഗോപാലം, ത്രയോദശിമാഹാത്മ്യം മുതലായ തിരുവാതിരപ്പാട്ടുകളും വൈശാഖപുരാണം തുള്ളലും, ഉത്രട്ടാതിചരിതം വഞ്ചിപ്പാട്ടും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

അമ്പലപ്പുഴ കേരളവർമ്മൻ തിരുമുല്പാടു്.

നല്ല വിദ്വാനും വാസനാസമ്പന്നനായ കവിയുമായിരുന്നു. ഞാൻ [illegible] പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്താണു് അദ്ദേഹവുമായി പരിചയപ്പെട്ടതു്. അന്നു് ഞാൻ സംസ്കൃതം പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എനിക്കു പല ഉപദേശങ്ങളും നൽകീട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ

'കാളിയമർദ്ദനം' കഥകളി അക്കാലത്തു നല്ല പ്രചാരത്തിലിരുന്നു. മദ്ധ്യവയസ്സിലെത്തിയതിനോടുകൂടി ഉന്മാദം പിടിപെട്ടു. ആ അവസ്ഥയിലും ചില ശ്ലോകങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ആറൂപുറത്ത് കൃഷ്ണൻനമ്പൂരി.

അമ്പലപ്പുഴ ക്ഷേത്രത്തിനു പടിഞ്ഞാറുവശം കോമനമുറിയിൽ ആറൂപുറം എന്നൊരു ഇല്ലം ഉണ്ട്. ആ ഗൃഹം ഇപ്പോൾ ഒരു നായരുടെ കൈവശത്തിലിരിക്കുന്നു. 1091-ാമാണ്ടിടയ്ക്കുവരെ അവിടെ താമസിച്ചിരുന്നതു 'ആറൂപുറത്തു വൈദ്യൻ' എന്നു പ്രസിദ്ധനായ കൃഷ്ണൻനമ്പൂരിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പുരാണപാരായണത്തിലും കാവ്യരചനയിലും വൈദ്യശിക്ഷണത്തിലും ചികിത്സയിലും ജീവിതം നയിച്ചുവരവേ കുഷ്ഠരോഗബാധിതനായി. മാതൃഗൃഹത്തിൽനിന്നു പകർന്ന ഈ രോഗം അന്ത്യദശയിൽ അദ്ദേഹത്തിനെ അത്യന്തം ക്ലേശിപ്പിച്ചു.

മഹാപണ്ഡിതനായിരുന്ന ഈ വൈദ്യൻനമ്പൂരിയുടെ ചികിത്സാനൈപുണ്യം അസാധാരണമായിരുന്നു. 1086-ാമാണ്ടിടയ്ക്കാണെന്നു തോന്നുന്നു—അദ്ദേഹം ശാകുന്തളത്തെ നാലു ദിവസത്തെ കഥകളായി രചിച്ചു. കവി തന്നെ എന്നെ അതു മുഴുവനും ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിക്കയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ശ്ലോകങ്ങളും പദങ്ങളും അത്യന്തം ഹൃദ്യമായിരിക്കുന്നു. അച്ചടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ദാമോദരൻകർത്താവ്

മൂവാററുപുഴ വടക്കാഞ്ചേരി അകത്തൂട്ടു ദാമോദരൻകർത്താവ് പ്രസിദ്ധ പണ്ഡിതനായിരുന്നു. ശ്രീനിവാസസൂരിയുടെ ശിഷ്യനായിരുന്നു. വിശാഖംതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ ആശ്രിതനായി തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നു് വലിയ ശ്രീനാരായണൻ തമ്പിയുടേയും പിന്നീട് കൊച്ചു ശ്രീനാരായണൻതമ്പിയുടേയും ഗുരുവായി കുറേക്കാലം ഇരുന്നു. പിന്നീട് ഗേൾസ്

ഇംഗ്ലീഷ് ഹൈസ്കൂളിൽ ഏറിയ കാലം മുൻഷിയുദ്യോഗം വഹിച്ചിട്ടു് പെൻഷൻ പറ്റുകയും ജീവിതശേഷം രാമായണാദി പുരാണവായനയിലും അർത്ഥംപറച്ചിലുമായി കഴിച്ചുകൂട്ടുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ഭഗവദ്ഗീത കിളിപ്പാട്ടു്, ഭർത്തൃഹരി തർജ്ജിമ, യോഗവാസിഷ്ഠം കിളിപ്പാട്ടു്, വരാഹാവതാരം ആട്ടക്കഥ, ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം ആട്ടക്കഥ മുതലായ സൽകൃതികൾ രചിച്ചു് ഭാഷയെ പോഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പത്രാധിപർ ഏ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള ബി. ഏ., ബി. എൽ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനാണു്. ഭഗവദ്ഗീത പദാനുപദതർജ്ജിമയല്ല. ചില ഭാഗങ്ങളിൽ ശാങ്കരഭാഷ്യത്തിലെ ആശയങ്ങൾ കൂടി ചേർത്തിരിക്കുന്നു. മാതൃക കാണിക്കാനായി ഒരു ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം.

"എണ്ണമില്ലാതെയുള്ള ഘടാദിവികാരങ്ങൾ
മണ്ണിനെയൊഴിച്ചു മറെറാന്നിനില്ലുന്നപോലെ
പരമാത്മാവിനെയൊന്നൊഴിച്ചിട്ടസത്തുകളും
സുഖദുഃഖാദി വികാരങ്ങളുമില്ലുള്ളതെ.
അസത്താം ശരീരാദിവികാരസംഘാതത്തി-
നൊരിക്കൽപോലുമില്ല നിത്യതയല്ല
ധരിക്ക സത്തായുള്ളൊരാത്മാവിന്നൊരിക്കലു-
മനിത്യതയും ഭവിക്കുന്നില്ലെന്നറിക നീ."
"ഇല്ലാത്തതൊന്നാകുമിരിക്കയില്ലപുന-
രുള്ളതൊരിക്കലുമില്ലാതിരിക്കയും നൂനം
തത്വദർശികളായ വിദ്വാന്മാരിവയുടെ
തത്വം നിർണ്ണയത്തെ ബുദ്ധിയാലറിയുന്നു"

ഈ ഗ്രന്ഥം 1070 കുംഭത്തിൽ രചിക്കപ്പെട്ടു. യോഗവാസിഷ്ഠം 46 അദ്ധ്യായങ്ങളുള്ള ഒരു ബൃഹൽഗ്രന്ഥമാണു്. ഇതു് 1079-ൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി.

ചിന്തിച്ചാലാർക്കുമെല്ലാം മന്ത്രതന്ത്രികൾകൊണ്ടു
ബന്ധിച്ചു ഗഹനമായെപ്പോഴും വികാരിയായ്
സന്താപസംയുക്തമായിട്ടുനിൽക്കുന്ന
സംസാരദുഃഖമൊക്കെയില്ലാതെയാക്കുപായം
അല്പംകൊണ്ടിങ്ങു ശരീരമാനസം ശ്രാവിക്കുന്ന-
തല്പംകൊണ്ടിങ്ങുപാരമെ ദുഃഖവും ശ്രാവിക്കുന്ന
സംഭാവനായിട്ടുണരില്ലാതെ നീചമായെല്ലാ-
മിങ്ങുശരീരംപോൽ ശോചനീയമായ് മറെറാന്നില്ല.

വരാഹാവതാരം: —

കാമോദരി — ചെമ്പട.

ഗുഞ്ജൽകോകിലകാകളീരവമിളദ്ഗാനാളിസ്സ്യാകൃതീ
ഭ്രാജന്മല്ലികകന്ദളാവലിലസൽഗന്ധാളിസംഭാവിനീ
വീജൽപാന്ഥചലൽപയോജമുകുളാ പൃഥ്വീസമുല്ലാസിനീ
വീക്ഷ്യാരാമരമാസ്പദേ് സപതയന്തീ വാസന്തീമന്നാമിമാം.

അതിരുചിമോഹനഗാനവിശേഷം
രതിപതി കേളിയുടൻ സന്തോഷം
പരിചിതമാമിനിമാർ സഹകാരേ
പതികളൊടു വിലസുന്നിഹ ചാരേ.
മഞ്ജുളവികസിത കുസുമസ്തീർണ്ണം
അഞ്ചിതമുകുളസഹകാരവികീർണ്ണം
കഞ്ജനികേതനകാമമല്ലിനാഥേ
കഞ്ജശരോത്സവമതിനാഹ പായതി.
അഞ്ചിതമലയമരുൽ ശകലപോതഃ
സഞ്ചിതവിശിഖശരണസ്സുമപോതഃ
സംഗതസുഖമയിതന്ദ്യസമാജൻ
സമ്പ്രതി പഥികവധൂജനമാരൻ

അദ്ദേഹം വളരെക്കാലം തിരുവനന്തപുരം കൊട്ടാരത്തിൽ അദ്ധ്യാപകനായിരുന്നു.

രണ്ടു ശങ്കരകവികൾ.

ആദി ശങ്കരാചാര്യരുടെ കാലശേഷം കേരളത്തിന്റെ പ്രശസ്തി കാശ്മീരപര്യന്തം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനു ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചതു് 'ശങ്കരനാഥ്' എന്ന രഞ്ജിത്‌സിംഹന്റെ സദസ്സിൽ പ്രഖ്യാതനായിത്തീർന്ന ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യർ മാത്രമായിരുന്നു. ഉത്തരമലയാളത്തിൽ ചിറയ്ക്കൽതാലൂക്കിലുള്ള കരിവെള്ളൂരംശത്തിൽ വടക്കേടത്തിൽ 'ശുചിധീ' എന്ന 965-ാമാണ്ടു് മിഥുനമാസം 32-ാം- കാർത്തികനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. മാതാവു് പാർവതിപ്പിള്ളയാർ നിതയമ്മയും പിതാവു് പട്ടോളംഇല്ലത്തു് അഗ്നിശർമ്മാവും ആയിരുന്നു. ദൈവപ്രീതികരമായ പല കർമ്മങ്ങളുടേയും തപസ്സിന്റെയും ഫലമായി മുപ്പത്തിയൊന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ ലഭിച്ച സന്താനമായിരുന്നതിനാൽ മാതാവു് വാത്സല്യപൂർവം ശിശുവിനെ

വളൎത്തി. ഈ സന്തതിയേയാണു് പുത്രനായ അറവുകാൽ ശങ്കരപ്പിള്ള,

ജനകൻ ജന്മസ്ഥാനം കോലക്കൂറസമസ്ഥാനം
ജനനമാസം യുഗ്മം (1) (മിഥുനം) ശുചിധീകാലം (2)ഷഷ്ഠേലം (3)
ജനനീപിതാരഹി ചെറാളെൻപിതാവിനെ
ഉണ്ടാരേചിനി കേൾപ്പം പുഷ്പം ചെന്നകാലം.

പിതാവു് നല്ല വൈദികനും കൎമ്മാനനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം തന്നെയായിരിക്കണം ശങ്കരനാഥന്റെ ഗുരുവും. കാവ്യ നാടകാദികളിലും ജ്യോതിഷത്തിലും വേദാന്തത്തിലും പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചശേഷം ശങ്കരനാഥൻ 'ശിവോഹമെന്നെണ്ണി' കാശിക്കു പുറപ്പെടുകയും യാത്രാമദ്ധ്യേ വരാഹാചാൎയ്യൻ എന്ന വിശിഷ്ടപുരുഷന്റെ അന്തേവാസിത്വം കൈക്കൊണ്ടു് സമസ്താമ്നായജ്ഞാനവും സമ്പാദിച്ചശേഷം കുടക്, മൈസൂർ മുതലായ ദേശങ്ങളിൽക്കൂടെ കാഞ്ചീപുരത്തു ചെന്നു് അവിടെ 'കാഞ്ചികാമാക്ഷിദേവി പാദപങ്കജദ്വയം നെഞ്ചകം തന്നിൽ ചേൎത്തു' കൊണ്ടു് ഒരു മണ്ഡലം ഭജനമായിരുന്നു. അക്കാലത്തു്,

അമ്പത്തിരണ്ടുദിനം ക്ഷീരവാ (4)നിനിതീരത്തി-
ലമ്പിളിക്കുന്നരേലി സ്നാനാൎത്ഥം ഗമിച്ചപ്പോൾ
അനുഗ്രഹപൂൎവ്വമവരോഹണം ചെയ്തു ദേവീ-
വിഗ്രഹമൊന്നുകണ്ടു സന്തതം കൈയിലാണ്ടു.
നിഗ്രഹാനുഗ്രഹത്തിന്നപ്പുവത്തിങ്കൽ-
വ്യഗ്രതയെല്ലാം പോയി വിശിഷ്ടനായിത്തീൎന്നു
ജ്യോതിഷശാസ്ത്രംകൊണ്ടും പക്ഷിശാസ്ത്രംകൊണ്ടു-
മോതിന വാക്യമെല്ലാം വേദവാക്യമായിത്തീൎന്നു.

ഇങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രശസ്തി അതിശീഘ്രം നാടൊട്ടുക്കു പരക്കുകയും രാജാക്കന്മാർപോലും സസൈന്യം ചെന്നു വന്ദിച്ചു് "ബ്രൂഹി മൽഫലം സൎവ്വ"മെന്നപേക്ഷിക്കയും അവരെയെല്ലാം അദ്ദേഹം സന്തുഷ്ടരാക്കി വിടുകയും ചെയ്തുവത്രെ.

അവിടെനിന്നു ദിവ്യക്ഷേത്രങ്ങളോരോന്നായി ദർശിച്ചു ദർശിച്ചു് കാശിയിൽ എത്തി, ഗയാസ്നാനവും പിതൃകൎമ്മങ്ങളും

(1) മിഥുനം. (2) 965. (3) 32. (4) പാലാർ.

കഴിച്ചു്, സന്തുഷ്ടനായിരിക്കവേ ഹിമവൽപാർശ്വത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ഒരു ചെറുരാജ്യത്തിന്റെ അധിപതിയായ ഷംഷേർചന്ദ്‌ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ കേട്ടും കണ്ടും അറിഞ്ഞു് തന്റെ രാജധാനിയിലേക്കു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. ആ രാജാവു് സന്താനശൂന്യനായിരുന്നു. എന്നാൽ ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യർ ചാർത്തിക്കൊടുത്ത ഗർഭജാതകത്തിൽ പറഞ്ഞിരുന്ന പ്രകാരം അനുഷ്ഠിച്ചപ്പോൾ പത്നി ഗർഭം ധരിച്ചു് ക്രമേണ ഒരു പുരുഷസന്താനത്തെ പ്രസവിച്ചു. അങ്ങിനെ ഈ പണ്ഡിതവര്യൻ രാജപ്രീതിക്കും ബഹുമാനത്തിനും പാത്രമായി. എന്നാൽ അദ്ദേഹം തനിക്കു ലഭിച്ച ധനമെല്ലാം തൃണവൽഗണിച്ചു് അതുകൊണ്ടു ദാനധർമ്മാദികൾ നടത്തീട്ടു്,

'മണികർണ്ണികാരത്തിൽ വസിച്ചു ചിരകാലം
സത്രവുംതീർത്ഥാടനവിപുലം മനോഹരം
വിപ്രഭോജനം തത്ര സുലഭമദ്യാപികേൾ.

അക്കാലത്തു് പഞ്ചാബിലെ സിംഹം എന്നു ചരിത്രവിഖ്യാതനായ രഞ്ജിത്ത്സിംഗ് ഇംഗ്ലീഷുകാരെ പഞ്ചാബിലെങ്ങും പ്രവേശിപ്പിക്കാതെ നാടു വാണുകൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. അവിടെ പ്രവേശിച്ച ഒരു ആംഗ്ലേയനെ ബന്ധനസ്ഥനാക്കി. ഈ വിവരം അറിഞ്ഞു് ഇംഗ്ലീഷുകാർ യുദ്ധത്തിനു് ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തുതുടങ്ങി. ഷംഷേർചന്ദ്‌ ഈ വിവരം രാജാവിനെ ധരിപ്പിക്കാനായി അങ്ങോട്ടു നിയോഗിച്ചതു് അന്നു് ഇരുപത്തിരൻപതു വയസ്സു മാത്രം പ്രായമുണ്ടായിരുന്ന ശങ്കരനാഥനെ ആയിരുന്നു എന്നുള്ള സംഗതി മാത്രം ആലോചിച്ചാൽ ആ മണ്ഡലാധിപതിക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിൽ എത്രമാത്രം വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നു എന്നൂഹിക്കാം. ജ്യോത്സ്യരുടെ ഉപദേശാനുസാരം, രഞ്ജിത്ത്സിംഗ് മുൽക്രാപ്റ്റു് എന്ന ഐറോപ്യനെ ബന്ധനവിമുക്തനാക്കിയെന്നു മാത്രമല്ല സന്ദേശവാഹകനെ അത്യാദരവും മന്ത്രിസഭാംഗവുമായി സ്വീകരിക്കയും ചെയ്തു. രാജാവു് അദ്ദേഹത്തിനു്,

ഏതാവദുപകാരം ചെയ്തുള്ള മാത്രമല്ല
സ്വയമുണ്ണാമേലുഷമായ് നൽകിനാനല്ലുകിലം

ഇങ്ങനെ രണജിത്സിംഹരാജധാനിയിൽ അദ്ദേഹം വസിക്കുന്ന കാലം സർദാർ മുഹമ്മദ് അക്ബർഖാനെന്ന പ്രാന്തീയ സേനാപതി പഞ്ചാബ് ആക്രമിച്ചു. അതിനെത്തുടർന്നുണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ,

ലക്ഷ്മീശൻ ശ്രീവത്സംപോൽ ലക്ഷണമായ് ഖഡ്ഗം-
ലക്ഷ്മാവു കപോലത്തിലന്ത്യകർമ്മത്തോളം.

അതുകൊണ്ടു കോപാക്രാന്തനായ രാജസിംഹം ഗർജ്ജിച്ചുകൊണ്ട് യവനന്മാരോട് ഏറ്റു് ആ ദുഷ്ടരനേയും കൂട്ടരേയും കൊന്നൊടുക്കീട്ട് ജ്യോത്സ്യരെ മുറിവേല്പിച്ച ഖഡ്ഗം കൈവശപ്പെടുത്തുകയും അതിനെ തന്റെ മന്ത്രിസത്തമന ദാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ആ വാളിനെ പിൽക്കാലത്ത് അദ്ദേഹം സ്വപുത്രനായി നൽകിയത്രെ.

ജ്യോത്സ്യർ ഒൻപതുകൊല്ലം ലാഹൂറിൽ പാർത്തു. അതിനിടയ്ക്ക് രണ്ടു പ്രാവശ്യം ചാന്ദ്രായണവ്രതം അനുഷ്ഠിക്കയും തദവസരത്തിൽ അൻപതിനായിരം ഉറുപ്പികയോളം സ്വർണ്ണദാനം ചെയ്യുകയും ഉണ്ടായി. എന്നാൽ രാജാവ് അദ്ദേഹത്തിനു് രണ്ടു ഗ്രാമങ്ങൾ കരമൊഴിവായി കൊടുത്തിരുന്നതുകൊണ്ട് ജീവിതം ഒരുവിധം സുഖമായി കഴിഞ്ഞുകൂടി.

ഇംഗ്ലീഷുകാരും രണജിത്സിംഹനും തമ്മിൽ മൈത്രീബന്ധം സ്ഥാപിച്ചതിനു് ഏകകാരണഭൂതൻ ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യരായിരുന്നു. അതിനാൽ ലാർഡ് വില്യം ബെന്റിക് അദ്ദേഹത്തിനു് 'ഉത്തമപുരുഷ് ജോഷി ശങ്കർനാഥ് ദി സ്പിരിച്വൽ അഡ്വൈസർ ആഫ് ഹിസ് ഹൈനസ് രണജിത് സിംഗ് ദി ലയൺ ആഫ് ലാഹൂർ' എന്ന ബിരുദം നൽകി. ഇക്കാലത്തിനിടയ്ക്കു് സ്വമാതാവിനു് ഇരുപതിനായിരം ഉറുപ്പികയും കാഞ്ചീയിലെ ക്ഷാമകാലത്തു് തനിക്ക നിവേദ്യച്ചോറു നൽകി സഹായിച്ച ദേവദാസിക്ക് അയ്യായിരം ഉറുപ്പികയും അയച്ചുകൊടുത്തു.

ഇങ്ങനെയിരിക്കെയാണ് ശ്രീമാനായ സ്വാതിതിരുനാൾ അദ്ദേഹത്തെ തന്റെ രാജകീയസദസ്സിലേയ്ക്കു ക്ഷണി

ച്ചതു്. ആ വിവരം അദ്ദേഹം രഞ്ജിത്സിംഗിനെ അറിയിച്ചപ്പോൾ, വൈമനസ്യത്തോടുകൂടിയെങ്കിലും ആ രാജശ്രേഷ്ഠൻ അനുവാദം നല്കിയെന്നു മാത്രമല്ല യാത്രയ്ക്കു വേണ്ട സൌകര്യങ്ങളും ചെയ്തുകൊടുത്തു. ജ്യോത്സ്യരാകട്ടെ തന്റെ വസ്തുക്കളെ 5200 രൂപാ പാട്ടത്തിനു് ഒരു വർത്തകനെ ഏല്പിക്കയും കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന അയ്യായിരം ഉറുപ്പിക ലൂദിയാനാ ഭണ്ഡാരത്തിൽ നിക്ഷേപിക്കയും ചെയ്തിട്ടു് തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു തിരിച്ചു. യാത്രയ്ക്കു വേണ്ട സുഖസൌകര്യങ്ങളെല്ലാം ബൻറിങ്ക്പ്രഭുതന്നെ ചെയ്തുകൊടുത്തു. ആയിടയിൽ കൊണ്ടുവന്നതാണു് ദേവീഭാഗവതം മൂലം.

തിരുവനന്തപുരത്തെത്തിയ ഉടൻതന്നെ മഹാരാജാവിനെ സന്ദർശിച്ചു. പഞ്ചാബിൽനിന്നും കൊണ്ടുവന്നിരുന്ന,

മാന്തളിർപട്ടും മണിമാലയും മരതകം
പൂന്തിരു നൽപേടകം സുന്ദരം വെൺചാമരം
നവരത്നവും നവകേസരം മഞ്ജോജാതം
നവനീതമാം മൃഗനാഭിയും തദ്രക്ഷവും
നവധാന്യവും വിധുഗന്ധവുമിത്യാദിയും

ദിവ്യവസ്തുക്കളെ കാഴ്ച വച്ചു. സംപ്രീതനായ മഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തിനെ സദർകോടതിയിലെ പ്രധാന പ്രാഡ്വിപാകനായി നിയമിക്കയും ചെയ്തു.

ഇങ്ങനെ തിരുവനന്തപുരത്തു താമസം തുടങ്ങി അധികകാലം കഴിയുംമുമ്പേ നെല്ലുമൺ അധികാരത്തിൽ ആററുകാൽ പ്രദേശത്തു് ചെറുകരവീട്ടിലെ അംഗമായിരുന്ന ലക്ഷ്മിഅമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. ഈ കുടുംബക്കാർ ത്യാഗപൂർവ്വമായ രാജസേവനത്തിൽ തഴച്ചുവന്നവരായിരുന്നു. ഇന്നും ഉന്നതസ്ഥാനങ്ങളെ അലങ്കരിക്കുന്ന പലരും ആ വംശത്തിൽ പെട്ടവരായിട്ടുണ്ടു്.

ജ്യോത്സ്യരുടെ സേവനം അധികകാലത്തേയ്ക്കു് തിരുവിതാംകൂറിനു ലഭിച്ചില്ല. അസൂയാലുക്കളായ പ്രമാണികൾ ദുഷ്പ്രവാദം പരത്തിത്തുടങ്ങി. അതിനാൽ വിവരം രാജസന്നിധിയിൽ അറിയിച്ചിട്ടു് അദ്ദേഹം ഉദ്യോഗം രാജി വച്ചു.

ശേഷം കോലത്തുനാട്ടിലേയ്ക്കു പോയി. കുറേക്കാലം അവിടെ താമസിച്ചതിൽ പിന്നെ അദ്ദേഹം വീണ്ടും ലാഹോറിൽ എത്തി, പൂർവ്വസ്ഥാനത്തു നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഇതു് 1010-ൽ ആയിരുന്നു. അവിടെയും അദ്ദേഹത്തിനു് അധികകാലം താമസിക്കാനിടയായില്ല. 1839 ജൂൺ 27-ാംതീയതി രഞ്ജിത്ത്സിംഗ് മരിച്ചപ്പോൾ സിംഹാസനാരോഹണം ചെയ്ത രാജാവു് ബുദ്ധിശൂന്യനും ചപലനും ആയിരുന്നു. അതിനാൽ ഇനി അവിടത്തെ താമസം ശുഭമല്ലെന്നു് അദ്ദേഹം തീർച്ചപ്പെടുത്തി. പഞ്ചാബിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം ശരിയാകാറായി എന്നു് ജ്യോത്സ്യൻ ദീർഘദർശനം ചെയ്തു. അതുകൊണ്ടു് 1840-ൽ അദ്ദേഹം പഞ്ചാബു് വിട്ടു. അഞ്ചു കൊല്ലങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ആ രാജ്യം ബ്രിട്ടീഷ്ഭരണത്തിൽ വന്നുകൂടിയ കഥ ചരിത്രപ്രസിദ്ധവുമാണല്ലോ.

സ്വാതിതിരുനാൾ ഇക്കുറി അദ്ദേഹത്തെ ഫൗസ്ദാരികമ്മീഷണരായിട്ടാണു നിയമിച്ചതു്. അതിനെത്തുടർന്നു് അദ്ദേഹം ശ്രീകണ്ഠേശ്വരംക്ഷേത്രത്തിനു സമീപം ഒരു ഭവനം നിർമ്മിച്ചു് അവിടെത്തന്നെ പാർപ്പും തുടങ്ങി.

പഞ്ചാബിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ജാഗീരുകളാകട്ടെ ലുധിയാനാഭണ്ഡാരത്തിൽ നിക്ഷേപിച്ചിരുന്ന പണമാകട്ടെ കമ്പനിക്കാർ അദ്ദേഹത്തിനു തിരിച്ചുകൊടുത്തില്ല. മഹാരാജ്ഞിയുടെ സന്നിധിവരെ പരാതി പറഞ്ഞിട്ടും ബോർഡ് ആഫ് ഡയറക്റ്റേഴ്സ് മുഖേന പരിഹാരം നേടിക്കൊള്ളണമെന്നായിരുന്നു പ്രധാനമന്ത്രിയായിരുന്ന പാൽമേർസ്റ്റൺ പ്രഭുവിന്റെ മറുപടി. പക്ഷെ ഒരു പരിഹാരവും ഉണ്ടായില്ല.

സ്വാതിതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു് ജ്യോത്സ്യർ ഈയിടയ്ക്കു ദേവീഭാഗവതം തർജ്ജമ ചെയ്യാനാരംഭിച്ചു. അതനുസരിച്ചു് അദ്ദേഹം അഷ്ടമസ്കന്ധംവരെ തർജ്ജമചെയ്തെങ്കിലും 1022-ൽ മഹാരാജാവു് നാടുനീങ്ങിയതുകൊണ്ടു് അതു തുടർന്നുപോകാനിടയായില്ല.

ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിൻെറയും പ്രീതിഭാജനമായിട്ടുതന്നെ അദ്ദേഹം കഴിഞ്ഞുകൂടി. അവിടുന്നു സ്വർണ്ണം കെട്ടിയ രുദ്രാക്ഷമാല, വലംപിരിശംഖ്, ഒന്തപ്പുള്ളുകൾ, മേനാവ് മുതലായ പല പാരിതോഷികങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനു കല്പിച്ചുകൊടുത്തു.

ഒരിക്കൽ ഒരു പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ രാജസന്നിധിയിൽ വച്ച് വിനോദരസത്തിൽ 'പ്രായമായില്ലേ? ഇനി മരിക്കരുതോ' എന്നു ചോദിച്ചതിന്,

ജ്യോ:—"അതു് നിങ്ങളെ അയച്ചിട്ടേയുള്ളുവെന്നു്" അദ്ദേഹം മറുപടി പറഞ്ഞുവെന്നും അതിൽ വല്ല വാസ്തവമുണ്ടോ എന്നു് അടുത്ത ദിവസം ചോദിച്ചപ്പോൾ "പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ വല്ലതും ചെയ്യാനുണ്ടെങ്കിൽ ഒരു വാരത്തിനുള്ളിൽ ചെയ്തുകൊള്ളൂ" എന്നുപദേശിച്ചുവെന്നും, അദ്ദേഹം പരലോകം പ്രാപിച്ചുവെന്നും, വിവരം ധരിച്ച മഹാരാജാവു് അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോയെന്നും അറിയുന്നു.

1034 തുലാം 28-ാനു- അറുപത്തൊൻപതാമത്തെ വയസ്സിൽ ഈ മഹാനുഭാവൻ ശ്രീകണ്ഠേശ്വരത്തെ സ്വഗൃഹത്തിൽ വച്ചു കാലധർമ്മം പ്രാപിച്ചു.

ആററുകാൽ ശങ്കരപ്പിള്ള

1012 ഇടവം സ്വാതിനക്ഷത്രത്തിലാണു് ജനിച്ചതു്. അഞ്ചാംവയസ്സിൽ പഴവങ്ങാടി പള്ളിക്കൂടത്തിൽ ചേർന്നു പഠിത്തം തുടങ്ങി. കാലടി കൊച്ചുവീട്ടിൽ ഉടയാൻപിള്ളയായിരുന്നു ആദ്യത്തെ ഗുരു. പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കീട്ടു് പാലക്കാട്ടു് അപ്പാശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കൽനിന്നു് കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചു. ഈ ശാസ്ത്രികളെ തിരുവനന്തപുരത്തു വരുത്തി താമസിപ്പിച്ചതു് ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യനായിരുന്നു. ശാസ്ത്രികൾ സ്വദേശത്തേക്കു മടങ്ങിയതിനു ശേഷം ശങ്കരപ്പിള്ള ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമി ശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കൽ അലങ്കാരം, വൃത്തശാസ്ത്രം, വ്യാകരണം, വേദാന്തം മുതലായവ നിഷ്കർഷിച്ചു പഠിച്ചു. അദ്ദേഹം ഗുരുവിൻെറ

വാത്സല്യഭാജനമായിരുന്നു. "ശാസ്ത്രികളുടെ കാലശേഷം പേരെടുക്കാനാരുണ്ട്?" എന്നു കരിക്കൽ ഉത്രംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കല്പിച്ചു ചോദിച്ചതിന് 'അപ്പയ്യൻപോററിയെന്നും ശങ്കരപ്പിള്ളയെന്നും രണ്ടു പുത്രന്മാരുണ്ട്' എന്നത്രെ ആ മഹാശയൻ മറുപടി പറഞ്ഞതു്.

ശങ്കരപ്പിള്ള ജ്യോതിഷത്തിലും സാമാന്യം നല്ല പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. ആ വിഷയത്തിലും ഹിന്ദുസ്ഥാനിയിലും ഗുരുസ്ഥാനം വഹിച്ചതു് പിതാവുതന്നെയായിരുന്നു. അങ്ങിനെ ഇരിക്കെ ഒരു ദിവസം റസിഡണ്ട് കല്ലൻധപ്രകുട്ടിയെ ഇംഗ്ലീഷുകൂടി പഠിപ്പിക്കണമെന്നു ശങ്കരനാഥജ്യോത്സ്യനോട് ഉപദേശിച്ചു. തദനുസാരം ശങ്കരസുബ്ബയ്യർ അതിലേക്കു നിയോഗിക്കപ്പെട്ടു. അന്ന് അദ്ദേഹം ഫ്രീസ്കൂളിലെ ഒരു അദ്ധ്യാപകനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അദ്ധ്യാപനചാതുരി കണ്ടു സംപ്രീതനായ ജ്യോത്സ്യർ ഒരു കസാല സമ്മാനിച്ചിട്ട് 'ഇതു് ശങ്കരസുബ്ബയ്യർക്കിരിക്കട്ടെ; ഇതു ദിവാൻ കസേരയാണെ'' എന്നു പറഞ്ഞുവത്രെ. ആ പ്രവചനം പിൽക്കാലത്തു ഫലിച്ചുവെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ഇംഗ്ലീഷുപഠിത്തം തീർന്ന ഉടനെതന്നെ ശങ്കരപ്പിള്ളയ്ക്കു് ഹജൂരിൽ ഒരു ഉദ്യോഗം കിട്ടി. പിന്നീട് അധികകാലം ചെല്ലുംമുമ്പ് അദ്ദേഹം വിവാഹബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. അമ്പലപ്പുഴത്താലൂക്കിൽ കുള്ളർകോട്ട് എന്ന സ്ഥലത്തു് കരിപ്പുറത്തു കൃഷ്ണപിള്ള എന്നൊരു ഭക്തനായ മാന്ത്രികനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പരവൂർ തെക്കുംഭാഗത്തു് തണ്ണീർപന്തൽ വീട്ടിൽ നാരായണിഅമ്മ എന്നൊരു സ്ത്രീരത്നത്തെ വിവാഹം ചെയ്തിട്ട് തിരുവനന്തപുരത്തു് ശ്രീപത്മനാഭക്ഷേത്രം സംബന്ധിച്ച ഒരു ഉദ്യോഗത്തിൽ ഇരിക്കവേ 1018-ൽ ജനിച്ച പുത്രി ലക്ഷ്മിഅമ്മയായിരുന്നു ശങ്കരപ്പിള്ളയുടെ സഹധർമ്മിണീപദം പ്രാപിച്ചതു്.

1034-ൽ ശങ്കരപ്പിള്ളയ്ക്കു് മരണിതിരുനാൾ ലക്ഷ്മീഭായി തമ്പുരാട്ടിയുടെ ... മൂത്തതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ പള്ളി

കെട്ടു സംബന്ധിച്ചു രചിച്ച കല്യാണശതകത്തിനു് ഉത്രം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ തൃക്കയ്യിൽനിന്നു് ഒരു സ്വൎണ്ണകങ്കണം സമ്മാനം ലഭിച്ചു.

ഹജൂരിൽനിന്നു് അദ്ദേഹം സദർക്കോടതിയിലെ ഭാഷാന്തരീകൎത്തായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ആ ഉദ്യോഗത്തിൽ പ്രകാശിപ്പിച്ച സാമൎത്ഥ്യത്താൽ അദ്ദേഹം അചിരേണ തിരുവല്ലാ മുൻസിഫായി ഉയൎത്തപ്പെടുകയും മൂവാററുപുഴ, ആലപ്പുഴ, ചിറയിൻകീഴ്, ഹരിപ്പാട്ട് എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഉദ്യോഗം വഹിക്കയും ചെയ്തു. ഈ ഉദ്യോഗത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന കാലത്തു് സദാശിവൻപിള്ള, വേദാദ്രീശമുതലിയാർ, അരുമനായകം പിള്ള മുതലായ പ്രസിദ്ധ ഹൈക്കോടതി ജഡ്ജിമാരുടെ അഭിനന്ദനത്തിനു് അദ്ദേഹം പാത്രീഭവിച്ചു.

ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിൽ വലിയ പ്രീതിയായിരുന്നു. 1057 തുലാത്തിൽ അദ്ദേഹം പെൻഷൻ പററി പുന്നപുരത്തു താമസമുറപ്പിച്ചു. വിശാഖംതിരുനാൾ അദ്ദേഹത്തിനെ പാഠപുസ്തകക്കമ്മിററിയിലെ ഒരംഗമായി നിയമിച്ചെങ്കിലും, ദേവീഭാഗവതം പൂരിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള താല്പൎയ്യാതിരേകത്താൽ അദ്ദേഹം ആ ജോലി രാജി വച്ചു.

ആറവൂർ നാരായണശാസ്ത്രികൾ, കരമന കേശവശാസ്ത്രികൾ, പുരുഷോത്തമശാസ്ത്രികൾ, മുൻഷി രാമക്കുറുപ്പു്, പേട്ടയിൽ രാമൻപിള്ള ആശാൻ, വെളുത്തേരി കേശവനാശാൻ, പെരുന്നെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ മുതലായ വിദ്വാന്മാർ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സുഹൃത്തുക്കളും ശുഭകാംക്ഷികളും ആയിരുന്നു.

ഫലിതം പറയുന്നതിൽ അതിചതുരനായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ഇവരൊക്കെ, പലരും കൂടാറുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം രോഗഗ്രസ്തനായിരുന്ന അവസരത്തിൽ, മുൻസിഫ് നാരായണൻതമ്പി, അന്വേഷിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നിട്ടു്, "ആശ്വാസമുണ്ടോ" എന്നു ചോദിച്ചു. അതിനു് "ആശ്വാസമുണ്ടു്; ആ ശ്വാസമായില്ല"

എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറുപടി. അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരെല്ലാം അതു കേട്ടു പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുപോയി.

പിതാവിനെപ്പോലെ പുത്രനും പരോപകാരതൽപരനായിരുന്നു. പല കുട്ടികൾക്കു് അദ്ദേഹം വിദ്യാഭ്യാസവിഷയമായ ധനസഹായം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. പണത്തെ അദ്ദേഹം തൃണംപോലെയാണു ഗണിച്ചുവന്നതു്.

പണം തൃണമെന്നു സമചിത്തന്മാരും
തൃണം പണമെന്നധമചിത്തരും

വിചാരിക്കുന്നതായി അദ്ദേഹം വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതു തന്റെ മനോഭാവത്തിനു് അനുകൂലമായിരിക്കുന്നു. ധനതൃഷ്ണകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന അനർത്ഥങ്ങളെ സരസമായി വർണ്ണിച്ചു് 'പണപ്പവം' എന്നൊരു കാവ്യവും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഗുരുക്കന്മാരെ ഈശ്വരനു തുല്യം അദ്ദേഹം പൂജിച്ചുവന്നു. ഗ്രന്ഥാരംഭത്തിൽ എല്ലാ ഗുരുക്കന്മാരെയും വന്ദിച്ചിരിക്കുന്ന രീതി നോക്കുക: പിതാവിനെപ്പററി ഒന്നു രണ്ടു വരികളിൽ പറഞ്ഞൊതുക്കാതെ, ചരിത്രം മുഴുവനും സവിസ്തരം പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഉടയാനാര്യചാത്തുനമ്പ്യാരന്തേതാരവര-
ളുടയോനനേകർക്കഭയവാസികളോടുമെന്നിൽ,
കടികെട്ടുമാ ശ്രീമാനാവളും ഗുണാഢ്യവാ-
ന്നടിയെ മുടിക്കുപ്പിപ്പണിയുന്നേനേറം ഭക്ത്യാ.

എന്നു് ഉടയാൻപിള്ളയേയും,

ഇപ്പാരിൽ പ്രസിദ്ധികേരളപ്പെരുമ്പടപ്പാമം
കല്പകരത്നവിളങ്ങുന്ന ശ്രീവ്യാഘ്രകെലാസത്തിൽ
ചെല്ലമായ് മുകപ്പിച്ചു ചൊരുൾന്ന ഗുരുസപാരിയാണതാ-
ക്കുപ്പാശ്രീശർമ്മാവുതൻതൃപ്പാദം പണിയുന്നേൻ.

എന്നു് അപ്പാശാസ്ത്രികളേയും,

ബാലത്തോരെരേനേത്രഃ പ്രസിദ്ധമല്ലാതവും
താരതാപമെന്നതൽപ്രത്യക്ഷമായിതുതന്നേ
നാരതാ പ്രേമേന വന്നവതാരമെന്നേചെല്ലുമല്ലോ-
ലിലൈയൂർശ്ശുഭജ്യോതിസ്സുനന്നേഹോ വിളങ്ങുന്ന
യതൊന്നിൽഗ്ഗുണരത്നഭിചാല്പവാനാർക്കും പണി
യൊന്നിൽകീർത്തിവല്ലി നിർണ്ണീതാതരകെമൊട്ടീ

യാതൊന്നിൽവാണീവധൂടി പരിസ്ഫുരൽപ്രാകരീ
യാതൊന്നിൽത്തത്ത്വബോധം പാർത്തിലൊ ശുദ്ധശോഭം
യാതൊന്നിൽധ്യാനരൂപം ചിൽക്കലാസ്വച്ഛദീപം
യാതൊന്നിൽനിത്യകൃത്യം യോഗികൾക്കതിസ്സത്യം
യാതൊന്നിൽകാവ്യബന്ധം ഗണനേ സമ്മതം
യാതൊന്നിൽകൃപാശീലം ചൊല്ലുവാനമന്ദാളം
യാതൊന്നിൽ തിരുനാമം രാമശർമ്മാഭിരാമം
യാതൊന്നിൽ സുകിങ്കരൻ പാർക്കിലിന്നീ ശങ്കരൻ.

എന്നിങ്ങനെ രാമസ്വാമിശർമ്മാശാസ്ത്രികളേയും ഉള്ളഴിഞ്ഞ ഭക്തിയോടാണു് അദ്ദേഹം സ്മരിച്ചുവന്നിരുന്നതു്.

1066 ധനു 24-ാംതീയതി ഏകാദശിനാൾ രാത്രി ഒരു മണിക്കു് ഈ കവികുലചക്രവർത്തിയുടെ ദേഹവിയോഗം സംഭവിച്ചു. ഏകാദശിക്കു മരണവും ദ്വാദശിക്കു സംസ്കാരവും പുണ്യവാന്മാർക്കേ ലഭിക്കയുള്ളു എന്നാണല്ലോ വൃദ്ധവചനം.

ശങ്കരകൃതികൾ എല്ലാം ശബ്ദാർത്ഥസുഭഗങ്ങളാണു്.

"കച്ചത്തൊന്നിഹ ഭൂതകത്തിരുളൊതിബാലകളായതും
കാച്ചിക്കൊണ്ടുവരുന്നതെന്നവർകളും കാലുക്രവും നാസ്തിമേ
എച്ചും പൊളിഞ്ഞിടാതപരിക്കരസ്സമ്പംകളിക്കാമിവൻ
വീട്ടിലില്ല ബത പാത്രമാവു പുനരെന്നെല്ലാം കൊടുത്തീടിലും"
ലക്ഷ്മീലക്ഷണമൊത്തൊരുത്തമയശോനൽപ്രഭാചാതുരീ
വിൽക്കപ്പെട്ടതില്ലയോ നിജതനൂജന്മാരിവർക്കൊക്കെയും
അക്ഷീണാമലകീർത്തിയും ധനമനേകമെന്നപോൽ സൌഭാഗ്യവും
പക്ഷംരണ്ടതിനില്ല പക്ഷമധികം കൊണ്ടല്ല ചൊല്ലുന്നതു്.

എന്നിങ്ങനെയുള്ള ദ്രുതകവനങ്ങളിൽപോലും സുഭഗങ്ങളായ ശബ്ദങ്ങളുടെയും സുന്ദരമായ ആശയങ്ങളുടെയും ഹൃദ്യമായ സമ്മേളനം കാണുന്നു.

ശ്രദ്ധൂത്തമമായിടും മുരരിപോർക്കാരസ്യ പൊന്താറിനും
ചിദ്രൂപസ്ഥിതിസംപുടം ചിരമിരുന്നങ്ങൊരുന്നത്തിടും
ഭദ്രഭരാരിരിപ്പിടം ഭഗവൽപ്രത്യക്ഷലക്ഷ്മീതടം
തൃക്കരാദ വൻകുടം ലസതിതേ വഞ്ചീന്ദ്രമൗല്യർക്കകം.

ഇപ്രകാരം അർത്ഥത്തിനു കോട്ടം വരുത്താതെയും വിടവടപ്പാൻ നിരർത്ഥകപദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കാതെയും ശബ്ദഭംഗി വരുത്തി കവിത രചിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു പ്രയാസവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

പള്ളിപ്പാവയിൽ ചെല്ലുന്നവർക്കെല്ലാം ഹന്ത നീരാടിവന്നി-
ട്ടുല്ലാസം പിച്ചകത്താരുകൊടുത്തു കിള്ളുന്തികാണോഴിയും
മെല്ലന്നാകാശഗംഗാജലമഴുകിടനേ പാനവും ചെയ്തുകൊണ്ടാൽ
ഉള്ളിൽ തുള്ളിക്കളിക്കുന്നവിടെയുമൊരു കാലമില്ലെന്നു കീർത്തി.

ശൈലികൊണ്ട് ഈ പദ്യം വെണ്മണികൃതികളെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, വാച്യവും വ്യംഗ്യവുമായ അർത്ഥചമൽകൃതിയിൽ അവയെ അതിശയിക്കുന്നുണ്ടെന്നു നിസ്സന്ദേഹം പറയാം.

തരണിസ്ഥംബിംബലസിതകരണേ
തപനീവല്ലഭ ഉപചരണേ
കരുണാസ്യന്ദയി തവ ചരണേ
തരണേ ലോചനസുഭഗയി തരണേ
മതാം സാരംകലയിതരണേ
സുസ്വരമാലിനിശിഖരമണേ
സരസാർദ്രന്തരമരസരണേ
തരണേ ലോചനസുഭഗയി തരണേ
കരലോകബോധിനി സുപ്രണേഹരണേ
നിപുണോപാശ്രിതമയമരണേ
നമതാംകിൽബിഷസംഘഹരണേ
തരണേ ലോചനസുഭഗയി തരണേ.   (സ്വച്ഛകീർത്തനം)

നവമണികൃതമാല രത്നകിരീടമാലാ
മുനിവന്ദിതപദയുഗ മായയാം സലീലാ
കനകമണിസ്വകചേലാ ശോഭിതാനേകബാലാ
ഭവസ്വഭാവതിവേലാ ഭാതികല്യാണശീലാ.   (കല്യാണവർണ്ണന)

മന്ദതരമൃദുഹസിതാളകാന്താം വ്യാമാതകാത്യർച്ചിതപാദകാന്താം
കണ്ഠശ്രിതാം ഭവഭംഗകാന്താം വന്ദാമഹേ സാരസസൂനകാന്താം.
(ശ്രീമൽപരാശരവിജയം)

ഇത്യാദി പദ്യങ്ങൾ പ്രാസാനുപ്രാസങ്ങൾകൊണ്ടുമാത്രം ശോഭിക്കുന്നെങ്കിൽ,

തള്ളാതെൻ ശ്രാസാദ്യർപിപതി തനിക്കെഴുമെന്നുള്ളിലോർത്ത-
ക്കട്ടിപ്പാന്മലപ്പാർ ഇതരളവിചാരപ്പെട്ടനാദ്ഭുതമാൻ
തട്ടിത്തട്ടുകളിലൊയിലള്ളവർതന്മാറ മാറൊത്തുമൊക്കാ-
ത്തോട്ടേറെത്താൻ നിരീക്കാലിതിപരവതിനോ ഹന്തപൊൻകട്ടിട്ടി
എന്നിട്ടും തീയായതില്ല ഭാവനങ്ങൾ ഭോഗനാക്കന്നിതെ-
ത്തൊയിച്ചന്നിയിവിട്ടപുട വല്ലരെക ഖണ്ഡിച്ചതിൽപ്പതിക്കന്നായ്-
പ്പന്നിരുന്നേൽപ്പിയിക്കൻ നോക്കിടയുവരൊന്നുതൊരവന്നതലി-
തന്നൊന്നൂട്ടേവക മെന്നുവച്ചുനിലവൃത്തംവച്ചു ശൈതല്പിയൻ.

പൊന്നിൻസിംഹാസനത്തിൻപുറമെഴുമരാളിവരപ്പദ്മപൂർണ്ണെയില്ലാ-
ത്തന്യോന്യംരാഗമേടങ്ങളിലരിശിപകന്നല്ലിതാലമാലെ
ന്നുള്ളിൽച്ചെന്നു കാന്തൻ സരസമുപശമിക്കയാളുക്ക്കൊണ്ടപോക്കലു
നന്നിച്ചുന്നിപ്പചെന്നവനിപതിയൊടപ്പൂർണ്ണസാമ്രാജ്യലക്ഷ്മീ.
വജ്രീന്ദ്രൻ വീരലക്ഷ്മിയുടിവികലയിലെടെയും തണ്ണുതാപനാസകം
സഞ്ചാരംചെയ്തുചൊല്ലുകൃത്യശകലയത്തെ വാഴിച്ചിതെന്നും
പണ്ടംപോരതാക്കവിളത്തുന്നതവങ്ങൾംസരമന്ത്രക്കേ-
ങ്ങാത്തെപോയ്യാണത്? കിരുപ്പനാരചൻ ശത്രുസേനത്തിലെത്താൻ
നീതിക്കള്ളാത്തവീഥിയെ പ്രബലമായ്‌വീതിക്കിളത്തിലുണ്ടാ-
ക്കുതിർകംപുരക്കണക്കെചന്തം ചോദിക്കമന്നുള്ളതിൽ
ഭീതിക്കാരവിലക്ഷ്മാതലമതിൽ ജീവിക്കവേണ്ടിന്നോരെ
മാതിക്കാരിതി മുഖ്യിചാരമിവിടെയ്യോദിക്കമാറായഹോ.
ചെങ്കോൽസങ്കോചമല്ലാതെവിടെയുമതായകാലത്തിലെത്തുന്നതാണ്ടാൽ
മന്ദ്യൂംമാർവിടള്ളും മറവിലപകരണത്തില്ലു നോക്കീട്ടവരും
തങ്കംതാളിയതിക്കള്ളുലക്കശവ്യഥയേപ്പൂക്കവാറുള്ളപാളും
തങ്കൽപ്രേമാതിരേകത്തൊടുമവരിപ്പോള്ളു കിനമാൽരാഗം
(ശ്രീമൂലരാജവിജയം)

ഇത്യാദി പദ്യങ്ങളിൽ പ്രാസക്കൊഴുപ്പുകൊണ്ടുള്ള ചമൽകൃതിയും അർത്ഥങ്ങളുടെ മാധുരിമകൊണ്ടുള്ള മനോഹാരിതയും ഒരുപോലെ വിളങ്ങുന്നു.

സംസ്കൃതത്തിലും ഇക്കവിക്ക് അനായാസം കവിത രചിക്കാൻ കഴിവുണ്ടായിരുന്നു. ഉദാഹരണാർത്ഥം അദ്ദേഹം ഒരു പണ്ഡിതസുഹൃത്തിനയച്ച പദ്യങ്ങളിൽ ചിലതുദ്ധരിക്കാം.

കർണ്ണേ കർണ്ണമയോമരങ്ങനകം പത്രംതപദീയം ചിര-
ല്ലബ്ധ്വം ഏതദ്യമണിപ്രവാളഘടിതം മോമമേത്തിമേമാനസം
കൈരളീകല്പലതാവിതവ്യമിതനേ ന്‌ ത്യന്തരാഗാൻമുഖീ
ക്ഷിപ്രംസരോചിതമേന്യമിദ്ദേതമതി പ്രോക്താനവി ഭേ കിമു
ന്നാമമയപീഡയാ നയനയോമ്മാലിന്യപങ്കേന ച
സേപപ്ലുതസഞ്ചരണേ നിതരാം വിഭോ ശ്രീപത്മനാഭ ഭവൻ
സേവീഭാഗവതാത്ഥചിന്തനരസേ സംപിജ്ഞാനാത്മകേക്കണാ
കാലംയാപക കേളിമക്കനോരസേ സന്നത്തിയമേദ്യങ്ങനാ
വ്യാഖ്യാതാലു കേരളീയവിഭ്രമം ശ്രീശം ഭവാൻ തൽകൃതം
ഭവകംപുസ്തകമപ്യേതിങ്ങ സാന്ദ്രപ്രേക്ഷിതും മേ ത്വയാ
പ്രസ്താവ്യംനൈഭാവേന്ദ്രം ഭവിതമാള്യത്തോപലക്ഷകിതീ-
ത്യാദേശംക്യതന്നി കിംഭവന്നമേദം ഭരണമസ്സാൻമനേ
ശ്രീവല്ലഭകലാബ്ധികന്നുമണേ ശ്രീരാമവർമ്മാ ശ്രുത
ശ്രീമാനേച്ഛിവുരമന്നകിണ മഹശീർഷകപാദചാമോദംസമം
ഭദ്ര്യപ്പാകന്തരന്തിംഷ്ട്രേണ മഷികം കസ്യാമുതിയാവന്ദി
സംഭക്താംരമേകവിപ്രസംശയ, ഭയ ശ്രീമദ്ഭാസിതം ഹ്യരി.

ഈ മഹാകവിക്ക് സർവ്വവിദ്വജ്ജനസമ്പൂജിതനായ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ 'കവിസമ്രാട്' എന്ന വിശിഷ്ടബിരുദം കല്പിച്ചു നൽകി.

ശങ്കരകൃതികളിൽ പ്രധാനമായുള്ളവയുടെ പേരുകൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

(1) ഹിന്ദുശാസ്ത്രസാരസംഗ്രഹം—1050-ൽ അച്ചടിക്കപ്പെട്ടു. കോട്ടയം സി. എം. എസ്. പ്രസ്സ്. (2) നവരാത്രി മാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ട്—1053-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തു കേരളവർമ്മവിലാസം പ്രസ്സിൽ മുദ്രിതമായി. (3) ശ്രീമദ്ചിദംബരരാജവിജയം മണിപ്രവാളം—1060-ൽ തിരുവനന്തപുരം സെൻറ് ജോസഫ് പ്രസ്സിൽ അച്ചടിക്കപ്പെട്ടു. (4) ദേവീഭാഗവതം കിളിപ്പാട്ട്—1077-ൽ പ്രസാധിതം (5) കല്യാണശതകം. (6) പണപ്പാട്ട്. (7) തിരുവാതിരപ്പാട്ടുകൾ. (8) കീർത്തനങ്ങൾ. (9) ഹരിപ്പാട്ടുതസവക്കമ്മി (10) കല്യാണോത്സവം. (11) തുലാഭാരം. (12) അതിത്തിരക്കം. (13) കാശിയിലെഴുന്നള്ളത്ത്. (14) രാമേശ്വരത്തെഴുന്നള്ളത്ത്. (15) ശുകസന്ദേശം വഞ്ചിപ്പാട്ട് (16) പ്രഹ്ലാദചരിതം കിളിപ്പാട്ട്. (17) വന്ധ്യാമർദ്ദനവും മനസ്സത്തവും.

5 മുതല്ക്കു 17 വരെയുള്ള കൃതികൾ 1078-ൽ കവിയുടെ പുത്രനായ ശ്രീമാൻ കണ്ണുകൃഷ്ണപിള്ളയാൽ ശങ്കരകൃതി എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു.

ദേവീഭാഗവതത്തെപ്പററി കേരളകാളിദാസനും ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളും രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള അഭിനന്ദനത്തെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ടു പ്രകൃതത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കുന്നു.

ദേവീഭാഗവതം പുരാണമഖിലം ശ്രേയോനിദാനം ഗുണം
പൂർണ്ണോദ്യോതം വിസ്തരമായ്വിരചിതം ശ്രീവ്യാസമഹർഷിസൃഷ്ടമതോ
സരളസ്സുന്ദരശബ്ദസംഗമമതാം ഗതിമാനാലോചിച്ചതർജ്ജമയാം
പൂരമെങ്കിൽ നിങ്ങളെയും കേരളജനതക്കിമ്മകൾഗ്ഗുണേ:

ഭുവി സമ്പ്രതി കേരളീയർക്കിതാ-
കവിസംഘപ്രഥമൻ ശങ്കരനാമോ

അപി സമ്മതിയോടെ കേരളഭാഷാ-
കവിസന്താനമിഹ ശങ്കരസ്മൃതിയെ. (ഭുജംഗം)

അലങ്കാരമെഴുതുമിതുർപ്പിച്ചുണരമണിയംചുണ്ടവതി
സൌവ്യക്തിംവാരകൃതിമധുരപദവമെന്നുവിലസതി
സ്ഫുരൽവാദശ്ശാമധിഗതവതി ശങ്കരകൃതിർ-
വ്യമേ കമപ്പുളീതിംന ഭിക്ഷി ശരീരേവ വനിതാ.

വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ.

ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ അഥവാ കുഞ്ഞൻപിള്ളച്ചട്ടമ്പി.

തിരുവനന്തപുരം നഗരത്തിൽനിന്നു മൂന്നു നാഴിക വടക്കു മാറി കൊല്ലൂർ എന്നൊരു ദേശമുണ്ടു്. അവിടെ വച്ചു് 1029 ചിങ്ങത്തിലെ ഭരണിനക്ഷത്രത്തിൽ ഭൂജാതനായി. സ്വാമികളുടെ പൂർവകുടുംബം നെയ്യാററിൻകരെയായിരുന്നു. പൂർവികന്മാർ പരമ്പരയാ മഹാ പണ്ഡിതന്മാരായിരുന്നു. അവരിൽ ഒരാൾ ആയില്യം തിരുനാൾ തമ്പുരാൻപോലും പൂജിക്കപ്പെട്ടുവന്ന ഹരിഹരശാസ്ത്രികളുടെ പ്രിയ ശിഷ്യനായിരുന്നു. ഈശ്വരപിള്ള എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻെറ പേർ. അദ്ദേഹം മഹാ തപസ്വിയായിരുന്നത്രേ. "ഒരു സായം സന്ധ്യയിൽ അദ്ദേഹം ബ്രഹ്മനിഷ്ഠയിൽ ഇരുന്നുവെന്നും അതേ ഇരിപ്പിൽതന്നെ ബ്രഹ്മരന്ധ്രം ഭേദിച്ചു് ഉൽക്രാന്തസ്സായ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ദേഹി * കൈവല്യം പ്രാപിച്ചുവെന്നും പറയപ്പെടുന്നു.

'നാരായണമൗനി'യായിരുന്നു മറെറാരു പൂർവികൻ. അദ്ദേഹത്തിനെപ്പററിയും അനേകം അത്ഭുതകഥകൾ പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ടു്. സ്വാതിതിരുനാൾ തമ്പുരാൻെറ സവിശേഷമായ പ്രശംസയ്ക്കും ബഹുമാനത്തിനും പാത്രീഭൂതനായ 'ഉമ്മിണിനായനാചാര്യർ' അദ്ദേഹത്തിൻെറ അടുത്ത പൂർവികനായിരുന്നു. സദ്ഗുരുസർവസ്വത്തിൽ ഈ രണ്ടു മഹാന്മാരെയും ഇപ്രകാരം കീർത്തിച്ചിരിക്കുന്നു.

* ചട്ടമ്പിസ്വാമിതിരുവടികൾ പേജ് 19

സംഗീതസാഹിത്യസുധാബ്ധ്യഭിജ്ഞ
സ്വാമിജ്ഞശ്രീ കല്ലടക്കുറിച്ചാൽ
വൈദുഷ്യസംഭാവനയാത്തവൃത്തിഃ
പരദേശസ്ഥഗായകാഗ്രണീഭ്യഃ
ശ്രീമാൻ സ്വാമിരമണിനായനാചാർ
സംഖ്യാദിശാസ്ത്രാണ്യനിയന്ത്രിതാണാം
അസ്യാന്വചയം പൂർവ്വമലംചകാര
നാരായണാഖ്യോ/ഥ ച സിദ്ധമൗനീ.

ജ്യേഷ്ഠനായ കൊല്ലൂർ കൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്നു ചട്ടമ്പി സ്വാമികളെ പ്രഥമ പാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചതു്. പിന്നീടു് വടിവീശ്വരത്തു ചെന്നു കുറേക്കാലം പഠിച്ചു. അതിനുശേഷം കല്ലടക്കുറിച്ചിയിൽ ഒരു ഗുരുവിനെ ആശ്രയിച്ചു് സംസ്കൃതവും തമിഴും ഇലക്കണവും അഭ്യസിച്ചു. പരദേശിഗുരുക്കന്മാരിൽ പ്രധാനി പ്രശസ്ത വിദ്യാഗുരുനാഥനുമായ സുബ്ബാജടാപാടി ആയിരുന്നു.

സംസ്കൃതത്തിലും തമിഴിലും ഉള്ള ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ എല്ലാം വശപ്പെടുത്തിയ ശേഷം അദ്ദേഹം പൂർവ്വവാസനയാൽ പ്രേരിതനായിട്ടു് ഒരു അവധൂതനെ ശരണം പ്രാപിച്ചു്, യോഗവിദ്യയുടെ മറുകര കണ്ടു. ആ അവധൂതൻ സ്വാമികൾക്കു് മഹാവാക്യാർത്ഥസാരമായ ആത്മസാക്ഷാൽക്കാരം നല്കിയിട്ടു മറഞ്ഞുപോയി. ഈ അവധൂതനിൽനിന്നും ലഭിച്ച മന്ത്രോപദേശമാണു് തന്റെ ദൈവികശ്രേയസ്സിനെല്ലാം നിദാനമെന്നു് ആ മഹാത്മാവു പലപ്പോഴും പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. ആ മന്ത്രം ഉപദേശിച്ചാണു് ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ പിന്നീടു് നാണുഗുരുസ്വാമികളുടെ ഗുരുവായിത്തീർന്നതു്.

വടീശ്വരത്തു താമസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കവേയാണു് കുഞ്ഞൻപിള്ളയ്ക്കു് അവധൂതനെ കാണാനിടയായതു്. അതിനുശേഷം അദ്ദേഹം പരദേശങ്ങളിലെല്ലാം ചുറ്റിസ്സഞ്ചരിച്ചു.

ഇത്യസ്യതോ ഭാരതഭൂമിഭാഗാൻ
ഭോഗാനഭോഗേന വിനാ മനീഷീ
സമാഗമൻ സഞ്ചിതപൂർവ്വപുണ്യ
പുരമ്പിരം സാധുനിരായകമ്മം.

ഇക്കാലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ചില കഷ്ടാനുഭവങ്ങളും ഉണ്ടാകാതിരുന്നില്ല. ഇരുപത്തഞ്ചാം വയസ്സിൽ പിതാവു മരിച്ചു. സഞ്ചാരകാലത്തു് മാതാവു രോഗാവസ്ഥയിലായിരുന്നു. എന്നാൽ ആ സുകൃതിനി മരിക്കുന്നതിനുമുമ്പു് ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ ഗൃഹത്തിലെത്തി അവരുടെ അന്ത്യശുശ്രൂഷകൾ നിർവ്വഹിച്ചു. മാതാവിന്റെ മരണാനന്തരം സംസ്കാരകർമ്മങ്ങൾ യഥാവിധി അനുഷ്ഠിച്ചതിൽ പിന്നെ അദ്ദേഹം സ്വഗൃഹത്തിൽ കാൽ വച്ചിട്ടില്ല.

സഞ്ചാരമദ്ധ്യേ അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ച ചില വട്ടെഴുത്തു ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നാണു് 'പ്രാചീനമലയാളം' എന്ന വിശിഷ്ട ഗ്രന്ഥത്തിനു് ആധാരമായ പ്രമാണങ്ങൾ ലഭിച്ചതു്. ഈ പ്രാചീനചരിത്രം അദ്ദേഹം പൂർത്തിയാക്കിവച്ചിരുന്നതായിട്ടാണു് അറിവു്. സ്വാർത്ഥലോലുപന്മാരായ ചിലർ അവയെ കൈവശപ്പെടുത്തി പ്രസിദ്ധീകരിക്കാതെ വച്ചിരിക്കുകയാണു്.

വിദേശസഞ്ചാരം കഴിഞ്ഞു് അദ്ദേഹം കേരളമൊട്ടുക്കു ചുറ്റിത്തിരിഞ്ഞു. അക്കാലത്താണു് 'ക്രിസ്തുമതച്ഛേദനം' എന്ന ഗ്രന്ഥം രചിച്ചതു്. ആ ഗ്രന്ഥം എഴുതുന്നതിനുള്ള കാരണം ക്രിസ്ത്യൻ പാതിരിമാരാണു്. ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ ഏറ്റുമാനൂർ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു് അവിടത്തെ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഉത്സവം തുടങ്ങി. ആളുകൾ കൂടിയിരിക്കുന്ന ഒരു ദിക്കിൽ ഒരു ക്രിസ്ത്യൻ പാതിരി 'പാപികളേ' എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഒരു പ്രസംഗം ആരംഭിച്ചു. ആ പ്രസംഗം ചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെ ശ്രവണപുടത്തിലും പതിഞ്ഞു. അങ്ങിനെ പ്രസ്തുത പുസ്തകമെഴുതാൻ അദ്ദേഹം നിർബന്ധിതനായി. താർക്കിക യുക്തികളെ ദൃഢമായി അവലംബിച്ചു് അദ്ദേഹം പാതിരിമാരെ ജയിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു പറയാം.

സ്വാമികൾ രചിച്ച അടുത്ത പ്രബന്ധം മോക്ഷപ്രദീപത്തിന്റെ ഖണ്ഡനമാണു്. ഇതിനിടയ്ക്കു് സ്വാമിയുടെ പേരും അത്ഭുതക്രിയകളെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരങ്ങളും നാടൊട്ടുക്കു പരന്നു

കഴിഞ്ഞു. ആദ്യത്തെ ശിഷ്യൻ നാണുഗുരുസ്വാമികൾ ആയിരുന്നു. ഇങ്ങനെയൊരു ശിഷ്യനെ അദ്ദേഹം കൈവരിക്കാൻ പല കാരണങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു. ഈഴവരേയും നായന്മാരേയും കൂട്ടിയിണക്കി ഒരു വിശിഷ്ടസമുദായം സൃഷ്ടിക്കണമെന്നായിരുന്നു സ്വാമികളുടെ ഉദ്ദേശം. അതിനു പറ്റിയ ആൾ നാണുഗുരുവാണെന്ന് അദ്ദേഹം ദിവ്യദൃഷ്ടികൊണ്ടറിഞ്ഞു.

നാണുഗുരു ചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെ ശിഷ്യനായിരുന്നു എന്നു വിചാരിക്കുന്നതിൽ വിപ്രതിപത്തിയുള്ള ചില ഈഴവരെ അവിടവിടെ കണ്ടേക്കാം. എന്നാൽ നാരായണഗുരുസ്വാമിതന്നെ തന്റെ കൃതിയായ നവമഞ്ജരിയുടെ പ്രാരംഭത്തിൽ

'ശിശുനാമഗുരോരാജ്ഞാം കരോമി ശിരസാവഹൻ
നവമഞ്ജരികാം ശ്ലോകൈർ ഗുഹസ്യ കവിതാം ശുഭാം'

എന്നു സമ്മതിച്ചിരിക്കയാൽ ആ വിഷയത്തിൽ സംശയത്തിന് അവകാശമേ ഇല്ല. ചട്ടമ്പിസ്വാമികളും ഒരു കത്തിൽ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

"ഞാനും മുമ്പ് യോഗവിഷയത്തിൽ എന്റെ ശിഷ്യരായിരുന്നതുകൊണ്ട് നാണുഗുരുസ്വാമി എന്നയാളും ഈഴവരിൽ ചിലരും പഴയ പരിചയക്കാരാണ്."

കേരളചിന്താമണിയിൽ ഈ നവമഞ്ജരി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചപ്പോൾ, 'ശിശുനാമ' എന്നു തുടങ്ങുന്ന പദ്യത്തെ വിട്ടുകളഞ്ഞതുകൊണ്ട് ഈ രണ്ടു മഹാശയന്മാർ തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ദൃഢമായ ബന്ധം മാഞ്ഞുപോകുന്നതേയല്ല. ക്ഷേത്രപ്രതിഷ്ഠാപനവിഷയത്തിൽ മാത്രമേ ഈ ഗുരുശിഷ്യന്മാർ തമ്മിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ എല്ലാവർക്കും പ്രവേശനം സമ്പാദിക്കുന്നതിനു ശ്രമിക്കുന്നതിനു പകരം, ഈഴവക്ഷേത്രങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനു ശ്രമിച്ചാൽ ആ സമുദായത്തിലും കാലക്രമേണ ചാതുർവർണ്യം കടന്നുകൂടുമെന്നായിരുന്നു ചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെ അഭിപ്രായം. കേരളത്തിൽ ജാതിവ്യത്യാസത്തെ ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തു ക്ഷേത്രങ്ങളും അവയിൽ വിന്യസിച്ചു മററു നിരർത്ഥങ്ങളായ ആചാരങ്ങളും

ആണെന്നു് അദ്ദേഹം ദൃഢമായി വിശ്വസിച്ചു. ഇക്കാര്യത്തിലല്ലാതെ മറ്റെല്ലാം സംഗതികളിലും ഈ ശിഷ്യന്മാർ ഏകമനസ്സായി പ്രവർത്തിച്ചുവന്നു.

പെണ്ണുങ്ങളുകിലില്ല കാമമതവും ചില്ലറനിലയിൽ കട-
ന്നോണങ്ങളുണ്ടെവിടെയെന്നതുമിതിനില്ലാനമിതക്കർമ്മങ്ങളും
എന്നല്ലാറിയൊരാഹന്ത നിന്നിലറിയാതിരുന്നതിവിടെ ദർശനം
നിന്നെയിങ്ങനെ ചുഴറ്റുമെന്നറിക പാമ്പരുമഴുണമെന്നപോൽ.

എന്ന പദ്യത്തിൽ ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ ശിഷ്യന്റെ പുതുക്കണ്ണ ക്ഷേത്രപ്രതിഷ്ഠാപനകർമ്മത്തെ ആണു് ഉപഹസിച്ചിരിക്കുന്നതു്. വാസ്തവത്തിൽ ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾക്കു ജാതിവ്യത്യാസമേ ഇല്ലായിരുന്നു. സ്വാമികൾ പറവൂർ ഒരു ഗൃഹസ്ഥന്റെ അതിഥിയായി താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തു് നാണുഗുരു സന്യാസിവേഷത്തിലുള്ള ഏതാനും ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തിനെ സന്ദർശിപ്പാനായി ചെന്നു. വടക്കൻദിക്കുകളിൽ തീണ്ടൽ തൊടീൽ കലശലായിരുന്ന കാലമായിരുന്നു അതു്. വരാന്തയിൽ ഉലാത്തി കൊണ്ടിരുന്ന ഗുരു ശിഷ്യനെ ദൂരത്തു വച്ചു തന്നെ കണ്ടു. അദ്ദേഹം അടുത്തു വന്നപ്പോൾ, "നാണു ഇവിടെ വരാം" എന്നു് അരുളിച്ചെയ്തു. നാണുഗുരു പരുങ്ങി. എങ്ങനെ ശിഷ്യഗണങ്ങളോടുകൂടി അകത്തു കടക്കും? ഒടുവിൽ അദ്ദേഹം ശിഷ്യന്മാരോടായിട്ടു പറഞ്ഞു. "നിങ്ങളവിടെ നില്ക്കുക. ഞാൻ പോയിട്ടുവരാം." അദ്ദേഹം അകത്തു കടന്നപ്പോൾ, ഗുരു പറഞ്ഞു:—"നീ ഇങ്ങു പോന്നു. അനുചരന്മാർ ഇളംവെയിൽ കൊള്ളുന്നു. അല്ലേ! അതു ശരിയാണു്. നീ അങ്ങു പോകും. അനുചരന്മാർ ഇവിടെ കിടക്കയും ചെയ്യും. ആത്മശുദ്ധി വന്നിട്ടില്ലാത്ത ഇവരെ വിശുദ്ധനായ നിന്നെ പൂജിക്കുംപോലെ ആരും പൂജിക്കാനുണ്ടാകയില്ല."

രണ്ടാമത്തെ പ്രധാന ശിഷ്യൻ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദർ എന്നു വിശ്വവിശ്രുതനായിത്തീർന്ന മഹാനത്രേ ആണു്. ശ്രീഹരിനാമകം, ആചാരപദ്ധതി, ദേവീപ്രസാദഭാരതി, ബ്രഹ്മാഞ്ജലി മുതലായ കൃതികളുടെ കർത്താവെന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹം കേരളഖണ്ഡമൊട്ടുക്ക സുപ്രസിദ്ധനായിത്തീർന്നു. പി. കെ. [illegible] പിള്ള അവർകൾ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ [illegible]

ത്തിന്ന് ഉപരിസ്ഥിതനെങ്കിലും ടി രംഗത്തിൽ അവതരിച്ചാൽ ജംഗമമായ ഗ്രന്ഥശാലയെന്നോ സ്ഥാവരനായ സമുദായസാരഥിയെന്നോ വർണ്ണിക്കപ്പെടാവുന്ന ഇദ്ദേഹം 'മലയാളത്തിലെ മാന്നഷനൊരുവൻ' ആണല്ലോ എന്നുള്ളതാണു് നിരവദ്യമായ സന്തോഷത്തിനു കാരണം."

നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദർ മൂവാററുപുഴത്താലൂക്കിൽ തിരുമാറാട്ടി എന്ന ദേശത്തു പ്രസിദ്ധമായിരുന്ന വാളാനിക്കോട്ടു് എന്ന നായർകുടുംബത്തിലെ അംഗമായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷു്, സംസ്കൃതം മുതലായ ഭാഷകളിൽ മികച്ച പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നതിനു പുറമേ വിഷവൈദ്യത്തിലും മാന്ത്രികവിദ്യയിലും വലിയ നൈപുണ്യവും നേടിയിരുന്നു. എന്നാൽ വേദവേദാംഗാദി പ്രമാണഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിച്ചതു് ചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെ ശിഷ്യനായതിൽ പിന്നീടാണു്. അദ്ദേഹം അദ്വൈതപാരിജാതം, സൌന്ദര്യലഹരി, ശ്രീ സ്തവരത്നാകരം, സങ്കല്പകല്പലതികാ, സ്വാരാജ്യസർവ്വസ്വം, ശ്രീകണ്ഠാമൃതലഹരി, യോഗാമൃതതരംഗിണി, കർണ്ണാമൃതതരംഗിണി, കർണ്ണാമൃതാർണ്ണവം, കൈവല്യകന്ദളി, ശിവഭഗവൽ കഞ്ചുകം, വിധുനവസുധാരഝരി, വിധുസ്തവമധുദ്രവം, സ്വാതന്ത്ര്യസുധാകരം, ഹരിഭക്തിമരന്ദം ആത്മാദർശം, ലക്ഷ്മീകടാക്ഷമാല, അമൃതാനന്ദലഹരി, അംബാകൃപാംബുവാഹം, പ്രശ്നോത്തരമഞ്ജരി എന്നിങ്ങനെ 19 സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങളും, ആചാരപദ്ധതി, ദേവാർച്ചാപദ്ധതി, അദ്വൈതസ്തവകം, കണ്ഠാമൃതം, ഹഠയോഗപ്രദീപിക കിളിപ്പാട്ടു്, വേദാന്തമണിവിളക്കു്, വേദാന്തമാലിക, ബ്രഹ്മാഞ്ജലി എന്നിങ്ങനെ എട്ടു മലയാളപുസ്തകങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മലയാളഭാഷയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഏററവും വലിയ ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥം—1000-ത്തിൽപരം വശങ്ങൾ വരും—തീർത്ഥപാദരുടെ ചരിത്രമാണു്.

നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദർ ആധുനിക ഗ്രന്ഥനിരൂപകന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്നുവെന്നുള്ള സംഗതി പലക്കും അറിവില്ലാത്ത കാര്യമാണു്. കൊച്ചീ രാജ്യചരിത്രം,

ക്കോത്തു കുമാരൻെറ അമ്പുനായർ, വഞ്ചീശവംശം, നെയ്യൂർ പുന്നനാരപിള്ളയുടെ കൃശോദരി മുതലായ പല ഭാഷാകൃതികളും, ഹരവിജയം, സഹൃദയാനന്ദം, ഗാഥാസപ്തശതി, ആര്യാസപ്തശതി, നളചമ്പു, സേതുബന്ധമാലാകാവ്യം അദ്വൈതസിദ്ധി, ഖണ്ഡനഖണ്ഡവിദ്യ, ഭാരതമഞ്ജരി, യുധിഷ്ഠിരവിജയം, വിശ്വഗുണാദർശം ചമ്പു, ന്യായസുധ ശാസ്ത്രദീപിക എന്നിങ്ങനെ അനവധി സംസ്കൃതകൃതികളും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഖണ്ഡനമണ്ഡനരൂപമായ നിരൂപണത്തിനു വിഷയമായിട്ടുണ്ട്. യൂറോപ്യൻ സർവകലാശാലകളിലെ സംസ്കൃതാചാര്യന്മാർക്ക് തീർത്ഥപാദർ പരിചിതനായിരുന്നുവെന്ന് അവർ അദ്ദേഹത്തിനയച്ചിട്ടുള്ള കത്തുകളിൽനിന്നു തെളിയുന്നു.

നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദർക്ക് പരിവ്രാജകന്മാരായും അല്ലാതെയും അനേക ശിഷ്യന്മാരുണ്ട്. അവരിൽ പ്രധാനികൾ പ്രസിദ്ധ വാഗ്ഭടനായ പന്നിശ്ശേരി നാണുപിള്ളയും, മകയിരംതിരുനാൾ ബ്രഹ്മശ്രീ തച്ചുടയതമ്പുരാനും ആയിരുന്നു. പന്നിശ്ശേരി മഹാവിദ്വാനും താർക്കികനും ആയിരുന്നതിനു പുറമേ നാട്യകലാസ്വാദകനും ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം മരിച്ചിട്ട് അധികകാലമായിട്ടില്ല. പരേതനായ വി. കൃഷ്ണൻതമ്പി അവർകളെപ്പോലെ അദ്ദേഹം രാമനാട്ടത്തെ ഉദ്ധരിക്കുന്നതിന് തീവ്രയത്നം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. നിഴല്ക്കുത്ത്, ഭദ്രകാളീമാഹാത്മ്യം, പാദുകപട്ടാഭിഷേകം എന്നിങ്ങനെ രണ്ടു മൂന്നു മനോഹരങ്ങളായ ആട്ടക്കഥകൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

നിഴല്ക്കുത്ത് 1103 കർക്കടകം 21-ാംതീയതിക്കകം തീർന്നു. അതിലെ ഒരു ഗാനം ഉദ്ധരിക്കാം.

പാടി—ചെമ്പട

വരതനുജിതചന്ദ്രികേ [illegible]
മമ [illegible]—
[illegible] പ്രണയകോപത്തിനി-
[illegible] നിനവിലറിവീല ഞാൻ.
[illegible]
[illegible]

മധുരമതു മധുവിതാ മധുപരവമെങ്കിലവൾ
വിധുപതിയെ വാഴ്ത്തിടുന്നധികതരസൌഖ്യം
മധുരമൊഴി തൂകിവന്നധരമധുനൽമെ
വിധുമതം തെളിപ്പിക്കുമീ കളമൊഴികളും.
അടലിലാടും മുഗ്ദ്ധതനുവിന്ദ്യതവ
കടുനയനമൂന്നായവനുമായതിനരികിലണയുന്നതു
ചട്ടമതിഴിയൊളിചിന്നുമാശ്രയമണഞ്ഞുടൻ
വടിവൊടു പുണർന്നുടൽ മടിയിലിനിയൊരുമയൊടും.

ഈ കൃതിയിൽ കഥകളിക്കാരെയും അവ്യുൽപന്നന്മാരായ അന്യവാചകന്മാരെയും വിഷമിപ്പിക്കുന്ന ചില പ്രയോഗങ്ങൾ ഉണ്ട്. പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം വി. കൃഷ്ണൻതമ്പി അവർകളുടെ അമ്പാപക്ഷാനസ്വൃതം, ഏതാനും മണിക്കൂറുകൾക്കുള്ളിൽ അഭിനയിച്ചു തീരത്തക്കവണ്ണം രചിക്കപ്പെട്ടതാണ്.

ചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെ മൂന്നാമത്തെ പരിവ്രാജകശിഷ്യൻ ബ്രഹ്മശ്രീ തീർത്ഥപാദപരമഹംസസ്വാമികളാകുന്നു. അദ്ദേഹം അനേകം ക്ഷേത്രങ്ങളും മഠങ്ങളും സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം പതിനാറാംവയസ്സിൽ ചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെ ശിഷ്യനായി. സംസ്കൃതത്തിൽ അഗാധവും തമിഴിൽ സാമാന്യവും ആയ ജ്ഞാനമുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായി ചൂഡാലാശിഖിധ്വജം നാടകം, വേദാന്തചിന്താശതകം, ശ്രീകുമാരാരമണശതകം, സർവ്വേശ്വരാഷ്ടകം (പച്ചമലയാളം) എന്നീ പദ്യകൃതികളും, ഹിന്ദുമതഗ്രന്ഥങ്ങൾ, ലേഖനമാലിക എന്നു രണ്ടു ഗദ്യകൃതികളും ഭാഷയിലുണ്ട്. സംസ്കൃതകവനങ്ങൾ വിഷ്ണുസ്തോത്രശതകം, ശ്രീനവാലയേശ്വരീസ്തോത്രം, അമൃതാനന്ദലഹരി എന്നിവയാണ്. മാതൃകയ്ക്കായി ഏതാനും പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ചൂഡാലാശിഖിധ്വജം:—

ചൊവ്വിൽ കൈക്കൊണ്ടിടുന്ന ഷഡ്ജസ്വരമതുസരസം പേർത്തിടുന്നനേക—
ത്തൂവൽക്കൊണ്ടീടും മദത്താൽ പുള്ളിമയിൽകലാപം പൂകയിലങ്ങു കോയിൽ
പിൽക്കൊണ്ടീടുന്ന പീലിപ്പകരമതുരസത്തിൽതത്തിൽപ്പരത്തി-
ട്ടിക്കണ്ടീടും മല്ലവമ്പ്രവരതയുന്നതം മോടിയോടാടിടുന്നു,

വേദാന്തചിന്താശതകം: —

ചിത്തം താനാദ്യകൃതിവികൃതിച്ചിത്രമാമിത്രിലോകം
സത്യം താനീയറിവിലറിവായ് നിന്നതിന്നന്യമൊന്നും
വ്യർത്ഥം താനിഹ ഗുണഗണമെന്നതത്തരത്തിങ്കലേതും
മർത്ത്യൻ താനീത്തെളിവു വെളിവായ് കണ്ടുകൊണ്ടാടിടുന്നു.

സർവ്വേശപരാഷ്ടകം: —

അടിമുടിയറ്റുവന്നതൊന്നുമില്ലാ-
തടിമുടിയുള്ളവയൊക്കെയുള്ളിലാക്കി
വടിവൊടു വെളിവായ് വിളങ്ങിവിണ്ണിൽ-
പ്പരിയവിടുന്നഖിലേശ നിന്നിടുന്നു.

ഈ കവിതകളിൽ മിക്കവയും നന്നേ ചെറുപ്പത്തിൽ രചിച്ചവയാണെന്നോർക്കുമ്പോൾ നമുക്കു വിസ്മയം തോന്നാതിരിക്കുന്നതെങ്ങിനെ?

ചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെ പ്രധാന കൃതികൾ വേദാധികാരനിരൂപണം, പുനർജ്ജന്മനിരൂപണം, ചിദാകാശലയം, ക്രിസ്തുമതച്ഛേദനം, പ്രാചീനമലയാളം, അനേകം ഒറ്റശ്ലോകങ്ങൾ, ചില ഗാനങ്ങൾ ഇവയാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവനകലാകൗശലത്തെ കാണിക്കുന്ന ഏതാനും ശ്ലോകങ്ങളും താഴെ ചേർക്കുന്നു.

ചേലക്കണ്ണാം ശരത്തിൻ ചെറുമുനയതുപോലും കളിച്ചുണ്ണുന്നോർക്കും
കാലത്തെല്ലാമൽപ്പപങ്കങ്ങളുമരികൊതിയിൽ തോന്നിനിന്നങ്ങുമെയ്യും
ശൂലംവിട്ടേതുമേകത്തിക്കളയവളുടെ വക്കിൻ ചിത്തരംഗത്തിലാളും
ബാലപ്പൂങ്കല്പകപ്പൂങ്കൊടിയെയമതമാം മായയിൽ ചുറ്റിടല്ലേ.

മേലേ മേലേ പതഞ്ഞോരു തിരനിരയുള്ള പോൽ ശൗര്യപര്യങ്കമേൽക്കും-
കാലേ കാലേ വിരിപ്പാൻ ജഗതിയൊളിവായ് ചിന്നിടും തേൻകുഴമ്പേ
ബാലേ ബാലേ മനോജ്ഞേ പതിവ്രതനിയതേ യോഗിമാർനിത്യമുള്ളും
പാലേ ചീലേ വസിക്കുന്ന മനസി സുകൃതസന്തതേ വല്ലി സ്വച്ഛിവ്വീ!

പന്തുവരാളി—ആദി.

പ. സ്മരരേ ശ്രീശങ്കരമഖിലേശ്വരമേ
അ. പ. മാകന്ദമാകന്ദമൂലചാപല്യം
ത്യക്ത്വാസംസാരം തത്പരതീരം (സ്മര)
ച. യമിനാം മനഃപത്മവിരാജിതഹംസം
പൂതചന്ദ്രജടാംസം മന്ദിന്യാ
ശോഭിതമുത്തംസവിലാസം
ഭുവനപ്പാവിതം — ഗിരിജേശം
സർവ്വനാമേശം — ചിൽപൂർണ്ണശയനാരമേശം. (സ്മര

ചാരുലോലാലകജ്യോലോലല്പ്രസവശരമെട്ടങ്കം ഭമാവർത്തനാൽ
പാരുഷ്യം വാണിമേർന്നന്മുലമലയുകളിൽ ചേർന്നാളിതാം കളികൾ
കാലൻ കാളുന്ന കാളായസസൃശലവും മയ്യാർന്നതാമ-
ക്കാലം സ്ത്രീതന്റെ കോപങ്ങളവുമധരവും കണ്ടിരിക്കാം മരിക്കാം.

എന്ന പദ്യം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ദ്രുതകവനമാണു്.

ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾക്ക പാട്ടിലും കൊട്ടിലും നൃത്തത്തിലും വലിയ താല്പയ്യമായിരുന്നു. അപൂർവരാഗങ്ങൾപോലും അദ്ദേഹത്തിനു വിസ്തരിക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നുവത്രെ. പാടിപ്പാടി മതി മറന്നു്, അദ്ദേഹം പലപ്പോഴും നൃത്തംചെയ്യപോയിട്ടുണ്ടു്. പലപ്പോഴും നിഷ്കാപട്യശാലിയായ ശിശുവിനെപ്പോലെ അദ്ദേഹം പെരുമാറി. വാദപ്രതിവാദത്തിലേപ്പെട്ടുമ്പോൾ മാത്രം വിധമെല്ലാം മാറും. അപ്പോൾ ആക്കും അദ്ദേഹത്തിനോടു് എതിരിടാൻ സാധിക്കമായിരുന്നില്ല. സ്വാമികൾക്ക പല സിദ്ധികളും ലഭിച്ചിരുന്നെങ്കിലും, അവയെ അപൂർവമായിട്ടു പ്രയോഗിക്കാറുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. സിദ്ധികളെല്ലാം ധ്യാനത്തിന്റെ ഫലമാണെന്നു് അദ്ദേഹം നല്ലപോലെ ധരിച്ചിരുന്നു. സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ കേരളം സന്ദർശിച്ച അവസരത്തിൽ സ്വാമിയെ രണ്ടു പ്രാവശ്യം സന്ദർശിച്ചു് ദീർഘമായ സംഭാഷണം നടത്തിയിരുന്നു.

സ്വാമികൾക്കു് അറുപതു തിരുവയസ്സു തികഞ്ഞ അവസരത്തിൽ കേരളത്തിൽ പല ദിക്കുകളിലും അതിനെ ആഘോഷിച്ചു. അതിനുശേഷം അദ്ദേഹം പത്തു വർഷമേ ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളു. മരണദിവസം അദ്ദേഹം നേരത്തെ അറിഞ്ഞുവച്ചിരുന്നു. കമ്പളത്തു് മി. ശങ്കുപ്പിള്ള മുതലായ ഭക്തന്മാരുടെ അപേക്ഷ അനുസരിച്ചു് അദ്ദേഹം പൊന്മന എന്ന ദിക്കിൽ ഒരു ആഴ്ചവട്ടം താമസിച്ചു. അവിടം വിട്ടുന്ന അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം മി. ശങ്കുപ്പിള്ളയോടു് അരുളിച്ചെയ്തു. "കാരണവരെ ഞാൻ ചാകാറാകുമ്പോൾ ഇതിലേ വരാം" 1099-ാമാണ്ടു് മീനമാസത്തിൽ അദ്ദേഹം പൊന്മനയ്ക്കു ചെല്ലുന്നതായി മി. ശങ്കുപ്പിള്ളയ്ക്കു് ഒരു കത്തയച്ചു. 1099 മേടം 23-ാംതീയതി അദ്ദേഹം അന്ത്യസമാധി പ്രാപിച്ചു. 1106-ൽ

അദ്ദേഹം സമാധി ഇരുന്ന ദിക്കിൽ ഒരു ക്ഷേത്രം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടു.

വെള്ളത്തേരി കേശവൻവൈദ്യനും പെരുനെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യനും അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രിയസുഹൃത്തുക്കളായിരുന്നു. 67-ാമാണ്ടു് മണക്കാട്ടു് ഒരു പെൻഷൻ ഉദ്യോഗസ്ഥൻെറ വീട്ടിൽ ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ ഭാഗവതം വായിച്ചു് അർത്ഥം പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു ദിവസം ഗൃഹനായകൻ കേശവൻവൈദ്യനെക്കൂടി ക്ഷണിച്ചു. സ്വാമിയും അദ്ദേഹത്തിനോടുകൂടി പോയി വായന തീർന്നു മടങ്ങിവന്നു. സ്വാമി ചാവടിയിലും കേശവൻവൈദ്യൻ മാളികയിലും കിടന്നുറങ്ങി. പിറെറദിവസം സംഭാഷണമദ്ധ്യേ സ്വാമി പറഞ്ഞു:—"ചുണയുണ്ടെങ്കിൽ ഇന്നലെ കേട്ട ഭാഗവതശ്ലോകങ്ങൾ കാണാപ്പാഠം പറയുക." കേശവനാശാൻ ചൊല്ലിത്തുടങ്ങി. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു തടസ്സം വരുമ്പോൾ, സ്വാമി പൂരിപ്പിച്ചുകൊടുക്കും.

സ്വാമിയ്ക്കു കവിത മുഖസ്ഥമായിരുന്നു.

* 'മാണിക്യമാമലയിൽമണ്ടും മലക്കുളത്തിൽ
കേണനിൽക്കുന്നതെപ്പൂതാമയാണുതാഴെത്തരേൽ
കാണക്കൊതിക്കെ വിലസുന്ന സുമത്തെവെല്ലും
കായത്തെയോർന്നതുഴകാതിരിയെന്നകിട്ടും.'

എന്ന പദ്യം നാണുഗുരുവിനെക്കണ്ടു് പെട്ടെന്നു ചൊല്ലിയതാണു്.

പെരുനെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യനേയും വെള്ളത്തേരി കേശവൻ വൈദ്യനേയും കാവ്യരചനയിൽ പ്രേരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു് സ്വാമിയായിരുന്നു. സ്വാമിയും പെരുനെല്ലിയും കൂടി കാമിനീഗർഹണം എന്നൊരു കൂട്ടുകവിതയുണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. അതിൽനിന്നു് സ്വാമിയുടെ ഒരു ശ്ലോകം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

കണ്ണും പിടിച്ചുകരവന്നൊട്ടുനങ്ങളാപ്പൂവും
പണ്ണുങ്ങളീയുകരമെത്തിനമാറിവച്ചു
കണ്ണാലതൻചെപ്പടിയിൽവന്നാൾകുന്നതെന്തു-
ണ്ടല്ലുു തെളിപ്പവരെയങ്ങനെ വിശ്വസിക്കും?

* കരുവാറ കൃഷ്ണനമ്പൂരിയുടെ സ്മരണകൾ.

ഒരിക്കൽ നാണുഗുരുവും സ്വാമികളും ഒരുമിച്ചു പല ദിക്കുകളിലും സഞ്ചരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു രാത്രി നെടുമങ്ങാട്ടുള്ള റോഡിന്റെ ഇരുവക്കുകളിലായി ക്ഷീണം തീർക്കാനായി കിടന്നു. യാത്രക്കാരിൽ ചിലർ കുടിയന്മാരെന്നു പറഞ്ഞു അവരെ ആക്ഷേപിച്ചിട്ടു പോയപ്പോൾ സ്വാമി,

കഷ്ടം നീലയെങ്ങിനെ ദിനകരനുദയം ചെയ്തു ചന്ദ്രൻതാനും
തള്ളിത്തള്ളിപ്പുറത്തേയ്ക്കിളിയതിലാക്കീടുവാൻ പിന്നെയാരേ.

എന്നു രണ്ടു വരി ചൊല്ലി. ഉടനെ നാണുഗുരു അതിനെ,

കഷ്ടം ദീനം പിടിച്ചിട്ടു മടിയുള്ളകിടപ്പു കിടക്കുന്നപോൽ നക്ഷ-
ത്രസ്ഥാനത്തിൽ ശീഘ്രം നടിയിൽ മുഴുകുവാൻ കാലമല്ലെന്നതിപ്പോൾ.

സ്വാമികൾക്കു ശസ്ത്രമുറകളെല്ലാം നല്ലപോലെ പരിചിതമായിരുന്നു. അവയിൽ പലതും അദ്ദേഹം വെളുത്തേരിയെ പഠിപ്പിച്ചു. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ വ്യായാമം ചെയ്യുമ്പോൾ എടുത്തു പൊക്കാറുണ്ടായിരുന്ന ഇരുമ്പു (ഇരുമ്പുണ്ട) പൊക്കാൻ സ്വാമിക്കും വെളുത്തേരിക്കും മാത്രമേ കഴിയുമായിരുന്നുള്ളു.

ഒരിക്കൽ കൊല്ലത്തു ഓലയിൽ എന്ന സ്ഥലത്തു ചില നായന്മാർ ശസ്ത്രി പഠിച്ചു താമസിച്ചിരുന്നു. ഒരു ദിവസം രാത്രികാലത്തു അവർ വഴിയിൽ കൂട്ടംകൂടി നില്ക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു സ്വാമികൾ അകപ്പെട്ടു പോയി. ആ മുട്ടാളന്മാരുടെ ഇടയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടാൻ വേണ്ടി തന്റെ മർമ്മവിദ്യകളിൽ ചിലതു സ്വാമിക്കു പ്രയോഗിക്കേണ്ടതായി വന്നു. അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരെല്ലാം നിലം പതിച്ചു. അല്പം കഴിഞ്ഞു അവർ എണീറ്റു സ്വാമിയെ നമസ്കരിച്ചു.

വേറൊരവസരത്തിൽ ചില പഞ്ചാബിമല്ലന്മാർ തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നു. അവരോടു മല്ലിടുന്നതിനു ഇവിടെ ആരുമില്ലല്ലോ എന്നു വിശാഖംതിരുനാൾതമ്പുരാൻ കണ്ഠിതപ്പെട്ടു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ, 'പേട്ടയിൽ ചട്ടമ്പി' എന്നൊരാൾ ഉണ്ടെന്നു ആരോ തിരുവിതാംകൂർ അങ്ങുന്ന് ഉണർത്തിച്ചു. ചട്ടമ്പിയ്ക്കു ആൾ പോയി. താൻ ഈയിടെ ശസ്ത്രിക്കു പോകാറില്ലെന്നും തന്റെ ശിഷ്യനായ കേശവൻവൈദ്യനെ അയ

ല്ലാമെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. വൈദ്യൻ രണ്ടു പഞ്ചാബികളേയും തോല്പിച്ചുവത്രെ.

ജസ്റ്റീസ് ഗോവിന്ദപ്പിള്ള.

തിരുവനന്തപുരത്തു് ആററുകാൽദേശത്തുള്ള ഒരു ദരിദ്രകുടുംബത്തിൽ 1024-ാമാണ്ടു് ജനിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാരണവന്മാരിൽ പലരും ടിപ്പുവിന്റെ പടവെട്ടുകാലത്തു് രാജ്യത്തിനും രാജാവിനും വേണ്ടി തങ്ങളുടെ ജീവനെ മാത്രമല്ല തറവാട്ടുസമ്പത്തുക്കളേയും ബലി കഴിച്ചിരുന്നു. അതിനാൽ താനും രണ്ടു സഹോദരന്മാരും മാതാവും കഷ്ടിച്ചു നിത്യം കഴിഞ്ഞുകൂടിയെന്നേ പറയേണ്ടൂ. മാതാവിന്റെയും ജ്യേഷ്ഠസഹോദരന്റെയും ധൈര്യവും അദ്ധ്വാനവും ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രമായിരുന്നു പട്ടിണി ഗൃഹദ്വാരത്തിനുള്ളിൽ പ്രവേശിക്കാതിരുന്നതു്. അഞ്ചാംവയസ്സിൽ ഒരാശാന്റെ കുടിപ്പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പഠിത്തം തുടങ്ങി. ഏത്തമിടലും നുള്ളും കിഴുക്കും ചൂരൽപ്രയോഗവുമായിരുന്നു ആശാന്റെ ശിക്ഷണോപകരണങ്ങൾ. പള്ളിക്കൂടം വിട്ടാലും ആശാനാകുന്ന ബാധ പിൻതുടരുന്നോ എന്നു ഭയപ്പെടുകയാൽ ബാലനു് സ്വഗൃഹത്തിൽ ഇരിക്കാൻപോലും ധൈര്യമില്ലാതെ വന്നു. അതിനാൽ ഒരു ദിവസം വീടു വിട്ടു് ഓടിപ്പോവുകയും ഒരു ബന്ധു പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു മാതാവിനെ ഏല്പിക്കയും ചെയ്തു.

ഈ സംഭവത്തിനു ശേഷം കുട്ടിയെ എന്തു ചെയ്യേണ്ടൂ എന്നായി ആലോചന. ഉപജീവനമാർഗ്ഗം കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനു് ഉതകുന്ന സാമാന്യവിദ്യാഭ്യാസം മതിയെന്നു ചിലർ ഉപദേശിച്ചു. പഠിത്തത്തിൽ അതിതാല്പര്യവും പടുതയും പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന ഈ കുട്ടിയെ ഇംഗ്ലീഷ് പഠിപ്പിക്കാതിരിക്കുന്നതു് പാതകമാണെന്നു മററു ചിലരും ഇങ്ങനെ ബന്ധുജനങ്ങൾ രണ്ടുപക്ഷക്കാരായി നിൽക്കവേ നരസിംഹൻപിള്ള എന്നൊരാൾ മറെറാരു തായ്‌വഴിയിലെ സഹോദരൻ ഇംഗ്ലീഷ് പഠിപ്പിക്കയാണു വേണ്ടതെന്നു ബലമായി അഭിപ്രാ

യപ്പെട്ടു. ഈ നരസിംഹൻപിള്ള അന്നൊരു ക്ലാൎക്കായിരുന്നെങ്കിലും ക്രമേണ സബ്‌രജിസ്ത്രാരായിത്തീൎന്നു. മൂത്ത സഹോദരനായ കൊച്ചുകൃഷ്ണപിള്ള നരസിംഹൻപിള്ളയുടെ അഭിപ്രായത്തെ സ്വീകരിച്ചു. ആ യുവാവു് അന്നു് ഏതാനും കുട്ടികളെ ഇംഗ്ലീഷ് പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അയാളുടെ അടുക്കൽനിന്നും ഉള്ള പഠിത്തം പൂൎത്തിയാക്കീട്ടു് ബാലൻ തിരുവനന്തപുരത്തെ ഏക ഇംഗ്ലീഷ് വിദ്യാലയമായിരുന്ന ഫ്രീസ്കൂളിൽ ചേരാൻ ശ്രമിച്ചു. രണ്ടു പ്രാവശ്യം പ്രവേശനം ലഭിച്ചില്ല. മൂന്നാം പ്രാവശ്യം കുട്ടിയുടെ ഭാഗ്യം തെളിഞ്ഞു. അന്നു് ഹെഡ്‌മാസ്റ്ററായിരുന്നതു് ബെൻസിലി സായ്പായിരുന്നു. ഓരോ ക്ലാസ്സിലും ഒന്നാമതായി പടിപടിയായി ഉയൎന്ന ഗോവിന്ദപ്പിള്ള തന്റെ അദ്ധ്യാപകനും പിന്നീടു് തിരുവിതാംകൂർ ദിവാൻജിയും ആയിത്തീൎന്ന ശങ്കരസുബ്ബയ്യന്റെ ശുപാൎശയനുസരിച്ചു് മഹാരാജാവിന്റെ വേതനവും കരസ്ഥമാക്കിക്കൊണ്ടു് പത്തൊൻപതാംവയസ്സിൽ മദ്രാസിലേയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു. ആ വേതനം പറ്റിക്കൊണ്ടുപോയിരുന്ന ചാലേ പപ്പുപിള്ള ബി. ഏ. പാസ്സായി കഴിഞ്ഞിരുന്നതു് ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ ഭാഗ്യമായി. മി. പപ്പുപിള്ളയായിരുന്നു തിരുവിതാംകൂറിലെ ആദ്യത്തെ ബി. ഏ. ബിരുദധാരി. 1041-ൽ മെട്രിക്കുലേഷനും, 1043-ൽ എഫ്. ഏ-യും, 1045-ൽ ബി. ഏ-യും നമ്മുടെ യുവാവു് ഒന്നാം ക്ലാസ്സായിത്തന്നെ പാസ്സായി. അദ്ദേഹം പ്രസിഡൻസിയിൽ നാലാമനായിരുന്നു എന്നുള്ളതും സ്മരണീയമാണു്. മദ്രാസ്സിൽ വച്ചുണ്ടായ ഒരു സംഭവം ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ ഉൽക്കൎഷസോപാനത്തിലേക്കുള്ള വഴി തെളിച്ചു. അന്നു യുവരാജാവായിരുന്ന വിശാഖംതിരുനാൾ തമ്പുരാൻ മദ്രാസ് സന്ദൎശിച്ചു. പ്രസിദ്ധ നിയമജ്ഞനും ജഡ്ജിയുമായിരുന്ന ജസ്റ്റിസ് ഹാലോവേയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ സമ്മാനദാനയോഗം നടന്നു. മി: ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയും സമ്മാനത്തിനു് അൎഹനായിരുന്നു. അന്നു സഭയിൽ ഹാജരായിരുന്ന വിശാഖംതിരുനാൾ

തമ്പുരാനോടു് സായ്പ് രഹസ്യമായി ഈ യുവാവിനെപ്പററി പ്രശംസിച്ചു സംസാരിക്കയുണ്ടായി. 1058-ൽ ദിവാൻപേഷ്കാരായി നിയമിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിൽനിന്നു തന്നെയാണു് ഈ വസ്തുത ഗ്രഹിക്കയുണ്ടായതു്.

21-ാംവയസ്സിൽ വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കീട്ടു് അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരം മഹാരാജാസ് കാളേജിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്ന റാസ്സ് സായ്പിന്റെ രണ്ടാം അസിസ്റ്റന്റു് എന്ന ഉദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. നാലു കൊല്ലങ്ങൾക്കുശേഷം അദ്ദേഹത്തിനെ നാട്ടുഭാഷാധ്യക്ഷരായി, നിയമിക്കാൻ ഗവൺമെന്റു് നിശ്ചയിച്ചപ്പോൾ റാസ്സ് സായ്പ് ഇത്ര സമർത്ഥനായ അസിസ്റ്റന്റിനെ വിട്ടുകൊടുക്കുന്നതു് കാളേജിന്റെ അഭ്യുദയത്തിനു് ഹാനികരമാണെന്നു വാദിച്ചു. പിന്നീടു് ഇംഗ്ലീഷ് പ്രൊഫസരായിരുന്ന ലബ്ഷാഡിയർ സായ്പ്, ഫിലാസഫി പ്രൊഫസരായിത്തീർന്ന സുന്ദരംപിള്ള, ചീഫ്സിക്രട്ടറിയായിത്തീർന്ന താണുപിള്ള, പ്രസ്സ്സൂപ്രണ്ടായിത്തീർന്ന സി. വി. രാമൻപിള്ള, വിദ്യാഭ്യാസകാര്യദർശിയായിത്തീർന്ന അയ്യപ്പൻപിള്ള, ജഡ്ജിയായിത്തീർന്ന കുഞ്ഞുണ്ണിമേനോൻ, അല്പകാലം ദിവാൻജോലി നോക്കാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായ എസ്. പത്മനാഭയ്യർ ഇവരെല്ലാരും ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ ശിഷ്യന്മാരായിരുന്നു.

1049 ൽ അദ്ദേഹം നിയമപരീക്ഷയിൽ പാസ്സായി. പപ്പുപിള്ള തിരുവിതാംകൂറിലെ ആദ്യത്തെ ബി. എ. ബിരുദധാരിയായിരുന്നെങ്കിൽ ആദ്യത്തെ ബി. എൽ. ബിരുദധാരി ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയായിരുന്നു. ബി. എൽ. ഡിഗ്രി കരസ്ഥമാക്കീട്ടു് അദ്ദേഹം തിരുനൽവേലി, തലശ്ശേരി ഈ സ്ഥലങ്ങളെ സന്ദർശിച്ചു. അവിടത്തെ ജഡ്ജിമാർ അദ്ദേഹത്തിനു സന്നതു കൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞെങ്കിലും മഹാരാജാവിന്റെ ആജ്ഞാനുസാരം അദ്ദേഹം ഉടൻതന്നെ മുൻസിഫ് ഉദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ആറുമാസം നാഗർകോവിലിലെ അഡിഷണൽ മുൻസിഫായിരുന്ന ശേഷം അദ്ദേഹം ആലപ്പുഴ ഡി

സ്ത്രിക്ട്കോർട്ടിലെ അഡിഷണൽ ജഡ്ജിയായും അവിടെനിന്നു ക്രമേണ ഉയൎന്നുയൎന്നു് 1057-ൽ പറവൂർഡിസ്ത്രിക്ട് ആൻഡ് സെഷൻജഡ്ജിയായും നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അവിടെവച്ചു് വാതരോഗം ബാധിക്കയാൽ അദ്ദേഹത്തിനെ ദിവാൻ രാമയ്യങ്കാർ പത്മനാഭപുരം ദിവാൻപേഷ്കാരായി നിയമിച്ചു. 1058-ൽ ആ ഉദ്യോഗം സ്ഥിരപ്പെട്ടു. 1061 വരെ അദ്ദേഹം ആ ഉദ്യോഗത്തിൽത്തന്നെ ഇരുന്നു. അന്നു് മൂലംതിരുനാൾ യുവരാജാവിൻെറ അദ്ധ്യാപകനായിരുന്ന രഘുനാഥരായക്കു് ഒരുദ്യോഗം കൊടുക്കേണ്ടതായി വരികയാൽ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയ്ക്കു വീണ്ടും തിരുവനന്തപുരം ഡിസ്ത്രിക്ട്ജഡ്ജിയായി പോകേണ്ടിവന്നു. ഈ അനീതി അദ്ദേഹത്തിനെ കുണ്ഠിതപ്പെടുത്തിയെന്നു മാത്രമല്ല ഉദ്യോഗം രാജിവച്ചു് പ്രാക്ടീസ് തുടങ്ങുവാൻ പോലും അദ്ദേഹം ഉദ്ദേശിച്ചു. ദിവാൻപേഷ്കാർ ശങ്കുണ്ണിമേനോൻെറ രീതിയിൽ വേഷം മാറി നടന്നും മറ്റും കുറ്റക്കാരെ കണ്ടുപിടിക്കുക മുതലായ പല അത്ഭുതക്രിയകളും അക്കാലത്തു് അദ്ദേഹം നടത്തിയിരുന്നു. സത്യനിഷ്ഠയും ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയും പൎയ്യായശബ്ദങ്ങളെന്നാണു് ജനങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചുപോന്നതു്. ഈ സത്യനിഷ്ഠ ജീവിതാവസാനംവരെ അദ്ദേഹം പരിപാലിച്ചുവന്നു എന്നുള്ളതും പ്രസിദ്ധമാണു്. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനോടാണു് ഗവൺമെൻറു് അനീതി പ്രവൎത്തിച്ചതെന്നുള്ള കാൎയ്യം ആലോചിക്കുമ്പോഴാണു് അതിൻെറ കാഠിന്യം നാം മനസ്സിലാക്കുന്നതു്. വാസ്തവം പറകയാണെങ്കിൽ വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് ബ്രാഹ്മണപക്ഷപാതിയായിരുന്നു. അവിടുത്തെ കാലത്തുണ്ടായ രായർപ്രവാഹംകൊണ്ടുള്ള സങ്കടം പിന്നീടു് മൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനാണു് അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നതു്. തിരുവിതാംകൂറിലെ സകല ജാതിമതസ്ഥന്മാരും ചേൎന്നു് അവിടുത്തെ ഭരണദശ വലുതായ ഒരു പ്രക്ഷോഭണം നടത്തിയ കഥ പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ

ഈ അനീതിക്കു താമസിയാതെ പരിഹാരമുണ്ടാക്കാമെന്നു് തമ്പുരാൻ അരുളിച്ചെയ്കയാൽ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അവർ

കരം ഉദ്യോഗം രാജി വച്ചില്ല. തിരുവനന്തപുരം ഡിസ്ട്രിക്ട് ജഡ്ജിയായിരുന്ന കാലത്തു് ലാക്കാളേജിൽ ഡാ. ഓറംസ്ബിയുടെ ഒഴിവിൽ അദ്ദേഹം ലാ പ്രൊഫസരായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. സംസ്കൃതത്തിൽ അഗാധപാണ്ഡിത്യമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹിന്ദുലാപ്രസംഗങ്ങൾ അത്യന്തം വിജ്ഞാനപ്രദങ്ങളായിരുന്നു. സ്മൃതികളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനു മുഖസ്ഥമായിരുന്നു എന്നാണു് അറിവു്. പിന്നീടു് ചീഫ്ജസ്റ്റീസ് ഉദ്യോഗം വഹിച്ച വീരരാഘവയ്യങ്കാരും ഹെഡ്സർക്കാർവക്കീലായിത്തീർന്ന വി. സുബ്ബയ്യരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യഗണത്തിൽ പെട്ടവരായിരുന്നു. അല്പകാലത്തേക്കു മാത്രമേ അദ്ദേഹം ഈ ഉദ്യോഗം വഹിക്കുകയുണ്ടായുള്ളു. വീണ്ടും പത്മനാഭപുരം ഡിവിഷൻപേഷ്കാരായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞു് കൊല്ലം ദിവാൻപേഷ്കാരായി സ്ഥലംമാററപ്പെട്ടു. ഈ ഉദ്യോഗത്തിൽ ഇരുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹം ദുഷ്ടന്മാക്കും അക്രമികൾക്കും കാലനെപ്പോലെ ഭീകരനായിരുന്നുവത്രെ. അന്നത്തെ ദിവാൻപേഷ്കാർ ഒരുമാതിരി കുട്ടിദിവാൻതന്നെ ആയിരുന്നു. എക്സൈസ്, ദേവസ്വം എന്നുവേണ്ട സകല വകുപ്പുകളും ദിവാൻപേഷ്കാരുടെ കീഴിലാണല്ലോ ഇരുന്നിരുന്നതു്. കൈക്കൂലി, അഴിമതി, അക്രമം ഇവയെ അമർച്ചചെയ്യുന്നതിനു് അദ്ദേഹം തന്റെ സർവ്വശക്തികളും പ്രയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. താലൂക്കുതോറും സഞ്ചരിച്ചു് ജനങ്ങളുമായി പരിചയപ്പെട്ടു് അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നേരിട്ടറിയുക, കീഴുദ്യോഗസ്ഥന്മാരെപ്പററിയുള്ള പരാതികൾ കേൾക്കുക ഇങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം സദാ വ്യാപൃതനായിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ കാൽനടയായും ചിലപ്പോൾ ചവിട്ടുവണ്ടിയിലും ചിലപ്പോൾ വണ്ടിയിലും എന്നുവേണ്ട ഏതു യാനപാത്രം കിട്ടുന്നുവോ അതിൽ കയറി അദ്ദേഹം സഞ്ചരിച്ചുവന്നു. രാത്രികാലത്തു് വേഷപ്രച്ഛന്നതയും കൈക്കൊള്ളാറുണ്ടായിരുന്നു.

1071-ൽ ഹൈക്കോടതിയിലെ പ്യൂണിജഡ്ജിയായി നിയമിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം വേറൊരു മനുഷ്യനായി

ട്ടാണു കാണപ്പെട്ടതു്. നിരന്തരം ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ ശാരീരരോഗങ്ങൾ നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഡംബരപ്രൗഢിയും എല്ലാം അസ്തമിച്ചിരുന്നു. ന്യായമായി ലഭിക്കേണ്ട കയററങ്ങൾ ഇടക്കെ ലഭിക്കാതെ വന്നാൽ ആരാണു നിരാശപ്പെടാത്തതു്? ഈ നിരാശ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നീതിനിഷ്ഠയേയും സത്യസന്ധതയേയും മാത്രം ബാധിച്ചില്ല. 1084-വരെ അദ്ദേഹം ഹൈക്കോടതി പ്യൂണിജഡ്ജിയായി ഉദ്യോഗം വഹിച്ചു. അനന്തരം പെൻഷ്യൻ പററിയിട്ട പൊതുക്കാര്യപ്രസക്തനായും സാമുദായികമായും സാഹിത്യപരമായുമുള്ള വ്യവസായങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടും ജീവിതം നയിച്ചു.

സാമുദായികമായും സാമ്പത്തികമായുമുള്ള അധഃപതനത്തിൽ നിന്നു നായന്മാരെ സമുദ്ധരിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി സി. കൃഷ്ണപിള്ള പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലമായിരുന്നു അതു്. ആ ആന്ദോളനത്തിൽ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയും മനഃപൂർവ്വം പ്രവേശിച്ചു. നായന്മാരുടെ നിയമങ്ങളെ പരിശോധിച്ചു് അവയെ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ ചെയ്യാനായി നിയമിക്കപ്പെട്ട കമ്മററിയിൽ പ്രസിഡൻറായി നിയമിക്കപ്പെട്ടതു് അദ്ദേഹമായിരുന്നു. പ്രസ്തുത കമ്മററിയുടെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചാണു് 1088-ലെ നായർ റഗുലേഷൻ നടപ്പാക്കപ്പെട്ടതു്. അന്നത്തെ ദിവാൻജിയായിരുന്ന സർ പി. രാജഗോപാലാചാരി ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ ഏതദ്വിഷയകമായ പ്രയത്നങ്ങളെ മുക്തകണ്ഠം പ്രശംസിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഈ നിയമം നായന്മാരെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തിയില്ല. അവർ വീണ്ടും പ്രക്ഷോഭണമാരംഭിച്ചു. അതിലും അദ്ദേഹം പങ്കുകൊള്ളുകയും തൽഫലമായി 1100-ലെ നായർറഗുലേഷൻ നടപ്പിൽ വരികയും ചെയ്തു. സാഹിത്യപരമായി അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള ബഹുമുഖമായ പ്രയത്നങ്ങളെ അന്നുള്ളവർ വേണ്ടപോലെ ആദരിച്ചിരുന്നോ എന്നു സംശയമാണു്. അദ്ദേഹത്തിനു് ഇംഗ്ലീഷ്, സംസ്കൃതം, തമിഴ്, മലയാളം ഈ ഭാഷകളിലെല്ലാം വിപുലമായ പാണ്ഡിത്യമുണ്ടായിരുന്നു. ഒടുവിൽ

ഗീതാഞ്ജലി തർജ്ജമ ചെയ്യാൻ വേണ്ടി ബംഗാളിഭാഷ പഠിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിൽ ഭംഗിയായി പ്രസംഗിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിനു കഴിവുണ്ടായിരുന്നു. ജാൺസൻ എന്നൊരു സായ്പ് ഒരിക്കൽ ഭഗവദ്ഗീതയെ അധിക്ഷേപിച്ചു് സംസ്കൃതത്തിൽ നടത്തിയ പ്രസംഗത്തിനു് സംസ്കൃതത്തിൽത്തന്നെ മറുപടി പറഞ്ഞു് അദ്ദേഹം സായ്പിനെ കൊമ്പു കുത്തിക്കയുണ്ടായി. തമിഴിൽനിന്നും തിരുക്കുറളും, ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നു വെനീസിലെ വ്യാപാരി മാക്ബത്തു്, ഹാംലറ്റ്, കിംഗ് ലിയർ ഒഥല്ലോ മുതലായ നാടകങ്ങളും, എഡ്വേർഡ് സെസ്സലിന്റെ Character (ശീലം) ഇവയും 18-ൽ പരം ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളും ബംഗാളിയിൽനിന്നു ഗീതാഞ്ജലിയും, സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു ഭഗവദ്ഗീത, ദായഭാഗം (സ്മൃതി), സനൽസുജാതീയം, അണുഗീത, ബ്രഹ്മഗീത, അഖിലജ്ഞാനാമൃതങ്ങളും ഇവയും തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുള്ളതിനു പുറമേ മതമുക്താസംഗ്രഹം (പദ്യം), മാധവീനാടകം എന്ന സ്വതന്ത്ര കൃതികളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവയ്ക്കു പുറമെ പാം ഡ്യൂസന്റെ ഒരു അദ്വൈതഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പദ്യരൂപമായ സംസ്കൃതവിവർത്തനവും അദ്ദേഹം എഴുതി അച്ചടിപ്പിച്ചു. ആ സംസ്കൃതവിവർത്തനം കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റേയും ഡാക്ടർ പാം ഡ്യൂസൺ തുടങ്ങിയ പാശ്ചാത്യപണ്ഡിതന്മാരുടേയും പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ പൊതുജനങ്ങളുടെ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിക്കാതിരിക്കുന്നതിനു് പല കാരണങ്ങളുണ്ടു്. ഒന്നാമതായി അദ്ദേഹം പ്രചരിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ച ആശയങ്ങൾ നാട്ടുകാർക്കു വിദേശീയങ്ങളായി തോന്നി. രണ്ടാമതായി ശബ്ദത്തിനേക്കാൾ അർത്ഥത്തിനു പ്രാധാന്യം നല്കുന്നതും അഗാധമായ ചിന്തയെ പരിമിതമായ വാക്കുകളെക്കൊണ്ടു പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനു് ഉദ്യമിക്കുന്നതുമായ വാക്യരചനാരീതി ശബ്ദകോലാഹലത്തിൽ ഭ്രമിച്ചിരുന്ന അന്നത്തെ ജനങ്ങൾക്കു രുചിച്ചില്ല. മൂന്നാമതായി ഇംഗ്ലീഷ് നാടകതർജ്ജമകൾക്കു്

ഇംഗ്ലീഷിലെ ബാംക്‌വേഴ്സിന്റെ രീതിയാണു് അദ്ദേഹം അവലംബിച്ചതു്. അതും മലയാളികൾക്കു തീരെ രുചിക്കാത്ത ഒരു മാററമായിരുന്നു. നാലാമതായി അദ്ദേഹം വിദേശഭാഷകളിൽനിന്നു നിരവധി പദങ്ങൾ കടം വാങ്ങി യാതൊരു ക്ലേശവും കൂടാതെ പ്രയോഗിച്ചു. എന്തൊക്കെയായിരുന്നാലും വംശഭാഷ ഇന്നെത്തിയിരിക്കുന്ന നിലയിൽ മലയാളഭാഷയും എത്തണമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ ധീരന്മാരായ കവികൾ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അവർകൾ നിർദ്ദേശിച്ച വഴിയെ ബഹുദൂരം സഞ്ചരിച്ചേ മതിയാവൂ എന്നാണെന്റെ അഭിപ്രായം.

സാഹിത്യവ്യവസായങ്ങളുടേയും പൊതുജനങ്ങളുടേയും ഭാഷാഭിവൃദ്ധിക്കുവേണ്ടി ഈ മഹാനുഭാവൻ നിരന്തരം പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തെ ഏതു പൊതുയോഗത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനെ കാണാമായിരുന്നു. ഇടുങ്ങിയ ദേശീയമനഃസ്ഥിതിയോ വർഗ്ഗീയമനോഭാവമോ ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടു് എല്ലാ ജാതിക്കാരും മതക്കാരും അദ്ദേഹത്തിനെ പ്രസംഗത്തിനായി ക്ഷണിച്ചുവന്നു. അതിനാൽ വൈ. എം. സി. ഏ-യിൽ ക്രൈസ്തവധർമ്മത്തെപ്പററിയും, ഹിന്ദുമതക്കാരുടെ യോഗങ്ങളിൽ സനാതനധർമ്മത്തെയും, ശൈവപ്രകാശസഭയിൽ തിരുക്കുറളിനേയും, മഹമ്മദീയയോഗങ്ങളിൽ ഇസ്ലാംധർമ്മത്തെയുംപററി വിശാലമനോഭാവത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തിനു പ്രസംഗിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. സാഹിത്യത്തിലെന്നപോലെ രാഷ്ട്രീയവും സാമുദായികവും ധർമ്മപരവും ആയ എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും പുരോഗമനമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദർശം. യാതൊരു സ്വഭാവവൈകല്യവും കൂടാതെ വിശുദ്ധമായ ജീവിതം നയിച്ചു ഒരാൾ തിരുവനന്തപുരത്തെന്നല്ല തിരുവിതാംകൂറിൽ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അതു് ജസ്റ്റീസ് ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയായിരുന്നു. അധഃകൃതരുടെ ഉന്നമനത്തിനു വേണ്ടി സ്വഗൃഹത്തിനുസമീപം ഒരു നിശാപാഠശാല വച്ചു് അതിൽ പുലയർക്കായി അദ്ദേഹം ഗീതാതത്വങ്ങൾ ഉപദേശിച്ചുവന്നതും സ്മരണീയമാകുന്നു.

1069-ൽ എഫ്. എ. യു. സ്ഥാനവും 1086 ൽ ദിവാൻ ബഹദൂർ സ്ഥാനവും അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചു. 1100-ൽ പരിപൂർണ്ണാരോഗ്യത്തോടുകൂടി ഇരിക്കവേ തന്നെ അദ്ദേഹം അനായാസേന മരണം പ്രാപിച്ചതിന്റെ രഹസ്യം അറിയണമെന്നുള്ളവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതരീതിയെ അന്വേഷിച്ചറിയണം. അദ്ദേഹം ശാരീരികമായും മാനസികമായും ആത്മീയമായും പരിശുദ്ധിയുള്ള ഒരു മഹാപുരുഷനായിരുന്നു. ശാലീനവും അനാഡംബരയുക്തവുമായ ജീവിതം, തുറന്ന ഹൃദയം, ആത്മാർത്ഥതയും ആർജ്ജവവും നിറഞ്ഞ പെരുമാററം, അത്ഭുതാവഹമായ വിപദിധൈര്യം, സുഖം വാ ദുഃഖം വാ, ഏതൊരവസ്ഥയിലും അക്ഷോഭ്യമായ മനഃസ്ഥിതി, വെസ്റ്റ് എൻഡ് ഘടികാരത്തെപ്പോലും ജയിക്കുന്ന സമയനിഷ്ഠ, അചഞ്ചലമായ സദാചാരബോധം, സർവ്വോപരി ദൃഢമായ ഈശ്വരഭക്തി ഇവയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതവിജയത്തിനുള്ള ഹേതുക്കൾ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽനിന്നും ചില മാതൃകകൾ മാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

തിരുക്കുറൾ.

മൂലം— വാനിൻറുലകം വഴങ്ങ്കിവരുതലാ-
ററാനമിഴ്തമെൻറുണരർപാററു.

തർജ്ജമ— ഒരാററുലകിനെത്താങ്ങും
മഴ പെയ്താൽ സുധോപമം.

മൂലം— തുപ്പാക്കുത്തുപ്പായ തുപ്പാക്കിത്തുപ്പാക്ക-
ത്തുപ്പായതൂഉമഴൈ.

തർജ്ജമ— അന്നമാകുന്നന്നമേകു-
മല്ലന്നമാകിടുന്നതു്.

മൂലം— വിണ്ണിൻറുപൊയ്പ്പിൻ വിരിനീർവിയനുലക-
ത്തുണ്ണിൻറുടററും പശി.

തർജ്ജമ— മഴവിട്ടാലാഴിചൂഴും
ക്ഷുത്താൽ ലോകം വലഞ്ഞുപോം.

മൂലം— ഏരിനുഴാ ഉഴവർപുയലെന്നും
വാരിവളങ്കുൻറിക്കാല്.

തർജ്ജമ— വർഷത്താലാപ്പുഴവ-
ർക്കുഴവില്ലാതെയായിടും.

ഈ മാതിരി തർജ്ജമയ്ക്കു പറയത്തക്ക യാതൊരു ദൂഷ്യവും ഞാൻ കാണുന്നില്ല.

ഭഗവത്ഗീത—സന്ന്യാസം കർമ്മണാം കൃഷ്ണ പുനർയോഗം ച ശംസസി
യച്ഛ്രേയ ഏതയോരേകം തന്മേ ബ്രൂഹി സുനിശ്ചിതം.

തർജ്ജമ— മുന്നം സന്ന്യാസമിങ്ങോതി പിന്നീടതു കർമ്മയോഗവും
ചൊന്നതെന്തിലൊപ്പായി ശ്രേയമെന്നതു ചൊല്ലുക.

ശ്രീഭഗവാനുവാച:—

മൂലം— സന്ന്യാസഃ കർമ്മയോഗശ്ച നിഃശ്രേയസകരാവുഭൗ
തയോസ്തു കർമ്മസന്ന്യാസാൽ കർമ്മയോഗോ വിശിഷ്യതേ
ജ്ഞേയഃ സ നിത്യസന്ന്യാസീ യോ ന ദ്വേഷ്ടി ന കാംക്ഷതി
നിർദ്വന്ദ്വോ ഹി മഹാബാഹോ സുഖം ബന്ധാൽ പ്രമുച്യതേ
സാംഖ്യയോഗൗ പൃഥഗ്ബാലാഃ പ്രവദന്തി ന പണ്ഡിതാഃ
ഏകമപ്യാസ്ഥിതഃ സമ്യഗുഭയോർവിന്ദതേ ഫലം.

ശ്രീഭഗവാൻ പറയുന്നു:—

തർജ്ജമ— കർമ്മം സന്ന്യാസമിരണ്ടും മോക്ഷ ശ്രേയസ്കരങ്ങളാം
കർമ്മം സന്ന്യാസമിതിങ്കൽ കർമ്മം തന്നെ വിശിഷ്ടമാം
രാഗദ്വേഷങ്ങളെപ്പോക്കും യോഗി സന്ന്യാസി സർവദാ
ചേർകിൽ ... ബന്ധങ്ങളൊക്കെയും
പണ്ഡിതർ യോഗസാംഖ്യങ്ങൾ രണ്ടായ് ചൊല്ലാം യഥാക്രമം
രണ്ടിലൊന്നാചരിച്ചാലുമുണ്ടാം രണ്ടിന്റെയും ഫലം.

ലീയർനാടകം:—

മൂലം — Enter Edmund with a letter.
Edm —Thou, nature, art my goddess, to thy law.
My services are bound. Wherefore shoulded.
Stand in the plague of Custom and permit
The curiosity of nations, to deprive me.
For that I am some twelve or fourteen moonshine.
Lag of a brother? Why bastard? Wherefore base?
When my dimensions are as well compact.
My mind as generous, and my shape as true.
As honest madam's issue? Why brand they us?
With base? with baseness? bastardy? base base?
well, then,
Legitimate Edgar, I must have your land.
Our father's love is to the bastard Edmund.
As to legitimate; fine word—legitimate.
Well, my legitimate if this letter speed.
And my invention thrive, Edmund the base,
Shall top the legitimate. I grow, I prosper,
Now, god, stand up for bastards,

തർജ്ജമ— (കത്തുംകൊണ്ടു എഡ്മണ്ട് പ്രവേശിക്കുന്നു)

എഡ്—ഇടത്തിൽ നീതികൾ ചതിച്ചു
നടന്നിടുന്നൽ പ്രകൃതീശ്വരീ! ഞാൻ
കട്ടെത്താരന്യായമതിപ്പി, ചിത്ത-
ത്തിങ്ങിഞാൻ നില്ക്കവതെന്തിനാണ്?
എൻ ജ്യേഷ്ഠനേക്കാളൊരുവർഷമീഞാ-
നിളപ്പമാണെങ്കിലുമിന്നു ലോക-
ക്കട്ടം കറാളെന്നവകാശവാദം
തട്ടപ്പെത്താളും സഹിയാവതാണോ?
പതിവ്രതാ പുത്രരെല്ലാമവരി-
പ്പിതാവിനൊപ്പം ദൃഢപുഷ്ടഗാത്രൻ
ഉദാരവൃത്താകൃതിമാനുമാം ഞാൻ
നികൃഷ്ടനോ? ധർമ്മജനല്ലയോ ഞാൻ!
ഉറക്കമാളൊത്തൊരുമിച്ചു-രണ്ടി-
ന്നിടയ്ക്കു ശീലാചരസംഗതർക്കം
പകപമില്ലാത്തതുമായ സംഗമേ
ജനിച്ചിടും, ഞങ്ങളെ ചതിക്കുന്ന
[illegible] ബലമേറിടുന്ന
സ്വഭാവശുദ്ധ്യക്തിയെയാൽ, ചിതവി-
നകക്കുരുന്നാകൃതിയെന്നിവരെ
ഗ്രഹിച്ചിരുന്നവരായിടുന്ന
നമുക്കു [illegible]
വിധിക്കമെന്തിന്ന്യ [illegible] ചെയ്യുവതാണോ?
എനിക്കതിൽ [illegible]
[illegible] ധർമ്മജനാമെഡ്മണ്ട്!
പിതൃക്കുപാരമ്പര്യമതെന്നിൽ നിന്നി-
[illegible] സഹോദരൻ,
നിയമ്യശ്രീമാൻ ധർമ്മജനെന്നവാക്യം
[illegible]! ധർമ്മജൻ [illegible]
[illegible]
ഫലിക്കിലോ ധർമ്മസുതന്റെ മുമ്പിൽ
കടക്കുമീനിന്ദിതനാമെഡ്മണ്ട്
ജയിക്കും ഞാൻ [illegible]
[illegible] ദേവതകളേ!

ആംഗലനാടകങ്ങളുടെ ഭാരതീയമായ പേരുകൾ കൊടുത്തു സ്വതന്ത്രമായി ചെയ്യുന്ന തർജ്ജമകൾ മാത്രമേ ഇക്കാലത്തുള്ളവർക്കുപോലും രസിക്കാറുള്ളൂ. അതുകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ദോഷങ്ങൾ അവരുടെ ചിന്തയിൽ പെടുന്നതേയില്ല. ആംഗ്ലേയരുടെ ആചാരങ്ങളും, അനുഷ്ഠാനങ്ങളും മറ്റും നമ്മുടേതിൽ

നിന്നു് എത്രയോ വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു! ഷേക്സ്പീയർനാടകങ്ങളിൽ അന്നത്തെ ആംഗലാചാരങ്ങൾ നല്ലപോലെ പ്രതിഫലിച്ചിരിക്കുന്നു. എഡ്മണ്ടിനെ 'എടമണ്ണനും' എഡ്ഗാറിനെ 'ഉദ്ഗാരകനും' ആക്കിയാൽ ആ പാത്രങ്ങൾ മലയാളികളുമായിരിക്കയില്ല, ആംഗ്ലേയരുമായിരിക്കയില്ല. കാലഗതി ഒന്നുകൊണ്ടു മാത്രമാണു് ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അവർകളുടെ തർജ്ജമകൾക്കു് പ്രചാരം സിദ്ധിക്കാതെ വന്നതു്. ഷേക്സ്പീയർനാടകങ്ങൾ വായിച്ചു് അവയുടെ രസികത്വം ഒരുവിധമെങ്കിലും ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു സിദ്ധിച്ച നല്ല അവസരത്തെ മലയാളികൾ പാഴാക്കിക്കളഞ്ഞു.

ലാങ്ഫെല്ലോവിന്റെ ജീവിതധർമ്മം

വര്യർ നടന്ന വഴി പാർക്കിലിഷ്ടമായ്‌ ച
ഗംഭീരമാക്കി വയമീ പൃഥിവീതലത്തിൽ
കാലപ്രചാരിത്തിരമണലിൽ പദവടിൻതടങ്ങൾ
ചാലപ്പതിച്ചു നടകൊണ്ടവരത്ര ധന്യരല്ലോ!
സത്യത്തിലത്ഭുതമാം ശൗര്യവും സ്ഥൈര്യവും
മർത്ത്യർക്കു വല്ലഗതിയും വിധിയും നിനച്ചാൽ
അന്നന്നവർക്കു പടിയായ്‌ വരുമെന്ന പ്രകാര-
മെന്നും പ്രവൃത്തിയിലുറച്ചുമിരുന്നിടേണം.
പാരായൊരീവിപുലമീ രണരംഗമതിൽ
പോരിന്നു ജാഗരണരായ്‌ സമരപ്രതീതിൽ
കല്ലുരുക മന്ദമുഴലാതെ ചാട്ടയേല്പോൽ
വെല്ലാനെതിർത്തു പൊരുതീടുക വീര്യവാനായ്‌.

സാമുവൽ ഡാനിയലിന്റെ ഒരു ഖണ്ഡകൃതിയുടെ തർജ്ജമയിൽനിന്നു്:—

ബലപതിയുടെയൊട്ടും പൊങ്ങലും താൻ കഥിക്കാം
അതിചരകരലതാം ഉദ്യമാരൂഢവാനെ
സ്വപരിചിതഗുണമെന്നോ മനമതിൽ കഥമാം
വിപരീതവികലമയ്നാം കണ്ടുകൊള്ളുമതന്യം.

ഡ്രമ്മണ്ട്യുടെ ഒരു ഖണ്ഡകൃതി.

മഹൽകൃതം ഗുപ്തമാക്കി മാനസം
പൊഴിക്കിലും ചോര, തദർത്ഥസംഗരേ
കരഞ്ഞിറ്റീടുകിലന്തമോളവും
കരസ്ഥമാമേതൊരു ബലത്തിലൂന്നിലും
തിന്മക്കു നൂനം ജയകാലമുണ്ടാ-
കിലുള്ളിലോ, സത്യമതല്ല, നിർണ്ണയം.

നിനക്കു സമ്മാനമശേഷമപ്പുരാ-
നൊറ്റക്കുറ്റിപ്ലാറമാം കരസ്ഥമാം.

ജെ. പി. ലവുൽ.

ഓരോന്നുമുള്ള കാര്യകയനയിരുന്നുവോ-
ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ചെലവഴിച്ചു ദിനാന്തമല്ലായ്
തലോചിതം വസന്തമാത്രമതിന്റെമതത്തിൽ
സമ്മാനമായത ലഭിച്ചു സ്തുതിപ്പരയോർ!
സമ്പൂർണമാമവരെല്ലൂളിലർനാട്ടി, ദീർഘം
സ്വഭാവസ്വഭാവകരാന്യതം വാസരപുഷ്പാർ-
ഏന്നാരമോട്ടക്കുറിതം വരമാനക്ഷേത്രം
തന്നെ തദർത്ഥമർച്ചെയ്തിനൊട്ടുകൂടി
നന്നായപായകരമാം പണിചെയ്തവർക്കായ്
പിന്നെത്തെളിയമഹമമെപൂർണ്ണരൂപം
മിന്നീടുമാതെന്താരതിമോമമൊടാസ്വദിച്ചു-
ജനാംതൃജിച്ചതത്ഭാവവിപ്ലവീയാമെ.

വോട്ടൻ.

പരമേശ്വരാധീനനായ്കന്ന തനിയാം കേശവലമഞ്ഞാട്ടം
സമദനാവർജ്ജമരോതനായ തന്യജാതൻ സ്വീകരിക്കിതൻ
രഹസ്സ്ഥിതിജനലൂതിസ്പൃഹയാലനിബദ്ധമായ്
താശങ്കിതാം തമാതാ സപത്യാഗം സന്നദ്ധമാംസമാ
ളംശമീതൃതേതനീചമാനിനം കൊണ്ടിപ്പണികയില്ലവൻ
ഇമിയില്ലാ സപരടസ്വസപാമിയായ് നിസ്പനാമവൻ.

ഭർതൃഹരി തർജ്ജമ.

തപ്പയസ്സിലൊഴിക്കിലപ്പതിനെഴുംപോർപോലുമല്ലാന്തമാം
മുക്താകാരമണിത്തുപുക്കരമേൽ ശോഭിപ്പതാമങ്ങളാം
മുള്ളും, ചോതിയിലംബുധേയകഴിയുകിൽ ചിപ്പിക്കകം, ഭൂമിയമൊ-
ത്ത്യർക്കുമമാധ്യമയോമഗുണോദയം സമ സംസർഗ്ഗജം.

നശിച്ചിടട്ടെ നയവേദി, പരിച്ചിടട്ടെ
വന്നാനിടട്ടെ ധനദേവി ഗമിച്ചിടട്ടെ
ഇന്നോ വരട്ടെ മൃതി, വേദയുഗാന്തിലോവൻ
തന്ന്യായമായ നിലവിട്ടിളകില്ല ധീരൻ.

മായാവീനാടകം:—

ഏതോ ചേലൊരുസ്വരൂപം തനതാക്കുന്നതു ചേരുമയങ്ങുന്നതോ
മാത്രാകാരങ്ങളാകയ്കവി വിവിധമനോഭാവങ്ങളുൽപ്പാദനമോ
ഏതോ സ്ഥിരരീതിയായ് തീർന്നുള്ളൊന്നുതത്ത്വത്തെയൂടണം ചെ-
യ്താനെത്തെന്നസ്വഭാവിച്ചുംതേടുനിൽക്കുലിമ്പക്കണം നിത്യസമ്യം.
ഗാർഹസ്ഥ്യന്നിരാശ്രയിയും ബഹുവിധജ്ഞാനാഞ്ജനം ശക്തിയും
കാര്യാഗ്രഹിതയും പരക്കു വിവിധം സഹായകം ചെയ്യുവാൻ
ഭാരേക ഏതിയതൊരുമളവർക്കതാമെന്നിടമെങ്ങിനെ
ചൊന്നും കൃതജ്ഞമാരുമറിവുള്ളോരെന്നുകില്ലും ഭവം,

സ്ത്രീമാഹാത്മ്യത്തെ ഉദാഹരിക്കുന്ന ഒരു നാടകമാണു് മാധവീമാധവം.

ഗ്രാമത്തിൽ
രാമവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ.

അദ്ദേഹം 1028-ാമാണ്ടു മിഥുനമാസം ഉത്രട്ടാതി നക്ഷത്രത്തിൽ അംബികാദേവിത്തമ്പുരാട്ടിയുടേയും അജ്ഞർ മാധവഭട്ടതിരിയുടേയും പുത്രനായി ജനിച്ചു. പപ്പുപിള്ള ആശാന്റേയും തിരുവല്ലാ ചേകോട്ടു കൊച്ചുപിള്ള ആശാന്റേയും അടുക്കൽ പ്രഥമപാഠങ്ങൾ പഠിച്ചു. പിന്നീടു് അദ്ദേഹം എണ്ണയ്ക്കാട്ടു കേരളവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ നിന്നു് അലങ്കാരം, തർക്കം, വ്യാകരണം, വേദാന്തം മുതലായവയും, അനന്തപുരത്തു മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ വൈദ്യവും അഭ്യസിച്ചു. കുചേലവൃത്തം, മണിപ്രവാളം, അന്യാപദേശമാല, രസനിരൂപണം, മീനകേതനചരിതം, ചമ്പു മുതലായി പല സരസകൃതികൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം 1091-ൽ മരണം പ്രാപിച്ചു.

108 പദ്യങ്ങളേ ഉള്ളുവെങ്കിലും, കുചേലവൃത്തം ഭാഷാസാഹിത്യത്തിലെ ഒരു അമൂല്യനിധിയാണെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം. ഏതാനും പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം:—

"ചൊല്ലാർന്നുള്ളർത്ഥജാലം പൊഴിയണമതുതന്നല്ല കേൾക്കുന്നനേരം-
ഉള്ളിന്നും മാനസത്തിൽ സപദി രസമതായ് [illegible] വരേണം
നല്ലോണം ചേർന്നുവന്നീടണമിഹ [illegible] പോലുള്ള സന്ദർഭവുമി-
[illegible] ഭഗവതി, യതിനായ് നിൻപദം കൈതൊഴുന്നേൻ.
നീലക്കാർകുന്തൽകെട്ടിത്തിരുകിയതിൽമയിൽപ്പീലിയും [illegible]
[illegible] ഗോപികാറിയുമൊക്കെയും മാലയും മാറിടത്തിൽ
[illegible] കുഴലിമയ് [illegible]
[illegible] ഗോപാലവേഷം [illegible] നമസ്യേ.

കുചേലപത്നിയുടെ പ്രാർത്ഥന.

"നിത്യം നൽസൽപ്പിതൃക്കസ [illegible] കോലും ഭവനി-
[illegible] വിശേഷ [illegible]
നിൽക്കുമ്പോൾ [illegible] യാതുള്ള [illegible]
[illegible] കേൾപ്പതില്ലേ!
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

കുചേലന്റെ ഭക്തിപാരവശ്യം.

[illegible]

ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ സ്വീകരണം.

[illegible]

പാരിലേഴിനും പതിയായ് വിളങ്ങീടുന്ന
നീലോല്പലദളകാന്തി തിരളുമെച്ചു്
[illegible]
[illegible]

[illegible]

രസസ്വരൂപനിരൂപണം.

[illegible]

ഉയിർക്കൊള്ളുമത്തൊത്ത്രമപ്പുന്നികളതിൽ ചേർത്തനേരം കൂടെത്ത-
ന്നയം കൈക്കൊണ്ടുമ്പാലപ്പൊക്കുള്ളടെക്കിക്കണമന്തിപ്പിടിപ്പും.
സ്മരന്റെ സമരത്തിൽ ചെയ്തൊരു സാഹസത്താൽ
പരവശതരയായ് ഞാൻ ചേർന്നിരുന്ന നേരം
പതിച്ചോട്ടുകവിൾത്തന്നിൽ കണ്മഷം നന്നായ് വെച്ചാൻ
പരിഭ്രമമാഴിതൊന്നും കാമനെപ്പൂണ്ടനെന്നെ.

മീനകേതനചരിത്രം:—ആയില്യംതിരുനാൾ തമ്പുരാൻ അറബിക്കഥകളിലൊന്നായ Cameral zaman and Princess Budur എന്നതിനെ ഗദ്യരൂപേണ പരാവർത്തനംചെയ്തിരുന്നതിനെ ചമ്പൂരൂപത്തിലാക്കിയതാണ്. ഒരു ശ്ലോകവും ഗദ്യഖണ്ഡവും ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

'വിശ്വൈകസൗന്ദര്യപതാകയാകും നിന്നോടുകൂടെ-
യുള്ളൊരു വാസം മഹിതമായ്പ്പറഞ്ഞിടുന്നതു
ആശയുള്ളില്ലിവരാമിവളിതല്പംതാൻ
തീരത്തെത്തിച്ചുതന്നാലും മതിയെന്നെന്നോ!'

"അനന്തരം പൂർണ്ണചന്ദ്രങ്കൽനിന്നു നിരന്തരമാംവണ്ണം നിർഗ്ഗളിക്കുന്ന വിഷധാരപോലെയിരിക്കുന്ന പ്രിയതനയവചനത്തെ സമാകർണ്ണനംചെയ്തു സപർണ്ണദ്വീപവർണ്ണവർനാഥനാകട്ടെ പിന്നെയും പിന്നെയും തന്റെ നന്ദനന്റെ മനസ്സിനെ ന്യായോപന്യാസംകൊണ്ടു വശീകരിപ്പാനായി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു."

ആർ. ഈശ്വരപിള്ള

തെക്കൻകോട്ടയത്തു് കുടയിൽ നാലാങ്കൽ എന്ന ഗൃഹത്തിൽ 1029 കർക്കടകത്തിൽ രോഹിണിനക്ഷത്രജാതനായി. കുഞ്ഞിയമ്മയും ഗോവിന്ദൻനായരും ആയിരുന്നു മാതാപിതാക്കന്മാർ. അഞ്ചു വയസ്സിൽ നാരായണൻഇളയതു് എഴുത്തിനിരുത്തി. പത്തു വയസ്സാകുംവരെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കളരിയിൽ തന്നെ വിദ്യാഭ്യാസം നടത്തി. മാതുലനായ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള കരുനാഗപ്പള്ളി തഹസിൽദാരായിരുന്നതിനാൽ ഈ കുട്ടിയെ കായംകുളം ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിൽ ചേർത്തു. 1044-ൽ മാതുലന്റെ ചേർത്തലയ്ക്കുള്ള സ്ഥലംമാററം നിമിത്തം പഠിത്തം നിറുത്തേണ്ടി വന്നു. എന്നാൽ 1045-ൽ വീണ്ടും ആലപ്പുഴ ഇംഗ്ലീഷുപള്ളിക്കൂടത്തിൽ ചേർന്നു. 47-ൽ തിരുവനന്തപുരം കാളേ

ജിനോട്ടു ചേൎന്ന ഹൈസ്കൂളിൽ പഠിച്ചു് മെട്രിക്കുലേഷൻപരീക്ഷയെ ഉത്തരണം ചെയ്തു. 1058-ാമാണ്ടു് ബി. ഏ. പരീക്ഷയും ജയിച്ചു. പ്രസിദ്ധ വിദ്യാഭ്യാസധുരന്ധരന്മാരായ റാസ്, ഹാർവി ഇവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുനാഥന്മാരായിരുന്നു.

അതേ വൎഷത്തിൽത്തന്നെ മാവേലിക്കര സ്പെഷ്യൽ സ്കൂളിൽ രാജകുമാരന്മാരെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിന്നു് അദ്ദേഹം നിയുക്തനായി. 1059-ൽ ആലപ്പുഴ ഇംഗ്ലീഷ്സ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അതിന്റെ ശേഷം മൂന്നാംകൊല്ലത്തിൽ ആ സ്കൂൾ ഹൈസ്കൂളായി ഉയൎത്തപ്പെട്ടു. 1066-ൽ കോട്ടാർ ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി സ്ഥലം മാറ്റപ്പെട്ടുവെങ്കിലും അടുത്ത കൊല്ലത്തിൽ ആലപ്പുഴയ്ക്കു വീണ്ടും വന്നു. 1076-വരെ അദ്ദേഹം ആ സ്കൂളിൽത്തന്നെ ജോലി നോക്കി. അക്കാലം ആലപ്പുഴസ്കൂളിന്റെ ശുക്രദശയായിരുന്നു എന്നു പറയാം. ഇടയ്ക്കു് അല്പകാലംകൊണ്ടു് ഇൻസ്പെക്ടർ ഉദ്യോഗം വഹിച്ചുശേഷം അദ്ദേഹം 77-ൽ പറവൂർ ഹൈസ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 78-ൽ വീണ്ടും ഇൻസ്പെക്ടരായിട്ടു് കോട്ടയത്തും പിന്നീടു് കൊല്ലത്തും ജോലി നോക്കി. ആ അവസരത്തിൽ ഞാൻ അമ്പലപ്പുഴ ഇംഗ്ലീഷ്സ്കൂളിൽ നാലാം ഫാറത്തിൽ പഠിക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സ്കൂൾ പരിശോധിക്കാൻ വന്നതു് എനിക്കു നല്ലപോലെ ഓൎമ്മയുണ്ടു്. 1081-ൽ അദ്ദേഹം പറവൂരിലേക്കു പഴയ ലാവണത്തിൽ പോന്നുവെങ്കിലും 83-ൽ പിന്നെയും ഇൻസ്പെക്ടർ ഉദ്യോഗത്തിൽ നിയമിക്കപ്പെടുകയും 1084 മകരത്തിൽ പെൻഷൻ പറ്റി പിരിയുംവരെ ആ ഉദ്യോഗത്തിൽത്തന്നെ ഇരിക്കയും ചെയ്തു.

ഹെഡ്മാസ്റ്റർ എന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹം സമാൎജ്ജിച്ചിടത്തോളം യശസ്സു് അതിനു മുമ്പും പിമ്പും മറ്റാരും ആൎജ്ജിച്ചിട്ടില്ല. കൃത്യനിഷ്ഠയിലും, ശിക്ഷണപാടവത്തിലും അദ്ദേഹം അദ്വിതീയനായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് അദ്ധ്യാപകൻ

എന്ന നിലയിലാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ യശസ്സു് നിലനില്ക്കുന്നതു്.

പെൻഷൻ പറ്റിയ ശേഷം 31 കൊല്ലത്തെ വിശ്രമത്തിനിടയിൽ അദ്ദേഹം പലവിധത്തിൽ ഭാഷയെ പോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗദ്യശൈലിക്കുള്ള പ്രധാന ഗുണങ്ങൾ, ആർജ്ജവവും ശാലീനതയുമാണു്. ശ്രീരാമൻ, ഉൽകൃഷ്ടസോപാനം, എഴുത്തച്ഛൻ, രാജാരാമമോഹനരായ്, ഹേമരത്നൻ, സുനന്ദ, ചിന്താസന്താനം അഞ്ചു ഭാഗങ്ങൾ, സ്മരണകൾ എന്നിങ്ങനെ നിരവധി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹം തന്റെ വിപുലമായ ആശയസമ്പത്തിനെ ആ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വഴിക്കു് മലയാളികൾക്കു് അനുഭവഗോചരമാക്കിക്കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

വിപുലമായ ആശയസമ്പത്തു്—കാവ്യരസാസ്വാദനനിപുണമായ സഹൃദയത്വം—സരളവും പ്രസന്നവുമായ ഭാഷാരീതി—ഇത്യാദി ഗുണങ്ങളാൽ അനുഗൃഹീതനായിരുന്നതിനാൽ ഈശ്വരപിള്ളയുടെ കൃതികൾ എല്ലാംവായിക്കേണ്ട പുസ്തകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പെടുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു് നാലു പെൺമക്കളും മൂന്നു് ആൺമക്കളും ഉണ്ടായി. അവരെല്ലാം ഇപ്പോഴും നല്ല നിലയിൽ ഇരിക്കുന്നു. 1115-ൽ അദ്ദേഹം ദിവംഗതനായി.

കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി.

ഇദ്ദേഹം 1030 മീനം 28-ാം തീയതി വിശാഖം നക്ഷത്രത്തിൽ കോട്ടയത്തുള്ള സ്വഭവനത്തിൽ ജനിച്ചു. അലസനായിരുന്നതിനാൽ ബാല്യകാലം മുഴുവനും കളിച്ചു കഴിച്ചുകൂട്ടി. പതിനാറാംവയസ്സിനു ശേഷമാണു് സംസ്കൃതം പഠിക്കാനാരംഭിച്ചതു്. പണ്ഡിതവരേണ്യനായിരുന്ന പന്തളം കൃഷ്ണവാരിയരുടെ പിതാവായ ശങ്കുവാരിയരുടെ അടുക്കൽ കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളും, വയസ്കര ആര്യൻനാരായണൻമൂസ്സതിന്റെ അടുക്കൽ ആയുർവേദശാസ്ത്രവും അഭ്യസിച്ചു. നന്നേ

ചെറുപ്പത്തിലേ അദ്ദേഹം കവിത എഴുതിത്തുടങ്ങി. കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെയും വർഗ്ഗീസ് മാപ്പിളയുടെയും പ്രോത്സാഹനം നിമിത്തം അദ്ദേഹം തെരുതെരെ കവിതകൾ രചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കേരളത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പരിചിതമല്ലാത്ത ഐതിഹ്യമൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എം. ഡി. സെമിനാരിയിലും, സി. എം. എസ്. ഹൈസ്കൂളിലും മലയാളപണ്ഡിതരായിരുന്നു് ധാരാളം ശിഷ്യസമ്പത്തു സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. ഭാഷാപോഷിണിയും മനോരമയും അദ്ദേഹത്തിനോടു കടപ്പെട്ടിട്ടുള്ളിടത്തോളം മറ്റാരോടും കടപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നാണു തോന്നുന്നതു്. ദ്രുതകവിയായിരുന്നതിനാലും പ്രാസത്തിൽ നിർബന്ധം ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടും ശങ്കുണ്ണിയുടെ കവിതകളിൽ നിരർത്ഥപദങ്ങൾ ധാരാളം കടന്നുകൂടിയിരുന്നു. അദ്ദേഹം കവിതാശക്തിസമ്പന്നനല്ലായിരുന്നുവെന്നു് ആർക്കും പറയാവുന്നതല്ല. അദ്ദേഹത്തിനു് പല അവസരങ്ങളിലായി തിരുവിതാംകൂറിലെയും കൊച്ചിയിലെയും മഹാരാജാക്കന്മാരിൽനിന്നു് പാരിതോഷികങ്ങൾ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1094-ൽ കൊച്ചി മഹാരാജാവു് അദ്ദേഹത്തിനു കവിതിലകബിരുദവും മെഡലും സമ്മാനിച്ചു. 11[illegible]3 കർക്കടകം 7-ാം തീയതി അദ്ദേഹം ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു.

കൃതികൾ:—കേശവദാസചരിതം, കേരളവർമ്മശതകം, സുഭദ്രാഹരണം, ലക്ഷ്മീഭായിശതകം, മാടമഹീശശതകം, അത്തച്ചുമയസപ്തതി, യാത്രാചരിതം, മുറജപചരിതം, ഹരിവംശസംഗ്രഹം, വിക്ടോറിയാചരിതം (തർജ്ജമ) എന്നീ മണിപ്രവാളകൃതികളും, മാലതീമാധവം (തർജ്ജമ), വിക്രമോർവശീയം (തർജ്ജമ), രവിവർമ്മവിജയം, കുചേലഗോപാലം, മദനകേതനചരിതം മുതലായ നാടകങ്ങളും, ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകം, സീതാവിവാഹം, [illegible]ഗ്രഹണം, കിരാതസൂനുചരിതം, ശ്രീരാമാവതാരം മുതലായ ആട്ടക്കഥകളും, ശ്രീഭൂതനാഥോത്ഭവം, വിനായകമാഹാത്മ്യം, കല്യാണമഹോത്സവം (വഞ്ചിപ്പാട്ടു്), സീതാസ്വയംവരം (വഞ്ചിപ്പാട്ടു്) മുതലായ

അനേകം ഗാനങ്ങളും നിരവധി ഗദ്യലേഖനങ്ങളും, ഐതിഹ്യമാല എട്ടു ഭാഗങ്ങളും അർജ്ജുനൻ, ശ്രീകൃഷ്ണൻ തുടങ്ങിയ ഗദ്യപ്രബന്ധങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഹരിവംശസംഗ്രഹം.

സർവ്വജ്ഞനവൻ പിന്നെ സ്സർവ്വജിത്തായ് ഭവിച്ചുടൻ
നിർവ്വികാരം തപം ചെയ്‌വാൻ നിർവ്വിശങ്കം തുടങ്ങിനാൻ
ആയിരത്താണ്ടനേകങ്ങളായിതന്ന മഹസ്സിനാൽ
അവ്യാജമാത്മനുണ്ടായി ദിവ്യത്വമയി സ്വയമേ.

മാലതീമാധവം.

ധന്യൻ തൻ കാന്തനെ ചൊല്ലും ഇന്ദുവദന തിരുമുഖത്തെ ജ്യോൽസ്നപോലെ
നടിപ്പിക്കട്ടെ ഇഷ്ടാതയെന്ന വചനം പൂർത്തിയാർന്നുവരട്ടെ
അന്യോന്യം വാച്ചിടും സൽഗുണംകൊണ്ടകം ചേരുന്നതിൽ പ്രേമമേറും
കന്നിക്കം കൈവശമതിൽ ഉപവിശിഷ്ട മനോജ്ഞതയും വന്നിടട്ടെ.

പാടേ നടന്ന വിരിഞ്ഞുള്ള താമസ സുമങ്ങളോടൊത്ത ദാനത്തെ
ഉടച്ചു കടന്നിരിപ്പു ഇതിലെ വൃക്ഷമോ കണ്ണിയാം പക്ഷി പ്രാർത്ഥി
ബോധം പ്രീതിയും വന്നിരിക്കുന്നതിന്നായ് തേരപ്പൂത്തതാകട്ടെ
ശോഭം മന്ദമന്ദമതിൽ തന്നെ കളിപ്പിച്ചിടുന്നതിൽ മേളിക്കുക.

ശ്രീരാമാവതാരം ഒന്നാംഖണ്ഡം.

കുറിഞ്ഞി—ആദിതാളം

അളിനിരനിരന്തരം നിറഞ്ഞിടുന്ന—
മാലതിതാവിൽ നിറഞ്ഞ മലർപോലെ
നാളീകനേത്രങ്ങൾ വിലസും ഗ്രാമിയിൽ
കേളിയാടിയ ബാലരാമൻ ഞങ്ങൾ

പ. 1. താലോലം ശ്രീരാമചന്ദ്ര ബാല—
താലോലം ഇന്ദുവദന ചന്ദ്ര.
2. താലോലം താമരക്കണ്ണാ ബാല
താലോലം കരുണാകര.
3. താലോലം പങ്കജനേത്രനായ ബാല
താലോലം പക്ഷി വാഹനാ!
4. താലോലം സത്ഗുണ സാഗരൻ ബാല
താലോലം ദശരഥൻ പുത്രാ!

സീതാവിവാഹം.

എരിക്കില—ചെമ്പട.

പ. കല്യാണഗുണനിധിയെ കേൾക്ക മേ വാക്കും
കല്യാണസുന്ദരി!

അ. നല്ലകൗതുകമിതുമില്ല സംശയം തെല്ലും
വല്ലികളോടൊത്തതല്ലമലരണിഞ്ഞ
വല്ലരിയാണിഹ പല്ലവമതിനാ. (കല്യാ)

ച. കേളികളാലണിഞ്ഞചിത്രം, കാനനമിതു
കേളിഹ മന്ദമചിത്രം,
നാളീകമിഴികൾപാളിയാൽ കളമിന്നു
വേളികഴിച്ചുള്ളോളുപോലിഹ
നാളികയമതിലാളുമധികം. (കല്യാ)

ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകം.

ബലഹരി—ചെമ്പട.

പ. അല്ലലൊരുവരും വേണ്ടിഹതരതിലെല്ലാം സീവര തെ
അ. എന്തൊരുഭാഗ്യമിതിയതുകിഴിമിഹാനഹി
ചേതസി ദയ ചാലവേശമിഹാനീം. (അല്ല)
ച. തമ്മയൊട്ടതേ രാമിക്കവൻ വല്ല
മർക്കടകുലമെപ്പിടിക്കവൻ
തന്മതില്ലിഹ നയിച്ചവൻപുനഃ
രിപുഗണസീമനി തള്ളുവൻ. (അല്ല)

ഇവ നാലാട്ടക്കഥകളും,

ചൊൽക്കൊള്ളുന്നോരു 'കിഴക്കേപ്പുറ'മതും പൂർവ്വാശ്രമംവിട്ടതോ
ഉരക്കെക്കൊട്ടാരത്തിൽവാണരുളിടും വലിയൻ യതീന്ദ്രോത്തമൻ

ആജ്ഞാപിച്ചതനുസരിച്ചും അഞ്ചാമത്തെ കഥ കൊച്ചി നാലാംമുറയായ കേരളവർമ്മതമ്പുരാന്റെ ആജ്ഞാനുസരണവും നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടവയാണ്.

കേശവദാസചരിത്രം.

കല്ലുംകാട്ടുകളും തകർത്തു കഴിവാ പാതയൊന്നൊരുമയോടെ
കല്യൻ കേശവപിള്ള രാപകലിളപ്പില്ലാതെയന്തിക്കു[illegible]
കൊല്ലത്തിന്നുകൊച്ചുതൻ പരവൂരായകപ്പേരായിയുള്ളതോ
കല്യാണാംശി കതകത്തൊടൊത്തു സവിധേ കണ്ടെത്തി കർണ്ണാന്തരം.

പട്ടപ്രമേശന്നായ വിപ്ലവനർമ്മം
ഞെട്ടുചെന്നപ്പോഴ്ഛൽപ്പലകരി
കട്ടെക്കോപമതാർന്ന മന്ത്രിമഹ്യ
തട്ടുവച്ചുനയ കേശവാര്യൻ,
ഞാനിലായിപ്പതെന്നുപോകം
വരതിയുടെ[illegible]

കരത്തിൽവാത്തിളിച്ചുതിരിച്ചു പൊന്നാൻ
കരത്തെഴും മന്ത്രിവരിഷ്ഠനപ്പോൾ,

വിക്രമോർവ്വശീയം നാടകം.

ബാലേ! ബാലകളൊന്നുകൊണ്ടു മൃദുവാം പൂമേനിയിന്നീവ്വിധം-
താപേ വാട്ടിവരുത്തിടുന്നു വെറുതെ പൊട്ടുന്നു കണ്ഠം പ്രിയേ
കാലംപോലുള്ള തവാപ്രസാദമെന്നിതും പ്രാർത്ഥിച്ചുകൽക്കണ്ഠയോ-
ർമ്മോദം മൗസുജനപ്രസാദമവിരതം നീയെന്നുമേ ചെയ്യണമേ.

കിരാതസൂനുചരിതം ആട്ടക്കഥ.

ശങ്കരാഭരണം—ചെമ്പട.

മല്ലീശരേരകസുതോ മദവിമതോ വിശേഷ
സല്ലീലയാ പ്രിയസഖം രമയൻ സ്വകാന്താം
ചില്ലീവിലാസജിതമന്മഥചാപവല്ലീം
വല്ലീം ജഗാദ കരണേന്ദുമുഖീം മഹേന്ദ്രവല്ലീം.

പല്ലവി. പങ്കജമൃദുനയനേ! പ്രാണനായികേ
പാർവ്വണവിധുവദനേ.

അ. പ. തിങ്കളുദിച്ചു വാനിൽ വിലസീടുന്നു
മങ്കേ കാൺക നീ ശങ്കരാഭരണമേ.

ച. മന്ദമായോരോ കലരും നല്ലമലയമാരുതൻ വരുന്നു
സുന്ദരിപാരമതിന്നു മമ സുഖമിഹ തരുന്നു.
കമലതാരികളൊക്കെനികരം കുസുമിതമായിട്ടു ഫലപുഷ്പം
വന്നു നിറന്നിട്ടു സരസതരം വണ്ടുകളുടനാവലിയുമധുരം
നവമികച്ചതാളുകളിൽമുദാമൃദു.
മൂന്നു പാരന്നമിന്നിഹ ചാരിമം. (പങ്കജ)

ഉത്തരഗോഗ്രഹണം.

ഭൈരവി—ചെമ്പട.

ച. സൽഗുണവസതേ ഫൽഗുന തേ മുന്നമേസ്ത്വ
മൽഗിരം കേട്ടാലും സുമതേ—ഭുജബലിതിന്നാ-
ഭുജം ഞായിൽവേണ്ടിന്നതെല്ലാമേ.

അ. പ. ദുഷ്കരവരരാമകരവതിഹ
തസ്കരരായുള്ളൊരാർക്കിൽവിചാരിതം. (സൽഗു)

ച. ആളൊരാ കൗരവ ദുർജ്ജനമായിട്ടുള്ളവർതമ്മിൽ—പാർത്ഥനെ
യാത്രിയെവരൻ ചെയ്യാതെ—പാർത്ഥിവന്മാർ
പാർത്ഥീവയല്ലീലാ ഭൂഭരരെ!

വൃത്തവലാന്തകപുത്രമവാണി-
ക്ഷ്യത്യമിതോൽക്കാരലത്ത്വ ഗുരുചിതം. (സൽഗ്ഗ)

ഈ വരികളിൽനിന്നു് ശങ്കുണ്ണിയുടെ കവിതയ്ക്കുള്ള വിശിഷ്ടഗുണങ്ങൾ വായനക്കാൎക്കു് ഏറെക്കുറെ ഗ്രഹിക്കാമല്ലോ. നല്ല ഒഴുക്കം, പ്രസാദവും, ശയ്യാഗുണവും ഈ കവിയുടെ എല്ലാ കൃതികളിലും കാണുമാറുണ്ടു്.

പുന്നശ്ശേരി നമ്പി

പുന്നശ്ശേരി നമ്പി' എന്ന പേർ കേൾക്കാത്തവരായി മലയാളക്കരയിൽ ആരും ഇല്ലെന്നു പറയാം. കൈക്കുളങ്ങര വാരിയരെപ്പോലെതന്നെ ഈ മഹാത്മാവും അഗാധപണ്ഡിതനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വള്ളുവനാട്ടു പെരിമുടിയൂരംശത്തിൽ പുന്നശ്ശേരിയിൽ 1033 മിഥുനം 6-ാംതീയതി ജനിച്ചു. നാരായണൻ നമ്പി എന്നായിരുന്നു പിതാവിന്റെ പേർ. 1051-വരെ സ്വഗൃഹത്തിൽതന്നെ പാൎത്തുകൊണ്ടു് ചേലൂർ ഇട്ടിക്കേളപ്പൻ എന്നു വിളിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന കേരളവൎമ്മൻ ഉണ്ണിത്തിരിയുടെ അടുക്കൽ കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രവും അഭ്യസിച്ചു. പിന്നീടു് തൃപ്രങ്ങോട്ടു കിഴക്കേപ്പുല്ലുള്ള കുഞ്ഞുണ്ണിമൂസ്സതു് എന്നു വിളിക്കാറുണ്ടായിരുന്ന ശങ്കരമൂസ്സതിന്റെ അടുക്കൽ വ്യാകരണം, വൈദ്യം മുതലായ ശാസ്ത്രങ്ങൾ പഠിച്ചു.

1062-ൽ വിജ്ഞാനചിന്താമണി എന്ന സംസ്കൃതമാസികയുടെ ആധിപത്യം കൈയേറ്റു. എന്നാൽ ഒരു കൊല്ലം തികഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും ഗുരുവായ ശങ്കരൻമൂസ്സു് വാതപീഡിതനായിത്തീരുകയാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശുശ്രൂഷയ്ക്കുവേണ്ടി പത്രാധിപത്യം മറെറാരാളെ ഏല്പിക്കേണ്ടിവന്നു. ഗുരുനാഥൻ 1068 മകരം 18-ാം തീയതി ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞുവെങ്കിലും, നീലകണ്ഠശൎമ്മാ പത്രാധിപത്യം വീണ്ടും കൈയേല്ക്കുക ഉണ്ടായില്ല. ബാക്കി ജീവിതം സംസ്കൃതവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കായും മററും അദ്ദേഹം വിനിയോഗിച്ചു. പട്ടാമ്പി

സംസ്കൃതപാഠശാല, ആയുർവേദവൈദ്യശാല, അനാഥരക്ഷാശാല — എന്നിങ്ങനെ പല ധർമ്മസ്ഥാപനങ്ങളും അദ്ദേഹം നടത്തിവന്നു.

നീലകണ്ഠശർമ്മയുടെ കൃതികൾ മിക്കവയും സംസ്കൃതത്തിലാണ്. ഭാഷയിൽ രാമകൃഷ്ണവിലോമകാവ്യത്തിനു സുബോധിനീവ്യാഖ്യയും, ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രപ്രവേശിക, ചമൽക്കാരചിന്താമണി വ്യാഖ്യ, പ്രശ്നമാർഗ്ഗവ്യാഖ്യ — എന്നിങ്ങനെ അനേകം വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ ചമച്ചിട്ടുള്ളതേയുള്ളു. മലയാളത്തിലും സംസ്കൃതത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനു പ്രസംഗിക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നു. ഭാഷാപോഷിണീസഭയ്ക്കും സാഹിത്യപരിഷത്തിനും അദ്ദേഹം ആദ്ധ്യക്ഷ്യം വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്.

രാജയോഗികൾരസനാകണ്ഠതലത്തിലുള്ള
അണ്ടാർകളൂർന്നതടതുല്യമതാം ഫണീശം
ഉണ്ടാകയില്ലിളകണക്ക സരസ്യമാതക്ക-
ക്കണ്ടോട്ടുമർണ്ണനിറശ്ശുകവാശപിലസം

എന്നു ചങ്ങനാശ്ശേരി രവിവർമ്മക്കോയിത്തമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു് വെറും പരമാർത്ഥം മാത്രമാണ്. വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട് അദ്ദേഹത്തിനെപ്പറ്റി ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

മന്നെല്ലാം നിജകീർത്തിപൂർത്തിയതിനാൽ പാരിച്ചുപാലിക്കുമീ-
പ്പൊന്നമ്പൂരിയിൽനായിതൻറെ സരസച്ചൂടല്ലിനും കിഴില്ലുന്നിയേ
നത്യന്താദ്ഭുതമായിച്ചുവെന്നാകിയാൽ വന്നെന്നതും വന്നുപോം.
മന്നിന്ത്രാതിഗ്രന്ഥചിന്തയും കിടുകിടുന്നിടുന്ന വാഴുന്നപോൽ.

ജീവിതകാലം മുഴുവനും അഖണ്ഡബ്രഹ്മചര്യം അനുഷ്ഠിച്ചുപോന്ന ഈ മഹാശയൻ ശിഷ്യസമ്പത്തിൽ ഒരു ദ്രോണാചാര്യർതന്നെയായിരുന്നു. പൂർവ്വാചാരങ്ങളെ മുറുകെപ്പിടിച്ചിരുന്നതിനാൽ ആധുനിക പരിഷ്കാരികളിൽ ചിലർ അദ്ദേഹത്തിനെ യാഥാസ്ഥിതികശിരോമണിയായി ചിത്രണം ചെയ്തുവന്നുവെങ്കിലും അതുകൊണ്ടൊന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തിനു് ഒരു കുറവും വന്നിട്ടില്ല. ആമരണം വിദ്യാവിതര

ണത്തെ ജീവിതവ്രതമായി കരുതിപ്പോന്ന ആ മഹാത്മാവിനെ മലയാളികൾ ഒരിക്കലും വിസ്മരിക്കുകയില്ല.

കോട്ടയത്തു് അനിഴം തിരുനാൾ തമ്പുരാൻ

ടിപ്പുസുൽത്താന്റെ പടയോട്ടക്കാലത്തു് വടക്കുനിന്നും വന്നു് തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനെ അഭയം പ്രാപിച്ച കോട്ടയം രാജകുടുംബം തെക്കൻകോട്ടയത്തു നിലയുറപ്പിച്ചു. ആ ശാഖയിൽ 1028-ാമാണ്ടു് ജനിച്ച കവിയായിരുന്നു അനിഴം തിരുനാൾ തമ്പുരാൻ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ താമസം ചങ്ങനാശ്ശേരി വാഴ കൊട്ടാരത്തിൽ ആയിരുന്നു. 'ദൂതവാക്യം' ആട്ടക്കഥ മുതലായി ചില കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ചമ്പത്തിൽ ചാത്തുക്കുട്ടി മന്നാടിയാർ

ചിററൂർ ചമ്പത്തുവീട്ടു് മഹാത്മാക്കളുടെ പാദരേണുക്കളെക്കൊണ്ടു പരിപൂതമായിട്ടുള്ള ഒരു പ്രസിദ്ധകുടുംബമാണു്. സൂര്യനാരായണൻ എഴുത്തച്ഛനു് ചിററൂർമഠമിരിക്കുന്ന സ്ഥലം ദാനംചെയ്തതു് അന്നത്തെ ചമ്പത്തു കാരണവരും മററംഗങ്ങളും ചേർന്നാണു്. ചാത്തുക്കുട്ടിമന്നാടിയർ അമ്മമന്നാടിസ്യാരുടേയും കോനാത്തു രാമുമേനോന്റേയും പുത്രനായി 1032 മീനം 5-ാം തീയതി ഭൂലോകജാതനായി. ബാല്യത്തിൽ നല്ല ആരോഗ്യം ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ പത്തു പതിനെട്ടു വയസ്സായതിനു ശേഷമേ വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യു ഉണ്ടായുള്ളു. കോനാത്തു രാമമേനോനായിരുന്നു ആദ്യത്തെ ഗുരു. 1053-ൽ തിരുവിതാംകൂർ വക്കീൽപരീക്ഷയിൽ ജയിച്ചിട്ടു് മൂവാററുപുഴ പ്രാക്ടീസു് തുടങ്ങി. അക്കാലത്തു് അദ്ദേഹം ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെ മുഖം കാണിച്ചു് ചില പാരിതോഷികങ്ങളും വാങ്ങി.

ഹാലാസ്യമാഹാത്മ്യം എന്ന കിളിപ്പാട്ടു് എഴുതാൻ തുടങ്ങിയതു് മൂവാററുപുഴവച്ചായിരുന്നു. അതുപത്താമതു് അദ്ധ്യാ

യങ്ങളെല്ലാം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ട് അദ്ദേഹം കൊച്ചിയിലെ വക്കീൽപരീക്ഷയും ജയിച്ച് തൃശ്ശിവപേരൂരേയ്ക്കു താമസം മാററി. 1063-ൽ ജാനകീപരിണയം നാടകം ഭാഷയിലേയ്ക്കു വിവർത്തനം ചെയ്തു. അതിനുശേഷം 1064 മകരം 15-ാം തീയതിയാണ് ഹാലാസ്യം പൂർത്തിയാക്കിയത്. ഭാഷയിൽ ഇതേവരെയുണ്ടായിട്ടുള്ള കിളിപ്പാട്ടുകളിൽ എഴുത്തച്ഛന്റെ കൃതികളൊഴിച്ചാൽ പിന്നെ ഉത്തമമായിട്ടുള്ളത് ഹാലാസ്യമാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ അതിശയോക്തിയാവുന്നതല്ല. തർജ്ജമയാണെന്നു തോന്നിക്കുന്ന ഒററ വരിപോലും അതിലില്ല. അതുപോലെതന്നെ നാടകതർജ്ജമകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉത്തരരാമചരിതത്തിനാണ് മലയാളികൾ പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചുവരുന്നത്. ജാനകീപരിണയവും നന്നായിട്ടുണ്ടെന്നാണ് എന്റെ അഭിപ്രായം.

> തങ്കക്കൈത്തപ്പുവിനു സങ്കോചന്നിറംകെടുന്ന ജാനകിയെ
> ശങ്കവെടിഞ്ഞിഹ കണ്ടാം [illegible]

ഇത്യാദി ചില ജാനകീപരിണയപദ്യങ്ങളിൽ പുരോഭാഗികൾക്കു പല ന്യൂനതകൾ ചൂണ്ടിക്കാണിപ്പാൻ കഴിയും. ഒന്നാമതായി 'സങ്കോച'പദം ഒരു സ്വതന്ത്രപദമായി സാഹിത്യകവികൾ പ്രയോഗിക്കാറില്ല; രണ്ടാമതായി 'ശങ്കവെടിഞ്ഞിഹ' എന്നത് പ്രാസത്തിനുവേണ്ടി പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ട നിരർത്ഥകശബ്ദങ്ങളാകുന്നു. ഇത്തരം ന്യൂനതകളിൽനിന്നു വിമുക്തമായ ഏതെങ്കിലും ഒരു കാവ്യം—പ്രത്യേകിച്ചു തർജ്ജമ—എവിടെയെങ്കിലും കാണുമാറുണ്ടോ? ഉത്തരരാമചരിതത്തിലും അത്തരത്തിലുള്ള ചില ന്യൂനതകൾ കണ്ടുവെന്നു വരാം.

> "[illegible]-
> [illegible]
> [illegible]
> [illegible]."

> "[illegible]-
> [illegible]
> [illegible]
> [illegible]!"

ന് ചാരവൻകണ്ണിന്നിതാൻ മമതനുവിന്ന് നല്പപീയൂഷമാണെൻ-
ജീവൻ നീതാൻ ദ്വിതീയം മമഹൃദയമതാകുന്നു നീ സൌമ്യതാംഗി
ഏവം നീയിപ്രിയവാക്യം പലതുമനുസരിച്ചോതിയൊന്നിച്ചുവന്നി-
പ്പറവതതെന്ന കഷ്ടം ശിവശിവ! ഇനിയൊന്നതിന്നോതുന്നതേകം

ഒട്ടേറെ ഘോരമാകും ഘടഘടരവമോടങ്ങുമിങ്ങും ചലിച്ചാ-
കർക്കളീഭൂതമെന്നാ തെരുവിൻവഴിവുളരവമുത്തീട്ടുമിപ്പോൾ പണ്ടും
ഒട്ടുകൊന്നായ് ഗ്രസിപ്പാനലറിയ സേനയെയുമങ്ങെട്ടുന്നാട്ടിൽ
ചെന്നെത്തുന്നാട്ടിപ്പിലുൾക്കം വികടയമകുന്താടുന്നതായിടട്ടെ.

പേടിച്ചുവിളിക്കാനന്തരത്തിലലയും കംപീന്ദ്രകണ്ഠങ്ങളെല്ലാ-
ങ്ങളിലുഗ്രമാം ഘോഷമിതുയരുന്നതിനാൽ ശങ്കിച്ചിടുന്നു
ചട്ടം ഘോരകബന്ധബന്ധനിരയൊതുങ്ങുന്ന മുന്നതന്തർഗവാ-
യാത്രയോതൃതിയംവാന്ധ്യന്തമതിപ്പുരി വീഴുന്നിതാ.

ഇല്ലത്തിൽ പ്രിയവാഴ്കയെന്നുവേഴ്ചയോർത്തീട്ടുമില്ലയ്കയാൽ
പുല്ലായിട്ടുകളഞ്ഞുതൃണമെന്നോ പക്ഷമാതമപിച്ചില്ലഞാൻ
വല്ലാതുള്ളിതു കഷ്ടമെൻ പാപിയായിപ്പോയതോർന്നീക്കിലിക്കയാൽ
തെല്ലാഹന്തകരത്തിടത്തിലെയതിനാലെയെങ്കൽ പ്രസാദിക്കുവിൻ.

കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവയസ്സതൊട്ടുവളർത്തങ്ങുചലത്താൽവള-
ർത്തിട്ടുംപോറ്റുകയാൽ എറയുമൊന്നാമത്തുള്ളതൽക്കാറതയെ
കഷ്ടം ഭയേനികനാലയത്തിൽ വിട്ടു ഞാൻ പൊൻപക്ഷിയെ ദുഷ്ടനായി-
ഭൃത്യൻ ഞാൻ നരിമുന്നിലെ ബലിപശുവായ് കാലനു നൽകുന്നിതാ.

ഈമാതിരി രസപദ്യങ്ങളാണ് ഉത്തരരാമചരിതത്തിൽ അധികമായി കാണുന്നതു്. തർജ്ജിമയായിരുന്നിട്ടുപോലും രസാനുഗുണമായ ശബ്ദങ്ങളെ പ്രയോഗിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ കവി വേണ്ടിടത്തോളം നിഷ്കർഷിച്ചുകാണുന്നു. ഈ കവി സ്വതന്ത്രമായിട്ടു് യാതൊന്നും രചിച്ചിട്ടില്ലല്ലോ എന്നൊരു മനസ്താപത്തിനു് മലയാളികൾക്കു വകയുണ്ടു്. പൂർവ്വകവികളോടുള്ള ബഹുമാനാതിരേകത്താലാണു് താൻ അതിലേക്കു ശ്രമിക്കാതിരുന്നതെന്നു് അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു് സ്മരണീയമാകുന്നു. യൌവനാവസ്ഥയിൽതന്നെ അദ്ദേഹം ശിവംഗതനാകാതിരുന്നുവെങ്കിൽ ഒരുപക്ഷേ സ്വതന്ത്രകാവ്യങ്ങൾ വല്ലതും നമുക്കു സമ്മാനിക്കുമായിരുന്നു. 1050 വൃശ്ചികം 14-ാം തീയതി അദ്ദേഹം പരലോകം പ്രാപിച്ചതു് മലയാളത്തിനു് ഒരു തീരാനഷ്ടം തന്നെ.

ഒറവങ്കര നീലകണ്ഠൻ നമ്പൂതിരി

കൊച്ചിസ്റ്റേറ്റിൽ പൂവന്നിശ്ശേരിയിൽ ഒറവങ്കര ഇല്ലത്തായിരുന്നു നീലകണ്ഠൻനമ്പൂതിരിയുടെ ജനനം. അദ്ദേഹത്തിൻെറ പിതാവായ ശങ്കരൻനമ്പൂതിരി നല്ല മന്ത്രവാദിയും 'ചാത്ത'സേവകനുമായിരുന്നു. നീലകണ്ഠൻ നമ്പൂതിരിയുടെ ജനനത്തെപ്പററി ഒരു ഐതിഹ്യമുണ്ട്. ശങ്കരൻ നമ്പൂതിരിയുടെ സേവാമൂർത്തിയായ ചാത്തൻ, തൻെറ ഭക്തൻെറ സംശയനിവാരണാർത്ഥം അന്തർജ്ജനത്തിൻെറ വയറു കീറി പുരുഷപ്രജയെ എടുത്തു് അദ്ദേഹത്തിനു കാണിച്ചുകൊടുത്തു എന്നും നമ്പൂതിരി പരിഭ്രമിച്ചു് കുട്ടിയെ കൊന്നുകളയരുതേ എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചുവെന്നും അടുത്ത ദശമാസദിവസത്തോളം ഗർഭസ്ഥമായ ശിശുവിനു് സ്പന്ദനം ഉണ്ടായില്ലെന്നും ആണു് കഥ.

നീലകണ്ഠൻനമ്പൂതിരി 1032 ഇടവം 25 ാം തീയതി തൃക്കേട്ടനക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവിനു് രണ്ടു വേളികളുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ മൂത്തപത്നിയുടെ ജ്യേഷ്ഠപുത്രനായിരുന്നു നീലകണ്ഠൻനമ്പൂതിരി. ദ്വിതീയപത്നിയുടെ പ്രഥമപുത്രനായ ശങ്കരൻനമ്പൂതിരിയുടെ അടുക്കലായിരുന്നു ഈ ബാലൻ വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തതു്. ഉപനയനാനന്തരം ആലുവായ്ക്കുസമീപമുള്ള കടുങ്ങല്ലൂർ മാവേലിമനയ്ക്കൽ താമസിച്ചു്, കാപ്ര ഇല്ലത്തെ ഓതിക്കൻനമ്പൂതിരിയുടെ അടുക്കൽ വേദാഭ്യസനം നടത്തി. 1047-ൽ സമാവർത്തനം നടന്നു. തദനന്തരം കൊടുങ്ങല്ലൂർ വിദ്വാൻ കുഞ്ഞുരാമവർമ്മ ഇളയതമ്പുരാൻെറ അടുക്കൽ കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളും സിദ്ധാന്തകൌമുദിയുടെ പൂർവ്വാർദ്ധവും തർക്കസംഗ്രഹവും പഠിച്ചു. അവിടെ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു് ഒരു അനദ്ധ്യായദിവസം അദ്ദേഹം കുളിയും തേവാരവും കഴിഞ്ഞു് ഇല്ലത്തെ തളത്തിൽ കിടന്നു മയങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കെ അതിലാവണ്യവതിയായ ഒരു സ്ത്രീ അടുത്തുചെന്നു് സൌന്ദര്യലഹരിയിലെ,

"കവീന്ദ്രാണാം"

എന്ന ശ്ലോകം ചൊല്ലിക്കൊടുത്തിട്ടു് അതു് ചൊല്ലി പഠിച്ചുകൊള്ളുവാൻ ഉപദേശിച്ചതായി അദ്ദേഹം സ്വപ്നം കണ്ടുവത്രേ

ത്ത ഉപദേശം അനുസരിച്ച് അദ്ദേഹം പ്രസ്തുത ശ്ലോകത്തെ ഒരു മണ്ഡലക്കാലം ഉരുക്കഴിക്കയും പിന്നീട് കൊടുങ്ങല്ലൂർ ശ്രീ കുറുംബാക്ഷേത്രത്തിൽ സംവത്സരഭജനം നടത്തുകയും ചെയ്തു. ഭജനം അവസാനിപ്പിക്കുന്ന ഒടുവിലത്തെ മണ്ഡലകാലത്ത് അദ്ദേഹം മൌനവ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചുവെന്നു മാത്രമല്ല അത്താഴപ്പൂജയ്ക്കു നിവേദിപ്പിച്ചിരുന്ന നാഴിപ്പാൽ അല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ഭക്ഷിക്കാറുമില്ലായിരുന്നു. അങ്ങിനെയാണു് അദ്ദേഹം കവിയായതെന്നു പറയപ്പെടുന്നു. വെണ്മണി നമ്പൂരിപ്പാടന്മാർ, കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാർ, കാത്തൊള്ളി അച്യുതമേനോൻ മുതലായവരുടെ നിരന്തരസാഹചര്യം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാവാസനയെ പരിപോഷിപ്പിച്ചു.

1037 മുതല്ക്കു് 1040 വരെ നീലകണ്ഠൻനമ്പൂതിരി, കൊച്ചിവീരകേരളയത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെയും, വിഷവൈദ്യൻ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെയും ഈശ്വരസേവകനായിരുന്നു. 1058-ൽ അദ്ദേഹം വിദ്യാഭ്യാസം നിറുത്തിയിട്ട് ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധർമ്മപത്നി ഒരുകൊല്ലമേ ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളു. ഒരിക്കൽ ഇല്ലത്തിനു് അക്കരെയുള്ള ശ്രീകണ്ഠേശ്വരക്ഷേത്രത്തിലേക്കു് തോണിയിൽ കയറി പോകവേ, വഞ്ചി മറിഞ്ഞെങ്കിലും ഈശ്വരകടാക്ഷത്താൽ അദ്ദേഹത്തിനു ജീവാപായം നേരിട്ടില്ല.

ഈ സംഭവത്തെയാണു് താഴെ ചേർത്തിരിക്കുന്ന സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

ചേതഃ നായി തേ ഭാഞ്ജി നദ്യാമ്പ്രദ്യോതശാലിനി!
അസ്മദാമാപരാഹം സരഭസമാരിനിസന്ധ്യായാഃ
സ്വമനസ്സ്വേശ്ച്ചേളം ബോ—ദിഗ്ദൃശോ മാസേശ്വ്വവാസരേതസേ തരേ-
ഷ്വേപി വിശേഷോജാതഃ—ശിവപദസേവാൽമൃത്യു സ്യമേ.
മിക്കാതനസ്ധ്യമനാമകേതികടിലെ തീവ്രപ്രവാഹയപനി
ത്സ്യോമ്ഭരാചരിതാംബ്യുവർവാപഷിലയ പാരേ സമീലർക്കണ്ഠേകേ
ഘോരസ്രോതസി വർഷവാതപരിഷേ മജ്ജാൽക്ഷമാമണ്ഡലേ
കാലേമനാനന്തഃക്ഷണം ഭ്രിയതമേ സന്ത്രസ്യചിത്തോഭവ.
ഭേദപ്രസാന്ദ്യമാകരസ്യമേദം തവമ്മശ്ബ്ലൂതഹാസപരിചിതം
അപരിദൃശ്യമിതഃപരമിത്യഹോ ക്ഷണമചിന്തയമന്തരഹം തദാ
ചരീമായമുൽതരാമരസ്രവം-ജ്ലീലയാ ച ഹസീതനഹരിണാ
സ്വയേരണ്ണവമതേഞ്ഞ്രാ ച തേ നമന്നീന്ദ്രമുള്ളുസയായതേ,

1082 ൽ നീലകണ്ഠൻനമ്പൂതിരി ഐരാണിക്കുളത്തി ല്ലത്തെ മൂപ്പീന്നിൻെറ പേരിൽ ജീവനാംശത്തിനായി ഒരു വ്യവഹാരംകൊടുത്തു. ആ കേസ്സുനിമിത്തം കുറേക്കാലത്തേക്ക് അദ്ദേഹത്തിനു വലിയ വലച്ചിൽ നേരിട്ടു. അതിനെയാണു്,

നീതിജ്ഞീശ ഭവാൻ ബ്രാഹ്മണനായിന്നാദികൾക്കെഴുമെന്നൊരുവാർത്തയും തഥാ ഈയം-
ബ്ഭ്രാന്തിയുമിപ്പുത്തജ്ഞാനും ഗ്രന്ഥസമതിയിലിവർക്കൊത്ത കാരണമിക്കാലമി
ഹാ! ത്രയംവാദമില്ലാതിവർക്കുപരവിധിയോളമാർപ്പു കന്ദരീനം
ത്രാത്രവെ പൂർവ്വജന്മപുണ്യത്തിനുകാരണനായ് വന്നതൊരന്നപോലെ.

പദ്യത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഈ പദ്യം സ്ഥാന ത്യാഗംചെയ്ത കൊച്ചി മഹാരാജാവിനു് കവി അയച്ചതായ സമർപ്പണപദ്യങ്ങളിലൊന്നാണു്.

1090 മകരത്തിൽ മൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാ തിരുമന സ്സിലെ അമ്മച്ചിയ്ക്കു പിടിപെട്ട രോഗംനിമിത്തം ചില മന്ത്രവാദങ്ങളും ഭഗവതിസേവയും നടത്തുന്നതിലേക്ക് നീല കണ്ഠൻനമ്പൂതിരി തിരുവനന്തപുരത്തു വരികയും ആ അവ സരത്തിൽ മഹാരാജാവു് നമ്പൂതിരിക്ക് ഒരു കല്ലുവച്ച മോ തിരം സമ്മാനിക്കയും ചെയ്തു.

1091-ൽ അദ്ദേഹത്തിനു നേരിട്ട ശരീരാസ്വാസ്ഥ്യം ക്രമേണ വർദ്ധിച്ചുവന്നു. 1092 ചിങ്ങം 12-ാംതീയതി അദ്ദേ ഹം ചരമഗതിയെ പ്രാപിക്കയും ചെയ്തു.

എന്തോരഹസ്സുമുവാകിലും കെട്ടവതിന്നല്ലോജനസ്സന്തതം
നിൻതൃക്കാലിണയാത്മയിപ്പുതുപുകഴ്ന്നീടും ഭഗണനായികേ
എന്തിക്കാരണമത്രമേ മീയതന വിൽക്കില്ല ഭസ്മീഭാമയീ
ചിന്തിപ്പാനതിനെ മിയം തനസിമെ വാഴ്വുന്നവയ്യുന്നതോർൻ.

ഇതാണു് അദ്ദേഹം രചിച്ച അവസാനപദ്യം. അതു് മരി ക്കുന്നതിനു നാലഞ്ചു ദിവസങ്ങൾക്കു മുമ്പുണ്ടാക്കിയതാണു്. വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടു് ഒറവങ്കര നമ്പൂതിരിയെക്കു റിച്ചു് ഒരു ശ്ലേഷയാശ്ലോകം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

അപ്പം ചോരലവിട്ടുന്നപോക്കിളകസീതയല്ലന്നവൻ ചന്തിമെ-
ഴുളുംപിൻതെളിവാക്കവിക്കെതെമതിൽ ചെയന്നതൊക്കെട്ടൊത്തഹോ
മെല്ലം ചൊന്നതടിസ്പക്ഷാവഗുണകിഞ്ജാതിത്തവാക്കവമയെ്-
ത്തപ്പിത്തപ്പിവരുന്നതും കവിയുമിത്തുമിത്വരസം.

ഒറവങ്കര നീലകണ്ഠൻനമ്പൂതിരിയെ 'രാജൻ' എന്നാ ണു് എല്ലാവരും വിളിച്ചുവന്നതു്. ആ പേരു് എങ്ങനെ വന്നുചേർന്നുവെന്നു് കവി തന്നെ വ്യക്തമാക്കീട്ടുണ്ടു്.

തർക്കശാസ്ത്രമവനീസുരസ്യ തേ ഭോ ജനിപ്പതിനു വന്ന കാരണം
വ്യാജധീനമഥ ചെയ്തു കേൾപ്പതിന്നീ ജനത്തിനഭിലാഷമേയതേ.

എന്നു വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ചോദിച്ച ചോദ്യത്തിന് കവി പറഞ്ഞ സമാധാനമാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്.

നേരോടിക്കണ്ട തർക്കം തടജഠരിയുടെ വൈവരം ചൊല്ലിടാം തെല്ലുകേൾപ്പിൻ
നേരേയോരണ്ടുമാരെ ഈ മഹിതകവേ മുന്നമുണ്ടായിരുന്നു
പാരം ഗ്രന്ഥായി ജ്ഞാവഹ തിമുഴച്ചെയ്തു കൃതമെങ്ങളുടേറ്റു
കരടാരേറകിടന്നു ചിലതിനൊട്ടു ചിലർ ഉളവലോകനടന്നു
ചാലേ തല്ലാജമുഞ്ചം തവരജനായ് പിളുടപ്പുവകരം.
ഞാനേ ഞണ്ടാളകൾക്കന്നിന ചിലപരിഹാസങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു ഞാൻ
കാലോകൾക്കുള്ളതിച്ചത്തിനുമുള്ളവനായ ഞാൻ ജനിച്ചു.
കാലത്താൽ പെട്ടെന്നു കവി വരില്ലെന്നു തരമുണ്ടു ഞാനും നിനച്ചു.

നമ്പൂതിരി പരമശാന്തനും സുശീലനും പരോപകാരിയുമായിരുന്നു. പ്രാണൻപോയാലും അസത്യം പറകയില്ലെന്നൊരു ദൃഢവ്രതക്കാരനായിരുന്നതിനാൽ ചില അപകടങ്ങൾ പററീട്ടില്ലെന്നില്ല. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം ഒരു (Nuisance Case)-ൽ അകപ്പെട്ടു. ആ സംഭവത്തെ കവിതന്നെ വർണ്ണിക്കട്ടെ.

ഇക്കാവമ്മയുടെ കേടതീർന്നു കുളമുണ്ടാക്കിച്ച മുമ്പാലേ ഹേ-
മന്താരംഭകഴിവോളമെന്നകപുറത്തെക്കായ് പുറപ്പെട്ടു ഞാൻ
നിഷ്കർഷിച്ചൊരു കെട്ടു പോക്കറ്റിൻ നേരേ കിഴക്കിപ്പുറം
നില്ക്കും കാറ്റിലാടക്കടക്കവർന്ന സമ്മേളിച്ചു സംഭവം.
വന്നു പോലീസുകാരൻ ചിലർ "ഭവാനൊന്നിങ്ങു വരേണമിന്നൊരു"
എന്നായി "എന്തിനെന്നാ"യതുവഴി സ്റ്റേഷനിൽ കൊണ്ടുകേറി
അന്നിൽ സ്റ്റേറ്റൊപ്പു നയകുലരിപുവാം സ്റ്റേഷനാപ്പീസറോടും
പിന്നേയും പിന്നെയും ഞാനവരൊടു ചെയ്തിട്ടിവിട്ടില്ല നമ്മെ.
ആരായാലും ഘോരമജ്ഞനതിനിവിടത്തിൽ കേസുവന്നിരുന്നു.
ചാരത്തു ചെണ്ടിലയക്കുകവിടെവരണമെന്നിന്നുമെന്നോടുമെല്ലാം
നേരേ കല്പിച്ചു പക്ഷ് കാരവർക്കുള്ളതിലും ചൊല്ലിനിൽക്കേണമെന്നും-
ക്കാരുണമന്നേൽ വരട്ടെ വർവവനിതിതരോ സ്റ്റേഷനാപ്പീസർ ചൊന്നാൻ.
സത്യമണ്ടോ വിവേകസമ്പത്തിലച്ചെത്തിച്ചു തെറ്റുള്ളതോ
ധിക്കാരം ചെയ്തുപാസ്സാക്കിന്നതുവരികൃതമെന്നു ചൊല്ലിക്കൊന്നാൽ
ഞാനാർക്കുതിൽ പാരസ്യം പറയിക്കുകയില്ലെന്നു കൊല്ലുന്നില്ലു-
മിക്കക്കാപ്പസ്സാണ് കൾപ്പിച്ചിയുടിതിസ്ഥിരം ചൊല്ലിനേൻ നല്ലവണ്ണം.

ഇങ്ങനെ പറയവേ ഭരിക്കു മന്ത്രി വാക്യം പൂജ്യവാളിതെ-
പ്പതിയന്നിയമക്കാർക്കായ് ഭദ്രം കൈയേറ്റു പിറിഞ്ഞു ഞാൻ
വിതതകളുകം തത്സമന്തത്തിനകത്തുവസിച്ചുകൊ-
ണ്ടതിരയതിമർന് പിറേപ്പുക്കം ജയിച്ചു ജയിച്ചു ഞാൻ.

ന്യായാധിപതിക്ക് രാജൻനമ്പൂരിയെ നല്ല പരിചയമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയാൽ കൊള്ളാമെന്നുള്ള മോഹത്തിനാൽ, അദ്ദേഹം ചില ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിച്ചു. ഒരു കള്ളം പറഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ രക്ഷപ്പെടാമായിരുന്നു. എന്നാൽ നമ്പൂതിരി ഉണ്ടായ പരമാർത്ഥമൊക്കെയും തുറന്നുപറഞ്ഞു. ന്യായാധിപതി വിഷമിച്ചു; ഒടുവിൽ ഒരു ഒഴികഴിവുണ്ടാക്കി അദ്ദേഹത്തിനെ വെറുതേ വിട്ടു.

''എന്നെക്കൊടുതിയിസ്മരിച്ചു സമയത്തിങ്കാത്തുകൊണ്ടായതാ-
ണെന്നും നീതിനിഷ്ഠമായവിധമാണെന്നും വിദ്വജ്ജനാലികൾ
ഇന്നുമെന്നുമെന്റെ ചരിതമായറിവാൻ ഗ്രന്ഥനാലാവതു-
ള്ളെന്നും തോന്നവരെന്നും വരികയാൽ പേസ്സായിരിക്കേസ്സാകവേ.''

നമ്പൂതിരിയുടെ മറ്റൊരു ഗുണം ഫലിതമാണ്. ഫലിതസമ്മിശ്രമായ കവിതാനിർമ്മാണത്തിന് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സാമർത്ഥ്യം അന്യാദൃശമായിരുന്നു.

ചാതുര്യം ചേർന്നിട്ടും സൽകവിതകൾക്കൊട്ടും തീർന്നിയപ്പതർന്നു-
ക്കൊണ്ടുപ്രാസം നിറച്ചും ഫലിതമധികമായ് രാജയിപ്പൻ ചമച്ചും.

എന്നിങ്ങനെ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനും,

'ദോഷം കൂടാതെ തീപ്പൻ പടുമതി ഫലിതത്തിന്നു രാജാവും—'

എന്നു വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാടും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു പരമാർത്ഥമാണ്.

നീലകണ്ഠൻനമ്പൂരി സ്വയമേവ വിരക്തനും യശസ്സിൽ താല്പര്യമില്ലാത്തവനും ആയിരുന്നു. പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ക്ഷണികതയെപ്പറ്റി ദൃഢബോധമുണ്ടായിരുന്നു. കവി,

'ശ്രീയുതനാകേണമെന്നോ സപദി മമ വിപ-
ത്തൊന്നു പോക്കേണമെന്നോ
വയ്യാതപ്പംനൽകുവോരെന്നു വലിയൊരു വിജയം
മേൽക്കുമേൽ ചേർക്കുവാനോ'

പ്രാർത്ഥിക്കാതെ,

''നിൻപാദം പൂജിക്കുവാൻ മേ വരമരുളുകയേ വേണ്ടതാവശ്യമീശേ''

എന്നാണ് ദേവിയോട് യാചിക്കുന്നത്.

ഞാനെന്നോ ചേർന്നമ്മയേ! ഫലതവാക്കുളിയോഗത്തിലെന്നാകെയൊക്കെ
മാനം കൂടാതെ കേളി ശിവശിവ! പലമാതിരിക്കളിയും ചൊല്ലിയാടി
തന്നായ സൽക്കളൻ നടനടന മൊരികൾ വന്നധ്വം കൂടിയാടി-
പ്പാണോർ ചൊല്ലി ശിവേ നടിക്കേട്ടതിനിത്തിരിനിത്രകൾ ന്ത്തമെല്ലാം.
ഞാനോ രാജന്നെങ്ങുമിന്നാണിഹവരവേവിഷയങ്ങളെന്നിനിപ്പാക്കസായി-
പ്പാർക്കനെന്നല്ലയെന്നിക്കണ്ട വിദ്രമതിൽ മമ ലോണങ്ങളെന്നാരോ

സ്വാന്തം പൊൽത്താലിതെതാകണോരു വിവരവുമില്ലിതിനിത്തിരിക്കാം—
ണ്ടെന്നും കല്പിയ്ക്കുന്നിന്നപ്പുറമിളമകൊണ്ടിക്കൊണ്ടിക്കുടയോ,

ഈമാതിരി പദ്യങ്ങളിൽ പരിസ്ഫുരിക്കുന്ന നിർവേദമാണു് നമ്പൂതിരിയെ വെണ്മണിപ്രഭൃതികളിൽനിന്നു വേർതിരിച്ചു നിർത്തുന്നതു്.

തിരുവനന്തപുരത്തുവെച്ചു് രാജർഷിയായ ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ തമ്പുരാന്നു് അടിയറ വെച്ചതായ

മർത്ത്യാകാരേണ ഗോപീവസനനിരകവർന്നോരു ദൈത്യാരിയെന്നാൻ
ചിത്തേ ബന്ധിച്ചുവെച്ചീടരുവതുപനീതിച്ചുതീറില്ലപക്ഷേ
പൊൽത്താർമാതാവിതാ തൻകണവനെവിട്ടുവാനത്തുയിക്കുന്നദാസീ-
വൃത്ത്യാന്നിത്യം മവാരനെക്കനിവവളിലൃദിക്കല്ല കാരുണ്യരാശേ.

എന്ന പദ്യത്തിൽപോലും കവിയുടെ നിർവേദമാണു് കൂടുതൽ പ്രകാശിക്കുന്നതു്. ഈ പദ്യം മാത്രമേ എഴുതീട്ടുണ്ടായിരുന്നുള്ളു എങ്കിലും രാജൻനമ്പൂതിരി മഹാകവിപദത്തിനു് അർഹനായിത്തീരുമായിരുന്നു.

രാജൻനമ്പൂതിരിയുടെ കൃതികൾ:—

അനാഗസ്തോത്രം, ഭൈമീകല്യാണം നാടകം, അഴകാപുരിവർണ്ണന, സ്വയംവരസ്തോത്രം, ഒരു ഭാണം, ഗുരുസ്തോത്രപഞ്ചകം, കചോലവൃത്തം പാട്ടു്, അംബോപദേശം തിരുവാതിരകളി, ദേവീസ്തവങ്ങൾ നാലു്, ദേവീവ്യപാശ്രയസ്തോത്രം, അംബികാവിംശതി, സ്ത്രീസ്തവം, അംബാസ്തവം, രാമനാമമാഹാത്മ്യം, കൃഷ്ണാവതാരാഷ്ടകം, ഇന്ദുമ്നൻ (മൂന്നു സർഗ്ഗം) കുമാരസംഭവം നാലാംസർഗ്ഗം, ആരോഗ്യസ്തവം, ലക്ഷ്മീസ്തവം, ഒരു പ്രാർത്ഥന, കൊച്ചീത്തീവണ്ടി, കാളീസ്തവം, ചെങ്ങല്ലൂർമന, ദേവീമാഹാത്മ്യം, നാരദചിന്ത (പാട്ടു്), കാളിയമർദ്ദനം (പാട്ടു്) സരസ്വതി സ്തുതി (പാട്ടു്), രുഗ്മിണീസ്വയംവരം വഞ്ചിപ്പാട്ടു്, സ്വയംവരസ്തോത്രം, ബാലോപദേശം, നാരദോപഖ്യാനം, കചോലവൃത്തം ഓട്ടൻതുള്ളൽ, ഒരു കൊലക്കേസ്സ്, ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം (ഒരുഭാഗം) എഴുത്തുകൾ, ഒറ്റശ്ലോകങ്ങൾ.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പല കൃതികൾ ജീവിതദശയിൽ തന്നെ നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയിട്ടുണ്ടു്. പരമസാത്വികനായ ഈ മഹാകവിപോലും അംബോപദേശം എഴുതി തന്റെ തൂലികയെ മലിനപ്പെടുത്തിയതു് കലികാലവിലസിതമാണെന്നു വിചാരിക്കാനേ നിവൃത്തിയുള്ളു.

ഒറവങ്കര ഒരു നിമിഷകവിയായിരുന്നില്ല; അതിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ഭ്രമവുമില്ലായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാസരണി ഒന്നു പ്രത്യേകം തന്നെ. ഉചിതമായ ശബ്ദങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു് രമണീയമായ അർത്ഥത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനു് കഴിവുണ്ടായിരുന്നു.

'മിതം ച സാരഞ്ച വചോഹി വാഗ്മിതാ' എന്ന പഴമൊഴി അനുസരിച്ചു നോക്കിയാൽ അദ്ദേഹം മഹാവാഗ്മിയായിരുന്നു എന്നു് നിസ്സംശയം പറയാം. മിതമായ ശബ്ദങ്ങളെക്കൊണ്ടു് വിപുലമായ അർത്ഥത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുക, മുഴക്കോളും പ്രാസം നിറയ്ക്കാതെയും എന്നാൽ ശബ്ദഭംഗിക്കു കോട്ടം തട്ടാതെയും പദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുക, സ്ഥായിയായ രസത്തിനു വിച്ഛിത്തി വരുത്താതെ ഫലിതം തട്ടിവിടുക—ഇവയൊക്കെയും ഒറവങ്കരയുടെ കവിതയ്ക്കുള്ള വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ മിക്കവയും അർത്ഥഗർഭങ്ങളായിരിക്കുന്നതിനാൽ, ചില ശ്ലോകങ്ങൾ വായിക്കുന്ന മാത്രയിൽതന്നെ അർത്ഥബോധമുണ്ടായില്ലെന്നു വരാം. മാതൃകയ്ക്കായി സംസ്കൃതവൃത്തത്തിലും ഭാഷാവൃത്തത്തിലും ഉള്ള ഏതാനും വരികൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

കുചേലവൃത്തം തുള്ളൽ.

ഈവിധമുള്ള മനോരാജ്യത്താലാവൃതമതിയായ് വന്നു കുചേലൻ
ആവഴിയകലവുമാതപതതിയെയുമവധിയിലുമറിഞ്ഞീടാതെ
തിരകളടിച്ചതിനിർമ്മലമാകിന ചാരുപയോനിധിതീരമണഞ്ഞു
തരണിസഹസ്രമുദിച്ചതുപോലെ കരയിൽ വിളങ്ങും ദ്വാരക കണ്ടു
വിരവൊടു കൊടിമരമുടിയിലുയർച്ചൊടിനിരകളുമേറ്റം കൂത്താടീടുന്നു
കരുണാനിധിയെക്കാണ്മാനിക്കരെ വരുമോരോ ഭക്തജനങ്ങളെയെല്ലാം
വരു വരുവെന്നിഹ കൈകാട്ടിവിളിച്ചരികിലണപ്പാനെന്നതു തോന്നും
അക്കടലുക്കുകടന്നു മഹീസുരനപ്പുരിയതിലസമയംതന്നെ
ഉൽക്കടപരമാനന്ദമഹാബ്ധിയിലുൾക്കൂടിത്തിരമറിഞ്ഞു കുചേലൻ.

കാളിയമർദ്ദനം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടു്.

(ഗോപകുമാരക—എന്ന മട്ടു്)

അക്കടൽവർണ്ണനന്നക്കടൽവാരത്തിലുൽക്കടകോപത്തോടും—തന്റെ
തീക്കട്ടദൃഷ്ടിയാൽ ലോകമശേഷത്തെ നോക്കിടുന്നോരതികൾ
കാളസർപ്പപ്രവരന്മാരായിവാഴുന്ന കാളിയഫണിവരൻ—പാരം
കാളംവിഷത്താലെ കാളിന്ദിയിൽജലം നീളെത്തിളപ്പിച്ചീടുന്നു

മീനാദിയായനേക നാനാജലജന്തു ദീനതപൂണ്ടയാലേ—ശിവ
മാനമകന്നിരിച്ചലിച്ചീടുന്ന ഫേനാവലികളോടും
മാനത്തുകൂടിപ്പറന്നീടുന്ന ശ്യേനാദിപക്ഷികളും—കൂടി
താനേ ചിറകുകരിഞ്ഞു പതിക്കുന്നിതന്നേരം തോയംതന്നിൽ
ആഴത്തിൽതട്ടിയ വമ്പുകരകേറിപ്പാഞ്ഞീടുന്ന മറ്റുംതോയം—ബദ്ധ
കായ്കും കുസുമവും ചേരും മരങ്ങളും ന്യായമിതം കറിയായി
തീരങ്ങളിലുള്ളൊരാരാമമാലത്തിൽ ചേരുന്ന വള്ളികളും—കട
ന്നരങ്ങളൂന്ന വൃക്ഷങ്ങളും കൂടി പാരം കരിഞ്ഞുപോയി
ഏറിയജീവജാലങ്ങളെ രക്ഷിക്കുമാറുള്ളൊരിപ്പുഴയിൽ—പെരു
മാറ്റതിന്നുമൊട്ടുവിശന്നകതാരിലുറച്ചു ഭീഷ്ണൻ
പൊക്കമോടായതിൻവക്കിൽകരിഞ്ഞങ്ങുനില്ക്കും കടമ്പുതന്റെ—മേലിൽ
ചിക്കെന്നുകേറിക്കുതിക്കുമതിപ്പുകഴാളവെച്ചാടീടിനാൻ
കന്നിതോക്കുളും ഇരുതപമേറുന്ന മുകുന്ദന്റെ കായമതി—ലുടൻ
ചെന്നങ്ങുവീണൊരുതിരത്തു തീരത്തുചെന്നങ്ങുകേറിവെള്ളം
തങ്ങളൊളുകളുപോലെ തന്നതിന്റെ തലയിലേറിച്ചെന്നു—പുള
കൊണ്ടലേണിറിന്റെകൊമ്പുപിടിച്ചുയർന്നു കുതിച്ചുചാടി
പിന്നെയുംപിന്നെയുമുന്നതമായ തന്നിൽകയറിയുടൻ—നന്ദ
നന്ദനൻ മന്ദാനന്ദനാമിനീതോയത്തിൽച്ചെന്നങ്ങുചാടിടിനാൻ
ആരുകലങ്ങിമറിഞ്ഞുകരകളിൽ കേറിയലഞ്ഞിടുന്ന—തണ്ണീ
രിൽ കറിഞ്ഞും ഉഴഞ്ഞും ഇടിച്ചുമാടിൻ കളിച്ചു പാരം.

മൂലാധാരങ്ങളിൽനിന്നുയരുന്നാഗ്നിയിൽ ചൂടുണ്ടായതി—
ന്മേലെ പതിപാരത്തിലുള്ള പദ്മം ഓമ്നായിലമൃതസൂവം
ചാലെ നിത്യമൊഴുകിടുന്ന ഉദരപ്പൂവിലാണെന്നുള്ള സ—
ന്താലോകത്തിന്നുതൃപ്തമായ വഴിയേകിട്ട നരുക്കാരോൾ.

നരിക്കുഴി ഉണ്ണീരിക്കുട്ടിവൈദ്യൻ.

ഇദ്ദേഹം ശ്രീകൃഷ്ണചരിതത്തിന്റെ രീതിപിടിച്ചു് ഹരിശ്ച ന്ദ്രചരിതത്തെ പത്തു സർഗ്ഗത്തിലുള്ള ഒരു മണിപ്രവാളകാവ്യമായി രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1071-ൽ അച്ചടിച്ചു. "സരളങ്ങളായ സംസ്കൃത പദങ്ങളേയും മലയാളപദങ്ങളേയും ഭംഗിയിൽ ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ കൃതിയെ ശ്ലേഷാദ്യലങ്കാരങ്ങൾകൊണ്ടും പ്രാസങ്ങൾകൊണ്ടും നല്ലവണ്ണം ഭൂഷിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു് വായിക്കുന്നവൎക്കു് അനല്പമായ സന്തോഷം ജനിക്കുന്നതാകുന്നു" എന്നു് ചാത്തുക്കുട്ടി മന്നാടിയാർ ഈ പുസ്തകത്തെപ്പററി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

"ത്വരിതം കേറിസ്സമിച്ചു മന്നവേന്ദ്രൻ"
"ദ്വീപതീന്ദ്രനെ ദഹിക്കകിലഗ്നി"
"അഗസ്ത്യ തെല്ലുമിവ ചെയ്തില ചൈതന്യം"
"ഇന്ദ്രിലോകിയിൽ മാൽസ്സാനനായ്"

എന്നിങ്ങനെ പലേടത്തും കവി ദുസ്സ്വാതന്ത്ര്യങ്ങൾ കാണിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നിരുന്നാലും,

തെളിഞ്ഞു മേഘം സായകത്തിൽ വിളങ്ങിനോരപ്പുരി കണ്ടനേരം
ജലത്തിലസ്വപൂർപുരി സ്വയമ്പ്രാ പ്രതിബിംബിച്ചതിതെന്നുതോന്നി
അനന്തരം തല്പ്രിയയാ മനോജ്ഞം നിരന്തരശ്രീകമനന്തസൗധ്യം
പുരന്ദരാരാതി സമാനിഷേവ്യമൂർത്തികൾതൻ തിരുമേനിപോലെ
വിശാലപക്ഷസ്ഥലശോഭഹാരം ശോഭാകരാളംപതി തന്നിശാന്തം
ശശാങ്കചൂഡതപമൗലിചിത്രം വൃഷാങ്കനാമീശപുരന്നൊന്നുപോലെ
അനന്തരാക്ഷം മണിമന്ദമാലം മനോഹരം വീട്ടകത്തും വിശാലം
നിരന്തരശ്രീകമമാത്യഗേഹം സമന്വയാതാ നിപുണമക്ഷ കണ്ടാർ.

ഇങ്ങനെയുള്ള നല്ല വർണ്ണനകളും,

മുടങ്ങലെന്നതിനാന്തരാത്മാ പ്രിയായ് ശോകായ ച പ്രചാകയ ച
പ്രകാശകമിവ ചക്രമെന്ന ശോഭയാ ചകാസ്സ്വൈ ചക്രവാളായ ചക്രവും.

ഈമാതിരി യമകപ്പണികളും ഇതിൽ കാണാനുണ്ട്.

കല്ലമ്പള്ളി വിഷ്ണുനമ്പൂതിരി.

തൊടുപുഴ കല്ലമ്പള്ളി വിഷ്ണുനമ്പൂതിരി നല്ല വാസനാകവിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഭാരതം സ്വർഗ്ഗാരോഹണം, കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ട്, തിരുനാൾപ്രബന്ധം, പാതാളരാവണവധം ആട്ടക്കഥ, ചന്ദ്രാംഗദചരിതം ആട്ടക്കഥ മുതലായി പല കൃതികൾ രചിച്ച് ഭാഷയെ പോഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭാരതം സ്വർഗ്ഗാരോഹണം 1065-ൽ അച്ചടിക്കപ്പെട്ടു. ആട്ടക്കഥകൾ ശ്രീരാമവിലാസക്കാർ 111 ദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ട്.

ചൊല്ലുചൊല്ലിന്നിയും സൽക്കഥ മെല്ലവേ
മംഗലശീലേ കിളിപ്പൈതലേ
സ്വാദുകരമായ ക്ഷീരാദിവസ്തുകൾ
മോദേന പാനംചെയ്തിട്ടു നീയും
നല്ല കഥാശേഷമിന്നിയും ചൊല്ലീട്
കല്യാണരാശിനിന്നിൽ ബാലേ

എന്നതുകേട്ട കിളിക്കുമാരിയാൾ
തൻഗുരുജനത്തെ വന്ദിച്ചുടൻ
കുന്തീസുതന്റെ കഥയൊട്ടു മെല്ലവേ
പാപവിമോചനം ചൊല്ലീടിനാൾ
ഭൂമിയിൽ ശ്രേഷ്ഠനാം ധർമ്മജൻതന്നുടെ.
യാഗാനന്ദമതിനെ നോക്കിനോക്കി
ഇന്ദ്രസുതൻതാനിവണ്ണം ചൊല്ലീടിനാ-
നെല്ലാരുമുള്ളവരെന്നോ വേണ്ടൂ
പൃഥ്വീപതിയാമവൻ വന്നിതു നമിച്ചപ്പോൾ
സ്വർഗ്ഗം ഗമിക്കണമിന്നു ഭവാൻ
വന്നിതു കേവലമെവയാനമിതി-
ലൊട്ടും മടിക്കേണ്ട വൈകിടാതെ.

ചന്ദ്രാംഗദചരിതം ആട്ടക്കഥ.

ശങ്കരാഭരണം—ചെമ്പട.

താരകേശാംശുകരാജിതാം സ്ഥലസമ്പദാഢ്യം തമാലദ്രുമവേ-
ണീകാരുൽകലിലീലമെല്ലമധുരസ്വൽ പുഷ്പപുഷ്പസകൈതസ്സദാ
പൃകാരാഗ്ര കൃഷ്ണകുന്തളാനന്ദധുരാം സീമന്തിനീമുന്ദിതാ-
മാകല്പ്യ സ്മിതസുന്ദരാം മുദിതവാൻ ഋതുഋതുവാം ദ്രുപതിം.

പ. സാരസസന്നിഭമിഴി ബാലേ മമ ദയിതേ
ചാരുമന്ദഹാസശീലേ.

അ. പ. ഉദ്യാനതലം രമണീയം ഹൃദ്യമേറെയായും
അദ്യ വിലോകയ ഹൃദ്യഗുണാലയേ.

ച. മലയസമീരണചലിതമിളകുന്നൊരശോകവിടപം
ഗന്ധിത ബഹുകുസുമകദംബം-ഉന്നതശ്രീപദമുദം
കന്ദർപ്പശരാസനചാപം നന്ദനമഹിതമഞ്ജുപദം
ക്രീഡിതകളഗ വൈരിപദം നന്ദിതമധുവ്രതമിന്നിതാ
ഇന്ദിവരവിശദിതവികസിതവിരാജിത
വികചിത ഭാനുസമം
അളിനീവിലസിതകനക നളിനീസ്തോമനിധികം
കളിനീരലിഖ സരസികം
കളിനീരസലിതസരസികം ലളിതലതാന്തസുരഭിശരീരം
കിളിമൊഴിയാൾക്കു ചേർത്ത കാഞ്ചനം
തളിരൊളിമധുരസമധുരഗളിതമുപാലളിതമാരം
മിളിതസുഖേന രമിച്ചുരമിച്ചു രസിച്ചു വസിക്ക സാദരം.

പാതാളരാവണവധം.

കേദാരഗൗഡം—ചെമ്പട.

പ. അഗ്രജ തവ വന്ദേ—പദാംബുജമഗ്രജ തവ വന്ദേ.

അ. പ. വ്യഗ്രതയെന്തിവിടെയിതു പഴുതേ
വിഗ്രഹമവരോടെ സുകരം സുമതേ. (അഗ്ര)

ച. 1 ഹരിഹയസുതമുഖവിക്രമിഹന്താ
വാരിധിമദ്ധ്യേ ചിറയിട്ടവനാം
ഇരിഞ്ഞമഠിത്യാദ്യധിവാസനാം
ചരിതമിയന്നയി ചിതമോ ചരണം (അഠ്ഠ)
2 പ്രതിപക്ഷകന്മാരെ നിരാകൃതവാൻ
ക്ഷിതിജാരാധിയെ ഭവാനൊടുകളവാൻ
മതിമതികന്തസച്ചിദ്വയമവൻ
ധൃതിമൻപണ്ഡിതവരഹരികളറിവാൻ.

മടവൂർകാവിൽ കാളു ആശാൻ.

ചിറയിൻകീഴ് താലൂക്കിൽ കിളിമാനൂരിനു സമീപം മടവൂർ കാവിൽവീട്ടുകാർ പുരാതനകാലം മുതല്ക്കേ വൈദ്യം, മന്ത്രം മുതലായ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ സിദ്ധിയുള്ളവരായിരുന്നു. അവരിൽ ത്രിവിക്രമൻ എന്നു് ഒരാൾ [illegible]–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു വെട്ടൂർ പൊയ്കയിൽ എന്ന സ്ഥലത്തുവച്ചു് ഭദ്രകാളിയെ സേവിച്ചു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിയത്രേ. ആ ത്രിവിക്രമൻ കാളീപരമായി ചില കവനങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 998–ാമാണ്ടിടയ്ക്കു കാളിയെ മടവൂർ കൊണ്ടുവന്നു് പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ആ ദേവി ഇപ്പോഴും കാവിൽവീട്ടുകാരുടെ കുടുംബപരദേവതയായിരിക്കുന്നു. മാർത്താണ്ഡനാശാൻ [illegible]–ൽ ജനിച്ചു. അദ്ദേഹം മഹാപണ്ഡിതനായിരുന്നു. ജ്യോതിഷം, മന്ത്രവാദം, വൈദ്യം, വിഷചികിത്സ ഇവയിൽ നിപുണനായിരുന്ന ഈ വിദ്വാൻ സീതാസ്വയംവരം ഊഞ്ഞാൽപാട്ടും ഒരു സ്തുതി തുള്ളലും രചിച്ചിട്ടുള്ളതായി അറിയുന്നു. മാർത്താണ്ഡനാശാന്റെ സഹോദരിയായ നാരായണിഅമ്മയിൽ ചെറുകര ബാലകൃഷ്ണപിള്ളയ്ക്കു് കൊല്ലം 1032 ചിങ്ങമാസം സ്വാതിനക്ഷത്രത്തിൽ ഒരു ശിശു ജനിച്ചു. ജനനകാലത്തെ ഗ്രഹസ്ഥിതി കണ്ടിട്ടു് അവൻ ഒരു മഹാപണ്ഡിതനും കവിയുമായിത്തീരുമെന്നു് ബാലകൃഷ്ണപിള്ള ആശാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി.

വിശാഖജാതാഗതവതി ശശീ ഭവേത്
തദാ പ്രജാപതിസമോ ജനകഃ പിതാ തത
തദായുരസ്യ ഭവിനന്ദിനീ പാർത്ഥിവാനാം
യേഷാം ഗ്രഹേഷു സവിതാ ച ഗുരുശ്ച മഃ

എന്നു ഭഗവാൻ വസിഷ്ഠമഹർഷി അരുളിച്ചെയ്തിട്ടുള്ളപോലെ ഈ ശിശുവിന്റെ കുടുംബം—പൂർവ്വകാലത്തു് ജഗദീശ്വരിയായ ശ്രീഭദ്രകാളിയാൽ പരമ്പരാസിദ്ധമായ വൈദുഷ്യലാഭത്തിനു വരപ്രസാദം നൽകപ്പെട്ട വിശുദ്ധകുടുംബം—തദനുസാരം നാലഞ്ചു ശതവർഷക്കാലമായി നിരന്തരം അനേകം പണ്ഡിതന്മാരാൽ അലങ്കൃ

തിക്കപ്പെട്ട വിദ്വൽകുടുംബം—പിതാവു് ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്ര വിദഗ്ദ്ധനും മഹാബുദ്ധിമാനുമായ വീരപുത്രൻ—മാതാവു നല്ല വിദ്യാഭ്യാസവും സൌശീല്യാദിഗുണങ്ങളുമുള്ള സതീരത്നം—ജനനകാലം വിദ്യാകാരകനായ ബുധൻ സ്വക്ഷേത്രമായ കന്നിരാശിയിൽ ഉച്ചംഗതനായി പണ്ഡിതയോഗപ്രദനായി ഭാഗ്യസ്ഥാനത്തു സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന വിശിഷ്ടസമയം—ദുർല്ലഭമായ ഏതാദൃശഭാഗ്യസമുച്ചയങ്ങളുടെ നിദാനമായ ശിശു, ഭാവിയിൽ ഒരു പണ്ഡിതനായി ഭവിക്കുമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തിയ ബാലകൃഷ്ണനാശാന്റെ ദീർഘദർശനം സുസമാഗതമാണെന്നു് അവിതർക്കിതമായി അനുമാനിക്കാം. *

ഈ ശിശു കുന്നത്തുകളരിയിൽ ഭഗവതീക്ഷേത്രത്തിൽവച്ചു യഥാകാലം 'കാളിദാസൻ' എന്നു നാമകരണം ചെയ്യപ്പെട്ടു. 'കാളിദാസൻ' എന്നു വിളിക്കാൻ വിഷമമാകയാൽ വീട്ടുകാർ ബാലനെ 'കാളു' എന്നു വിളിച്ചുവന്നു. അങ്ങനെയാണു കാളുവാശാൻ എന്ന പേർ പ്രസിദ്ധമായതു്. 'ഷഷ്ഠമം വിപ്രവരസ്യ' എന്ന പ്രമാണപ്രകാരം മൂന്നാംവയസ്സിൽ ഒരു ബ്രാഹ്മണനെക്കൊണ്ടു് ബാലനെ എഴുത്തിനിരുത്തി. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള ആശാൻതന്നെ പഠിത്തകാര്യങ്ങളിൽ മേൽനോട്ടം വഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മാതാവു് അതിനിടയ്ക്കു മരിച്ചുപോകയാൽ, അദ്ദേഹം മാതാവിന്റെ ചുമതലകൾകൂടി വഹിക്കേണ്ടതായിവന്നു.

ബാലകൃഷ്ണപിള്ള രാമായണവായനയിൽ അതിസമർത്ഥനായിരുന്നതിനാൽ ബാലനെ സോപാനരീതിയിൽ രാമായണം വായിച്ചു് അർത്ഥം പറയുന്നതിനു് അഭ്യസിപ്പിച്ചു. അഞ്ചെട്ടുവയസ്സു പ്രായമുള്ള കുട്ടി രാമായണം വായിച്ചു് വിശദമായി അർത്ഥം പറയുന്നതുകേട്ടു് പലരും അത്ഭുതപ്പെടാറുണ്ടായിരുന്നു. അനന്തരം ബാലൻ സിദ്ധരൂപം, ക്രിയാപദം, ബാലപ്രബോധം മുതലായവ പഠിച്ചു വിഭക്തിജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചശേഷം ഗണനക്രിയ പഠിക്കാൻ തുടങ്ങി. അല്പകാലംകൊണ്ടു് ലാടം, വൈധൃതം മുതലായ ഗണനക്രിയകൾ പരിശീലിക്കുകയും ഹോര, ജാതകപാരിജാതം, സാരാവലി മുതലായവ ഉരുവിടുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ജ്യോതിഷപഠനം പൂർത്തിയാകുംമുമ്പു് ബാലകൃഷ്ണപിള്ള ദിവംഗതനായി.

അങ്ങനെ പഠിത്തം പെട്ടെന്നു നിലയ്ക്കേണ്ടതായി വന്നുകൂടുകയാൽ, കാളു വീട്ടിനു വെളിയിൽ യഥേഷ്ടം സഞ്ചരിച്ചുതുടങ്ങി.

* മടവൂർ സി. നാരായണപിള്ള

തുള്ളലും ആട്ടവും ഉള്ള ദിക്കിലെല്ലാം കാളുവും എത്തും എന്ന കട്ട വന്നുചേൎന്നു. എന്നാൽ സ്വഗൃഹത്തിലുണ്ടായിരുന്ന താളിയോല ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഒന്നുവിടാതെ എല്ലാം വായിച്ചു പഠിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ അവൻ ജാഗരൂകനായിത്തന്നെ വൎത്തിച്ചു.

ഒരിക്കൽ സമീപവാസിയായ ഒരാൾ, കാളുവിന്റെ വലിയ കാരണവരായ കൊച്ചുകുഞ്ഞുപിള്ളയുടെ കൃതിയായ ഒരു കുത്തിയോട്ടപ്പാട്ട് അവനെ പാടിക്കേൾപ്പിച്ചു. അമ്മാവനെപ്പോലെ തനിക്കും ഒരു കുത്തിയോട്ടപ്പാട്ട് എഴുതണമെന്ന് ഈ ബാലനും നിശ്ചയിച്ചു. ദേവീപ്രസാദം ഉണ്ടായാൽ എന്താണു സാധിക്കാത്തതു്? അവൻ അന്ന് എഴുതിയ കവിതയിൽ ഒരു ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം.

ശ്രീമന്നാരണനവിദിതഖ്യാതികലൎന്നിയാം മംഗലക്ഷേത്രവാഴ്ത്തും
ശ്രീമംഗലദേവിതിൽപ്രീതിയോടും വിലസിനകരുണാവാരിധേ ശ്രീകാളീ!
ശ്രീമൽക്കാവിൽത്തൂലമഹാത്ഭുതാന്തരിയന്ദിരസഞ്ചയമേവിട്ടരിയൻ
ദുഷ്ടാലയങ്ങളിളക്കി ചൂടിയമംഗലം നമ്മൾ രക്ഷിച്ചിടേണം.
അക്കടൽവർണ്ണനാകരനാൽ ജനന്നരമകമലത്തിലിരിപ്പവനും
ദുഃഖക്കടലിൽത്തറവരുന്ദ്രനും സന്തതമകമലാസനപതിയാരും
ശക്രാദിയാകിയ താരാമപതികളും ശുക്രബൃഹസ്പതിയാം ദേവകളും
അക്കാലത്തിൽപിറന്ന വർണ്ണമായ നിസ്തുലമന്ദിരതാപസരും
ഉല്ലാസമോടെൻഗുരുവരരും പുനരെല്ലാമറിയുന്നോരും പിതാവും
കല്യാണമുൾക്കൊണ്ടുകരങ്ങൾ കൂട്ടീടണമെല്ലാവരേയും നമസ്കരിച്ചേൻ.

ഇങ്ങനെ എഴുതിത്തീൎന്ന പാട്ടുകേട്ട് സന്തുഷ്ടരായ കൂട്ടുകാർ അവനു ബാലകവി എന്നു പേരു നൽകി. അതിനെത്തുടൎന്ന് വേറെയും ചില കുത്തിയോട്ടപ്പാട്ടുകൾ അദ്ദേഹം എഴുതി.

ഈ ഗാനം കാളുവാശാന്റെ ഉന്നതിക്കു വഴിതെളിച്ചു. മടവൂർ സി. നാരായണപിള്ള എന്ന പ്രസിദ്ധസാഹിത്യകാരന്റെ മാതുലനായ കൃഷ്ണപിള്ള ആ ഗാനങ്ങൾ ചൊല്ലിക്കേട്ടിട്ട്, തൽകൎത്താവിനെ തന്റെ ഗൃഹത്തിൽ വരുത്തിത്താമസിപ്പിച്ചു. അങ്ങനെ അവിടെ താമസിക്കുന്ന കാലത്തു് ഐവർകളിക്കാരുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു് പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം ഐവർകളിപ്പാട്ടും അവൻ എഴുതി.

കൃഷ്ണപിള്ളയ്ക്കു് തുള്ളൽപാട്ടിൽ വലിയ ഭ്രമമായിരുന്നു. ഒരു ദിവസം "തനിക്ക് ഒരു തുള്ളൽക്കഥ എഴുതാമോ?" എന്ന് അദ്ദേഹം പ്രസ്തുത ബാലനോടു ചോദിച്ചു. "ആവാം" എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അവൻ സീമന്തിനീചരിതം തുള്ളൽ ഒരാഴ്ച കൊണ്ട് എഴുതിത്തീൎത്തു.

"അയ്യയ്യോ മമ ശങ്കര കിമഹം ചെയ്യുന്നതുകരുണാകരസിന്ധോ!
വൈധവ്യത്തിനു ലക്ഷണമെന്നുടെ സാധുസ്വഭാവിനിമകളൊടെജാതേ-
യുണ്ടെന്നാൽമമരാജ്യാദികളൊക്കെയനുഭവിച്ചാനിച്ഛയുമില്ല."

ഈ തുള്ളൽ നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയിരിക്കുന്നു.

പിന്നീട് കുറത്തിപ്പാട്ടിലാണ് ഈ ബാലകവി കൈവച്ചതു്.

പാരിനെമുടിച്ചീടുന്ന ദാരികനെക്കൊൽവാൻ
മാരവൈരിതന്നുടെ ഫാലനയനത്തിൽ
ഭൈരവതരമതായൊരാകൃതിധരിച്ച്
മാതങ്ങളുമായിട്ടുന്ന പാണികളിലോരോ
ത്രിശൂലമുഖമിതരായുധചയമേന്തി
എട്ടുദിക്കുംപൊട്ടുമാറട്ടഹാസമോടും
വന്നവതരിച്ചൊരുജഗന്മയേ മായേ നീ
നന്ദിയോടനുഗ്രഹിക്ക ഭദ്രകാളിയംബെ.

അടുത്ത കൃതി ശ്രുപ്പ്ണഖാവൈരൂപ്യം കൈകൊട്ടിക്കളിപ്പാട്ടാണ്. പല വൃത്തങ്ങളിലായി ഇതുപതിൽപ്പരം ഗാനങ്ങളുണ്ട്.

ഇപ്രകാരം കാളു പാട്ടും വായനയും കവിതയുമായി വസിക്കുന്ന കാലത്ത് കിളിമാനൂർ കോട്ടൂർ നീലകണ്ഠപ്പിള്ള അവിടെ ചെന്നുചേരുകയും, "ഇവന്റെ പാട്ടുകൾ വായിച്ചുനോക്കിയാൽ അവ ഒരു വ്യുൽപന്നനായ വാസനാകവിയുടെ കൃതികളാണെന്നുതന്നെ തോന്നും. ഇവൻ സംസ്കൃതകൃതികളൊന്നും വായിച്ചിട്ടില്ലെന്നും പറയുന്നു. ഇതു വളരെ വിസ്മയമായിരിക്കുന്നു. ഇവനു ജന്മാന്തരസിദ്ധമായ ബുദ്ധിസാമർത്ഥ്യവും തീക്ഷ്ണമായ കവിതാവാസനയും ഉണ്ടെന്നു കാണുന്നു. ഈ സ്ഥിതിക്ക് ചില സംസ്കൃതകാവ്യങ്ങളും മററും വായിച്ചാൽ ഇവൻ ഒരു മഹാകവിയായി ഭവിക്കുമെന്നുള്ളതിനു യാതൊരു സംശയവുമില്ല" എന്ന് അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടതനുസരിച്ച് കാളു അദ്ദേഹത്തിന്റെകൂടെ താമസമാക്കി. നീലകണ്ഠപ്പിള്ളയാശാൻ കിളിമാനൂർ കൊട്ടാരത്തിലെ സംസ്കൃതാദ്ധ്യാപകനും ഭൃത്യാശ്രേഷ്ഠനുമായിരുന്നു.

കിളിമാനൂർകൊട്ടാരത്തിലെ താമസംവഴിക്കു ലഭിച്ച മഹൽസംസർഗ്ഗം അവന്റെ കുശാഗ്രബുദ്ധിയെ വികസിപ്പിക്കുകയും അതു ഭാവിശ്രേയസ്സുകൾക്കെല്ലാം നിദാനമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. രണ്ടു മൂന്നു മാസങ്ങൾക്കിടയിൽ രഘുവംശം, മാഘം, നൈഷധം ഈ കാവ്യങ്ങളിലെ പല സർഗ്ഗങ്ങൾ അവൻ പഠിച്ചുതീർത്തു. അവന്റെ സംസ്കൃതഭാഷാപരിചയവും ശബ്ദകോശനിഷ്ണതയും ഊഹാപോഹശക്തിയും കണ്ടു വിസ്മിതനായ ഗുരു "നീ ഇനി

കാവ്യശ്ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി ക്ലേശിച്ചിട്ടാവശ്യമില്ല" എന്നുപറഞ്ഞു് നാടകങ്ങളും അലങ്കാരങ്ങളും പഠിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. ഉപരിഗണിതക്രിയകളും അതിനോടുകൂടി അവൻ പരിശീലിച്ചുവന്നു. അക്കാലത്തു് ബുദ്ധിമാനായ ഗുരു അവന്റെ കവിതാവാസനയേയും പോഷിപ്പിക്കാതിരുന്നില്ല. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം അവൻ അയ്യപ്പൻകാവിൽവച്ചു് നിമിഷത്തിൽ രചിച്ച ശ്ലോകത്തെ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

കൈക്കൊണ്ടൊപ്പം ചെത്തുചേരാ കഴലിണയതിൽ—
വീണാനമിക്കും ജനാനാം
പരത്തുപ്പകങ്ങൾപോക്കിപ്പരിചിനൊടവനാം—
ചെയ്തുകൊണ്ടാദരേണ
അയ്യപ്പൻകാവിലൊക്കിപ്പിളിതഗാനാഗരീ—
ശം കടാക്ഷിച്ചീടിപ്പോ—
ളയ്യപ്പൻകേളകേളൂ ചാടടിയനു കലയം
നൽകുമാറാകവേണം.

ഇങ്ങനെ കാളു അനേകം ശ്ലോകങ്ങൾ ഗുരുവിന്റെ ആജ്ഞാനുസരണം നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കാവ്യനാടകം പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ, ഓരോ അലങ്കാരത്തെയും ഉദാഹരിക്കുന്ന ഓരോ ഭാഷാശ്ലോകങ്ങൾ രചിച്ചുവന്നു. അങ്ങനെ രചിച്ച ഭാഷാശ്ലോകങ്ങളിൽ ഒന്നാണു് താഴെ ചേർത്തിരിക്കുന്നതു്.

കല്യേകല്യാണശീലേ കളകളരവമാക്കൺചകോരപ്രമോദം
കില്ലില്ലാതേകിടും തേ മുഖമിതി മധുനാ നിയ്യതന്നൂനമാവാനാൾ
ചൊല്ലാമെങ്കാതരാക്ഷ്യേ മതിമുഖിശശിതന്നെന്നു സൂചിപ്പതാൽ—
ലില്ലേതുംസാമ്യമല്ലേ സുമുഖിമതിയിൽ ഞെല്ലുമില്ലുകളങ്കം.

അഞ്ചാറുമാസക്കാലമേ നമ്മുടെ ബാലൻ ഇങ്ങനെ ഗുരുകുലവാസം ചെയ്തുള്ളൂ. അതിനിടയ്ക്കു് അവന്റെ പാണ്ഡിത്യം തഴച്ചു വളർന്നുകഴിഞ്ഞു.

വയസ്സു് പതിനഞ്ചു തികഞ്ഞതോടുകൂടി, കാളു ഗൃഹത്തിൽ താമസംതുടങ്ങി. എന്നാൽ പഠിത്തം വിട്ടുകളഞ്ഞില്ല. പ്രതാപരുദ്രീയം, കാവ്യപ്രകാശം, ശാകുന്തളം മുതലായ കൃതികൾ സശ്രദ്ധം വായിച്ചു പഠിച്ചുകൊണ്ടേയിരുന്നു. അങ്ങനെയിരിക്കെയാണു മടവൂരിൽ ഒരു സർക്കാർ പള്ളിക്കൂടം സ്ഥാപിതമായതു്. ഒന്നാം വാദ്ധ്യാരായ ഹരിഹരയ്യന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം കാരണവൻ ഈ ബാലനെ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ അയച്ചു. പക്ഷേ പഠിക്കേണ്ടതായി വന്നില്ല. ഒന്നാംവാദ്ധ്യാർക്കു് അവനെ പഠിപ്പിക്കാനായി ഒന്നും കണ്ടില്ല; നേരെമറിച്ചു് അവനു് അദ്ദേഹത്തിനെ പഠിപ്പിക്കാൻ

പലതുമുണ്ടായിരുന്നതാണു്. അങ്ങനെ ശിഷ്യൻ ഗുരുവിനു ലീലാവതിയിലെ പല കണക്കുകൾ എഴുതിക്കൊടുത്തു പഠിപ്പിച്ചുവത്രേ.

ഒരുദിവസം സ്കൂൾഇൻസ്പെക്ടർ തോപ്പിൽ ഗോപാലപിള്ള കിളിമാനൂരിനടുത്തുവച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനോടു പരിചയപ്പെടുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യം കണ്ടു് സർക്കാർജോലിക്കായി ക്ഷണിക്കയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം പരവൂർ കിഴക്കേ നാലാംപ്രവൃത്തിപ്പള്ളിക്കൂടം ഒന്നാംപാധ്യായരായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. എന്നാൽ ആ ഉദ്യോഗം നാലഞ്ചുദിവസത്തേക്ക മാത്രമേ അദ്ദേഹം വഹിക്കയുണ്ടായുള്ളു. ഒന്നാംപാധ്യായർ 'ഇൻസ്പെക്ടർ യജമാനൻ അവർകൾ സമക്ഷം മുമ്പിലേക്കു്' എഴുതിയ ഒരു റിപ്പോർട്ട് അദ്ദേഹം കാണുകയും 'സമക്ഷം' എന്നു വേണ്ടതാണെന്നും 'മുമ്പാകെ' എന്നതു് എടുത്തുകളയേണ്ടതാണെന്നും വാദിക്കയും ചെയ്തു. പക്ഷേ ഒന്നാംപാധ്യായർ സമ്മതിച്ചില്ല. അതിനാൽ ഈ നിരക്ഷരകുക്ഷികളുടെ കീഴിലിരിക്കാൻ കഴികയില്ലെന്നുപറഞ്ഞു് അദ്ദേഹം രാജി എഴുതിക്കൊടുത്തുകളഞ്ഞു. അനന്തരം അദ്ദേഹം മാഞ്ഞൂർമഠത്തിലെ കുഞ്ഞുണ്ണികളെ പഠിപ്പിക്കാൻ നിയുക്തനായി. ഇങ്ങനെ നമ്മുടെ കാളു കാളുവാശാനായി. അക്കാലത്തു് അദ്ദേഹം രചിച്ച ഒരു കീർത്തനത്തിന്റെ രണ്ടുവരി താഴെ ചേർക്കുന്നു.

അംഭോരുഹനാഭിനിസൃതമധുരഭാഷിണി സ്വച്ഛലിതകല്ലോലചാകചക്യമുദയസു
കളകളരവപരിലസിത പടുവാക്ഷയനാലജലമാധുരീവിഭവമനോഹര.

അംഭോധരനീലകോമളകളേബരവായു-
പുത്രാധിപമാധവ കരുണാലയ പരിപാലയമാം.

ആശാൻ പതിവായി പ്രദോഷവ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നു. ഒരു ദിവസം ശിവക്ഷേത്രത്തിൽവച്ചു് 'ശംഭോ മഹാദേവ ശങ്കര ശ്രീനീലകണ്ഠാ' എന്നിങ്ങനെ ഒരു പഴയ കീർത്തനം ചൊല്ലുന്നതു കേട്ടു് ഒരു പണ്ഡിതബ്രാഹ്മണൻ 'ആശാൻ ഇങ്ങനെ പഴയ കീർത്തനം ചൊല്ലാൻ പാടില്ല' എന്നു പറഞ്ഞുവത്രേ. ഉടനെ അദ്ദേഹം ഉണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലിയ കീർത്തനത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗമാണു് താഴെ ചേർത്തിരിക്കുന്നതു്.

ശൂലിനേ കപാലിനേ ഉള്ളും നിത്യം ഭയോന്മീലിനേ നമഃ ദേവദേവ! ശ്രീനാഥകപാലധരനാഥ ഭവാബ്ധിദുഃഖിത ഗ്രാഹഗ്രഹത്തോടലയുമെന്നെ ഭാവമേ ഗിരിശ ദേവ മാംപ്രതി ദൃക്ക പോലെച്ചേർപ്പിനാശനേ ത്രിപുരഹരനായ സർവവിഭുക്ഷണ. (ശൂലിനേ)

കാലകിങ്കരന്മാർവന്നൊരാ പ്രാണാവസാനേ കാലകാലാലംഭനം നീയേ ഉള്ളിലവിരതമുള്ള കൃപയോടു വെള്ളിമലയതിലുള്ളിലമരുന്ന നല്ലൊരു ദൈവതമേ ഞങ്ങൾ ഞങ്ങളെയല്ലലകറ്റീടുക നാഥ. (ശൂലിനേ)

ഇക്കാലത്താണു് പെരുനെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ എന്നും വെളുത്തേരി കേശവനാശാനെന്നും രണ്ടു് ഈഴവയുവാക്കന്മാർ കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങൾ വായിച്ചു് സമുദായത്തിൽ പ്രശോഭിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നതു്. അവർ കാളുവാശാനോടു് ഒരു കവിതാസമരത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. സമരം മൂന്നുമാസക്കാലത്തോളം നീണ്ടുനിന്നു. ഒടുവിൽ അവർ കാളുവാശാൻ്റെ പാണ്ഡിത്യവും ഫലിതരസികവുമായ വാഗ്വിലാസങ്ങളാൽ പരിക്ഷീണരായിട്ടു് വിരമിച്ചുവത്രെ.

മറ്റൊരവസരത്തിൽ, ഒരു അദ്ധ്യാപകൻ കാളുവാശാനെ അധിക്ഷേപിച്ചു് ഒരു ശ്ലോകം എഴുതിയയച്ചു. അതിനു മറുപടിയായി ആശാൻ നൂറു ശ്ലോകങ്ങൾ അയച്ചുകൊടുത്തു് അയാളുടെ ഗർവ്വാപഹാരംചെയ്തു.

പെരുനെല്ലി വാദമുഖത്തിൽ തൻ്റെ തോറു സമ്മതിച്ചതിനോടുകൂടി കാളുവാശാൻ്റെ ആത്മസുഹൃത്തായിത്തീർന്നു. എന്നാൽ പണയിൽ കുഞ്ഞുവൈദ്യൻ എന്നൊരാൾ അധിക്ഷേപസ്വരത്തിൽ ആശാനു ചില പദ്യങ്ങൾ അയച്ചു. അതിനു മറുപടിയായി ആശാൻ എഴുതി അയച്ച പദ്യങ്ങളിൽ ഒന്നു താഴെ ചേർക്കുന്നു.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

കാളുവാശാൻ വേറെ പലരെയും ഇതുപോലെ തോല്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

കിളിമാനൂർ നീലകണ്ഠപ്പിള്ള ആശാൻ്റെ വംശ്യനും ശിഷ്യനുമായിരുന്ന കൊച്ചുവീട്ടിൽ കേശവനാശാൻ കാളുവാശാൻ്റെ ഒരു സ്നേഹിതനായിരുന്നു. അവർ തമ്മിൽ സ്നേഹപൂർവമായ ഒരു വാദകോലാഹലത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. കേശവനാശാൻ 'നവസത്കവിതാ മാരാ നവശ്രേഷ്ഠനാവിദ്യതാ' എന്നു സ്വയം അഭിമാനിച്ചിരുന്നു. അവർ തമ്മിൽ മത്സരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു് കാളുവാശാൻ അയച്ച പദ്യങ്ങളിലൊന്നാണു്,

[illegible]
[illegible]

എന്ന ശ്ലോകം. ഒരിക്കൽ ഈ രണ്ടു സ്നേഹിതന്മാരും കൂടിയിരുന്ന അവസരത്തിൽ കേശവനാശാൻ പറഞ്ഞു:—ഞാൻ ഒരു സംസ്കൃതശ്ലോകം എഴുതിവയ്ക്കാം. അതിൽ നോക്കിക്കൊണ്ടു തർജ്ജമ പറയാമോ?

കാളുവാശാൻ:—ഞാൻ ഒരു ശ്ലോകം എഴുതിവച്ചാൽ നിങ്ങൾക്ക് അതിന്റെ ഭാഷാന്തരം പറയാൻ സാധിക്കുമോ?

കേശവനാശാൻ:—ഇല്ല. എന്നെക്കൊണ്ടു സാധിക്കയില്ല.

കാളു:—എന്നാൽ നിങ്ങൾ എഴുതു. ഞാൻ പറയാം.

കേശവനാശാൻ:—

ഇന്ദും കൈരവിണീവ കോകപടലീവാംഭോജിനീവല്ലഭം
മേഘം ചാതകമണ്ഡലീവ മധുപശ്രേണീവ പത്മാകരം
മാകന്ദം പികസുന്ദരീ വരാണിവാത്മേശ്വരം പ്രോഷിതം
ചേതോവൃത്തിരിയം സദാ ഗുരുനിധേ ത്വാം ദ്രഷ്ടുമുൽക്കണ്ഠതേ

എന്ന ശ്ലോകം എഴുതിവച്ചു. അതു നോക്കിക്കൊണ്ട് കാളുവാശാൻ,

തേന്മാവൃക്ഷം കുയിലുകളുമളിവരരപ്പൂങ്കൊടിയേയും
ചെന്താമരക്കോകം രവിയെ മുകിലെത്തന്നെ വേഴാമ്പലും
അമ്പിളിക്കണ്ണൻ ആമ്പലും ചന്ദ്രനേയും
കാണ്മാനോർക്കുന്നതുപോലെ ഞാൻ കൊതിപ്പൂ.

എന്നു നിഷ്പ്രയാസം ചൊല്ലി.

ഇതുകേട്ട് കേശവനാശാൻ പറഞ്ഞു:—നാം തമ്മിലുള്ള മത്സരമെല്ലാം ഇതിനോടു തീർന്നു. ഇനി ആശാൻ എന്നെ എത്ര പരിഹസിച്ചാലും എനിക്ക് ഒരു കുണ്ഠവുമില്ല.

കാളു:—"അതിരിക്കട്ടെ കാണാമല്ലോ" എന്നു പറഞ്ഞിട്ട്,

"അയ്യനാ കൊല്ലൂരിലിട്ട് ബല്ലക്കാളി-
ചോറിയൻ കേശവനാമാണേ"

എന്നവസാനിക്കുന്ന ഒരു ശ്ലോകം തെറ്റെന്നു ചൊല്ലുകയും അതിനു മറുപടിയായി കേശവനാശാനും,

കാളിദാസപരിഹാസവാക്കിനെ-
ക്കാളുമില്ല മമ മാനമൊന്നിഹ

എന്നതുടങ്ങുന്ന ഒരു പദ്യം നിർമ്മിക്കയും ചെയ്തു. തദനന്തരം കാളുവാശാൻ സ്നേഹിതനെ സ്തുതിച്ച് ഒരു സംസ്കൃതപദ്യം രചിക്കയും ഉണ്ടായി.

കിളിമാനൂർ അയ്യപ്പൻകാവിൽ തെക്കേവീട്ടിൽ പത്മനാഭക്കുറുപ്പ് എന്നൊരു സരസനായ സ്കൂൾ ഇൻസ്പെക്ടർ താമസിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം കേരളപ്രദക്ഷിണം വച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അമ്മതമ്പുരാനെ നോക്കി അവിടത്തെക്കൊണ്ട് പത്മനാഭനെത്തിൽ ഒരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കാനായി ആശാനോട് അപേക്ഷിച്ചു. അപ്പോൾ ആശാൻ ചൊല്ലിയ ശ്ലോകമാണിത്:—

ശങ്കരാചാര്യകൃതിയാൽ ലോകവാസിതരാസ്യതാ
നാരായണീയവ്യാഖ്യാ താണ്ഡിതം സൂരസന്നിവ വാ.

കാലക്രമേണ കാളൂആശാന്റെ വിഖ്യാതി നാടെങ്ങും പരന്നു. പലരും അദ്ദേഹത്തെ കാണ്മാനിച്ഛിച്ചുതുടങ്ങി. ഒരിക്കൽ ആശാനും മിസ്റ്റർ സി. നാരായണപിള്ളയുംകൂടി തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നു. കോട്ടയ്ക്കു സമീപമെത്തിയപ്പോൾ, ആശാൻ പറഞ്ഞു: "ഇവിടെ ഒരു പിഷാരടിആശാൻ ഉണ്ടെന്നു കേട്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈവശം കൌമുദി വ്യാഖ്യാനം ഉള്ളതായിട്ടറിയാം. നമുക്ക് അതൊന്നു കാണാം." ആശാൻ പിഷാരടിയോട് ഒരു മാസത്തേക്ക് കൌമുദി കടം ചോദിച്ചു. "ഈ പുസ്തകം വളരെ ദുർല്ലഭമാണ്. കൊടുത്താൽ തിരിച്ചു കിട്ടുകയില്ലെന്ന് എനിക്കറിയുകയും ചെയ്യാം." എന്നുപറഞ്ഞ് അദ്ദേഹം ആ അപേക്ഷയെ നിരസിച്ചുകളഞ്ഞു. ആശാൻ വെളിയിൽ വന്നപ്പോൾ സ്കൂൾകുട്ടികൾ പള്ളിക്കൂടത്തിലേക്കു പോകുന്നതു കണ്ടിട്ട് അവരിൽ ഒരാളുടെ പക്കൽനിന്ന് ഒരു ഓലത്തുണ്ടുവാങ്ങി ഒരു ശ്ലോകം കുറിച്ചയച്ചു. അതു വായിച്ചുനോക്കിയ ഉടനെ പിഷാരടി വെളിയിൽവന്ന് ഹസ്തഗ്രഹണപൂർവ്വം സ്വീകരിച്ച് അകത്തു കൊണ്ടുപോയി പുസ്തകവും കൊടുത്തിട്ട്,

കവിവർണ്ണനീയമിതാംശിവം പുനരസ്തുതപ്രിയം സദാശയഃ
അയി സാധയ സാധയേപ്സിതം സ്മരണീയാസ്തുമയാ വയം സദാ.

എന്നു ആശംസിച്ചുവത്രേ.

ഈയിടയ്ക്കാണ് ഗുരുവിന്റെ ആജ്ഞാനുസാരം ആശാൻ ശങ്കരാചാര്യചരിതം കിളിപ്പാട്ടായി തർജ്ജമചെയ്തുതുടങ്ങിയത്. ഗ്രന്ഥം പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

യാതൊരുദേവൻതന്റെ നിർമ്മലപ്രസാദമാ-
മതിദിവ്യാമൃതംമൂലമെന്തൊരുപായംകൊണ്ടും
നിസ്തുലം നശിക്കുന്ന നിസ്ത്രപകർമ്മങ്ങളാ-
ലെപ്പോഴുമുള്ളിലാകിയ ചെറിയോന്റെ
ശ്രീമൽപാദാംഭോജമതാദരപൂർവ്വമിന്നായിതൊഴുന്നു
ഞാനെപ്പോഴുമതുപോലെ ഞാനുമിന്നുഭവിക്കേണം.

ഈ കൃതിയിൽ കവി തന്റെ ഗുരുവിനെ ഇങ്ങനെ സ്മരിച്ചുകാണുന്നു.

അജ്ഞാനാന്ധതമഃപടലം നിരസിച്ചു
സംശയപങ്കങ്ങളും ഭർത്സിപ്പിച്ചിടുന്ന
മദ്ഗുരുവരനായ മംഗലമണിദീപം
സദ്ഗുണാകരൻ ശ്രീമദ്ഗുരുനാമകധാമാ
മേളിതാതാഹാരാത്മതത്ത്വസാരതന്ത്ര-
യാമസംപതിലോപമുള്ളവനായൻ ശ്രുതൻ

ദേവബ്രാഹ്മണസാധുപൂജനരതൻ സദ്-
കോവിദാവലിമുഖ്യകൈരവസുധാചന്ദ്രൻ
നീലകണ്ഠാഭിധനെൻ തന്തിരുപ്പാദം നിത്യ-
മാലംബിച്ചിഹവീണുവണങ്ങീടുന്നനാഹം

പിന്നീടു നാം ആശാനെ കാണുന്നതു് ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളുടെയും തർക്കശാസ്ത്രപണ്ഡിതനായ തഹസീൽദാർ നാണശാസ്ത്രികളുടെയും പ്രസിദ്ധ ജ്യോതിഷികനായ കരുങ്ങല്ലൂർ കൃഷ്ണജ്യോത്സ്യരുടെയും ശിഷ്യനായിട്ടാണ്. നീലകണ്ഠപ്പിള്ളയുടെ ഗുരുവും,

"ശ്രീനീലകണ്ഠാര്യൻതന്റെ സൽഗുരുവരൻ വഞ്ചിഭൂപാലബദ്ധാദരൻ ശാന്തഭാവനായ് കുമുദാളിംഗസൌരംഗല്യകാന്തി പോഷണരതനായ് കലാനിധിയായ്, ഏറ്റവും യശഃകരമായുള്ള ദീപ്തികൊണ്ടു് കറകൂടാതെ ജഗത്തൊക്കെയും വെളുപ്പിച്ചു" കൊണ്ടു വിളങ്ങുന്നതായി ആശാനാൽ വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന മഹാത്മാവും ആയ കിളിമാനൂർ വിശാഖംതിരുനാൾ തമ്പുരാൻ,

"ഈ വരുന്ന ആൾ എന്റെ പ്രിയശിഷ്യനാണ്. ആ വാത്സല്യംകൊണ്ടല്ല ഞാനിതു പറയുന്നതു്. ഇവനു കവിതയിൽ അസാമാന്യമായ വാസന കാണുന്നു. ഇവന്റെ സാഹിത്യസാമർത്ഥ്യം നേരിട്ടുകണ്ടു് ബോദ്ധ്യപ്പെടുന്നതിനായി അയയ്ക്കുന്നതാകുന്നു." എന്നൊരു കത്തുമുഖേന അദ്ദേഹത്തിനെ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന് പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു. ആശാന്റെ പ്രൌഢസംസ്കൃതവാക്യങ്ങൾ കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ പല പാരിതോഷികങ്ങൾ കൊടുത്തതിനു പുറമെ,

"അമ്മാവൻ ഇവിടെ അയച്ച കാളുവിന്റെ സാമർത്ഥ്യം എത്രയോ അഭിനന്ദനീയവും ശ്ലാഘനീയവുമായിരിക്കുന്നു. അവന്റെ താമസം ഈ തലസ്ഥാനനഗരിയിൽ ആയിരുന്നെങ്കിൽ അവന്റെ യോഗ്യത ഒട്ടുഗുണം പ്രകാശിക്കുമായിരുന്നു" എന്ന മറുപടിയും കൊടുത്തയച്ചു.

തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു് കാളുവാശാൻ സർവാധി പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, ആറ്റുകാൽ ശങ്കരപ്പിള്ള മുൻഷി രാമക്കുറുപ്പ് മുതലായവരുടെയൊക്കെ സവിശേഷമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചു.

ആശാന്റെ സംസ്കൃതകവനങ്ങൾ എല്ലാം അതിപ്രൌഢങ്ങളാണ്.

അടുത്തു് ആശാനെ നാം കാണുന്നതു് വക്കം സംസ്കൃത വിദ്യാലയത്തിന്റെ പ്രഥമാദ്ധ്യാപകനെന്ന നിലയിലാണ്.

ജോലി നിർവഹിച്ചുംകൊണ്ടിരിക്കെ, ചവറയിൽ കൃഷ്ണനാശാൻ എന്ന പ്രസിദ്ധ ജ്യോത്സ്യൻ ചാർത്തിക്കൊടുത്ത മുഹൂർത്തത്തെപ്പററി ഒരു തർക്കം ഉത്ഭവിച്ചു. അടിയന്തിരവീട്ടുകാർ നീലകണ്ഠപ്പിള്ള ആശാനെ കണ്ടു ചോദിച്ചു. മുഹൂർത്തം ശരിയല്ലെന്ന് അദ്ദേഹം വിധിച്ചു. എന്നാൽ കൃഷ്ണനാശാനെ തെററു മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കുന്നതിലേക്ക് ചവറവരെ ചെല്ലണമെന്ന് അവർ അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ, തനിക്കു വരാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നും തന്റെ ശിഷ്യനായ കാളുവാശാനെ അയയ്ക്കാമെന്നും അദ്ദേഹം പറകയാൽ ആശാന് ഒരു വലിയ വാദത്തിൽ ഏർപ്പെടേണ്ടതായിവന്നു. കാളുവാശാൻ യുക്തികൊണ്ടും പ്രമാണശതങ്ങളെക്കൊണ്ടും കൃഷ്ണനാശാന്റെ വാദമുഖങ്ങളെ എല്ലാം ഖണ്ഡിച്ചു.

ഒരിക്കൽ തിരുവല്ലാ നെടുമ്പുറത്തു കോയിക്കലെ പണ്ഡിതനായ ഒരു തമ്പുരാൻ കിളിമാനൂർ കൊട്ടാരത്തിൽ വന്നിരുന്നു. കലഹപ്രിയനായ 'കുഞ്ഞൻനമ്പ്യാർ' എന്നൊരാൾ തിരുവല്ലാ രാജാവിന്റെ വാഗ്ഭൂഷണങ്ങളാൽ നീലകണ്ഠപ്പിള്ളയാശാൻ സ്തബ്ധനായിപ്പോയെന്ന് അർത്ഥംവരുന്ന ഒരു ശ്ലോകം ആരെക്കൊണ്ടോ എഴുതിവാങ്ങിപ്പിച്ച്, ആശാന്റെ കൈയിൽ കൊടുത്തു. നിർമ്മത്സരനായിരുന്ന നീലകണ്ഠപ്പിള്ളയാശാൻ 'തനിക്കു വാദമൊന്നുമില്ലെ'ന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഓലയെ കൂടയിൽ തിരുകിവച്ചു. കാളുവാശാൻ ആ ശ്ലോകം കണ്ട്, ഗുരുവിനെ ധിക്കരിച്ചവനെ കൊമ്പുകുത്തിക്കാൻ അവസരം തേടിക്കൊണ്ട് ഒരു ഖണ്ഡനപദ്യം എഴുതി നമ്പ്യാരെ ഏല്പിച്ചു. കിളിമാനൂർ കൊട്ടാരത്തിലുള്ള തമ്പുരാക്കന്മാരെല്ലാംകൂടി കാളുവാശാന്റെ വാദചാതുരി കാണാൻ ആഗ്രഹിച്ച് ഖണ്ഡനത്തിനു ഖണ്ഡനം എഴുതി അയച്ചുകൊടുത്തു. വാദം കുറെനാൾ നീണ്ടുനിന്നു. ഒടുവിൽ ഇതിനെല്ലാം കുഞ്ഞൻനമ്പ്യാരുടെ കൃത്രിമമാണെന്നു ഗ്രഹിച്ച കവി അദ്ദേഹത്തിനെ ആക്ഷേപിച്ച് 'കൊകാകസല്ലാപം' എന്നൊരു പ്രബന്ധം എഴുതി അയച്ചുകൊടുത്തു.

കാളുവാശാൻ പക്കലെ താമസംതുടങ്ങി കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ, കുഴിവിളാകത്തു നാരായണിഅമ്മയെ വിവാഹംകഴിച്ചു. അവിടെവച്ചു ഗുരുവിന്റെ ആജ്ഞാനുസാരം രചിക്കപ്പെട്ട ആട്ടക്കഥയാണ് പ്രഹ്ളാദചരിതം. ആ കൃതിയെപ്പററി കിളിമാനൂർ വിശാഖംതിരുനാൾ വലിയതമ്പുരാൻ രചിച്ച അനുമോദനശ്ലോകം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

കാളിദാസകവി [illegible]
കാളികാ [illegible]

കാളവർത്മജകലാവിലാസപടുരാത്മസാരരസികോന്നിദം
കാവ്യനാമകവികുഞ്ജരാജയതി ബാലകൃഷ്ണരചിതാകൃതിഃ.

ഇപ്രകാരം ശിഷ്യഗണപരിസേവിതനായ അദ്ദേഹം വർക്കലെ താമസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ ഒരു ദിവസം സന്നിഹിതമായിരുന്ന സ്വദേവിയുടെ ഉത്സവത്തിനു ഭാഗഭാക്കാകുന്നതിനുവേണ്ടി മടവൂർപ്പോയി. അവിടെവച്ചു് ഗ്രഹണിരോഗം ആരംഭിച്ചു. പല ചികിത്സകളും ചെയ്തുനോക്കി. ഫലിച്ചില്ല. 1063 കുംഭം 10-ാംനു രോഹിണീനക്ഷത്രത്തിൽ ഈ അഭിനവകാളിദാസൻ ദിവംഗതനായി.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലുമുള്ള കൃതികളെല്ലാം ശേഖരിച്ചു് പ്രസിദ്ധീകരിക്കേണ്ടതു ലോകോപകാരപ്രദമായിരിക്കും. കഷ്ടിച്ചു് മുപ്പത്തിരണ്ടു വയസ്സുമാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നുള്ളുവെങ്കിലും, അതിനിടയ്ക്കു് അദ്ദേഹം ശാശ്വതമായ യശഃസ്തംഭം നാട്ടിക്കഴിഞ്ഞു.

പ്രഹ്ലാദചരിത്രത്തിലെ ഒരു ശ്ലോകവും ഗാനവും മാത്രം ഉദ്ധരിക്കുന്നു:—

തോടി—ചെമ്പട.

സന്താനദ്രുമരാജിരാജിതലസൽസൌഗന്ധിസ്യന്ദ്ധ്വ—
മന്ദാന്ദോളനലോലസൌരഭമിളദ്ഭൃംഗസ്വനോല്ലാസിതം
ജ്യോത്സ്നാപൂരപരീതഭിത്തിവിലസദ്ധിതം സംപ്രാപ്യ വാൻനന്ദനം
ദൃഷ്ട്വാ രാത്രിചരേന്ദ്രചിത്തമധുനാ രോഷാം ബഭാഷേഹരിഃ.

പ. മോഹനീയമിതിലേറെ മോഹനാംഗിമാരേ
ഏഹി മദചീനാക്ഷി രോഹിണീനായകശാലേ
കണ്ടാലുംനന്ദനോദ്യാനം കൊണ്ടാടുംവിബുധോദ്യാനം
കുണ്ഠതാവിഹീനമാനം പൂന്തേനിലസന്തതാനം. (മോഹ)
മലർനിരകളിലനവധി മധുഭരം കണ്ടിതോ നീ
ചൊരിയുന്നിതുമന്ദപവനകരംകൊണ്ടരുളിടുന്നു. (മോഹ)
ശിഷ്ടതരമെന്നുള്ളൊരുയിർകളെല്ലാംചെയ്തിടുന്ന
പുഷ്പശരശരങ്ങളാം ദൃഷ്ടമെന്നിപ്പൂക്കൾ കാൺക. (മോഹ)
സൂര്യബിംബംപോലെ തിളങ്ങും വാരിജങ്ങളെങ്കിലും
സാരസാക്ഷിയാളേ നിന്റെ വദനം പോലെ. (മോഹ)
താരകമിച്ചുയർന്നു കൈരവങ്ങൾ വിളങ്ങുന്നു
ചാരുനിന്നുവല്ലീകൊണ്ടു പാരമെന്മനസ്സുപോലെ. (മോഹ)
അരുണിതകോകിലവൃന്ദം പഞ്ചമങ്ങൾപാടിടുന്നു
പിഞ്ഛതുല്യവിരുതുശികികളെല്ലാം ആടിടുന്നു. (മോഹ)
വണ്ടുകളുമിപ്പൊഴുതു ഝംകാരം പാടുന്നു
സന്തതമധുകരർതന്റെ കൊണ്ടാടുന്നോരൊലിപോലെ. (മോഹ)

ചലദായതസഞ്ചലിതമന്ദാരവല്ലികൾക്കൊത്ത
കല്ലോലമാല വിളിക്കുന്നിതെന്നതന്നെയെന്നിട്ടും. (മോഹ)
ഗന്ധായവീരൻവന്നു ക്രുദ്ധനുകൂലം ചാടിടുന്നു
വാരണാനനെ മനാക്കരിൽ ഗാഢം പുൽകിടുന്നു. (മോഹ)
ചെല്ലുന്നതിനായിട്ടു മുല്ലബാണകേളിചെയ്വാൻ
ചൊല്ലിയവൃമയാൻ കേട്ടിന്നല്ലൽതീർക്ക വല്ലഭേ നീ. (മോഹ)

കാമോദരി—ചെമ്പട.

സുരനാഥസുകീർത്തിദാരണാങ്ങനൃകൃതനടിതമുത്തേ
പ്രതിഭടപടലീപടനപാടവത്രിതമനുതാപരിചരണപാലപ. (സുര)
സുരവരതടിനീമജ്ജനലോലം ഹരികരഞ്ജനാംഗതടക്ഷ്കൃതജാലം
സുരവനിതാജനമിളിതവാകലം സുരുചിരമിദമതിദിനമതിലോലം. (സുര)
കരളിൽനിനച്ചിട്ടെന്തിനിവിടെയണവാൻ തവഉരവാരാഞ്ഞതുതവഗുണവാൻ
വാസവസിതമേരുത്തിയതണവാൻ പരിഗതമരിശരകൃതവ്രണകിണവാൻ. (സുര)
പ്രിയതമതവമുഖവിധുസുകൃതരതേ പ്രിയമൊടുകതളിയണമിഹസുരതതേ
സുന്ദരചന്ദ്രികവിലസതമായിത തപതിമന്ദമരുളി ചകോരികസുമതേ. (സുര)
വിരവൊടുജിതകരികലഭാഭകരം സരസിജമനന്നസംപൂരിതകരം
വരകരപരിലാളിതകപോലകം സരസമണഞ്ഞു വിലസപരിരംഭം. (സുരനാഥ)

ശബ്ദാർത്ഥങ്ങളുടെ സൗകുമാര്യവും പരിപാകവും മാധുര്യവും സമ്പൽസമൃദ്ധിയും നോക്കിയാൽ ആട്ടക്കഥകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അത്യുന്നതമായ സ്ഥാനം ഇതിനു കല്പിക്കാവുന്നതാകുന്നു. കവി പിതാവിൽനിന്നു സോപാനരീതിയിലുള്ള ഗാനരീതിയും ചില ഭാഗവതന്മാരിൽനിന്നു ദേശീയസമ്പ്രദായവും നല്ലപോലെ അഭ്യസിച്ചിരുന്നതിനാലും നല്ല കണ്ഠമാധുരി ഈശ്വരദത്തമായിട്ടുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടും, ഈ കൃതിയിലെ ഗാനങ്ങൾക്ക് ഇതരന്മാരുടെ ഗാനങ്ങൾക്കുള്ളതിനെക്കാൾ മാധുരീവിശേഷം കാണുന്നു. കാല്ലൂരാശാന്റെ സംസ്കൃതരചനാവൈദഗ്ദ്ധ്യത്തെയും സംസ്കൃതരചനാപാടവത്തെയും താരതമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കുന്നതായാൽ അവ രണ്ടും ശ്രേഷ്ഠമായിരിക്കുന്നു എന്നു ശോകകസല്ലാപത്തിലെ പ്രൗഢശയ്യകളും പ്രഹ്ലാദചരിതത്തിലെ പ്രൗഢപദ്യങ്ങളും നിർവിശങ്കം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നതായി ഒരു പണ്ഡിതാഗ്രണി അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഗുരുകാരണവരായിരുന്ന ഒരാളുടെ ഹത്തിനു വാസന. ശോകകസല്ലാപം ഒരു രാത്രികൊണ്ടു രചിച്ചതാണ്. പ്രഹ്ലാദചരിതം എഴുതുന്നതിനു രണ്ടുമൂന്നാഴ്ചവട്ടങ്ങളേ വേണ്ടിവന്നുള്ളു.

ആശാൻ പ്രകൃത്യാ സുശീലനും ശാന്തനുമായിരുന്നെങ്കിലും ആരെങ്കിലും അധിക്ഷേപിച്ചാൽ വിധമൊക്കെ മാറുമായിരുന്നു.

അദ്ദേഹം മാമണ്ണൂർ പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു് ചാത്തനാർ വാദ്ധ്യാരായിരുന്ന ഒരു ചാക്കോമാപ്പിള കുറെ യുക്തിക്കണക്കുകൾ എഴുതി ഏതാനും പദ്യങ്ങളോടുകൂടി രചിച്ചുകൊടുത്തു. ആ പദ്യങ്ങളിൽ ഔദ്ധത്യം നല്ലപോലെ സ്ഫുരിച്ചിരുന്നു. ആശാനാകട്ടെ ചോദ്യങ്ങൾക്കു് ഉത്തരം എഴുതിയിട്ടു് പദ്യങ്ങൾ അബദ്ധപ്രചുരങ്ങളായിരിക്കുന്നുവെന്നും സംസ്കൃതജ്ഞാനശൂന്യന്മാൎക്കു് അങ്ങനെ അബദ്ധംവരുന്നതിൽ അതിശയിപ്പാനില്ലെന്നും ഉള്ള ഒരു കുറിപ്പോടുകൂടി സ്വയംകൃതങ്ങളായ ഏതാനും യുക്തിക്കണക്കുകളോടുകൂടി അയച്ചുകൊടുത്തു. ഈ കത്തു് ചാക്കോമാപ്പിളയുടെ ഉത്സാഹശക്തിയെ ഉത്തേജിപ്പിക്കയും അചിരേണ നീലകണ്ഠപ്പിള്ളയാശാനെ ശിഷ്യപ്പെട്ടു സംസ്കൃതം അഭ്യസിക്കയും ചെയ്തുവത്രെ. അതിൽപിന്നീടു് ആശാനും ചാക്കോമാപ്പിളയും പ്രിയസുഹൃത്തുക്കളായിത്തീൎന്നു. "എന്റെ പ്രിയശിഷ്യൻ ചാക്കോ കാളുവാശാന്റെ കവനഗ്രന്ഥമാണെന്നു നീലകണ്ഠപ്പിള്ളയും," "കാളുവാശാൻ അവൎകളുടെ ആക്ഷേപശ്ലോകങ്ങളും അനന്തരകാലത്തെ സഹായസഹകരണങ്ങളുമാണു് എന്റെ ഭാവിശ്രേയസ്സുകൾക്കെല്ലാം ഹേതുഭൂതമായ സംസ്കൃതാഭ്യസനത്തിനു് എന്നെ പാത്രീഭവിപ്പിച്ചതെന്നു്" ചാക്കോമാപ്പിളയും പറയാറുണ്ടായിരുന്നു.

കാളുവാശാൻ ജാതിവ്യത്യാസത്തിനു ബദ്ധവിരോധിയായിരുന്നു. എല്ലാ ജാതിക്കാരോടും മതക്കാരോടും അദ്ദേഹം സമഭാവനയോടാണു് പെരുമാറിവന്നതും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവനചാതുരിയെപ്പറ്റി അഭിജ്ഞോത്തമനായ രാമക്കുറുപ്പുമുൻഷി ഒരു കഥ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു രസാവഹമാണു്. ഒരിക്കൽ മടവൂർ സി. നാരായണപിള്ള ഭാഷാചരിത്രകാരനായ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സൎവ്വാധികാൎയ്യക്കാരെ കാണാൻ ചെന്നിരുന്നു. അവിടെ രാമക്കുറുപ്പുമുൻഷിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അദ്ദേഹത്തിനെ പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തതു് അന്നത്തെ നിമിഷകവിയുടെ സഹോദരനെന്നായിരുന്നു. ഉടൻതന്നെ രാമക്കുറുപ്പുമുൻഷി നാരായണപിള്ളയെ അടുത്തുവിളിച്ചു നിങ്ങളുടെ കാളിദാസനു സൌഖ്യംതന്നെയല്ലേ എന്നു ചോദിച്ചു. സൌഖ്യംതന്നെ എന്നു മറുപടിപറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം തുടൎന്നു:—ഞാൻ ആളിനെ ഈയിടെ ഇവിടെവച്ചാണു കണ്ടതു്. നിങ്ങളുടെ പേരെന്തെന്നു ഞാൻ ചോദിച്ചപ്പോൾ, കാളിദാസൻ എന്നു പറഞ്ഞു. അതുകേട്ടു് എനിക്കു പുച്ഛരസം തോന്നി. കുറെ വല്ല കാവ്യശ്ലോകങ്ങളും പഠിച്ചു് മുറിപ്പദ്യങ്ങളുമുണ്ടാക്കി കാളിദാസനെന്നു സ്വയം അഭിമാനിക്കുന്ന ആൾ എന്നാ

ണ്ട് ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നു്. നിങ്ങളുടെ പേർ അസാധാരണംതന്നെയെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞപ്പോൾ ഇദ്ദേഹം, പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള "അതിരിക്കട്ടെ; കാളിദാസന്റെ നിമിഷകവനസാമർത്ഥ്യം ഒന്നു പരിശോധിച്ചുനോക്കുക" എന്നുപറഞ്ഞു. ഉടനെ ഞാൻ നിങ്ങളുടെ കവനപരിചയം സംസ്കൃതത്തിലോ മലയാളത്തിലോ എന്നു ചോദിച്ചു. 'രണ്ടിലുമാകാം' എന്നു മറുപടി കിട്ടിയപ്പോൾ, ഒരു പെൻസിലും കടലാസും കൊടുത്തിട്ടു്, കാളിദാസനെപ്പററി ഒരു പദ്യം സംസ്കൃതത്തിലെഴുതാൻ ഞാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. വിദ്വാൻ പെട്ടെന്നു് ഒരു ശ്ലോകം എഴുതിവച്ചു. ഞാൻ അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോയി. പദ്യം വായിച്ചുനോക്കിയപ്പോൾ അത്ഭുതം ദ്വിഗുണീഭവിച്ചു. പദ്യം അത്യന്തം രസാവഹമായിരുന്നു. കവിയെ ഒന്നു പരീക്ഷിക്കാൻവേണ്ടി അതിലെ ചില പ്രയോഗങ്ങൾ തെററാണെന്നു ഞാൻ വാദിച്ചു. വിദ്വാന്റെ ഭാവം പകർന്നു—എന്തിന്നു്? എന്നോടു കൊണ്ടുപിടിച്ചു തർക്കിച്ചു. കാളിദാസപ്രയോഗങ്ങൾ തന്നെ ഉദ്ധരിച്ചു് വിദ്വാൻ അവയുടെ സാധുത്വം സമർത്ഥിച്ചു. ഞാൻ സന്തോഷിച്ചു. അതേ ഒരു കൊച്ചുകാളിദാസൻതന്നെ; സംശയമില്ല."

കാളുവാശാൻ നല്ല ഗായകനായിരുന്നു എന്നു പ്രസ്താവിച്ചല്ലോ. അദ്ദേഹം അനേകം മനോഹരഗാനങ്ങൾ വിവിധരാഗങ്ങളിൽ എഴുതീട്ടുണ്ടു്. പക്ഷെ എത്ര കവിതയായിരുന്നാലും എഴുതിക്കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ സൂക്ഷിക്കണമെന്നോ പ്രസിദ്ധീകരിക്കണമെന്നോ യാതൊരു ചിന്തയും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു് പല കൃതികളും നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയിട്ടുണ്ടു്.

ഒരിക്കൽ നെടുമ്പുറത്തു കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുവനന്തപുരത്തു പോയിട്ടു് തിരിച്ചു പോരുംവഴി കിളിമാനൂർ കൊട്ടാരത്തിൽ ചെന്നുചേർന്നു. അദ്ദേഹം മഹാരാജാ തിരുമനസ്സിലേക്കു സമർപ്പിച്ച ചക്രബന്ധത്തിലുള്ള ഒരു പദ്യം കാണിച്ചിട്ടു് അതിന്റെ അർത്ഥകല്പനകളെപ്പററി പ്രശംസിച്ചു. ഒടുവിൽ "ഇതുമാതിരി പദ്യം എഴുതത്തക്ക വല്ലവരും ഇവിടെ ഉണ്ടോ" എന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ കിളിമാനൂർവലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു:—"ഉണ്ടു്, എന്റെ ശിഷ്യൻ കാളുവുണ്ടു്".

കാളുവിനെ വരുത്തിയിട്ടു് ഈവിധം അർത്ഥാന്തരങ്ങളോടുകൂടിയ പദ്യം എഴുതാമോ എന്നു തമ്പുരാൻ ചോദിച്ചു.

ആശാൻ—എഴുതാം.

തമ്പുരാൻ—ഞാൻ പോകുംമുമ്പേ എഴുതിക്കാണിക്കാമോ?

ആശാൻ—ഇപ്പോൾതന്നെ എഴുതിത്തരാം.

തമ്പു—എത്ര സമയം വേണ്ടിവരും?

ആശാൻ—ഒരു മണിക്കൂർ.

തമ്പു—കൊള്ളാം; ഒരു മണിക്കൂറോ? എന്നാൽ എഴുതി കാണിക്കുക.

കാളുവാശാൻ അടുത്ത മുറിയിൽ ചെന്നിരുന്നു് ഒരു ചക്രബന്ധം രചിച്ചു. അദ്ദേഹം പോയപ്പോൾ തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു:—

"ഇദ്ദേഹം ബുദ്ധിമാനാണെന്നു തോന്നുന്നു. എങ്കിലും അഹങ്കാരം കുറെ അധികമാണു്."

വലിയതമ്പുരാൻ—അങ്ങനെ അല്ല. അവൻ മഹാ സമർത്ഥനാണു്.

കാളുവാശാൻ പറഞ്ഞ സമയത്തിനുള്ളിൽ ശ്ലോകം എഴുതിക്കൊണ്ടുവന്നു. ആ പദ്യം രാജാവിന്റെ പദ്യത്തെക്കാൾ പതിന്മടങ്ങു പ്രൌഢവും ഹൃദ്യവുമായിരുന്നു. തമ്പുരാൻ അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു ഇരട്ടി നേര്യതു സമ്മാനിച്ചു. അദ്ദേഹം അവിടെനിന്നു പോയപ്പോൾ തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞു:—

"ഈ ആളിന്റെ അഗാധബുദ്ധിയും ശ്രുതകവനവൈദഗ്ദ്ധ്യവും അതിവിസ്മയനീയമായിരിക്കുന്നു. അതു വിചാരിച്ചാൽ ആൾ അല്പായുസ്സാണെന്നു തോന്നുന്നു."

ഈ സംഭവത്തിനുശേഷം കാളുവാശാൻ അധികനാൾ ജീവിച്ചിരുന്നില്ല. അന്നു രചിച്ച ചക്രബന്ധപദ്യം താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ജന്യംചിന്തയ വാചകംസിതൃചളുനം പ്രാംശുപ്രതാപസ്ഥിതേ
ലബ്ധ്വാരാമവതേ ശത്രുരക്ഷ്ണിചപലാ വാസ്തുക്രിയാമിന്ദിരാ-
യത്തേഷു ബോധം രചയതേ ശ്രീരാമപാദേനതേ-
തം പദ്മാലയയാം മനേ യദയം രാജതാം ചതേ നവ്യമാകന്ദതാം.

കാളുവാശാനെപ്പറ്റിയുള്ള ഈ വിവരണത്തിനു നാം കടവൂർ സി. നാരായണപിള്ള അവർകളോടു കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

കാത്തുള്ളി അച്യുതമേനോൻ.

കാത്തുള്ളിത്തറവാട്ടു് കൊടുങ്ങല്ലൂർ പട്ടണത്തിൽ മേത്തല ഗ്രാമത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ആ പ്രസിദ്ധഗൃഹത്തിൽ ആയിരുന്നു അച്യുതമേനോന്റെ ജനനം. അദ്ദേഹം 1026 മകരം 28-ാം തീയതി ജനിച്ചു. പിതാവു് കൊടുങ്ങല്ലൂർ ചുല്ലൂറു് അംശ

ത്തിലുള്ള മാമ്പറെറ നാരായണൻനമ്പൂതിരി എന്ന ഭാഷാകവിയായിരുന്നു. അഞ്ചാംവയസ്സിൽ ശ്രീരംഗപുരത്തു വാരിയത്തെ അച്യുതവാരിയർ എഴുത്തിനിരുത്തി. എട്ടുപത്തു വയസ്സുവരെ എഴുത്തും വായനയും പഠിച്ചിട്ട് ജ്യേഷ്ഠൻ കൊടുങ്ങല്ലൂർ ചെറിയകൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ ഇവരോടൊപ്പം വിദ്വാൻ കുഞ്ഞുരാമവർമ്മത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ സംസ്കൃതം പഠിച്ചുതുടങ്ങി. പ്രധാന കാവ്യങ്ങളും വ്യാകരണം അലങ്കാരം മുതലായവയും എല്ലാം ഈ ഗുരുവിൽനിന്നാണ് പഠിച്ചതു്. പതിനാറു വയസ്സായപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹം സാമാന്യം നല്ല വ്യുൽപത്തി സമ്പാദിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

ചെറുപ്പത്തിലേ നല്ല കവിതാവാസന പ്രകാശിപ്പിച്ചു തുടങ്ങി. എന്നാൽ ശബ്ദാലങ്കാരത്തെപ്പോലുള്ള നിഷ്കർഷ അർത്ഥവിഷയത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കവിതകളെല്ലാം പ്രാസാനുപ്രാസങ്ങൾ നിറഞ്ഞവയാണ്. ദ്രുതശ്ലോകങ്ങൾ രചിക്കാൻ നല്ല വിരുതനായിരുന്നു.

വട്ടത്തിൽച്ചുറ്റിമറ്റുള്ളവരുടെചികുരം [illegible]
വിദ്ധ്വസ്തിഅയിയ്യായാരാ [illegible] തൻവാചകംതകർത്തു്
എല്ലാമൊന്നായറിച്ചു [illegible]
വിട്ടയച്ചിച്ചു [illegible]

അദ്ദേഹം ജൈമിനീയാശ്വമേധം കിളിപ്പാട്ട്, അംബോപദേശം, സതീദർശനം മണിപ്രവാളം, രുക്മിണീസ്വയംവരം (അപൂർണ്ണം), ആനന്ദരാമായണം കിളിപ്പാട്ട്, കവിപുഷ്പമാല എന്നീ കൃതികളും അനേകം ഒറ്റശ്ലോകങ്ങളും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഒറ്റശ്ലോകങ്ങൾ.

[illegible] കൈവിട്ടുയിർപ്പൂകാന്തയ്
നീറീട്ടും നിടിലാക്ഷിതന്നിലവനെപ്പൊളെന്തു ചൊല്ലുകിലും
സൽക്രിയവില്ലകളെ തമ്മിൽ [illegible] പമ്പിനാവ-
[illegible] ഭഗവാനിന്നു് [illegible]

രുക്മിണീസ്വയംവരം.

അല്ലേ കല്യാണരാമ [illegible] ചരിക്ക-
ന്നില്ല [illegible] വിപ്രനൊരു
എല്ലാ [illegible] വർഷിപ്പതൊരു-
[illegible] ധർമ്മം [illegible]

[illegible] ധർമ്മപരമാചരിക്കം
മഹീസുരൻ ഹന്തജനത്തിനെല്ലാം

മഹീതലേ കവിതയോടക്ക വിദ്വാൻ
മഹീസുരംപോലെ കൊടുക്കയില്ലാ
ത്വല്പരുള്ളവര സന്ധിതിലും
തൃപ്പമോദമുള്ളവരായ് വന്നുദ്ധതം
ഇപ്പുവിട്ടവരെല്ലാവരുമൊരു
കഷ്ടമില്ലിയിള സമസ്തസംഗതം

കവിപുഷ്പമാലയാണു് വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലെ 'കാത്തുള്ളിലച്ചുതാ' എന്നു തുടങ്ങിയ പ്രസിദ്ധ പദ്യങ്ങൾക്കു് അവസരം നല്കിയതു്.

കവിഭാരതത്തിൽ കാത്തുള്ളിലച്ചുതമേനോനെപ്പററി ഇങ്ങനെ ഒരു ശ്ലോകം രചിച്ചിരിക്കുന്നു.

പുഷ്ടശ്രീ കവിതാബലാധിപതിയാംദ്രോണൻശിഷ്യേന്ദ്രനാ-
യിഷ്ടംപാരമിയന്നിവൻതത്പ്രിയതമശ്ശേഷദ്വിജനായ് പ്രാഭവം
ശിഷ്യന്മാർ ഗുണവത്തമാരിവരായ് പ്രാണപ്രിയനായിട്ടും
ധൃഷ്ടദ്യുമ്നനാതൃപ്രഷ്ടനതാം കാത്തുള്ളിലച്ചുതൻ.

കാത്തുള്ളിലച്ചുതമേനോൻ 1085 തുലാം 15-ാംതീയതി പരലോകം പ്രാപിച്ചു.

കണ്ടത്തിൽ വർഗ്ഗീസ് മാപ്പിള.

അഞ്ഞൂറിൽപ്പരം അംഗങ്ങളുള്ളതും നൂറിൽപ്പരം ഉപകുടുംബങ്ങളായി പിരിഞ്ഞു പാർത്തുവരുന്നതുമായ ഒരു പ്രസിദ്ധ ക്രിസ്ത്യൻ കുടുംബമാണു് കണ്ടത്തിൽ. ഈ കുടുംബത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ സ്ഥാപകൻ മാത്തുള്ളമാപ്പിളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം കല്ലൂപ്പാറയിൽനിന്നു തിരുവല്ലായിൽ വന്നു്, അവിടത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട നസ്രാണികുടുംബങ്ങളിൽ ഒന്നായ കാഞ്ഞിരക്കാട്ടു കുഞ്ഞിന്റെ മൂത്തപുത്രിയായ മറിയാമ്മയെ വിവാഹംചെയ്തു. മഹാ ബുദ്ധിശാലിയായ മാത്തുള്ള പുകയിലവ്യാപാരത്തിലും മററും ഏർപ്പെട്ടു് ധാരാളം പണം സമ്പാദിച്ചു് വലിയ ധനികനായി. 995-ൽ ആണു് കണ്ടത്തിൽ ഭവനം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതു്. അദ്ദേഹത്തിനു ബലിഷ്ഠകായന്മാരായ ആറു പുത്രന്മാരും രണ്ടു പുത്രിമാരും ഉണ്ടായി. മൂത്തമകനായ കരുത്താലിൽ ഈപ്പൻ 100[illegible]-ൽ അയിരൂർ കുറുമ്പാട്ടത്തുനിന്നു ഒരു സ്ത്രീയെ വിവാഹംകഴിച്ചു. ആ വിവാഹത്തിൽ ഉണ്ടായ നാലാമത്തെ പുത്രനായിരുന്നു വർഗ്ഗീസ് മാപ്പിള. അദ്ദേഹം 1032-ൽ ജനിച്ചു. കണ്ടത്തിൽവീട്ടുകാരെല്ലാം വിദ്യാഭ്യാസവിഷ

യത്തിൽ അനല്പമായ താല്പര്യമുള്ളവരായിരുന്നു. പിതാവായ ഈപ്പന് ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിലും മററും സാമാന്യം ജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നത്രെ.

വർഗ്ഗീസ്മാപ്പിളയുടെ ഓമനപ്പേർ വറിച്ചൻ എന്നായിരുന്നു. മിഗ്ഗീസ് പാതിരിയുടെ ഉപദേശമനുസരിച്ച് ഈപ്പൻ തന്റെ കുട്ടികളെ മുകലശ്ശേരി ബംഗ്ലാവിലും അവിടെനിന്ന് സി. എം. എസ്. കാളേജിലും അയച്ച് ഇംഗ്ലീഷ് പഠിപ്പിച്ചു. വർഗ്ഗീസിനു ചെറുപ്പത്തിലേതന്നെ എഴുത്തച്ഛന്റെ കൃതികളും നമ്പ്യാരുടെ തുള്ളലുകളും വായിക്കുന്നതിൽ വലിയ പ്രതിപത്തിയുണ്ടായിരുന്നു. നാട്ടാശാനിൽനിന്നു ലഭിച്ച സംസ്കൃതപരിചയം കഥകളികൾ വായിച്ചു രസിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ സാഹായ്യകമായും ഭവിച്ചു. ഇങ്ങനെ മലയാളത്തിലെ ഉത്തമകൃതികളുമായി അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ച പരിചയദാർഢ്യമാണ് ഭാഷാപോഷണവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനെ മുന്നോട്ടു തള്ളിവിട്ടതു്. കോട്ടയത്തെ പഠിത്തം പൂർത്തിയാക്കീട്ട് വർഗ്ഗീസുമാപ്പിള തിരുവനന്തപുരം കാളേജിൽ പഠിത്തം തുടങ്ങി. എന്നാൽ കണക്കുവിഷയത്തിൽ പിന്നോക്കമായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം പഠിത്തം നിർത്തീട്ട് വീട്ടിലേക്കു പോന്നുകളഞ്ഞു. അന്നുമുതല്ക്കു രാജ്യത്തിനും, സമുദായത്തിനും, സ്വഭാഷയ്ക്കുംവേണ്ടി അദ്ദേഹം നാനാമുഖമായ പ്രവർത്തനപരിപാടി സമാരംഭിച്ചു. 1056-ൽ അദ്ദേഹം കൊച്ചിയിലെ കേരളമിത്രം പ്രസ്സിന്റെ ഉടമസ്ഥനായ ദേവജി ഭീമജിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച് ഒരു പത്രം പുറപ്പെടുവിക്കയും രണ്ടുകൊല്ലം അതിന്റെ ആധിപത്യം വഹിച്ചുകൊണ്ട് കൊച്ചിയിൽതന്നെ താമസിക്കയും ചെയ്തു. കേരളമിത്രമെന്നുതന്നെയായിരുന്നു പത്രത്തിന്റെയും പേർ. ഈ പത്രപ്രവർത്തനംവഴിക്ക് വർഗ്ഗീസുമാപ്പിളയ്ക്കു കൊച്ചിയിലെയും തിരുവിതാംകൂറിലെയും അഭ്യസ്തവിദ്യരെയെല്ലാം പരിചയവും സ്നേഹവും സമ്പാദിക്കാൻ സാധിച്ചു. അക്കാലത്ത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രോത്സാഹനത്താൽമാത്രം തൂലികാവ്യവസായത്തിൽ ഏർപ്പെട്ട പലരും പിൽക്കാലത്തു നല്ല ലേഖകന്മാരായും ഗ്രന്ഥകാരന്മാരായും തീർന്നിട്ടുണ്ട്.

രണ്ടുകൊല്ലത്തിനുശേഷം വർഗ്ഗീസുമാപ്പിള പിതാവിന്റെ നിർബന്ധത്താൽ സർക്കാർജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ചുവെങ്കിലും അതിൽനിന്ന് അചിരേണ പിരിഞ്ഞ് അല്പകാലം സി. എം. എസ്. കാളേജിൽ മുൻഷിപ്പണി വഹിച്ചു. 1065-ൽ മലയാളമനോരമക്കമ്പനിയും മനോരമപ്പത്രവും സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. മലയാളമനോരമയുടെ ഒരു വശം മുഴുവനും ഭാഷാപോഷണവിഷയത്തി

നായി കഴിച്ചിട്ടിരുന്നു. അങ്ങനെ മലയാളക്കരയിലെ പ്രധാന കവികളുടെയെല്ലാം കേളീരംഗമായിത്തീർന്ന മനോരമ, അചിരേണ പത്രങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അഗ്രിമസ്ഥാനം സമ്പാദിച്ചു.

ആദ്യത്തെ കവിസമാജം മനോരമ ആഫീസിൽവച്ചാണു നടന്നതു്. ഈ കവിസമാജം ക്രമേണ ഭാഷാപോഷിണിസഭയായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടു. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ മനോരമ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തുടങ്ങിയ സാഹിത്യകുശലന്മാരുടെ വാത്സല്യത്തിനു പാത്രമായി. കേരളകാളിദാസൻ മനോരമയെ ആദ്യമായി സ്വീകരിച്ച അവസരത്തിൽ പത്രാധിപക്കയച്ച പദ്യം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

> നല്ലോരച്ചടികൊണ്ടുകണ്ണിനുടനേ കല്യാണമേകീ രസം
> സല്ലോകത്തിനു സാരവാർത്തയതിനാലുല്ലാസമുൾത്താരിലും
> ചൊല്ലാർന്നീയ മനോരമേ ഭവതിയും വല്ലായ്മയില്ലാതെയി-
> ന്നെല്ലാരോടുമണഞ്ഞു ഇഷ്ടമതിൽ കല്യാണമാർന്നീടണം.

ഉത്തമരീതിയിൽ പത്രപ്രവർത്തനം നടത്തേണ്ടതെങ്ങനെയെന്നു് മലയാളികൾക്കു കാണിച്ചുകൊടുത്ത രണ്ടു മഹാത്മാക്കൾ വർഗ്ഗീസുമാപ്പിളയും, സി. കൃഷ്ണരാമൻനായരുമായിരുന്നു. എന്നാൽ വർഗ്ഗീസുമാപ്പിളയെപ്പോലെ ഇത്ര വളരെ ചെറുപ്പക്കാരെ സാഹിത്യപരിശ്രമങ്ങളിലേക്കു് ഉന്തിത്തള്ളിവിട്ടു്, അവരെ അടിക്കടി പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നവർ തുലോം വിരളമാണു്. കെ. എം. ചെറിയാൻ, കട്ടക്കയത്തിൽ ചെറിയാൻമാപ്പിള, കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി, മൂർക്കോത്തു കുമാരൻ, അമ്പലപ്പുഴ മാധവപ്പൊതുവാൾ, എം. പി. വർക്കി എന്നിങ്ങനെ പിൽക്കാലത്തു പ്രസിദ്ധിപെററ പലരും മലയാളമനോരമയോടുബന്ധമായിരുന്ന കടപ്പാടു പറഞ്ഞറിയിക്കാവുന്നതല്ല.

> 'സ ജാതോ യേന ജാതേന യാതി വംശസ്സമുന്നതിം.'

എന്ന വാക്യത്തെ അനുസ്മരിപ്പിച്ചു്,

> കണ്ടത്തിലുള്ളവരെയൊക്കെയുമൈകയോഗ-
> കണ്ടത്തിലാക്കിയ സുധീവരനായിരുന്നു.

എന്നു നിസ്സംശയം പറയാം. കോട്ടയം എം. ഡി. സിമ്മനാരി, തിരുവല്ലാ എം. ജി. എം. ഹൈസ്കൂൾ, തിരുമൂലപുരം ബാലികാമഠം എന്നീ വിദ്യാലയങ്ങളും, തിരുമൂലപ്പള്ളിയും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഉത്സാഹഫലങ്ങളാണു്.

ഒരു ഗ്രന്ഥകാരൻെറ നിലയിലും വർഗ്ഗീസുമാപ്പിളയ്ക്കു് ഒരു മാന്യസ്ഥാനം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഏബ്രായിക്കുട്ടി, കലഹിനീദമനം

എന്നീ നാടകങ്ങളും, ഝഷകഥാരാമായണം, പോർവ്യാസാചാര്യവധം എന്നീ ആട്ടക്കഥകളും, സചിത്രമിത്രശതകവും, വിസ്മയജനനം പത്തു വൃത്തവും, ഇഷ്ടസോദരീവിലാപം, കീർത്തനമാല, വിക്ടോറിയാ ചരിത്രസംഗ്രഹം മുതലായ കൃതികളും അദ്ദേഹത്തിനാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടവയാണ്.

ദുർവ്വിരചിതം അഥവാ ഭാഷാകവിതാവിവാദം എന്ന കൃതിയെപ്പറ്റി മൂന്നാംഭാഗത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. കലഹിനീദമനകം ഷേക്സ്പീയരുടെ Taming of the Shrew എന്ന നാടകത്തിന്റെ അനുകരണമാകുന്നു. മാതൃകയ്ക്കായി രണ്ടു പ്രാകൃതപാത്രങ്ങളുടെ സംഭാഷണത്തിൽ ഒരംശവും ഒന്നുരണ്ടു ശ്ലോകങ്ങളും അതിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ചാരായക്കടയുടെ മുൻവശം. വർക്കിയും ചോതികാത്തിയും പ്രവേശിക്കുന്നു.

വർക്കി:— അപ്പനാണെ നീ! എന്റെ തെളിക്കില്ല.

ചോതികാത്തി:— ഭഗവനേ! ഇതെവിടെക്കിടന്ന ഏരപ്പാളി. താനാരാ?

വർക്കി:— ക-ക-ക-കവല്ലൂക്കാരൻ! ചെരട്ടുക്കുത്തു മാപ്പിളയാ — ടോടീ ഏരപ്പാളീ! ഞങ്ങടെ കിഴായിക്കിരിയാച്ചന്റെ കൂടെ വന്നവനാ. അല്ലെങ്കിൽ അയലത്തെ തെറ്റിച്ചു നോക്ക്. ഒരിക്കൽ പറഞ്ഞതു് അങ്ങനെ ഇരിക്കട്ടെ. ഇനി ഉരിയാടിയേക്കരുതു്.

ചോ:— താൻ പൊട്ടിച്ച പിഞ്ഞാണിക്ക് വില കൊടുക്കത്തില്ല. അല്ലേ?

വർക്കി:— ഇല്ല. ഒരീച്ചക്കാശു കൊടുക്കേല. പുണ്യാളച്ചനാണ വേദം പൊരട്ടോ. അതാ നിനക്ക നല്ലതു്.

ചോ:— ഇനിക്കറിയാമല്ലോ. ഞാൻ ചെന്ന് എട്ടുകോനാട്ടരെ വിളിച്ചോണ്ടു വരും. (പോകുന്നു)

വർക്കി:— എട്ടുകോനാട്ടരോ പത്തുകോനാട്ടരോ പന്ത്രണ്ടുകോനാട്ടരോ വരട്ടേ. ഞാൻ അവരോട്ട ചട്ടംപിടിച്ചുതന്നെ ഉത്തരട്ട പറയും. ഇതൊന്നുംകൊണ്ട് വർക്കി കൂട്ടാക്കുന്നോനല്ല. അല്ലെങ്കിൽ അതുതന്നെ ഒന്നു കാണാമല്ലോ. വരട്ടേ. ആരെങ്കിലും വരട്ടേ. (നിലത്തുകിടന്നുറങ്ങുന്നു)

"ഇവിടെത്തന്നെ കാണാമല്ലോ."

കാന്താരംപൂക്കാരങ്ങും പ്രിയയുടെ വസനം പാതിചണ്ഡിപ്പട്ടുത്തും
താൻതാനേ പിന്തിരിഞ്ഞും പുനരരികിലണഞ്ഞശ്രു പാരം ചൊരിഞ്ഞും
സ്വാന്തം വെന്തങ്ങുനിൽപ്പും നളിനമുഖനൊ കാന്തമന്ദസ്മിതാഭ-
ഭ്രാന്ത്യാ ചുംബിച്ചിടും തൽക്കമനിയുടെ മുഖംതന്നുമാത്യാദരവോടും

1079-ൽ ആയിരുന്നു വർഗ്ഗീസുമാപ്പിളയുടെ ചരമം. 'വർഗ്ഗീസു മാപ്പിളയുടെ ചരമംമൂലം എന്റെ വലതുകൈ ഒടിഞ്ഞുപോയി' എന്നാണു് ആ ദുഃഖവാർത്ത അറിഞ്ഞ അവസരത്തിൽ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ അരുളിച്ചെയ്തതു്.

നാരായണഗുരുസ്വാമികൾ.

തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നു എട്ടുനാഴിക വടക്കുകിഴക്കായി ചെമ്പഴന്തി എന്നൊരു ദേശമുണ്ടു്. അവിടെ നായരീഴവമൈത്രിയുടെ സജീവോദാഹരണമെന്നപോലെ വർത്തിക്കുന്ന മണയ്ക്കൽ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ വടക്കുപടിഞ്ഞാറുമാറി വയൽവാരം എന്നൊരു കുടിൽ കാണാം. ആ കുടിലിൽനിന്നാണു് നായരീഴവമൈത്രിയുടെ സംസ്ഥാപനത്തിനും അധഃകൃതസമുദ്ധാരണത്തിനും വേണ്ടി 103 ചിങ്ങമാസം ചതയം നക്ഷത്രത്തിൽ സ്വജനനംകൊണ്ടു ശ്രീനാരായണഗുരു അനുഗ്രഹിച്ചതു്. കുട്ടിയെന്നും മാടനാശാനെന്നും ആയിരുന്നു മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ പേരു്. നാരായണനെന്നായിരുന്നു മാതാപിതാക്കന്മാർ നൽകിയ നാമം. എന്നാൽ അവർ വിളിച്ചുവന്നതു് നാണു എന്നായിരുന്നു.

നാണുവിനു മൂന്നു സഹോദരിമാരല്ലാതെ സഹോദരന്മാർ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മാടനാശാനും നാണുവിന്റെ മാതുലന്മാരായ രാമൻവൈദ്യൻ, കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ ഇവരും സാമാന്യം നല്ല വ്യുൽപത്തിയുള്ളവരായിരുന്നു എന്നാണറിവു്. അമ്മയുടെ മാതുലനായിരുന്ന കൊച്ചനാശാനും നല്ല യോഗ്യനായിരുന്നുവത്രേ.

നാണു നല്ല ചൊടിചൊടിപ്പുള്ളവനും, വീട്ടിൽ പൂജയ്ക്കു് തെക്കിവയ്ക്കുന്ന പഴവും പലഹാരവും പൂജകഴിയുംമുമ്പുതന്നെ എടുത്തു തിന്നുകളയുക മുതലായ കുസൃതികളിൽ വിരുതനും ആയിരുന്നെങ്കിലും മററു ബാലകന്മാരെ ബാധിക്കാറുണ്ടായിരുന്ന വലിയ ദുഷ്യങ്ങളൊന്നും ഈ കുട്ടിയെ ബാധിച്ചിരുന്നില്ല.

ചെമ്പഴന്തി മൂത്തപിള്ളയുടെ അടുക്കലാണു് നാണു എഴുത്തിനിരുന്നു പ്രാഥമിക പാഠങ്ങൾ പഠിച്ചതു്. അന്നേ നല്ല ഗ്രഹണ

പാടവം പ്രകാശിപ്പിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ നിരന്തരമായിത്തന്നെ പഠിത്തം ദീർഘകാലം തുടരുന്നതിനു സാധിച്ചില്ല. കന്നുകാലികളെ മേയ്ക്കുന്ന ജോലികൂടി ഈ കുട്ടി ഏറ്റെടുക്കേണ്ടതായിവന്നു. പക്ഷെ ആ ജോലിയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോൾ വൃക്ഷശാഖകളിൽ കയറി ഇരുന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉരുവിട്ടു പഠിക്കുമായിരുന്നത്രേ. ഇതിനിടയ്ക്കു പ്രാതഃസ്നാനം, ജപം, ക്ഷേത്രദർശനം മുതലായ കാര്യങ്ങളിൽ അവ്യതിചലിതമായ നിഷ്ഠ കാണിച്ചുവന്നതിനാൽ നാണുഭക്തൻ എന്ന പേരു് അദ്ദേഹത്തിനു പതിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഒരിക്കൽ മസൂരിരോഗം പിടിപെട്ടു് ഈ ഭക്തൻ വീട്ടുകാരെ അറിയിക്കാതെ ദേവീക്ഷേത്രത്തിൽ പോയി 18 ദിവസം ഭജനമിരുന്നു. രോഗശമനമുണ്ടായതിനുശേഷമേ സ്വഗൃഹത്തിൽ ചെല്ലുകയുണ്ടായുള്ളു.

20 വയസ്സു തികഞ്ഞതിനുശേഷം ആണു് ഉപരിവിദ്യാഭ്യാസത്തിനു് അവസരം ലഭിച്ചതു്. കുമ്മമ്പിള്ളി രാമൻപിള്ള ആശാനായിരുന്നു ഗുരു. വാരണപ്പള്ളിയിൽ താമസിച്ചുകൊണ്ടു് 1051 മുതൽ 1057 വരെ കാവ്യനാടകാലങ്കാരാദികൾ അഭ്യസിച്ചു. മണമ്പൂർ ഗോവിന്ദൻ, ഉടയാൻകുഴി കൊച്ചുരാമനാശാൻ മുതലായവർ നാണുഭക്തന്റെ സതീർത്ഥ്യന്മാരായിരുന്നു. 1057-ൽ അതിസാരരോഗം ബാധിക്കയാൽ അദ്ദേഹം സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു മടങ്ങുകയും കുറേക്കാലം കടയ്ക്കാവൂർ, അഞ്ചുതെങ്ങു തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ കുടിപ്പള്ളിക്കൂടം നടത്തുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെയാണു് ഭക്തൻനാണു ആശാനായിത്തീർന്നതു്.

അഞ്ചുതെങ്ങിൽ കുട്ടികളെ പഠിപ്പിച്ചുപോന്നിരുന്നകാലത്തു് ധ്യാനവും ഉറക്കവും മറ്റും ഇപ്പോഴത്തെ ജ്ഞാനേശ്വരം ക്ഷേത്രത്തിന്റെ കിഴക്കെഭാഗത്തുള്ള ക്ഷേത്രമണ്ഡപത്തിലായിരുന്നു. 23-ാംവയസ്സിൽ ഗുരുജനങ്ങളുടെ നിർബന്ധാനുസരണം വക്കലയ്ക്കടുത്ത മൊട്ടക്കണ്ടയുള്ള ഒരു സ്ത്രീയെ (പിതാവിന്റെ ഭാഗിനേയി) വിവാഹം നടത്തിയെങ്കിലും ആ സ്ത്രീയെ അദ്ദേഹം സ്പർശിച്ചിട്ടില്ല. സ്വാമികളെ ബ്രഹ്മചര്യത്തിൽനിന്നു തെറ്റിക്കാൻ ചിലരൊക്കെ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു എന്നു്,

"ഹരഹരിമൂർത്തി നമിച്ചിടുന്ന നാരി-
ജനമിഴിതന്നിലെരിച്ച മാരനിന്നും
വരുമതിലൊന്നൊരു കാരണംപൊരിച്ചീ-
ടരിമിഴിതന്നിലൊരർദ്ധകൃതിയിന്നും."

എന്നുള്ള സ്തോത്രത്തിൽനിന്നും മനസ്സിലാകാം. ബ്രഹ്മചര്യത്തിലുള്ള ദൃഢനിഷ്ഠ അദ്ദേഹത്തിനെ ഗൃഹത്തിൽനിന്നും അകററി. അങ്ങനെ ഇരിക്കെയാണു് കുഞ്ഞൻപിള്ള ചട്ടമ്പി എന്ന യോഗീന്ദ്രന്റെ പരിചയം സിദ്ധിച്ചതു്. അദ്ദേഹം യോഗവിദ്യയിലെ പ്രഥമപാഠങ്ങൾ നാണുവാശാനു് ഉപദേശിച്ചു. ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾതന്നെയാണു് അദ്ദേഹത്തിനെ തയ്ക്കാട്ടു് അയ്യാവുമായി പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തതു്. അയ്യാവു് യോഗവിഷയകമായ ഉപദിവിദ്യകളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനു് ഉപദേശിച്ചതിൽ പിന്നീട് അദ്ദേഹം മരുത്വാമലയിൽ ചെന്നു് ഏറിയകാലം തപസ്സുചെയ്തു. അദ്ദേഹം ഒരു അവധൂതനായിട്ടാണു കഴിച്ചുകൂട്ടിയതു്. ഈ തപസ്സിനുശേഷം അദ്ദേഹം തെക്കൻതിരുവിതാംകൂറിൽ പല സ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിക്കയും "അവധൂതൻ വന്നിരിക്കുന്നു എന്നു" അദിക്കുകളിലുള്ള നായന്മാരും ചെട്ടികളും വിശ്വസിക്കയും അതിനനുരൂപമായി അദ്ദേഹത്തിനെ പൂജിക്കയും ചെയ്തു. പല ദിവസങ്ങൾ മരക്കൊമ്പുകളിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടീട്ടുണ്ടു്. അന്നൊക്കെ ഭക്തന്മാർ എന്തു കൊടുത്താലും അദ്ദേഹം ഭക്ഷിക്കുമായിരുന്നു.

1060-ൽ നെയ്യാററിന്റെ പരഭാഗത്തുള്ള അരുവിപ്പുറത്തു താമസിച്ചുതുടങ്ങി. 1063-ൽ അവിടെ ഒരു ശിവലിംഗം പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ക്രമേണ അവിടെ ഒരു ക്ഷേത്രവും മഠവും പള്ളിക്കൂടവും ഉണ്ടായി. അതിനോടുകൂടി പരക്കെ ക്ഷേത്രപ്രതിഷ്ഠാപകനായി അദ്ദേഹത്തിനെ ഗണിച്ചുതുടങ്ങി. അങ്ങനെ ചിറയിൻകീഴിൽ ഒരു ജ്ഞാനേശ്വരക്ഷേത്രവും കുളത്തൂരിൽ കോലത്തുകര ഭഗവതിക്ഷേത്രം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ശിവപ്രതിഷ്ഠയും അദ്ദേഹം നടത്തി. ഇക്കാലത്തു കുമാരനാശാൻ സ്വാമിയോടുകൂടി താമസിക്കയായിരുന്നു.

1070-ൽ ചിദംബരം, മധുര മുതലായ ദിക്കുകളിൽ സഞ്ചരിച്ചു് ബാംഗ്ളൂരിൽ പബ്ളിക്ക്ഹെൽത്തു ഡയറക്ടരായിരുന്ന ഡാക്ടർ പല്പുവിന്റെ ക്ഷണമനുസരിച്ചു് അദ്ദേഹം ബാംഗ്ളൂരിൽ പോയിരുന്ന അവസരത്തിലാണു് കുമാരനാശാനെ പഠിപ്പിക്കുന്ന ജോലി അദ്ദേഹത്തിൽ ചുമത്തിയതു്. ഈ സഞ്ചാരത്തിന്റെശേഷം സ്വാമിയുടെ പ്രസിദ്ധി പതിന്മടങ്ങു വർദ്ധിച്ചു. അനന്തരം ഈഴവരുടെ ഇടയ്ക്കുള്ള ദുരാചാരങ്ങളെ ധ്വംസിക്കുന്നതിനായി അദ്ദേഹം പ്രയത്നം തുടങ്ങുകയും കേരളത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും സഞ്ചരിക്കയും ചെയ്തു. 1078-ൽ ശ്രീനാരായണധർമ്മപരിപാലനയോഗം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. അതിന്റെ കാര്യദർശി കുമാരനാശാനായിരുന്നു.

അനന്തരം വർക്കലക്കുന്നിൽ ഒരു കുടിൽകെട്ടി താമസം തുടങ്ങി. താമസിയാതെ അവിടെ ഒരു പാഠശാലയും ഒരു ശിവക്ഷേത്രവും ഉണ്ടായി. 1089-ൽ എസ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗം അവിടെവച്ചു നടത്തുന്നതിന് ഏർപ്പാടുചെയ്തു. ആ അവസരത്തിൽ ആയിരുന്നു സ്വാമികൾ ശിവഗിരി ശാരദാപ്രതിഷ്ഠ നടത്തിയത്.

1093-ൽ തലശ്ശേരി സന്ദർശിച്ച് അവിടത്തെ ജഗന്നാഥക്ഷേത്രത്തിന്റെ പ്രതിഷ്ഠ നടത്തി. ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഇപ്പോൾ സ്വാമികളുടെ വിഗ്രഹവുംവെച്ചു പൂജിച്ചുവരുന്നു. 1099-ൽ സർവ്വമതസമ്മേളനം വിളിച്ചുകൂട്ടീട്ട് ഒരുജാതി, ഒരുമതം, ഒരുദൈവം മനുഷ്യന് എന്ന ശ്രീനാരായണധർമ്മത്തിനെ അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപനംചെയ്തു.

സ്വാമികളുടെ പരിശ്രമത്താൽ ഈഴവരുടെ ഇടയ്ക്കുള്ള താലികെട്ടു മുതലായ അനാചാരങ്ങളും ദുർദ്ദേവതാരാധനകളും അവാന്തരജാതിവിഭാഗവും നിശ്ശേഷം നിന്നുപോയി. ഇടക്കാലത്ത്—വിപുലമായ മതപരിവർത്തനോദ്യോഗം നടന്ന കാലത്ത്—സ്വാമികളുടെ സ്മരണ ഒന്നുമാത്രമാണ് ഈഴവരെ അതിൽനിന്നും രക്ഷിച്ചത്.

1102-ൽ എഴുപതാംതിരുനാൾ കഴിഞ്ഞ് സ്വാമികൾ തെക്കേ ഇന്ത്യാ, സിലോൺ മുതലായ ദിക്കുകളിൽ സഞ്ചരിച്ചു. ഈ സഞ്ചാരത്തിനിടയ്ക്കു സുഖക്കേടു ബാധിക്കയാൽ മദ്രാസിലും മറ്റും നടത്തിയ ചികിത്സ ഫലിക്കാതെ ശിവഗിരിക്കുതന്നെ അദ്ദേഹം മടങ്ങി. 1105 കന്നിമാസത്തിൽ അദ്ദേഹം സമാധിയടഞ്ഞു. ആ ദിവസം ഇന്നും തിരുവിതാംകൂറിൽ ഒരു പൊതു ഒഴിവുദിവസമാണ്.

സ്വാമി നല്ല ഫലിതക്കാരനായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഒരാൾ സ്വാമിയോടു പശുവിന്റെ പാൽ കുടിക്കാമെങ്കിൽ അതിന്റെ മാംസം തിന്നാലെന്ത്? എന്നു ചോദിച്ചതിന്, 'അപ്പോൾ നിങ്ങൾക്ക് അമ്മയുണ്ടോ' എന്നു ചോദിച്ചു. 'ഇല്ല' എന്ന് അയാൾ മറുപടി പറഞ്ഞപ്പോൾ 'അവരെ സംസ്കരിച്ചോ തിന്നോ' എന്നുമാത്രം അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു. കൊളമ്പിൽ ഒരു ഹിന്ദുക്ഷേത്രത്തിൽ പൂജചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന പൂജാരിയോട്—സ്വാമികൾ—ശൈവം തന്നല്ലോ. (മത്സ്യം ഉപയോഗിക്കുന്ന ആളോ എന്നർത്ഥം.)

പൂജാരി:—മിക്കവാറും ശൈവംതന്നെ.
സ്വാമി:—ചിലപ്പോൾ തിന്നും അല്ലേ.

പൂജാരി:—അതെ, നിർബന്ധമില്ല. ആടിയാൽ തിന്നും എന്നു മാത്രം.

സ്വാമി:—തിന്നാതിരിക്കാൻ നാക്കു സമ്മതിക്കയില്ല, അല്ലേ? (ചിരിക്കുന്നു.)

പൂജാരി:—(വീണ്ടും) കിട്ടിയാൽ തിന്നും.

സ്വാമി:—കല്ലുകിട്ടിയാൽ തിന്നുമോ?

ചെത്തുകാരനായ ഒരു സാധു ഈഴവൻ ഭാര്യയോടു കലഹിച്ച്, 'ഇനി സന്യസിച്ചുകളയാ'മെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് സ്വാമിയോടു വിവരം ധരിപ്പിച്ചു. സ്വാമികൾ മന്ദഹസിച്ചുംകൊണ്ട്,

"കൊള്ളാം; ചെത്തിന്റെ അയോദ്ധ്യാകാണ്ഡം സന്യാസിയാണോ?" എന്നു ചോദിച്ചിട്ട് അയാളെ പറഞ്ഞയച്ചു.

പള്ളത്തുരാമന്റെ മിശ്രകാന്തി എന്ന ഖണ്ഡകാവ്യം വായിച്ചുകേട്ടിട്ട് സ്വാമികൾ രാമനോടു പറഞ്ഞു:—

നായിക ശൂദ്രയുവതിയും, നായകൻ ഈഴവനും; കൊള്ളാമല്ലോ. "മീനും കള്ളും നല്ലവണ്ണം ഇണങ്ങുമല്ലേ?" സ്വാമികൾ ഒരിക്കൽ തീവണ്ടിയിൽ സഞ്ചരിക്കവേ (929) ഒരേ മുറിയിൽ തന്നെ ഒരു രാജാവും ഒരു നമ്പൂരിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംഭാഷണചാതുരി കേട്ടു ബഹുമാനമുള്ളവരായിത്തീർന്നു. രാജാവു ചോദിച്ചു:—'നിങ്ങളുടെ പേരെന്താണ്?'

'നാരായണൻ.'
'ജാതിയിൽ ആരാണ്?'
'കണ്ടാലറിഞ്ഞുകൂടേ?'
'അറിഞ്ഞുകൂട.'

'കണ്ടാലറിഞ്ഞുകൂടെങ്കിൽപിന്നെ കേട്ടാൽ അറിയുന്നതെങ്ങനെ?'

സ്വാമിയുടെ കൃതികൾ.

1. അദ്വൈതദീപിക 10 പദ്യങ്ങൾ.

ഉണ്ടില്ലയെന്നമതിമാറിയസത്യസത്തു-
രണ്ടുംപ്രതീതമിതനാദിതമസ്സുപരാഖ്യം
രണ്ടുംതിരിഞ്ഞിടുകിലേകമഹീന്ദ്രജാലം
കണ്ടീലകാണ്മതു കയറാറിനെന്നമതിത്താൽ.

2. സദാശിവദർശനം 8 പദ്യങ്ങൾ.

മണ്ണുംതുടങ്ങിയതെന്നിതിന്നില്ലൊന്നുമെന്നുമോ മായ–
ക്കിണങ്ങിനിന്നുപുരംകണ്ണനമ്മഖിലതാണിലാകിലും
ഗുണം നിറഞ്ഞു കോമളക്കടലിലന്തമിന്നമി–
ന്നിണങ്ങളുള്ളതിലുള്ളതെങ്ങുമില്ല നല്ല മംഗളം.

ഗളംകറുത്തകൊന്നപ്പൂനിരന്നുകൊന്നുകണ്ടുകൾ
കളങ്കമുണ്ടുകണ്ണനെങ്കിലും കനിഞ്ഞുകൊള്ളുവാൻ
ഇളംപിറക്കൊഴുന്തിരന്തമിന്നുമുന്നതങ്ങളു–
ക്കളും കവിഞ്ഞ കോമളക്കടം ചുമന്ന കണ്ണനാം.

3. ചിദംബരാഷ്ടകം.

ബ്രഹ്മമുഖാമരവന്ദിതലിംഗം ജന്മജരാമരണാന്തകലിംഗം
കർമ്മനിവാരണകൗശലലിംഗം തന്മൃദുപാതു ചിദംബരലിംഗം
കല്പകമൂലപ്രതിഷ്ഠിതലിംഗം ദർപ്പകനാശയുധിഷ്ഠിരലിംഗം
കുപ്രകൃതിപ്രകരാന്തകലിംഗം തന്മൃദുപാതു ചിദംബരലിംഗം

4. കുണ്ഡലിനിപ്പാട്ട്

ആടുപാമ്പേ പുനം തേടുപാമ്പേ
ആനന്ദക്കൂത്തുകണ്ടാടുപാമ്പേ
തിങ്കളും കൊന്നയും ചൂടുമീശൻ
തിരുച്ചെങ്കഴൽചേർന്നിന്നാടുപാമ്പേ.
വെണ്ണീറണിഞ്ഞുവിളങ്ങും തിരുമേനി
കണ്ണീരൊഴുകി നിന്നാടുപാമ്പേ
പൊയ്യും പിണവും പിറപ്പും ചുട്ടു–
കാട്ടുമെല്ലാം പറപ്പോതുകൂടാടുപാമ്പേ.

5. വൈരാഗ്യദശകം.

കരിങ്കുഴലിമാരൊടു കലർന്നുകിടന്നു–
തരുന്നടിപിടിപ്പെട്ടടിയനിങ്ങു കഴിയുന്നു
പെണ്ണുംകുലമാനമാണിതുമാറ്റുമോ മന്നി–
ത്തുരുമാനിമരണമന്തിരയിലാട്ടമൊടുക്കും.
മരന്തനിലനാമമണിനീരാടിടുമന്നിൽ
തരുന്തപലനാമ തടവിട്ടുമടിരുന്നും
വരുന്നപലചിന്തകളകന്നതിനുപായ–
മിതന്നിലൊരുമന്തകളുമായ് വരിനിട്ടോൻ.

6. ജീവകാരുണ്യപഞ്ചകം.

എല്ലാവരുമാത്മസഹോദരരെ–
ന്നല്ലേ പറയേണ്ടതിതോർക്കിൽ നാം

കൊല്ലുന്നതുമെങ്ങനെ ജീവികളെ-
യല്ലുംകൃപയററു ഭുജിക്കയതും.

7\. മതാപഹാരം 3 പദ്യങ്ങൾ.

ഒന്നാകുന്നതുമനുഷ്യർക്കെല്ലാമതാണിന്നും മർത്ത്യർക്ക് സത്യവും
ധർമ്മവുംവേണമായത്സ്പൃനിപ്പതില്ലാതെമോക്ഷം.

8\. മുനിചര്യാപഞ്ചകം (സംസ്കൃതം)

9\. ശിവശതകം.

ചെറുപിറചെഞ്ചിടയിലലച്ചെഴും
നിറമിയലുംഫണിമാലയുംത്രിപുണ്ഡ്രം
കറികളമേ മദനൻ ദഹിച്ചകണ്ണും
പുരികയുമെന്നുമെനിക്കുകാണണാമേ.

മിനമണിമിന്നിതിളങ്ങിടുംകിരീടം
മണിമയകന്ധലകസ്തുഗ്മവുംതേ
കനത്തിലകക്കുസുമം കറിത്തുളപ്പി-
ളിനമണിസായകവും ചെയ്യിടുന്ന കൃക്കും
പഴവിനയൊക്കെയറുത്തിടുന്നതൊണ്ടി-
പ്പുഴമെട്ടുചേരിലെതിർത്തിടുന്നചൂത്തും
കഴകിലയുരത്തൊതുത്തോടൊത്തചപ്പും
മുഴുമതിപോലെ കവിൾത്തടങ്ങളും തേ.
അവുമെഴുകും തിരമാലപോലെതുള്ളും
തിരുതിരുതണിതമാക്ഷമെന്റെ ചാറിലെ
കരിയെരിച്ചതു കവിതാഞ്ജനത്തി-
ട്ടുരുളുചൊരിഞ്ഞതുപോലെയുള്ളനോഷം
നവലയരഞ്ഞകവിളങ്ങിടുന്ന പൂതൻ

പാലിയലൊല്ലു മുക്കൂപ്പുമൊലിയാവും
തഴവിനവെണ്മണിതാരകങ്ങളൊന്നി-
ന്നൊഴിവാനക്ഷകൾ ചെയ്യുവാൻ തൊഴുന്നേൻ.

10\. സുബ്രഹ്മണ്യസ്തോത്രം 44 പദ്യങ്ങൾ.

അരമിപ്പുതിരുകുന്നിൻ തിരുമുടിമിതകി-
ട്ടുകിയാടുംഫണമതിൽ
ചന്ദ്രംചിന്തുംനിലാവിനൊളിവെളിയിൽവിഴൽ.
ഗംഗചൊരിഞ്ഞിടവിന്നും
മന്ദംചെന്നീമിഴിച്ചെങ്കതിർവിതചൊരിയി-
ച്ചന്ദ്രകാരമാകാരി-
ചിന്താസന്താനമെന്നിൽ തിരുവടിയടിയൻ
സങ്കടം പോക്കിടേണം.

11. നവമഞ്ജരി.

നാടിപ്പൂമിവിഷയമോടിപ്പരശേഷരൂപമാടിപ്പവാനന്തമിന്നി-
ക്കാടിനായാമിതനീടീയിടയ്ക്കിവന്നു കൂടിയമായിരിക്കും
കാടിയുമീകരണാദ്യടിയെറിപ്പുമിന്നാണീകഴിഞ്ഞെന്നിടില-
ച്ചൂടിമീയായിലാടിപ്പനനവാക. മൊഴിയുമമൃതങ്ങളെ.

12. കാളീനാടകം.

നമോനമോവിദ്യാത്മികേ നമഃശിവേ നമോനമോ
നാരദാദിമുഖ്യപാദാരവിന്ദേ നമോ നമസ്തേ
മണിപ്പൂവിളക്കേ നമോ നാന്മുഖാദിപ്രിയാംബേ
നമസ്തേ സമസ്തപ്രപഞ്ചം ചമച്ചും
ഭരിച്ചും മുദാ സംഹരിച്ചും രസിച്ചും രമിച്ചും
കളിച്ചും പുകഴ്ച്ചും മഹാ ഘോരഘോരം വിളിച്ചും
മഹാനന്ദമോടേ കളിച്ചും തെളിഞ്ഞും പറഞ്ഞും
ഇതുമ്പ്രപഞ്ചം ഇളക്കത്തുള്ളിലെന്നാള-
ഞ്ഞുള്ളോരിതന്നും തിരിഞ്ഞും പിരിഞ്ഞും മഹാനന്ദ-
ധാരാംശചാരിഞ്ഞും പദാംഭോജമെന്തത്തിനിത്യം
വരുന്നോരനുഗ്രഹമെല്ലാമറിഞ്ഞും കഴിഞ്ഞിട്ടു-
മാരായിരുന്നമ്പതീമം കനകത്തൊരുനേരം
നിനയ്ക്കുന്നതിന്നങ്ങറിഞ്ഞീല മറ്റുള്ളകൈവല്യരൂപം.

ഏരുവയിൽ ചക്രപാണിവാരിയർ.

1040-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു. നല്ല സംസ്കൃതപണ്ഡിതനും കവിയുമായിരുന്നു. സംസ്കൃതം പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാലത്തു തന്നെ കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം എന്നൊരു ആട്ടക്കഥ എഴുതി.

ശൈലൂഷാത്മപ്രതിഷ്ഠോദയനായകരണീമിയവസ്ഥാം ഭൂമികാ-
മാദായാവിരളമ്പിരാപ്രണയിനീ നാരായണാഖ്യാദ്വിജഃ
തത്കാരുണ്യകടാക്ഷലേശപരിപാതസ്യ കിം ദുഷ്കരം
തസ്യാഹം കൃതഭൂരിപാടവകലാദ്ധ്യായ നാടകം.

എന്നിങ്ങനെ നാരായണാഖ്യനായ ഭൂസുരോത്തമനെ അഭിവന്ദിച്ച് എഴുതാനൊരു ആത്മവിശ്വാസമുളവായതോട് കാവ്യാധ്വാവിൽ സഞ്ചരിച്ചുതുടങ്ങിയ ഈ കവി ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം സംഗീതനാടകം വഴിക്കു പ്രഖ്യാതനായിത്തീർന്നു. ഈ നാടകത്തിലെ ഒരു പദ്യമെങ്കിലും അറിയാത്തവരായി മലയാളത്തിൽ ആരും ഉണ്ടായി

ദിക്കയില്ല. കാലചക്രംപോയ പോക്കിൽ സംഗീതനാടകങ്ങളും വിസ്മൃതിയിൽ ലയിച്ചു. അങ്ങനെ ഇപ്പോൾ ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം ആരും അഭിനയിക്കാറില്ലാതെ വന്നു.

ഒരു ശ്ലോകവും പാട്ടും ഉദ്ധരിക്കാം.

ശങ്കരാഭരണം—ചെമ്പട.

ആരാമഭൂമിമലപൂജിതചൂതവല്ലീ-
സംസർഗചാരുതരകോകിലവൃന്ദഘോഷം
ശ്ലിഷ്യദ്വസന്തപരിമർദ്ദനലോലിഗുച്ഛം
വർഷാതപാമഹരമേഷഹരിഃസമൈക്ഷ്യ.

പ. മല്ലവിലോചനേ വന്നാലും ചാരെ കല്യാണികളേബരേ.
അ. പ. നല്ലസമയമിതു വല്ലാതെയാക്കിടൊല്ല
കല്യേ മദനോത്സവ മനകതാരയ. (മല്ല)
ച: 1. ഉല്ലസിതമാരാമകാന്തികൾ പല്ലവിതാഖിലാഗമം
വല്ലാതെനാവസ്യക്കാം ആനമല്ലസിക്കുന്ന നികാമം
ഫുല്ലസകലകുസുമമണ്ഡിതേ മല്ലമുഖവ്രതതിശോഭിതേ
വല്ലഭകോകിലകൂജിതേ ചൊല്ലെഴുമരാളമേളിതേ
മല്ലവിശിഖനായ മല്ലനാട്ടിലിൻമധ്യ
ഒല്ലവിലസുവള്ള—ഉല്ലാസ കാമോദ്ദീപകം.

അല്പം മുടന്തിയാണു കവിതയുടെ പോക്ക്. പല്ലവിയിലുള്ള കല്യേശബ്ദം സംബോധനയാക്കിയാൽ വിപരീതാർത്ഥവും വന്നുകൂടും.

വാരിയരുടെ പാണ്ഡവാശ്വമേധം അഥവാ പ്രമീളാവിവാഹം എന്നൊരു ആട്ടക്കഥയ്ക്കു് ഒരു വിശേഷമുള്ളതു് അതിലെ ഗാനങ്ങൾ ത്യാഗരാജാദിഗായകന്മാരുടെ കീർത്തനങ്ങളുടെ മട്ടിൽ രചിക്കപ്പെട്ടവയാണെന്നുള്ളതാകുന്നു. മാതൃകയ്ക്കായി ഒന്നുരണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ദേവഗാന്ധാരം—ആദി (ക്ഷീരസാഗരശയന—എന്ന മട്ട്.)

ഭാമാഭിമോദരായോധനവിജിതമഹോർദ്ദണ്ഡവീര്യൗ സ്വതന്ത്രേ
നില്ക്കുമ്പോൾ ശാർങ്ഗിതത്ത്വം നരകരിപുഭോഃ പ്രാപതദ്രാജ്യലക്ഷ്മീ
തത്സൂനുർവജ്രദത്തക്ഷിതിപതിരളലോഭമത്തേപ്രതാപീ
രമേരാമസഹസ്രൈരധികസുഭഗനാം ഗാനതൃപ്തപ്രിയേമേ.

പ. പ്രേമമനോജ്ഞമനിലയകളും കാമിനികളേ വന്നാലും.
അ. പ. മാനസമനനലർക്കിടുംവേളയെ മാ മാ പൂവാ കഴതു

ച. 1. ക്രീഡാരണവിക്രമത്തിൽ സ്ഫുരന്ത കാമിനിമാരല്ലോ
പ്രേമഭാജനമാകുന്നതിങ്ങും കാമിനിന്നല്പം സന്ദേഹമ
നാരിമാരെങ്കിലതിൽ ഭാഗ്യമുള്ളവരനിന്ദ്യ കാമപൂർത്തിയാകണം
ഇതൊന്നുമില്ലാതനിരിപ്പേതോതല്ലാസന്ദേഹ മെച്ചമുണ്ടേണം.

മുഖാരി—അടി (പ്രുഡപ്ലാ—എന്ന മട്ട്.)

സിംഹാസംഹനന സംഹനനം തേ
സിംഹാസംഹനന സംഹിതമാലം
സംഹതിൽ ഹി മഹസാ ഹാഹ ഇത്ഥം
സിംഹസം ഹസതി ഹംസമഹാംസി.

പ. മീനധ്വജാലയതനോദയ മിതികലതിലക. (മീന)

അ. പ. മാനസമോഹിയാമന്ന മാനിനിമാരാം ഞങ്ങടെ
മാനസപ്രീത്യാവാഴാൻ മനമ നികാരണം. (മീന)

ച. 1. മീനകേതനസമാന മീനചഞ്ചൽഗുണം
മാനവരേണ്യം നാരിമാതികൾമനമസിതം
യോനകേനാമലനിദാനമദിവ്യമായിൽ
മെന്നമോ? നൽപിതൃഷപാനമോ? സുഖവാദം. (മീന)

2. ഏതെങ്കിലുമങ്ങേ ക്രീഡതരസികം
പൂതമ ഭക്തിപൂരിതമാതേ കളികൾ
പ്രീതമനോജ്ഞമതി മോദം ജനനിച്ചവം
മാതാവിശാഖാ പൂർത്താഭ ജിവനായക. (മീന)

വനിതാനടനം—ചെമ്പട—ചാപ്പ്.
(മിജ്ജിനിൻകൺതളം കാവടിച്ചിന്ത്.)

1. മന്മഥൻറ മൈത്രയാത്രയിൽ മംഗളമാഗ്നമായി
പാനമെച്ചു ഉദകഹോമപാദിക്കുന്ന
കുല്ലസൂനപരാഗസംഗസുഗന്ധിയായ് പവമാനനായവഴി
മെല്ലമെല്ലയണഞ്ഞുവിചാരിന്ന നല്ലവസരം
നാം ത്രപാഭരം നീക്കിനിൽക്കം വാഴ്ക സുചിരം.

2. അത്രപ്രാഗ്ജ്യോതിഷാധീശൻറ മാനസാനന്ദം
നല്കിയമനം വിശ്രമം കൃതകൃത്യരാകണം
ഏതുസുരതയിൻഫലം കല്പനാതംഗസുഖത്തിനെന്നം
കിട്ടുന്നാവകാശിയായല്ലയാകിൽ ലോകാർഹിതം
ആക സാധിതം—ഹന്ത നാം ഹതരാക നിഗദിതം.

മാധവീദേശപരം ദാണം.

ഈ കൃതിയെപ്പററി പുന്നശ്ശേരി നീലകണ്ഠശർമ്മാ ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

ശൃംഗാരരസമാണധൃഷ്യമതിനെച്ചീത്തപ്പെടുത്താതെതാൻ-
മംഗ്യാ ഭംഗിവെളിപ്പെടുത്തിയൊരുവിധ രാമത്തിലെത്തുംവിധം
അംഗാരംചരിത്രവിചിത്രവൃത്തമിതുതാനെന്നാൽതാം ഭാഷയിൽ
ഭംഗംവിട്ടൊതുമണ്ണാമഞ്ചിലമതം വായിക്കുവിൻ കോമളവിൻ.

പി. സി. മാനവിക്രമൻ തമ്പുരാൻ 1068 ധനു 6-ാംതീയതി പുന്നശ്ശേരിക്കയച്ച ഒരു കത്തിൽ ഇതിനെപ്പററി ഇങ്ങനെ കാണുന്നു.

ഭചരൽപ്പ്രാജ്ഞനൊരു ചക്രപാണികവിയാലദ്വൈതപ്രൌഢികൊ-
ണ്ടിപ്പാംകപ്പിതമായതാണമിതഹോ ശ്രീമാധവീശേഖരം
ഉല്പ്ലവിൽസുമനോജനങ്ങളധികം ലാളിക്കുമെന്നുള്ളതിൽ
സ്വപ്നംപോലുമിനിക്കസംശയമതില്ലെല്ലാംമനോമോഹനം.

ചങ്ങനാശ്ശേരി ലക്ഷ്മീപുരത്തു കോയിത്തമ്പുരാൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതിങ്ങനെയാണ്.

കേടററീടിനനാടകംപലതുമുണ്ടീഭാഷയിൽതീർത്തതാ-
യീട്ടാവുംരസമാർന്നതോണമാതവൻ തത്തിലെയിന്നവകം
പ്രൌഢശ്രീകവിചക്രപാണിസരസം നിർമ്മിച്ചുതാണതിനെ
ഗാഢപ്രീതിയൊടാദപൂക്കഴ്ത്തുമല്ലൊകൊണ്ടിപ്പാരിലെപ്പേരുമേ.

തിരുവല്ലാ പാലിയക്കര കൊട്ടാരത്തിലെ രാമവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാനിപ്രകാരം പ്രശംസിക്കുന്നു.

ഭേഷായുള്ളുപദക്രമം ധ്വനികളൻപുള്ളൊരലങ്കാരവും
ശ്ലേഷാദ്യങ്ങളുതാം ഗുണങ്ങളിവയാലെന്തും കവിപ്രൌഢരിൽ
ശേഷംപാരമുള്ളതിടുന്ന നരമണിമാധവീശേഖരം
ഭാഷാഭാണമനല്പകാലമവനെന്ന മാഴ്കാതെ വാഴ്കാദരാൽ.

ഇത്രമാതിരി പ്രശംസകൾക്കു പ്രസ്തുത കൃതി ശരിയായി അർഹിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു പരിശോധിക്കേണ്ട ചുമതല വായനക്കാർക്കു വിട്ടുകളയേ നിവൃത്തിയുള്ളു. ഒന്നാമങ്കത്തിൽ പ്രസ്താവനാനന്തരം വിടൻ പ്രവേശിച്ചു് ആനന്ദപാരവശ്യത്തോടുകൂടി പറയുന്നു.

അങ്കുത്തുങ്കലിതത്തിവീടികപകർന്നങ്ങാമിനീതൻകച-
ത്തങ്കംമെല്ലെചുംബി നയനംചിമ്മിത്തൂങ്ങാനൻതരാ
തങ്കപ്പൂൺകൊടിരാത്രിപോയിവെളിവായ്പോകുന്നചൊല്ലുവിധേയ
പൂന്തേഴിക്കുതൽപ്പൂരേകുളുവളുപോലുമായി കണ്ണോരം.
മട്ടോലുംകിളികിളിമിതമായപൂകൊണ്ടെൻമാനസക്കുളുനെ
കെട്ടിത്തൻമുഖമായബന്ധനാഗ്രഹത്തെന്നിൽക്കുമേററിക്കണോ
മട്ടിപ്പിച്ചുവെളിക്കസഞ്ചരണവും കാവൽക്കാരോങ്ങളു-
ള്ളുകെട്ടിക്കരാധരോത്തമരോമ്യത്തിക്കുമേക്കീടിനാൾ.

ഇതിൽ 'കെട്ടിതടാ' എന്നതു വിസന്ധി ഉണ്ടെങ്കിലും അർത്ഥത്തിന് അല്പം സ്വാരസ്യം ഇല്ലെന്നു പറവാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

അനന്തരം നായികയുടെ ഭർത്താവിൽ അസൂയ പ്രകാശിപ്പിച്ചുകൊണ്ട്, വിടൻ പൂന്തോപ്പിൽകടന്നു ചുററിനടക്കവേ മാധവിയെ വാസന്തികയോടു സംഘടിപ്പിക്കാമെന്നുള്ള പ്രതിജ്ഞയെ നിറവേററുന്നതിന്നും നഗരവിശേഷങ്ങളെക്കണ്ടാനന്ദിക്കുന്നതിന്നും നിശ്ചയിക്കുന്നു. അപ്പോഴേയ്ക്കു പ്രഭാതമായിരിക്കുന്നു.

പാടുന്നു ഹരികീർത്തനം പ്രതിഗൃഹം കൂടുന്നു മോദാൽജനം-
പ്പാടുന്നു പവമാനപോതനിലിലും തേടുന്നു നൽസൌരഭം
ഓടുന്നു തിമിരം നഭസ്സുവെളുവായീടുന്നു കോകേന്ദ്രിയെ-
ക്കൊടുന്നു ശശികാന്തി താരകഗണം മങ്ങീടുന്നു മുട്ടുന്നടൻ.

അനന്തരം പത്തുപതിനഞ്ചു ശ്ലോകങ്ങൾകൊണ്ടു വിടൻ പ്രകൃതിയെ വർണ്ണിക്കുന്നു. ഈ ശ്ലോകങ്ങളിലും കുസന്ധിവിസന്ധ്യാദികളുണ്ടെങ്കിലും അവ സാമാന്യം ഭംഗിയായിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാം.

അയാൾ ചുററിനടക്കവേ ഒരു സ്ത്രീ പൂന്തോപ്പിന്നടുത്തുകൂടി വരുന്നതു കണ്ട് അവൾ ആരെന്നു ചോദിച്ചറിവാൻ നിശ്ചയിക്കയും,

ആരാമപുഷ്പിക വയസ്യയാം നീ-
യാരോമനപ്പെൺമണിമൌലിമാലേ
ആരാളുമാന്യൻ തവ കാമദേവ
സാനന്ദ്യസിന്ധൌ വിളയാടിടുന്നു.

എന്നു ചോദിക്കവേ അവൾ കുണുങ്ങിന്ന ശകാരിക്കയും ചെയ്യുമ്പോൾ,

ജീർണ്ണിച്ചുള്ളൊരു ജാലജന്തങ്ങൾ മധ്യേ ഭൃംഗകംപാകലിതനാകൾ ജനം
വർണ്ണിക്കുന്നവിശിഷ്ടരാം തരുണിമാരാലും ശകാരങ്ങളേ

എന്ന് ആക്ഷേപിച്ചിട്ടു നിരത്തിൽകൂടി ഓരോ കാഴ്ചകൾ കണ്ടുകൊണ്ടു താനും പോകുന്നു. കണ്ട കാഴ്ചകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചിലതിനെ ഇവിടെ എടുത്തുപറയാം.

കുനികൊലപാപ്പാനന്തരതരണിയെത്തിക്കുന്നനേരത്തുകൊച്ചു-
ങ്ങാനത്തുനിക്കാംതൊടാവുസിലുയ്യാഗതും വീണൊഴിക്കാതിരിപ്പാൻ
താനേ ബാലൻ പയംവന്നവകളിലപ്പും കൊട്ടനീട്ടിട്ട താങ്ങി-
ശ്രേന്നർപക്ഷംവിരിച്ചുള്ളൊരുനിലായ്തുപോൽ കൈതളുകംപെട്ടിടുന്നു
ശൃംഗാരംതൻഉദ്രമന്നിരസമത്ഥപാപാളതിലെന്നിച്ചുകൂട്ടി-
ച്ച്ഛേദ്യാദേളിച്ചു ഭൂമിപൻതന്റെ തിരുമെയ് തീർത്തുവച്ചുച്ച്ഛയാനി
എങ്ങും ചേരാതവസ്ത്രഭംഗ്യാദുകതിരന്നാൽ ചേർത്തുവയ്പാൻവിശേഷാ-
ലിങ്ങേവസ്തുക്കളെന്നുള്ളറിവുപലരെയും ബോധ്യമാക്കുന്നുവോ താൻ.
കോലത്തുപ്പട്ടുണ്ണിരൂകിൽ മുളകവരവളുതതൊഴമവന്നകണ്ണാ-
മന്ധുരചന്ദ്രങ്ങൾമധ്യത്തൊരു നകമളുപൊലു നൃത്തകിങ്കർ പദലം.

പൊന്നിൻതോടുള്ള ചപ്രത്തലമുടികളും ഉജ്ജ്വലത്തോളുവും നീളമുണ്ടി-
ച്ചുന്തംകണ്ടലറാംതാൻ തിരുവടിയുമടിയെന്നുതകതാരമെല്ലാം
ചിരിപ്പുണ്ടായവർക്കെട്ടിക്കസ്തൂരിയണിമെത്തരാം തെച്ചിതെച്ചി-
ക്കൊന്തുള്ളിട്ടുക്കൂന്തൽക്കരയിൽതൊറിഞ്ഞിട്ടു പാദവകെട്ടി
നൃത്തമെല്ലാംകൈയിലേന്തിട്ടുലിനവാസ്യമാവൈവവെത്താൽ ജനാനാം
ചിത്തം വാക്കം കറിപ്പിച്ചിട്ടുകിവാരികരത്തിൽ വന്നീടുമായ്.
വായിച്ചും ചിലപുസ്തകങ്ങൾ ഇടയിൽ ക്ഷമത്തിക്കറിച്ചുദിരാ
പായിച്ചും ചില സാരമാം കഥകളാൽ വാദിച്ചുമല്ലേൽത്തരം
ചൊല്ലിച്ചും പുല്ലുപുഞ്ചിരിപ്പൂളുമ ചാഞ്ഞാടുന്നവെങ്ങളാൽ
കൊള്ളിച്ചുംമുലാസങ്ങളെ ബലാൽപ്പുകുന്ന പാഠാലയം.
മാറിൽക്കത്തിയിടറി വാഹകശരീരം ചിന്തിവണ്ടയെറി-
ഞ്ഞെറ്റുകരയണിഞ്ഞുകൊയ്യകുംകൈലുകിറ്റുരനാമുത്തൊട്ടും
നീറിള്ളുള്ളിയടിച്ചുകണ്ണുമുതളുംവാളുംപിടിച്ചും മുദാ
കേറിപ്പാളിയൊലിച്ചു കൊടാനുനെഞ്ഞുന്നല്ലാ മഹാഭാരതം.

ആ ശയനാഗാരത്തിലെത്തുമ്പോൾ ഉറക്കമില്ലാത്ത ചിത്രസേനയുടെ രൂപം കാണുന്നു. അനന്തരം രണ്ടും ആ ഗൃഹത്തിൽ കടന്നു ഭിത്തിയിൽ വരച്ചിരിക്കുന്ന രാസക്രീഡാചിത്രങ്ങൾ കണ്ടു രസിക്കുന്നു. അതിനിടയ്ക്കു ചിത്രസേന ഓർക്കിവെ ത്തിക്കഴിയുന്നു. ആ ദിവസം അവിടെ കഴിച്ചുകൂട്ടാൻ അവർ ക്ഷണിക്കുന്നുവെങ്കിലും, തിരിയെ വരാമെന്നുപറഞ്ഞിട്ട് അവിടെ നിന്നും പോകുന്നു. വഴിയിൽ ചില ബി. ഏ.-ക്കാരെ കണ്ടുമുട്ടുന്നു. അവരുമായി തർക്കത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നു. അവിടെനിന്ന പിന്നെയും പല വിശേഷങ്ങൾ കണ്ടുംകൊണ്ടു നടക്കവേ രണ്ടു പട്ടാണികൾ തന്നെ പിടിച്ചുവലിച്ചു തെരുവീഥിയിൽ തള്ളുന്നതു കാണുന്നു. അതും മാധവിയുടെ മുമ്പിൽവച്ച്. അടുത്തു ചെന്നപ്പോൾ അതു വസന്തകന്റെ തോഴനായ ഗോകുലനാണെന്നും, അവൻ വസന്തകനുവേണ്ടി പ്രയത്നിക്കവേ ഒരു അബദ്ധം പിണഞ്ഞതാണെന്നും ഗ്രഹിച്ചിട്ട് "തന്നെ വിശ്വസിക്കാതെ ഇപ്രകാരം പ്രവർത്തിച്ചതിനു ഇങ്ങനെതന്നെ പറ്റണം" എന്നു വിചാരിക്കുന്നു. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വസന്തകൻ വന്നുചേരുന്നു. മാധവിയുമായി വേളിപ്പിരിയ്യ വിടൻ കൃതാർത്ഥനാകുന്നു. ഇതാണു കഥ.

കമ്മനാപിള്ളി രാമൻപിള്ള ആശാൻ.

ഇദ്ദേഹം 1031-ൽ കൃഷ്ണപുരത്തു കമ്മനാപിള്ളിവീട്ടിൽ ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിൽതന്നെ രാമവാര്യാശാൻ എന്ന

പണ്ഡിതനാടനവാഴുന്റെ കഥകളിയോഗത്തിൽ ചേർന്ന നടനവിദ്യ അഭ്യസിച്ചു. പിഷാരടി അന്നു വക്കീലായി താമസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. കുറേക്കാലം കഴിഞ്ഞു രാമൻപിള്ള സ്വദേശത്തേയ്ക്കു മടങ്ങി. അനന്തരം പാണ്ഡ്യദേശീയനായ കൈലാസനാഥശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കൽ കാവ്യനാടകാദികളും, ജ്യോതിഷം, തർക്കം, വേദാന്തം മുതലായ ശാസ്ത്രങ്ങളും അഭ്യസിച്ചു് നല്ല വ്യുല്പത്തിദാർഢ്യം സമ്പാദിച്ചു. ഈ ഗുരുവിനെയാണു്,

അവിദ്യാനിവൃത്തിയെ വരുത്തി മമ ചിത്തേ-
സ്സുവിദ്യാജ്ഞാനോപദേശിച്ചുള്ള ഗുരുനാഥൻ
പവിത്രൻ യോഗീശ്വരൻ ശ്രീമൽകൈലാസനാഥൻ
കവിപ്രവരൻ കൃപയോടനുഗ്രഹിക്കേണം.

എന്നു് കവി വർക്കലമാഹാത്മ്യത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

അനന്തരം വക്കീൽപരീക്ഷയിൽ ജയിച്ചു് കായംകുളം മുനിസിപ്പുകോടതിയിൽ പ്രാക്ടീസ് തുടങ്ങി. മുപ്പതുകൊല്ലത്തോളം ഈ ജോലിയിൽ ഇരുന്നു ധാരാളം ധനവും അനേകം വിദ്യാർത്ഥികളെ പഠിപ്പിച്ചു ശിഷ്യസമ്പത്തും സമ്പാദിച്ചു. പ്രസിദ്ധഭാഷാകവികളായ സി. കുഞ്ഞൻവൈദ്യൻ, പെരുനെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ, വെളുത്തേരി, ശ്രീനാരായണഗുരു മുതലായവരെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യകോടിയിൽപ്പെട്ടവരായിരുന്നു. അദ്ദേഹം 1087 വൃശ്ചികം 18-ാം തീയതി പരലോകം പ്രാപിച്ചു. ചരമത്തെപ്പററി കെ. സി. കുഞ്ഞൻവൈദ്യൻ രചിച്ച പദ്യങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

ജ്യോതിഷംതർക്കമാദ്യമാം ശാസ്ത്രം ജിതം ഭുവനമോഹനകാവ്യം
നീതിശാസ്ത്രമിതിഹാസപുരാണം ഖ്യാതിപൂണ്ടപുരുസാഹിതിയേയും
ഭുവിലിങ്ങനെയനേകപഥത്തിൽ താവിടുംകലകളിൽക്കളിയാടി
ഇവിധത്തിലിവിടുള്ളവരെല്ലാം മേവിയോരെൻ ഗുരുരാമസുനാമൻ.

അദ്ദേഹം 1050-ൽ സത്യാസ്വയംവരം ആട്ടക്കഥയും, 1053-ൽ സുഭദ്രാഹരണം തുള്ളക്കഥയും, 10 8-ൽ ഭഗവന്നാമസ്തോത്രമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടും, 1077-ൽ വർക്കല സ്ഥലമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടും രചിച്ചു. വർക്കല സ്ഥലമാഹാത്മ്യത്തിൽനിന്നു് ഏതാനും വരികളെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

കണ്ടല്ലിന്നിക്ഷേത്രം പാവിത്രമെ-
ഴുന്നോരുപുരം വിശാലം നമ പാവനം
രക്ഷോനഗരിതൻ തെക്കുപടിഞ്ഞാറു
രക്ഷോഗിരീശ്വരികിരീടശോഭിക്കയാൽ
രാക്ഷസേശൻ മുരാരേ ചക്ഷിയന്നുള്ള

രക്ഷോവിഘാതം വരുത്തീടുകയാൽ
ആയതുമല്ലവൻ സീതയെച്ചിന്തിച്ചു
പോയനാളേററവും മദിച്ചിരിക്കയാൽ
മായയൊഴിഞ്ഞുനാം ചെയ്യുന്നൊരുപുണ്യ-
മായയാഗങ്ങളിനെച്ചിന്തിക്കയുമില്ല
സർവ്വപ്രകാരവുമോർത്തുകണ്ടാലിപ്പോ-
ളുർവിയിൽപൂർവ്വകാലേ പുണ്യംപുരാതനം
പർവ്വതവൃക്ഷലതാപരിശോഭിതം
ഗർവ്വഹീനാനേകജന്തുവ്യൂഹാവൃതം
ഖർവ്വേതരപാപജാലഘാതകം മഹാ-
പർവ്വതത്തിന്നടുക്കലൊരു പുണ്യഗേഹം
സർവ്വസന്താപഹം ശ്രീവല്ലഭാലയ-
മുർവ്വരാജിഷ്ണുവാം ക്ഷേത്രംപ്രവേശിച്ചു
ദിവ്യയജ്ഞത്തെവഹിക്കണം നിങ്ങ-
ളവ്യയം നാരായണം ഭജിച്ചീടണം.

കൊടുങ്ങല്ലൂർചെറിയകൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ.

കൊടുങ്ങല്ലൂർ രാജസ്വരൂപം പണ്ടേക്കുപണ്ടേ പാണ്ഡിത്യത്തിനു വിളനിലമായിരുന്നു. 1026-ൽ തീപ്പെട്ട വിദ്വാൻ ഇളയതമ്പുരാനെപ്പററി അന്യത്ര വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. 1090 മകരം 18-ാം തീയതി തീപ്പെട്ട ശ്രീ രാമവർമ്മ വലിയതമ്പുരാൻ മഹാകവികളുടെയും മഹാശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെയും കാരണവസ്ഥാനം വഹിച്ചുകൊണ്ടു് 83 വർഷത്തോളം ജീവിച്ചിരുന്നു. സകല ശാസ്ത്രങ്ങളിലും കലകളിലും കൊടുങ്ങല്ലൂർ രാജകുടുംബം അടുത്തകാലംവരെ മുന്നണിയിൽതന്നെ ഇരുന്നു. ഈ വിശിഷ്ടകുടുംബത്തിലാണു് ചെറിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ 1033-ൽ ജനിച്ചതു്. അഞ്ചാം വയസ്സിൽ ആശാൻ എഴുത്തിനിരുത്തി. 1049-ാമാണ്ടു് മൂന്നാംമുറ രാജാവായ ഗോദവർമ്മൻതമ്പുരാൻ തീപ്പെടുംവരെ ഈ രാജകുമാരൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചു. പിന്നീടു സ്വമാതുലനായ കുഞ്ഞുരാമവർമ്മൻതമ്പുരാന്റെയും കൃഷ്ണശാസ്ത്രികളുടെയും അടുക്കൽ വ്യാകരണവും കുഞ്ഞൻതമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ തർക്കവും വലിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ ജ്യോതിഷവും വൈദ്യവും അഭ്യസിച്ചു. 16-ാം വയസ്സിൽ കലാപൂർണ്ണനായിത്തീർന്ന ഈ രാജേന്ദുവിൽ നിന്നു കാവ്യസുധ തെരുതെരെ പ്രവഹിക്കാൻ തുടങ്ങി. പ്രസിദ്ധിയിൽ താല്പര്യമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ പത്തിലൊരുഭാഗംപോലും സൂർയ്യപ്രകാശം കണ്ടി

ട്ടില്ല. സംസ്കൃതത്തിൽ കാവ്യം രചിക്കുന്നതിനായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന് അധികം താല്പര്യം.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചികിത്സാനൈപുണ്യത്തിന്റെ ഫലം പശുപക്ഷ്യാദികൾക്കുപോലും അനുഭവിച്ചുപോന്നു. ഹൃദയം വിശാലമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവകാരുണ്യം. ഗജങ്ങളും പശുക്കളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചൊൽപ്പടിക്കു വർത്തിച്ചുവന്നു.

കുലദൈവതമായ ശ്രീകുരുംബഭഗവതി ഈ പരമഭക്തന് പ്രത്യക്ഷ എന്നപോലെയാണ് വർത്തിച്ചിരുന്നത്.

പെരുമ്പടപ്പിൽ ക്ഷിതിപാലരന്നും പെരുമ്പടക്കോപ്പുകളൊക്കിടുന്നു
ഒരുമ്പെടേണം പട നീക്കുവാൻ കുരുമ്പയമ്മേ മമ തമ്പുരാട്ടി.

എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു വിജയം നേടിയ രാജർഷിയുടെ കാലശേഷം പ്രസ്തുത സ്വരൂപത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഭക്തന്മാരിൽ അദ്ദേഹം അഗ്രഗണ്യനായിരുന്നു.

കൂനേഴത്തു പരമേശ്വരമേനോൻ അവർകൾ പറയുംപോലെ കവിഭാരതത്തിലെ ഭീഷ്മരായ വെണ്മണി അച്ഛന്റെ ഉപദേശവും ദ്രോണാചാര്യനായ വെണ്മണി മകന്റെ ശിക്ഷണവും വേദവ്യാസരായ കൃഷ്ണശാസ്ത്രികളുടെ അഷ്ടസംസ്കാരവും സിദ്ധിച്ച കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ സവ്യസാചിയായിത്തീർന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിനെപ്പോലെ ഇത്ര വളരെ കാവ്യതല്ലജങ്ങൾ ഭാഷാദേവിക്കു സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ധന്യന്മാർ വളരെ കുറവാണ്. ഉമാവിവാഹം, കല്യാണീകല്യാണം, മധുരമംഗലം ഭാണം, ഭദ്രോത്സവം, എന്നീ നാടകങ്ങളും, നിരവധി സ്തോത്രങ്ങളും, പാണ്ഡവോദയം വഞ്ചീശവംശം എന്നീ മഹാകാവ്യങ്ങളും അവയിൽ പ്രാധാന്യം വഹിക്കുന്നു. മലയാളഭാഷയിൽ പ്രാചീനരീതി അനുസരിച്ചുണ്ടായിട്ടുള്ള ഇരുനൂറിൽപരം നാടകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കല്യാണീനാടകത്തിനുള്ള സ്ഥാനം അത്യുത്തമമാണ്. കല്പിതകഥയെന്നൊരു മെച്ചവും അതിനുണ്ട്.

നാടകമെന്ന നിലയിൽ വലിയ മെച്ചമൊന്നും ഇല്ലെങ്കിലും ഉമാവിവാഹം വായിച്ചു രസിക്കാൻകൊള്ളാവുന്ന ഒരു കൃതിയാണ്.

കാടൊക്കെക്കടന്നിണ്ടലിണങ്ങിയമലനയനനെക്കണ്ടുകിട്ടാതെ കൂട്ടം-
കൂടിക്കൊണ്ടങ്ങുഗോപീജനമഥ പുളിനേ വാണുടൻ കേണിടുമ്പോൾ

കോടിക്കാരപ്രകാരം തടവിട്ടുടലിൽച്ചാടിയോരെത്തിയോരോ
കോടക്കാർവിണ്ണെന്നെന്നാക്കത്തണ്ണയൊട്ടുകടാക്ഷിച്ചു രക്ഷിച്ചിടേണം.
പക്ഷേന്നമ്പോട്ടുട്ടക്കം പുനരുള്ളതെളിയാതെതിട്ടുഴിഷമം കചാരത്ത-
ക്കെട്ടുംപെട്ടെന്നഴിഷമംകറിയിട്ടുടനെ മാല്യശ്രീയണ്ണമായി
കണ്ണഞ്ചാലംകഴിക്കുന്നിള കഠിനമെഴും നേരമോ പാതിരാവാ-
യെട്ടുംനില്പ്പുനതു ഭോഗാലിനി വരിക ചലാപാംഗിനീ രംഗദേശം.
മർത്ത്യാദ്യംതിങ്ങിബിംബകാന്തിനികരം തട്ടിയുലിഞ്ഞീട്ടുമി
മന്ത്രജ്ഞീരശികന്മാർന്നിരതലിപ്പിക്കുംമലർത്തണിയും
മന്ദസ്മേരചന്ദ്രപൂർണ്ണമിളിതശ്രീയന്ത്രദാനങ്ങളും
ഞങ്ങൾക്കായ്ക്കഴിസൌധത്തിലരികിൽ തീയുംതണത്തിടുമേ.

ഇങ്ങനെയുള്ള നല്ല നല്ല ശ്ലോകങ്ങൾ പലതും ഇതിലുണ്ടു്.

മധുരമംഗലം ഹാസ്യരസപ്രധാനമായ ഒരു നാട്യപ്രബന്ധമാണു്. അതു്

"കരനഗരിരവിയുതന്നെ
കടത്തനാട്ടിൽ കോളൂരവ്യൂതനെന്നും
കേടറ്റഷിതമെല്ലാം."

മാടോർവ്വീശൻെറ ആജ്ഞാനുസരണം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതാണു്.

"പട്ടുകൾപോലത്തെപ്പോലെ
ചട്ടറ്റപണംകഴിയുമാക്കുന്ന
പട്ടന്മാരുടെ നടുവിൽ."

വസിച്ചു നട്ടംതിരിയുന്ന പൊട്ടൻ കോന്തക്കുറുപ്പിൻെറ അളുതകൾ നിമിത്തം കൊമരപ്പുറമ്പു തറവാട്ടു് നശിക്കാൻപോകുന്നതുകണ്ടിട്ടു് ആ കുടുംബത്തിലെ അംഗമായ കൃഷ്ണക്കുറുപ്പിൻെറ ഉപദേശാനുസാരം മധുരമംഗലം നമ്പൂരി കാരണവരെക്കൊണ്ടു് പലതരം വിഡ്ഢിത്തങ്ങൾ കാട്ടി ജയിക്കുന്നതും ഒടുവിൽ കുടുംബത്തെ കൊടിയ കടസമുദ്രത്തിൽനിന്നു ഉദ്ധരിക്കുന്നതുമാണു കഥ.

മലയാളംകൊല്ലം 1082 ചിങ്ങത്തിൽ കവി [illegible] രസികരഞ്ജിനിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങി. പന്ത്രണ്ടുമാസങ്ങളിൽ ഓരോന്നിനേയും സരസമായി വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

"ഇംഗ്ലീഷ്സിംഹ'ഭാഷാ ഇതിനാദിവാദിതൻ
'കന്യക' ഇതിസ്ത്രീയാം'തേ
'ഇംഗ്ലീ'ഷു ഭേദിചാപഗ്ര കടിച്ചൂസ്'സ്ഥാ-
നാക്ഷിംകൺ'സ്ത്രീനാമ്മേ
ഉംഗീനാ'ക്ഷി തീർത്ഥിളകമയൂഖമാ-
കാ'ലിനേമയ്യ 'വൃക്ഷാ'മോ-
അംഗശ്രീ 'ഭാവ്യഗോമോ' മനോജ്ഞികടമോ-
ല്ലാസിഹസ്തേ നമസ്തേ."

എന്നു പന്ത്രണ്ടു മാസങ്ങളുടേയും പേരുകൾ ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ചിങ്ങമാസവർണ്ണനത്തിൽ ഏതാനും ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ഘോരാന്ധസിംഹമായി സിംഹകടിപ്രദേശേ
നീരുള്ള നീരദങ്ങൾ നശിച്ചിടുന്നു
താരങ്ങളെന്നപോലെ മണിമേഖലികളുമേ
ചാരാതെ നാകിടീതിലേ വിളങ്ങിടുന്നു.

ചൊല്ലാർന്നവായുജകൻ ഘനവസ്ത്രജാല-
മെല്ലാടവും ചലിക്കണം ചിതമപ്പുറമെ
കല്യാണകാന്തികലരും ഗഗനത്തിലിട്ടു
തുല്ലിളതിന്നിഹ വെളുപ്പുവരുത്തിടുന്നു.

പാരിൽ സമസ്തജനവും ചിലരാഗമാണങ്ങളും
വേരോടുമുടച്ചുതിരുണങ്ങളിണങ്ങിടുന്നു
ഭാരതപ്രകാരമറിയിത്തിട്ടുമോഷധികൾ
ശ്രീചിത്രമാലയോടുമേറ്റു വിളങ്ങിടുന്നു.

പാണ്ഡവോദയം മഹാകാവ്യം.

ഇതു് 1087 മീനം 9-ാംതീയതി തീർന്നു. 32 സർഗ്ഗങ്ങളിലായി 2084 ശ്ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടു്. പാണ്ഡവന്മാരുടെ അജ്ഞാതവാസാരംഭംമുതൽക്കു് ഉത്തരാസ്വയംവരംവരെയുള്ള കഥകൾ ഇതിൽവിവരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒന്നാംസർഗ്ഗത്തിൽ ജ്യേഷ്ഠപാണ്ഡവൻ അജ്ഞാതവാസഭംഗം വരാതിരിക്കുന്നതിനായി,

കൊണ്ടാടിടുംഭൈരവിവരപ്രസാദം കൊണ്ടാടിടുന്നവർക്കിതുള്ള ദുർഗ്ഗേ!
കൊണ്ടൽക്കരിങ്കാർനിറമുള്ളതന്വി ... താമരക്കണ്ണേ നീ
... പാലിച്ചിടുന്നിർജ്ജരസഞ്ചയത്തെ
പാലിച്ചിടേണമിവരെ പ്രസാദിച്ചിടേണം ഭവാനി പ്രസീദ.

എന്നിങ്ങനെയാണു ദുർഗ്ഗയെ സ്തുതിക്കുന്നതു്. ഭഗവതി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

അതേവരം ഭവിക്കും ...-
...

എന്നു് അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടു്,

“വിരാടരാജപുരത്തിലിന്നി
നിരാകുലം നിങ്ങൾ വസിച്ചിടുമ്പോൾ
ഒരാളുമേ ...-
... ”

എന്നു വരം നല്കുന്നതും ആണു് വിഷയം. രണ്ടും മൂന്നും സർഗ്ഗങ്ങളിൽ ധർമ്മജാദികൾ വിരാടനഗരത്തിൽ ചെല്ലുന്നതും അവർക്കു

രാജാവും രാജ്ഞിയും ഓരോ ജോലികൾ നല്കുന്നതും വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

നാലാംസർഗ്ഗത്തിലെ വിഷയം സമയപാലനമാണ്.

പ്രതിഭടപടലോച്ചണ്ഡരാം പാണ്ഡവന്മാർ
'അന്യോന്യംനൽസഹായം പ്രണയഭരമൊടുംചേതസാ ചെയ്തുകൊണ്ടും'
കൃഷ്ണന്തന്നെത്തരമൊട്ടുസതതം പാർത്തുപാലിച്ചുകൊണ്ടും
മത്സ്യക്ഷിതിപനഗരിയിൽ വസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ,

ഉദ്ഭടനൽത്താമരസത്തിനുള്ളൊരുത്തമമേകുംകരത്താലൊരുപ്രഭത്തു
പിടിച്ചുനേരത്തിയഭോഗ്യമെന്നാൽതിരിച്ചുമട്ടായവിടം സമസ്തം.
മാണിക്യരത്നോപമകാന്തിചിന്നും പാണ്ടിദേശത്തൽ ദ്രുപദേന്ദ്രപുത്രി
ചേണാർന്നമെത്താ മെഴുകുംതറയായാം ചാണംചിരം കനകമായ് ചമന്നു.
കുടങ്ങൾതന്നിൽനന്ദതൽനാഴ്മകക്കുടങ്ങൾകൂട്ടും മുലയുള്ള മുന്നു
കുടങ്ങളെടുത്ത് വൃകോദരാദികൾക്ക വെള്ളംകൊടുക്കയാൽ,
തോയത്തിൽനൽപ്പൂവനമങ്ങുപാരം ശ്രീയോടുകൂടീനളിനാളിയായി.'
ചൊവ്വോടുചെറ്റിട്ടഴകാർത്തിതൻകചത്തിൻനൽഭംഗികളുള്ളിയായിരുന്നാം
പുഷ്പങ്ങൾതൻഗന്ധമഹങ്ങൾ തേടി നൽപ്പൂമ്പൊടിപോലെ നിലിച്ചമോദാൽ.
അതിപ്രസന്നാനനമങ്ങുചെയ്തു തത്രപ്രകാരംവിളക്കി ഭീമനേവം
തഥാപ്രധാനാദിനുതൽനൽസ്തുതിപ്രയോഗങ്ങളും ഇടങ്ങിലെല്ലാ.
പുത്തൻമഴക്കാർകണ്ടിവിളിച്ചുശരത്തുംവിലോലകോകിലകാന്തമൊത്ത
അത്യന്തമാർന്നമൈലുകളങ്ങുചാടി നൃത്തംതുടങ്ങിയന്നപോലെ.

ഇങ്ങനെ അഞ്ചാംസർഗ്ഗത്തിലും സമയപാലനവൃത്താന്തംതന്നെയാണു വിഷയം.

ജീമൂതനും ഭീമനും തമ്മിൽ നടന്ന മല്ലയുദ്ധമാണ് ആറാം സർഗ്ഗത്തിലെ വിഷയം.

മടിച്ചുമുറ്റുന്നിന്നിട്ടുടൻസ്മൃതഭാവം
നടിച്ചാശു ഭീമൻകളത്തിൽകടന്നു
അടിച്ചിട്ടുവന്നോരരാതീന്ദ്രനുള്ളിൽ
പിടിച്ചീലതിൻകാലമെന്നാലുമൊട്ടും.
കടകങ്ങളുള്ളോരുകന്നാരിപ്പൂന്നനേ-
ർത്തടിക്കുന്നതെന്നോടുചിന്തും വിചിന്തും!
മിടുക്കുള്ളജീമൂതനീമട്ടുഹാസ്യം
നടിക്കുമ്പോഴും തെല്ലുചാരച്ചുമന്നാക്കി.
മുടക്കേണ്ടെന്നിത്ഥമാർക്കുന്നുഭീമൻ
മുഴക്കുന്നോരാരാവവും മട്ടുമെല്ലാം
ഇടിച്ചുനന്നായ്ക്കുന്നലോകങ്ങൾ കണ്ടി-

ട്ടുറച്ചറിവൻ തല്ലുവാൻപോതമെന്നു്.
പുളച്ചേറ്റമഹങ്കാരാൽത്തുടതല്ലി-
ച്ചൊടിച്ചോരു ശാർദ്ദൂലരാജൻകണക്കെ
കളിച്ചാർത്തുപാഞ്ഞിട്ടു ജീമൂതനാമാവൻ
വിളിച്ചാനടിക്കപ്പാതിനായ് ഭീമസേനൻ.
ഭയം നാഭിയോളം മുഖം കുട്ടിനോളം
നവംകൈലതിളങ്ങൾ ത്രപം തഥൈവ
ഇവൻനന്നു തല്ലിന്നു സാമാന്യനല്ല-
ന്നിവണ്ണംവിചാരിച്ചു ജീമൂതമല്ലൻ
മലോക്കരുമന്നയാനക്രീഡകണ്ടി-
ട്ടുദാസീനനായ് തെല്ലുനിന്നില്ലൊരാളും.
തദാ മല്ലവാദ്യപ്രഘോഷാന്തികത്തു
മുദാകണ്ടലോകങ്ങളും കൈകൊട്ടിയാർത്തു
വളർന്നോരമർഷേണ ജീമൂതനാദ്യം
പിളർന്നാനരണ്ടാത്തുപാടെത്തെതി നേർത്തു
ഇരുവരും രസാൽ ഭീമനും നേർത്തടുത്തു
കളംപാരമപ്പോൾ കലശിച്ചുതെരു.
കടത്തിൽപ്പരം നീർനിറഞ്ഞിട്ടമർഷം
കടുത്തിട്ടു രണ്ടാന നേർക്കുന്നപോലെ
പടുത്വേന ജീമൂതനും ഭീമനും നേ-
ർത്തടുത്തീടിനാർ തങ്ങളിൽ സ്പർദ്ധയോടെ.

* "കമ്പ്രാംകളിയുടെ മാതിരി കണ്ടിട്ടില്ലാത്തവർക്ക് മല്ലയുദ്ധം വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ള ഇതിലെ ആറാംസർഗ്ഗം ഒന്നു വായിച്ചാൽ അതെല്ലാം അറിയാം"

ഏഴാംസർഗ്ഗത്തിൽ കീചകൻ സൈരന്ധ്രിയുടെ രൂപസാരം കണ്ടു സ്മരപരവശനാകുന്നതിനെ വർണ്ണിക്കുന്നു.

ചരണമിവൾപതിക്കുന്നീയുഴിത്തൊരാൽപ്പടിക്കു-
ള്ളൊരുസുകൃതവിശേഷം പോഷിതാശേഷതോഷം
പരമിഹ മമ നെറിയ്ക്കുറമ്മാറാവുന്നായ്-
വരണമതിനിദാനീം ഹന്ത ഞാനെന്തുചെയ്‌വൂ.
നലമൊടലിവലോകെ മാനസത്തിങ്കലെല്ലാം
ചലമിഴിമണിയാമിത്തന്വിതൻപാദപദ്മം
കലിതരുചിവിളങ്ങുന്നെങ്ങനെ രാജഹംസാ-
വലിയുള്ള കതിരിതൻ മാനസം സ്വാധീനമാക്കി

എട്ടാംസർഗ്ഗത്തിൽ കീചകന്റെ കാമപീഡാനുഭവം വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

* എം. ആർ. രാജരാജവർമ്മ.

നന്നായിരിപ്പുണ്ണിനൊപ്പം പറവതിനൊരുപെണ്ണില്ല വല്ലാതിരിപ്പും
വന്നീടുന്നൊന്നൊഴിയും പരയുവതിജനത്തിന്നഹോ നിർവികല്പം
അന്യൂനശ്രീവലിപ്പം കലരുമരനിമാരിങ്ങുനൽകുന്നതും
പിന്നെപ്രായം ചെറുപ്പം മിനുസമിനി പറഞ്ഞാൽ പുഷ്പബാണപ്രതാപം.

എന്നു തുടങ്ങുന്ന മൂന്നന്നാലു പദ്യങ്ങളും അതിമനോഹരങ്ങളാകുന്നു. സൈരന്ധ്രി ചൊല്ലുന്നതും കീചകൻ ഒളിച്ചുനിന്നു കേൾക്കുന്നതുമായ സരസകോമളപദ്യബന്ധത്തെ ഉദ്ധരിക്കാതിരിക്കാൻ മനസ്സുവരുന്നില്ല.

മല്ലിച്ചീടാതെകണ്ടിക്കടയറിൽനിന്നുമൊപ്പിച്ചെടുത്തിട്ടുപൂർണ്ണം–
നന്ദലക്ഷ്മികിടക്കും പരമപുതുക്കനാകുന്ന തന്നരനേരൻറ
കരശ്രീമന്ദഹാസോല്ലസിതമുഖനെച്ചുറ്റനൊക്കണ്ടുകണ്ടാ–
നന്ദിക്കും നാളജായാനയനകുവലയത്തിൻറെ പൂർണ്ണം ന ഗണ്യം.
അത്യന്തംസുന്ദരമുഖ്യഗോപികാമഹാമകേതിപ്പുഴക്കത്തിനാൽ
നൃത്താന്തത്തിരാസിച്ചുകണ്ണചലിതമതെപ്പൂട്ടമഭ്യാരിയിൽ
സത്യംകൈക്കുടവരനന്ദപൊന്നസൽഹിതപ്പൂകൊണ്ട് ഞാനപ്രിയൻ
നിത്യം കെട്ടിപ്പുണർന്നവൃന്ദ താണ്ടാം സൌഭാഗ്യഭാഗ്യങ്ങളാം മേ.
വിണ്ണിൽനിന്നിളിയിൽവാഴ്ത്തിയും പൂക്കളുഴംകണ്ണൻ കുലിച്ചുതന്ന
മണ്ണപ്പുഞ്ചളവാത്തുതിന്നതളിരാമടക്കുന്ന തൃക്കക്കൂൽ
പുണ്യപ്പെൺകൊടിമകൾക്കീതൻ കുളുർമുലപ്പുന്നതളമിട്ടെന്തിട്ടും
വെണ്ണപ്പുതങ്ങിന തെക്കതങ്ങുന്ന ബാല ഞാൻ ചാപലമാമേവൊള്ളൂവും.
നീലക്കാർവർണ്ണചീലിങ്ങിതഴിവടിവിൽ ഗോപിഗോരോചനത്താൽ
കാലിൽ കാലോലതൊരോടക്കഴൽതളവളയിത്യാദിപൂണ്ടാരുഭേണ
ലീലാമല്ലൂഷമന്ത്രകരൊട്ടുടുനിടചാന്നള പാൽവെണ്ണുകക്കാൻ
ശീലിക്കും ബാലഗോപാകൃതി ഹരിവികൃതിത്തം പവിത്രം വിചിത്രം.

സൈരന്ധ്രിയുമായുള്ള കീചകൻെറ ആദ്യസംഭാഷണവും ഹൃദ്യമായിരിക്കുന്നു.

ഒൻപതാംസർഗ്ഗം സന്ധ്യാവർണ്ണനയോടുകൂടി ആരംഭിക്കുന്നു. ഈ വർണ്ണന സന്ദർഭത്തിനു വളരെ യോജിച്ചിരിക്കുന്നുമുണ്ട്. അതിനെത്തുടർന്ന് കീചകൻെറ മാലിനീധ്യാനവും സുദേഷ്ണയുടെ ഉപദേശവും സാമാന്യം ദീർഘമായി വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

പത്താംസർഗ്ഗത്തിൽ സുദേഷ്ണ സൈരന്ധ്രിയെ കീചകൻെറ അടുക്കലേയ്ക്ക് അന്നപാനാദികളുംകൊണ്ടു പോകാൻ ആജ്ഞാപിക്കുന്നതും, അവൾ,

അന്നപാനമിഹ കൊണ്ടുവന്നിടാതെന്നെ മാത്രമവിടേയ്ക്കയയ്ക്കുകിൽ
കണ്ടപോലെ വല്ലതും വിപത്തുടൻ വന്നുകൂടുമതിനില്ല സംശയം

എന്നിലുൾക്കടതരാഗ്രഹം മനം തന്നിലുണ്ടു ഭൃതനാം പതിക്കയേ!
ഉന്നതപ്രതിഭയുള്ളൊരാജ്ഞിമീമന്നവന്റെയറിയാമശേഷവും.

എന്നു പറഞ്ഞൊഴിയാൻ ശ്രമിക്കുന്നതും രാജ്ഞി,

ഏകയിട്ടു മതിയമ്മപോകുവാൻ കിങ്കരപ്രവരരുണ്ടുപോയമോ
തിങ്കളൊത്തമുഖപാമരങ്ങളോർക്കുമോ മമ തൊഴാർഹമല്ലയോ?

എന്നു പരിഹസിച്ചിട്ട്,

മാത്രനേരമിഹ നിന്നിടേണ്ട നൽപാത്രമൊന്നു മടിവിട്ടെടുക്കനീ
സൂത്രമൊക്കെയുമറിഞ്ഞുഞാൻ മമ ഭ്രാതൃപ്രതിമയോടൊത്തു പോവണം

എന്നിങ്ങനെ നിഷ്ഠുരമായി ആജ്ഞാപിച്ചതിനാൽ അവൾ,

വിശപ്പാനനപങ്കജം പരം വിശ്വസിച്ചു നിനച്ചു തൽക്ഷണം

നിശ്വസിച്ചു ബാഷ്പഭരിതപൂർണ്ണ തെല്ലാശ്വസിച്ചു നടകൊള്ളുന്നതുമാണു വിവരിച്ചിരിക്കുന്നത്.

സൈരന്ധ്രി വിരാടരാജസദസ്സിൽ വന്നു ശരണം പ്രാപിക്കുന്നതിനെ വർണ്ണിക്കുന്ന പതിനൊന്നാംസർഗ്ഗം യമകം ഏകാക്ഷരപ്രാസം തുടങ്ങിയ ശബ്ദചിത്രങ്ങൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

യമകം.

ഹരശിരോമണികാന്തിവരാംഗിയെ പരമഹോ തെളിച്ചുപെട്ടറിയുന്ന മമ
ചിരമിതങ്ങനെ ഹന്ത സഹിപ്പതെങ്ങിനെ? സന്തതസാരസസാരസരോഷണേ.

ഏകാക്ഷരം.

നന്നേനോനിന്നനിന്നൊന്നു നീ നിന്നനൂനാനനനാനന
നാനാനാ നിന്നേ നിന്നിനിന്നന്നനൂനനനേനനം

പന്ത്രണ്ടും പതിമൂന്നും സർഗ്ഗങ്ങൾ കരുണരസപ്രധാനങ്ങളാണ്. പാഞ്ചാലി ഭീമസേനനോടു പറയുന്ന വാക്കുകൾ കേൾക്കുക.

ജനകൻ മമ സോമകോത്തമൻ ജനനാവഹ്നിയിൽനിന്നു വിസ്മയം
വിനയാദികൾ പൂണ്ടു പാണ്ഡുവിൻതനയന്മാർ സ്വനാഥരായവർ
പരമവ്യയനബ്ധിശായിനീരജനാഭൻ ഹരി ബന്ധുവായവൻ
പറയിങ്ങനെയൊക്കെയാകിലും ചിരമാപത്തു പിണഞ്ഞുകൊണ്ടു ഞാൻ
ശഠനാകുമരാതി നാട്ടുമജ്ജനം ഹസനം ചെയ്തു ചതിച്ചിടുന്നതും
വസനം മമ ഹാ ഹരിച്ചതും വ്യസനം പൂണ്ടു സഹിച്ചുപണ്ടു ഞാൻ
ജളനായ ജയദ്രഥൻ പുരാ കളവായെന്നെ വഹിച്ചിടുംവിധൌ
ഉളവാകിയ ദുഃഖസംഭ്രമം ഉളതോർക്കിലുമതോ സഹിച്ചു ഞാൻ
ഖലനായ ജടാസുരൻ മഹാബലവാൻ ഞങ്ങളെ നാലുപേരെയും
ഛലമോടു ഹരിച്ചിടുംവിധൌ നിലവിട്ടതു സഹിച്ചു ഭീമ! ഞാൻ

കട്ടകണകരക്ഷാരാഗണം കട്ടവല പാവുകം കീടമെന്നിവ
പെട്ടുള്ളവനാലിതിൽ വാസവും നെടുവീർപ്പിട്ടുകഴിച്ചുകൂട്ടി ഞാൻ
ക്ഷിതിനാഥനരേശ്വരന്മാരവർ സ്തുതിചെയ്യുന്നമഹാൻ യുധിഷ്ഠിരൻ
പതിവായിവിടെസ്സഭാസ്യനായ് സ്തുതിചെയ്യുന്നു വിരാടഭൂപനെ
പരിചിൽ സ്വവിക്രമഗരിമകൊണ്ടരിയൻ പാചകനായിട്ടുമവൻ
അതിഭാവിത കൈകൊള്ളുക കാണ്ഡഗീയെരിയിക്കുന്നു വിരാടമന്ദിരേ.
പുരുഹൂതസുതൻ ധനഞ്ജയൻ പുരുഷന്മാർകളിലുത്തമോത്തമൻ
മരുവുന്നു ബൃഹന്നളാഖ്യപൂണ്ടു നരോത്തമരോടു ഷണ്ഡനായിഹ
നയശാലികളാം നൽസുപാർഥരാകിയ മാദ്രീസുതരാർത്തിപൂണ്ടിഹ
ഹയഗോകുലസംരക്ഷണക്രിയ ചെയ്യുന്നു മടക്കമെന്നിയേ.
അഴലീവിധമേറവും കലർന്നഴലും മൽപ്രിയരായ നിങ്ങളെ
അഴകോടിഹ കാണ്മതെൻ ഗ്രഹപ്പിഴദോഷങ്ങളും സഹിച്ചിട്ടുന്നു ഞാൻ
അതിദുസ്സഹദുഃഖമീവിധം ധൃതിയോടിങ്ങു സഹിക്കുമെന്നുടെ
ഗതിയില്ലവരുത്തുമത്ര ദുർമ്മതിയാം കീചകനില്ല സംശയം.

കീചകവധത്തിനു സങ്കേതം കുറിക്കുന്നതിനെ പതിമൂന്നാം സർഗ്ഗത്തിന്റെ ഒടുവിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

അടുത്ത സർഗ്ഗങ്ങളിലെ വിഷയം ഗോഗ്രഹണമാണു്. "അകപ്പാടെ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ വാസനാശക്തിയും ശേഷിയും നോക്കുമ്പോൾ പ്രസ്തുത കാവ്യം അതിന്റെ ഒരു മാനദണ്ഡമായി കരുതത്തക്ക സ്ഥിതിയിലായിട്ടില്ലെങ്കിലും ഒരുസമയം അതിനെ അപേക്ഷിച്ചു കുറെ താണനിലയിൽ ഇരിക്കുന്നതാണെന്നുവന്നാൽ കൂടിയും ഒരു മാസികയിൽ പ്രസിദ്ധംചെയ്തിരുന്ന കാവ്യമെന്ന നിലയിൽ ഇതു് ഏററവും ഉത്തമമായിട്ടുണ്ടെ"ന്നു് ഏ. ആർ. തിരുമേനി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു പരമാർത്ഥമാണു്.

വഞ്ചീശവംശം മഹാകാവ്യം.

കൊല്ലവർഷം ആരംഭിച്ചു് ഉദയമാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റെ കാലംമുതല്ക്കു മൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിമഹോത്സവംവരെയുള്ള ചരിത്രത്തെ കാവ്യരൂപേണ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഈ കൃതി കാവ്യഗുണംകൊണ്ടു നോക്കിയാൽ പാണ്ഡവോദയത്തെ അതിശയിക്കുന്നുവെന്നു പറയാം. സ്വാതിതിരുനാൾ തമ്പുരാനെ വർണ്ണിക്കുന്ന രണ്ടുമൂന്നു പദ്യങ്ങൾ മാതൃകയ്ക്കായി താഴെ ചേർക്കുന്നു.

സാമന്ത്യാധികസൃഷ്ടതങ്ങളെപ്പൊക്കുന്നവൻ—
ശ്രീമാൻ ... പ്രസിദ്ധൻ
ധീമാൻ സൽക്കവിമണിമൌലിരത്നമണി—
നാമധേയൻ നരപതിനാഥവാണ്ടിടുന്നു.
ഞായമർന്നകളിൽ വൃത്തഗാഥാഹം
ഞായമിപ്പതിന്ന പദ്യാങ്ങളോതിയോൻ
എന്നും ചിത്തത്തിൽ കാഴ്ചനന്ദമായ്
ശ്രീവഞ്ചിക്ഷിതിപതിയെപ്പുകഴ്ത്തുന്നോനാം
മുഴുവനുമതികടലിൽ സകലമെല്ലാറ്റും
കേഴുന്നുണ്ടവരന്നിവൻമനിക്കുലം
ആഴുന്നു ഘനാപടലാന്തരേണ ഹാഹാ
വാഴുന്നു വിപിനതല വസന്തമെന്നും
കൂടീടാതെ കേഴുമാറുപാൻപാർത്ത്
കൂടീടുംമയമാട്ടുകാൺകുകാരണമായ്
ആടീ കൂത്തിൽ നാട്യരത്തിനാകയാൽക—
ണ്ണൂടീയെന്നതിന്നൊരുന്നാമമുരുവിച്ചു.

സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം എല്ലാ പദ്യങ്ങളിലും പ്രയോഗിച്ചുകാണുന്നു. പ്രാസത്തിൽ ഖഡ്ഗബന്ധം, ശൂലബന്ധം മുതലായ കൃത്രിമപ്പണികളുമുണ്ട്. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ,

ശാസ്ത്രം കാവ്യം പുരാണാദികളിലൊരുകയ്യല്ലാതൊരു ദീനബന്ധുശ്രീ
ശാസ്ത്രം ... വൈദ്യമെന്നുള്ളതിലതിനിപുണൻ നിർമ്മലൻ ധർമ്മശീലൻ
ഗാത്രം കൊണ്ടിങ്ങുളേവൻ മധുരകൃതിസുധാസത്തുമാനന്ദര—
പ്പാത്രം കൊച്ചുണ്ണിഭൂപൻ ദ്വിവിരവിലസ്ഥവിളങ്ങുന്നവിളങ്ങുന്നകീർത്ത്യാ.

എന്നൊരു കവി വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു പരമാർത്ഥമാണ്. കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ സുന്ദരകാണ്ഡം തുള്ളൽ ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ കുഞ്ചൻ നമ്പ്യാരുടെ തുള്ളലുകളോടു കിടപിടിക്കുന്നവയെന്നു സംശയം കൂടാതെ പറയാം. ഇവ കൂടാതെ ലക്ഷ്മീസ്വയംവരം കിളിപ്പാട്ട്, രാമാശ്വമേധം കിളിപ്പാട്ട്, ശ്രീമഹാഭാഗവതം ഗാഥ മുതലായ കൃതികളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. കവിഭാരതത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനെ സവ്യസാചിയായി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

സ്വച്ഛന്ദഭാഷകൊണ്ടും സുരുചിരതരമാം
സംസ്കൃതംകൊണ്ടുമിപ്പാർ
മെച്ചം തേടുംപ്രകാരം ബഹുവിധകവിതാ—
വൃഷ്ടിവർഷിക്കുമാലം

ഇച്ചൊന്നോരക്കവിപ്രൌഢരിൽമികവുടയോൻ
കൊടിലിംഗാധിനാഥൻ
കൊച്ചുണ്ണിക്ഷോണിപാലൻ കൊടിയ കവിവരൻ
ദിവ്യനാം സവ്യസാചി.

അദ്ദേഹം 1101-ാമാണ്ടു കർക്കടകം 11-ാംതീയതി തീപ്പെട്ടു.

അദ്രീന്ദ്രസ്യാംഗജായാഃ കലികലുഷഹരാ
പാദമഭ്യർച്ച്യ നിത്യം
തിഷ്ഠൻ ശ്രീകൊടിലിംഗാലയനിജനിലയേ
പണ്ഡിതഃ സൽകവീന്ദ്രഃ
വൈദ്യഃ കൊച്ചുണ്ണിഭൂപഃ സ ഭുവി ബുധജനാ-
ഗ്രേസരോ മാന്യശാലീ
കസ്മാദസ്മിൻ നിശീഥേ ദിവി വിബുധജനാ-
ഗ്രാഗ്ര്യതാം ഹന്ത ലേഭേ.

എണ്ണയ്ക്കാട്ടു തമ്പുരാൻ.

എണ്ണയ്ക്കാട്ടുകൊട്ടാരത്തിൽ കുഞ്ഞോമനരാജാവു് എന്നുകൂടി പേരുള്ള രാജരാജവർമ്മതമ്പുരാൻ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ശിഷ്യന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്നു. അവിടുത്തെ അടുക്കലാണു് അദ്ദേഹം സംസ്കൃതവും ഇംഗ്ലീഷും പഠിച്ചതു്. അവിടുത്തെ ധർമ്മപത്നി പറവൂർ കോങ്ങാൽച്ചേരിയിലെ പ്രസിദ്ധ നായർഭവനങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്ന പടിഞ്ഞാറെവീട്ടിലെ ഒരംഗമായിരുന്നു. ആ വീട്ടിലെ സ്ത്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും അക്കാലത്തു സാമാന്യം നല്ല വൈദുഷ്യമുണ്ടായിരുന്നു; എന്നുമാത്രമല്ല, അവർ ദാനധർമ്മാദികളിൽ തീവ്രമായ നിഷ്ഠയുള്ളവരുമായിരുന്നു. തമ്പുരാന്റെ പത്നിയുടെ അനുജത്തിയും സാമാന്യം നല്ല കവയിത്രിയുമായിരുന്ന ഒരു മഹിളാരത്നത്തെയാണു മഹാകവി കെ. സി. കേശവപിള്ള ആദ്യമായി വിവാഹം കഴിച്ചതു്. ആ മഹതി ചെറുപ്പത്തിലേ മരിച്ചുപോയി.

എണ്ണയ്ക്കാട്ടുതമ്പുരാൻ സിദ്ധാന്തകൌമുദി മുഴുവനും പദ്യരൂപേണ സംഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതായി അറിവില്ല. അതിനും പുറമേ ലക്ഷണാസ്വയംവരം ചമ്പു, വിഷ്ണുകേശാദിപാദസ്തവം, മേഘസന്ദേശം ഭാഷ, രുക്മിണീസ്വയംവരം നാടകം, അലങ്കാരദീപിക എന്നിങ്ങനെ അനേകം ഭാഷാകൃതികളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്ലോകങ്ങളെല്ലാം അക്ലിഷ്ടരമണീയങ്ങളാകുന്നു. മാതൃകകാണിപ്പാനായി ഏതാനും പദ്യങ്ങളെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

നീരന്ധ്രസാർമകതകമാളർമുലയിലണച്ചുള്ള നേരത്തിങ്കൽ
ചേതംകെട്ടുവ്യഥപൂണ്ടുപരിചിലിളിതമതായുള്ള സിന്ദൂരമൊന്നായ്
ആതങ്കംതീർക്കുമാറിന്നവധിയിലകറന്നോരു ഗോവിന്ദപാദ-
ത്താരിൽനല്ലാന്തിപൂരം മനസ്സുമനിശം ഭക്തിപൂരിച്ചിടേണം.

മുല്ലേ നിനക്കു രസമാണന്നു പൂക്കളുള്ള
വെള്ളപ്പൂവല്ലിതിരിടാൻ ബോദ്ധ്യതനന്നാം
വേനല്പൂനീ വെയിലുകൊണ്ടുവലഞ്ഞുനില്പ-
തോരത്തുവന്നുള്ള പെട്ടിട്ടുവാൻ ഞാനൊതാൻ.

ആനന്ദമൂർത്തി മധുരസ്മിതമന്നനോര-
ത്താരാമലോലതരമാം കണ്ടു മനോമയങ്ങി
സാക്ഷാംഗമാണ്ടുകൊണ്ടു ദീനനാരസ്തരിച്ചി-
ട്ടാരമമലിനെ വൈദൃവമം കൊടികെട്ടി.

കാരോണ്ണയസ്ഥിരോണിനുമെന്നോരു മുത്തുമാല
മാറത്തുനീലമണിമാലയോടൊത്തിട്ടിന്ന
ചാരത്തുചുഴിതിരിപ്പാരിപോതുകലന്നിട്ടുന്നു-
ന്നൊരത്തുവിനോടുള്ള മുതരണിയാഗുതുന്നു.

മതിൽതിട്ടം പാലതിലും മതിക്കും
അരങ്ങനാമതരംപൂത്തം മതിക്കം
കവിയുടെവാക്കായതിലും ഹരിയുടെ
ചരിത്രമേതാലതിലും മതിക്കം.

സാഹിത്യകുശലൻ സി. വി. രാമൻപിള്ള.

തെക്കൻതിരുവിതാംകൂറിൽ, നെയ്യാററുംകരത്താലൂക്കിൽപെട്ട ആറൂർ ദേശത്ത് ധനസ്ഥിതിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മദ്ധ്യമനിലയിലിരുന്ന പുന്നത്താനത്ത് എന്ന ഒരു നായർകുടുംബമുണ്ട്. ആ ഗൃഹത്തിൽപെട്ട പാർവതിപ്പിള്ള എന്നൊരു യുവതിയെ നീലാംപിള്ള എന്നൊരു നാട്ടാശാൻ വിവാഹംചെയ്തിരുന്നു. ഈ ആശാൻ കുട്ടികളെ പഠിപ്പിച്ച്, അതിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന 'നക്കാപ്പിച്ചാ'കൊണ്ടു ജീവിക്കയല്ല ചെയ്തതു്. ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പകർത്തുക എന്ന ക്ലേശകരമായ തൊഴിലിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നതിനാൽ ധന

തികാർ സാമാന്യം സുഖമായിത്തന്നെ കഴിഞ്ഞുകൂടി. അങ്ങനെ ഇരിക്കെ അവർ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു താമസം മാററി. അവർ താമസിച്ചിരുന്നതു വലിയ ദിവാൻജി രാജാകേശവദാസന്റെ വകയായിരുന്ന കോട്ടയ്ക്കകം വലിയകോയിക്കലായിരുന്നു.

അവിടെ പാർത്തിരുന്നകാലത്തു് പാർവ്വതിഅമ്മ രണ്ടു് ആൺകുട്ടികളെ ഇരട്ടപെററു. അവരുടെ ചരിത്രം വളരെ രസാവഹമാണു്. ശങ്കരപ്പിള്ള, നാരായണപിള്ള എന്നിവർ ഒരേകാലത്തു് ഉദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു; ഒരേകാലത്തു് അവക്കു പ്രമോഷനും ലഭിച്ചുവന്നു. ഒരാൾക്കു് എന്തെങ്കിലും സുഖക്കേടു വന്നാൽ മറേറ ആൾക്കും അതേസമയത്തുതന്നെ ശരീരാസ്വാസ്ഥ്യം വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അവർ രണ്ടുപേരും പല താലൂക്കുകളിൽ തഹശീൽദാരുദ്യോഗംവഹിച്ചു് വിപുലമായ യശസ്സു നേടി.

പാർവതിഅമ്മ പിന്നീടു് അടുത്തടുത്തുതന്നെ മൂന്നു പെൺകുട്ടികളെ പ്രസവിച്ചു എങ്കിലും അവരിൽ ഒരാൾ അല്പായുഷ്മതിയായിപ്പോയി. അനന്തരം ആ സുകൃതിനി 1033 ഇടവം 7-ാം തീയതി ആയില്യം നക്ഷത്രത്തിൽ ഒരു പുരുഷസന്താനത്തെ പ്രസവിച്ചു. ആ ശിശുവായിരുന്നു സി. വി. എന്ന രണ്ടക്ഷരത്താൽ സർവകേരളപ്രഥിതനായിത്തീർന്ന രാമൻപിള്ള. പാർവതിഅമ്മ പിന്നെയും നാലു സന്താനങ്ങളെക്കൂടി പ്രസവിച്ചു.

രാമൻകുട്ടി പ്രഥമപാഠങ്ങൾ പഠിച്ചുതീരുംമുമ്പു പിതാവു പരലോകം പ്രാപിക്കയാൽ കേവലം അനാഥാവസ്ഥയിലായി. എന്നാൽ "അരക്ഷിതം തിഷ്ഠതി ദൈവരക്ഷിതം" എന്ന ആപ്തവാക്യത്തിനെ സാധൂകരിപ്പാനെന്നപോലെ അവിചാരിതമായി ഒരു ആപദ്ബന്ധു വന്നുചേർന്നു. തിരുവിതാംകൂർ സർവ്വീസിൽ ഉയർന്ന ഉദ്യോഗങ്ങൾ വഹിച്ചശേഷം പെൻഷൻപററി പിരിഞ്ഞ കെ. പത്മനാഭൻതമ്പി ബി. എ., ബി. എൽ., ഡാക്ടർ രാമൻതമ്പി ഇവരുടെ പിതാവും ചരിത്രപ്രഥിതമായ അരമന തങ്കക്കോയിക്കലെ അംഗവും അന്നു തിരുവനന്തപുരം മഴനാപ്പുരക്കാര്യക്കാർ ഉദ്യോഗം വഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നയാളും ആയ കേശവൻതമ്പി എന്ന വിദ്വൽകലാവതംസം ഈ കുട്ടിയുടെ ഭാവി അതിശോഭനമായിരിക്കുമെന്നു കണ്ടിട്ടു് അയാളെ തന്റെ പുത്രന്മാരോടൊപ്പം ഇംഗ്ലീഷ്സ്കൂളിൽചേർത്തു പഠിപ്പിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചു. അങ്ങനെ പ്രസ്തുത ബാലൻ ബെൻസിലി സായ്‌പിന്റെ ആദ്യ

ക്ഷേത്രത്തിൽ നടന്നിരുന്ന ഫ്രീ സ്കൂളിൽ ചേൎന്നു ഇംഗ്ലീഷ് പഠിത്തം തുടങ്ങി. ആ പള്ളിക്കൂടത്തെ ഇപ്പോഴത്തെ യൂണിവേഴ്സിററി കാളേജിരിക്കുന്ന കെട്ടിടത്തിന്റെ താഴത്തെ നിലയിലേക്കു മാററിയപ്പോഴും സി. വി. അതിലെ വിദ്യാൎത്ഥിയായിരുന്നു. അവിടെ നിന്നാണു് മെട്രിക്കുലേഷൻപരീക്ഷ പാസ്സായതു്.

അനന്തരം എഫ്. ഏ. ക്ലാസ്സിൽ ചേൎന്നു. അക്കാലത്തു് ഏതു പുസ്തകങ്ങളും കിട്ടിയാലും അദ്ദേഹം വായിച്ചു നോക്കുമായിരുന്നു. ചരിത്രം, ആഖ്യായിക ഇവയിലായിരുന്നു അധികഭ്രമം. മലയാളഭാഷയിൽ അന്നു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അധികമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എഴുത്തച്ഛൻ, നമ്പ്യാർ, ചെറുശ്ശേരി എന്നിവരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, പ്രധാന അലങ്കാരങ്ങൾ ഇവയൊക്കെ വായിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല നല്ലനല്ല ഭാഗങ്ങളൊക്കെ കാണാതെ പഠിക്കയുംചെയ്തു. അൻപത്താറു ദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥകളുടെ ഒരു പ്രതി അദ്ദേഹം കരസ്ഥമാക്കി. അവയുടെ നേൎക്കു് അദ്ദേഹത്തിനുള്ള താല്പൎയ്യാതിശയമാണു് രാമരാജാബഹദൂർ എഴുതിയകാലത്തു വെളിയിൽ ചാടിയതു്.

അന്നു് കാളേജ്പ്രിൻസിപ്പാൾ ഉദ്യോഗം വഹിച്ചിരുന്ന റാസ്സ്സായ്പ് അന്നത്തെ വിദ്യാഭ്യാസധുൎവ്വഹന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്നു. എന്നാൽ രാമക്കുറുപ്പുമുൻഷിയായിരുന്നു ഒന്നാംതരം ഭാഷാസാഹിത്യകാരനാവുന്നതിനുള്ള കരുക്കൾ എല്ലാം സി. വി. ക്കു സമ്പാദിച്ചുകൊടുത്തതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യഗണത്തിൽ ആരും ഭാഷാപരിജ്ഞാനവിഷയത്തിൽ പിന്നോക്കമായിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു സുപ്രസിദ്ധമാണു്.

സ്വസ്ഥമായ ശരീരത്തിൽ സ്വസ്ഥമായ മനസ്സ്; ഇതാണു് വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ ആദൎശം എന്നു പാശ്ചാത്യന്മാർ പറയുന്നു. സി. വി. ഈ തത്വത്തെ അനാദരിച്ചില്ല. കായികവിനോദങ്ങളിലെല്ലാം പങ്കെടുത്തു് അദ്ദേഹം നല്ല ദൃഢസംഹതകായനായി തീൎന്നു.

കാളേജിൽ ഇടയ്ക്കിടെ നടന്നുവന്ന നാടകാഭിനയങ്ങളിലും അദ്ദേഹം ഭാഗഭാക്കായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നടനകൗശലത്തെ അന്നുള്ളവരെല്ലാം പുകഴ്ത്താറുണ്ടായിരുന്നു. അന്നു തത്വശാസ്ത്രാചാര്യരായിരുന്ന പണ്ഡിതൻ കൈകടക്ക നിവക്കാത്ത മഹാ

പിശുനനെങ്കിലും തരംകിട്ടുമ്പോഴൊക്കെ ജീവിതത്തിന്റെ ക്ഷണികതയേയും ഭൗതികൈശ്വര്യത്തിന്റെ അനർത്ഥകാരിതയേയും പററി ഉച്ചൈസ്തരം പ്രസംഗിക്കുന്ന ആളായിരുന്നു. വാക്കിനും പ്രവൃത്തിക്കും തമ്മിൽ ഉള്ള ഈ പൊരുത്തമില്ലായ്മ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ദൃഷ്ടിയിലും പെട്ടിരുന്നു. ഒരുദിവസം സി. വി. ചില സതീർത്ഥ്യന്മാരുമായി യോജിച്ച് അദ്ദേഹത്തിനെ ഒന്നു ചെണ്ടകൊട്ടിക്കാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. സന്ധ്യയാവാറായപ്പോൾ സി. വി. ഒരു കാഷായവസ്ത്രധാരിയായി, ഭസ്മം കണ്ഠമാല്യാദ്യുപേതനായി, ഭക്തിപ്രചുരമായ തമിഴ്ഗാനങ്ങളും പാടിക്കൊണ്ട് ആചാര്യരുടെ പടിക്കൽ എത്തി. അദ്ദേഹം ശകാരംകൊണ്ടു ഭിക്ഷുവിനെ അഭിഷേചിച്ചു. എന്നിട്ടും അയാൾ പോകുന്ന മട്ടു കാണിക്കാതെ ജീവിതത്തിന്റെ അസ്ഥിരതയേയും ഐശ്വര്യത്തിന്റെ നശ്വരതയേയുംപററി പ്രസംഗിക്കാൻ തുടങ്ങുകയും അതിൽ ആചാര്യരുടെ ചില ആശയവിശേഷങ്ങളെക്കൂടി കടത്തിവിടുകയും ചെയ്തു. ആചാര്യർ വടിയുമായി വെളിയിൽ ചാടിയതും ഭിക്ഷുകൻ തിരോധാനം ചെയ്തതും ഒന്നിച്ചുകഴിഞ്ഞു. എന്നാൽ വൃക്ഷത്തിന്റെ മറവിൽനിന്ന് ഈ വിനോദംകണ്ട് രസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന യുവാക്കന്മാരുടെ ചിരിയാൽ അന്തരീക്ഷം മുഖരിതമായി.

1056-ൽ അദ്ദേഹം ബി. എ. പരീക്ഷയിൽ ജയിച്ചുവെങ്കിലും സർക്കാർസർവ്വീസിൽ പ്രവേശം ലഭിക്കുന്നതിനു മൂന്നുകൊല്ലം കാത്തിരിക്കേണ്ടിവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെകൂടെ പാസ്സായ ആർ. മഹാദേവയ്യർ മുതൽപേരെല്ലാം നേരത്തെ ഉദ്യോഗം കരസ്ഥമാക്കിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. 1059-ൽ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരനായിരുന്ന സി. വി. നാരായണപിള്ളയുടെ ശുപാർശ അനുസരിച്ച് എസ്. പത്മനാഭയ്യർ എം. എ. രാമൻപിള്ളയ്ക്കു ഹൈക്കോടതിയിൽ ഒരു ക്ലാർക്കുപണി നല്കി.

അധികകാലം കഴിയുംമുമ്പ് ഈ യുവാവ് പെരുന്താന്നി കീഴേവീട്ടിലെ കാർത്ത്യായനിപ്പിള്ള ഭാഗീരഥിപ്പിള്ളയെ വിവാഹം ചെയ്തു. കാർത്തികപ്പള്ളി കോയിക്കലേത്തു എന്ന പ്രഭുകുടുംബത്തിലെ കാരണവരായിരുന്ന കൊച്ചുകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ പുത്രിയായ ഈ

സ്ത്രീരത്നം സാമാന്യം നല്ല വൈദഗ്ദ്ധ്യമുള്ളവരായിരുന്നതിനാൽ, അവർ പില്ക്കാലത്ത് തന്റെ ഭർത്താവിന്റെ സാഹിത്യവ്യവസായത്തിനു പ്രതിബന്ധമായി നിന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല കഴിയുന്നത്ര പ്രോത്സാഹനങ്ങൾ ചെയ്തുകൊണ്ടുമിരുന്നു.

തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ച് ഇദംപ്രഥമമായി അഭിനയിക്കപ്പെട്ട ഗദ്യനാടകം 'ചന്ദ്രമുഖീവിലാസ'മായിരുന്നു. അതു കാളേജിൽ അഭിനയിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി സി. വി. എഴുതിക്കൊടുത്ത ആദ്യത്തെ കൃതിയാണെന്നാണ് അറിവ്. അതിന്റെ അഭിനയത്തിൽ ബി.ഏ. വിദ്യാർത്ഥികൾ മാത്രമല്ല, പില്ക്കാലത്തു സുപ്രസിദ്ധരായിത്തീർന്ന സി. കൃഷ്ണപിള്ള ബി. ഏ., പി. അയ്യപ്പൻപിള്ള ബി. ഏ., പി.താണുപിള്ള എം. ഏ., കപ്പാഴം രാമൻപിള്ള ബി. ഏ., ആലപ്പുഴ പാച്ചുപിള്ള ബി. ഏ., രാമക്കുറുപ്പ് ബി. ഏ. മുതലായവരും ഓരോ പാർട്ടെടുത്തിരുന്നു. നടന്മാരെല്ലാം സഭാകമ്പം ഉള്ളവരായിരുന്നതുകൊണ്ട് അതു തീർക്കാനായി സി. വി. ഒരു വിദ്യ പ്രയോഗിച്ചതു കണക്കിനുപററി. അദ്ദേഹം സ്റ്റേജിൽ ഒരു നാല്ക്കാലിപിടിച്ചിട്ട്, അതിന്മേൽ ഉറങ്ങുന്ന മട്ടിൽ നിവർന്നുകിടന്നു. എന്തൊക്കെയോ എഴുതിയിട്ടിരുന്ന ചില പേസ്റ്റ് ബോഡുകൾ കൈയിൽ പിടിച്ചിരുന്നു. കർട്ടൻ പൊക്കിയ മാത്രയിൽ പെട്ടെന്ന് ഉറക്കം ഉണർന്ന ഒരുവന്റെ മട്ടിൽ അദ്ദേഹം പിച്ചും ഭ്രാന്തും പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. അനന്തരം ഇംഗ്ലീഷിൽ ഒരു പ്രസംഗവും അതിനെത്തുടർന്നു മലയാളത്തിൽ കഥാസംക്ഷേപവിവരണവും തട്ടിമൂളിച്ചു. അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരിൽ, അശ്വതിതിരുനാൾ യുവരാജാവുൾപ്പെടെ എല്ലാവരും ചിരിച്ചു ചിരിച്ചു മണ്ണുകപ്പുമാറായി. അതിനോടുകൂടി മററു നടന്മാരുടെ സഭാകമ്പവും അസ്തമിച്ചു. ചന്ദ്രമുഖിയുടെ മാതുലിപ്പാർട്ടും, മദ്യപന്റെ പാർട്ടും സി. വി. യും, ചന്ദ്രമുഖിയുടെ പാർട്ട് ദിവാൻപേഷ്കാരായിരുന്നു പെൻഷൻ പററി ഇപ്പോൾ വിശ്രമസുഖം അനുഭവിക്കുന്ന കെ. നാരായണൻ പണ്ടാലയും, വിവാഹത്തിനു ജാതകപരിശോധന നടത്തുന്ന കണിയാന്റെ പാർട്ട് രാമക്കുറുപ്പുമുൻഷിയും തന്മയത്വത്തോടുകൂടി അഭിനയിച്ചു. സമുദായ പരിഷ്കരണത്തെ ത്വരിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി രചിക്കപ്പെട്ട ഒന്നാമത്തെ ഭാഷാനാടകം ഇതുതന്നെയാണെന്നു പറയാം. മാംഗല്യധാരണാദി നിരർത്ഥകങ്ങളായ അടിയന്തിരങ്ങൾക്കായി കണക്കില്ലാതെ പണം ചെലവഴിച്ചു തറവാട്ടുസ്വത്തിനെ അന്യാധീനപ്പെടുത്തിവരുന്നതിന്റെ അനൗചിത്യത്തെ പ്രേക്ഷകന്മാർക്ക് ഈ കഥമുഖേന സി. വി. പ്രത്യക്ഷപ്പെടു

ത്തിക്കൊടുത്തു. നാടകാഭിനയത്തിനു സർക്കാർതന്നെയാണു് സ്റ്റേജ് ഇടുവിച്ചുകൊടുത്തതെന്നും സ്മരണീയമാണു്.

ചന്ദ്രമുഖീവിലാസത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തിനുശേഷമാണു് വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ശാകുന്തളം ഭാഷാന്തരീകരിച്ചതെന്നുള്ള വസ്തുത അറിയാത്തവരാണു്, ഭാഷയിൽ ആദ്യമായുണ്ടായ നാടകം അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളമാണെന്നു പറയുന്നതു്. കുറേക്കാലത്തേക്കു ശാകുന്തളം അഭിനയിക്കാൻ ആരും തയാറായില്ല. ചന്ദ്രമുഖീനാടകത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടു പേരെടുത്ത ചിലരെല്ലാംകൂടിയാണു് ആ നാടകത്തെ പിന്നീടു് അഭിനയിച്ചതും. സ്റ്റേജിടുന്ന ചിലവെല്ലാം ഇക്കുറിയും സർക്കാർതന്നെ വഹിച്ചു.

പ്രസിദ്ധ ഹൈക്കോർട്ടുജഡ്ജിയായിരുന്ന കുഞ്ഞുരാമൻനായരെ വിശാഖംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു ജന്മികുടിയാൻ കമ്മിററിയുടെ അധിപനായി നിശ്ചയിച്ചപ്പോൾ, മി. നായർ തന്റെ ഗുമസ്തനായി കൂടെക്കൊണ്ടുപോയതു് സി. വി. യെ ആയിരുന്നു. ഇതുനിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിനു തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പലഭാഗങ്ങൾ നേരിട്ടു കാണുന്നതിനും അവിടവിടെയുള്ള ചരിത്രപ്രസിദ്ധങ്ങളായ സ്ഥലങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചു് നാട്ടുകാരുടെ ജീവിതരീതികളും മററും ഗ്രഹിക്കുന്നതിനും ഐതിഹ്യങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനും കഴിഞ്ഞു. ഇതു ഭാവിയിൽ ചരിത്രാഖ്യായികാകാരനായിത്തീരുവാൻ പോകുന്ന ആ യുവാവിനു് എത്രകണ്ടു് ഉപയോഗപ്രദമായിത്തീർന്നു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

1060-ൽ അദ്ദേഹം ഹൈക്കോടതി ഹെഡ്ഗുമസ്തനായും രണ്ടു കൊല്ലങ്ങൾക്കുശേഷം ഇൻഡക്സർ ആൻഡ് പബ്ളിഷർ ആയും ഉയർത്തപ്പെട്ടു. എന്നാൽ നിയമപരീക്ഷയിൽ പാസ്സാകാത്ത ഒരാൾക്ക് ഹൈക്കോടതിയിൽ യാതൊരു പ്രമോഷനും വഴിയില്ലെന്നു കാണുകയാൽ അദ്ദേഹം 1063-ൽ ബി. എൽ-നു പഠിക്കാനായി മദ്രാസിലേക്കു പോയി. മദ്രാസിൽ അദ്ദേഹത്തിനു കൂട്ടുകാരായി തിരുവനന്തപുരത്തുകാരായ പലരും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർക്കെല്ലാം പില്ക്കാലത്തു വലിയവലിയ ഉദ്യോഗങ്ങൾ വഹിക്കാൻ ഇടവന്നിട്ടുണ്ടു്. എൻ. രാമൻപിള്ള എക്സൈസ് കമ്മീഷണരായിട്ടാണു് പെൻഷൻപററിയതു്. മുണ്ടനാട്ടു നാരായണപിള്ള ദിവാൻപേഷ്കാർ ആയി. പന്നിയറത്തല കൃഷ്ണപിള്ള

ഡാക്ടർഉദ്യോഗം പ്രശസ്തമായി വഹിച്ചു. ജി. ശങ്കരപ്പിള്ള ഹൈക്കോർട്ടുജഡ്ജി ഉദ്യോഗംവരെ ഉയൎന്നു. പി. എൻ. രാമൻപിള്ള മദ്രാസ് സ്റ്റാൻഡാർഡിൻെറ പത്രാധിപരായി പ്രസിദ്ധി നേടി. സി. വി. യുടെ സാന്നിദ്ധ്യംനിമിത്തം മദ്രാസിലെ ജീവിതം അവൎക്കു സുഖപ്രദമായിത്തീൎന്നു.

ഇതിനിടയ്ക്കു് ഈ യുവാവു് ബാരിസ്റ്റർ ജി. പി. പിള്ളയുമായി പരിചയപ്പെടുകയും പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട മലയാളിമെമ്മോറിയൽ തയ്യാറാക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ മനഃപൂർവ്വം ഉത്സാഹിക്കയുംചെയ്തു. മലയാളിമെമ്മോറിയലിൻെറ ഉത്ഭവം രസകരമാണു്. അക്കാലത്തു് ഉയൎന്ന ഉദ്യോഗങ്ങളെല്ലാം ബ്രാഹ്മണൎക്കു കുത്തകയായിരുന്നു. ജസ്റ്റീസ് ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയ്ക്കു തൻെറ പേഷ്കാരുദ്യോഗം ഒരു ബ്രാഹ്മണനുവേണ്ടി ഒഴിഞ്ഞുകൊടുക്കേണ്ടിവന്ന കഥ അന്യത്ര പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതുപോലെ പല ഉദാഹരണങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ കഴിയും. അതിനാൽ ഈ നാട്ടുകാരുടെ പ്രമാണികളെല്ലാം ചേൎന്നു മതിരാശിയിൽ പ്രാക്ടീസുചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ആളും ശങ്കുണ്ണിമേനോൻ പേഷ്കാരുടെ പുത്രനും ആയിരുന്ന കെ. പി. ശങ്കരമേനോൻെറ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു ബ്രാഹ്മണേതരമെമ്മോറിയൽ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലേക്കും രാമരായർ ദിവാൻജിക്കും സമൎപ്പിച്ചു. അതിൻെറ ഫലമായി ബ്രാഹ്മണരല്ലാത്തവൎക്കു ചില ആനുകൂല്യങ്ങൾ തൽക്കാലം ലഭിക്കയും ചെയ്തു.

സി. വി. മദ്രാസിൽ താമസിക്കുന്നകാലത്തായിരുന്നു ഒ. ചന്തുമേനോൻ ഇന്ദുലേഖ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു്. അതു കണ്ടപ്പോൾ ഒരു നോവൽ എഴുതിയാൽകൊള്ളാമെന്നു സി. വി. ക്കും മോഹം ഉദിച്ചു. യുവമിത്രങ്ങളുടെ പ്രേരണയും ആ വിഷയത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കണം;—എതായാലും മാൎത്താണ്ഡവൎമ്മ എന്ന പ്രസിദ്ധ ആഖ്യായികയ്ക്കു് മദ്രാസിൽവച്ചു് അദ്ദേഹം ആസൂത്രണംചെയ്തു. 1065—ൽ അതു് അഡിസൺകമ്പനിയുടെ പ്രസാധകത്വത്തിൽ ലോകരംഗത്തു പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ സി. വി—യുടെ പേരു നാടൊക്കെ മുഴങ്ങാൻ തുടങ്ങി. ഒന്നാമത്തെ കൃതിയായ ഈ ആഖ്യായി

കയിൽ സ്കാട്ടിനെ അതിശയിക്കുന്ന കല്പനാശക്തിയും രചനാപാടവവും പാത്രനിർമ്മാണചാതുരിയും തെളിഞ്ഞുകണ്ടതിൽ, ഈ നാട്ടുകാർ അത്ഭുതപരതന്ത്രന്മാരായിത്തീർന്നു.

മാർത്താണ്ഡവർമ്മയുടെ നിർമ്മാണവിഷയത്തിൽ സി. വി.-യെ മനഃപൂർവം സഹായിക്കയും ഭാഷാപരമായ പരിഷ്കാരങ്ങൾ പലതും നിർദ്ദേശിക്കയും ചെയ്തതു് എൻ. രാമൻപിള്ള അവർകളായിരുന്നു. അതിനാൽ ചിലർ അതിന്റെ കർത്തൃത്വംപോലും അദ്ദേഹത്തിൽ ആരോപിക്കാൻ മുതിർന്നിട്ടുണ്ടു്.

1066-ൽ സി. വി. അവധികഴിഞ്ഞു വീണ്ടും ജോലിയിൽ പ്രവേശിക്കയും അചിരേണ തിരുവാഭരണംകേസ്സു് സംബന്ധിച്ചു് പരിഭാഷകനായി നിയമിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. 1070-ൽ ഹൈക്കോടതിമാനേജരായി. ഈ ജോലി വഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു് 1076-ൽ ശിരസ്തദാരായി. അക്കാലത്തു് പാൽക്കുളങ്ങര, പെരുന്താന്നി മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ചില ദുർബുദ്ധികളുടെ പ്രേരണാഫലമായി ഒരുമാതിരി ശാക്തേയമതപ്രചരണം ഉണ്ടായതിനെ തടയണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി രചിക്കപ്പെട്ടതാണു് മതിവിലാസം എന്ന പ്രഹസനം.

1076-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു കൂടിയ ഭാഷാപോഷിണിസഭയ്ക്കു കേരളത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു വലിയ കവികൾ പലരും വന്നുചേർന്നിരുന്നു. അക്കൂട്ടത്തിൽ കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാനും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹം തേവാരത്തുകോയിക്കലാണു താമസിച്ചിരുന്നതു്. ആ മഹാകവിയെ സന്ദർശിച്ചു് സി. വി. അവിടുത്തെ ആജന്മമൈത്രി സമ്പാദിച്ചു. തദവസരത്തിൽ സി. വി. സമ്മാനിച്ച വിചിത്രമായ ദന്തവടിയെപ്പറ്റി മഹാകവി പെട്ടെന്നു്,

വടിവൊടു കേരളഭാഷാ-
കടലു കടഞ്ഞിട്ടു സാരപീയൂഷം
പടുതയൊടെടുക്കുവാനീ-
വടിയൊരു കടകോലുപോലെയാകുന്നു.

എന്നൊരു ശ്ലോകംചൊല്ലി. സംസ്കൃതസാഹിത്യവാരാന്നിധിയിലെ അനർഘരത്നങ്ങളെ ഭാഷയിലേക്കു വിവർത്തനംചെയ്യുന്ന

മെന്നുള്ള ഉൽബോധനത്തോടുകൂടിയാണ് സി. വി. ആ വടി സമ്മാനിച്ചതു്. അതിനു മറുപടിയായിരുന്നു പ്രസ്തുത പദ്യം.

ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ സി. വി. യുടെ പ്രിയസുഹൃത്തുക്കളും നിത്യസഹചാരികളും ആയിരുന്നവർ സിക്രട്ടറി അയ്യപ്പൻപിള്ള, നായർസമുദായോദ്ധാരകനെന്നനിലയിൽ പ്രാതഃസ്മരണീയനായിത്തീർന്ന സി. കൃഷ്ണപിള്ള, ദിവാൻപേഷ്കാർ വി. ഐ. കേശവപിള്ള, ചീഫ്സിക്രട്ടറി പി. താണുപിള്ള എന്നിവരായിരുന്നു. അത്ഭുതകരമായ മേധാശക്തിയിലും അസാധാരണമായ ആംഗലഭാഷാപാണ്ഡിത്യത്തിലും താണുപിള്ള മറ്റുള്ളവരെ അതിശയിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, പി. അയ്യപ്പൻപിള്ള കോടതിയിൽ, കല്ലനായിരുന്നു. പി. അയ്യപ്പൻപിള്ളയുടെ സഹായത്തോടുകൂടി പഠിച്ച് ഉന്നതപദവിയിലെത്തിയവർ അന്നു പലരുമുണ്ടായിരുന്നു. സംഭാഷണചതുരനും സംഗീതരസികനും സുന്ദരഗാത്രനുമായ സി. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ നിത്യചിന്തയ്ക്കു വിഷയീഭവിച്ചിരുന്നതു് നായർസമുദായോന്നമനത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളായിരുന്നു. താണുപിള്ള തെക്കൻ ഡിവിഷൻപേഷ്കാരായിരുന്നകാലത്തു്, അവിടെ മറവരുടെ ശല്യം കൂടക്കൂടെ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവർ സംഘംചേർന്ന് തീവെട്ടിക്കൊള്ളപോലും നടത്തിവന്നു. ജനങ്ങൾ ഭയപരവശരായിട്ടാണ് ദിനങ്ങൾ നയിച്ചുവന്നതു്. അങ്ങനെയിരിക്കെ ഒരു രാത്രി പേഷ്കാർ ഗൃഹത്തിൽ ഇല്ലാതിരുന്ന അവസരത്തിൽ ഏതാനും ആളുകളോടുകൂടി ഒരു കൊള്ളത്തലവൻ അവിടെ കടന്നുചെന്നിട്ടു് "വീട്ടുകാരെല്ലാരുമറിയുക. സാമാനങ്ങൾ അങ്ങു വച്ചേച്ചു മാറിപ്പോകിൻ, പതപ്പെടാതിരിക്കിൻ, അല്ലാവഴിക്കിരുന്നാൽ ആപത്തു വരപ്പോകുന്നു, ശീഘ്രം, ശീഘ്രം" എന്നു് ഉൽക്രോശിച്ചു. താണുപിള്ളയുടെ പത്നി ഗർഭിണിയായിരുന്നു. അവരും വേലക്കാരും വല്ലാതെ ഭയപ്പെട്ടു. ആ പരിഭ്രമം കണ്ടു് മറവവേഷധാരികൾ വെളിയിൽവന്നിട്ടു് തങ്ങളുടെ സാക്ഷാൽരൂപം ധരിച്ചുകൊണ്ടു് വീണ്ടും അകത്തുകടന്നു. അപ്പോൾ കാണപ്പെട്ടതു് സി. വി. യും കൂട്ടരും ആയിരുന്നു. ഗൃഹനാഥനെ അറിയിച്ചുപോകരുതേ എന്നു് അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചുവെങ്കിലും, താണുപിള്ള തിരിച്ചുവന്നപ്പോൾ ആദ്യമായി അറിഞ്ഞതു് ഈ വാർത്തയായിരുന്നു. സി. വി ക്കു നല്ല സമ്മാനംകിട്ടി എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ഈമാതിരി വിനോദങ്ങൾ പലപ്പോഴും നടന്നിട്ടുണ്ടു്. താണുപിള്ള ചീഫ്സിക്രട്ടറിസ്ഥാനം വഹിച്ചു് അതിപ്രശസ്തമായ

രീതിയിൽ രാജ്യസഞ്ചാരം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കവേ ഒരുദിവസം രാത്രി അദ്ദേഹം അത്താഴം ഉണ്ണാൻ ഇരുന്നു. ഊണു പകുതിയായില്ല, അപ്പോഴേക്കും ഒരു പട്ടക്കാരൻ ഹാജരായി. കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നു് അടിയന്തിരമായി ഒരു തിരുവെഴുത്തുംകൊണ്ടു വന്നിരിക്കയാണെന്നും ഉടൻതന്നെ മറുപടിവാങ്ങി ചെല്ലാൻ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും അയാൾ വെളിയിൽനിന്നുകൊണ്ടുതന്നെ അറിയിച്ചു. ഉരുട്ടിയ ഉരുള ഇലയിൽതന്നെ വച്ചിട്ടു് "എവിടെ ഇങ്ങോട്ടു വാങ്ങിക്കൊണ്ടുവാ, എന്നു് അദ്ദേഹം ഭൃത്യനോടു് ആജ്ഞാപിച്ചു. "യജമാനന്റെ കൈയിൽതന്നെ ഏല്പിക്കാനാണു കല്പന, എന്നു പട്ടക്കാരൻ മറുപടി പറയുകയാൽ, ഏതു പട്ടക്കാരനാണതു്? അകത്തുവരാനും പറയൂ എന്നു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതനുസരിച്ചു് അയാൾ ഉള്ളിൽകടന്നു. താണുവണങ്ങിയിട്ടു് ആ പട്ടക്കാരൻ അപരിചിതനായി കാണപ്പെട്ടു. എങ്കിലും രാജകല്പനയല്ലേ? കാലതാമസം വരുത്തിക്കൂടല്ലോ. അതിനാൽ ശീതവെള്ളത്തിൽ കൈകഴുകിക്കൊണ്ടു് എഴുത്തുവാങ്ങിച്ചു. എഴുത്തു ദയവാറു കയ്യിൽതന്നെ. പങ്ക്തി ഒന്നുരണ്ടു വായിച്ചപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹത്തിനു് കാര്യം മനസ്സിലായി. പട്ടക്കാരനെ അടുത്തുവിളിച്ചിട്ടു് വിനോദഭാവത്തിൽ ചെകിട്ടത്തു് അടികൊടുത്തതിനുശേഷം അടുത്തൊരു ഉലക്കുടി ഉടുവിച്ചു് തന്റെകൂടെ അയാളെ ഉണ്ണാനിരുത്തി. വേലക്കാരൻ അമ്പരന്നുപോയി. എന്നാൽ അതു സി. വി. ആയിരുന്നുവെന്നു ബുദ്ധിമതിയായ ഗൃഹനായിക ഗ്രഹിക്കാതിരുന്നില്ല.

ഈ മാന്യസുഹൃത്തു് 1077 മേടത്തിൽ മരണം പ്രാപിച്ചു. ഈ മരണം സി. വി. -ക്കു് എത്രമാത്രം ദുസ്സഹമായിരുന്നു എന്നു് പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പ്രയാസമാണു്. വളരെക്കാലത്തേക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യോദ്യമങ്ങളെല്ലാം നിലച്ചുപോയതിന്റെ രഹസ്യം ഇതായിരുന്നു.

1079-ൽ സി. വി. സർക്കാർഅച്ചുക്കൂടം സൂപ്രണ്ടായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അച്ചുക്കൂടകാര്യങ്ങൾ അന്നു് അഴിഞ്ഞുകുഴഞ്ഞ നിലയിലാണിരുന്നതു്. അതിനെ നല്ല നിലയിൽ എത്തിക്കുന്നതിൽ ഭഗീരഥപ്രയത്നം ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. അല്പകാലത്തിനുള്ളിൽ എല്ലാകാര്യങ്ങൾക്കും ഒരു ചിട്ടവരുത്തി. അതുപോലൊരു ഭരണനില സർക്കാർ അച്ചുക്കൂടത്തിനു് അതിനു മുമ്പും പിമ്പും ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു പറയാം. എന്നാൽ ഇക്കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധർമ്മപത്നിയുടെ ദേഹവിയോഗം സംഭവിച്ചു.

1084-ൽ കുറുപ്പിള്ളക്കളരി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. പാശ്ചാത്യ പരിഷ്കാരഭ്രമം കേരളീയവനിതകളെ വഴിപിഴപ്പിക്കുന്നു എന്നു കണ്ടു് തൽപരിഹാരാർത്ഥം രചിക്കപ്പെട്ടതാണു് പ്രസ്തുത കൃതി. നായർസമുദായത്തിന്റെ താൽക്കാലിക ദോഷവിശേഷങ്ങളെ ആ കൃതിയിൽ സജീവമായി ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

സി. വി.-യുടെ കുട്ടികളെ പോററിവളർത്തുന്നതിനായി, തൽഗൃഹത്തിൽ എത്തിയ കാർത്ത്യായനിപ്പിള്ള ജാനകിപ്പിള്ള ഇതിനിടയ്ക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പത്നീഭാവം കൈക്കൊണ്ടുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. പ്രഥമപത്നിയുടെ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിയായ ഈ 'ജാനമ്മ'യുടെ ഉത്സാഹമില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ ധർമ്മരാജാ തുടങ്ങിയ ഗ്രന്ഥതല്ലജങ്ങൾ നമുക്കു ലഭിക്കുമായിരുന്നോ എന്നു സംശയമാണു്. ഭാഗീരഥിപ്പിള്ളയുടെ ആറു സന്താനങ്ങളേയും അവരാണു വളർത്തിക്കൊണ്ടുവന്നതു്.

1088-ൽ സർക്കാരുദ്യോഗത്തിൽനിന്നു പെൻഷൻ പററി. ഈ വിശ്രമാവസരത്തെ സമുദായസേവനത്തിനും ഭാഷാപരിപോഷണത്തിനുംവേണ്ടി അദ്ദേഹം വിനിയോഗിച്ചു. ഉദ്യോഗത്തിൽ ഇരുന്ന കാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹം സി. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ സമുദായസേവനോദ്യമങ്ങളിൽ ഭാഗഭാക്കായി സജീവപ്രയത്നം ചെയ്തുകൊണ്ടാണിരുന്നതു്. കേരളീയനായർസമാജം സ്ഥാപിതമായപ്പോൾ ആ സംഘത്തിന്റെ കാര്യാലോചകനായിരുന്നതു് അദ്ദേഹമാണു്. കേരളത്തിലെ നായന്മാരെ എല്ലാം ഒരു ചരട്ടിൽ കോർത്തിണക്കണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം. അതിനുവേണ്ടി തിരുവിതാംകൂറിന്റെ പലഭാഗങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം വിളിച്ചുകൂട്ടിയ നായർമഹായോഗങ്ങൾക്കു് ആദ്ധ്യക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നതിനു മലബാറിലേയും കൊച്ചിയിലേയും നേതാക്കന്മാരെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി. സമുദായപരിഷ്കരണവിഷയത്തിൽ കൊച്ചിക്കും മലബാറിനും മാതൃകയായിരുന്നു പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളതു തിരുവിതാംകൂറാണല്ലോ. തിരുവിതാംകൂറിനു് ആ നില വന്നുകൂടിയതു് കാവാലം നീലകണ്ഠപ്പിള്ള, സി. കൃഷ്ണപിള്ള, സി. വി. മുതലായവരുടെ നേതൃത്വം ലഭിച്ചതുകൊണ്ടുമാകുന്നു.

നായന്മാരുടെ രാഷ്ട്രീയമായ അവകാശങ്ങളുടെ സ്ഥാപനാർത്ഥം അദ്ദേഹം യാതൊന്നും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടില്ലെന്നു ചിലർ വിചാരിച്ചേക്കാം. മലയാളിമെമ്മോറിയൽകാര്യം മുൻപു പ്രസ്താ

വിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. മൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ഭരണാരംഭഘട്ടത്തിൽ മദ്രാസിലെ സ്റ്റാൻറാർഡുപത്രത്തിൽ തിരുവിതാംകൂറിനെപ്പററി കാണാറുണ്ടായിരുന്ന ലേഖനങ്ങളിൽ അധികവും സി. വി–യുടേതായിരുന്നു. പി. രാജഗോപാലാചാരിയുടെ വാത്സല്യഭാജനമായിരുന്നിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചില ചെയ്തികൾ രസിക്കായ്കയാൽ ആണു് അദ്ദേഹം ജോലി വിട്ടുപിരിവാൻ നിർബ്ബന്ധിതനായിഭവിച്ചതു്. ധർമ്മരാജാവിൽ ചന്ത്രക്കാരനെ അഹംകാരവൃത്തത്തിൽ ശിരോരോഗംകൊണ്ടു് ക്രാന്തവൃത്താലേഖനംചെയ്തു്, അട്ടഹസിക്കുന്നവനായി ചിത്രണം ചെയ്തതു തന്നെ, പി. രാജഗോപാലാചാര്യരെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ രാജ്യത്തെപ്പോലെതന്നെ രാജാവിനെയും ഭക്തിപൂർവം ആരാധിച്ചുവന്ന സി. വി–ക്കു് രാജശക്തിയെ പാടെ നിഷേധിച്ചും അവഹേളിച്ചും പുറപ്പെട്ട ചില പ്രക്ഷോഭണങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളാൻ സാധിച്ചില്ല. രാജാവിനെ രാജ്യത്തിൽനിന്നു ഭിന്നനായി കാണിക്കുന്ന വീക്ഷണഗതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്താപഥത്തിനു ബാഹ്യമായിരുന്നു. അതിനാലത്രേ അനന്തപത്മനാഭന്റെ പ്രണയകഥയ്ക്കു മാർത്താണ്ഡവർമ്മ എന്നും രാജാ കേശവദാസന്റെ പ്രതികാരത്തെ ചിത്രണം ചെയ്യുന്ന കഥയ്ക്കു ധർമ്മരാജാവെന്നും ആ മന്ത്രിസത്തമന്റെ അപദാനശതങ്ങളെ വിവരിക്കുന്ന കഥയ്ക്കു രാമരാജബഹദൂർ എന്നും അദ്ദേഹം പേർ നല്കിയതു്. എന്നാൽ നായന്മാരുടെ അവകാശങ്ങളെ അദ്ദേഹം വിസ്മരിച്ചുകളഞ്ഞുവെന്നോ, അവയെ സ്ഥാപിച്ചുകിട്ടുന്നതിനുവേണ്ടി ഉദ്യോഗലബ്ധിക്കുശേഷം യാതൊന്നും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടില്ലെന്നോ പറയാവുന്നതല്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ എല്ലാ കഥകളും നായന്മാരുടെ നിഃസ്വാർത്ഥമായ രാജ്യസേവനത്തിന്റെ ചരിത്രമാണല്ലോ. മാർത്താണ്ഡവർമ്മയിൽ എട്ടുവീടരുടെ ചരിത്രത്തെ മലിനമായി ചിത്രണംചെയ്തതു് തെററായിപ്പോയെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു പിന്നീടാണു് ബോധം വന്നതു്. ആ അഷ്ടഗൃഹാധീശന്മാർ രാജ്യത്തിന്റെ എട്ടു സ്തംഭങ്ങളായിരുന്നുവെന്നും അവർ സംഗതിവശാൽ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ ശത്രുഭാഗത്തു ചേർന്നുപോയതാണെന്നും ഉള്ള പരമാർത്ഥം ഗ്രഹിച്ചപ്പോൾ, താൻ ചെയ്തുപോയ പാപത്തിന്റെ പരിഹാരമെന്നോണം അദ്ദേഹം ധർമ്മരാജാ തുടങ്ങിയ കഥകൾ രചിച്ചു.

ധർമ്മരാജാ എഴുതിത്തീർന്നു. ഗ്രന്ഥകാരന്റെ ഗൃഹത്തിൽ കൂടാറുണ്ടായിരുന്ന സുഹൃത്തുക്കളിൽ ചിലർ അതു വായിച്ചുകേട്ട

ല്പോൾ, പുതികം ചുരുക്കി. മാർത്താണ്ഡവർമ്മയിലെ സരസമായ ഭാഷാരീതി അതിൽ കാണ്മാനേ ഇല്ലായിരുന്നു. പക്ഷെ അന്നത്തെ സി. വി. അല്ല ഈ ഗ്രന്ഥം രചിച്ചതെന്നുള്ള കാര്യം അവർ വിസ്മരിച്ചുകളഞ്ഞു. മാർത്താണ്ഡവർമ്മയിലെ അനന്തപത്മനാഭനും ധർമ്മരാജാവിലെ പടത്തലവനും തമ്മിലും, ആദ്യകൃതിയിലെ പാറുക്കുട്ടിക്കും ദ്വിതീയകൃതിയിലെ പ്രൌഢഗൃഹനായികയായ പാർവതിപ്പിള്ളയ്ക്കും തമ്മിലും ഉള്ള അന്തരം അന്നത്തെയും ഇന്നത്തെയും സി. വി-കൾക്ക തമ്മിലും ഉണ്ടായിരുന്നു. അന്നത്തെ വിനോദരസികനായ സി. വി. ഇപ്പോൾ ലോകാനുഭവജ്ഞാനസമ്പന്നനായ പ്രൌഢചിന്തകനായി മാറിപ്പോയിരുന്നു. മാർത്താണ്ഡവർമ്മയിൽ സി. വി-യുടെ ഭാവനാശക്തിയുടെ ഉറവുകളെയാണ് നാം കാണുന്നത്. ധർമ്മരാജാവിലും, രാമരാജബഹദൂരിലും, ആ ഉറവുകൾ പ്രചണ്ഡ മഹാനിർഝരിണിയായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ധർമ്മരാജാവിലെ ഭാഷാരീതിയോടു വിപ്രതിപത്തി പ്രകാശിപ്പിച്ച യുവപണ്ഡിതകേസരികൾക്ക്, അതിനെ യഥേച്ഛം മാറ്റിക്കൊള്ളുന്നതിന് അദ്ദേഹം സസ്മിതം അനുവാദം നല്കി. ഒരു പ്രചണ്ഡപണ്ഡിതർ അർത്ഥത്തിനും രസത്തിനും ലോപം വരാതെ വല്ല മാറ്റവും ചെയ്യാമോ എന്നു പരീക്ഷിച്ചുനോക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു വാക്കുപോലും മാറ്റാവുന്നതല്ലെന്ന് അപ്പോഴാണ് അവർക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടത്. സി. വി-ക്ക് ആട്ടക്കഥകളിൽനിന്നും രാമായണത്തിൽനിന്നും മറ്റും ലഭിക്കാവുന്നതിൽ കവിഞ്ഞു സംസ്കൃതപരിചയം ഇല്ലായിരുന്നു. എന്നിട്ടും യാതൊരു ക്ലേശവും കൂടാതെ സംസ്കൃതപദങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുമായിരുന്നു. അബദ്ധപ്രയോഗങ്ങളും ധാരാളമായി കാണാം. എന്നാൽ ആ അബദ്ധപ്രയോഗങ്ങളെ ആർക്കും മാറ്റാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ല. ആ സ്ഥാനങ്ങളിൽ ആ ശബ്ദങ്ങളല്ലാതെ മറ്റൊന്നും യോജിക്കയില്ലെന്നു നിർമ്മത്സരബുദ്ധികൾ സമ്മതിക്കും.

ധർമ്മരാജാവിനെ തുടർന്ന് രാമരാജബഹദൂർ രണ്ടു ഭാഗങ്ങളും പ്രേമാമൃതം എന്ന സാമൂഹ്യനോവലും കൈമളശ്ശന്റെ കടശ്ശിക്കൈ, ചെറുതേൻകൊളംബസ്, ഡാക്ടർക്കു കിട്ടിയ മിച്ചം, പണ്ടത്തെ പാച്ചൻ എന്നീ പ്രഹസനങ്ങളും വെളിക്കുവന്നു. ഈ ആഖ്യായികകളും പ്രഹസനങ്ങളും നാടൊട്ടുക്ക് എത്രപ്രാവശ്യം അഭിനയിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പ്രയാസം.

1090 ഇടവത്തിൽ സി. വി-യുടെ ജന്മനക്ഷത്രം കേരളമൊട്ടുക്ക് ആഘോഷപൂർവ്വം കൊണ്ടാടപ്പെട്ടു. അന്നേദിവസം അദ്ദേ

ഹം മഹാരാജാ തിരുമനസ്സിലെ മുഖംകാണിക്കയും താൻ എഴുതിട്ടുള്ള പുസ്തകങ്ങളുടെ ഓരോ പ്രതി തിരുമുല്ക്കാഴ്ചവയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടുന്ന് ഒരു സാൽവയും, സ്വർണ്ണംകെട്ടിയ ഒരു തങ്കഗദയും തൃക്കൈകൊണ്ടുതന്നെ സമ്മാനിച്ചു. ഷഷ്ടിപൂർത്തിയടിയന്തിരത്തിനാവശ്യമായ കെട്ടിടങ്ങളെല്ലാം സർക്കാരിൽനിന്നുതന്നെയാണ് കെട്ടിച്ചുകൊടുത്തതെന്നും പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. അതിനെ സംബന്ധിച്ചു വൈകുന്നേരത്ത് തിരുവനന്തപുരം ജൂബിലിടൗൺ ഹാളിൽവച്ചുകൂടിയ മഹായോഗത്തിൽ ദിവാൻ കൃഷ്ണൻനായർ അദ്ധ്യക്ഷം വഹിക്കയും പൊതുജനങ്ങളുടെ വകയായി ഒരു മംഗളപത്രം സി. വി.-ക്കു സമർപ്പിക്കയും ചെയ്തു.

കൊച്ചീമഹാരാജാവു് ഈ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു സാഹിത്യകുശലൻ എന്ന ബിരുദം നൽകി. ആ ബിരുദദാനപത്രം സ്വീകരിപ്പാനായി അദ്ദേഹം കൊച്ചിക്കു പോയി മഹാരാജാവിനെ മുഖംകാണിച്ചു. അവിടുന്ന് ബിരുദപത്രത്തിനു പുറമേ ഒരു വീരശൃംഖലയും തൃക്കൈകൊണ്ടുതന്നെ സമ്മാനിച്ചു.

സി. വി.-യുടെ വസതിയെപ്പറ്റി ഇവിടെ രണ്ടുവാക്കു പറയാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. തിരുവനന്തപുരത്തു വെള്ളയമ്പലം റോഡിനരികെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന യൂറോപ്യൻക്ലബ്ബിനു് എതിരെ പച്ചച്ചായമിട്ട ഗേറ്റോടുകൂടിയ സാമാന്യം നല്ല ഒരു ഗൃഹം കാണാം. 'റാസ്‌കോട്ടേജ്' എന്നാണ് അതിനു പേർ. അതായിരുന്നു സി. വി.-യുടെ വസതി. ഗുരുനാഥനായിരുന്ന ജാൺറാസ്സിന്റെ സ്മാരകമായിട്ടാണ് ഈ ഗൃഹം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതു്. ഗേറ്റും അടിച്ചുകൂട്ടുപുരയും കടന്നു ചെന്നാൽ പ്രധാന കെട്ടിടത്തിന്റെ മുൻവശത്തുള്ള പ്രധാന മുറി നേത്രഗോചരമാകും. അതായിരുന്നു സി. വി.-യുടെ ഇരിപ്പുമുറി. ആ മുറി ഇപ്പോൾ പ്രായേണ ശൂന്യമായിരിക്കുന്നെങ്കിലും, അന്ന് എല്ലായ്പോഴും സി. വി.-യുടെ സുഹൃജ്ജനങ്ങളാൽ നിബിഡമായി കാണപ്പെട്ടിരുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസവകുപ്പിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്ന എ. ഗോപാലമേനോൻ, എ. ശങ്കരപ്പിള്ള എം. എ., മള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, ടി. കെ. വേലുപ്പിള്ള, അറ്റൂർ കൃഷ്ണപ്പിഷാരടി മുതലായ സാഹിത്യകാരന്മാരിൽ ഒന്നുരണ്ടുപേരെയെങ്കിലും എപ്പോഴും അവിടെ കാണുമായിരുന്നു. വൃദ്ധനെങ്കിലും നവനവോന്മേഷശാലിയായിരുന്ന സി. വി.-യുടെ ഫലിതോക്തികളും ദേശചരിത്രശകലങ്ങളും കേൾപ്പാനുള്ള അനുഗ്രഹമായിരുന്നു അവരെ അങ്ങോട്ട് ആകർഷിച്ചുവന്നതു്.

1097 മീനം 10-ാംനു സംഭവിച്ച അത്യാഹിതം ആ സുകൃതി സമ്മേളനങ്ങൾക്കെല്ലാം വിരാമമിട്ടു. മരിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ വേലുത്തമ്പിദളവ, ദിഷ്ടദംഷ്ട്രം, പ്രേമാമിഷ്ടം എന്നു മൂന്നു കൃതികൾ പൂർത്തിയാകാത്ത നിലയിൽ ഇരുന്നു.

മീനമാസം 11-ാംതീയതി വിക്ടോറിയാ ജൂബിലിടൗൺ ഹാളിൽവച്ച് നടന്ന അനുശോചനയോഗത്തിന്റെ നിശ്ചയങ്ങളിൽ ഒന്ന് സ്വർഗ്ഗപുരുഷന്റെ ഒരു എണ്ണച്ഛായാപടം എഴുതിച്ചു വയ്ക്കണമെന്നുള്ളതായിരുന്നു. ആയിരത്തഞ്ഞൂറോളം രൂപ ചെലവിട്ട് ഒരു ഛായാപടം എഴുതിച്ച് കാഴ്ചബംഗ്ലാവിലെ ലൈബ്രറിയിൽ വയ്ക്കുകയുംചെയ്തു. എന്നാൽ ആ മഹാനുഭാവന്റെ സ്മരണയ്ക്ക് ഈമാതിരി സ്മാരകങ്ങളൊന്നും ആവശ്യമുള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല. മലയാളഭാഷ നശിക്കാതിരിക്കുന്നിടത്തോളം കാലം കേരളസ്കോട്ടിന്റെ നാമവും ലബ്ധിതയശസ്സോടുകൂടിത്തന്നെ നിലനില്ക്കും.

സി. വി-യുടെ കൃതികളെ സൂക്ഷ്മമായിട്ടോ പൊതുവേ വിമർശിക്കുന്നതിന് ഇവിടെ സൗകര്യമില്ല. അതിന്റെ ആവശ്യവും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഖ്യായികകൾ വായിച്ചിട്ടില്ലാത്തവരായി കേരളത്തിൽ ആരുണ്ട്? പാത്രസൃഷ്ടിയിൽ കാണുന്ന അനിതരസാധാരണമായ പാടവം, വർണ്ണ്യവസ്തുക്കളെ നമ്മുടെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷമായി നില്ക്കുംപോലെ തന്മയത്വത്തോടുകൂടി ചിത്രണം ചെയ്യുന്ന മനോധർമ്മവിലാസം, വിഷയത്തിനു യോജിച്ചരീതിയിലുള്ള ഭാഷാപ്രയോഗകൌശലം, അവസരോചിതമായ ഫലിതോക്തിപ്രസരം, കഥാഘടനയുടെ വൈചിത്ര്യം ഇവയെല്ലാം സി. വി-യുടെ കൃതികൾക്കുള്ള വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളാണ്. മാർത്താണ്ഡവർമ്മയിലെ ഭ്രാന്തൻചാന്നാൻ, വേലുക്കുറുപ്പ്, മാങ്കോയിക്കൽ കുറുപ്പ്, ശങ്കുആശാൻ, ശ്രീപത്മനാഭൻതമ്പി, സുന്ദരയ്യൻ എന്നീ പുരുഷപാത്രങ്ങളും കാർത്ത്യായനിഅമ്മ, പാറുക്കുട്ടി, സുഭദ്ര ഈ സ്ത്രീപാത്രങ്ങളും വായനക്കാരുടെ സ്മരണമണ്ഡലങ്ങളിൽനിന്നു മാഞ്ഞുപോകുവാൻ പ്രയാസം. എന്നാൽ ഭീഭത്സപാത്രങ്ങളുടെ സൃഷ്ടിയിലാണ് അദ്ദേഹം അതിശയിക്കുന്നതെന്ന് ശങ്കുആശാന്റെയും സുന്ദരയ്യന്റെയും സൃഷ്ടി നല്ലപോലെ വെളിപ്പെടുത്തിത്തരുന്നു. ഈ വാസന മററു കൃതികളിലും സുതരാം തെളിഞ്ഞുകാണുന്നുണ്ട്. ധർമ്മരാജാവിലെ പര

തിക്കോച്ചിയേയും ഉമ്മിണിപ്പിള്ളയേയും ആർക്കു മറക്കാൻ കഴിയും?

പരവൂർ കേശവൻ ആശാൻ.

പരവൂർ കൊച്ചുമ്പാളിആശാൻ എന്നൊരു കവിയുണ്ടായിരുന്നു. പാവക്കളികളിക്കും കമ്പടികളിക്കും മററും ഉപയോഗിക്കുന്നതിനായി അനേകംപാട്ടുകൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ പലതും പരവൂരിലുള്ള ചിലർക്കൊക്കെ ഇപ്പോഴും അറിയാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഗിനേയനായ എഴിയത്തു വൈരവൻവൈദ്യൻ അന്നത്തെ ഈഴവനേതാക്കന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്നുവെന്നു പറയാം. അദ്ദേഹം പരവൂർ തയ്യിൽ കുഞ്ഞിക്കുറുമ്പ എന്ന സ്ത്രീരത്നത്തെ വിവാഹംചെയ്തു. അതിൽ 1034 കുംഭം 17-ാംതീയതി പൂർവ്വാഷാഢാ നക്ഷത്രത്തിൽ സഞ്ജാതനായ ഏകപുത്രനായിരുന്നു കേശവനാശാൻ. ഈ ബാലൻ മൂന്നുവയസ്സുവരെയ്ക്കു മാതൃലാളന അനുഭവിക്കാൻ ഇടവന്നുള്ളു. 1036-ലോ മററാ ആ സ്ത്രീരത്നം പരലോകം പ്രാപിച്ചു. വൈദ്യന്റെ ദ്വിതീയപത്നിയായിരുന്ന കാത്തിക്കുഴികത്തു കുഞ്ഞിക്കുറുമ്പയാണു്, ഈ ബാലനെ ശുശ്രൂഷിച്ചു വളർത്തിയതു്. കലാൽകുത്തകയിലും പലമാതിരി കൺട്രാക്ടുകളിലും ഏർപ്പെട്ടു് വൈരവൻവൈദ്യൻ ധാരാളം പണം സമ്പാദിച്ചിരുന്നതിനാൽ യാതൊരു ജീവിതക്ലേശവും ബാലൻ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല.

അഞ്ചാംവയസ്സിൽ എഴുത്തിനിരുന്നിട്ടു് പ്രാഥമികപാഠങ്ങളും ചികിത്സാഗ്രന്ഥങ്ങളും പിതാവിന്റെ അടുക്കൽനിന്നും അനായാസേന പഠിച്ചുതീർത്തു. എന്നാൽ പിതാവു് അതുകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാതെ പരവൂർ ഇടത്തറഴികത്തു ഗോവിന്ദനാശാന്റെ അടുക്കൽ സംസ്കൃതം പഠിക്കാനായി വിട്ടു. ശ്രീരാമോദന്തം രഘുവംശം കുമാരസംഭവം യുധിഷ്ഠിരവിജയം ഈ കാവ്യങ്ങളെല്ലാം പ്രസ്തുതബാലൻ പഠിച്ചതു് ഈ ഗുരുനാഥനിൽനിന്നായിരുന്നു. അനന്തരം അദ്ദേഹം അഴകത്തു വിദ്വാൻകുറുപ്പെന്ന പ്രസിദ്ധപണ്ഡിതന്റെ പുത്രനും അന്നത്തെ വിദ്വാന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അത്യുന്നതസ്ഥാനത്തിനു് എല്ലാവിധത്തിലും അർഹനുമായിരുന്ന ചവറയിൽ പുതുക്കാട്ടുമഠത്തിൽ കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ അടുക്കൽചെന്നു മാഘവും, കിരാതാർജ്ജുനീയവും വായിച്ചു. അവിടെ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കവേ ഗുരുവും ശിഷ്യന്മാരുംകൂടി മേണിക്കാവിൽ ഉത്സവ

ത്തിനു പോയിരുന്നു. അവിടെനിന്നും മടങ്ങിവരുംവഴിക്ക് ഗുരുനാഥൻ ശിഷ്യന്മാരോടു ദേവിയെപ്പററി ഓരോ ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. തൽക്ഷണം കേശവനാശാൻ ഉണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലിയ—

കല്യാണീ കമലാലയേ ഭഗവതീ നീലാരവിന്ദേക്ഷണേ
കല്യാകല്പകമാലിനീ ഭവഹരേ മുഗ്ദ്ധേന്ദുചൂഡപ്രിയേ
ബ്രഹ്മേന്ദ്രാദിമുനീന്ദ്രവന്ദിതപദേ വിശ്വേശ്വരീ സദയേ
മേന്മേൽ മംഗളമാശു ദേഹി മണിക്കാവാലയേ കൈതൊരം.

എന്ന ശ്ലോകം കേട്ടിട്ടു്—"കേശവനു നല്ല വാസനയുണ്ടു്. നന്നാക്കണം" എന്നു് അദ്ദേഹം അനുഗ്രഹിച്ചു.

കാവ്യപഠനം കഴിഞ്ഞു് ഈ ഗുരുവിന്റെ അടുക്കൽനിന്നു തന്നെ ജ്യോതിഷം ആര്യഭടഗണിതംവരെ അഭ്യസിക്കയും, ഹോര, പ്രശ്നമാർഗ്ഗം, മുഹൂർത്തമാധവീയം ഇവയെ പരിശീലിക്കയും ചെയ്തു. ഈ കൃഷ്ണനാശാനുമായിട്ടാണു് കാളുവാശാൻ ഒരു മുഹൂർത്തത്തെ സംബന്ധിച്ചു വാദിച്ചതായി മുൻപു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. അദ്ദേഹം സമർത്ഥനായ ഒരു ജ്യോത്സ്യനായിരുന്നു.

1054-ൽ വൈരവൻവൈദ്യൻ സ്വപുത്രനെ അന്നത്തെ പണ്ഡിതന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ എല്ലാവിഷയത്തിലും അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന ഇലത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കൽ അയച്ചു് നൈഷധവും നാടകാലങ്കാരാദികളും അഭ്യസിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ അതിനിടയ്ക്കു ശാസ്ത്രികൾക്കു ശരീരാസ്വാസ്ഥ്യം നേരിടുകയാൽ തച്ഛിഷ്യനായ അയ്യാസ്വാമിശാസ്ത്രികളാണു് ആശാനെ ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ അഭ്യസിപ്പിച്ചതു്. വൈരവൻവൈദ്യൻ ഈ ശാസ്ത്രികളെ പറവൂർ വരുത്തി സ്വന്തചിലവിൽ താമസിപ്പിച്ചു.

പഠിത്തം പൂർത്തിയാക്കിയശേഷം പിതാവിന്റെ ആശയോടുകൂടി മുദ്രണം, പ്രസിദ്ധീകരണം, പത്രപ്രവർത്തനം എന്നീ ഉദ്ദേശ്യങ്ങളുടെ നിർവഹണാർത്ഥം പതിനായിരം രൂപ മൂലധനമുള്ള കേരളഭൂഷണം എന്ന കൂട്ടുടമസ്ഥകമ്പനി സ്ഥാപിച്ചു. ഈ കമ്പനിയിൽനിന്നാണു് സുജനാനന്ദിനി എന്ന പത്രം ആശാൻ നടത്തിവന്നതു്.

മൂലൂർ പത്മനാഭപ്പണിക്കർ എന്ന പേരുകണ്ടു് അന്നത്തെ സവർണ്ണകവികളിൽ ചിലർ—

പണിക്കരെയൊന്നു പരിഷ്കരിച്ചാൽ
പണിക്കരാമോ......

എന്നൊരു ചോദ്യവും അയി ചാടിവീണതു് ഈ പത്രത്തിലായിരുന്നു. എന്നാൽ നയജ്ഞനായ ആശാൻ സവിസ്തരമൊട്ടു ചാഞ്ഞതാണു് സുജനാനന്ദിനിയിൽ ലേഖനങ്ങൾ എഴുതിയതു്. ഈ വാദകോലാഹലം സുജനാനന്ദിനിയുടെ പ്രചാരത്തിനു വളരെ സഹായിച്ചു. പ്രസിദ്ധ പത്രാധിപരായ കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ കുറേക്കാലം പരവൂർ താമസിച്ചു് ഈ പത്രത്തിന്റെ അധിപത്യം വഹിച്ചിരുന്നു എന്നുള്ളതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു്.

അത്യന്തം പ്രശസ്തമായ രീതിയിൽ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ഈ പത്രം കുറേക്കാലംകഴിഞ്ഞപ്പോൾ നിന്നുപോയെങ്കിലും ആശാൻ 1078-ൽ അതിനെ വീണ്ടും പുനർജ്ജീവിപ്പിച്ചു. വാസ്തവം പറയുന്നതായാൽ മനോരമയും സുജനാനന്ദിനിയും ആണു് അന്നത്തെ കവിമല്ലന്മാരെ രംഗപ്രവേശം ചെയ്യിച്ചതു്.

വിദ്യാഭ്യാസവിഷയകമായും മറ്റുമുള്ള ഈഴവരുടെ അവശതകൾ നീക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ആശാൻ ശക്തിയേറിയ മുഖപ്രസംഗങ്ങൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതിസരസമായ ഒരു ഗദ്യരീതി അദ്ദേഹത്തിനു സ്വാധീനമായിരുന്നു. അതിലെ ഒരു മുഖപ്രസംഗത്തിൽനിന്നും ഏതാനും വരികൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"ധർമ്മരാജ്യമെന്നുള്ള നാമധേയത്തെ ധരിച്ചും മിക്കവാറും സംഗതികളിൽ തന്നാമധേയത്തെ സാർത്ഥമാക്കിച്ചെയ്തും വരുന്ന ഈ ഗവമെന്റിൽനിന്നും വിദ്യാവകുപ്പിൽ ചെയ്തുവരുന്ന ഔദാര്യത്തിനു വഞ്ചിഭൂപതിയുടെ പ്രജകളായ സകല ജനങ്ങളേയും അവകാശികളാക്കിത്തീർക്കുന്നില്ലെന്നുള്ള കേൾവി ഞങ്ങൾക്കെന്നു മാത്രമല്ല, പരിഷ്കാരേച്ഛുക്കളായ സകല ജനങ്ങൾക്കും വളരെ വ്യസനകരമായിട്ടുള്ളതാണു്. തിരുവിതാംകൂർ സംസ്ഥാനത്തുള്ള മിക്കവാറും പ്രവൃത്തിപ്പള്ളിക്കൂടങ്ങളിലും കായംകുളം മുതൽ വടക്കോട്ടുള്ള ഇംഗ്ലീഷ് പള്ളിക്കൂടങ്ങളിലും വഞ്ചിരാജ്യത്തെ സ്വദേശീയരിൽ വളരെ ജനവർദ്ധനയുള്ള ഒരു സമുദായക്കാരും തിരുമനസ്സിലെ പ്രജകളുമായ തിയ്യന്മാരെ ചേർത്തു പഠിപ്പിക്കാറില്ല എന്നുള്ള കേൾവി ആരുടെ ശ്രവണേന്ദ്രിയത്തെയാണു് വേദനപ്പെടുത്താത്തതു്? തിരുവിതാംകൂർ രാജ്യത്തെ വിദ്യാവകുപ്പു് ഈദൃശമായ ഒരു വ്രതത്താൽ പാലിക്കപ്പെട്ടുവരുന്നു എന്നുള്ള

പ്രസ്താവം സഹൃദയന്മാരായ ആരുടെ മനസ്സിനെയാണു് വ്യാകുലപ്പെടുത്താത്തതു്? ഈ കഴിഞ്ഞ ഒരിടയ്ക്കു ബ്രിട്ടീഷ് റസിഡൻറു് തൻെറ സഞ്ചാരത്തിൽ ചെങ്ങന്നൂരിനു സമീപമുള്ള സർക്കാർവക പാഠശാലയിൽ പ്രവേശിക്കയും അവിടെ തീയ്യന്മാരായ വിദ്യാർത്ഥികൾ അദൃശ്യന്മാരായിരുന്നതിനാൽ വിവരം ചോദിച്ചപ്പോൾ തീയ്യന്മാർ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ അഭിരുചിയുള്ളവരല്ലെന്നു പരമാർത്ഥത്തിനു വിരോധമായി ഒരു റാലയ്യർ സായ്‌പ്പവർകളെ ധരിപ്പിക്കയും ചെയ്തപ്രകാരം ഒരു പ്രസ്താവം കേൾക്കുന്നതിനിടയായിരിക്കുന്നു. ഈ കേട്ടറിവു യഥാർത്ഥമല്ലാതെ വരുവാൻ ആശംസിക്കുന്നു.”

ഇങ്ങനെ ശക്തിയുക്തമായും എന്നാൽ സർക്കാരിനെപ്പററി വിദ്വേഷജനകമല്ലാത്തവിധത്തിൽ ശാന്തമായും സ്വസമുദായത്തിൻെറ അവകാശങ്ങളെ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനാണു് ആശാൻ ശ്രമിച്ചുവന്നതു്.

ആശാൻ ചികിത്സയിലും അതിനിപുണനായിരുന്നു. ഡാക്ടർ പുന്നനെ അദ്ദേഹം അഷ്ടാംഗഹൃദയം പഠിപ്പിക്കയും ഡാക്ടരിൽനിന്നു ശരീരശാസ്ത്രതത്വങ്ങളും ശസ്ത്രക്രിയയും പരിശീലിക്കയും ചെയ്തിരുന്നതായി അറിയുന്നു. ഡാക്ടർ പുന്നനു് ആശാനെപ്പററിയുള്ള അഭിമാനം എത്രത്തോളമെന്നു താഴെ പറയുന്ന കത്തിൽനിന്നു അറിയാം.

“ഒരു കുട്ടിയെ ഇന്നു പേനായു് കടിച്ചു. ഇതിനു ചികിത്സ എനിക്കറിയാമെങ്കിലും ആശാനോടുകൂടി ആലോചിച്ചതിൻെറ ശേഷമേ എനിക്കു് എന്തെങ്കിലും ചെയ്യുന്നതിനു ധൈര്യമുള്ളു. അതിനാൽ ഈ എഴുത്തുകിട്ടിയാൽ ഉടൻതന്നെ ആശാൻ ഇങ്ങോട്ടു വരണം. ഒരുപ്രകാരത്തിലും താമസിക്കരുതു്.”

ജീവകാരുണ്യത്തിലും ചികിത്സാവൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിലും അദ്വിതീയനായിരുന്ന ഡാക്ടർ പുന്നൻ ആശാൻെറ ആതിഥ്യം സ്വീകരിച്ചു് പരവൂരിൽ ഏതാനും ദിവസം കഴിച്ചുകൂട്ടീട്ടുണ്ടു്.

1072-ൽ സർക്കാരിൽനിന്നു് ആശാൻെറ വൈദ്യശാലയ്ക്കു് ഗ്രാൻറു നൽകി. 1082-ാമാണ്ടുവരെ പ്രസ്തുത വൈദ്യശാല പ്രശസ്തമായി നടന്നുവന്നു.

ജ്യോതിഷത്തിലും ആശാന്റെ സാമർത്ഥ്യം അന്യാദൃശമായിരുന്നുവത്രെ.

ഇതിനിടയ്ക്കു് ആശാനു് ശിഷ്യസമ്പത്തു വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ശിഷ്യന്മാരിൽ എല്ലാവിധത്തിലും പ്രസിദ്ധനായിരുന്നതു് സരസഗായകകവിമണിയായ കെ. സി. കേശവപിള്ള അവർകളായിരുന്നു. ജന്മവാസനയാ കവിയായിത്തീർന്ന ഈ ബാലൻ സംസ്കൃതം പഠിക്കുംമുമ്പേതന്നെ ആട്ടക്കഥ എഴുതി ഇടത്തറ ആശാനെ വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചു. ആശാൻ വളരെ പുച്ഛരസത്തിൽ അതിനെപ്പററി സംസാരിച്ചു. അനല്പമായ കുണ്ഠിതത്തോടുകൂടി തിരിച്ചുപോന്ന ബാലൻ നേരെ കേശവനാശാന്റെ അടുക്കലേയ്ക്കാണു തിരിച്ചതു്. ഗംഭീരാശയനും മനോഗുണസമ്പന്നനുമായ ആ മഹാനുഭാവൻ ബാലകവിയെ ഭഗ്നാശനാക്കാതെ ഗുണദോഷിച്ചുവത്രെ. അതിനുശേഷമാണു് കെ. സി. ആശാന്റെ അടുക്കൽ സംസ്കൃതം പഠിച്ചുതുടങ്ങിയതു്. ഈ മഹാകവി ഒരിടത്തു തന്റെ ഗുരുനാഥനെപ്പററി—

ചൊൽക്കൊണ്ടെഴും വൈദ്യശാസ്ത്രം ഗണിതവുമതുപോൽ
സാഹിതീശാസ്ത്രവുമൊ-
ന്നൊപ്പിച്ചും മേളമേകം മമ ഗുരുവിലസീ-
ട്ടുന്നു വൈ കേശവാഖ്യൻ.

ഇപ്രകാരം വാഴ്ത്തിയിരിക്കുന്നു.

മറെറാരു പ്രസിദ്ധ ശിഷ്യൻ മൈസൂർ സർവ്വീസിൽ ഇരുന്ന ഡാക്ടർ പല്പുവിന്റെ സഹോദരനും വംഗവൈദ്യശിരോമണിയായ ഡാക്ടർ ഗണനാഥസേനന്റെ സർവ്വതോമുഖമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രവുമായ പി. മാധവൻവൈദ്യനായിരുന്നു.

ചിറയിൻകീഴ് കൊച്ചുശങ്കരൻജ്യോത്സ്യർ, രാമൻകുട്ടിജ്യോത്സ്യർ ഇവരാണു് ആശാന്റെ മററു ശിഷ്യപ്രധാനികൾ.

ആയുർവൈദ്യാഭിവൃദ്ധിക്കായി ആശാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രയത്നങ്ങൾ ചില്ലറയായിരുന്നില്ല. തിരുവനന്തപുരത്തു് ഒരു സർക്കാർ വൈദ്യപാഠശാല നടത്തിവന്നിരുന്നു. അതിലെ പഠനരീതി ആശാനു തൃപ്തികരമായി തോന്നാഞ്ഞതിനാൽ സ്വന്തം ചെലവിൽ ഒരു ആയുർവേദവിദ്യാമന്ദിരം സ്ഥാപിക്കണമെന്നുപോലും അദ്ദേഹം ഉറച്ചിരുന്നു. പല വൈദ്യസമാജങ്ങളിൽ ആദ്ധ്യക്ഷം വഹി

ച്ച് അഷ്ടവൈദ്യത്തിന്റെ മഹിമയെപ്പററി അദ്ദേഹം വാഴ്ത്തുകയും അതിന്റെ പുരോഗമനമാർഗ്ഗങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ശ്രീമൂലം പ്രജാസഭാസാമാജികനെന്ന നിലയിലും അദ്ദേഹം ആയുർവ്വേദോന്നമനത്തിനായി അശ്രാന്തപരിശ്രമം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു.

ആശാൻ മാധവനിദാനത്തിന് സാരചന്ദ്രികയെന്നൊരു വ്യാഖ്യാനവും, നൈഘണ്ടുസംഗ്രഹവും എഴുതി അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശാർങ്ഗധരസംഹിത, ഭൈഷജ്യരത്നാവലി, ഭാവപ്രകാശം ഇവയുടെ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ അപ്രസിദ്ധാവസ്ഥയിൽ ഇരിക്കുന്നു. പാതാളരാവണവധം ആട്ടക്കഥ, കല്യാണസൌഗന്ധികം അമ്മാനപ്പാട്ട്, പാതിവ്രത്യധർമ്മം കിളിപ്പാട്ട്, ജാനകീകീർത്തനം, അനേകം ഒററശ്ലോകങ്ങൾ ഇവയാണ് ആശാന്റെ മററു ഭാഷാകൃതികൾ.

ഒരു മലയാളഭാഷാനിഘണ്ടു നിർമ്മിച്ചുവന്നിരുന്നു എന്ന് 1894 ഏപ്രിൽ 27-ാംതീയതി കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ആശാനയച്ചതും താഴെ ഉദ്ധരിക്കുന്നതുമായ കത്തിൽനിന്നും മനസ്സിലാക്കാം.

“സുജനാനന്ദിനി പത്രാധിപർ കേശവനാശാൻ 25-ാം തീയതി അയച്ച എഴുത്തു കിട്ടി. നിങ്ങൾ ശ്രമപ്പെട്ടുണ്ടാക്കിയ മലയാളഭാഷാനിഘണ്ടു കേവലം നിഷ്പ്രയോജനമായിരിക്കാൻ പാടില്ലെന്നാണ് എന്റെ വിശ്വാസം. ഭാഷാപോഷിണിപോലെതന്നെ കേരളഭൂഷണംകമ്പനിക്ക് ഒരു പ്രമാണം ഉണ്ടാകാമല്ലോ. ഞാനൊരുത്തൻ തനിച്ച് എന്തുചെയ്യാൻ കഴിയും? ശ്രീവിശാഖവിജയംപോലെ വല്ലതും തീർക്കാം. ഇതിനെ പരിഭാഷപ്പെടുത്താനായി നിങ്ങൾ വൃഥാ കാലംകളയേണ്ടാ. അതിനാൽ ലോകോപകാരം സിദ്ധിക്കുമോ? നിഘണ്ടുവിനായി ശ്രമിക്കുന്നതുതന്നെ നന്നെന്നു തോന്നുന്നു.”

എസ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗാംഗമെന്നും ഡയറക്ടർ എന്നും ഉള്ള നിലകളിൽ ആശാൻ ഈഴവരുടെയിടയിൽ നടപ്പിലിരുന്ന താലികെട്ടു മുതലായ അനാചാരങ്ങളെ പരവൂരിൽനിന്നും ആട്ടിയോടിക്കാൻ നിരന്തരം പ്രയത്നംചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. തന്റെ കാരണവന്മാർ ചിലർപോലും പൂർവ്വാചാരസംരക്ഷണപ്രിയരായി കാണപ്പെട്ടിട്ടും അദ്ദേഹം തന്റെ ഉദ്യമങ്ങളിൽനിന്നും തെല്ലുപോലും വ്യതിചലിച്ചില്ല.

ആശാന്റെ സ്വഭാവശുദ്ധി അത്യന്തം പ്രശംസനീയമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നതിൽ ശതാംശംപോലും പാണ്ഡിത്യമില്ലാത്ത എത്രയോ ആളുകൾ കുംഭമാസത്തിലെ അമ്പഴത്തിന്റെ മട്ടിൽ വെറും തണ്ടന്മാരായി "അമ്പടാ ഞാനേ" എന്ന ഭാവേന വർത്തിച്ചുപോരുന്നു. തങ്ങളുടെ കാലശേഷം മലയാളഭാഷ പാതാളത്തിൽ ആണ്ടുപോകുമെന്നു വിശ്വസിക്കയും പരസ്യമായി പ്രസംഗിക്കയും ചെയ്യുന്നവരെ നാം ഇന്നു ധാരാളം കാണാറുണ്ടല്ലോ. ആശാൻ മനുഷ്യരൂപം ധരിച്ച വിനയംതന്നെ ആയിരുന്നു. 1091-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ഞാൻ പറവൂർ ഇംഗ്ലീഷ്സ്കൂൾ പ്രധാനാധ്യാപകനായിരുന്ന കാലത്താണ് അദ്ദേഹത്തെ ഇദംപ്രഥമമായി സന്ദർശിച്ചതു്. പറവൂർ കൊച്ചുനന്തൻവൈദ്യന്റെ ഗൃഹത്തിൽ വച്ചായിരുന്നു സന്ദർശനം. കേവലം ബാലനായിരുന്ന എന്നോട് അദ്ദേഹം പെരുമാറിയ രീതി കണ്ടപ്പോൾ "പണ്ഡിതാഃ സമദർശിനഃ" എന്ന അഭിജ്ഞോക്തിയുടെ സ്വാരസ്യം എനിക്കു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു.

ആശാനുണ്ടായിരുന്ന മറ്റൊരു ഗുണം അവ്യഭിചരിതമായ സത്യനിഷ്ഠയും സ്വാഭിപ്രായത്തെ തുറന്നു പറയുന്നതിനുള്ള ധീരതയുമായിരുന്നു. അദ്ധ്യാപനവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ചാതുരി അന്യാദൃശമായിരുന്നു എന്നു പറയാം. അദ്ദേഹം മരിക്കുന്നതിനു് ഒന്നു രണ്ടാഴ്ചവട്ടങ്ങൾക്കു മുമ്പിൽ ഞാൻ മുരാരിയുടെ അനർഘരാഘവം വായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. എനിക്ക് ഒരു ശ്ലോകത്തെ സംബന്ധിച്ചു സംശയം നേരിട്ടു. എന്റെ എളിയ ബുദ്ധിക്കു തൽപുസ്തകത്തിൽ ചേർത്തിരുന്ന വ്യാഖ്യാനം തൃപ്തികരമായി തോന്നിയില്ല. അന്നു പറവൂരിൽനിന്നും നാലഞ്ചുമൈൽ അകലെയുള്ള കരിമ്പാലൂർ എന്ന സ്ഥലത്താണ് ആശാൻ താമസിച്ചിരുന്നതു്. ഞാൻ അവിടംവരെ നടന്നു. അദ്ദേഹം ശയ്യാവലംബിയായിരുന്നു. ഇഹലോകത്തോടു യാത്ര പറയാറായ ഒരു ഘട്ടത്തിലാണ് അദ്ദേഹം വർത്തിച്ചിരുന്നതെന്ന് എനിക്കു മനസ്സിലായതേയില്ല. ഞാൻ സംശയനിവാരണാർത്ഥം ശ്ലോകം ചൊല്ലി. ആ അവസ്ഥയിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതിഭാവിലാസത്തിനു് ഒരു കുറവും ഞാൻ കണ്ടില്ല. ഇത്ര വിശദമായ ഒരു വ്യാഖ്യാനം ഞാൻ എന്റെ ജീവിതദശയിൽ കേട്ടിട്ടില്ലെന്നു തന്നെ പറയാം. ഞാൻ കൃതജ്ഞത പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ട് അവിടെനിന്നും പോന്നു. 1092 ധനുമാസത്തിലായിരുന്നു ഇതു സംഭവിച്ചതു്. 1092 ധനു 27-ാംനു- അദ്ദേഹം അനായാസേന ഈ ലോകരംഗത്തിൽനിന്നും മറഞ്ഞു.

ആശാൻെറ കുടുംബജീവിതം സുഖദുഃഖസമ്മിശ്രമായിരുന്നു. 1076-ൽ പിതാവു മരിച്ചു. ഈമാതിരി ഒരു പിതാവിൻെറ പുത്രനാകുന്നതിനുള്ള ഭാഗ്യം അപൂർവം ചിലൎക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ളു. 1053-ൽ ദാമ്പത്യജീവിതത്തിൽ ഏൎപ്പെട്ടു. കിളികൊല്ലൂർ കാരനാട്ടു കുഞ്ഞുകുഞ്ഞമ്മയായിരുന്നു പത്നി. ആ സ്ത്രീരത്നം തൻെറ വാത്സല്യഭാജനമായ പുത്രനെ ഭർത്തൃഹസ്തത്തിൽ ഏല്പിച്ചിട്ടു് 1058-ൽ പരലോകം പ്രാപിച്ചു. പ്രസ്തുത പുത്രനായിരുന്നു പരവൂർ ചിരകാലം വിജയപൂർവ്വം മെഡിക്കൽ പ്രാക്ടീസ് നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്ന കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ. 1059-ൽ ആശാൻ പരവൂർ കുന്നത്തു കുഞ്ഞുകുഞ്ഞമ്മയെ വിവാഹംചെയ്തു. ഭാൎയയിൽ ആശാനു് ഒരു പുത്രനും പുത്രിയും ജാതരായി. അല്പായുസ്സും അവർ കാസരോഗപീഡിതയാകുകയാൽ ഭർത്താവിൽനിന്നും പിരിഞ്ഞു പാർക്കാൻ നിർബന്ധിതയാകകൊണ്ടു് ഭർത്തൃശുശ്രൂഷണാർത്ഥം പ്രഥമപത്നിയുടെ സഹോദരിയെ വിവാഹം ചെയ്യുന്നതിനു് ആശാനു് അനുമതിനൽകി. എന്നാൽ ആ സ്ത്രീയും 1065-ൽ അകാലമൃത്യു പ്രാപിച്ചു. നാലാമത്തെ ഭാൎയ്യ കാൎത്തികഴികത്തു നീലകണ്ഠൻ കുന്തക്കാരൻെറ പുത്രി അമ്മുക്കുഞ്ഞമ്മയായിരുന്നു. അവരിൽ ആശാനു് ആറു സന്താനങ്ങൾ ലഭിച്ചു. ആ സന്താനങ്ങളിൽ മൂത്തപുത്രിയും അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഭാഗിനേയനും അടുത്തടുത്തു മരിച്ചതു് അദ്ദേഹത്തിനെ അത്യധികം ദുഃഖിപ്പിച്ചു. മറെറാരു പുത്രിയെയാണു് റിട്ടയാർഡ് ജസ്റ്റീസ് എൻ. കുമാരൻ വിവാഹംകഴിച്ചതു്. അവർ സന്താനസമ്പത്തിയോടും മററു സകലവിധ സൌഭാഗ്യങ്ങളോടുംകൂടി ജീവിക്കുന്നു. ഒരു പുത്രൻ കെ. ദാമോദരൻ അഡ്വൊക്കേററായി തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിക്കയാണു്. ഭാഗിനേയന്മാരും നല്ല നിലയിലാണു് ഇരിക്കുന്നതു്. ബി. നീലകണ്ഠൻ നാഗർകോവിൽ വൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചു് വിജയപൂർവ്വം നടത്തിവരുന്നു. മറെറാരു ഭാഗിനേയൻ എൻെറ മാന്യസുഹൃത്തായ ബി. ബി. പരമുവാണു്. അദ്ദേഹം കോട്ടയം പേഷ്ക്കാരുദ്യോഗം വഹിക്കുന്നു.

കോമരത്തു് അമ്മുണ്ണിമേനോൻ.

ഇദ്ദേഹം വിദ്വാൻ വടക്കേക്കുറുപ്പത്തു രാമുണ്ണിമേനോന്റെ പുത്രനാണു്. വടക്കുംനാഥക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടായിട്ടു രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ചുനക്കര ഉണ്ണിക്കൃഷ്ണവാരിയർ.

കൊല്ലവർഷം 1040 മീനത്തിൽ സ്വഗൃഹമായ മാവേലിക്കരെ ചുനക്കര വാരിയത്തു ജനിച്ചു. അമ്മാവനായ ശങ്കരവാരിയർ തന്നെയാണു് പതിനാലാംവയസ്സുവരെ പഠിപ്പിച്ചതു്. അതിനിടയ്ക്കു കാവ്യങ്ങളിൽ പ്രധാനമായുള്ളവയെല്ലാം പഠിച്ചുതീർത്തു. അനന്തരം മാതാമഹനായ കൊച്ചുകൃഷ്ണവാരിയരുടെ അടുക്കൽ സിദ്ധാന്തകൌമുദിയും മനോരമയും അല്പം ജ്യോതിഷവും അഭ്യസിച്ചു. തദനന്തരം അഭിനവവാഗ്ഭടൻ എന്നു പ്രസിദ്ധിനേടിയ അനന്തപുരത്തു മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ ശിഷ്യപ്പെട്ടു വൈദ്യം പഠിക്കയും അതിനോടുകൂടി പ്രസ്തുത കൊട്ടാരത്തിലെ സംസ്കൃതാധ്യാപകജോലി നിർവ്വഹിക്കയും ചെയ്തു. 1073-വരെ ഈ നിലയിൽ ഹരിപ്പാട്ടുതന്നെ താമസിച്ചു. അപ്പോഴേയ്ക്കും ബാധിര്യാദിരോഗപീഡിതനായിത്തീരുകയാൽ അദ്ദേഹം ചുനക്കര സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോന്നു.

1099-ൽ മാതുലൻ ദിവംഗതനാവുകയാൽ കുടുംബഭരണം കൈയേററു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളെല്ലാം സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നും തർജ്ജിമകളാണു്. മേല്പത്തൂർ ഭട്ടതിരിയുടെ പ്രബന്ധങ്ങളിൽ അജാമിളമോക്ഷം, കിരാതം, ദൂതവാക്യം, നൃഗമോക്ഷം, നിരനുനാസികം, രാജസൂയം, ദ്രൌപദീപരിണയം, കുചേലവൃത്തം, കൈലാസവർണ്ണന, ഭക്തിസംവർദ്ധനശതകം ഇവയും, വാസന്തികസ്വപ്നം, സൌന്ദര്യലഹരി (കിളിപ്പാട്ടു്), കംസവധം ചമ്പു, രഘുവംശം (മൂന്നു സർഗ്ഗം), ഭാരതചമ്പു, ഭോജചമ്പു ഇവയും മലയാളത്തിൽ തർജ്ജിമചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. വാസന്തികസ്വപ്നം ഷേക്സ്പീയരുടെ നാടകമായ Mid Summer niqhts dream-ന്റെ സംസ്കൃതതർജ്ജമയെ മലയാളീകരിച്ചിട്ടുള്ളതാകുന്നു. കംസ

വധം ചമ്പു വലിയ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ സംസ്കൃതകൃതിയുടെ ഭാഷാന്തരീകരണമാണ്. മാതൃക കാണിപ്പാനായി ഏതാനും പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

സാധിഷ്ഠയശസ്സുകൃതസംഗ്രഹമെന്നപോലെ
ബോധിച്ചതിൽ മിഥുനങ്ങളിണങ്ങിടുന്ന
ആധിക്കണങ്ങളുടെ ജന്മരമന്ദിരത്തിൽ
ബാധിച്ചപൂർത്തിരതിസംഗ്രഹങ്ങൾമറിച്ചു.

വന്നീടൊല്ലാമുകിലേ നഗരമൊത്തമരിപ്പൂരമൊത്തു ശീതകംപേ-
ണ്ടിന്നാളുമതമാമൽച്ചൂടരികൾ വരുമെ പ്രണയിപ്പൂപ്പിപ്പൂ വാടി
ഖേന്നം പൂന്തേനകമോ ഗൃഹമിട്ടോ കന്നേരുമുള്ളന്നാരും
മടിക്കാതെ മുറയ്ക്കുവന്നു ബലിയായ് നല്ലുന്നതിന്നാരുകാലം

അമ്പലപ്പുഴ മാധവപ്പൊതുവാൾ.

ഇദ്ദേഹം ഒരു സരസകവിയാണ്. ഞാൻ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്ത് അദ്ദേഹത്തിനു മദ്ധ്യവയസ്സ് അതിക്രമിച്ചിരുന്നു. അമ്പലപ്പുഴ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറുവശത്തുള്ള കളിത്തട്ടിൽ സായാഹ്നമാകുമ്പോൾ അദ്ദേഹം വന്നിരിക്കും. ഞാൻ പലപ്പോഴും അടുത്തുകൂടി അദ്ദേഹത്തിനെക്കൊണ്ട് ശ്ലോകങ്ങൾ ചൊല്ലിച്ചിട്ടുണ്ട്. മനോരമയിൽ കൂടക്കൂടെ കവിതകൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ കവിതകളെല്ലാം ചേർത്തു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താൻ ആ കുടുംബത്തിൽ ആരും തയ്യാറില്ലാതിരുന്നതു ഭാഗ്യദോഷമെന്നു പറയേണ്ടു.

ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് 1069-ാമാണ്ട് കന്നിമാസത്തിൽ വൈക്കത്തുവച്ചു നടത്തിയ സഹസ്രകലശത്തെ അധികരിച്ച്, നല്ല ഭാഷാകവിയും ചതുർദ്ദാതികാശതകം മുതലായ സൽകൃതികളുടെ കർത്താവും ആയിരുന്ന സി. എൻ. രാമൻപിള്ളയും, മാധവപ്പൊതുവാളുംകൂടി എഴുതിയ ശ്രീമൽ സഹസ്രകലശം ശീതങ്കൻതുള്ളലിൽനിന്നും ഏതാനും വരികളെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ശീവേലികാണ്മവാൻ വന്നുനിന്നീടുന്ന
പൂവേണിമാരുടെ മോടികളുണ്ടഹോ!
പട്ടണിക്കെട്ടുകളൊക്കവേ നല്ലൊരു
പട്ടാവുകയാൽ മൂടിപ്പൊതിഞ്ഞതു

പൊട്ടിട്ടതാണോ വെള്ളിക്കച്ചോട്ടംമുല-
മൊട്ടുകൾകൊണ്ടന്നോ കാണികൾക്കാമനേ
മട്ടലർബാണാരിതൻെറ ശീവേലിയി-
ങ്ങൊട്ടു തങ്ങൾക്കു കണ്ടോറാം രസിക്കുവാൻ
വട്ടംപിടിച്ചു മുലമൊട്ടുനോക്കുന്ന
മട്ടതാന്നിപ്പോകമില്ലാതസംശയം.
ശ്റീഭഗവന്മാരിലുത്തമരാകുന്ന
ഭവ്യനാണിപ്പിള്ളയാകംമഞ്ജിമേറ്റം
സമ്പദിക്കിലുമെത്തുമെന്നാകിലും
നിമ്പാഹമുള്ളപ്പോഴെല്ലാംതിരുമ്പി-
ലവ്യാജഭക്ത്യാ ഭജിച്ചുനില്ക്കുന്നു
നിർദ്ദുഷ്ടമാനസനായ കാരണോരതാം.
തടിനീട്ടിത്തലനീട്ടി ബീഡയെല്ലാമുള്ള
മാടിക്കുട്ടം മുഖഭക്ഷരാദ്യംകൂടാതെ
നാൽന്നാലുഷ്ടതീനതിന്റെ
കൂടെ നനച്ചുള്ള കച്ചുമുണ്ടുംചുറ്റി
പാടെ മസിതമണിമുത്തുമാറിലാട
ചാടെ മലയജപങ്കമണിഞ്ഞിട്ട
ഞട്ടുന്നസന്ധിയിലൊക്കയും ചാമ്പലാ-
നടിച്ചിന്നീട്ടം മഞ്ജിമേറ്റു തന്നെ
മോടികണ്ടാൽ ചിരിയാം ചിലർക്കിലും
മോടിഭക്തംക്കിതുനന്നെന്നു മതം.

പുതുവാളിന് ഇപ്പോൾ ഏണ്പതിൽപരം വയസ്സുണ്ടെന്നാണു തോന്നുന്നതു്.

മുരിങ്ങൂർ ശങ്കരൻ പോററി.

ഈഴവകവികൾ വിദ്യാവിഃനാദിനിയിൽ വിഹരിച്ചു തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നതിനാൽ ഇനി അതിൽ കടപ്പാൻ നിവ്വാഹമില്ലെന്നും,

"ജാതിദ്ദ്രാഢ്യതയും വചിപ്പാൻമിയന്നുള്ളൊരുചേരുകിലേ
ജാതീയന്നുപറഞ്ഞിടാവൂ വിലയേറീടുന്ന പത്രത്തിനെ."
"ബലിപുഷ്പകലാന്തരമെന്നാലും വിലസീടുന്നുള്ള യോഗ്യമല്ലെന്നും."

എന്നുപറഞ്ഞു ചാടിവീണതും,

ജാതിശ്ലാഘ്യതയെന്നപദ്യഗതമാം ജാതീപദം ജാതിയോ?
ജാതിശ്ലാഘ്യതകൊണ്ടു വല്ലവിധവും നീതീകരിക്കാവതോ?
വ്യക്തിക്കല്ല വയസ്സിനല്ല പൊരുളിന്നല്ലല്ല നാമത്തിനും
ബോധിച്ചീടുക സൽഗുണം പെരിയവർക്കാദ്യ ഗൌരവം വിഭോ.

എന്നു പെരുന്നല്ലിക്കുട്ടർ എഴുതിയതും ചരിത്രപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ.

മുരിങ്ങൂരിന്റെ കുചേലവൃത്തം ആട്ടക്കഥ ഇപ്പോഴും ആടിവരുന്നു.

ഗൗരീം ലോഹിതശൈലനാഥവസതിം നാരായണാദ്യൈഃ സ്തുതാം
വന്ദേ ശ്രീധരതോടകേശനിലയാധീശം നൃകണ്ഠീരവം

എന്നിങ്ങനെ ചെങ്ങന്നൂർഭഗവതിയേയും ചാത്തൻകുളങ്ങരെ നരസിംഹമൂർത്തിയേയും നാരായണാദ്യുപാസിതനേയും വന്ദിച്ചിട്ടു കഥ ആരംഭിക്കുന്നു. മനോഹരങ്ങളായ ചില ശ്ലോകങ്ങളും പദങ്ങളും അതിലുണ്ട്.

നവരസം:— മന്ദാരപ്രസിന്ദുവാരഗണികാ ഗോവർദ്ധിനീ നീലികാ
കന്ദാരാശോകവനോത്സവാദി ലതികാസൂനാളിതാരാജിതം
മന്ദം നിഷ്കുടവീഥികാ സുരഭിലാമന്യോന്യ പൂർവ്വാചലേ
ചന്ദ്രം പൂർണ്ണമുദീക്ഷ്യ വാചമവദന്മാരൻ സ ദാമോദരഃ.

നല്ലാരിൽമണിമാരേ സല്ലാപം കേൾക്കനിങ്ങും
ഉല്ലാസേന സഖിയോ മെല്ലവേ വന്നീടുവിൻ
നല്ലവസന്തകാലമല്ലയോ വിലസുന്നു
മല്ലീശരാരാധനമല്ലേ നമുക്കുചിതം
ജാതിമാഗധീമുഖമാന പൂലതികാ
ജാതികൾപൂത്തു സൂനമധുമാധുരി ചൊരിയുന്നു.
സൗരഭ്യമേകുന്ന മന്ദവാതവും പുഷ്പവാടീ
വീഥിയിൽപരക്കുന്നു—ഛായകളിവയെല്ലാം
വലമഥനാശയാകം ചലമിഴിതന്റെയാ
ഫാലതിലകംപോലെവിലസുന്നു ഹരിണാങ്കൻ.
സുലളിതതരകോകിലാലാപം കേട്ടിടുന്നു
കാകലീചിതമാം മാരലീലയെച്ചൊല്ലുന്നിങ്ങും.
മുഖനികരം ഭോ വിഗതകളങ്കം
സുഖകരമങ്ങുനിരീക്ഷ്യ ശശാങ്കൻ
വിധുമണിഗളിതകബന്ധവ്യാജാൽ
നയനജലാവലി തൂകുന്നു.

മുകുളിതനീരജജാലമിദം ച വ
സുലളിതവദനാതപിം ന സഖീത്വ
വിലസതിമോഹനരൂപിണിമാരേ
വിരചിതചഞ്ചലമധിവനീരേ
പങ്കജനാളമൃണാളമനന്ത
ത്തമകുവരിക കചാങ്കുലിതാനീം
ഭൂയുകഭരമിഹ രഞ്ജിത ചേതസ
പങ്കജനാദമവളിതകം ചെയ്തിന.

മൂത്തേടത്തു പോററിമാർ.

മൂത്തേടത്തു വാസുദേവഗീർവ്വാണകവിരാജനെപ്പററി കേട്ടിട്ടില്ലാത്തവർ കേരളത്തിൽ കാണുകയില്ല. അദ്ദേഹം ചെറുപ്പത്തിലെ സംസ്കൃതത്തിൽ പാഠം ചെയ്തു പ്രസിദ്ധിനേടി. ബാല്യത്തിലെ മാംസചക്ഷുസ്സു തിമിരബാധിതമായിരുന്നെങ്കിലും ജ്ഞാനചക്ഷുസ്സിന്നു ഉത്തരോത്തരം പ്രകാശം കൂടിക്കൂടി വന്നു. കൌമാരദശയിൽ ഒരിക്കൽ പ്രസിദ്ധനായ പൊതിയിൽ നാരായണചാക്യാരുടെ കൂത്തു കേൾപ്പാൻ അദ്ദേഹം പോവുകയും, ചാക്യാർ അദ്ദേഹത്തിനെ പ്രസംഗവശാൽ പരിഹസിക്കയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ചാക്യാക്കു്—

പ്രാപ്പാ രോഷേണ പിത്രാദധികതരമുരു-
സ്ഫൂർജ്ജിചന്ദ്രാർദ്ധവാസം
കൈവല്യാഖ്യം തതശ്ച പുനരപി ഭഗവ-
ച്ഛ്രേഷ്ഠിതാകേതന നിത്യകഥാഃ
ആരബ്ധാഃ സൽകഥാശ്ച ദ്വിജവരപരിഷദ്-
ഭർത്സനം തത്രസമൃദ്ധിഃ
ഭൂതപ്ര സന്ധാദയന്തേ ദ്രവിണമപി കഥം
ജായതേ പുണ്യമേഷാം?

എന്നൊരു ശ്ലോകം എഴുതി അയച്ചു. ചാക്യാർ ക്ഷമായാചനം ചെയ്കയും അടുത്തദിവസം കൂത്തരംഗത്തുവച്ചുതന്നെ പരിഹാരം ചെയ്കയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം അവർ മിത്രങ്ങളായിട്ടാണു് വർത്തിച്ചതു്. പള്ളിക്കൂടം ഇൻസ്പെക്ടരായിരുന്ന എൻ. വേലുപ്പിള്ള ഒരു സാഹിത്യരസികനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരിക്കൽ ഗീർവ്വാണകവി അയച്ച പദ്യം താഴെ ചേക്കുന്നു.

ശ്രുതാഃ ശ്രുതാഭിജ്ഞതമസ്യതാസ്യതോ മയാ
ഗുണാ ഗുണാനാമഗണേയപുണ്യ തേ
ക്ഷമാധിവക്ത്രസ്യ മരാളവംശജാൽ
സമം ഭവാൻ മാനസ ഏവ വർത്തതേ.

പോററി ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിലും അതിനിപുണനായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ വഞ്ചിപ്പുഴപ്പണ്ടാരത്തിനെക്കുറിച്ചെഴുതിയ—

ധർമ്മജ്ഞോ ഗുരി കർമ്മസാരധിഷണോ ഭീയാന്നൃപായക്ഷോറിൻ-
ർഭീമാഗീസഹനോ സിതശ്ശൂരസിതഃ കംഭാനേപീഡ്യതേ
വക്ത്രേ ഹരിനായകസ്സരേഖാ ജനിതോ ധന്യോ ബുധാനന്ദകൃത്
കാവേരീയാ മഹീമുരസ്ഥവസുധീഃ ശ്രീമാംശ്ചിരഞ്ജീവതു.

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ പണ്ടാരത്തിലെ ജാതകസംബന്ധമായ ഗ്രഹസ്ഥിതികളെക്കൂടി ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഗീർവ്വാണകവിയുടെ സഹോദരനായ മൂത്തേടത്തു കുഞ്ചുപ്പോററിയും ചില ഭാഷാകവിതകൾ എഴുതീട്ടുള്ളതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും എനിക്കു കാണ്മാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

രണ്ടുമൂന്നു് ഒററശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു:—

ഏകസ്സോമശ്ചിതീയസ്ത്രി ഇരപിചഖരസ്സ്രഃ പഞ്ചവക്ത്രഃ
ഷഡ്വാക്ശ്രോണാനനാദിസ്ഫുരിതപരിസരസ്സപ്തശോഭാഷ്ടമൂർത്തിഃ
സന്തപ്തസപ്തദ്വീപസ്സകലസുരസമാജ്ഞസ്സമാജ്ഞസ്സമാജ്ഞഃ
സപാദ്ശ്രേണീനിവാസസ്സരിദുളു സതതം സർവ്വസമ്പൽസമൃദ്ധിം.

ഇതു് ചെന്നിത്തലെ അശ്വക്കരശമിശ്ശിവനെക്കുറിച്ചു് പോററി അവർകൾ എഴുതീട്ടുള്ളതാണു്.

യസ്സർവ്വസ്യമനോരഞ്ജനേന ഗതശ്ശസ്ത്രപ്രജ്ഞൈചൂഡാമണി-
ശ്ശൂന്യേശച്ഛായക്ഷമാധിരക്ഷകമുദാമോദപ്രദസ്സ്വദശഃ
സശ്രൃതംബതമോഹനോഹരിപദാംബുജശ്രീകലാപാംബുജഃ
സപദ്മാത്മമനോജ്ഞവർക്കോ വിജയതേ രാജാ സ ലക്ഷ്മീവരഃ.

ഇതു് അദ്ദേഹം കേരളകാളിദാസന്നു് ഒരിക്കൽ അയച്ചുകൊടുത്തതാകുന്നു.

മണ്ണടിഭഗവതിയെപ്പററി അദ്ദേഹം എഴുതീട്ടുള്ള ഒരു ശ്ലോകം കൂടി ഉദ്ധരിക്കാം.

കല്യാണീ വിബുധോത്തമൈരപിജനിസ്സംസേവിതാംമന്യതേ
യല്ലീലാമരമൈവരിഞ്ചാം രണകലാംശ്ശേഷാചലംമൈരവീ
സാരംഗാങ്കിതകണ്ഠലാ ത്രിജഗതാ മുൽപാദതല്പാങ്കനോ
സാശ്രുകല്പിതശംബരാരമണകൃദ് മിത്രായതേദ്രാസ്സ്വയം.

ചിറയിൻകീഴ് ആററുപുറത്ത്
ഗോവിന്ദപ്പിള്ള ചട്ടമ്പി.

ഇദ്ദേഹം 1034-ാമാണ്ടു് മീനമാസം 2-ാംതീയതി പൂയംനക്ഷത്രത്തിൽ ചിറയിൻകീഴ് ആററുപുറത്തുവീട്ടിൽ ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിൽ തന്നെ മാതുലനും വിദ്വാനുമായിരുന്ന കാളിപ്പിള്ള ആശാനിൽനിന്നും സിദ്ധരൂപം, കാവ്യങ്ങൾ മുതലായവ വായിക്കുകയും ജ്യോതിഷം അഭ്യസിക്കുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം പ്രശസ്തപണ്ഡിതനായിരുന്ന കിളിമാനൂർ അമ്പുങ്കൽ കേശവനാശാനിൽനിന്നും സംസ്കൃതത്തിൽ ഉപരിപഠനവും, ജ്യോതിഷം, വൈദ്യം, മന്ത്രവാദം എന്നിവയിൽ ദൃഢമായ വ്യുൽപത്തിയും സമ്പാദിച്ചു. അക്കാലത്തുതന്നെ തർക്കം, വ്യാകരണം, വേദാന്തം മുതലായവയും അദ്ദേഹം നിഷ്കർഷിച്ചു പഠിച്ചിരുന്നു. യൌവ്വനാരംഭത്തിനുമുമ്പേ അദ്ദേഹം മൂകാംബി മുതലായ ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ കാൽനടയായി പോയി ഭജനംപാർക്കുകയും മററു പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിൽ തീർത്ഥാടനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അനന്തരം സ്വന്തം കുടുംബത്തിൽ നടത്തിപ്പോന്നിരുന്ന പള്ളിപ്പുരയിൽ വാദ്ധ്യാരായി ജോലിനോക്കിയിട്ടുണ്ടു്. അന്നു് അറിയപ്പെട്ടിരുന്ന ചട്ടമ്പി എന്ന പേരിലാണു് അദ്ദേഹം അനന്തരകാലത്തു പ്രഖ്യാതനായതു്. കുറച്ചുകാലം പള്ളിപ്പുരയിൽ വാദ്ധ്യാരായിരുന്നതിനുശേഷം രജിസ്ട്രേഷൻ ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിൽ ക്ലാർക്കായി ജോലിയിൽ പ്രവേശിക്കയും വളരെക്കാലം രജിസ്ട്രേഷൻ ഡയറക്ടരാഫീസിൽ ക്ലാർക്കായി ഇരുന്നശേഷം 1088 തുലാമാസം 12-ാംതീയതി തന്റെ 55-ാമത്തെ വയസ്സിൽ ഇഹലോകവാസം വെടിയുകയും ചെയ്തു. പതിനെട്ടിൽപരം വർഷങ്ങൾ അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരത്തു് ദിവാൻബഹദൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുടെ ആശ്രിതനായി അദ്ദേഹത്തിൻെറവക വീട്ടിൽ

കരമനെ താമസിക്കുകയും അക്കാലത്തു് പല പണ്ഡിതന്മാരുമായി പരിചയപ്പെടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ, കെ. സി. കേശവപിള്ള, പേട്ടയിൽ രാമൻപിള്ള ആശാൻ എന്നിവരുമായി സുദൃഢമായ സ്നേഹസംബന്ധത്തിൽ വർത്തിച്ചിരുന്നു. കുഞ്ഞൻപിള്ളച്ചട്ടമ്പിസ്വാമിയിൽനിന്നും യോഗാഭ്യാസവഴികളും അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നതായി അറിയുന്നു. ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് അനല്പമായ പാണ്ഡിത്യം ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന സംഗതി വിശ്രുതമാണു്.

ബാല്യംമുതൽതന്നെ ചട്ടമ്പി അനല്പമായ കവിതാവാസന പ്രദർശിപ്പിച്ചു. അനേകം ഒറ്റശ്ലോകങ്ങൾ, കമ്മിപ്പാട്ടുകൾ, തുള്ളലുകൾ, ഊഞ്ഞാൽപാട്ടുകൾ മുതലായവ അദ്ദേഹം അക്കാലത്തു രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവ മിക്കവയും ഇപ്പോൾ നാമാവശേഷമായിത്തീർന്നുപോയി. ഭഗവതീസംവാദം കമ്മിപ്പാട്ടും ശീലാവതി ഊഞ്ഞാൽപാട്ടും ചതുരുപായപ്രകരണം പാനയും രാമനാമാക്ഷരമാലയും നാരദകമ്മറി ഓട്ടൻതുള്ളലും അച്ചടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവ കൂടാതെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളായി രുഗ്മിണീസ്വയംവരം സംഗീതനാടകം, രുഗ്മാംഗദവിജയം സംഗീതനാടകം, ഭാഷാരാമായണം നാടകം, സതീവിജയം കഥകളി, കൗമുദീസുധാകരം നാടകം, കഞ്ജുരാമൻ എന്ന പ്രഹസനം, കിളിപ്പാട്ടുരീതിയിൽ കഥാമാലിക എട്ടു ഭാഗങ്ങൾ, പ്രഹ്ളാദചരിതം ശതകം, സമുദ്രവർണ്ണനാശതകം, ജീവിതോദന്തശതകം, രുഗ്മാംഗദവിജയം ശതകം, സദാചാരമാലിക എന്ന പദ്യഗ്രന്ഥം, ഉർവശീശാപം വള്ളപ്പാട്ടു് എന്നിവ കാണുന്നുണ്ടു്. കൂടാതെ പലവക ഒറ്റശ്ലോകങ്ങളും അദ്ദേഹം പലപ്പോഴായി രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവ എല്ലാംതന്നെ അക്കാലത്തെ വിദ്വജ്ജനങ്ങളുടെ മുക്തകണ്ഠമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചിരുന്നു. നാലാംഭാഗത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള ചതുരുപായം പാന ഇദ്ദേഹത്തിന്റേതാണെന്നു് ഇപ്പോൾ അറിയുന്നു. വാസനാഭാസുരനായ ഈ കവിയുടെ ഒറ്റശ്ലോകങ്ങൾക്കുള്ള ശയ്യാരീതി അന്യാദൃശമാണു്.

ചട്ടമ്പിയുടെ കൃതികൾ സമാഹരിച്ചു ചേർത്തു് പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൗഹിത്രനും ഒരു ഭാഷാഭിമാനിയുമായ അഡ്വക്കേറ്റു് ചിറയിൻകീഴ് കെ. ഭാസ്കരപിള്ള ശ്രമിച്ചുവരുന്നതായി അറിയുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാരീതിക്കു് ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ ചേർക്കുന്നു.

ജീവിതോദന്തശതകത്തിൽ അന്നത്തെ അമാത്യന്മാരെപ്പറ്റിയുള്ള ഭയത്തെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

"പള്ളിക്കൂടമിതെന്നുകേൾക്കിലുളവിൽതോന്നുംഗുണത്തിന്നതി-
ക്കൊള്ളിപ്പാച്ചിലിൽകണക്ക ഭേരികജനം സംഹാരതുല്യോപമം
വള്ളിക്കെട്ടിനകത്തുമാർഗ്ഗകൾകടക്കാനുള്ള വൻകാട്ടിലും
തള്ളിക്കേറിയൊളിച്ചിരുന്നു ദിനമൊട്ടേറെക്കഴിച്ചുന്നു ഞാൻ."

"ശാസ്ത്രത്തിൽ ചിലതൊക്കെ തെറ്റെഴുതിയോൻ ഗുണോ ഫലാണ്ടുപമായ്
പദ്യത്തിൽ ചില നാടകങ്ങളും തെക്കുമ്പാട്ടുകളുംസംഗീതത്തിനാം
ഗദ്യത്തിൽ ചിലവിട്ടിവാറിനുമുപോലം കാര്യങ്ങളും ഞാനെന്നാകിലും
സത്യത്തിൽ ജനരഞ്ജിനിയായ കവിതയെല്ലാം തന്നെ രചിച്ചീല ഞാൻ."

"ഇല്ലപ്പാട്ടിനു ചിലവും മുറി കിളിപ്പാട്ടിന്നുഴന്നുള്ളൂന്നം
വള്ളപ്പാട്ടിനു വായ്ത്ത കഥകളിപ്പാട്ടിനുമുണ്ടായിട്ടും
പുള്ളിപ്പൂവിളങ്ങിടുന്ന കളരികളിൽ പ്രകാശിക്കുമോ
കള്ളപ്പിട്ടുകൾ വല്ലതും ഫലിതമായ് തീർന്നിട്ടുമോ വേണ്ടപോൽ."

വൈക്കത്തപ്പനെക്കുറിച്ചെഴുതിയ കീർത്തനത്തിൽ ഒരു ശ്ലോകം.

അർക്കകോടികളൊത്തുദിച്ചുകണക്കെഴും തിരുമേനിയും
തൃക്കരങ്ങളിലക്ഷമാല കപാലശൂലമൃഗങ്ങളും
ഭക്തരിൽ കൃപപൂണ്ടുദിക്കുമമേയദിവ്യകടാക്ഷവും
ഉൾക്കമലത്തിലുദിക്ക വൈക്കമമർന്നശങ്കരപാഹിമാം.

രുഗ്മാംഗദവിജയം നാടകത്തിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ.

അങ്ങൊരാളെന്നെ വധിച്ചിടുന്നു മദനൻ ക്രൂരായുധം കൂട്ടി വി-
ല്ലിങ്ങൊരാളെന്നെവിലക്കിടുന്നു വിരഹം മൽപ്രേമദോഷം വരാൽ
എങ്ങൊരാളേയുമഹിപ്പതാണുചിതമെന്നാവത്തുമെന്നാണുലോ-
ലെങ്ങൊരാളേയുമയച്ചിടാതെ വിഷമിപ്പിക്കുന്നു ഹാ! സങ്കടം!

പറന്നിടുന്ന വ്യോമനക്ഷത്രമുലപ്പുറത്തിയാടുന്നതും
ചെന്താർബാണശരപ്രയോഗസുരാപാംഗം തലോടുന്നതും
പന്തേലുംമുലയാളുതീവ്രരസമായ് രാഗങ്ങൾ പാടുന്നതും
സന്താപത്തിനു മൂലമായ് പരിണമിച്ചീടുന്നഹോ ദൈവമേ!

എന്താണെന്താണിതെന്താണിതിരവധിയും നാമമാഹാത്മ്യകർക്കെ-
ന്നെന്തോപെട്ടെന്നാശ്ചര്യത്തൊടുപുളകമാർക്കുന്നു സന്ദേഹമില്ല
എന്തായാലും തിരക്കേണമുചിതമുടൻ ചാരനെച്ചൊല്ലിവിട്ടി-
ട്ടെന്തെന്നാരാഞ്ഞറിഞ്ഞീടണമതിനുതകും താമസം പ്രേമസിന്ധോ!

മാധവമഹീധവ മഹോജ്ജ്വലപരാക്രമ മഹാരാജരാജമഹിഷ്ഠ
ശത്രുലതികാ മധുരികാ മദനതരാ മഹിതാനനജ്ജ്വലോപാ
മാനസവിധുരം മുനിമാനസനിവാസ മാതൃമഹിയാതദേവ
മാനസമലങ്ങളണയാതെ പരിപാലിപ്പതുമൂർത്തമവനിതഹാര.

അന്തണാചിന്തനപരന്തപനിരന്തരവരംതരിക വാസുദേവ
അന്തവിലസഞ്ചായഘലവിളവായ്ന്ദിരമതപരമാനന്ദവിഗ്രഹാകാര
സന്തതസുഖംതരമനന്തശുഭപാലിതനരേന്ദ്രതതിവിനയനയൻ
സന്തതമിവനാധംകമനീയകാ വിശ്വവിഭ്രമതകാരവീനാഥവാൻ

ജോർജ്ജ് പഞ്ചമൻ്റെ കിരീടധാരണത്തെപ്പറ്റി എഴുതിയ ഒരു ശ്ലോകം.

ഇൻഡ്യാസാമ്രാജ്യലക്ഷ്മീകനകകിരീടസംപൂർത്തിയെന്നാപൂർണ്ണം
ധന്യധരാധരകാന്തനായിരിയ മഹിമഹാൻ പഞ്ചമൻ ജോർജ്ജ് മഹീന്ദ്രൻ
ശുഭ്രാംശുപ്രാഭവകനകഗ്രാഹാരമണിമകുടമണിഞ്ഞു ശോഭിക്കുന്നിവിടെ
പൂർണ്ണാനന്ദംവിളങ്ങുന്നിവിടെ വിലസുമീ ദില്ലിയിൽ സൌഖ്യമോടെ സംഘം നീ.

ശ്രീമൂലംതിരുനാളിൻ്റെ 56-ാംതിരുനാൾ മംഗളാശംസയിൽ ഒരു ശ്ലോകം.

അമ്മതമ്മേ! മടങ്ങീടുക തവ ജന്മദിനങ്ങളും പോയ് പോയിതാനേക-
ക്ഷമാഭരാരായണാനന്തരിനിയിവ ജന്മദിനങ്ങളും കൊണ്ടാടുവാനായ്
വമ്പിച്ചെഴും ചൊല്ലിവണങ്ങി ഭൂപാലരെ തിരുനാളുത്സവത്തിങ്കലേവം
സമ്പത്തുകൾ സംഖ്യാതീതമായ് ചേർന്നിരിക്കുന്ന വാഴ്ത്തുന്നു നാഥൻ.

സദാചാരമാലികയിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ. 500-ൽപരം ഉണ്ട്.

ധർമ്മസാധനമാം ദേഹം ചൊരമേ രക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം
ചുവരുണ്ടെങ്കിലേ ചിത്രമെഴുതാനൊക്കുതായ് വരൂ.

ഇനിതെറ്റുകയില്ലെന്നാൽപിൻ തിരിഞ്ഞീടരുതൊന്നിലും
നാക്കുലാലംകെട്ടിയാൽപിന്നെ കഴിച്ചീടാൻ മടിക്കൊലാ.

തനിക്കു കാഴ്ചയില്ലാത്ത വഴിക്കേതിലതങ്ങളാ
പൊന്നരക്കന്നിടത്തെന്തു പട്ടും പൂച്ചയും പോകവാൻ?

കൌമുദീസുധാകരം ഒരു സാമുദായിക നാടകമാണ്. തിരുവനന്തപുരത്തെ പല പണ്ഡിതസദസ്സുകളിലും ഇതു് അഭിനയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സതീവിജയം കഥകളി! ശീലവതികഥയെ അധികരിച്ചു് എഴുതിയിട്ടുള്ള ഒരു കഥകളിയാണു്. ഇതു് പല സ്ഥലങ്ങളും അടിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിലെ ചില ശ്ലോകങ്ങൾ—
വന്ദനശ്ലോകങ്ങൾ.

വീണാഗാനവിനോദജാതപരമാനന്ദാമൃതേസ്സുന്ദരേ
വാണീനിർഭരകരുണാനുഭവരസമയീ കല്യാണപൂർണ്ണാലയാൽ
ക്ഷോണീഭൃത്സുതയാ സമസ്തപദവിയിൽ മെ നാട്യപ്രബന്ധസ്വാഭ്യമേ
കാരുണ്യാർദ്രവരാണാം കനിഞ്ഞു തവ കല്യാണപ്രദാനഗ്രഹം.

തോടി—ചെമ്പട.

ശാരന്ദാരശശാങ്കപരിപൂർണ്ണകലാവതംസേ
ധാരാധരാഭ പരിമപൂതക്ഷമാർജ്ജനാമൻ
കാരുണ്യപൂരമണിയ ഗുണാലിരാമേ
സ്വാന്തേ കനിഞ്ഞു വാണിനാം വാണീമയൂഖേ.

പാടി—ചെമ്പട.

സോപാനോത്ഥാനസന്നാനാദജനാഗ്രദയാപാദപസ്ഥലാവണ്യപൂർണ്ണം
ഗാനാനന്ദാമൃതസ്വാദിതമവിവശം പാണ്ഡസംഭവാവിലേഖം
ദ്ദ്വാനാംഗീം മന്ദഹാസ്യദ്യുതിപൂകലവനാരാധനാലോലഭദ്രസേനാ-
സ്സ്വാനാരം പ്രേമ രാജാനാഥനമകുടമണിസ്സ്ഫുരദ്ദ്യുമ്നനിഭാം താം.

ഉദ്യച്ചന്ദ്രമുനീന്ദ്രമണ്ഡലയുതേ ദിവ്യാശ്രമേ സ്വാശ്രമേ
വിദ്യോതോഗ്രതപോഗ്രഹാക്ഷകലുഷീ കശ്ശീലവതിനെന്നോർക്കുഷിതഃ
ഹൃദ്യാം കാന്തിമതീം നിജാത്മദയിതാം ശീലാവതീമത്യരം
കൃത്യാക്ഷേപതയാ ശപിച്ചു പലതും ചൊന്നാനവാച്യോക്തികൾ.

ഭാഷാരാമായണനാടകം—മനോഹരമായ ഒരു നാടകമാണു്. ഇതിലെ ഗദ്യഭാഗങ്ങളും ശ്ലോകങ്ങളും ഒരുപോലെ സുന്ദരമാണു്. ഈ നാടകം അനേകം സ്ഥലങ്ങളിൽ അഭിനയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വിശ്വാമിത്രൻ രാമലക്ഷ്മണന്മാരെ യാഗരക്ഷയ്ക്കു് അയച്ചുകൊടുക്കണമെന്നു് ദശരഥമഹാരാജാവിനോടു് അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ ദശരഥമഹാരാജാവിന്റെ മറുപടിയാണു താഴെ ചേർക്കുന്നതു്.

കുഞ്ഞല്ലേ രാമനയ്യോ! കഠിനമയിരുന്ന ക്ഷുൽപിപാസാദികളും
കുഞ്ഞല്ലേ ലക്ഷ്മണൻ, തൽക്ഷണമുചിതമാകാവതാണോ നിനച്ചാൽ?

പഞ്ഞപ്പെട്ടുള്ള കാലത്തിലിവ നായരായ് ഒപ്പമൊപ്പിച്ചിരുന്നോർകൾ—
ക്കൊന്നുമങ്ങാഞ്ഞപേക്ഷിക്കുന്നവരായസ്സല്ലില്ല, മറ്റെല്ലാവരോ?"

ദ്രുതകവിതാരചനയിലും ചട്ടമ്പി അവർകൾ അദ്വിതീയനായിരുന്നു. ഒരു വെളുത്ത വാവുനാൾ സന്ധ്യാസമയം ശംഖുമുഖം കടപ്പുറത്തു് കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ, പേട്ടയിൽ രാമൻപിള്ള ആശാൻ, ദിവാൻബഹദൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, ഗോവിന്ദപ്പിള്ള ചട്ടമ്പി മുതലായവർ സാഹിത്യവിനോദങ്ങളും പറഞ്ഞു രസിക്കുകയായിരുന്നു. അസ്തമയം കഴിഞ്ഞതേയുള്ളു. പൂർണ്ണചന്ദ്രൻ ഉദിച്ചു. ചട്ടമ്പിയോടു് ആ സന്ദർഭത്തെക്കുറിച്ചു് ഒരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കാൻ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ കല്പിച്ചു. ഉടൻതന്നെ ചട്ടമ്പി താഴെപ്പറയുന്ന ശ്ലോകം ചൊല്ലി അവിടെ സന്നിഹിതരായ സഹൃദയന്മാരുടെ അഭിനന്ദനത്തിനു് പാത്രവാനായി. ആ ശ്ലോകം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

"സന്ധ്യാലക്ഷ്മീലളിതചിപ്പൂരമവിമലപളുങ്കും ചിന്തിത്തിളപ്പും
സിന്ധുശ്രീ സഞ്ചരിക്കും പൂങ്കിനമിനിയിക്കും മണൽക്കുന്നിലൊന്നിൽ
വെൺതിങ്കൾപ്പൂനിലാവൊന്നിളകുമളവിലക്കാന്തിയും ചേർത്തിളക്കി—
ച്ചന്തിക്കുന്തിക്കളിക്കുന്നതു പരമസുഖമാ. ഹന്ത! ശംഖുമുഖശ്രീ.

ചട്ടമ്പിഅവർകളുടെ സരസ്വതീവിലാസം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏതു ശ്ലോകത്തിലും തെളിഞ്ഞുകാണാം. അദ്ദേഹം പലർക്കുമായി അനേകം കൃതികൾ എഴുതിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്. അവയെ തേടിപ്പിടിച്ചു് അച്ചടിപ്പിക്കാൻ ശ്രമം ചെയ്യുവരുന്നു.

തരവത്തു് അമ്മാളുഅമ്മ.

പാലക്കാട്ടു് വടക്കന്തറ തരവത്തുഭവനത്തിന്റെ ലക്ഷ്മീദേവിയും മലയാളത്തിലെ വാഗ്ദേവിയും അന്തഃകരണത്തിൽ ശ്രീപാർവതിയും ആയിരുന്ന അമ്മാളുഅമ്മ 1038–ാമാണ്ടു് ജനിച്ചു. ഇവർ വിശ്വവിഖ്യാതനായ ഡാക്ടർ ടി. എം. നായരുടെ ഏക സഹോദരിയായിരുന്നു. ബാല്യംമുതല്ക്കേ ഭക്തിസംവർദ്ധകങ്ങളായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പരിശീലിച്ചു് തപസ്വിനിയെപ്പോലെ ജീവിച്ചു. ഈ മഹതി നാട്ടകടത്തപ്പെട്ട കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ

രണ്ടാംമാതാവായി വർത്തിച്ച കഥ സർവ്വവിദിതമാണല്ലോ. വലിയ പാണ്ഡിത്യമൊന്നും ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിലും ജനസാമാന്യത്തിനു ഭക്തിയും വിജ്ഞാനവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുപകരിക്കുന്ന ഗദ്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ പലതും അവർ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ജസ്റ്റീസ് പാർട്ടിയുടെ സ്ഥാപകനായിരുന്ന ടി. എം. നായർ ശീമയിൽവച്ചു് പരലോകം പ്രാപിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അസ്ഥികൾ ഈ സുകൃതിനിക്കു് അയച്ചുകൊടുത്തു. ആ അസ്ഥികളെ ഗംഗയിൽ നിക്ഷേപിക്കുന്നതിനായി പോകുംവഴിക്കു് മദ്രാസിലെ ജസ്റ്റീസ് പക്ഷിക്കാർ ഇവരെ യഥോചിതം സ്വീകരിച്ചു സൽക്കരിക്കയുണ്ടായി. സഹോദരസ്നേഹത്തിനു് ഇതുപോലുള്ള ഉത്തമമായ ഒരു മാതൃക ലോകത്തിൽ സുദുർല്ലഭം തന്നെയാണു്. ഈ മഹതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്മാരകമായി T. M. Memorial Girls, School എന്നൊരു വിദ്യാലയം സ്ഥാപിച്ചു് ഭംഗിയായി നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഭക്തജനങ്ങളെ ഈശ്വരൻ കഠിനമായി പരീക്ഷിക്കുക സാധാരണമാണു്. ഈ സുകൃതിനിയുടെ പുത്രൻ എറണാകുളം കാളേജിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ആ സമർത്ഥനായ യുവാവു് അകാലമരണം പ്രാപിച്ചിട്ടും ഈ മനസ്വിനി,

"കർമ്മണ്യേവാധികാരസ്തേ മാ ഫലേഷു കദാചന"

എന്ന ഭഗവദ്വാക്യത്തെ അനുസ്മരിച്ചു് ലോകസേവനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു.

തൃശ്ശിവപേരൂർ വച്ചു നടന്ന സാഹിത്യപരിഷത്തുസമ്മേളനത്തിൽ ഈ മഹതി അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഈ വിദുഷി അനേകം തുള്ളലുകളും ഗാഥകളും കുറത്തിപ്പാട്ടുകളും രചിച്ചിട്ടുള്ളതായി അറിയുന്നു. അവയ്ക്കു പുറമേ ഭക്തമാല മൂന്നു ഭാഗങ്ങൾ, ശിവഭക്തവിലാസം, ബുദ്ധഗാഥ, സർവ്വവേദസിദ്ധാന്തസംഗ്രഹം, ബുദ്ധചരിതം, കൃഷ്ണഭക്തി, ചന്ദ്രിക ഭാഷാനാടകം, ബാലബോധിനി, കോമളവല്ലി ഈ കൃതികളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 1111 ഇടവം 24-ാംതീയതി യശഃശരീരിണിയായി.

മംഗലശ്ശേരിൽ കൊച്ചുകുഞ്ഞിഅമ്മ.

ഈ വിദുഷീരത്നം മാവേലിക്കരത്താലൂക്കിൽ പേളമുറിയിൽ മംഗലശ്ശേരി ലക്ഷ്മിഅമ്മയുടെയും കണ്ണമംഗലം തെക്കേപുത്തൻപുരയ്ക്കൽ കൊച്ചുകൃഷ്ണപ്പണിക്കർവൈദ്യന്റെയും ജ്യേഷ്ഠപുത്രിയായി 1030 ചിങ്ങമാസം അത്തം നക്ഷത്രത്തിൽ ഭൂജാതയായി. വാത്സല്യനിധിയായ പിതാവു് ബാല്യത്തിൽതന്നെ അവൾക്കു നല്ല വിദ്യാഭ്യാസം നല്കി. കുന്നംപുറത്തു വലിയകോവിലകത്തു് കേരളവർമ്മൻ തിരുമുല്പാട്ടിലെ പ്രഥമ പുത്രനായ പരമേശ്വരപ്പണിക്കർ അവരെ വിവാഹം കഴിച്ചു. ആ വിവാഹത്തിൽ ഏഴു സന്താനങ്ങൾ ഉണ്ടായതിൽ മൂന്നുപേർ ഇപ്പോഴുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. 1107 കുംഭം 20-ാംതീയതി അവർ പരലോകം പ്രാപിച്ചു.

ഈ വിദുഷിക്കു നല്ല കവിതാവാസനയുമുണ്ടായിരുന്നു. തന്റെ വാത്സല്യനിധിയായ ജ്യേഷ്ഠപുത്രൻ മരിച്ചതിനെപ്പറ്റി എഴുതിയ വിലാപഗാനത്തിൽ ഒരു ഭാഗമാണു് താഴെ ചേർക്കുന്നതു്.

പരന്നമേഘങ്ങൾ മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരു-
ന്നിടയിടെച്ചിന്നിച്ചിതറിത്തുള്ളികൾ
പറന്നുപോകുന്ന പറവകളെല്ലാം
ചിറകുകോട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നൊരോടിക്കിൽ
മരണനേരത്തെപ്പുരിളമരത്തെക്കൊ-
ണ്ടവനന്നേരം തലോടി കുഞ്ഞയെ.

കട്ടക്കയത്തിൽ ചെറിയാൻ മാപ്പിള.

മീനച്ചൽ താലൂക്കിൽ പാലാ അങ്ങാടിക്കു സമീപത്തു് കട്ടക്കയം എന്നൊരു ക്രിസ്തീയഭവനമുണ്ടു്. ഇതു് അതിപ്രാചീനമായ പകലോമററം കുടുംബത്തിന്റെ ഒരു ശാഖയാണു്. ആ കുടുംബത്തിൽ അനേകം പ്രശസ്തപണ്ഡിതന്മാരുണ്ടായിരുന്നതാ

യിട്ടാണ് ഐതിഹ്യം. ചെറിയാൻമാപ്പിള 1859 ഫെബ്രുവരി 24-ാം തീയതി ജനിച്ചു. മൂന്നു സഹോദരിമാരും ഒരു സഹോദരനും ഉണ്ടായിരുന്നു. ബാല്യത്തിലെ തോവക്കാട്ടു ദാമോദരൻ കർത്താവിന്റെ അടുക്കൽ കാവ്യപരിശീലനം സാധിച്ചിട്ട് കവിതകളെഴുതിയിൽ പയററിത്തുടങ്ങി. എന്നാൽ മിക്ക കവിതകളും അപ്രസാധിതങ്ങളായിരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. 22-ാം വയസ്സിൽ കേരളമിത്രം പത്രത്തിൽ പേരുവയ്ക്കാതെ ചില കവിതകൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിത്തുടങ്ങി. മനോരമാപത്രാധിപരായ വർഗ്ഗീസുമാപ്പിളയുടെ ഉത്സാഹത്താലായിരുന്നു ഈ കവിയും രംഗപ്രവേശം ചെയ്തതു്. ആ സംഗതിയെയാണ് കവി തന്നെ,

> അപ്പുത്തനാം കവിവരം കവിരാജമേറി-
> ക്കെല്ലാർന്നസൽക്കവികൾതന്നിടയിൽക്കടന്നു
> അപ്പപ്പോഴായ് ചില കൃതിക്കരമിന്നമതം-
> ണെടുപ്പിച്ചതും സ്മൃതി നിൻപതിവല്ലയോ

എന്നിങ്ങനെ മനോരമയെ അഭിസംബോധനംചെയ്തു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. മനോരമവഴിക്ക് അദ്ദേഹം വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ, നടുവത്തച്ഛൻ, വെണ്മണിമഹൻ, കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞുക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ, കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി, അമ്പലപ്പുഴ മാധവപ്പൂതുവാൾ മുതലായവരുടെ വയസ്യനായിത്തീർന്നു. മനോരമയിൽ അല്പകാലം കട്ടക്കയത്തിന്റെ കവിതകൾ കാണാഞ്ഞിട്ട് നടുവത്തച്ഛൻ,

> കോട്ടം വിനാ തൻകവിതാമൃതത്തെ-
> പ്പെട്ടൊന്നൊഴിക്കാതെ ജഗത്തിലെല്ലാം
> കഷ്ടം പ്രവാസിക്കുന്നതിനെന്തുബന്ധം
> കട്ടക്കയം തെല്ലു നികന്നുപോയോ ?

എന്നും, മനോരമാവാസരത്തിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ,

> ചട്ടററിടുന്ന നവമുത്തുകൾ നിൻകഴുത്തിൽ
> കെട്ടിച്ചുപണ്ടു വളരെപ്പുകഴാണ്ടവിദ്വാൻ
> കട്ടക്കയത്തിലമരുന്ന കവീന്ദ്രനാമെ-
> ന്നിഷ്ടൻ നല്ലസുഖമല്ലി വാണിയമ്മേ!

എന്നു് മനോരമയോടു പ്രശ്നംചെയ്തു. അതുപോലെതന്നെ കുഞ്ഞുക്കുട്ടൻ തമ്പുരാൻ, കെ. സി. കേശവപിള്ള, കെ. സി

നാരായണൻനമ്പ്യാർ മുതലായ കവികളും കട്ടക്കയത്തിന്റെ ഉത്തമമിത്രങ്ങളായിരുന്നു.

ചെറിയാൻമാപ്പിള ആസന്നമരണചിന്താശതകം, ഗാത്ഥാമ്മാചരിതം മണിപ്രവാളം, സാറാവിവാഹം, യൂദിത്തുവിജയം നാടകം, വില്ലാർവട്ടം, കഥാവതിനാടകം, ലെനാർവിജയം ആട്ടക്കഥ, റാണിമാമണി ന്യൂനി വിശിഷ്ടകൃതികൾ എഴുതി നല്ലപ്രശസ്തി സമ്പാദിച്ചശേഷം ശ്രീയേശുവിജയം മഹാകാവ്യം രചിച്ച് മഹാകവിപ്പട്ടം ധരിച്ചു.

തട്ടിൽപുറത്തൊരു മൃഗാധിരാജൻ
പൊട്ടക്കുളത്തിൽ പുളവൻ ഫണീന്ദ്രൻ
കാട്ടാളരിൽ കാപ്പിരി കാമദേവൻ
കട്ടക്കയം ക്രൈസ്തവ കാളിദാസൻ.

എന്ന് ഏതോ ഒരു കവി അസൂയാവിജൃംഭണത്താലോ കേവലം വിനോദരസികതയാലോ അദ്ദേഹത്തിനെ കളിയാക്കിയെങ്കിലും ഇന്നത്തെ മഹാകവികളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനും ഇരിപ്പു കൊടുക്കാമെന്നു നിസ്സന്ദേഹം പറയാം.

ചില പദ്യങ്ങളുദ്ധരിക്കാം—

അഗ്ര്യനായൊരു മമാഗ്രജൻ ഗേഹനിൽപ്പതിച്ചൊരിളവള്ളിപോ-
ലുഗ്രമായ ജ്വരയാൽ തളർന്നു ദയനീയമായ മൊഴിയോതിയും
വിഗ്രഹംവിറയലോടുകൂടിയുമതീവ കണ്ടിളകിടുന്നിതാ
വ്യഗ്രയായ മമ മാനസം സലിലരാശിയിൽ ചെറിയപന്തുപോൽ.

എന്തീവണ്ണം കലശനയനേ ജന്തുജാലം മഹാപോ-
ലന്തസ്സംപാലയിതവലയം വാഴുവാനുള്ള മൂലം?
കാന്തേ കാറാൽ ജലനിധികണക്കിങ്ങനെയന്തരംചിത്തം
സന്താപത്താൽ ഇളകിടുന്നെന്നുഞാൻചൊല്ലിടേണ്ടു?

പാലായിൽനിന്നു മയിലഞ്ചുകിഴക്കതായോൻ-
സ്സാലപ്രയം സഹജനോതിയവരൊത്തുകൂടി
ബാലേ! വിലസ്സുനിലമിതിതിരിയാങ്ങിയിപ്പോഴം
ചാലങ്ങളിൽ നടുവിലെന്നറിഞ്ഞിടേണം.

കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോന് അയച്ച കത്ത്.

ചാലെയക്കൊയും സമനിരപ്പായതിനല്ല
ചേലാകിനെൽകൃഷിയതിന്നുപയുക്തമാക്കി
ചാലിൽക്കരോക്കളുക തെങ്ങു പിലാവു വാഴ
കൊല്ലമ്പുരാ മരിചമെന്നിവ നട്ടിടുന്നു.

ശ്രീയേശുവിജയം ഇരുപത്തിനാലു സർഗ്ഗങ്ങളിലായി മൂവായിരത്തിയെഴുനൂറിൽപരം ശ്ലോകങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഒരു മഹാകാവ്യമാണു്. ഒന്നാംസർഗ്ഗത്തിൽ ദൈവദൂതന്മാരുടെ സൃഷ്ടി, അഹങ്കാരത്താൽ അവരിൽ ഒരു ഭാഗം പിശാചന്മാരായി നരകത്തിൽ പതിക്കുന്നതു്, ഏദൻതോട്ടം ആദം ഏദൻതോട്ടത്തിൽ വസിക്കുന്നതുമുതല്ക്കു് അവന്റെ പതനംവരെയുള്ള കഥ ഇത്രയും വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഏദൻതോട്ടത്തിന്റെ വർണ്ണന—

പച്ചപ്പുല്ലണിപൂണ്ടൊരാം മെത്തയായിട്ടുമന്ദലം
പച്ചപ്പട്ടുവിരിച്ചുള്ള കച്ചകംപോലെയാണുള്ളം.
ഇടതൂർന്നധികംകാന്തിതടവും പുഷ്പപംക്തിയാൽ
ഇടമൊക്കെയലംകൃത്യ വിടപിക്കൂട്ടമായതിൽ.
നിരയൊത്തിലപ്പട്ടുംപത്രപൂരങ്ങളൊത്തനാതപം
ചേരവേ ശ്യാമളപ്പട്ടിൻനിറമൊത്തചിതയൊത്തിടും.

ഉണ്ണമുൽകൃഷ്ടമാം സ്വാദു ഗണനീയാമെന്നിവ
ഉണ്ടാക്കുംകായ്കളാൽ വൃക്ഷഗണംതിങ്ങിനിന്നുലം.
മരങ്ങളിലിരുന്നോരോതരം പക്ഷികളെപ്പൊഴും
മരന്ദമുണ്ടുംചാരുസ്വരത്തിൽപ്പാട്ടുമിമ്പമായ്.
നയനാനന്ദസൗഖ്യം നിയതം ചേർത്തിടുംവിധം
പ്രയതത്തിലപെട്ടുംവല്ലീചയമുണ്ടനേകമേ.
സൌരഭ്യത്തിൻപ്രവാഹത്തെ വരുത്തുംചേർത്തനാൾക്കും
നിരന്ധ്രമായിൽപ്പൂവിൻ പൂരം മിന്നുന്നു സന്തതം.
ഉണ്ടനേകമേവമേന്നതിൻഗണമാരാമമെന്നിയേ
തൃണംതിന്നുനടക്കുന്നിതിണചേർന്നിതിടത്തിലും.
നിലവിട്ടഴകുള്ളോരാന്ദോലനത്തെ നദിനാലിലും
ജലംപൊങ്ങിനിറഞ്ഞായ്‌വിലസുന്നിതനാവിലം.
തളരാതെതളിർത്തിടും വിളങ്ങുംപൂക്കളെന്നിവ
ഇളംതെന്നൽചലിപ്പിച്ചു വിളയാടുന്നിതങ്ങുമേ.
അഴകോടമരുംനല്ല തഴച്ചുവന്നവാഴയിൽ
അഴവാവുകടന്നുണ്ണാൻ പഴം തിന്നുന്നുമങ്ങതേ.

രണ്ടാംസർഗ്ഗത്തിൽ മനുഷ്യന്റെ കഷ്ടാവസ്ഥ, അവന്റെ അധഃപതനം ഇത്യാദിമുതല്ക്ക് മഹാപ്രളയംവരെയുള്ള കഥ സംഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു.

പ്രളയാരംഭം—

അനന്തരം ദുർമ്മദനാം ജഗത്തിൻ-
ജനത്തെയെല്ലാമൊടുക്കുവാനിച്ഛിച്ചുടയവൻ
അനന്ത്യമാം നീർപ്രവാഹമുണ്ടാക്കിനാൻ
നിനഞ്ഞതുപോലെയിച്ചു നാശത്തിനായും.
ഗഗനവും കാലുഷ്യമാർന്നിരുണ്ടതാർ
നിറഞ്ഞുമായുധമേഘസമൂഹങ്ങൾ
കടന്നുറച്ചും ഭയങ്കരക്കൂട്ടി-
ത്തൊടങ്ങു ഗർജ്ജിച്ചലറിയുമിവണ്ണം.
ഭയങ്കരാരവമോടെത്തിയങ്ങുതൻ ഭൂമി-
പ്പൂർണ്ണമായിതളരുന്നവിധമീക്ഷണം
വരുന്നതൊക്കെയും ഒന്നായിട്ടൊഴുകും
വിരണ്ടുമണ്ണുകളെക്കവിഞ്ഞു പരന്നും.
ചൊടിച്ചുകാറ്റൊക്കെയടിച്ചു ചുഴറി-
പ്പിടിച്ചു വൃക്ഷങ്ങളെ പറിച്ചെറിഞ്ഞും
ഇടിച്ചുഗോപുരാദികളെത്തകർത്തും
കുലുക്കിയാനാവിധമഖിലലോകം.
ഞൊടിക്കകത്തീക്ഷിതിമണ്ഡലത്തെ-
പ്പൊടിക്കുവാൻ തക്ക മുഴക്കമോടും
ഇടിക്കുമേലായിടിവെട്ടിവല്ല്യ-
തടിക്കടിക്കേവമല്ലലേറി.
കറുത്തിരുണ്ടിങ്ങിനെ വാനിലെങ്ങും
ചെറുത്തുചെന്നെത്തിയ മേഘവൃന്ദം
നിറുത്തലെന്യേ അതിവർഷമൊക്കെ-
പൊറുത്തുകൂടാത്തവിധം തുടർന്നു.

മൂന്നാംസർഗ്ഗം—മനുഷ്യവർഗ്ഗം വീണ്ടും വർദ്ധിക്കുന്നതും, ജനങ്ങൾ ഈശ്വരനെ മറന്ന് ബിംബാരാധനയ്ക്ക് ഒരുമ്പെടുന്നതും, അബ്രഹാമിനെ ഈശ്വരൻ കനാൻപ്രദേശത്തു വരുത്തി പാർപ്പിക്കുന്നതുമുതൽക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൌത്രനായ യൌസേഫ് ഈജിപ്റ്റിലെ ഒരു പ്രതിനിധിയായി വാഴുന്നതുവരെയുള്ള കഥയും വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഘോഷയാത്ര—

വിരുതേറിയ ഘോഷയാത്രകണ്ടാൻ
കുതുകിത്തൊഴികുമ്മൂമെചാർന്നമോദം
തരുണീമണിമാരസംഖ്യമപ്പോ-
ളുരുഭൂഷണമണിഞ്ഞു മേടതോറും.

അണിയൊത്തണിനിരതിടമ്പിലോതും
ഗണിയാ ഭേദമൃമന്നചിന്തയോടും
ഗണികാകൃതിയായ് ചമഞ്ഞു താമ-
ണിമാരിൽ പലരും നിരന്നുനിന്നു.

നരയാൽ മുടി ചാമരം കണക്കായ്
ജരയാൽ തൊലിമുഴുവനും ചുളുങ്ങി
കരയോടടുമിന്ന ഭൂതിമാരും
തറയോടും വടികുത്തിവന്നണഞ്ഞു.

ശരിയായതു കണ്ടിടുന്നതായാൾ-
ക്കെരികെപ്പുണ്യമുദിക്കുമെന്നവാർച്ചും
ഹരിണാക്ഷികളങ്ങിരിക്കുമാസൗ-
പരിമൊപ്പിതമങ്ങളെ വച്ചുകൊണ്ടുനിന്നു!

നാലാംസർഗ്ഗം മിസ്രദേശാധിപതിരാജാവു് ഇസ്രേയൽക്കാർക്കായി ഒരു ദേശം ഒഴിഞ്ഞുകൊടുക്കയാൽ അവർ അവിടെ താമസം തുടങ്ങുന്നതുവരെയുള്ള കഥ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

അഞ്ചാംസർഗ്ഗം യാക്കോബിന്റെ മരണവും ഇസ്രായേൽക്കാരോടു മെസ്രേൽകാർക്കു് വിരോധം ജനിക്കുന്നതും, മോശയുടെ ജനനവും, അദ്ദേഹം മിദിയാനിൽ പാർക്കവേ ഹോറേബ്‌പർവ്വതത്തിൽ വച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനു് ഈശ്വരൻ പ്രത്യക്ഷനായിട്ടു് ഇസ്രായേൽക്കാരെ കനാനിൽ കൊണ്ടുപോയി പാർപ്പിക്കാൻ കല്പിക്കുന്നതും മററും വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

ആറാംസർഗ്ഗം ഇസ്രേയൽക്കാരെ രാജാവു വിട്ടയയ്ക്കുന്നതും അവർ അത്ഭുതകരമാംവണ്ണം ചെങ്കടൽ കടക്കുന്നതും, രാജസൈന്യം നശിക്കുന്നതും മററും വർണ്ണിക്കുന്നു.

ഉദാഹരണം ൧൦

ശിവിപയോധരപാളിപരക്കയാൽ രവി നിറപ്പിഴപൂണ്ടുമറഞ്ഞുപോയ്
കവികുലംതൻതിരിയെന്നിരുളതിനെ ഉടനിറങ്ങി തമിസ്രമനസ്സമായ്.

ശ്രുതിപൂതപൊടിയുന്നവിധംസമാഗതികളുളവരുന്നവിതാനവും
അതിഭയാനകമാമിടിനാദവും മതികെടുംപടികേട്ടനിരന്തരം.

അതിരസങ്ങളുടേമടിനിവിതൻ പൊട്ടിയവിട്ടകടന്നുടിക്കവാൻ
മതിതരംവിധമതിവിരച്ചിവനാതിരകനകതന്നുപയോധികൾ.

പവനനാലിളവല്ലികണങ്ങളോ ഭുവനമേറെയിളച്ചുതരങ്ങളെ
ഭവനമൊക്കെയുമാടി തിരസ്സുപോലവനിവാസികളൊക്കെ നടുങ്ങിനാർ.

ഏഴാംസർഗ്ഗം ഇസ്രായേൽകാർ സീനായ്പർവ്വതത്തിനരികെ വരുന്നതും, ഈശ്വരൻ അവർക്ക് വേദപ്രമാണങ്ങൾ കല്പിച്ചുകൊടുക്കുന്നതും, മോശ തിരോധാനംചെയ്യുന്നതും, ഇസ്രായേൽക്കാർ പൊന്നുകൊണ്ടുള്ള കാളക്കിടാവിനെ വന്ദിച്ചതിനാൽ അവർ ശിക്ഷ അനുഭവിക്കുന്നതുമാണ് ഈ സർഗ്ഗത്തിലെ കഥ.

"പേടിച്ചുരണ്ടുചെറുതായുരഗം ജവംപൂ-
ണ്ടോടിക്കിതച്ചുടനു പടപ്പിലണഞ്ഞിടുമ്പോൾ
ഝടിതിൽപിടിക്ക ജഗരം കണ്ടിവച്ചു വായാൽ-
ച്ചുഴിതനിക്കപകടമതു വരുത്തിടുന്നു"

"ഒന്നംശമരിച്ചു വിരലാണ്ടു നിരത്തിവൃന്നി-
പ്പന്തംകണക്കമിഴിമിഴിക്കണമാക്കിനാക്കാൽ
അന്തംവെടിഞ്ഞ പകയോടിതളുടനും വാലം-
കന്തപ്പുടഞ്ഞിയവയാൽ പെരുമാറമായി."

എട്ടാംസർഗ്ഗം ഇസ്രായേൽകാർ കനാനിനോടു അടുത്തിട്ട് അങ്ങോട്ടു ചാരന്മാരെ നിയോഗിക്കുന്നതും, അന്നാട്ടുകാരുടെ വീര്യശൌര്യാദികളെ കേട്ടറിഞ്ഞു് അവർ ചകിതരാവുന്നതും, അതുവഴിക്കുണ്ടായ കലഹവും, ഈശശാസനവും ആണ് ഇതിലെ വിഷയം.

കനാൻ ദേശവർണ്ണന

ഉലകിന്നിനെങ്ങിടുമണിക്കുല്യമാ-
സ്വലമൊറാവും ശുചിരമില്ലസംശയം
മലകാട്ടുതോട്ടകടലാറിവാറിനാൽ
ഉലയാറാകാറിവിലസുന്നിതെങ്ങുമേ.

കനകപ്പതക്കതതിലങ്ങുമിങ്ങുമാ-
യനഘങ്ങളാം മണികളുല്പതിച്ചപോൽ
കനമേറിടുന്ന ഫലപുഷ്ടതയോ പ-
ത്തനമുണ്ണസൗഖ്യമതിലെത്തിലോകരും.

പുതിയൊരെവുള്ളനിലമായൊരു കൈയ്യും
വഴിയായനേകനിലയിൽ ദുഗ്ദ്ധപൂതാം
അരികത്തുതതാവതേസ്സുരനോഷിയാൽ
പതിതോഷമാക്കതിരവദിച്ചിട്ടും.

ഒൻപതാംസർഗ്ഗം. നാല്പതാണ്ടുകഴിഞ്ഞശേഷം ഇസ്രായേൽ കാർ കനാനിൽ പ്രവേശിക്കാൻ തുടങ്ങുന്നതുമുതൽ ശൗലോൽ അവരുടെ ഒന്നാമത്തെ രാജാവായി വാഴുന്നതുവരെയുള്ള കഥ.

പത്താംസർഗ്ഗം. ദാവീദ് ഗോലിയാത്തിനെ കൊല്ലുന്നതും, ശൗലിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽ വിരോധം ജനിക്കുന്നതും, ദാവീദ് ഒടുവിൽ രാജാവായിത്തീർന്ന് ദേവാലയം പണിയിക്കാൻ ഉദ്യമിക്കുന്നതും, ഈശ്ബോശൻ വിരോധിക്കുന്നതും, ശലോമോൻ രാജാവാകുന്നതും, ദേവാലയപ്രതിഷ്ഠയും, അദ്ദേഹത്തിനു നേരിടുന്ന അനർത്ഥങ്ങളും മരണവും, രാജ്യം ഇസ്രായേൽരാജ്യം യൂദാരാജ്യം എന്നിങ്ങനെ രണ്ടായി വിഭജിക്കപ്പെടുന്നതും ആണ് പത്താംസർഗ്ഗത്തിലെ കഥ.

ഗോലിയാത്തിന്റെ വധം.

ഇത്തരമവനോതുമ്പോ-
ളുത്തരമെന്യേ ഫിലിസ്ത്യസേനാപൻ
മത്തഗജേന്ദ്രനെപ്പോൽ
ചിത്തമതിൽക്കോപമോടു പാഞ്ഞെത്തി
ഒരുശില കവണയിലേകി-
പ്പുരുവാമഹിതന്റെ നെറ്റി ലക്ഷ്യമാക്കി
വിരുതൻ ദാവീദേറെ-
ക്കരുതലൊടതാഞ്ഞെറിഞ്ഞതിനന്നേരം

ചിററക്കുടിട്ടുമുപലം
മാററംതടാതെ പാരത്തുവേഗത്തിൽ
മുററംമുററിയശത്രുവി-
നൊററവിരിവാൻ നെററിപ്പൊടിയാക്കി
അടിമലപ്പോലൊററാ-
ത്തടിപോലെ ഞെങ്കരസ്പർശത്താലും
കൊടിയശൈൻ ശോഷിയാതെ-
പ്പൊടിയിലുടൻ മേധമററു വിപതിച്ചു.

പതിനൊന്നാംസർഗ്ഗം. ഇസ്രായേൽമാഹാത്മ്യം അസ്സീറിയാക്കാർക്ക് കീഴ്പ്പെട്ടതുമുതൽ അന്തിയോക്യാസ് രാജാവ് യൂദന്മാരോടു ചെയ്ത നിഷ്ഠുരകൃത്യങ്ങൾവരെയുള്ള കഥ.

പന്ത്രണ്ടാംസർഗ്ഗം. അന്തിയോക്യാസ് യൂദന്മാരെ പീഡിപ്പിച്ച് യൂദയായിൽ വിഗ്രഹാരാധന നടപ്പാക്കാൻ ഉദ്യമിക്കുന്നതും എലിയാസർ, മക്കാബേയർ, മത്തിയാസ് ഈ യൂദന്മാർ ശത്രുക്കളെ ഓടിച്ച് രാജത്വം പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതും, ഒടുവിൽ ശീമോന്റെ പിൻഗാമികൾ രാജത്വത്തിനു കലഹിക്കയാൽ റോമാസേനാധിപനായ പൊമ്പെയൂസ് യൂദയായെ സ്വാധീനമാക്കുന്നതും ഹെറോദേസ് യൂദരാജാവാകുന്നതും, റോമായിലെ കലഹവും അഗസ്റ്റസ് ചക്രവർത്തി സമാധാനം സ്ഥാപിക്കുന്നതും, ക്രിസ്തുവിനെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രവചനവും ആണ് ഇതിലെ വിഷയം.

പതിമ്മൂന്നാംസർഗ്ഗം. ഇതിൽ ക്രിസ്തുവിന്റെ ജനനം ചമൽക്കാരപൂർവ്വം വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു.

ക്രിസ്തുവിന്റെ അവതാരം

അപ്പാവനാംഗീമാറത്തിൽനിന്നും
മുപ്പാരിലൂന്നാം വിളവിന്റെ പുളൻ
അപ്പാതിരാനേരമസാരനെപ്പോ-
ഴിപ്പാരിലശോകവതീർണ്ണനായി.

സൂര്യാംശമെല്ലാം സ്ഫടികത്തിലൂന്നാ
ചേരാതകണ്ടപ്പുറമെത്തിടും പോൽ
ആ രാമതൻകുക്ഷിയിൽനിന്നമലം
പോരുന്നുമീശാനുമതത്വവിച്ചു.

ദാലിതതിമിരമാം കലുഷതകൊണ്ടും
മാലിന്യമേശാതെയുമാ വിശാംഗി
കാലിത്തൊഴുത്തിൽ ഉദയാചലംപോലന്ന-
പാലിക്കുവോനെ പ്രസവിച്ചു ചിത്രം.

പതിനാലാംസർഗ്ഗം. ഹേറോദോസ്സിന്റെ പരിഭ്രമവും, അദ്ദേഹം ഭയാന്ധനായി നിർദ്ദോഷികളായ ശിശുക്കളെ വധിക്കാൻ ഉദ്യമിക്കുന്നതും ഇതിൽ വിവരിക്കുന്നു.

പതിനഞ്ചാംസർഗ്ഗം. ഹേറോദോസ്സിന്റെ മരണം മുതല്ക്കു യൂദയാദേശം റോമാരാജാക്കന്മാരുടെ നേർഭരണത്തിലാകുംവരെയുള്ള കഥ ഇതിൽ അടങ്ങുന്നു.

പതിനാറാംസർഗ്ഗം. യേശുവിന്റെ ചില അത്ഭുതകരങ്ങളായ പ്രവൃത്തികൾ ഇതിൽ വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ചാരുത്വമേറിയൊരനാരതപയോധിയിൽ
യാത്രയ്ക്കൊരുമ്പെട്ടു നടത്തി തോണിയെ
ഗാത്രശ്രമംകൊണ്ടഖിലേശനായകൻ
നേത്രദ്വയം മന്ദമടച്ചുറക്കമായ്.

തീരത്തെവിട്ടപ്പുറമംബുരാശിയിൽ
ദൂരത്തിലായങ്ങനെ പോയിടുംവിധൌ
ഘോരംകൊടുങ്കാററുകയർത്തടിക്കയാൽ
പാരംവിഷാദിച്ചിതു ശിഷ്യരൊക്കെയും.

കോളുള്ളതല്ലാതെ വളർന്നഭീമമാം
മേളത്തോടും വീചികൾപൊങ്ങിസിന്ധുവിൽ
നാളത്തിൽനിന്നററസരോജമെന്നപോ-
ലോളങ്ങളാൽതോണി കറങ്ങിനിൽക്കവേ.

ഊററംപെരുത്തുള്ള തരംഗമാലയെ
കാററമില്ലാതെ കടന്നിതോണിയിൽ
ഏററംഭയപ്പെട്ടു പറഞ്ഞവരോടുടൻ
പാററുള്ളുലച്ചും വിറപൂണ്ടിതേവിധം

വെള്ളംകവിഞ്ഞിങ്ങനെ കേറിയാൽദൃഢം
വള്ളംപയോരാശിയിലാണ്ടുചത്തുപോം

ഉള്ളൂരാരിലെക്കൃഷ്ണഗോപിവർണ്ണമാധിയാം-
ഖല്ലങ്കനെന്നുള്ളു വിളിച്ചു ഭയപ്പെവേ

ചൊല്ലുന്നതേവമതുമന്നാമഥാദിതൻ
വല്ലാതെശ്ശാസിച്ചുകറച്ചുസസ്മിതം
ഉല്ലാസമുടനേകനെന്നെത്തുമ്മിയും
ചൊല്ലാലൊഴിച്ചിട്ടുനടത്തിതോണിയെ.

പതിനേഴാംസർഗ്ഗം—മലയിലെ പ്രസംഗം, ചില അത്ഭുത കൃത്യങ്ങൾ, സുവിശേഷപ്രസംഗത്തിനു് ശിഷ്യന്മാരെ യാത്രയാക്കൽ, ഹേറോദേസ് തടവിലാക്കിയ യോഹന്നാനെ വിഗ്രഹിപ്പിക്കുന്നതു് ഇവയാണു വിഷയം.

പതിനെട്ടാംസർഗ്ഗം—യേശു താബോർമലയിൽവച്ചു തന്റെ ദിവ്യത്വം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതുവരെയുള്ള കഥ.

പത്തൊൻപതാംസർഗ്ഗം—യേശു യെറുശലേമിൽ പോകുന്നതും, പത്തു കുഷ്ഠരോഗികളെ സുഖപ്പെടുത്തുന്നതും വ്യഭിചാരിണിയായ സ്ത്രീയെ കല്ലെറിയാൻ ഫാരിസേയർ തുടങ്ങുന്നതു കണ്ടു് അവരെ ഉത്തരം മുട്ടിക്കുന്ന വിധത്തിൽ വാദപ്രതിവാദം ചെയ്യുന്നതും, ജന്മാന്ധനായ ഒരുവനു് കാഴ്ച കൊടുക്കുന്നതും മറ്റും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

ഇരുപതാംസർഗ്ഗം—ലാസർ മരിച്ചിട്ടു് യേശു അദ്ദേഹത്തിനെ ഉയിർപ്പിക്കുന്നതുമുതല്ക്കു് ബെഥാനിയായിൽ എത്തുംവരെയുള്ള കഥയുടെ സംഗ്രഹം.

ഇരുപത്തൊന്നാംസർഗ്ഗം—ശീമോന്റെ വിരുന്നു്, മഗ്ദലേന മറിയത്തിന്റെ യേശുശുശ്രൂഷ, യെരൂശലേംപ്രവേശം, ആ നഗരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പ്രവചനം, വൈദികന്മാരെ ശാസിക്കുന്നതു്, വൈദികരും യൂദായുമായുള്ള സന്ധി ഇവയെല്ലാമാണു് ഈ സർഗ്ഗത്തിലെ വിഷയം.

ഇരുപത്തിരണ്ടാംസർഗ്ഗം—പെസഹാ ഭോജനത്തിനായി യേശു സെഹിയോനിൽ എത്തി ശിഷ്യന്മാരുടെ കാൽകഴുകു

ന്നതും, യൂദായുടെ വഞ്ചന വെളിപ്പെടുത്തുന്നതും, ഗത്സേമനി തോട്ടവും, യേശു പിതാവിനോടു പ്രാർത്ഥിക്കവേ ഒരു ദൈവദൂതൻ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നതും, യൂദന്മാർ അദ്ദേഹത്തിനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി അന്നാസിന്റെയും കൈയേപ്പായുടെയും മുമ്പിൽ ഹാജരാക്കുന്നതും, കൈയേപ്പായുടെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് യേശു ഉത്തരം പറയുന്നതും, പ്രധാനാചാര്യന്റെ വിധിയെത്തുടർന്നുള്ള യേശുവിന്റെ പീഡാനുഭവവുംമറ്റും ഇതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

ഇരുപത്തിമൂന്നാംസർഗ്ഗം—യൂദന്മാർ യേശുവിനെ റോമാ അധികാരിയായ പീലാത്തോസ്സിന്റെ അടുക്കൽ കൊണ്ടുപോകുന്നതുമുതൽക്ക്, അദ്ദേഹത്തിനെ കുരിശിൽ തറച്ച് തിരുമെയ്യിനെ കല്ലറയിൽ അടച്ചു മുദ്രവയ്ക്കുന്നതുവരെയുള്ള കഥയുടെ വിവരണം.

മാലിനൽക്കുതമല്പമേ നാൽ–
ക്കാലിമേയ്പവരിരുന്നു വിശങ്കം
ചേലിയന്നതിനവോദ്ഗതിയിൽമേഷ–
ക്കോലിനോക്കിലിതരക്കരളുകമേകി.

കൂർത്തമുള്ളുകൾനിറഞ്ഞപടപ്പാൽ–
ത്തീർത്തതായ മുടിയും മടിയെന്യേ
ആർത്തനാമമലന്റെശിരസ്സിൽ
ചീർത്തമോദമൊടരാതികൾവെച്ചു.

ഏറിടുന്ന ജയമാലകൾമാറാ
നീറിടുന്ന മിശിഹായെ രിപുക്കൾ
കീറിനാറിനിറമാറിപ്പഴക്കം
പേറിടുന്ന ചകലാസ്സണിയിച്ചു.

വാണിടട്ടെ മഹിമാവൊടുയൂദ–
ക്ഷോണിപാലനിതി പുഞ്ചിരിയോടും
പാണിചേർത്തുതൊഴുതി യേശുവെ യൂദ–
ശ്രേണി നിന്ദയൊടു താണുവണങ്ങി.

ഘോഷണാനന്തരമനേകതരം ദു–
ർഭാഷണങ്ങളുരചെയ്തരിവൃന്ദം
ഭീഷണാകൃതിവഹിച്ചധികം വി–
ശേഷമോടു കവിളിൽപ്രഹരിച്ചു.

ഗന്ധസത്തിലുയർന്നും തെക്കുലം
മാനവർക്കസ്വസ്ഥത വിളയിപ്പാൻ
ഉന്നമറ്റ വിനയങ്ങളേതുമെല്ലാം
ഭൈരവപൂർവ്വജന്യരസഹിച്ചു.

ലോഭാർത്ഥിതജനങ്ങളിലുംകൊണ്ടാ-
ണാശയത്തിന പകച്ചുവരാറായ്
ആശയോടതിഹിംസാവിധികളിലാ-
വിശേഷമൊത്ത മതിച്ചൂഹിച്ചതിനി.

കണ്ടകടംപത്തിലുമൊന്നിലെ തെച്ചൂ-
കൊണ്ടെടിപ്പുകയെ ഭൂപവൃന്ദത്തിൽ
കണ്ടകാവലി കനിഞ്ഞയരുന്നാ-
രിണ്ടലാർത്തലകഴെയുമറിവീകയും.

ഇരുമ്പിയന്നുളി, ചമ്മട്ടി, താർതൊ-
റോടിട്ടനാഴി, പേർത്തുവാൾ, ചില്ലി
തട്ടി, നാറി, കവിടം, തീക്കിവയെല്ലാം
മോടിയോടുത്ത് നിന്നമരുന്നോരിരുന്നു.

പൊന്നുപോലൊളിവിളങ്ങിയപൂർവ-
ളുള്ളോന്നപോൽ ബത ചതഞ്ഞുടറിന്നും
കന്നുപോലഴലുയർന്നതങ്ങിന്നാ-
നിന്നഗല്പ്രതിമപോലശീക്ഷിക്കതൻ.

ഇരുപത്തിനാലാംസർഗ്ഗത്തിൽ ഉയിർത്തെഴുന്നേല്പുമുതൽക്ക് റോമാചക്രവർത്തി ക്രിസ്തുധർമ്മം സ്വീകരിക്കുംവരെയുള്ള കഥ സംഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു.

മലയാളികൾക്കെല്ലാവർക്കും മധുരമായ ക്രിസ്തുചരിത്രത്തെ വായിച്ചു് ആനന്ദിപ്പാൻ വഴിയുണ്ടാക്കിത്തന്ന ചെറിയാൻമാപ്പിള ധന്യനാണു്. അദ്ദേഹം "നിശ്ശബ്ദമായി, ശാന്തമായി, ഒഴുകിപ്പോകുന്ന നദീജലംപോലെ" പ്രയാണംചെയ്യുന്ന കവിതാരീതി അവലംബിച്ചു് കാവ്യം രചിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു് പണ്ഡിതന്മാർക്കെന്നപോലെ പാമരന്മാർക്കും ഒരുപോലെ അതിനെ വായിച്ചു രസിക്കാൻ കഴിയുന്നു.

വേങ്ങയിൽ കുഞ്ഞുരാമൻ നായനാർ.

തെക്കേകർണ്ണാടകജില്ലയിലുള്ള കോടോത്തുവേങ്ങ എന്ന പ്രബലമായ നായർകുടുംബത്തിൽനിന്നു മുന്നൂറിൽചില്വാനം വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പിൽ ഒരു സ്ത്രീരത്നത്തെ മയ്യമംഗലം മനയിലെ ഒരു തിരുമുമ്പീന്നു കുറ്റൂരിനു സമീപമുള്ള മാതമംഗലത്തു കൊണ്ടുപോയി താമസിപ്പിച്ചു, പല വസ്തുവകകളും കൊടുത്തു. ആ ശാഖ വീരശ്രേഷ്ഠന്മാരായ കാരണവന്മാരുടെ സാമർത്ഥ്യത്താൽ തഴച്ചു് ഉത്തരകേരളത്തിലെ ജന്മികളിൽവച്ചു് അഗ്രിമസ്ഥാനം സമ്പാദിച്ചു. കുറ്റൂർ വേങ്ങയിലാണു് കുഞ്ഞുരാമൻനായനാർ 1036 തുലാമാസത്തിൽ ജനിച്ചതു്.

വേങ്ങക്കാർ വളരെക്കാലം ചിറയ്ക്കൽ തമ്പുരാനെ വഴങ്ങാതെ ഇരുന്നുവെന്നും, തമ്പുരാന്റെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു് ധർമ്മരാജാവു് സമാധാനസംസ്ഥാപനാർത്ഥം രാജാ കേശവദാസനെ നിയോഗിച്ചുവെന്നും, അദ്ദേഹം അന്വേഷണം നടത്തിയതിന്റെ ഫലമായി വേങ്ങക്കാരുടെ പേരിൽ തെറ്റില്ലെന്നു കണ്ടിട്ടു് അവരെ രാജാവുമായി രഞ്ജിപ്പിച്ചു എന്നുമുള്ള കഥ ചരിത്രപ്രസിദ്ധമാണു്. അതിനെ സംബന്ധിച്ചു രസകരമായ ഒരു കഥ പറഞ്ഞുവരുന്നുണ്ടു്. തന്നോടുകൂടി രാജാവിനെ സന്ദർശിക്കണമെന്നു കാരണവരായ ചാത്തുനായരോടു കേശവദാസൻ ഉപദേശിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം വൈമനസ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. വേണാട്ടടികളുടെ വന്ദ്യമന്ത്രിവരന്റെ സ്നേഹമസൃണമായ ഉപദേശത്തെ നിരസിക്കുന്നതിന്റെ അനൌചിത്യം ഓർത്തു് ഒടുവിൽ അദ്ദേഹം സമ്മതിക്കയും മന്ത്രി അദ്ദേഹത്തിനു ചന്ദനദാരുനിർമ്മിതമായ ഒരു വിശേഷപ്പെട്ട വടി സമ്മാനിക്കയും ചെയ്തപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: "ഇനി തിരുമുമ്പാകെ പോകാനും ധൈര്യമായി. നായനാരാൽ കാഴ്ചവയ്ക്കപ്പെട്ട നരിക്കുട്ടിയെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടു് തമ്പുരാൻ 'ഇതെന്തു്? കാട്ടുപൂച്ചയോ?' എന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ നായനാർ ഇതു കാട്ടുപൂച്ചയോ എന്നറിഞ്ഞില്ല' ഇതിന്റെ തള്ള വേങ്ങാപ്പുലിയാണെന്നറിയാം" എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞെന്നും രാജാ കേശവദാസൻ അവരെ രണ്ടുപേരെയും രഞ്ജിപ്പിച്ചുവിട്ടു എന്നുമാണു് കഥ.

ചാത്തുനായക്കരശേഷം പതിന്നാലാമത്തെ കാരണവരായിരുന്ന ചരിത്രനായകനായ കുഞ്ഞുരാമൻനായനാർ.

പിതാവായ പുളിയപ്പടമ്പ് ഹരിദാസൻ സോമയാജി രസികാഗ്രശിരോമണിയും വലിയ ഫലിതക്കാരനും വിശാഖംതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽനിന്നു വിശിഷ്ടസമ്മാനങ്ങൾ വാങ്ങിയിരുന്ന ആളും ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം 1067-ൽ മരിച്ചുപോയി. കാര്യനിർവ്വഹണകുശലയും സുശീലയും ആയിരുന്ന മാതാവും പിന്നീടു നാലുകൊല്ലമേ ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളൂ.

നായനാർ പുരാതനരീതി അനുസരിച്ച് വ്യുൽപന്നനായിരുന്നു. അല്പമാത്രം കാവ്യപരിശീലനം വരുത്തിയിട്ട് തളിപ്പറമ്പത്തു സ്കൂളിൽചെന്ന് ഇംഗ്ലീഷ് പഠിക്കാൻ തുടങ്ങി. പഠിപ്പിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഉത്സാഹംകണ്ട് അന്നവിടെ മുൻഷിയായിരുന്ന ദിവാൻബഹദൂർ ഇ. കെ. കൃഷ്ണൻ Lord Chester field-ന്റെ കത്തുകൾ എന്ന പുസ്തകം സമ്മാനിച്ചു. ചില ക്ലാസ്സുകളിലെല്ലാം ഒന്നാംസ്ഥാനവും അദ്ദേഹം കയ്ക്കലാക്കി.

യഥാകാലം ഹൈസ്കൂൾപഠനം പൂർത്തിയാക്കീട്ട് അദ്ദേഹം കോഴിക്കോട്ട് ഗവർമ്മെന്റു കാളേജിൽ ചേർന്നു. അന്നു മലബാർ ജില്ലയുടെ കലക്ടരായിരുന്ന ലോഗൻസായ്പ് ഈ കുട്ടിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കയും ഒരിക്കൽ Mango Parks Travels എന്ന പുസ്തകം സമ്മാനിക്കയും ചെയ്തു. ദൌർഭാഗ്യത്താൽ എഫ്. ഏ. പരീക്ഷയിൽ പരാജയം അടഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം മദ്രാസ് പ്രസിഡൻസി കാളേജിൽ ചേർന്നു പഠിത്തം തുടങ്ങിയെങ്കിലും അവിടെ ഒരുകൊല്ലം പഠിച്ചശേഷം ലോഗൻസായ്പിന്റെ ഉപദേശാനുസാരം സയിദാപ്പേട്ടയിലെ അഗ്രികൾച്ചറൽ കാളേജിൽചേർന്നു കൃഷിശാസ്ത്രം അഭ്യസിച്ചാണ് തന്റെ വിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കിയതു്.

അനന്തരം പ്രസിദ്ധ സംസ്കൃതപണ്ഡിതനും ബ്രഹ്മവിദ്യാപ്രവീണനും ആയിരുന്ന അറത്തിൽ കണ്ണോത്തു കണ്ണൻനമ്പ്യാർ മുൻസിപ്പിന്റെ ഭാഗിനേയിയെ വിവാഹംചെയ്തിട്ട് അദ്ദേഹം ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു. ഈ സ്ത്രീരത്നം സംസ്കൃതത്തിൽ അപാരവൈദുഷ്യവും ഇംഗ്ലീഷിൽ സാമാന്യം നല്ല പരിചയവും സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളും വ്യാകരണവും അഭ്യസിച്ചതു് വിവാഹാനന്തരമായിരുന്നു എന്നുള്ളതു് സ്മരണീയമാണ്.

ഈ വിവാഹത്തിൽ ജനിച്ച രാഘവൻനമ്പ്യാർ ശീമയിൽ പോയി കേംബ്രിഡ്ജ് സൎവകലാശാലയിൽനിന്നു രണ്ടു ട്രിപ്പാസ് ബിരുദങ്ങൾ സമ്പാദിച്ചു. എന്നാൽ കൈയക്ഷരം മോശമായിരുന്നതിനാൽ ഐ. സി. എസ്. പരീക്ഷയ്ക്കു പരാജിതനായിപ്പോയി. പ്രഫസർ കണ്ണോത്തു് എന്ന പേരിൽ പിൽക്കാലത്തു പ്രസിദ്ധനായിത്തീൎന്ന ഈ വിദ്യാൎത്ഥിയെപ്പററി രവീന്ദ്രനാഥടാഗോർ വളരെ പ്രശംസിക്കയുണ്ടായി എന്നുകൂടി ഇവിടെ പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു്. നായനാൎക്കു് ഈ വിവാഹത്തിൽനിന്നു വേറെ ഏഴു സന്താനങ്ങൾകൂടി ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. രണ്ടു പുത്രികളിൽ മൂത്തപുത്രിയെ മദ്രാസ് റവന്യൂബോർഡിലെ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനും, മററെ പുത്രിയെ നായനാരുടെ ഒരു മരുമകനും വിവാഹംചെയ്തു.

നായനാർ വിദ്യാഭ്യാസം പൂൎത്തിയാക്കിയശേഷം ഗൃഹകാൎയ്യങ്ങളിൽ ഏൎപ്പെട്ടു. രാജ്യഭരണവിഷയത്തിൽ ഗവൎമ്മെൻറിനു സഹായസഹകരണങ്ങൾചെയ്തു ജീവിച്ചുപോന്നു. 1842-ൽ നായനാർ ഡിസ്ട്രിക്ട്ബോർഡിലെ മെമ്പറായി. അന്നു് അദ്ദേഹം തറവാട്ടിലെ അനന്തരവനായിരുന്നു. പന്ത്രണ്ടുകൊല്ലം ഈ മെമ്പർസ്ഥാനം തുടരെ വഹിച്ചതിനുശേഷം 1904-ൽ കാരണവരാവുകയും ജോലിത്തിരക്കുനിമിത്തം മെമ്പർസ്ഥാനം രാജിവെയ്ക്കുകയുംചെയ്തു. എന്നാൽ മൂന്നു കൊല്ലങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു് 1907-ൽ വീണ്ടും ആ സ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചു. ശീമയിൽ പഠിക്കാൻപോകുന്ന വിദ്യാൎത്ഥികളുടെ ക്ഷേമത്തെ പുരസ്കരിച്ചു് ഇൻഡ്യാഗവൎമ്മെൻറു 1909-ൽ ഏൎപ്പെടുത്തിയ Student Advisory Committee-യിലും അദ്ദേഹം അംഗമായിരുന്നു. ഡിസ്ട്രിക്ടുബോർഡിന്റെ ഭരണവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം പ്രദൎശിപ്പിച്ച സാമൎത്ഥ്യത്തെ അഭിനന്ദിച്ചു ചക്രവൎത്തിതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പട്ടാഭിഷേകാവസരത്തിൽ ഒരു Certificate of Honor ഇതിനു മുമ്പുതന്നെ സമ്മാനിച്ചിരുന്നു.

കുഞ്ഞുരാമൻനായനാൎക്കു് യൂറോപ്യന്മാരായും അല്ലാതെയുമുള്ള പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെല്ലാം പരിചിതരായിരുന്നു. ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തെ പുരസ്കരിച്ചു് അദ്ദേഹം അവരുമായി നിരന്തരം കത്തിടപാടുകൾ നടത്തിക്കൊണ്ടും ഇരുന്നു. തറവാട്ടുകാരണവനായതിനുശേഷം ആദ്യമായി അവിടത്തെ വരവുചെലവുകൾക്കൊക്കെ കണക്കുവെയ്ക്കുന്ന രീതി അദ്ദേഹം പരിഷ്കരിച്ചു ചിട്ടപ്പെടുത്തി. തറവാട്ടുവക കോടതിച്ചെലവും വളരെച്ചുരുക്കി. കുടിയാനവന്മാരോടു വിപുലമായ അനുകമ്പയുണ്ടായിരുന്നതി

നാൽ മിക്ക വഴക്കുകളും അദ്ദേഹം നേരിട്ടു പറഞ്ഞൊതുക്കി വന്ന തുകൊണ്ടു് അവർക്ക് വലുതായ സംതൃപ്തി ജനിച്ചു.

ഇംഗ്ലീഷ് പഠിച്ചുവെങ്കിലും കെട്ടും മട്ടും എല്ലാം തനി നാടൻസമ്പ്രദായത്തിലായിരുന്നു. വെളിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന അവസരങ്ങളിലെല്ലാം ഒരു തുറന്ന കോട്ടും വെസ്റ്റുകോട്ടും ടൈയ്യും കാളറും കാലുറയും ഷൂസ്സും ധരിച്ചുവന്നുവെന്നുവരികിലും അപ്പോഴും "ഹാറിനിൽക്കു" എന്നു സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ദുരധിഗമ്യത അദ്ദേഹത്തിനെ സ്പർശിച്ചിരുന്നില്ല. ഒരു വാക്കു സംസാരിച്ചുപോയാൽ പിന്നെ അദ്ദേഹത്തിനെ വിട്ടുപിരിയാൻ ആർക്കും മനസ്സു വരുമായിരുന്നില്ല. കണ്ണടയ്ക്കുള്ളിൽക്കൂടി തിളങ്ങുന്ന നേത്രങ്ങൾ മററ നോട്ടത്തിനു വസ്തുസ്ഥിതികളുടെ സൂക്ഷ്മാവസ്ഥ ഗ്രഹിക്കാനുള്ള ശക്തിയെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനോടുകൂടിത്തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വതഃസിദ്ധമായ പരിഹാസരസികതയേയും പരിസ്ഫുരിപ്പിച്ചു. അധരപ്രാന്തങ്ങളിൽ കളിയാടിക്കൊണ്ടിരുന്ന സ്മിതരേഖാപ്രപഞ്ചവും താനും പരസ്പരം രമ്യമായി കഴിഞ്ഞുകൂടുന്നു എന്നുള്ള പരമാർത്ഥത്തെ വെളിപ്പെടുത്താൻ പര്യാപ്തമായിരുന്നു.

അഹങ്കാരമോ ദുരഭിമാനമോ അദ്ദേഹത്തിനെ തീണ്ടിയിരുന്നില്ല. എല്ലാവരോടും മധുരമായി സംസാരിച്ചുവന്നു. വടക്കേ മലയാളത്തിലെ പ്രഭുക്കന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്നിട്ടും ചങ്ങലവട്ടയും പിടിമൊന്തയും പരിവാരവുംകൂടാതെ സഞ്ചരിക്കുന്നതിനുള്ള പരിഷ്കൃതമനഃസ്ഥിതി ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം സകല ജനങ്ങളുടേയും സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾക്കു പാത്രീഭവിച്ചു.

മികച്ച ദേശാഭിമാനിയായിരുന്നതിനാൽ ഭാരതഖണ്ഡത്തിന്റെ അസ്വാതന്ത്ര്യാവസ്ഥയെപ്പററി അദ്ദേഹത്തിനു കുണ്ഠിതമുണ്ടായിരുന്നിരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ 1888-ലെ ബോംബേ കാൺഗ്രസ്സിൽ അദ്ദേഹം സംബന്ധിക്കുമായിരുന്നില്ല.

കുഞ്ഞുരാമൻനായനാരെ അറിയുന്നതു കേസരി എന്ന പേരിലാണു്. കൈക്കൂലിക്കാരും അഴിമതിക്കാരുമായ ഉദ്യോഗസ്ഥമദഗജങ്ങൾക്ക് അദ്ദേഹം ഒരു കേസരിതന്നെയായിരുന്നു. 1054-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നും പുറപ്പെട്ട കേരളചന്ദ്രികയിലാണു് 'കേസരി' എന്നപേരിൽ അദ്ദേഹം ഇദംപ്രഥമമായി ലേഖനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു്. പിന്നെ കേരളപത്രികയിൽ കേ

സരി, ദേശാഭിമാനി എന്നീ പേരുകളിൽ അദ്ദേഹം സ്വച്ഛന്ദം വിഹരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലേഖനങ്ങൾ കേരളപത്രികയുടെ പ്രചാരത്തെ പതിന്മടങ്ങു വർദ്ധിപ്പിക്കത്തക്കവണ്ണം അത്ര സരസങ്ങളായിരുന്നു. അചിരേണ "ലോകാസ്സമസ്താസ്സുഖിനോഭവന്തു" എന്ന മുദ്രാവാക്യത്തോടുകൂടി കേരളസഞ്ചാരി എന്നൊരു പത്രം നായനാർതന്നെ സമാരംഭിച്ചു. അതിന്റെ പത്രാധിപത്യവും അദ്ദേഹംതന്നെയാണു വഹിച്ചതു്. ഇതുകൂടാതെ കേസരി, ദേശാഭിമാനി, വജ്റബാഹു, വജ്റസൂചി എന്നീ പേരുകളിൽ അദ്ദേഹം മലയാളമനോരമ, കോഴിക്കോട്ടു മനോരമ, ജനരഞ്ജിനി മുതലായ പത്രങ്ങളിലും ലേഖനമെഴുതാറുണ്ടായിരുന്നു. വിദ്യാവിനോദിനിയിൽ വികടവിദൂഷകൻ, വിദ്വന്മോദി എന്നീ പേരുകൾ വച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള സരസകഥകളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റേതാണു്. മിതവാദി തുടങ്ങിയപ്പോൾ അതിന്റെ പ്രചാരത്തെ വർദ്ധിപ്പിച്ചതും കേസരിയുടെ ലേഖനങ്ങളായിരുന്നുവെന്നു പറയാം.

അന്നത്തെ പ്രസിദ്ധ സാഹിത്യകാരന്മാരെല്ലാം കേസരിയെ ബഹുമാനിച്ചുവന്നു. എല്ലാവരും "ദേശാഭിമാനിയെപ്പോലെ" എഴുതാൻ ശീലിക്കണമെന്നു ചന്തുമേനോൻ അവർക്കും ഉപദേശിക്കാറുണ്ടായിരുന്നത്രേ. ചില സഹൃദയാഗ്രണികൾ അദ്ദേഹത്തിനു കേരളത്തിലെ 'സ്വിഫ്റ്റ്' എന്ന ബിരുദവും നല്കി.

കേസരിയുടെ പ്രസിദ്ധി അചിരേണ നാടൊക്കെ പരന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനസ്വാധീനതയും വർദ്ധിച്ചു. കുടിയാന്മാർക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെപേരിൽ അളവററ വിശ്വാസംജനിച്ചു. ഇതിന്റെയൊക്കെ ഫലമായി അദ്ദേഹം മദ്രാസ് നിയമനിർമ്മാണസഭയിലെ അംഗമായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. ജന്മികളുടെ പ്രതിനിധിയായിരുന്നെങ്കിലും കുടിയാന്മാരുടെ ക്ഷേമത്തെ മുൻനിറുത്തിത്തന്നെ അദ്ദേഹം സദാ പ്രവർത്തിച്ചു. ഒരു സഭയിൽ പ്രസംഗം നടത്തീട്ടു് അസ്വസ്ഥനായ ഉടനെ പെട്ടെന്നു ഹൃദയസ്പന്ദനം നിന്നുപോകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹിയാകുന്ന വിഹംഗമം കൂടുവിട്ടു വെളിയിൽ നിർഗ്ഗമിക്കയും ചെയ്തു.

കേസരി ലേഖനങ്ങൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നതു കേവലം വിനോദത്തിനോ, വ്യക്തികളോടു പകവീട്ടുന്നതിനോ ആയിരുന്നില്ല. സമുദായപരിഷ്കരണം, ദേശാഭിവൃദ്ധി, ഭാഷാപരി

ഷ്കരണം, നഗരശുചീകരണം മുതലായവയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങൾ.

സമുദായോദ്ധാരണം.

അന്തച്ഛിദ്രംകൂടാതെ കുടുംബങ്ങൾ ഭരിക്കപ്പെടേണ്ടതെങ്ങനെ എന്നുള്ളതിന് അദ്ദേഹംതന്നെ ഒരു മാതൃകയായിരുന്നു. ഒരു രീതിയിൽ തറവാട്ടുകാര്യങ്ങൾ നടത്തിക്കൊണ്ടുപോയിരുന്നെങ്കിൽ നായർതറവാട്ടുകൾ ഭാഗിക്കപ്പെട്ട് ഇന്നത്തെ ശോച്യാവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുമായിരുന്നില്ല. സമുദായോദ്ധാരണത്തെ പുരസ്കരിച്ച് എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ലേഖനങ്ങളിൽ അനാചാരപരിഷ്കാരം, നാട്ടെഴുത്തച്ഛന്മാർ, അനാവശ്യമാം ആചാരങ്ങളും സ്ഥാനമാനങ്ങളും, ശ്രമം, കപടദേശാഭിമാനികൾ മുതലായവ പ്രാധാന്യം വഹിക്കുന്നു.

"രാജ്യഭരണകാര്യത്തിൽ യൂറോപ്പ് അമേരിക്ക മുതലായ പരിഷ്കൃതരാജ്യങ്ങളിലെ സമ്പ്രദായം വേണമെന്ന് ഇച്ഛിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി അതിനു നമ്മൾ സർവഥാ അർഹന്മാരാണെന്നു രാജ്യഭരണാധികാരികളെ നമ്മുടെ കർമ്മംകൊണ്ട് അനുഭവപ്പെടുത്തുകയാണല്ലോ ഒന്നാമതായിട്ടു വേണ്ടതു്. നമ്മുടെ നിരർത്ഥകങ്ങളും അനർത്ഥപ്രദങ്ങളുമായ ജാതിമതാഭിമാനങ്ങളും അതുനിമിത്തമുണ്ടാകുന്ന പക്ഷപാതങ്ങളും അതിനു തടസ്ഥമായി വരാതിരിപ്പാനാണു മുഖ്യമായി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതു്. ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ കീഴിലിരിക്കുന്ന നമ്മളെ തത്തുല്യന്മാരായി ഗണിക്കേണമെങ്കിൽ, ജാത്യഭിമാനം വിചാരിക്കാതെ നിഷ്പക്ഷപാതമായി നമ്മുടെ കീഴിലാണെന്നു വിചാരിക്കപ്പെടുന്ന ജാതിക്കാരെ നാമും യാതൊരു പക്ഷഭേദവുംകൂടാതെ കൊണ്ടുനടക്കേണ്ടതാണ്."

കേസരി ഇപ്രകാരം പ്രസംഗിക്കമാത്രമല്ല പ്രവൃത്തിക്കയും ചെയ്യുവന്നു. ഈ ലേഖനഭാഗം വായിക്കുമ്പോൾ, ഇതു് ഒരു കേരളീയജന്മിപ്രമുഖന്റെ തൂലികയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടതാണെന്നു ആരു വിശ്വസിക്കും?

"ഇപ്പോൾ എഴുത്തച്ഛനാവാൻ എഴുത്തുമായിട്ടു സംബന്ധം വേണമെന്നില്ല. അരിക്കും നെല്ലിനും മാത്രമേ വില കയറീട്ടുള്ളു. മറെറല്ലാസാധനങ്ങൾക്കും എന്നുവേണ്ട സ്ഥാനമാനങ്ങൾക്കുകൂടി

ഇപ്പോൾ പല സഹായമുണ്ടു്. കഷ്ടിച്ചു കൂട്ടിവായിക്കാറായാൽ എഴുത്തച്ഛനാവാം. ഒന്നുരണ്ടു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കിയാലത്തെ കഥ പറയേണ്ട, കവിയായിപ്പോയി. വൈദ്യനോ വൈദികനോ ആവാൻ അത്രയും അറിയണമെന്നില്ല. അച്ഛനോ അമ്മാവനോ വൈദ്യനായാൽ താനും വൈദ്യനായി. എഴുത്തച്ഛനാവാൻ പാരമ്പര്യം കൂടി നോക്കാനില്ല."

"മലയാളത്തിലെ ആശാരി, മൂശാരി, തട്ടാൻ, ജന്മി, യജമാനൻ, ഉദ്യോഗസ്ഥൻ എന്നുംവേണ്ട ചില ജാതിക്കാരെയും കാണുമ്പോൾ ഇന്ന ജാതിക്കാരനെന്നു ക്ഷണത്തിൽ തിരിച്ചറിയാം എഴുത്തച്ഛന്മാരെയും ഒരുതരം കാണുമ്പോൾ ഊഹിച്ചറിയാൻ പ്രയാസമില്ല..........കണ്ണടിയാണെന്നു പറയാൻ പാടില്ലാത്താവിധത്തിൽ തലയിൽ രോമം വളരെ കുറഞ്ഞു് ഇരുവരിമൽ ലൊററിയും, കുണ്ടൻകണ്ണും, ഒട്ടിയ കവിളും, നീളംകുറഞ്ഞു മൊഴു വിസ്തീർണ്ണമായ ഫാലത്തോടുകൂടിയ മുഖം, നേരിയ ചുണ്ടും, ഒരുമാതിരി പച്ചനിറത്തോടുകൂടിയ നീണ്ട പല്ലും, വലിയ മുഴയോടു കൂടിയ വണ്ണംകുറഞ്ഞ കഴുത്തും, നെഞ്ഞുന്തി ലേശംപോലും ഉദര പുഷ്ടിയില്ലാത്ത മെലിഞ്ഞ ദേഹവും, കയ്യും കാലും നന്നാ നേർത്തു കഷ്ടിച്ചു മുട്ടു മറയ്ക്കുന്നതായ കട്ടിമുണ്ടുടുത്തു് എടങ്ങഴി ഭസ്മവും വാരിത്തേച്ചു നല്ലൊരു എഴുത്താണിപ്പിശാങ്കത്തിയുമായി, ക്ഷയരോഗിയുടെ മാതിരി എല്ലായ്പോഴും കുരച്ചുകൊണ്ടു്, ചൊറിഞ്ഞുകൊണ്ടു്, ആകപ്പാടെ മനുഷ്യാകൃതിയിൽ ഒരു പൈശാചിക രൂപം കണ്ടാൽ, അതൊരു എഴുത്തച്ഛനായിരിക്കണമെന്നു് ഊഹിക്കുന്നതായാൽ അധികമായ അബദ്ധമൊന്നും വരാനിടയില്ല.

"എഴുത്തച്ഛന്മാരെക്കൊണ്ടു പല ഉപകാരങ്ങളുമുണ്ടു്. ഒന്നാമതു് വീട്ടിൽ കള്ളന്മാർ കടക്കുമെന്നുള്ള ഭയം വേണ്ട. എണ്ണയോ കൊഴമ്പോ കാച്ചണമെങ്കിൽ അതിനും തയാറാണു്. പഞ്ചാംഗത്തിന്റെ ആവശ്യവും കുറയും..
ചില ദിക്കിലുള്ള കൂട്ടര് കണ്ടാൽ നല്ല യോഗ്യന്മാരായിരിക്കും. അങ്ങിനെയുള്ളവർക്കു ഭക്തിവിഷയത്തിൽ ശക്തി കുറയും; ശൃംഗാരത്തിലായിരിക്കും വാസന. കുളിയും ജപവും തൊത്തുമുണ്ടും ചന്ദനപ്പൊട്ടും, പൊട്ടിന്മേൽ പൊട്ടും സിന്ദൂരവും അമ്മായിശ്ലോകങ്ങളും മൂളൻപാട്ടും എന്നുവേണ്ട പലേ രസികത്വങ്ങളുമുണ്ടു്. പക്ഷേ ഈ തരക്കാരെ ഈ സ്ഥലങ്ങളിൽ വളരെ ദുർല്ലഭമായിട്ടേ കാണുകയുള്ളൂ. ചിലദിക്കിൽ ഇവർ മന്ത്രവാദികളായിട്ടും നടക്കാ

റുണ്ട്. ചില ദിക്കുകളിൽ എഴുത്തച്ഛന്മാർതന്നെയായിരിക്കും കഥ പറകാർ. മിക്ക ദിക്കിലും സംഗാധകന്മാരെ അന്വേഷിച്ചുണ്ടാക്കുന്ന ഭാരവാഹിത്വം എഴുത്തച്ഛന്മാരിൽതന്നെയാണ്."

എന്തൊരു ചിത്രം! ഈ ലേഖനം വായിച്ചിട്ടുള്ളവരിൽ ആരും തങ്ങളുടെ സന്താനങ്ങളെ എഴുത്താശാന്മാരുടെ അടുക്കൽ അയച്ചുകാണുകയില്ല.

എഴുത്തച്ഛന്മാർ രാമായണാദി പുരാണങ്ങൾ വായിക്കുന്നതും വായിപ്പിക്കുന്നതും എങ്ങിനെയെന്നു നോക്കുക.

"ഒന്നാമതു നല്ല കണ്ഠമായിരിക്കണം. ഉടഞ്ഞ ഒച്ച, ഉടഞ്ഞ ചെറിയുടെ അടുക്കൽ തെറ്റിച്ചുവച്ച് ഉദാത്തം, അനുദാത്തം, സ്വരിതം എന്നീ മൂന്നുവിധത്തിലും ഒന്നായിട്ടും ഓരോന്നായും വായ് നല്ലവണ്ണം പൂട്ടി തലകുലുക്കിയുംകൊണ്ട് വളരെ മുളനായിട്ടാണ് ആദ്യമായി അഭ്യസിക്കേണ്ടതു്. പിന്നെ വായ് പാട്ടുള്ളിടത്തോളം തുറന്ന് 'ആ' എന്ന് ഉച്ചത്തിൽ നിലവിളിക്കാൻ ശീലിക്കണം. അങ്ങനെ വായ് കവിളിന്റെ ചിറിയുടെയോതിരി പൂട്ടി 'ഉ' എന്ന മൂളാനും പഠിക്കണം. അവസാനം വായ് പകുതി തുറന്ന് 'ഏ'കാരം പുറപ്പെടീക്കാനും മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാവശ്യമാണ്. ഇത്രയും ശീലിച്ചുപോയാൽ വർണ്ണം, അലങ്കാരം എന്നുവേണ്ട സകല രാഗങ്ങളും പൊടിപാറിപ്പാടാം. പേരു മാത്രം തരംപോലെ വിളിച്ചാണ്ടാൽ മതി."

"ഒരു വസ്തു ഗന്ധമില്ലാത്ത പശുക്കൾകൂടി നല്ല പാട്ടുകേട്ടാൽ ഭ്രമിച്ചു നില്ക്കുന്ന അവസ്ഥയ്ക്കു്, അവററിനെക്കാൾ എത്രയോ ബുദ്ധിയുള്ള നാട്ടുകാർ ചിലസമയം ഒന്നിച്ചു പാടുന്നതാലോച്ചു മാരണോ? വല്ലതും വായിക്കുമ്പോൾ കേൾക്കുന്നയാൾക്കു മാത്രമല്ല വായിക്കുന്നവനുകൂടി അർത്ഥം മനസ്സിലാവാത്തവിധത്തിൽ പദങ്ങൾ തിരിച്ചും മറിച്ചും അക്ഷരങ്ങൾ ചിലതു കൂട്ടിയും കിഴിച്ചും വായിക്കണം. ഈ തരം കഥകളിപ്പാട്ടുകാർക്ക് നല്ലവണ്ണം ഓർമ്മയുണ്ടെന്നു പ്രത്യേകിച്ചു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അക്ഷരം തിരിയാത്ത ദിക്കിൽ മൂളിക്കൊള്ളണം. അങ്ങനെ രാഗം മാറുന്നതും അക്ഷരം തിരിയാത്ത ദിക്കിന്നു വേണ്ടതാണ്".

ം.......ം.......... ം..........വട്ടാ..........ത്തിൽ... ....നില്ക്കീ.......
വറെറ.........എ ....എ.........യൊരന്വെ......ള്ള..............

പൊട്ടിക്കിൽ ബാലിയെ....................കൊല്ലാ.......................
അ... .....യിവനും.............ദ്ഘം.......ം.......ം.......ം...

എന്നാണു പാടിയതെങ്കിൽ, അതിന്റെ അർത്ഥം വട്ടത്തിൽനില്ക്കുമിവനെറയൊരമ്പെയ്തു പൊട്ടിക്കിൽ ബാലിയെക്കൊല്ലായ്വതു ദുഘം. എന്നാണ്. യുദ്ധകാണ്ഡത്തിലോ മററൊ ഉള്ള—

> തെക്കെത്തലെയ്ക്കലെയിൽത്തിപ്പൂക്കളെ
> വാനരന്മായകമ്മാരൊട്ടുക്കിടിനാർ

എന്ന വരികൾ നമ്മുടെ എഴുത്തച്ഛൻ—

> തെക്കെത്തലെയ്ക്കലെ—തുത്താരിപ്പൂക്കളെ
> വാനരനായ—കമ്മാരനൊട്ടുക്കിടിനാർ.

എന്നായിരിക്കും വായിക്കുക. എന്നാലും എനിക്ക് അർത്ഥത്തിനു കുറവില്ല. ലങ്കയിൽ തെക്കേത്തലയ്ക്കലാണല്ലോ രാവണന്റെ പൂങ്കാവനം; അവിടെ തുത്താരിപ്പൂക്കൾ എന്നൊരുവക പൂക്കളുണ്ട്. നമ്മുടെ പനിനീർപ്പൂക്കളുടെ മാതിരിതന്നെ. ഇക്ടിസായ്പിന്റെ വീട്ടിൽ പെരുത്തുണ്ട്. അതൊക്കെ കമ്മാരൻ എന്ന വാനരൻ മുഴുവനും നശിപ്പിച്ചുകളഞ്ഞു.”

“നാരായണീയത്തിലെ ആദ്യത്തെ ശ്ലോകത്തിന്റെ അർത്ഥമാണു് പറയാൻ ഭാവമെങ്കിൽ, വൈയാകരണന്മാരൊക്കെ ഓടിയൊളിക്കേണ്ടുന്ന പാകത്തിൽ ലേശംപോലും ദയയില്ലാതെ, പദങ്ങളെ കണ്ടംതുണ്ടമായി കടിച്ചുമുറിച്ചു് എടുത്തൊണ്ടു് കൊഴഞ്ഞൊണ്ടു് ശ്ലോകം ആകപ്പാടെ ഒന്നു നീട്ടിവലിച്ചുചൊല്ലി, ഒരു ദീർഘനിശ്വാസം വിട്ടു് അവസാനം എന്താണവിടത്തെ മഹിമ എന്നുംപറഞ്ഞു് തുടങ്ങും “സാന്ദ്രാനന്ദാവബോധാത്മകമനുപമിതം കാലദേശാവധിഭ്യാം”––ഗുരുവായൂരപ്പന്റെ വിലാസം—എന്തൊരാശ്ചര്യമാണു്! കാലത്തെ അവിടെപ്പോയി തൊഴുതാൽതന്നെ ആനന്ദമായി. ആനന്ദം വന്നാലോ ആത്മാവിന്റെ ബോധവും വന്നുവല്ലോ. “നിർമ്മുക്തം നിത്യമുക്തം നിഗമശതസഹസ്രേണ നിർഭാസ്യമാനം”—ഗുരുവായൂരു പോയാൽതന്നെ മുക്തിയായി. പത്തായിരം ജനങ്ങൾ ദിവസേന ഇന്നും വന്നു

തൊഴുന്നില്ലേ? എന്റെ ഭഗവാനേ—പട്ടേരിപ്പാട്ടിന്നു് ഇതു ചൊല്ലിയപ്പോൾതന്നെ ഭഗവാൻ തലകുലുക്കിയിരിക്കുന്നു—അസ്പഷ്ടം ദൃഷ്ടമത്രേ—തലകുലുക്കിയപ്പോൾ ആ കിരീടത്തിന്റെ മുഖാവിങ്കിൽ വച്ചു നാമങ്ങ കാണാൻതന്നെയില്ല. പുനരപി പുരുഷോത്തമാത്മകം ബ്രഹ്മതത്വം—തിരുവടിയുടെ മായാവിലാസം എന്തൊരു പുരുഷനെക്കൊണ്ടാണു് അറിയാൻ കഴിയുന്നതു്. അവിടുത്തെ കൃപാകടാക്ഷമുണ്ടായാൽ ഒന്നിന്നും വൈഷമ്യം ഉണ്ടാവില്ല. ഇതാവൽ ഭഗവതിസാക്ഷാൽ ഗുരുവായൂപുരേ ഹരിഭാഗ്യം ഞാനാനാം—എ—എ...എന്താണിവിടത്തെ മഹിമ. ഗുരുവായൂരമ്പലങ്ങളുടെ ഭാഗ്യം പറഞ്ഞാൽ അവസാനിക്കില്ല. കാലത്തു മുതലാളും എന്തകത്തിൽകാണും—ഉച്ചപ്പൂജ കഴിഞ്ഞാൽ ഭാരതമാളാക്കം—വൈകുന്നേരമാകുമ്പോഴേക്കു് ഒരാളെ കതകിൽ ഒട്ടും കടക്കയില്ല. സാക്ഷാൽ ഭഗവാൻതന്നെയാണതു്. ആ പായസവും, കഞ്ഞിപ്പാലും, കിഴക്കേനടയും, അനവധിപെണ്ണുങ്ങൾ ഒന്നായും മുണ്ടുമായി കുളിച്ചുവരുന്ന വരവും എന്റെ ഭഗവാനേ എന്താ പറയേണ്ടതു്—കാണേണ്ടതു തന്നെയാണു്—അതുതന്നെയാണു് ഭാഗ്യം."

എഴുത്താശാന്മാരുടെ അദ്ധ്യാപനരീതിയാണു് വിചിത്രം. കുട്ടികൾ പത്തുനാഴിക രാച്ചെന്നിട്ടു് ഉറങ്ങാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ "മണലുകൂട്ടി തുടയ്ക്കു നുള്ളുന്നു, ഏത്തം ഇടീക്കുന്നു, എഴുത്താണികൊണ്ടു കവിളിന്നു കുത്തുന്നു, ചെവി പിടിച്ചു തിരുമ്മുന്നു, മണ്ടയ്ക്കു മുറിയേ തല്ലുന്നു, അതാ എഴുത്തച്ഛൻ വരുന്നു." എന്നൊക്കെ സ്വപ്നം കാണുമത്രേ.

കാലംപോയ പോക്കിൽ ആശാന്മാർ ഇപ്പോൾ മേഷ്ട്രായി. "അവരുടെ അവസ്ഥ ഇങ്ങനെയൊന്നുമല്ല. പെരുത്തു രസമുണ്ടു്. ഇംഗ്ലീഷ്പഠിക്കാൻ ആരംഭിച്ചതുമുതല്ക്കു് എണ്ണപ്പെട്ട പരീക്ഷവരെ, യാതൊന്നിലും ജയിക്കാതെ എങ്ങനെയോ ക്ലാസ്സുകയററം മേടിച്ചു് അനവധിപ്രാവശ്യം പരീക്ഷയിൽ തോററു് നാട്ടിലേക്കും വീട്ടിലേക്കും കൊള്ളാതെ, സകലയാൾക്കും പരിഹാസത്തിന്നും പാത്രമാവുമ്പോൾ തനിക്കുതന്നെ ഒരുമാതിരി വൈരാഗ്യം തോന്നി, ഒന്നിലും വിശ്വാസമില്ലാതെ ലോകത്തിലുള്ളവയെയൊക്കെ നിസ്സാരമാക്കിയുംകൊണ്ടു്, വല്ല ദിക്കിലും തെണ്ടിനടന്നു് അവസാനം ഒരു മേഷ്ട്രാവും. ചില വലിയ യജമാനന്മാരുടേയും പ്രഭുക്കന്മാരുടേയും സേവകന്മാരായി നടന്നു നാൾ കഴി

ക്കുന്ന ഒരുവക വിടധൂർത്തനായകന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ കുറെക്കാലമായി ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു മേഷ്ടറും ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത ഒരംഗമായി തീർന്നിട്ടുണ്ട്.

ആചാരോപചാരങ്ങളും സ്ഥാനമാനങ്ങളും എന്ന ലേഖനത്തിൽ ആംഗലഭാഷാഭ്യസനംകൊണ്ട് ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ചില ദൂഷ്യങ്ങളോടൊപ്പം പ്രാചീനാചാരങ്ങളുടെ നിരർത്ഥകതയേയും സരസമായ രീതിയിൽ അധിക്ഷേപിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഇംഗ്ലീഷ് പഠിച്ചിട്ടുള്ള ചില കൂട്ടര് ചിരിക്കുന്നതുകൂടി ഇംഗ്ലീഷിലാണത്രേ. പുതിയ പരിഷ്കാരത്തിന്റെ ഫലമായി "പണ്ടത്തെ നിലയൊക്കെത്തെറ്റി പഴയതുമല്ല, പുതിയതുമല്ല, സായ്പുമല്ല, നാടനുമല്ല എന്ന പാകത്തിലായി."

"ഒന്നാമത് തമ്മിൽ കണ്ടാൽ ലോഹ്യം ഭാവിക്കാൻതന്നെ നമുക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഓരോ ജാതിക്കാർ തമ്മിൽ ആചാരം പറയുന്ന സമ്പ്രദായംതന്നെ മുഴുവനും വിട്ടുപോയി. അപരിചിതന്മാരായാലും തരക്കേടില്ല, തമ്മിൽ കാണുമ്പോൾ തല എടത്തോട്ടോ വലത്തോട്ടോ കുറച്ചൊന്നു ചെരിച്ച് ഹല്ലോ എന്നോ പറയേണ്ടതു്—ഇളിച്ചുകാട്ടുകയല്ല, ഒരു പുഞ്ചിരി തൂകാം. ഇപ്പോഴധികവും സലാമാണ്. അപരിചിതനാണെങ്കിൽ അതും പാടില്ലത്രേ. മൌനത്തിലിരിക്കണം. ഇതാണുപോൽ പുതിയ സമ്പ്രദായം!"

പുതിയ പരിഷ്കാരവും പഴയതും തമ്മിലുള്ള കൂട്ടിമുട്ടൽകൊണ്ട് ആചാരം പറയാൻ ആർക്കും വശമില്ലാതെയായി. "ആചാരം പറയാത്തതുകൊണ്ട് എത്ര കച്ചാത്തുകൊട്ടുണ്ടു! എത്ര പന്തിവിരോധമുണ്ടായി! എത്ര ഊററുമാററു വിരോധിച്ചു. പത്തോ നൂറോ നാമക ഉള്ളവെങ്കിൽ, സയിൻ എ. സയിൻ ബി. കോസയിൻ എ, കോസയിൻ ബി, എന്നൊക്കെ പഠിക്കുമ്പോലെ ഉരുവിട്ടു പഠിച്ചുകൊള്ളാമായിരുന്നു."

ഈ മുഖവുരയോടുകൂടിയാണ് പൂർവാചാരങ്ങളെ കളിയാക്കാൻ ലേഖകൻ ഉദ്യമിക്കുന്നതു്.

തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ അവയവങ്ങളുടെ പേരു പറയുമ്പോൾ 'തൃ' അല്ലെങ്കിൽ 'തിരു' എന്നാദ്യം ചേർക്കണം. തൃക്കൈ, തൃക്ക

ണ്ണ്, തിരുവായ്, തിരുമേനി എന്നൊക്കെയാണ് പറയേണ്ടതെങ്കിലും തൃപ്പല്ല്, തൃത്തല, എന്നൊന്നും പറയാറില്ല്യ. തിരുതാലി എന്നുവച്ചാൽ തമ്പുരാക്കന്മാർ കെട്ടുന്ന താലിയാണെന്ന് ഊഹിച്ചുപോകരുത്. അതു മഹാപുഷ്പത്തിന്റെ കൂട്ടത്തിലുള്ളതാണ്."

"ഇനി ഇതൊന്നും കൂടാതെ നീട്ട്, കുറിയോല, കുറിപ്പ് എന്നൊക്കെ പറഞ്ഞുംകൊണ്ട് ഒരുവകയുണ്ട്. തമ്പുരാക്കന്മാർക്ക് നേരിട്ട് ഒക്കും എഴുതുവാൻ പാടില്ല. കണക്കപ്പിള്ള വായിച്ച് തിരുമനസ്സിൽ ബോധിക്കണം. അങ്ങനെയല്ലാതിരുന്നാൽ മുമ്പുക്ക് അതു വേറെ മനസ്സിലാവുകയില്ലായിരിക്കും!"

തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ പേർ മറ്റുള്ളവർ സാധാരണ വിളിക്കാൻ പാടില്ല. ഒന്നുകിലോ അവർ ജനിച്ച നക്ഷത്രത്തിന്റെ പേർ. അല്ലെങ്കിൽ രാമനപ്പുറമേ ഇഴയുകളുടെ പറഞ്ഞുകൂടും. ഭരണിത്തമ്പുരാൻ, ആയില്യംതിരുനാൾ, കുഞ്ഞനിയൻതമ്പുരാൻ, ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ, അപ്പൻതമ്പുരാൻ എന്നൊക്കെയാണ് നിത്യത്തിൽ. വിശേഷവിധിക്ക് ഇതൊന്നുമായിരിക്കയില്ല. ഒന്ന് ഒന്നരമുഴം നീളത്തിൽ ഒന്നാന്തരം നാമധേയമായിരിക്കും.

ഇനി ഇതിലൊന്നിലും പറയാതെ 'പുതുശ്ശേരിത്തമ്പുരാൻ, വള്ളിക്കോട്ടെത്തമ്പുരാൻ' എന്നൊരുവകയുണ്ട്. ഇവരൊക്കെ സംബന്ധങ്ങളുടങ്ങിയ തറവാട്ടുപേരുകൊണ്ട് പ്രസിദ്ധികിട്ടീട്ടുള്ളവരായിരിക്കണം. 74-ൽ നാടുനീങ്ങിയ തമ്പുരാൻ ചിറ്റൂരു തീപ്പെട്ടതമ്പുരാൻ, കാശിക്കെഴുന്നെള്ളിയ തമ്പുരാൻ എന്നിങ്ങനെ പ്രസിദ്ധന്മാരായിട്ടുള്ളവരുമുണ്ട്.

"തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ പേരു നമുക്ക പറവാൻ പാടില്ലെന്നിരിക്കട്ടെ. അവരു മറ്റുള്ളവരുടെ പേരു മാത്രമേ വിളിക്കുള്ളു എന്നും ശാഠ്യമുണ്ട്. മേനോനായാലും തരക്കേടില്ല, കുറുപ്പായാലും വേണ്ടതില്ല, എത്ര കേമനായാലും രാമൻ, കൃഷ്ണൻ എന്നൊക്കെ വിളിക്കൂ. പണ്ടേക്കൂടിയില്ല. ചാമൻ, കിട്ടൻ എന്നൊക്കെയാണ്."

"തമ്പുരാക്കന്മാര് ഒരിക്കലും മരിച്ചതായി കേൾക്കില്ല. ഒന്നുകിലോ നാടുനീങ്ങും. അല്ലെങ്കിൽ തീപ്പെടും. വെള്ളത്തിലെഴുന്നെള്ളിച്ചതായാലും അവരു തീപ്പെടുകയേയുള്ളൂ.........

........വാഴുന്നോർ, അടിയാത്തിരിമാർ മുതലായ എട്ടു പ്രഭുക്കന്മാർ 'അന്തരിച്ചുപോയാൽ വിണ്ടു' എന്നേ വിടൊണ്ടുകൂട്ടു. സ്ഥാനികന്മാരല്ലാത്ത പ്രമാണികൾ സ്വർഗ്ഗം പ്രാപിക്കും. അല്ലെങ്കിൽ ദീനം വൈഷമ്യിച്ചുപോകും. മരിക്കില്ല; സാധുക്കളൊക്കെ കുറ്റം പിഴച്ചുപോകയേയുള്ളൂ.

തീയർ മുതലായവർ എത്ര വലിയ പുഴയിൽപോയി മുങ്ങിക്കുളിച്ചാലും നീരാടിഞ്ഞു എന്നേ വിടൊണ്ടുകൂട്ടു. തീയർക്ക് തെളിക്കലും പറവാൻ പാടില്ല. (വിടോളുണം) തമ്പുരാക്കന്മാർക്ക് നീരാട്ടുകുളിയാണ്. ഊനി കളും കലക്കുന്ന തെവകക്കാരുണ്ട്. അവർ ആനയോ, പോത്തോ ആണെന്നു ശങ്കിച്ചുപോകരുത്. എട്ടുപ്രഭുക്കന്മാർ മാത്രമേ 'കുളംകലക്കുക'യുള്ളൂ. നായന്മാർക്കുമറ്റും ഒരു സമയം എണ്ണതേച്ചു കുളിക്കാം. അതിൽ താഴോട്ടുള്ളവർ എത്ര വിലപിടിച്ച കുഴമ്പു തേച്ചാലും 'വിഴുക്ക തൊട്ടുപിരട്ടി' എന്നേ പറഞ്ഞുകൂട്ടൂ.

"മറ്റുള്ളവർ വണ്ടിയിലല്ല മോട്ടോർകാറിൽ സഞ്ചരിച്ചാലും വിടൊണ്ടുവന്നു, വിടൊണ്ടുപോയി എന്നേ പറഞ്ഞുകൂട്ടൂ. നമ്പൂരിയോ തമ്പുരാനോ പറപറ നടന്നാലും എഴുന്നെള്ളുകയോ എഴുന്നള്ളുകയോ ആണത്രെ. സാമന്തപ്രഭു 'അടിയിരുന്നുകയാണ്'" എഴുന്നള്ളുന്നതിനും അടിയിരുന്നതിനും പുറമെ നീങ്ങുകയും നിരങ്ങുകയും ചെയ്യുന്ന പലതരക്കാരുമുണ്ട്. അവരും നാടുവാഴികളാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ചിലർക്ക് നാടുംപോയി, വീടുതന്നെയില്ല. എന്നിട്ടും ധാർഷ്ട്യത്തിനു കുറവില്ല. "തവിട്ടുതിന്നാലും തകൃതിവിടില്ല."

"വടക്കനെജമാനന്മാർ ഒരിക്കലും കള്ളുകുടിക്കില്ല." പലഹാരം കഴിച്ചാൽതന്നെ മത്തുണ്ടാകും. കടത്തനാട്ടു ചില ദിക്കിൽ 'ഭസ്മം തൊട്ടാൽ'തന്നെ ലഹരിയായി. അമാലന്മാർക്ക് ഒരുനേരം 'വെള്ളംകുടിക്കാൻ' കാലുറപ്പിക 'ചെമ്പുകാശി'ൽ ചുരുങ്ങിയാൽ പോരാ. പുലയരും ചെറുമക്കളും 'നാമംജപിക്ക' 'പിരാന്തൻ വെള്ളം'കൊണ്ടാണ്. സൂക്ഷ്മത്തിൽ അതാണ് യഥാർത്ഥമായ പേര്"".

ഇങ്ങനെ ഉദ്ധരിച്ചാൽ അവസാനിക്കയില്ല. കൃഷിപരിഷ്കാരം എന്ന ലേഖനം വിജ്ഞാനപ്രദമാണ്. ഭാരതഭൂമിയുടെ ദാരിദ്ര്യത്തിനും അസ്വാസ്ഥതയ്ക്കും ഏകകാരണം നാട്ടുകാർ കൃഷികാര്യത്തിൽ കാണിക്കുന്ന അനാസ്ഥയാണെന്നും കൃഷിക്ക

നവീനരീതിയിലുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കണമെന്നും ബുദ്ധിയും സാമർത്ഥ്യവുമുള്ളവർതന്നെ അതിൽ പ്രവേശിക്കേണ്ടതാണെന്നും അദ്ദേഹം ഇതിൽ സമർത്ഥിച്ചിരിക്കുന്നു.

“വിലാത്തിക്കാർ എത്രയോ ആനന്ദപ്രദമായി വിചാരിക്കുന്ന കൃഷിപ്രവൃത്തി നമ്മളിൽ ചിലർ എത്രയോ പ്രാരബ്ധകരമായ ഒരു ജോലിയായി കരുതുന്നു.”

“മഴ പോരാതിരുന്നാൽ വരുണജപം; അധികമായിപ്പോയാൽ ആദിത്യനമസ്കാരം; പുഴുക്കേടുണ്ടായാൽ മന്ത്രവാദം കഴിപ്പിക്കുക; എലിയെയും പന്നിയെയും വിലക്കുക മുതലായ വിദ്യകളെക്കൊണ്ടൊന്നും കൃഷിക്കു ഗുണമുണ്ടാകുന്നതല്ല. കൃഷി നന്നാവണമെങ്കിൽ ബുദ്ധിയും സാമർത്ഥ്യവുമുള്ളവരുതന്നെ കൃഷിക്കാര്യത്തിൽ മേലന്വേഷണം ചെയ്യേണ്ടതാണ്”.

ആക്ഷേപോപന്യാസം, സ്വഭാഷ, നാടകം, മഹാകാവ്യങ്ങൾ നോവൽ—ഈ ലേഖനങ്ങൾ കേസരിക്ക് സ്വഭാഷയോടുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹാതിശയത്തെ കാണിക്കുന്നു.

ആക്ഷേപോപന്യാസം ഒരു പരിഹാസലേഖനംതന്നെയാണ്. ആക്ഷേപംഎഴുത്തുകാരെ അതിൽ ഒട്ടുവളരെ കളിയാക്കിയിരിക്കുന്നു.

“സർട്ടിഫിക്കെറ്റു കൊടുത്താലും പേരു പ്രസിദ്ധമാകും. ഏതുവിധത്തിലും പേരു കേൾപ്പിക്കയല്ലേ വേണ്ടു. ഇങ്ങനെയുള്ള സർട്ടിഫിക്കെറ്റിനു പലരും നമുക്ക് എഴുതി അയയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ടും ചിലപ്പോൾ മറുപടിയയപ്പാൻ ഉപേക്ഷവന്നുപോയാൽ ചിലർ മുഷിയുന്നതുകൊണ്ടും ഈ ഉപദ്രവനിവൃത്തിക്കായി ഒന്നുരണ്ടുദിവസം മുഷിഞ്ഞിരുന്ന് അനവധി സർട്ടിഫിക്കെറ്റുകൾ ഒന്നായി എഴുതിവച്ചിരുന്നു. ഓരോരുത്തർ പുസ്തകം അയച്ചുതന്നാൽ അവരുടെ യോഗ്യാഭാഗത്തിനനുസരിച്ച് ഏതെങ്കിലും ഒന്നയച്ചുകൊടുക്കാറാണു പതിവ്.” “ദോഷപ്രഖ്യാപനത്തിനുള്ള വൈമുഖ്യം” നമുക്കു പണ്ടേ പ്രസിദ്ധമാണ്. അതുകൊണ്ട് ആരും മുഷിയാനിടവന്നിട്ടില്ല. പണ്ടോരോന്നിങ്ങനെ എഴുതിവച്ചതു തീർന്നു എന്നു മാത്രമല്ല ഇപ്പോഴത്തെ ഗദ്യത്തിന്റെ സമ്പ്രദായവും നമുക്കത്രേ നിശ്ചയമുള്ളു. ഗദ്യത്തിലും ദ്വിതീയാക്ഷര

പ്രാസമുണ്ടായാൽ തരക്കേടില്ലെന്നാണല്ലോ ചിലരുടെ പക്ഷം. അതുകൊണ്ടാണു ഞാൻ ചില ദിക്കിൽ പ്രാസം പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതു്. പക്ഷേ പണ്ടത്തെ പതിവില്ലാത്തതാണെന്നു പറയുന്നതുകൊണ്ടാരും പരിഭവിക്കയില്ലായിരിക്കും.”

ഇന്നത്തെ നോവലെഴുത്തുകാരുടെ സംസ്കൃതപ്രയോഗബാഹുല്യത്തെ അതിൽ ഇങ്ങനെ അധിക്ഷേപിച്ചിരിക്കുന്നു.

“മുമ്പൊക്കെ വല്ലതും ഞാനൊന്നെഴുതിവിട്ടാൽ “ഗ്രന്ഥം വാ ഭേഷം വായിക്കുമ്പോഴും വായ്ക്കുരസം വല്ലു പാലിതാ! ഈയാളെന്താ നോവലെഴുതാത്തതു്” എന്നൊക്കെ പറയുമായിരുന്നു. നോവലെഴുതാൻ പ്രയാസമില്ലാത്ത കാര്യമാണല്ലോ. അതിനു പ്രത്യേകം വാസനയോ വൈഭവമോ ഒന്നും വേണ്ട. കുറഞ്ഞൊരുകാലമായി മഴ കുറവായതുകൊണ്ടോ ‘കലി’യുടെ മൂപ്പേറ്റംകൊണ്ടോ എന്തോ ‘സംസ്കൃതമഹാമാരി’ വല്ലാതെ കണ്ടൊന്നുകിളർന്നുപൊട്ടിയൊലിച്ചു് മലയാളം മുഴുവനെ കുത്തിക്കലക്കിക്കുട്ടിച്ചോറാക്കിയതുകൊണ്ടു് നമ്മളെപ്പോലെയുള്ള കൂട്ടർ ഒരു തുമ്പും വാലും അമരവും രൂപവും ഒന്നുമില്ലാതെ കിടന്നു് ‘അന്ധനായിട്ടുഴലുന്നു കരകാണാതെ’ എന്ന പാകത്തിലായിരിക്കുന്നു.

“ഇപ്പോഴത്തെ ചെറുപ്പക്കാരിലധികവും വല്ല “കേരളകാഹളമോ വാരികയോ” “മലയാളമനോരമാ മാസികയോ” വായിച്ചു വ്യുൽപത്തി ഉണ്ടായിട്ടുള്ള കൂട്ടരാണു്. ഇങ്ങനെയുള്ള വിദ്വാന്മാർ സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും അതിഗംഭീരന്മാരായ നമ്മളുടെ അഭിനവകാളിദാസൻ മുതലായവരെപ്പോലെ സംസ്കൃതപദങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു് എളുപ്പത്തിൽ യോഗ്യന്മാരായിക്കളയാമെന്നു വച്ചു യാതൊരു ദയാദാക്ഷിണ്യവുമില്ലാതെ, സംസ്കൃതം ലേശം പോലും വേവിക്കാതെ, അങ്ങനെതന്നെ മുറകൊണ്ടു് ഒരു വകതിരിവുംകൂടാതെ കോരി ഒഴിച്ചു വിളമ്പുന്നതു കാണുമ്പോൾ എന്താ പറയേണ്ടതു്? ചിരിക്കാതെകണ്ടെന്താ നിവൃത്തി?” ഈവക മുറിവാലന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിനു വല്ലതും ഒരു പുസ്തകം അയച്ചുകൊടുത്താൽ ലവലേശം മടിയില്ലാതെ—‘നിങ്ങൾ സദയം അയച്ച പുസ്തകം സസന്തോഷം കൈപ്പറ്റി. അപരിഹാര്യമായ ഭാരമോ കൃത്യാന്തരബാഹുല്യംനിമിത്തം സരസമായും സരളമായും എഴുതിയിരിക്കുന്ന നിങ്ങളുടെ നിസ്തുല്യമായിരിക്കുന്ന പുസ്തകം കൂലങ്കഷമായി വായിക്കാൻ ഇതുൽപര്യന്തംവരെ അവസരമില്ലാത്തതു

കൊണ്ടു് ആകപ്പാടെ സശ്രദ്ധമായി ഒന്നു വായിച്ചു പരിശോധിച്ചു നോക്കിയതിൽ അപൂർവ്വമായ ചില സ്ഖലിതങ്ങൾ ദുർല്ലഭമായി വന്നുപോയിട്ടുള്ളതു ഒഴികെ ചില മാന്യന്മാർ കണ്ണാസാകംസവിസ്തരം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതു് പിഷ്ടപേഷണന്യായേന ഞാനും ചർവിതചർവണം ചെയ്യേണ്ടതില്ലെന്നു വിശിഷ്യ പ്രത്യേകിച്ചു പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതില്ലല്ലോ. കിംബഹുനാ? മലയാളത്തിൽ ഗ്രന്ഥദൗർല്ലഭ്യം കുറവായിട്ടുള്ളതു് എത്രയോ ശോചനീയമായൊരവസ്ഥയാകകൊണ്ടു് അതിനെ നിശ്ശേഷമായി നിർമ്മൂലം നിരാകരിക്കാനായി പ്രത്യുതവിപരീതനായ നിങ്ങളുടെ ഉദ്യോഗാന്തം ഭ്രാന്തം വളരെ ശ്ലാഘനീയംതന്നെ. ഇതുകൊണ്ടു് ഈ പുസ്തകം സ്വക പാഠശാലക്കാർ ഒരു പാഠപുസ്തകമാക്കിത്തീർക്കണമെന്നു ശിപാർശിക്കുന്നു. ഭാഗ്യരസികനായ നിങ്ങൾ ആയുരാരോഗ്യസമ്പൽസമൃദ്ധിനോടുകൂടി വളരെക്കാലം ദീർഘായുസ്സായിരിപ്പാൻ അഖിലാണ്ഡകോടി ബ്രഹ്മാണ്ഡനായകനായി സർവാന്തര്യാമിയായിരിക്കുന്ന ജഗദീശ്വരനെ എല്ലായ്പോഴും സദാ പ്രാർത്ഥിച്ചുംകൊണ്ടു് തൽക്കാലം ഇത്രമാത്രം വിരമിക്കുന്നു, എന്നൊക്കെ പൊടിക്കയ് പാറ്റുമ്പോൾ സരസ്വതി മലയാളത്തിലെങ്ങാൻ ഇപ്പോഴുണ്ടെങ്കിൽ വല്ല ദിക്കിലും ഓടിയൊളിക്കാതെകണ്ടെന്താ നിവൃത്തി!"

ആഖ്യായിക അല്ലെങ്കിൽ നോവൽ എന്ന ലേഖനമാലാ നോവലെഴുത്തിൽ ഇന്നത്തെ അല്പകർക്കുള്ള ഭ്രമത്തെ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ ഉപഹസിക്കുന്നു:—

"നോവൽ വായിക്കാനുള്ള ഭ്രമം കലശലായതുപോലെ ചിലക്കു് അതു് എഴുതുവാനുള്ള ഭ്രമവും വർദ്ധിച്ചു. നോവൽ എഴുതി ഉണ്ടാക്കുന്നതു് എളുപ്പത്തിലാവുന്ന ഒരു പ്രവൃത്തിയുടെ കൂട്ടത്തിലാണു് ചിലർ കരുതീട്ടുള്ളതു്. കുറെ ശ്ലോകമോ, പാട്ടോ ഉണ്ടാക്കണമെങ്കിൽ വളരെയെല്ലാം ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടു്. പ്രാസം, വൃത്തം എന്നു വേണ്ട പലതുകൊണ്ടും ഉപദ്രവംതന്നെ. ഗദ്യത്തിനു് അവകയാതൊരു തടസ്സവുമില്ല. നാം തമ്മിൽ സംസാരിക്കുന്ന മാതിരിയിൽ കുറെ എഴുതിക്കൂട്ടിയാൽ നോവലായി".

"നോവലിൽ പഴഞ്ചൊല്ലുണ്ടാവുന്നതു വിശേഷമാണെന്നു് ഉദ്ഘോഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സംസ്കൃതപദങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതിൽ പക്ഷാന്തരമുണ്ടു്. ചിലർക്കു് അതു പാടില്ലെന്നാണു് അഭിപ്രായം. മറ്റു ചിലർക്കു് അപൂർവ്വപദങ്ങളിട്ടു വർഷിക്കുന്നതാണു്

സാമർത്ഥ്യമെന്നുമുണ്ടു്. നോവലിൽ ഒന്നാമതു വേണ്ടതു് പരിഹാസമാണത്രേ. വേറെ രസങ്ങളൊന്നും ഇല്ലെങ്കിലും തരക്കേടില്ല. നായികാനായകന്മാരായി രണ്ടാളെക്കൂടാതെ കഴികയില്ലല്ലോ. അവർക്കു കഥകളിക്കാർ പറയുംപോലെ 'ആദ്യവസാനം' ഒന്നും വേണമെന്നില്ല. ഏതെങ്കിലുംവിധത്തിൽ പുസ്തകം കുറേ വലിപ്പത്തിലായിരിക്കണം. അദ്ധ്യായം ഏറുന്തോറും പണിക്കെളുപ്പമുണ്ടു്. അതു് അധികമായാൽ നാം വിചാരിക്കുന്നത്ര ബുദ്ധിമുട്ടില്ല."

"കുളത്തിൽ പോയതും നീർക്കോലിയെ കണ്ടതും" ഒന്നാമദ്ധ്യായം. "അത്ഭുതം" രണ്ടാമദ്ധ്യായം. "നമ്പൂരിയുടെ വിഡ്ഢിത്തവും ചങ്ങരനെ ചെണ്ടകൊട്ടിച്ചതും" മൂന്നു്. നാലാമത്തേതു് "തൊണ്ടിയൂട്ടു്". അഞ്ചാമത്തേതു് "മകൾ തിരണ്ടതും മരുമകൻ വക്കീലായതും". "കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭരണി" ആറാമദ്ധ്യായം. "ഭോക്ഷണക്കിയതും രസക്കയറു മുറിഞ്ഞതും" ഏഴു്. എട്ടാമത്തേതിൽ "പറങ്ങോടിയുടെ പരിഭ്രമവും പങ്ങന്റെ പരുങ്ങലും" "പങ്ങൻ പറങ്ങോടനായതു" ഒൻപതാമദ്ധ്യായവും തീർന്നു. അല്പം മനസ്സുവച്ചാൽ ഈ അദ്ധ്യായങ്ങൾ തമ്മിൽ ഒരുവിധം ഘടിപ്പിക്കാനും സാധിക്കുന്നതാണു്. അവസാനം പറങ്ങോടിക്കു ചങ്ങരനും പങ്ങനും സംബന്ധം അന്വേഷിച്ചു. പങ്ങൻ കാര്യം പററിച്ചു എന്നുവരണം. അതിൽ അവർക്കു ചാപ്പനെന്നും ചീരുവെന്നും പേരായി രണ്ടു മക്കൾ ഉണ്ടായി എന്നും അവരെല്ലാവരും ആയുരാരോഗ്യസമ്പൽസമൃദ്ധികളോടുകൂടി ചിരകാലം ജീവിച്ചിരുന്നു എന്നുംകൂടി ഉണ്ടായാൽ വളരെ വെടിപ്പായി. കഥയും കഴിഞ്ഞു. അകപ്പാടെ ഒരു നോവലും ആയി. പുസ്തകത്തിനു പറങ്ങോടീപരിണയം എന്ന പേരും ഇട്ടേക്കണം. കാര്യത്തിനു് എന്തു എളുപ്പം. ഈ വിദ്യ ആരും കണ്ടുപിടിച്ചില്ലല്ലോ. കഷ്ടം!

ബാലകൃഷ്ണൻനായർ എന്ന യുവാവു് പറങ്ങോടീപരിണയത്തെ ഈവിധത്തിൽതന്നെ കെട്ടിയുണ്ടാക്കി. ആ പുസ്തകം ഇപ്പോൾ അച്ചടിയില്ല. ഗ്രന്ഥകാരനും ചെറുപ്പത്തിലേ മരിച്ചുപോയി.

ചങ്ങനാശ്ശേരി ലക്ഷ്മീപുരത്തു രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ.

1037-ാമാണ്ടു് മകരം 17-ാംനു- ഉത്രം നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. പിതാവു പരപ്പനാട്ടു മൂത്തേടത്തില്ലത്തെ ഒരു നമ്പൂരി ആയിരുന്നു. തിരുവാറ്റിൽ രാമവാര്യരുടെ അടുക്കൽ പ്രാഥമിക പാഠങ്ങൾ പഠിച്ചശേഷം അദ്ദേഹം മാതുലനായ ആയില്യംതിരുനാൾ കേരളവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽനിന്നു കാവ്യനാടകങ്ങളും മണ്ണടിപ്പാട്ടരിയുടെ അടുക്കൽനിന്നു വ്യാകരണവും അഭ്യസിച്ചിട്ടു്, അനന്തപുരത്തു മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാനു ശിഷ്യപ്പെട്ടു് വൈദ്യശാസ്ത്രം വശപ്പെടുത്തി. ബാല്യത്തിൽതന്നെ അദ്ദേഹം സംസ്കൃതത്തിൽ കവിത എഴുതിത്തുടങ്ങി. ഇരുപതു വയസ്സു് തികയുംമുമ്പു് രചിച്ചതാണു പൂതനാമോക്ഷം സംസ്കൃതചമ്പു.

1065-ൽ അദ്ദേഹം ഉഷാകല്യാണം ഭാഷാചമ്പുവും, അന്യാശതകവും രചിച്ചു. 1066-ൽ ഇവ രണ്ടും അച്ചടിക്കപ്പെട്ടു. രണ്ടും അതിമനോഹരങ്ങളായിട്ടുണ്ടു്. ഏതാനും പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ശ്രീമൽകമലാപുരിയിൽ
കോമളഘനനീലകാന്തികലർന്നുള്ളോരു
രാമൽകല്പകലതയാ-
ന്നാമോദമോടേ ചേർന്നുല്ലസിക്കുന്നു.

ലളിതകരതളിരുകളും
കളരവചികുരിതവലയാവലിനിരയും
കുളിർമുലയാം പൂന്തളയും
നലമൊടിതിൽനിത്യവും വിളങ്ങുന്നു.

അത്ഭുതതരമാകമിതിരി
സൽഫലമൻപൊടിതിൻചുവടേകം
കെല്പിനൊടിങ്ങിതിനെത്തു-
ന്നെപ്പോഴും സേവചെയ്ക മാനസമേ.

മായാ മോഹതമോമയ-
മായൊരു വലുതാംകടൽകടന്നീടാൻ
തായേ വഴിയിന്നടിയനു
തായേ തരണേ തുണ കൂട്ടുവോൻ ഞായേ!

നീലപ്പൂരികഴലിൽതവ
മേളിക്കും മുല്ലമാല മേഖകളേ
മേളം ഞൊടുക്കിനാളോ
കാളിന്ദീസംഗമംഗികവന്നു.

ഇത്യാദി പദ്യങ്ങളിൽ പരിസ്ഫുരിക്കുന്ന കവിതാചാതുരി എത്ര വിശിഷ്ടമായിരിക്കുന്നു! മണിപ്രവാളകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥാനം അദ്വിതീയംതന്നെയാണ്.

ഉഷാകല്യാണം ആധുനികരീതിയിൽ ഭാഷയിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ചമ്പുക്കളിൽ ഒന്നാമത്തേതാണെങ്കിലും ഗുണപൗഷ്കല്യം കൊണ്ടു പ്രഥമസ്ഥാനം അർഹിക്കുന്നു. അതിൽ 157 പദ്യങ്ങളുള്ളവയിൽ ഒന്നും മാററിവയ്ക്കത്തക്കതല്ല. അനായാസേന പ്രാസാനുപ്രാസങ്ങൾ ചേർത്തു ലളിതരീതിയിലും അർത്ഥപുഷ്ടിക്കും രസസ്ഫൂർത്തിക്കും ഹാനി തട്ടാത്തവിധത്തിലും നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഈ കാവ്യരത്നത്തിനു മലയാളികളുടെ ഇടയ്ക്കു വേണ്ടുവോളം പ്രചാരമുണ്ടായിക്കാണാത്തതു് അത്ഭുതാവഹമെന്നേ പറയേണ്ടു. ഒന്നു രണ്ടു പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

മംഗളപദ്യം.

ഇപ്പാരിൽകീർത്തിപാരം പെരുകിയൊരു കുമാരാലയത്തിൽകിളർന്നി-
ട്ടെപ്പോഴും കാമമെല്ലാം കനിവിനൊടരുളും കല്പവല്ലിക്കൊരന്നു
ഉൾപ്പൂവിങ്കൽപ്പുരാരിക്കുപചിതപരമാമോദമേകീടുമേമൽ-
ച്ചിൽപൂരാധീശ്വരേ ജനനി പരശിവേ നിൻപദം കുമ്പിടുന്നേൻ.

ശ്രീകൃഷ്ണവർണ്ണന.

എന്നാൽമാറിപ്പുകണ്ടീടുക സുകൃതവശാലുള്ളനാമിപ്പുമാൻതാ-
നിന്നിക്കാണും ത്രിലോകീതിലകമുടയ ചൂഡാമകന്നന്ദജാതൻ
കന്നൽക്കണ്ണാർകൾ കൈവണങ്ങും പുതിയൊരു സുഷമാമംഗിരകാണ്മോന്നാമോ
കണ്ണിൽപ്രീതിപ്രപൂരം കനിവിനൊടു പൊഴിക്കുന്ന കല്യാണഗാത്രൻ.

ഉഷയുടെ വർണ്ണന.

കണ്ണും തൊച്ചീർമപുഷ്പസ്തബകരുചികളെക്കൺമുനക്കൊണ്ടുവെന്നു
തിങ്ങുന്നപ്പുഞ്ചിരിക്കൊമ്പലമണിഗുഹയിൽത്തെന്നതാരാരമേന്തും
അംഗന്നുതക്കപ്പുമേമൽപ്പുതമ്മിരിൽ നല്ല ശ്രീപരംമംഗിരേചരം-
വർണ്ണം ചാക്കരാസത്തിന്തചിരമെഴുതു ചിതം ചേർത്തുകല്യാണഗാത്ര്യം.

ഗദ്യം.

"ഈവണ്ണം ലാവണ്യപയോനിധി സുധാകരോദയമായ നവയൌവനോദയത്താൽ സവിശേഷഭൂഷിതാംഗിയായിട്ട് അങ്കുരമഞ്ജരികലരുന്ന വസന്തസമാഗമത്താൽ നിരുപമരമണീയകയായ വനരാജിയെന്നപോലെയും, തരുണദിവാകരസ്പർശത്താൽ ഒരു വികസിതയായ സരസിജവനിയെന്നപോലെയും, തെളിവുതിരളുന്ന ശരൽസമയസംഗമത്താൽ പരിപൂർണ്ണസൌഭാഗ്യയായ പനിമതിലേഖയെന്നപോലെയും നിരീക്ഷകന്മാരുടെ മിഴികളിൽ വഴികിയൊഴുകുന്ന കാന്തിധാരകളാൽ സുധാരസധാരമേകിക്കൊണ്ട് ലോകാന്തരവിഭവസമേതനായ താതന്റെ പരമവാത്സല്യത്തിനേകപാത്രീഭൂതയായിട്ട് ചിത്രരസമെഴുന്ന നിജസഖിയായ ചിത്രലേഖയോട്ടുമത്യുദാരസുഖമാർന്നു രതികാമിനി വസിച്ചു."

രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ 1067-ാമാണ്ട് വൃശ്ചികമാസത്തിൽ കോട്ടയത്തുവച്ചു നടന്ന കവിസമാജത്തിൽ ഭാഗഭാക്കായിരുന്നു. അന്നത്തെ സമാജത്തിനു ഹാജരായിരുന്നവരിൽ പ്രമാണികളായിരുന്ന വെണ്മണിമഹൻനമ്പൂതിരി, കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ, വിലാട്ടത്തു നമ്പ്യാർ, കുമാരമംഗലത്തു നീലകണ്ഠൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ട്, വർഗ്ഗീസുമാപ്പിള മുതലായവരെ പാത്രങ്ങളാക്കി അദ്ദേഹം കവിസമാരഞ്ജനം എന്നൊരു നാടകം നിർമ്മിച്ചു. പാത്രങ്ങളിൽ ഓരോരുത്തരെക്കൊണ്ട് അവരവരുടെ ഭാഷാരീതിയനുസരിച്ച് ശ്ലോകങ്ങൾ ചൊല്ലിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നുള്ളതാണ് അതിലെ വിശേഷം.

മന്നാകെക്കവിട്ടുപോവാനിടവരുമവനം വരുണീസേവകൊണ്ടെ-
ന്നാരാലൂടാതെ ലോകത്തിലപ്പൊഴുതുപരദേശത്തിനൊപ്പിച്ചുകൊണ്ട്
നാനാലോകപ്രദീപപ്രഭകടവിട്ടപ്പത്തിനീപ്രാണനാഥൻ
താനമ്മന്നാംവെടിഞ്ഞച്ചരമശിഖരിയിൽചെന്നിതാചെന്നിട്ടന്നു

എന്ന പ്രസിദ്ധ പദ്യം അതിലുള്ളതാണ്. ഈ ഗ്രന്ഥം മനോരമ പ്രസ്സിൽനിന്നും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അച്ചടിയില്ല.

രവിവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ മറ്റു കൃതികൾ ശ്രീമൂലവിലാസം, മദനമഞ്ജരീവിലാസം ഭാണം, ലളിതാംബാദണ്ഡകം, ബാണയുദ്ധം തിരുവാതിരപ്പാട്ട്, ഒരു താരാട്ട്, ചന്ദ്രഗുപ്തവിജയം നാടകം, അംബാഷ്ടകം, കാദംബരീകഥാസാരം ഗദ്യം, പാലാഴിമഥനം ഇവയാകുന്നു. ഗൌരീപരിണയം ചമ്പുവും,

ബ്രൂസീനാനാടകവും പൂർത്തിയായിട്ടില്ല. അതിൽ മൂന്നങ്കമേ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ളു. നാലാമങ്കം ഗ്രാമത്തിൽ കോയിത്തമ്പുരാൻ എഴുതിച്ചേർത്തു. ബാക്കി അങ്കങ്ങൾ ഇനിയും പൂരിപ്പിക്കേണ്ട നിലയിൽ ഇരിക്കുന്നു. ഗൌരീപരിണയം ചമ്പു അപൂർണ്ണമെങ്കിലും ഭാഷയ്ക്കു് ഒരു അമൂല്യസമ്പത്തുതന്നെയാണു്. പാർവ്വതി തപസ്സിനു് ഒരുങ്ങുന്നതായി വർണ്ണിക്കുന്ന പദ്യങ്ങളിൽ ഒന്നു് ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

നീലക്കാർകാന്തികോലും പുരികുഴൽനിരതൻമേന്മ നന്മൈതല്യകൾക്കും
നീളത്തുംഗംമെയ്യുഴിമധുരമധുവചഃപാരമ്യംഗിരാപൺകയ്പ്പുകൾക്കും
ലീലാചാതുര്യമോരോന്നിനിവയുവതികൾക്കേകിയോൾ കിമെല്ലി
നീലക്കണ്ണാൾ തപസ്സിന്നുചിതത തടവീടുന്നവേഷം ധരിച്ചാൾ

ഇവ കൂടാതെ അവിടുത്തെ വകയായി അനേകം ഒറ്റശ്ലോകങ്ങളും ഉണ്ടു്.

പുരികുഴൽനികരത്തിൽ പൂനിലാവിൻറവിളരും
പുരികലതയിലോമൽകാമസാമ്രാജ്യവിത്തും
പരിചിനൊടുധരിക്കും പാർവ്വതീശന്റെപാദ–
പ്പുതുമസൃണവല്ലിക്കെപ്പൊഴും കൂപ്പിടുന്നേൻ.

മലമറന്നിട്ടമീവിഷയങ്ങളിൽ
ഉമകന്നിനിനിൻകൃപകൊണ്ടുതാൻ
ഹിമഗിരീന്ദ്രസുതേ ദൃഢപൂർണ്ണരാ–
യമരണം മരണംവരെയുംസുഖം.

ഈ പ്രസിദ്ധപദ്യങ്ങളെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റേതാകുന്നു.

1075 ഇടവം 5–ാംനു- മുപ്പത്തി ഒൻപതാമത്തെ വയസ്സിൽ ആ മഹാനുഭാവൻ യശശ്ശരീരനായിത്തീർന്നുപോയി.

ഏ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ.

“സുമാധുരീമേദുരകാവ്യകോവിദനും’ ‘സ്വമാതൃഭാഷാഭ്യുതിയജ്ഞദീക്ഷിതനും’ ആയിരുന്ന ഏ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് കേരളവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ മാതൃസഹോദരിയുടെ പുത്രിയായ ഭരണിതിരു

നാൾ അമ്മതമ്പുരാട്ടിയുടെയും ഏററുമാനൂർ കാണന്ത്രത്തി വാസുദേവൻനമ്പൂതിരിയുടെയും പുത്രനായി 1038 കന്നിമാസം 9-ാം തീയതി ചങ്ങനാശ്ശേരി ലക്ഷ്മീപുരത്തു കൊട്ടാരത്തിൽ ജാതനായി. മാതാവു് ബുദ്ധിശാലിനിയും സദാ ഈശ്വരധ്യാനൈകനിരതയും ആയിരുന്നെങ്കിൽ പിതാവു വൈദികവിഷയങ്ങളിലും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിലും മഹാ പണ്ഡിതനും ആയിരുന്നു. ഇങ്ങനെ ക്ഷേത്രബീജങ്ങളുടെ വിശുദ്ധതയും മാഹാത്മ്യവും നോക്കിയാൽ എ. ആർ. തിരുമേനി കേരളീയരുടെ ആരാധനാമൂർത്തിയായിത്തീർന്നതിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനില്ല.

തിരുമേനിക്കു രണ്ടുവയസ്സു തികയുംമുമ്പു് മാതുലനായ രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ ചങ്ങനാശ്ശേരി സ്വരൂപത്തിലെ കാരണവരുമായി ഒരു കുടുംബകലഹത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു. ആ ഗംഭീരപുരുഷൻ തന്റെ ശാഖയിൽപ്പെട്ട അംഗങ്ങളോടുകൂടി അർദ്ധരാത്രിസമയത്തു സ്വഗൃഹം വിടുകയും പലവിധ ക്ലേശങ്ങൾ സഹിച്ചു കാർത്തികപ്പള്ളിത്താലൂക്കിൽ ചെന്നുചേരുകയും ചെയ്തു. അനന്തപുരത്തുകൊട്ടാരം നില്ക്കുന്ന സ്ഥലം എഴുതിവാങ്ങിക്കുന്നതിലും അവിടെ രാജഗൃഹം നിർമ്മിക്കുന്നതിലും അവിടുത്തേക്കു സഹായിയായി വർത്തിച്ചതു് ഒരു വലിയ ചട്ടമ്പിയായ ഈഴവനേതാവായിരുന്നു. ആ ചട്ടമ്പി അനേകം കേസ്സുകളിൽ കുടുങ്ങി ജയിൽവാസം അനുഭവിക്കും എന്ന ഘട്ടംവരെയെത്തിയെങ്കിലും മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാന്റെ സഹായത്താൽ അപ്പോഴപ്പോൾ രക്ഷപ്പെട്ടുവന്നു. എന്നാൽ ആ ഈഴവനേതാവിനു ലഭിച്ചതിൽക്കൂടുതൽ ഉപകാരം ഈഴവസമുദായത്തിനു് അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നും ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാം. എത്രയെത്ര ഈഴവയുവാക്കന്മാർ ഈ മഹാനുഭാവന്റെ ശിക്ഷണവൈദഗ്ദ്ധ്യത്താൽ മഹാവൈദ്യന്മാരായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു!

ഈ മാററങ്ങൾനിമിത്തം ശിശുവായിരുന്ന എ. ആർ. തമ്പുരാനും പലവിധ കഷ്ടങ്ങൾ അനുഭവിക്കേണ്ടതായി വന്നു. ഒരിക്കൽ വള്ളംമുങ്ങി അദ്ദേഹം മൃത്യുവക്ത്രംവരെയെത്തി. ഒടുവിൽ വലയിട്ടു് അരിച്ചെടുക്കയാണുണ്ടായതു്. മറെറാരവസരത്തിൽ ഒരു കാവിന്റെ സമീപത്തുവച്ചു് സർപ്പദഷ്ടനായി ഭവിച്ചു. കടി നല്ലപോലെ പററാതിരുന്നതു് കൈരളിയുടെ പൂർവ്വപുണ്യപരിപാകംകൊണ്ടു മാത്രമായിരുന്നു. ആദ്യഗുരുക്കന്മാർ ചുനക്കര അച്ചുതവാരിയരും ശങ്കുവാരിയരുമായിരുന്നു. ബാല്യത്തിൽ പഠിത്തകാര്യത്തിലേക്കാൾ കൂടുതൽ താല്പര്യം ഓട്ടത്തിലും, ചാട്ടത്തിലും,

പലവിധത്തിലുള്ള കളികളിലും ആണു് ഈ ബാലൻ പ്രദൎശിപ്പിച്ചുവന്നതു്. ഒരിക്കൽ ചൊല്ലിക്കൊടുത്താൽ ആ പാഠം മനസ്സിൽനിന്നു മാഞ്ഞുപോകാത്ത ഒരു വിശിഷ്ടസ്വഭാവം ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മാവനും ഗുരുക്കന്മാൎക്കും അധ്യാപനവിഷയത്തിൽ അധികം പ്രയാസം നേരിടാറില്ലായിരുന്നതാനും.

ഈ അവസരത്തിൽ ആയില്യംതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ അപ്രീതിക്കു പാത്രീഭവിച്ചു് കേരളവൎമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ഒരുകൊല്ലം ആലപ്പുഴ താമസിച്ചശേഷം ഹരിപ്പാട്ടു ചെന്നുചേൎന്നതു് രാജരാജവൎമ്മക്കോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഭാവിശ്രേയഃപിശുനശകുനമായി ഭവിച്ചു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ 'ഇഷ്ടപ്രാണേശ്വരി'യുടെ വിയോഗത്തിനാലും നഷ്ടചിഹ്നത്വത്താലൊക്കെവന്നുള്ളവാം മാനനഷ്ടത്തിനാലും, കഷ്ടപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന അവസരത്തിൽ കൊച്ചുതമ്പുരാക്കന്മാരെല്ലാമൊരുമിച്ചു് ആ ദുൎവ്വാരവ്യഥയെ അകററിനിറുത്താൻ തീൎച്ചപ്പെടുത്തി. ഇങ്ങനെ അവിടുന്നു് കൊച്ചപ്പന്റെയും (എ. ആർ. തിരുമേനി) രവിവൎമ്മ കോയിത്തമ്പുരാന്റെയും ചെമ്പ്രോൽ കേരളവൎമ്മ കോയിത്തമ്പുരാന്റെയും ഗുരുസ്ഥാനം വഹിച്ചു.

നാലഞ്ചുകൊല്ലംകൊണ്ടു് നൈഷധം ഉൾപ്പെടെയുള്ള മഹാകാവ്യങ്ങളും, നാടകാലങ്കാരാദികളും, സിദ്ധാന്തകൌമുദിയും രാജരാജവൎമ്മതമ്പുരാൻ മാതുലന്റെ അടുക്കൽ പഠിച്ചുതീൎത്തു. പഠിക്കുമ്പോൾ ഏകാഗ്രതയോടു പഠിക്കയെന്നല്ലാതെ പഠിത്തത്തിൽ വലിയതാല്പൎയ്യമൊന്നും അദ്ദേഹത്തിൽ അക്കാലത്തുകണ്ടില്ല. സമയം കിട്ടിയാൽ ഊഞ്ഞാലാടാൻ പോകുമായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ഗുരുനാഥൻ ആജ്ഞാപിച്ചു: "നിങ്ങളിൽ ഓരോരുത്തരും അടുത്ത ദിവസം വരുമ്പോൾ ഗണേശാഷ്ടകം ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടുവരണം. അവിടം വിട്ടപ്പോഴേ കൊച്ചപ്പൻ അക്കഥ മറന്നുകഴിഞ്ഞു. ചെമ്പ്രോൽ കോയിത്തമ്പുരാൻ കഴിയുന്നതും ശ്രമിച്ചുനോക്കി. പക്ഷേ കവിതാകാമിനി വിദൂരവാസിനിയായി കാണപ്പെട്ടു. രവിവൎമ്മക്കോയിത്തമ്പുരാൻ സരസമായ അഷ്ടകം ഒന്നു നിൎമ്മിച്ചുവച്ചിട്ടു് പഠിത്തത്തിൽ മുഴുകി. അടുത്ത സായാഹ്നത്തിൽ ഗുരുസന്നിധിയിലേയ്ക്കു പോകാൻ അരമണിക്കൂറുള്ളപ്പോഴാണു് കൊച്ചപ്പനു ഗുൎവാജ്ഞയുടെ സ്മരണയുണ്ടായതു്. ഉടൻതന്നെ മുറിക്കകത്തു കയറി എട്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ നിൎമ്മിച്ചു. യഥാകാലം മൂവരും ഗുരുസന്നിധിയിലെത്തി. ചെമ്പ്രോൽ തമ്പുരാന്റെ പക്ഷ

ങ്ങൾ കണ്ടു് ഹൃഷ്ടനായി അവൻ മാപ്പുകൊടുത്തു. രവിവർമ്മാവിൻെറ പദ്യങ്ങൾ നന്നായിരുന്നു. എന്നാൽ രാജരാജവർമ്മ എഴുതിയ പദ്യങ്ങളാകട്ടെ, രീതിയിലും പദപ്രയോഗചാതുരിയിലും മാതുലൻ നിർമ്മിച്ചിരുന്ന ശ്ലോകങ്ങളോടു കിടപിടിക്കുന്നവയായിരുന്നു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ആ രണ്ടു കൃതികളേയും വിശാഖംതിരുനാൾ തമ്പുരാന്നു് അയച്ചുകൊടുത്തു. രണ്ടാമത്തെ കൃതി ആരുടേതെന്നു വ്യക്തമാക്കിയിരുന്നില്ല. അവിടത്തെ മറുപടിക്കത്തിൽ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരുന്നത്രെ. "കോയിപ്പണ്ടാലയുടെ ശ്ലോകങ്ങൾ പതിവുപോലെ സുന്ദരമായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ആ അജ്ഞാതനാമാവിൻെറ ശ്ലോകം കാവ്യകൃഷി ചെയ്യുകല്ലയോ എന്നു സംശയിക്കുന്നു.

പ്രിയഭാഗിനേയൻെറ ഈ കവിതാചാതുരി കണ്ടു് അവിടുന്നു് അത്യന്തം സന്തുഷ്ടനായി എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്കുള്ളിൽ ഇരവത്തൂർ രാമസ്വാമിശാസ്ത്രികൾ സ്വശിഷ്യനായ കേരളവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാനെ സന്ദർശിപ്പാനായി ഹരിപ്പാട്ടു ചെന്നപ്പോൾ, രാജകുമാരന്മാരുടെ വിദ്യാഭ്യാസവിഷയകമായ പുരോഗതിയെ പരീക്ഷിക്കുവാനായി അവരോടു കുവലയാനന്ദത്തിലെ,

"അദ്യാപി തിഷ്ഠതി ദൃശോരിദമുത്തരീയം
ധർത്തും പുരസ്തനതടാൽപതിതം പ്രവൃത്തം
വാചാ നിശമ്യ നയനം നയനം മമേതി
കിഞ്ചിത്തദാ യദകരോൽ സ്മിതമായതാക്ഷി

എന്ന ശ്ലോകം വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ കൊടുക്കയും ഏ. ആർ. തമ്പുരാൻെറ വ്യാഖ്യാനംകേട്ടു് അത്ഭുതപരവശനായി,

ശുകതാംബാലകരോസ്തുകതാം

എന്നിങ്ങനെ ധന്യവാദം ചെയ്കയും ഉണ്ടായത്രെ.

കേരളകാളിദാസൻെറ ശിക്ഷണപ്രണാളി അഭിനവമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സംസ്കൃതത്തിനു പുറമെ, ഇംഗ്ലീഷ്, കണക്ക്, ചരിത്രം, ഭൂവിവരണം മുതലായവയും അദ്ധ്യാപനവിഷയങ്ങളാ

ക്കിയിരുന്നതിനാൽ രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാനു് ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിൽ ചേർന്ന അവസരത്തിൽ അതു് വളരെ ഉപകരിച്ചു. ആ ഇടയ്ക്കു് അവിടുന്നു് രചിച്ചതും വിശാഖപ്രശസ്തിപരവുമായ ഒരു സംസ്കൃതകൃതിയെ മാതുലൻ മഹാരാജാവിനയച്ചുകൊടുത്തു. ആ കൃതിയെപ്പററി മഹാരാജാ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

“അയാളുടെ കവിതാവാസന ഞാൻ വളരെ അഭിനന്ദിക്കുന്നതായി പറയുവാൻ സന്തോഷമുണ്ടാകുന്നു. എന്നെപ്പററി അതിൽ പ്രകടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ധന്യവാദങ്ങളാൽ ഞാൻ ഉദ്ധതനായിട്ടില്ല. പക്ഷേ അക്കാരണത്താൽ കവിയുടെ അന്യാദൃശമായ രചനാസാമർത്ഥ്യവും ആശയപുഷ്ടിയും പദലാളിത്യവും അർഹിക്കുന്നതുമായ പ്രശംസയ്ക്കു് ന്യൂനത വരുത്താമെന്നില്ലല്ലോ.”

1055-ാമാണ്ടു് ആയില്യംതിരുനാൾ നാടുനീങ്ങുകയാൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഹരിപ്പാട്ടുള്ള താമസം അവസാനിച്ചു. അചിരേണ കൊച്ചപ്പനും തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു പോന്നു. ഇവിടെവച്ചാണു് ഇറവൂർ നാരായണശാസ്ത്രി എന്ന പ്രഖ്യാതനായ വ്യാകരണജ്ഞന്റെ നിത്യസാഹചര്യം അവിടുത്തേയ്ക്കു ലഭിച്ചതു്. ആ പരിചയം ഇരുകൂട്ടർക്കും ഗുണപ്രദമായി ഭവിച്ചു.

തിരുവനന്തപുരത്തു വന്ന ഉടനെതന്നെ കൊച്ചപ്പൻതമ്പുരാൻ രാജകീയമഹാപാഠശാലയിലെ നാലാംക്ലാസ്സിൽ ചേർന്നു. അക്കാലത്തു് വിശാഖംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് പ്രസ്തുത വിദ്യാലയം സന്ദർശിച്ചപ്പോൾ,

“ദൈവസ്യ പരമോൽകൃഷ്ടാ
സൃഷ്ടിഃഖലു ശുചിസ്മിതഃ”
“ദുർഘടോഹി ശുചിസ്മിതഃ.”

എന്നീ വിഷയങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒന്നിനെക്കുറിച്ചു് ഒരുപന്യാസം രചിക്കാൻ വിദ്യാർത്ഥികളോടു കല്പിച്ചു. ആ ഉപന്യാസങ്ങളെല്ലാം മഹാരാജാവുതന്നെ തൃക്കൺപാർത്തു് ഒന്നാംസമ്മാനത്തിനു് അർഹമായി അവിടുത്തേയ്ക്കു തോന്നിയ ഉപന്യാസത്തെക്കുറി

ച്ചുവച്ചിട്ട് അവയെല്ലാം വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെക്കൊണ്ടു പരിശോധിപ്പിച്ചു. അവിടുന്നും അതേ പ്രബന്ധത്തെത്തന്നെ സമ്മാനാർഹമായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കയാൽ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സമ്മാനത്തുകയായ ഇരുപത്തിഅഞ്ചു രൂപയെ ഇരട്ടിച്ച് അൻപതു ബ്രിട്ടീഷ്‌രൂപാ പ്രബന്ധരചയിതാവായ എ. ആർ. തിരുമേനിക്കു പാരിതോഷികമായി നല്കി.

മെട്രിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷ ജയിച്ച് അധികകാലം കഴിയും മുമ്പ് തിരുമേനിയുടെ അഭിവന്ദ്യജനനി സ്വർഗ്ഗം പ്രാപിച്ചു. അതു 1059-ൽ ആയിരുന്നു. വിശാഖംതിരുനാൾ തമ്പുരാന്റെ കാരുണ്യത്താൽ പഠിത്തം മുടങ്ങിയില്ല. ദീക്ഷാകാലത്തു് അവിടുന്ന് അനുജൻ ശ്രീനാരായണൻതമ്പിയോടൊപ്പം കൊട്ടാരത്തിൽ ഇരുന്നുതന്നെ എഫ്. ഏ. ക്ലാസ്സിലെയ്ക്കുള്ള പാഠങ്ങളും പഠിച്ചു. രാമസ്വാമികളുടെ ജാമാതാവായ രാജഗോപാലാചാരിയും അപ്പോൾ ആലപ്പുഴ ഹൈസ്കൂളിൽ ഹെഡ്‌മാസ്റ്ററായിരുന്ന് പിൽക്കാലത്തു് ജഡ്ജിഉദ്യോഗം വഹിച്ച കുഞ്ഞുണ്ണിമേനോനും, ചിദംബരവാദ്ധ്യാരും ആയിരുന്നു ഗുരുക്കന്മാർ. 1061-ൽതന്നെ അവിടുന്ന് എഫ്. ഏ. പരീക്ഷ ജയിച്ചു.

1062-ൽ അവിടുന്ന് വീണാഷ്ടകം എന്ന സംസ്കൃതകൃതി രചിച്ചു. ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

വീണേയമേണനയനാ കുചകുംഭയുഗ്മേ
കാഠിന്യസാക്ഷി സമാശ്രിതമൃദ്വിലോലാ
നൂനം തദീയഗുണനാളസമുജ്ജിഹാനാൻ
മഞ്ജുസ്വരാൻ സ്വഗുണേനാനുഷാനയീതേ.

മാവേലിക്കര സ്വരൂപത്തിലെ ഉദയവർമ്മരാജാ, എം. രാജരാജവർമ്മരാജാ, എം. രവിവർമ്മരാജാ ഈ തമ്പുരാക്കന്മാർ അവിടുത്തെ സതീർത്ഥ്യന്മാരായിരുന്നു. പഠിത്തത്തിലുണ്ടായിരുന്നതിൽ കവിഞ്ഞ ശ്രദ്ധ വിനോദങ്ങളിലായിരുന്നതിനാൽ അവിടുന്ന് അടുത്ത കൊല്ലത്തിൽ രസതന്ത്രത്തിൽ തോറ്റുപോയി. ഈ തോൽവി നമ്മെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം 'ഉർവ്വശീശാപം ഉപ

കാരം ആയിട്ടാണു തീർന്നതു്. അങ്ങനെ സംഭവിക്കാതിരുന്നെങ്കിൽ "മലയവിലാസം" എന്ന ആപാദമധുരമായ ഒരു കാവ്യരത്നം നമുക്കു ലഭിക്കുമായിരുന്നില്ല.

"വിജയതാമസവാമൊഴയന്തികാ സിതമേഘസ്ഥിതനീലദ്യുച്ഛ്രിതം
അമലമാം ചലിമലപാസുരമാം മുകിൽ കേരളമോദപാഠിനാം മുഖം?"
"അരമണിയണിയുന്ന പാദമാം പ്രകടമാകാം അവതാരകർമ്മസു
മതിമറന്നഞ്ഞാനസൗരഭം സുമധുരിമച്ചുമ്പി കിനാവുകൾ വിലസ."

ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ മലയവിലാസത്തിലുള്ളവയാണു്.

10[illegible]-ൽ അവിടുന്നു തന്റെ സതീർത്ഥ്യനായ ഉദയവർമ്മരാജാവിന്റെ സഹോദരി മാവേലിക്കര സ്വാതിതിരുനാൾ അമ്മതമ്പുരാനെ വിവാഹം കഴിച്ചു. അക്കൊല്ലംതന്നെ ബി. ഏ. ബിരുദം ലഭിക്കയും ചെയ്തു. കോയിത്തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ വംശത്തിൽ ഇദംപ്രഥമമായി ബി. ഏ. ജയിച്ച ആളാകയാൽ അവിടുത്തേയ്ക്കു മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് രത്നഖചിതമായ ഒരു വള സമ്മാനിച്ചു.

ബി. ഏ. ബിരുദസമ്പാദനത്തോടുകൂടിയാണു് അവിടുത്തെ സാഹിത്യജീവിതം സമാരംഭിച്ചതെന്നു പറയാം. അന്നുമുതൽക്കു് അവിടുന്നു് ബ്രഹ്മവിദ്യ, വിജ്ഞാനചിന്താമണി മുതലായ മാസികകളിൽ ലേഖനങ്ങൾ തെരുതെരെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിത്തുടങ്ങി. 1065-ൽ ഒരു പുത്രി ജനിച്ചു. ആ പുത്രിയാണു് അനേകം സൽഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ രചയിത്രി എന്ന നിലയിൽ വിളങ്ങുന്ന ഭാഗീരഥിഅമ്മത്തമ്പുരാട്ടി.

106[illegible]-ൽ അദ്ദേഹം സംസ്കൃതപാഠശാലയുടെ പരിശോധകനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അതിലേക്കു സർക്കാരിൽനിന്നും 200 രൂപാ മാസപ്പടി വേതനവും നിശ്ചയിച്ചു. അവിടുന്നാണു് 1096-ാമാണ്ടുവരെ നടപ്പിലിരുന്ന സംസ്കൃതപാഠപദ്ധതി ഏർപ്പെടുത്തിയതു്.

106[illegible]-ൽ എം. ഏ. പരീക്ഷയിൽ വിജയം നേടി. 'നാരായണഭട്ടനും തൽകൃതികളും' എന്ന വിഷയത്തെ അധികരിച്ചു്

അവിടുന്നു രചിച്ച പ്രബന്ധം പരീക്ഷകനായിരുന്ന ശേഷഗിരി ശാസ്ത്രികളെ അത്ഭുതപരതന്ത്രനാക്കിയതായി പറയപ്പെടുന്നു. 'വിമാനാഷ്ടകം' ആക്കൊല്ലം രചിക്കപ്പെട്ടതാണ്.

> മന്ദാന്ദോളിതസാന്ദ്രസൂത്രപടലീ പക്ഷപ്രപഞ്ചക്ഷണം
> സ്വാദിതാഭ്ര സതാപസംഘതൊട്ട്പൃത്തിരസഃ ഷഡ്ഘ്രോഷ്ഠവിതേതഥീതകഃ
> വിദ്യുത്ഭൈരവയാഗ്യമാനസഗണിഃ കൃഷ്ണോഗ്രണാഃപാദകക്ഷമരണാഃ
> പക്ഷി സോയമഗാണ്ഡജഃ ത്രുടിലക്ഷയവർത്മകാധരാക്രാമതി.

എന്ന പദ്യം അതിലുള്ളതാണ്. 1891-ൽ സ്പെൻസർ എന്നൊരു സായ്പ് വിമാനത്തിൽകയറി സഞ്ചരിച്ചതിനെ ആണ് ഈ അഷ്ടകത്തിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

ഇതിനെത്തുടൎന്ന് അനേകം സംസ്കൃതകൃതികൾ രചിച്ചു. അവയെ ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നില്ല.

1069-ൽ തിരുമേനി സംസ്കൃതകാളേജിലെ അദ്ധ്യക്ഷനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1070-ൽ കേരളപാണിനീയം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. കേരളപാണിനീയത്തിന്റെ ആവിർഭാവം എത്ര അവസരോചിതമായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലല്ലോ.

1074-ൽ അവിടുന്ന് രാജകീയമഹാപാഠശാലയിലെ നാട്ടുഭാഷാസൂപ്രണ്ടായി, ആ ജോലി നിർവഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കവേ പാഠം നടത്തുന്നതിലേയ്ക്കു തയാറാക്കിവന്ന നോട്ടുകളാണ് പിന്നീട് ഭാഷാഭൂഷണം, വൃത്തമഞ്ജരി, സാഹിത്യസാഹ്യം എന്നീ രൂപം അവലംബിച്ചു മലയാളികളെ അനുഗ്രഹിച്ചതു്.

087-ൽ സംസ്കൃതദ്രാവിഡഭാഷകളുടെ ആചാര്യ(പ്രൊഫസർ)സ്ഥാനം അവിടുത്തേയ്ക്കു നല്കപ്പെട്ടു. അതിനു രണ്ടു കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുമ്പാണ് എനിക്ക് അവിടുത്തെ ശിഷ്യനാകാനുള്ള ഭാഗ്യം ലഭിച്ചതു്. മലയാളം ക്ലാസ്സുകളിൽ വിദ്യാർത്ഥികൾ ശ്രദ്ധിക്കുന്ന പതിവ് അതിനുമുമ്പു ഞാൻ കണ്ടിരുന്നില്ല. അവിടുന്നു പ്രവേശിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ ക്ലാസ്സ് പെട്ടെന്നു നിശ്ശബ്ദമാവും. പ്രസംഗരൂപേണ അവിടുന്നു തന്റെ വിജ്ഞാനഭണ്ഡാഗാരം

തുറന്നുവച്ചുകൊടുക്കുകയും ജ്ഞാനതൃഷ്ണാപരവശരായ വിദ്യാർത്ഥികൾ യഥാശക്തി അതിൽനിന്നു വിലയേറിയ ജ്ഞാനരത്നങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളും. ഇടയ്ക്കിടെ ആ ഗംഭീരമായ മുഖത്തുനിന്നു പുറപ്പെടുന്ന ഫലിതോക്തികൾനിമിത്തം ഉണ്ടാവുന്ന ചിരി ക്ഷണനേരത്തേയ്ക്കു് ആ നിശ്ശബ്ദതയെ ഭഞ്ജിച്ചുവെന്നുവരാം. സ്വമാതുലന്റെ ഗ്രന്ഥമായിരുന്നാലും ന്യൂനതകൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ അവിടുന്നു് ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാതിരിക്കയില്ല. എന്നാൽ വിമർശനങ്ങളിൽ ഒന്നിലും പുരുഷവിദ്വേഷസ്പർശംപോലും ഉണ്ടായിരിക്കയുമില്ല.

അവിടുത്തെ വേഷവും ഭാവവും കണ്ടാൽ ഓളമില്ലാത്തമഹാസമുദ്രത്തിന്റെ ഓർമ്മയാണുദിക്കുന്നതു്. വിനയം പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ കൂടെപ്പിറപ്പാണെന്നുള്ളതിനു് അവിടുന്നു സജീവോദാഹരണമായിരുന്നു.

കേരളപാണിനീയം എഴുതുന്ന കാലത്തുതന്നെ കേവലം വിനോദം എന്ന രീതിയിൽ തുടങ്ങിയതാണു് മേഘസന്ദേശം തർജ്ജമ. ഈ തർജ്ജമകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം രണ്ടു പ്രധാന കാര്യങ്ങൾ നേടാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. ഒന്നാമതായി കാളിദാസമഹാകവിയുടെ കാവ്യസുധ മലയാളികൾക്കു് അനുഭവഗോചരമാക്കിത്തീർക്കുക. അതു പരിപൂർണ്ണമായി സാധിച്ചുവെന്നു പറയാം. ആശയങ്ങളൊന്നും ചോർന്നുപോകാതെതന്നെ അവിടുന്നു തർജ്ജമ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു നിർമ്മലബുദ്ധികൾ സമ്മതിക്കും. രണ്ടാമത്തെ ഉദ്ദേശം സഫലമായോ എന്നുള്ള കാര്യം സംശയമാണു്. മലയാളഭാഷയിലെ നിരവധി ശബ്ദങ്ങൾ സംസ്കൃതത്തിന്റെ ആക്രമണംനിമിത്തം ദുഷിച്ചുപോകയോ പ്രയോഗലുപ്തമായിത്തീരുകയോ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അവയെ പുനർജ്ജീവിപ്പിക്കണമെന്നു് അവിടുത്തേയ്ക്കു തീവ്രമായ ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. മലയാളികളുടെ അഭിമാനരാഹിത്യം നിമിത്തം ആ ആഗ്രഹം സഫലമായിട്ടില്ലെന്നു വ്യസനപൂർവ്വം സമ്മതിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ചിലർ ഈ തർജ്ജമയിൽക്കാണുന്ന അത്തരം പദങ്ങളെ ഒരു ന്യൂനതയായി ഗണിക്കപോലും ചെയ്തിരുന്നു.

വേഴപ്പേഴമൃഗാക്ഷിമാർ കളികളും കണ്ടൊത്തിരുന്നിട്ടുടൻ
ശേഷിക്കുംമെഴുപൊച്ചുതന്ത്രുതരസാ ദൂരംകടന്നീടവേ
വെണ്ണീറിൻകുറി വൻകരീന്ദ്രമുഖകിൽ തുകിൽപ്പുറക്കുംവിധം
കാണാം കല്ലുകരണ്ണാവിന്ധ്യകഴലിൽ കേഴുംനാടീനാണ്മരം.

കാറ്റുകൾക്കൊണ്ടൊരു കീചകങ്ങൾ കുഴപ്പൂതുന്നു ശ്രുതിക്കൊത്തപോൽ
സംഘംചേർന്നൊരു സിദ്ധമുഗ്ദ്ധമിഴിമാർ പാടുന്ന സങ്കീർത്തനം

ചൂറവും നിന്നിടിനാദമങ്ങടയുമംബോൾ മുഴങ്ങീടുകിൽ
സാദ്ധ്യൂഹം സഖിയിൻ മൊഴിയിവടെ സംപാദിപ്പതാവശ്യമാം.

ഇതുമാതിരി ഗർഹ്യമായാണെന്നു തോന്നിക്കാത്ത മനോഹരപദ്യങ്ങൾ ആ കൃതിയിൽ ധാരാളമുണ്ടു്. പ്രസ്തുത കൃതിയുടെ ഗുണദോഷനിരൂപണം ചെയ്യുമ്പോൾ,

“സംസ്കൃതത്തിൽ ഞാൻ സാഹിത്യം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഭാഷയിൽ ഇതു് എനിക്കുള്ള ഇദംപ്രഥമമായ കവിതാസംരംഭമാകുന്നു. അതിനാൽ ഈ കൃതിയിൽ പല വൈകല്യങ്ങളും വന്നിരിക്കാമെന്നു ഞാൻതന്നെ സമ്മതിക്കുന്നു. അത്രതന്നെയുമല്ല, രണ്ടു ഭാഷകളിലെയും വാചകരീതിയുടെ താരതമ്യവിവേചനം എന്ന മുഖ്യോദ്ദേശ്യത്തിൽ കവിതാഗുണപുഷ്ടിസമ്പാദനായത്നം ഒരു അംശമേ ആയിരുന്നുള്ളുവെന്നും പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു” എന്നു് ഭാഷാന്തരീകർത്താവുതന്നെ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുംകൂടി മനസ്സിൽ വെക്കേണ്ടതാണു്.

മലയവിലാസം എന്ന സ്വതന്ത്രകൃതി ഇക്കാലത്തു നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതാണു്. മദിരാശിയിൽനിന്നു തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കു പോരുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ മലയപർവ്വതത്തെ ദൂരത്തുനിന്നു വീക്ഷിച്ചപ്പോൾ, കവിയുടെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു സ്വയമേവ ബഹിർഗ്ഗമിച്ച കാവ്യഝരികയാണിതു്. ഖണ്ഡകാവ്യപ്രസ്ഥാനത്തിനു വാസ്തവത്തിൽ മലയവിലാസമാണു് മാർഗ്ഗദർശകത്വം വഹിച്ചതു്.

അന്നന്നാട്ടിൽ പോതമാർക്കെ സൌഖ്യമോ
നടന്നിട്ടന്നോ വഴിപോലെയർത്ഥവും
സ്പൃഷ്ടം ഭവാൻ അത്ര ഗമിച്ചതില്ല കേ-
ളനാമയില്ലെങ്കിലിതെന്തിലെങ്ങനെ?

ഉന്നപാദപ്പരിഷ്കൃതനർത്ഥമേൻ
സദാലസൻ പാദമിതു സത്യനല്ലയോൻ
സുഗ്രപൂമലം കവരുന്നതസ്സൂരൻ
കവീശ്വരക്കൊത്തതോ ചെല്ലുമായി നീ?

കരുത്തനാൽ ഭൂരിനോവൃക്ഷശാഖയെ -
പ്പുണർന്നുകൊണ്ടാണ്ടുമലവള്ളിയെ
വൃക്ഷവാസംകണ്ടുണ്ടിക്കുട്ടിവേർപിരി-
ച്ചുലച്ചിടും നീയധികോപകാരിയോ?

അഹോ സ്വദേശാഭിനിവേശമൂർച്ഛയാൽ
പുലമ്പിനേൻ തെന്നലിനോടുമിന്നു ഞാൻ
വെടിഞ്ഞിടാ മൂലമകന്നുപോകിലും
മനംവപുസ്സിൻനിഴൽപോലെയന്തിയിൽ.

പ്രൊഫസരായി നിയമിക്കപ്പെട്ടതുമുതൽതന്നെ അവിടുന്നു മദ്രാസ് സർവ്വകലാശാലയുടെ പാഠ്യപുസ്തകക്കമ്മിറ്റിയുടെ മെമ്പരായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അതു ഭാഷയ്ക്കു വളരെ ഗുണപ്രദമായിത്തീർന്നു. അതിനുമുമ്പു നല്ലനല്ല പുസ്തകങ്ങൾ പാഠ്യപുസ്തകങ്ങളാക്കുക പതിവില്ലായിരുന്നു. രാമചരിതം കാന്താരതാരകത്തോടുകൂടി പ്രകാശിതമാവുന്നതിനുള്ള കാരണം ഈ പുതിയ നിയമനമാണെന്നു പറയാം.

ഭാഷാകുമാരസംഭവമാണ് അടുത്ത തർജ്ജമ. [illegible] മറ്റു കവികളും കുമാരസംഭവത്തെ തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവയൊന്നിനും തമ്പുരാന്റെ കൃതിക്കുള്ളിടത്തോളം ഗുണപൌഷ്കല്യമില്ല.

തൊഴുകരികളിലാന്ന ചരണത്തോടിളകിന മൃദുത്വവിട്ടുകൃശതമെന്ന്യേ
കുചമൂലയിണ കനത്തിട്ടുഴിഞ്ഞൊരു മാവിരി മാറിലണഞ്ഞു മംഗലാംഗി.

വടിവെഴുമണി കുന്തൽപോലെതന്നെ ജടകെട്ടുമേന്മവിളങ്ങി തന്മുഖത്തിൽ
സ്ഫുടമളിനിരമാത്രമല്ല പായൽക്കൊടിയുമിണക്കമതാണു താമരയ്ക്കു്.

അധരമതിന്നകിടും കളിപ്പന്തടപെടുമാറിയുമങ്ങിരുന്ന കയ്യിൽ
വിരലുമുറിയുമാറുകൂർപ്പുമേറും കുശകൾ കരേറി ജപാക്ഷമാലയോടെ.

കൊടിയവെയിലിലിവണ്ണമോരു തണ്ടാർക്കടമ്പുപോലെ തദാനനം വിളങ്ങി
കുടയതിൽവളർന്ന മെല്ലെമെല്ലെക്കടമിഴിമാത്രമിതന്റെ നീണ്ടുതെന്നും

ഘനനിരതനിയേ തരുന്ന തണ്ണീരുഡുകരൻ ചൊരിയുന്ന പൂനിലാവു്
ഇതുകൾ പാരണമവൾക്കു പാരണയ്ക്കായ് ചകോരഗണത്തിനെന്നപോലെതന്നെ.

ചലതരമലവെക്കയോരുനില്പും പുതുമഴപെയ്താൽകഴിഞ്ഞു പാർത്തനാളിൽ
ഗുരുഗുരുമെയെഴുമാവിലുദ്ധരിച്ചാളുമയവള്ളിയിലൊന്നുപോലെതന്നെ.

കണമിമകളിൽനിന്നുതല്ലിച്ചുണ്ടിൽ കുചമൂലമേല വീണുടൻ തകർന്നു
വലികളിലിടറിച്ചിരേണനാഭിച്ചുഴിയിലിറങ്ങി നവീനവർഷബിന്ദു.

ഇവയ്ക്കു പുറമേ മലയാളശാകുന്തളം, മാളവികാഗ്നിമിത്രം, ചാരുദത്തൻ, സ്വപ്നവാസവദത്തം എന്നീ നാടകങ്ങളും അവിടുന്നു ഭാഷയിലേയ്ക്കു വിവർത്തനംചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ തർജ്ജമകളെല്ലാം സുന്ദരമായിട്ടുണ്ടെന്നാണെന്റെ അഭിപ്രായം.

“അസ്മാൻ സാധു വിചിന്ത്യ” എന്ന പ്രസിദ്ധശ്ലോകത്തിന്റെ തൎജ്ജമയായ,

സംയമധനരായ് സംയമികളതിനിതരഗുരുശ്രീ നന്മയും നിൻകുലത്തിൻ
മേന്മയും ബന്ധുകൃതികൂടാതിവൾ നിജഹൃദയം നിങ്കലർപ്പിച്ചതും നീ
നന്നായോൎത്തിട്ടു ദാരപ്പരിഷയിലിവളെക്കൂടി മാനിച്ചിടേണം
പിന്നത്തെബ്ഭാഗ്യമെല്ലാം വിധിവശമിതിലിബ്ബന്ധുവൎഗ്ഗത്തിനില്ല ചോദ്യം.

ഈ പദ്യം നോക്കുക, മൂലത്തിലെ വ്യംഗ്യമായ അൎത്ഥങ്ങൾ കൊണ്ടിതും ഒരു കാവ്യം വായനായോഗ്യമായാണ് തൎജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. ഇങ്ങനെ ഭാവരീതിതന്നെ മറ്റു പദ്യങ്ങളിലും സ്ഥിതി. രണ്ടുസ്ഥലം കുറഞ്ഞാലും അൎത്ഥത്തിനു ഹാനി വരാതെ പോകരുതെന്നായിരുന്നു അവിടുത്തെ നിശ്ചയം.

സൎവ്വാംഗമംഗലാംഗമോടെച്ചാരിൻ ചരണാഗ്രത്തിൽ വെച്ചു മേഖലൊന്നാകെ
ഹരവീക്ഷണാസമയനിതനിശ്ചലം സമൎത്ഥ്യമകത്തിൽമുല്ലപ്പൂമാലയുംപോലെ.

മാളവികാഗ്നിമിത്രത്തിലെ ഈ ശ്ലോകം മൂലഗ്രന്ഥം വായിക്കാത്ത ഒരുവൻ കണ്ടാൽ തൎജ്ജമയാണെന്നു തീൎച്ചയായും പറകയില്ല.

ചാരുദത്തം ശൂദ്രകന്റെ മൃച്ഛകടികത്തേയും ഭാസന്റെ ചാരുദത്തത്തേയും ചേൎത്തിണക്കി രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതിയാണ്. കഥാഗതിയിലും രംഗവിധാനത്തിലും വലിയ വ്യത്യാസം വരുത്തീട്ടുണ്ട്. ആകപ്പാടെ നോക്കിയാൽ ഒരു സ്വതന്ത്രകൃതിയാണെന്നു തോന്നിപ്പോകത്തക്കവണ്ണം അതിമധുരമായിരിക്കുന്നു. നീചപാത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു് നീചഭാഷതന്നെ സംസാരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഭാടിക്കിതച്ചുഴറിമണ്ടിനിയെന്തെടപ്പീ?
കഷ്ടം കടമ്പത്തു കൊല്ലിണതില്ല നിന്നെ
കാക്കുഴുത്തുത്തരവി നൊമ്പലുതക്കിടുന്ന
ഹോമാഗ്നികുണ്ഡമതിലിട്ടൊരു മത്തിപോലെ.

പ്രസാദമാല എന്ന സ്വതന്ത്രകൃതി ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ദിവ്യസന്നിധാനത്തിൽ ഷഷ്ടിപൂൎത്ത്യുപഹാരമായി അവിടുന്നു സമൎപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

ഓരോ ദേവതമാരെയും മഹിതമാമുപചാരസ്തുതങ്ങളാലെതാ-
ദരാത്തളിർക്കടമേഖിയോടെയുമിനേൻ സൽപദ്യപുഷ്പാഞ്ജലി
അനുരാധിച്ചു സുഖങ്ങളാകെയേനു സദാപും ഉദ്യുണങ്ങംതിന്തിതം
ഹാരംപോലെ ചരച്ചുമാലികസമർപ്പിക്കുന്നു ത്വൽകൈയിൽ ഞാൻ.

എന്നു ഗ്രന്ഥകർത്താവുതന്നെ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽനിന്നു് കാവ്യത്തിന്റെ സ്വഭാവം ഗ്രഹിക്കാം.

സർഗ്ഗം ഒന്നു്—

മേലിൽമത്സ്യത്തിന്നും കീഴിപ്പെടുകാതെമീ
മൂലോകമേകനായ് മൂർത്തിമത്തെന്നോടെ
മാലകറ്റിങ്ങ് ഒരിക്കുന്നോരു ദേവതാ-
മൌലിയാമഗ്നിദേവാധിദേവൻപരൻ.

മൂലനക്ഷത്രജ ശ്രീവഞ്ചിഭൂപതേ
മാലിന്യമെന്നിയേ പാലിക്ക സർവ്വദാ

സർഗ്ഗം രണ്ടു്

യോഗമേകും രഥത്തിൻപ്രഭാവത്താൽ
യാഗമുണ്ടാക്കുമതിപ്പുരിമേചരവോൻ
വാമദേവൻ നരദേവനാകണ-
മത്യുദാരൈശ്വര്യമേകൽസൽഫലികം.

സർഗ്ഗം മൂന്നു്. അശ്വികൾ

യമനായെന്നാലും വിമലവൈദ്യതയാ-
ലമരതപനാവുവാൻ ക്ഷമനേരാം
അണിവ്യാപത്തിൽ തപിതം ദുർബ്ബുദ്ധിവിൻ
ദുരിതങ്ങളെല്ലാം നിരസിച്ചോർ
ശരണാഗതർക്കും സർവ്വസ്വന്തക്കും
അശ്വിനന്മാരെന്നും കരുണാർദ്രർ.

ഇവ വൈദികഗ്രന്ഥത്തിലുള്ളവയാകുന്നു.
ഇനി പൌരാണികഗ്രന്ഥം

ഒന്നാം സർഗ്ഗം. ധ്രുവകാവ്യ്

ധ്രുവകപ്രഭാവത്തിരഞ്ഞോമയനിപ്രപഞ്ച
നിർമ്മാണശില്പിചതുരാനനാതായോഗി
പത്മാസനൻ തന്നുള്ളകമെതിരിക്കണമി-
നിക്ഷ്ബപതിക്ക പുത്രകായുമേകുവാണം.

രണ്ടാംസൎഗ്ഗം. സൂൎയ്യൻ

ഗ്രഹനിരയുടെയധ്യക്ഷൻ ഗാഹിതപ്രൌഢിസൂൎയ്യൻ
പ്രണതരിലുപകാരി പ്രാണദാതാധികാരി
പിണികളകലെനീക്കി പ്രീണനാൎത്ഥമിട്ടുകിൽ-
ചൊരിക രുചി പരത്തും ചാരുദേഹങ്ങളെന്നും.

മൂന്നാംസൎഗ്ഗം. മത്സ്യാവതാരം

ഗീൎവ്വാണവൈരിഹയഗ്രീവൻ കടന്നു മറ-
ഗൎവ്വാൽ കവൎന്നവ കരാംബുജ തിരിപ്പതിനായണഞ്ഞി
തൃപ്പുണ്യകായത്തിൽ ഗ്രഹിച്ചുധരണിയൊന്ന
കൊൾവുത്തമാംഗമിതിവെച്ചു സാത്വിക്കിനെന്തടനടിവളൎന്നോൻ.

ആചാൎയ്യപ്രേമം.

അബ്ദ്ധ്യാവിൻമൊഴിയാം കടൽ മുഴുവനും
ജ്ഞേയപ്രൻകനിടൊതാതിരുളം-
തങ്ങളാളാൻ മാധ്യമിയന്ന വിദ്യനതിലെ
തത്വം ഗ്രഹിച്ചിട്ടുടൻ
കൎത്തൃത്വപ്രാവാരസുധയവിധിയാ-
ചാരങ്ങളാം തിണ്ണം മതം
നിൎമ്മിച്ചോരു മഹാമതാചാൎയ്യവിന്ധ്യ-
ന്നാൎത്തിസ്സ ശംസിക്കണം.

എ. ആർ. തമ്പുരാന്റെ ഭാഷാപദ്യകൃതികളിൽ മലയവിലാസവും പ്രസാദമാലയും ഒഴിച്ചുള്ളവയെല്ലാം തൎജ്ജമകളായതിനാൽ അദ്ദേഹം കവിതാശക്തിശൂന്യനായിരുന്നു എന്നു ചിലർ വാദിക്കയും അതേ ശ്വാസത്തിൽതന്നെ സംസ്കൃതകവനം ചെയ്യുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന പാടവത്തെ സമ്മതിക്കയും ചെയ്യുന്നതു വിസ്മയജനകമായിരിക്കുന്നു. വിടവിഭാവരിയുടേയും ആംഗലസാമ്രാജ്യം മഹാകാവ്യത്തിന്റേയും കൎത്താവെന്ന നിലയിൽ അവിടുത്തെ കവിയശസ്സ് ലോകമൊട്ടുക്കു വ്യാപിച്ചിട്ടുള്ളതിനാലാണു് സംസ്കൃതത്തിൽ കവനം ചെയ്വാൻ അവിടുത്തേയ്ക്കു കഴിയുമായിരുന്നു എന്നു പുരോഭാഗികൾ സമ്മതിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ ഏതുഭാഷയിലായിരുന്നാലും കവിക്കു വേണ്ടതായ ഗുണങ്ങൾ വ്യുൽപത്തിദാൎഢ്യം, പ്രകൃതിനിരീക്ഷണപാടവം, ലോക

വ്യവഹാരജ്ഞാനം, ഭാവനാസമ്പത്തു മുതലായവയാണല്ലോ. ഏ. ആർ. തമ്പുരാൻ ആ ഗുണങ്ങളാൽ സമനുഗൃഹീതനായിരുന്നു എന്നുള്ളതിനു് ആംഗലസാമ്രാജ്യാദികൾ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. അങ്ങനെയിരിക്കെ മാതൃഭാഷയിൽമാത്രം കാവ്യം രചിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിവില്ലായിരുന്നു എന്നു പറയുന്നതു് സമഞ്ജസമാണോ? അനാസ്ഥകൊണ്ടു മാത്രമായിരിക്കാം ഭാഷാകവനം ചെയ്യാതിരുന്നതു്. അതുപോകട്ടെ, അവിടുന്നു ഭാഷാകവി എന്ന നിലയിൽ അഗണ്യനാണെന്നുവന്നാൽതന്നെയും, അതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ ഉള്ള സ്ഥാനത്തിനു് ഇളക്കം സംഭവിക്കുന്നില്ല. പ്രൌഢവൈയാകരണൻ, സരസഗദ്യകാരൻ, ഒന്നാന്തരം വിമർശകൻ, ഉത്തമവ്യാഖ്യാതാവു്, ജ്യോതിർജ്ഞനാചട്ട, ഖണ്ഡകാവ്യപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ പ്രേരകനും ഉപജ്ഞാതാവും എന്നിങ്ങനെ പലപ്രകാരത്തിൽ അവിടുന്നു കെട്ടിപ്പൊക്കിയിരിക്കുന്ന യശോസൗധം യുഗാന്തരങ്ങളിൽപോലും അഭേദ്യമായി വിളങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കും. ആ മഹാസൌധത്തിൻെറ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗ്രഹഗ്രഹം ചെരച്ചാഴിപ്രയോഗം നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ചില അസൂയാലുക്കൾക്കു നിരാശ്യമാത്രമേ അവകാശമുള്ളു. ബാലപാണിനീയത്തിൻെറയും കേരളപാണിനീയത്തിൻെറയും കർത്താവെന്ന നിലയിൽ ഭേയാ അഭിനവപാണിനിയായിത്തീർന്ന അവിടുന്നു മലയാളികളുടെ പ്രേമഭാജനമാണു്. പരിഷ്കരിച്ച കേരളപാണിനീയത്തിൻെറ ഉപോൽഘാതമാണു് ആഗമികപ്രസ്ഥാനത്തിലുള്ള വ്യാകരണത്തിലേയ്ക്കു മലയാളികളുടെ ദൃഷ്ടിയെ ഇദംപ്രഥമമായി നയിച്ചതു്. ഇതേവരെയായിട്ടും അതിനെ അതിശയിക്കുന്നതിനെന്നല്ല, അതിനോടു സമീപിക്കാൻപോലും യോഗ്യതയുള്ള ഒരു ഭാഷാചരിത്രഗ്രന്ഥവും ഭാഷയിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ലതാനും. അതുപോലെതന്നെയാണു് ശബ്ദശോധിനി, മധ്യമവ്യാകരണം, പ്രഥമവ്യാകരണം ഇവയുടെ സ്ഥിതിയും. ഇപ്പോൾ ചില വ്യാകരണഗ്രന്ഥങ്ങൾ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഭാഗ്യദോഷത്താൽ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശിഥിലമായ ചിന്തനം, നിർവ്വചനത്തിലുള്ള വൈകല്യങ്ങൾ, ശബ്ദപ്രയോഗങ്ങളെപ്പററിയുള്ള പരിജ്ഞാനക്കുറവു് മുതലായ ദൂഷ്യങ്ങളാൽ കലുഷിതങ്ങളാണു് മിക്കവയും.

ഭാഷാഭൂഷണം രചിക്കപ്പെടുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ അലങ്കാരദീപകം തുടങ്ങിയ ചില അലങ്കാരഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഭാഷയിലുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ഭൂഷണത്തിനുള്ള പ്രശസ്തി ഒന്നു വേറെതന്നെ

യാണു്. അനേകം പണ്ഡിതന്മാർ അതിന്റെ പ്രചാരത്തെ അടിച്ചുടയ്ക്കുന്നതിനു് അശ്രാന്തപരിശ്രമം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പക്ഷേ അവരുടെ ശ്രമങ്ങളെല്ലാം വ്യൎത്ഥമായി പരിണമിക്കുന്നതേയുള്ളു. സംസ്കൃതാനഭിജ്ഞന്മാൎക്കു് അലങ്കാരങ്ങളുടെ ഏകദേശജ്ഞാനമെങ്കിലും ഉണ്ടാകണമെങ്കിൽ ഭൂഷണത്തെ അവലംബിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല.

വൃത്തമഞ്ജരിയിലും കോടാലിപ്രയോഗം നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടു്. പക്ഷേ അതിനു വലുതായ ക്ഷതമൊന്നും സംഭവിച്ചു കാണുന്നില്ല. സാഹിത്യസാഹ്യത്തിൽമാത്രം ആരും കൈവയ്ക്കാത്തതെന്താണാവോ?

ഏ. ആർ. തമ്പുരാന്റെ ശബ്ദശൈലിക്കുള്ള മാധുര്യം അന്യാദൃശമാണു്. അവിടുന്നു് ഉൽഘാടനംചെയ്ത സാഹിത്യനിരൂപണസരണി അനന്യമാവും അനുകരണയോഗ്യവും ആണെന്നുള്ളതിൽ രണ്ടുപക്ഷമില്ല. കാവ്യത്തിൽ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തിനുള്ള സ്ഥാനത്തെപ്പറ്റി അവിടുന്നു പുറപ്പെടുവിച്ച അഭിപ്രായങ്ങൾ ഭയങ്കരമായ ഒരു പ്രാസവഴക്കിനു വഴിതെളിച്ചുവെങ്കിൽ അതിനു ചില കാരണങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. ആ കാരണങ്ങളെ അന്യത്ര വിവരിക്കുന്നതാണു്. ശാന്തമായി ആലോചിച്ചുനോക്കുന്നതായാൽ അവിടുത്തെ അഭിപ്രായം ആദരണീയമാണെന്നു കാണാം.

രാജരാജപ്രസ്ഥാനമാണു് ഖണ്ഡകാവ്യപ്രസ്ഥാനത്തിനു വഴികാണിച്ചതെന്നു വഴിയേ തെളിയിക്കാം. ആ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തേയും വേറെയൊരിടത്തു വിവരിക്കുന്നതാണു്.

ഏ. ആർ. തമ്പുരാന്റെ അകാലവിയോഗം മലയാളഭാഷയ്ക്കു തീരാനഷ്ടംതന്നെയാണു്. ഇത്ര വേഗത്തിൽ അവിടുന്നു നമ്മെ വിട്ടുപിരിയുമെന്നു് ആരും വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല.

൧൦൮൯-ാമാണ്ടു് അവിടുന്നു ഗവൺമെന്റുമഹാപാഠശാലയുടെ അദ്ധ്യക്ഷനായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ആ ജോലിയും അവിടുന്നു

പ്രശസ്തമായി നിർവ്വഹിച്ചു. നാട്ടുകാരനെ ആ ഉൽകൃഷ്ടസ്ഥാനത്തു നിയമിച്ചതു് ഇപ്പോൾ ആദ്യമായിട്ടായിരുന്നു.

1093-ൽ അവിടുന്നു മദ്ധ്യവേനൽപ്രമാണിച്ചു് മാവേലിക്കര സ്വന്തം ശാരദാമന്ദിരത്തിൽ വിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ ഒരു ദിവസം കുളിക്കാൻ പോയ അവസരത്തിൽ കുറേനേരം നീന്തിക്കുളിച്ചു. അതുനിമിത്തം പിടിപെട്ട ജലദോഷം സന്നിപാതജ്വരമായി പരിണമിച്ചു. 1093 മിഥുനം 4-ാംതീയതി 56-ാംവയസ്സിൽ അവിടുന്നു് അനവധി ശിഷ്യരേയും ബന്ധുമിത്രാദികളേയും സന്താപക്കടലിൽ തള്ളിയിട്ടു് ഈ ലോകരംഗത്തിൽനിന്നും നിഷ്ക്രമിച്ചു.

വള്ളത്തോൾ മഹാകവി പറഞ്ഞതുപോലെ,

വിജ്ഞാനസമ്പത്തിന്നസ്മദീയ ഭാഷാവനിക്കും നവരാജരാജൻ
ആ രാജരാജൻ തിരുമേനിവാണ സിംഹാസനം ഹാ! പരിശൂന്യമായി.

പെരുനെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ.

1038 കുംഭം 8-ാംതീയതി തിരുവനന്തപുരം നെല്ലമൺ അധികാരത്തിൽ മുട്ടത്തറ പെരുനെല്ലി ഗൃഹത്തിൽ മുട്ടത്തറ പുലാങ്ങൽ കുട്ടിയപ്പിയുടെ പുത്രനായി ജനിച്ചു. പിതാവു മഹാബുദ്ധിശാലിയും പരിഷ്കൃതാശയനും ശില്പവിദ്യകളിൽ നിപുണനുമായിരുന്നു.

പേട്ടയിൽ രാമൻപിള്ള ആശാന്റെ അടുക്കൽ സാമാന്യവിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തശേഷം പറവൂർ ചെന്നു് പ്രസിദ്ധ വിദ്വാനായിരുന്ന പൊഴിക്കര ഗോവിന്ദനാശാന്റെ അടുക്കൽ ശ്രീരാമോദന്തംമുതൽക്കു യുധിഷ്ഠിരവിജയം യമകകാവ്യംവരെ അഭ്യസിച്ചു. അപ്പോഴേയ്ക്കു വയസ്സു് പതിനാലു തികഞ്ഞു. പിന്നീടു് ശ്രീനാരായണൻതമ്പിയുടെ ഗുരുവും വിശിഷ്ടകവിയുമായിരുന്ന ദാമോദരൻകർത്താവിന്റെ അടുക്കൽ കാളിദാസകവിതകൾ പരിശീലനം ചെയ്തു. അതുകൊണ്ടും തൃപ്തിപ്പെടാതെ കുട്ടിയപ്പി തന്റെ പുത്രനെ കുമ്മൻപള്ളി ആശാന്റെ അടുക്കൽ അയച്ചു മാഘം,

നൈഷധം, നാടകങ്ങൾ, അലങ്കാരം, വൈദ്യം ഇവ പഠിപ്പിച്ചു. വാരണപ്പള്ളിയിലായിരുന്നു താമസം. അവിടെത്താമസിക്കുന്ന കാലത്തു വാരണപ്പള്ളി കൊച്ചുകൃഷ്ണപ്പണിക്കർകാരണവരുടെ വാത്സല്യഭാജനമായിത്തീർന്നു. മണമ്പൂർ ഗോവിന്ദനാശാൻ ഇടങ്ങിയ വരിഷ്ഠകവികൾ പെരുനെല്ലിയുടെ സതീർത്ഥ്യന്മാരായിരുന്നു.

ആറുകൊല്ലം ഇങ്ങനെ വാരണപ്പള്ളിയിൽ ജീവിച്ചു. അതിനിടയ്ക്കു കൊച്ചുകൃഷ്ണപ്പണിക്കരുടെ പ്രേരണയാൽ പാലാഴിമഥനം, സുന്ദരീസ്വയംവരം, കചചരിതം എന്നീ അമ്മാനപ്പാട്ടുകളും, മഹിഷമംഗലം ഭാണത്തിന്റെ തർജ്ജമയും കംസചരിതം ആട്ടക്കഥയും രചിച്ചു.

സ്വർല്ലോകത്തും പുകഴ്ത്തും ഗുണഗണനിലയം
    വാരണപ്പള്ളിനാഥൻ
ചൊല്ലാലേ ഞാനിദാനീം കചനുടെ ചരിതം
    ചൊല്ലിടുന്നീവിധത്തിൽ
എല്ലാരും കേട്ടുതോഷിക്കുക ശിശുനിവഹം
    തെറ്റിടും തെറ്റുകണ്ടാൽ
വല്ലാർക്കും മോദമില്ലാത്തതിലൊരു വിരസം—
    തോന്നുമോ ബുധന്മാർക്കു?

എന്നു കചചരിതത്തിലും മറ്റും ഈ സംഗതി വ്യക്തമായി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കംസചരിതം നാട്യപ്രചാരപരതന്ത്രിവിഹാരനാഥന്റെ ആജ്ഞാനുസാരം അഞ്ചുദിവസംകൊണ്ടു രചിക്കപ്പെട്ടതായിരുന്നു.

വാചാ യസ്യ ജനോമി നാടകമിദം കൃഷ്ണാഭിധസ്യപ്രഭോഃ

എന്ന വരിയിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന കൃഷ്ണാഭിധൻ കൃഷ്ണപ്പണിക്കരാണ്.

21-ാംവയസ്സിൽ ഗുരുദക്ഷിണ നടത്തീട്ട് തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കു തിരിച്ചുപോരികയും വൈദ്യവൃത്തിയിലും കാവ്യനിർമ്മാണത്തിലും ഏർപ്പെടുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ വ്യാകരണപരിജ്ഞാനം തനിക്കു വേണ്ടുവോളം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നുള്ള ബോധം അദ്ദേഹത്തിനെ പീഡിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിനാൽ കടയം നാണുശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കൽ കുറേക്കാലം കൌമുദിയും വ്യാകര

നവിഷയത്തിൽ ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങളും അഭ്യസിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ ളുതന്നു. അതിനുശേഷമാണ് അഭിനവവാഗ്ഭടനായ അനന്തപുരത്തു മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ വൈദ്യം അഭ്യസിച്ചതു്.

കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻരചിച്ചിട്ടുള്ള കവിതകൾ ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം ഭാഷാചമ്പു, ഞരവിപ്പുറം ക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യം, വൈക്കം യാത്രാശതകം, ഭാഷാകൊറകാകം, സ്ത്രീധർമ്മം, പതിവ്രതാധർമ്മം മണിപ്രവാളം, കല്യാണവൃത്തശതകം, സുഭദ്രാഹരണം നാടകം, പുത്തൻവാരിയിൽ തിരുപ്പാട്ടു് ഇവയാകുന്നു. മാതൃകയ്ക്കായി ഏതാനും സരസപദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

സ്ത്രീധർമ്മം—

പേടപ്പൈങ്കുരലോചനേ! അന്യരെ തടികപ്പുടത്തുന്നതും
കൂടപ്പിറപ്പോടൊരു ദ്വീപവാസിനാതു് പാടിക്കൊടുക്കുന്നതും
കൂടച്ചാന്തുകളിക്കയാക്കൾ കാമിമാരോടായ് നിരാടിപ്പതും
മാടൊക്കുംമുലമാരെടുത്തു മുടിമേൽ ചൂടുന്നതും ചേർച്ചയോ.

വേലക്കാരെന്നപോലെയവകളൊന്നെന്നറിഞ്ഞ്ചാലതെ നമ്മ-
ച്ചോലെ ചിന്തിച്ചുവേണം കല്പനയൊഴികെകളഞ്ഞുപനാലി നല്ലാൻ
ചാലേ ചേലാൻ നീയണ്ടാവലിയാവരെ മരുവേറെവിധത്തിൽ
നീലാംഭോജാക്ഷിയെക്ഷിക്കേതലിതവിധമാം പാചകം നിചമായി.

കല്യാണവൃത്തശതകം.

പോരിക്കാർമുകരത്തിൽവച്ചു കളിയാടിട്ടെന്നാരെന്നാമനാ-
ത്തന്തേ സാരഘസാരസമൃദുവചനേ സാമർത്ഥ്യസമ്പാദനേ
അന്തിത്തതിവരം തന്നെയപവനൻതട്ടിച്ചുലിക്കുന്നാരീ-
പ്പുത്തൻപല്ലവമുള്ള പൂമരവരെ വന്നിട്ടിരുന്നീട നീ.

ചിറകുമുതകടത്തുള്ളവലിൽച്ചുണ്ടിതുതി-
ക്കവചിറനകരങ്ങളിട്ടാപ്പശില്പംവരുതി
നവമലർശയനത്തിൻമീതിലാതന്നമോരം
ചെവകിളിമകൾവാണോരം ചേലൊടേ മരുതൈന്യേ.

സുഭദ്രാഹരണം (നാടകം)—

ചാലേ നലെത്തുബാലച്ചുരുമൊഴികൾതൻ
ചതുപ്പൂജോലയും ക-
ളലിൻമേലിൽകരേറിട്ടലതകലതം
പൂത്തിരിപ്പുനിലാവിൽ

മല്ലം തലോഷ്ടവും ചന്ദ്രികലയാൾതൻ
ചേലൃക്കാന്ത്യം തുടങ്ങുന്ന-
മൂലംകാണാൻകൊതിച്ചുങ്ങിനെ മതിയിട്ടമെൻ-
പോരറിമാം പോരറിയേണം.

ആമോദാൽപൂച്ചെന്നതിസസുതസമമെഴും
ചുന്നുകുന്നുകൊണ്ട-
മന്ദ്രത്തി ചേന്നാലികം നേരമണിയിവാം-
ക്കോരം ചിത്രപത്രം
മാനസപ്രിയഭാമകളൊടിനകടലിലു-
ക്കരമന്നുകണ്ടേന
നേരമായാക്കല്ല നല്ലന്മനസ്സിയിവരക്രു-
ത്തുള്ളിയിട്ടുള്ളിഴിപ്പൂ.

സുഭദ്ര—കണ്ണുകൾ കാന്തികലർന്നിട്ടു തിരനോക്കുന്നുടിയിൽക്കിടാതൻ-
വിരതനിരതയിത്രുപോലെ വാനരാധനാകൃതിയാമ്പോൾ.
മഞ്ജരിക—ചിത്തത്തിനിക്കുത്തല്ലെ വേണം ജന്തുക്കുട്ടിയോ? ഗന്ധമോ?
വിത്തോ മനകരിദ്ധകരുനാദ കാർകഠിനമാമുടലോ?

ചന്തത്തിനം വന്നുകൂടും ചിലനടനടിയാ-
കാന്ത മൈചകാന്തചിന്ന-
പ്പൂന്തിനം വന്നുകൂടും ചില ചപലമിഴിമാർ
ചന്തമേറോർത്തുമിളം
കാറക്കാർവേണി കാന്ത്യായനിയുടെ കണ്ടവർ
കണ്ണിണക്കാന്തകാട്ടിൽ
ചേലൊന്നും വന്നുകൂട്ടും പ്രസാദമൊന്നങ്ങു-
സന്ധിയാണെന്നുള്ളകോന്നും.

മാരൻപാട്ട്—

മന്ദാർശനമനോരം തൻ്റെ
കാന്തയെ ഗാഢം പുണർന്ന
കണ്ണാടിയിലെന്നപോലവുണ്ണം തിരൾംഗസമതിപ്പം.
മുന്നിത്തിരുള്ളതിലൃമെണ്ണിട്ടുവേറിവൻ

ചുംബിച്ചു വിസ്മയമൊത്ത-
ലതിരമൃതെന്നല്ലാതെ കിം വാ
പൂർണ്ണതയിൽ ചിത്തജ സാമന്ത ചമത്കാരോക്തിയെ
പ്രേമത്തോടുമാമൃതിനവാമൃതൊടുകൂടി

മെല്ലെ ചരിച്ചുകിടത്തി ശരപല്ലവം കൊണ്ടങ്ങണച്ചും
മല്ലീസുമല്ലൽപെടുമുല്ലാസിതപല്ലിൻമുന
ചൊല്ലറിന മുല്ലായുധനുല്ലാസമോടപ്പോഴും
ചുണ്ടിണതന്നിലമർത്തിയിട്ടതണ്ടാർമിഴിയെയുണർത്തി
പൂർവമോടംഗത്തെഹാസമൊചിത ഭൃംഗൽകച
കംഗീകപടകംകേപയമൊടു രമിച്ചും
ചിത്തജൻമാറോടണച്ചുമാറത്തിൽക്കിടിച്ചുപിടിച്ചും
കൈതണ്ടവിടയ്ക്കിട്ടതിൽമെത്തും ഊരമൊത്തിടിനൊ-
ടംതേറിനചിത്രൊതവേരമണിപ്പിടിക്കി
മർദനം കാമിനിമാനം നേരംപോലാലേടുമാനക്കർത്തു
ന്നുതനമൊരിപ്പാഠിഫിരതോയിജയമേലനവ-
ളുതക്കളിലൊരോവിധ ചാതക്കളിയാടി
കോമംരയിൽകൊണ്ടു മയങ്ങി
മേനം കൊള്ളുന്നാളിക്കന്നാം.

രാജസേവയെപ്പററി സ്വഭാഷണത്തിൽ—

നോക്കേണ്ടവരെനിക്കുള്ളുകാണണമെന്നാശവെന്ത വാഴ്വേറിയോ-
ളുകിൽക്കൈവിരൽകേറിനിന്നുണരുമാറെന്നുള്ളമായാസതരം
പാർക്കാതെ സുഖളുപൊരുന്നുളവെടിഞ്ഞെന്നോടനം വല്ലതും
പോക്കറ്റുള്ളൊരു നരൻ നരേന്ദ്രനിതരൻ സേവിച്ചു ജീവിക്കുമോ?

വെളുത്തേരി കേശവൻവൈദ്യൻ.

തിരുവനന്തപുരത്തു തോട്ടത്തിൽ വെളുത്തേരി കേശവൻ വൈദ്യൻ ഒരു നല്ല നാട്ടുകാര്യസ്ഥനും സാമാന്യം നല്ല വിദ്വാനുമായിരുന്നു. പത്മനാഭൻചാന്നാരുടെയും അഴകിയുടെയും പുത്രനായി 1034-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു. വീട്ടിൽവച്ചു് എഴുത്തും വായനയും പഠിച്ചശേഷം വാരണപ്പള്ളിപ്പണിക്കരുടെ ഗൃഹത്തിൽ പാർത്തുകൊണ്ടു കുമ്മമ്പള്ളി രാമൻപിള്ളആശാന്റെ അടുക്കൽ കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളും, വ്യാകരണവും അഭ്യസിച്ചു. ശ്രീനാരായണഗുരു, പെരുന്നെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ, കടയ്ക്കാവൂർ കൊച്ചുരാമൻവൈദ്യൻ ഇവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സതീർത്ഥ്യരായിരുന്നു. ബാല്യത്തിലേ കവനകൌശലം പ്രകാശിപ്പിച്ചു. പഠിത്തം പൂർത്തിയാക്കിയശേഷം സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു മടങ്ങിയപ്പോൾ പ്രതാപരുദ്രീയത്തിലെപ്പോലെ ശ്രീവിശാഖംതിരുനാളിനെ നായകനാക്കി അദ്ദേഹം രചിച്ച അലങ്കാരമണിപ്രവാളം തിരുമേനിയെ

പ്രീണിപ്പിക്കയും, അവിടുന്നു് ഒരു വള സമ്മാനിക്കയുംചെയ്തു. അവിടത്തെ ഉപദേശാനുസരണമാണു് അദ്ദേഹം പറവൂർപോത്തി രാമാവൈദ്യന്റെ അടുക്കൽ വൈദ്യവിദ്യ അഭ്യസിച്ചതു്. ഒരു നല്ല വൈദ്യൻ എന്ന നിലയിൽ തിരിച്ചുവന്ന കേശവൻവൈദ്യരെ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഉത്രാടംതിരുനാൾ രാജകുമാരന്റെ വൈദ്യനായി നിയമിച്ചു് പത്തുറുപ്പാ ശമ്പളവും നിത്യച്ചെലവിൽനിന്നു് ഒന്നേകാലും കോപ്പും മുപ്പതു പണവും അനുവദിച്ചുകൊടുത്തു. ചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെ അടുക്കൽനിന്നു് ഗുസ്തിക്രമങ്ങൾ വശമാക്കിയിരുന്നതിനാൽ പല പ്രസിദ്ധമല്ലന്മാരെ അദ്ദേഹം തോല്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ആശാന്റെ പ്രഥമപത്നി മാതുലപുത്രിയായ പാർവ്വതിഅമ്മ ആയിരുന്നു. അവർ ഇപ്പോഴും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിലുണ്ടായ ഒരു പുത്രിയാണു് തോട്ടത്തിൽ കുമാരൻവൈദ്യന്റെ സഹധർമ്മിണി. ദ്വിതീയപത്നി കായിക്കര ലക്ഷ്മിഅമ്മയാണു്. അതിൽ ജനിച്ച ചിത്രഭാനുവൈദ്യൻ ചികിത്സ ഇപ്പോൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

പ്രസിദ്ധവാഗ്മിയും പണ്ഡിതനും ആയിരുന്നു് ഈയിടെ മരണം പ്രാപിച്ച കരുവാ കൃഷ്ണനാശാൻ, പറവൂർ വടക്കേക്കര നാരായണനാശാൻ, കൊച്ചുബാപ്പുവൈദ്യൻ ഇവരൊക്കെ ആശാന്റെ ശിഷ്യന്മാരായിരുന്നു. കരുവാ കൃഷ്ണനാശാൻ കേരളമൊട്ടുക്ക സഞ്ചരിച്ചു് ക്രിസ്തുമതഖണ്ഡനപ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തുകയും അർക്കപ്രകാശം മുതലായ സൽഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഭാഷാന്തരീകരിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

ആശാന്റെ കൃതികൾ ബാലിസുഗ്രീവസംഭവം വഞ്ചിപ്പാട്ടു്, അർത്ഥാലങ്കാരമണിപ്രവാളം, ബാലബോധിക, തിലോത്തമാവിജയം കഥകളി, പ്രസന്നരാഘവം നാടകം, നീതിസാരം തർജ്ജമ, തുലാപുരുഷദാനം, സൌരപുരാണം കിളിപ്പാട്ടു് ഇവയാകുന്നു. തിലോത്തമാവിജയം ധാരാളം ആടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ബാലബോധിക ബാലപ്രബോധത്തെക്കാൾ നല്ലൊരു വ്യാകരണപ്രവേശികയാണു്.

ഗണേശനും ഷൺമുഖനാഥനും ശ്രീ
ഫണീശനും പാണിനി വാണിമാരും
ഗുണാകരന്നാം ഗുരുനാഥനും മേ
തുണയ്ക്കുമാറാകണമെത്രമോദം.

എന്നാണു് ആ ഗ്രന്ഥം സമാരംഭിക്കുന്നതു്.

തുലാപുരുഷദാനം ശ്രീ വിശാഖംതിരുനാൾ തമ്പുരാൻെറ തുലാപുരുഷദാനത്തെ വൎണ്ണിക്കുന്ന ഹൃതാന്തം ശ്ലോകങ്ങൾ ആണു്.

ഈരണ്ടെട്ടാറിനട്ടുള്ളപോയവ്വതാമാണ്ടിൽ കൈവൽത്തായുരാൻ
വീരൻവഞ്ചിന്ദ്രപൻ നടത്തിയതുലാഭാരോത്സവം കാണ്മവാൻ
ആരാരെൻറിസചേതരിച്ചുന്നുയരെട്ടൊന്നിച്ചു സമ്പ്രീതനായ്
സൂരൻപൂൎവ്വഗ്രഹത്തെ പതിനെട്ടാളുമൊട്ടാം പാൎത്തുപോൽ

ഇതു് അതിലെ പദ്യങ്ങളിൽ ഒന്നാണു്. ഇദ്ദേഹം 1072 ചിങ്ങത്തിൽ മുപ്പത്തിയെട്ടാംവയസ്സിൽ മരിച്ചു.

തോട്ടയ്ക്കാട്ട് ഇക്കാവമ്മ.

കൊച്ചിസംസ്ഥാനത്തു് എറണാകുളം എന്ന പ്രസിദ്ധ നഗരിയിലുള്ള പുരാതനഗൃഹങ്ങളിൽ ഒന്നാണു് തോട്ടയ്ക്കാട്ട്. ഈ വിദുഷീരത്നം പ്രസ്തുത ഗൃഹത്തിൽ കുട്ടിപ്പാറുഅമ്മയുടെ പുത്രിയായി 1039-ൽ ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിലെ കവിതാവാസന പ്രകാശിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. ആ വാസനയോടു മികച്ച പാണ്ഡിത്യംകൂടി കലൎന്നപ്പോൾ അവർ കുട്ടിക്കുഞ്ഞുതങ്കച്ചിയെപ്പോലെ ഒരു നല്ല കവിയിത്രിയായിത്തീൎന്നു. നാടകം, കിളിപ്പാട്ടു്, തുള്ളൽ, കുറത്തിപ്പാട്ടു് എന്നിങ്ങനെ പല വകുപ്പുകളിലായി ഈ മഹിളാമണി അനേകം കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. രാസക്രീഡ കുറത്തിപ്പാട്ടു്, സന്താനഗോപാലം തുള്ളൽ, എറനാട്ടുകലാപം തുള്ളൽ, സുഭദ്രാൎജ്ജുനം, നളചരിതം എന്നീ നാടകങ്ങൾ ഇവയാണു് പ്രധാന കൃതികൾ. സ്വതന്ത്രഭാഷാനാടകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ സുഭദ്രാൎജ്ജുനത്തിനു് ഒരു മാന്യസ്ഥാനം കല്പിക്കാം. 'എല്ലാരിപ്രിയയായ ഭാമ സമരംചെയ്തീലെ' എന്ന പദ്യഖണ്ഡം അറിഞ്ഞുകൂടാത്തവർ ഇന്നു നിരക്ഷരകുക്ഷികളുടെ ഇടയിൽപോലും കാണുമോ എന്നു സംശയമാണു്. പ്രസ്തുത നാടകം മി. സി. അന്തപ്പായി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ വലിയ ദോഷങ്ങളാൽ വികൃതമോ ഗുണങ്ങളാൽ ശ്ലാഘ്യമോ ആണെന്നു പറയാവുന്നതല്ല. കവിത വളരെ ലളിതവും ഹൃദ്യവുമാണു്. പൂൎവ്വകവിപ്രയോഗങ്ങളെ കണ്ണടച്ചു് അനുകരിക്കുക, കഥയുടെ എല്ലാ ഭാഗങ്ങൾക്കും തമ്മിൽ നല്ല ഇണക്കമില്ലായ്ക മുത

ലായി ഇതിൽ കാണുന്ന ദോഷങ്ങൾ മലയാളത്തിലുള്ള നാടകങ്ങൾക്കൊക്കെ കാണാവുന്നവതന്നെയാണ്.

മാതൃകയ്ക്കായി ഒന്നുരണ്ടു പദ്യങ്ങൾ ചുവടെ ചേൎക്കുന്നു.

മികച്ചും മുത്തുമാമരന്തരാവരവിടെ-
  ന്നിക്കുകേൾക്കന്നതിപ്പ്രാ-
ളിതാക്ഷ കാന്തകാന്താതിടിയുടെ നിനദം
  കേൾപ്പതിന്നില്ല ബോധം
ലക്ഷണമായിന്നു കല്പിച്ചുസ്വന്തമാര-
  ന്നാമകാമനിപ്പുവാസ്സ-
ന്നിക്ഷേപോപക്ഷത്തിനിഷ്ണം പകരുന്നിരുളി-
  ക്കന്നുതോ ചേലാർചേലാർ.

എട്ടുന്നുരുസ്സമത്തെ ഞാൻ സഭതിയോടൊത്തിട്ടുടൻ
കട്ടായം കിരീടികിന്നടപടിക്കുംസ്വിച്ചിടും ജ്ഞാനം
ഇട്ടുത്തുടർന്നതിലേറ്റുംപുറമെക്കടന്ന് പോരായിൽ
കെട്ടുന്നുവനെന്നറിഞ്ഞിട്ടും കറിനമായ കോപാഗ്നിയെ.

സി. അന്തപ്പായി ബി. ഏ.

1038-ൽ കൊച്ചീശ്ശീമയിൽ ചിറയത്തുവീട്ടിൽ ജനിച്ചു. മലയാളം പഠിച്ചശേഷം ഇംഗ്ലീഷ്സ്കൂളിൽ ചേൎന്നു. 1060-ൽ എറണാകുളം കാളേജിൽനിന്നും എഫ്. ഏ. പരീക്ഷയിൽ ജയിച്ചിട്ട് തത്ത്വജ്ഞാനം ഐച്ഛികം എടുത്ത് 1062-ൽ ബി. ഏ. പാസ്സായി. അനന്തരം കൊച്ചീ വിദ്യാഭ്യാസഡിപ്പാർട്ടുമെൻറിൽ ചേൎന്നു. അല്പകാലത്തിനുള്ളിൽ കൺസർവേറ്റർ ആഫീസ് ശിരസ്തദാരായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അവിടെനിന്ന് സ്റ്റാമ്പുസൂപ്രണ്ടായി മാറി. പിന്നീട് ഏറെക്കാലം അച്ചുക്കൂടം സൂപ്രണ്ടുദ്യോഗവും വഹിച്ചു. 19[illegible]3-ൽ ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നും പിരിഞ്ഞു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ 'നാലുപേരിൽ ഒരുത്തൻ' എന്ന പ്രഹസനം, സന്മാർഗ്ഗപ്രകാശിക, ധൎമ്മോപദേശിക, രാമ ഉത്തരഭാഗം ഇവയും, അനേകം ഉപന്യാസങ്ങളുമാണ്.

അദ്ദേഹം മരിച്ചിട്ടധികകാലമായിട്ടില്ല. ഗദ്യരീതി ലളിതവും ഫലിതമയവുമാണ്.

കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാൻ.

സാഹിത്യസാമ്രാജ്യത്തിലെ സവ്യസാചികളിൽ ഒരുവനായിരുന്ന കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാൻ 1040 കന്നി നാലാംതീയതി ജനിച്ചു. മാതാവായ കുഞ്ഞിപ്പിള്ളതമ്പുരാൻ വിദുഷിയായിരുന്നെങ്കിൽ പിതാവു് വെണ്മണിപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉൽഘാടകനായിരുന്ന അച്ഛൻ നമ്പൂരിപ്പാടായിരുന്നു. രാമവൎമ്മ എന്നായിരുന്നു പേർ. എന്നാൽ 'കുഞ്ഞുകുട്ടൻ' എന്ന ഓമനപ്പേരിലാണു് അദ്ദേഹം ലോകത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്നതു്. ദീർഘകാലം ഉണ്ണിമുഖം കാണാതെ ദേവിയെ ഭജിച്ചതിന്റെ ഫലമായി 29-ാംവയസ്സിൽ ലഭിച്ച കുമാരനായിരുന്നതിനാൽ മാതാവു കുഞ്ഞുകുട്ടനെ വളരെ ലാളിച്ചു വളൎത്തിയിരിക്കണം.

അഞ്ചാംവയസ്സിൽ വളപ്പിൽ ഉണ്ണിആശാന്റെ അടുക്കൽ വിദ്യാരംഭം തുടങ്ങി. അനന്തരം കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഗോദവൎമ്മൻ എന്ന മൂന്നാംരാജാവു് 1049-ൽ തീപ്പെടുംവരെ അവിടുത്തെ അടുക്കൽ മാഘപൎയ്യന്തമുള്ള കാവ്യങ്ങളെല്ലാം വായിച്ചു. പിന്നീടു മാതുലനായ വിദ്വാൻ കുഞ്ഞുരാമൻതമ്പുരാനാണു് അവിടുത്തെ പഠിപ്പിക്കുന്ന ഭാരം കൈയേററതു്. പ്രസിദ്ധവൈയാകരണനായിരുന്ന ഈ മാതുലൻ ശേഖരപൎയ്യന്തമുള്ള വ്യാകരണഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം തന്റെ ഭാഗിനേയനെ ശ്രദ്ധിച്ചു പഠിപ്പിച്ചു. ഇതുകൊണ്ടും അവിടുത്തെ ജ്ഞാനതൃഷ്ണ ശമിക്കായ്കയാൽ കുഞ്ഞൻതമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ തൎക്കം മുക്താവലിവരെയും, ശാൎങ്ഗപാണിചാക്യാരുടെ അടുക്കൽ വേദാന്തവും, വലിയകൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാന്റെ അടുക്കൽ ജ്യൌതിഷവും, മാതാമഹിയായ കൊച്ചുതമ്പുരാട്ടിയുടെ അടുക്കൽ ഗണിതവും അഭ്യസിച്ചു് അഭിജ്ഞോത്തമനായിത്തീൎന്നു.

ഉപനയനാനന്തരം കൊടുങ്ങല്ലൂർ ദേവിയെ അതിനിഷ്ഠയോടുകൂടി മൂന്നുകൊല്ലം ഭജിച്ചശേഷം കവിയുടെ നിലയിൽ ലോകരംഗത്തിൽ ഇറങ്ങിയ കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാൻ പടിപടിയായി ഉയൎന്നു് ഭാഷാകവികൾക്കൊക്കെയും ഒരു തമ്പുരാനായിത്തീൎന്നു.

വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാടായിരുന്നു അവിടത്തെ കാവ്യഗുരു. അവർ രണ്ടുപേരും ഒരേ പിതാവിന്റെ പുത്രന്മാരായിരുന്നതിനാൽ കവിതാവാസന പിതൃസ്വത്തെന്നപോലെ രണ്ടുപേർക്കും ലഭിച്ചു. നമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേയ്ക്കു സംസ്കൃതപരിജ്ഞാനം കഷ്ടിയായിരുന്നു. അലസത കൂടപ്പിറപ്പുമായിരുന്നു. തമ്പുരാൻ ഈ വിഷയത്തിൽ ജ്യേഷ്ഠനു നേരെ വിപരീതമായിരുന്നു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. മഹാഭാരതപാരാവാരം തരണംചെയ്ത മഹാനുഭാവനും ആ അലസതയും തമ്മിൽ എങ്ങനെ ബന്ധമുണ്ടാകും? ജ്യേഷ്ഠന്റെ ഈ ആലസ്യത്തെ കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാൻതന്നെ,

ഉന്തേണമെന്നാകിൽതാൻ മുറുക്കിയാൽ കുത്തുപ്പും മുറുക്കാനമെന്തു്
ചൂതാടുക മണിപ്പലകടിപ്പുള്ളവരെ കൂടിപ്പരത്തുന്നോ
ശ്രവണസുഖം മാമയതിൻപടിയിൽ പൂർണ്ണതമേന്തും പര-
ബ്രഹ്മമുണ്ടാകുന്ന വെണ്മണിമഹൻ നമ്പൂരിയെക്കാണുന്നതാൻ.

എന്നിങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

കൊടുങ്ങല്ലൂർ കോവിലകം അക്കാലത്തു വിദ്വജ്ജനങ്ങളുടെ ഒരു ആസ്ഥാനമായിട്ടാണു് ശോഭിച്ചിരുന്നതു്. 1040-ൽ മരണം പ്രാപിച്ച പൂന്തോട്ടം നമ്പൂരിയും വെണ്മണി അച്ഛൻനമ്പൂരിപ്പാടും 1026-ൽ തീപ്പെട്ട എളയതമ്പുരാന്റെ ഉത്തമമിത്രങ്ങളും സഹചാരികളുമായിരുന്നു. കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ കാലമായപ്പോൾ സദസ്സിന്റെ വലിപ്പം ഒന്നു വർദ്ധിച്ചു. ഒറവങ്കര, കോടശ്ശേരി കുഞ്ഞൻതമ്പാൻ, വെണ്മണിമഹൻ, ഒടുവിൽ, കാത്തുള്ളിൽ ഇവരൊക്കെ കൂടക്കൂടെ അവിടെവന്നു് സാഹിത്യവിനോദത്തിൽ ഏർപ്പെടുക സാധാരണമായിത്തീർന്നു. അങ്ങനെ അനേകം സമസ്യാപൂരണങ്ങളും ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളുമുണ്ടാവാനിടയായി.

തമ്പുരാന്റെ പ്രസിദ്ധീകൃതമായ ആദ്യത്തെ കൃതി കവിഭാരതമായിരുന്നു. അങ്ങനെ ഒരു ഗ്രന്ഥം താൻ എഴുതാൻ പോകുന്നു എന്നു് അവിടുന്നു നേരത്തെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നതിനാൽ മൂലൂർ എസ്. പത്മനാഭപ്പണിക്കർ ദാക്ഷിണാത്യരായ ചില ഈഴവകവികളെക്കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തണമെന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കയും, അവിടുന്നു് ആദ്യം സമ്മതിച്ചുവെങ്കിലും പുസ്തകം എഴുതിയ കാലത്തു് അവരെ വിസ്മരിക്കയും ചെയ്കയാൽ ഒരു വലിയ വാക്സമരം ആവിർഭവിച്ചുവെന്നു മാത്രമല്ല, പത്മനാഭപ്പണിക്കർ കവിരാമായ

ണം എന്നൊരു കൃതി രചിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സമരത്തിന്റെ പൂർണ്ണവിവരം പത്മനാഭപ്പണിക്കരുടെ ചരിത്രത്തിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നതിനാൽ ഇവിടെ ഒന്നും പറയുന്നില്ല. എന്നാൽ അന്നത്തെ നല്ല കവി എന്ന പേർ സമ്പാദിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്ന കെ. സി. കേശവപിള്ളയുടെ പേർപോലും അതിൽ വിട്ടുകളഞ്ഞിരുന്ന സ്ഥിതിക്കു ജാതിക്കുറുമ്പായി അതിനെ പത്മനാഭപ്പണിക്കർ വ്യാഖ്യാനിച്ചതു ഭംഗിയായില്ല. കോട്ടയത്തുവച്ചു നടന്ന ഒന്നാമത്തെ കവിസമാജത്തിലാണ് തമ്പുരാൻ രംഗപ്രവേശം ചെയ്തതു്. അന്നു നടത്തപ്പെട്ട കവിതാപരീക്ഷയിൽ അവിടുന്നും ചേർന്നുവെങ്കിലും ഒന്നാംസമ്മാനത്തിനർഹമായിത്തീർന്നതു് കെ. സി. കേശവപിള്ളയുടെ കവിത ആയിരുന്നു. നാടകരചനയിൽ അവിടുന്നു സമ്മാനാർഹനായിത്തീർന്നു. ദ്രുതകവനത്തിൽ അവിടുത്തെ ജയിക്കുന്നതിനു് അന്നല്ല ഇന്നും ആരെങ്കിലും ഉണ്ടോ എന്നു സംശയമാണു്. ദക്ഷയാഗശതകം ഒരു മണിക്കൂർകൊണ്ടു രചിക്കപ്പെട്ടതാണല്ലോ. കവിസമാജാവസരത്തിൽ സമ്മാനാർഹമായിത്തീർന്ന ഗംഗാവതരണം കാവ്യഗുണം തികഞ്ഞ ഒരു കൃതിയാണെന്നു പറയാനില്ലെങ്കിലും നാലുമണിക്കൂർകൊണ്ടു നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടതാണെന്നും അതിൽ നാലങ്കങ്ങളും 101 ശ്ലോകങ്ങളും ഉണ്ടെന്നുമുള്ള സംഗതി നാം ഓർക്കേണ്ടതാണു്. ഇതുപോലുള്ള ദ്രുതകവനങ്ങൾ വേറെയും ഇതിനുമുമ്പുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. നളചരിതം മഹാനാടകവും രാജസൂയം നാടകവും അക്കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ടവയാണു്. 66 തുലാം 21-ാംതീയതി നടുവത്തച്ഛനയച്ച കത്തിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചിരുന്നു.

"ആവൂ കഷ്ടിച്ചുപാഠിച്ചിള കവിതപരീ-
ക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നനേര-
ത്താവേശത്തിങ്കൽനിന്നും ചെറുതുവലിയതാ-
യുള്ള വേഗം പിടിച്ച്
ധീവിശ്രാന്തത്തിനായ്ഞാൻ മണിയിടശരിയായ്
പന്തിരണ്ടാലെമൂന്നു-
റാവും പദ്യങ്ങൾ പത്തങ്കവുമിളവിധമായ്
നാടകം പാട്ടപെട്ടു."

ആ ദ്രുതകവനങ്ങൾക്കു് ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ ഒരു സ്ഥാനവും ഇല്ലെങ്കിൽ അങ്ങനെ ഒരു സ്ഥാനം സമ്പാദിച്ചുകൊടുക്കണമെന്നു് അവിടുത്തേയ്ക്കു ഉദ്ദേശവും ഇല്ലായിരുന്നു. അവ ധീവിശ്രാന്ത്യർത്ഥം, പരീക്ഷണാർത്ഥം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട കൃതികൾ മാത്രമായി

രുന്നു. എന്നാൽ അവയിലും തപ്പിത്തിരഞ്ഞു നോക്കിയാൽ ചില നല്ല നല്ല പദ്യങ്ങൾ കാണാൻ കഴിഞ്ഞേയ്ക്കും.

കവിസമാജം ഭാഷാപോഷിണിസഭയായി രൂപാന്തരപ്പെടുകയും മനോരമപ്പത്രം സമാരംഭിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തതിനോടുകൂടി തെക്കും വടക്കുമുള്ള കവികൾ തമ്മിൽ ഒരു സൌഹാർദ്ദബന്ധം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. കത്തുകളെല്ലാം—മേൽവിലാസംപോലും ശ്ലോകരൂപത്തിലായി.

ഉദാ:—തഞ്ചിപ്പോരുന്ന ശൈശ്ശിക്കമാസാ കന്യകൊള്ളുവാൻ
കണ്ണിലെല്ലാവരും കണ്ണില്ലാകണ്ണുമില്ലാ.

1065 മിഥുനം 18-ാംനു- അവിടുന്നു കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിക്കു് അയച്ച കത്തിൽ,

കത്തും പുസ്തകവും കവിപ്രവരനേ കിട്ടിക്കിടക്കുന്നതു-
ണ്ടെത്തുംപോലിനി കൊടുത്തിട്ടയച്ചീടുന്നതുണ്ടെന്നിയേ
ചിത്രംപോലിഹ മറ്റുതാനെഴുതിയാലാവശ്യമെന്താണഹോ
വൃത്തംപോലു മയാനിതിൽക്കുറവുകണ്ടിങ്ങോട്ടയച്ചീടണം.

ഉണ്ടാക്കുന്നതിലുമാതിരിക്കണ ഉണ്ടാക്കു നേരായല്ലതാനും
കണ്ടാൽ പറഞ്ഞീടണമിങ്ങു കാട്ടിയിങ്ങാക്കിലേ മേൽ പിഴതീർന്നുകിട്ടു.

സശ്ലോകം ഉണ്ടാക്കുമതിലും പിഴമറിച്ചാലും കലികില്ലതെ-
ന്നല്ലോ കണ്ടുവരുന്നതെന്നുകരുതിക്കൊണ്ടിന്നു മിണ്ടാഞ്ഞിലോ
ചൊല്ലാം ഞാനൊരു നേരുപറയറിവുണ്ടാവില്ല ചോദ്യമൂല-
ക്കില്ലാം കാവ്യമുണ്ടെന്ന ശിക്ഷയതുകൊണ്ടൊന്നുമല്ലായ്ക

എന്നെഴുതിയിരിക്കുന്നു. അവിടുത്തെ സ്വഭാവശുദ്ധി ഇതിൽനിന്നും വ്യക്തമായിക്കാണാം. തെറ്റു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചാൽ അവിടുന്നു കോപിക്ക പതിവില്ലായിരുന്നു. നേരെമറിച്ചു സന്തോഷിക്കയേ ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. 1067 മീനം 24-ാംനു- അവിടുന്നു കെ. സി. കേശവപിള്ളയ്ക്കയച്ച കത്തിലെ,

പ്രത്യപ്രേക്ഷിമവഡിലേഖനമനല്പപ്രകർഷാന്വയാ
പ്രത്യഗ്രപ്രണയപ്രസാധനചണഃ പ്രാദേശികശ്ലോക്യസൗ സഖേ!

എന്നു തുടങ്ങുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ "പ്രത്യാപ്രേക്ഷി" എന്നു പ്രയോഗിച്ചിരുന്നിടത്തു 'പ്രതിപ്രേക്ഷി' എന്നു പോരയോ എന്നു കെ. സി. കത്തുവഴി ചോദിച്ചതിനു് അവിടുന്നു പറഞ്ഞ മറുപടി നോക്കുക.

ഭൃത്യപ്രേഷിതപുസ്തകഃ നാസ്ത്യ ശ്രുവിമയാംകരഃ
ചേരപ്യർത്ഥാന്തരന്യാസാൽ സമാധിഃപാഠമേതഃ
അയമസമാജ്ഞഃപലയാ കിം ഹി സ്വരദുയാശ്യനഃ
ദൃസ്ഥക്രീത്യാ യൽക്ലിഷ്ടം തദപി ത്യാജ്യമുത്തമൈഃ.

ഇതാണ് യഥാർത്ഥ പണ്ഡിതന്റെ ലക്ഷണം. ഒരു മഹാകവി കേസരി മരിക്കൽ പത്മനാഭശാസ്ത്രി എന്നൊരാളെക്കൊണ്ടു ചില പ്രസംഗങ്ങൾ പകർത്തിച്ചു. അതിൽ ഉദ്ധരിച്ചിരുന്ന സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളിൽ പലതും കാടായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം കഴിയുന്നതു തിരുത്തി; ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ശുദ്ധപാഠം തോന്നാതിരുന്നതുകൊണ്ടു കവിയെക്കണ്ടു സംശയങ്ങൾ ചോദിച്ചു. കവിയാകട്ടെ അന്നുതൊട്ടു ശാസ്ത്രികളോടു മിണ്ടീട്ടില്ല. എന്തൊരു വ്യത്യാസം! തങ്ങൾക്കു തെറ്റുപറ്റുകയേ ഇല്ലെന്നു വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നവരെപ്പോലെ പമ്പരവിഡ്ഢികൾ ലോകത്തിലുണ്ടോ?

കുഞ്ഞുക്കുട്ടൻ തമ്പുരാനാകട്ടെ,

ഞാനോ മന്ദനിമാർ മന്ദനഹോ ശാസ്ത്രത്തിലൊന്നാകെയി-
ല്ലാനോ പരിശീലനങ്ങളില്ല കവിതാവല്ലഭനാകുന്നു ഞാൻ
ഞാനോരോന്നിവരായതുകൊണ്ടു തെളിയുമെങ്കിലതേ നിശ്ചയം
ഞാനോ ജീവനൊരസ്ഥിരതചാതിനാൽ നിസ്സാരമാണോർക്കണം.

എന്നു സദാ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ശ്ലോകത്തിൽ കത്തുകളയയ്ക്കുന്ന രീതിക്കു വലിയ പ്രചാരം വരുത്തിയതു കുഞ്ഞുക്കുട്ടൻതമ്പുരാനായിരുന്നു. ചില കത്തുകൾ മാത്രമേ വായിക്കാൻ വളരെ രസമുള്ളവയായിരിക്കൂ; എന്നാൽ അവയിൽ കാണുന്ന വന്ദനശ്ലോകങ്ങൾ എല്ലാം അതീവ ഹൃദ്യമായിരിക്കുന്നു എന്നു പറയാം. അവയിൽ ചിലതുദ്ധരിക്കാം.

ശ്രീകണ്ഠനലർശരപ്പൂല തീർത്ത പിണ്ഡം
വയ്ക്കുന്നനാളുടൽ വിട്ടുയിർവരുത്തുവാനായ്
ചികഞ്ഞ പട്ടുതമഹർഷിമഹപിച്ചു പുണ്യാ-
ഹത്തിന്നെഴും പൊരുളിനിക്കരുളട്ടെ സൌഖ്യം. (26-7-67)

തെരസൌഖ്യമതിന്റെ നാലുപാടും
പുതുപോർക്കളമായ് മലപ്രവാഹം
പെരുതായൊഴുകിച്ചു പോരുമൊന്നിൻ-
പൊരുളാം പട്ടുതപുണ്യമേ തൊഴുന്നേൻ.

കാർവർണ്ണന്നിത്തികം മുട്ടീത്തിരയിണ കരിമീൻതൊണ്ടികണ്ണടിയെന്നി-
ച്ചുതന്നെന്നങ്ങം ചോന്നീടിന മുഴതിപൂമാല പൊൻകന്മാലം
താരുണ്യശ്രീതിളങ്ങുന്നിളകദളിയിണത്താറിനൊക്കപ്പിണങ്ങും
കാരുണ്യകല്പവല്ലിക്കൊടിനടമലരായദേവതാം തൊഴുന്നേൻ.

പാലാഴിക്കുള്ളുവെള്ളത്തിരനിരനിരവേ മേപ്പുമേൽ കെട്ടിനിപ്പു-
മ്പോലാകം നാഗനാഥപ്പുളുരുയണേ പള്ളികൊള്ളുന്നദേവൻ
നീലാളംചൂഴെമിന്നൽപ്പിണരൊടുപടയുണ്ണുവോടം ചാർത്തിടുന്നോൻ
മേലാൽ സന്താപമേലായ്‌വതിനിഹമഹിത ശ്രീകടാക്ഷംവിടട്ടെ.

കരിമുകിൽവില്ലൊളിചേലും കരുണ മുഖവും കടാക്ഷവും ചിരിയും
കരുണയുമുടയ ശിവാനന്ദകരണാദിവാസങ്ങൾ കനിവിൽ വിലസട്ടെ.

കൊട്ടാരത്തിൽ രക്ഷന്നിഛതന്നെ കൃത്തുകാവഴിക്ക് അന്തെ റിൽ പരം പദ്യങ്ങൾ അയച്ചിരുന്നു.

കെ. സി. കേശവപിള്ളയുമായുള്ള കത്തിടപാടു കവിസമാജം കഴിഞ്ഞ ഉടനെ തുടങ്ങി. 1066 ഇടവം 25-ാംതീയതിയിലെ ഒരു കത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

സംഗീതപാടവമിനിക്ക നിനച്ചിടുമ്പോൾ
ഭംഗിക്കുചൊല്ലിടുകയല്ലൊരുലേശമില്ല
മങ്ങി മനസ്സുളവായൊലിഹതാങ്കൾ തീർത്ത
സംഗീതമഞ്ജരി മുഴുക്കിഷനൊക്കിടുമ്പോൾ.

1067 മകരം 10-ാംതീയതി കെ. സി-ക്കയച്ച കത്തിലെ മംഗളപദ്യം അതിരമണീയമായിരിക്കുന്നു.

അമ്മിഞ്ഞപ്പാൽകുടിപ്പാൻ കരയുമളവിൽ ഒല്ലനാനിച്ചഹോ പെ-
റമ്മസ്ഥാനം വഹിച്ചീടിന പരമപുമാൻ നന്ദനു തപ്പുന്നനേരം
ചെമ്മേ തൻകയ്യിൽ വാങ്ങി ജനകനൊടനിടത്തെക്ക ചരണാരഭ്ഭാട്ടുതന്-
നമ്മേ കാൽ തൃപ്തിയായീടിന ചെറിയൊരു കട്ടപ്പനെൻ കുപ്പിടുന്നേൻ.

അതേ പദ്യത്തിൽ തന്നെ തന്റെ മകനെ പേപ്പട്ടികടിച്ചതിനെപ്പററി രണ്ടു പദ്യങ്ങളും ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

കഷ്ടം നമ്മുടെ മകനൊരു-പട്ടികടിച്ചതിലബദ്ധമകപ്പെട്ടു
ഒട്ടിവസം വിഷമ-പ്പെട്ടുകിടന്നെന്നാതോർത്തുകൊണ്ടീ ഞാൻ.

പാരംപാരിൽപരക്കും പലജനവുമുണർന്നീട്ട മദോന്മാദമാംസം-
സാരം സാരം നിനച്ചാൽ പടഹമുകണ്ടക്കൂതൻ പൊക്കുയരെ
പോരും പോരും ചിലപ്പോളിളകിമപിപൊഴിക്കുന്ന ഒസ്സ്യങ്ങളുംപോലെ
കീർത്തി കേരളവാഴിക്കൊച്ചുകിടക്കും തിമിരംപോലെയും കണ്ടുപോകും.

68 മകരം 12-ാംതീയതി അയച്ച ഒരു കത്തിൽ വെണ്മണി മകന്റെ ചരമത്തെ ഇങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

രണ്ടോ നാലോവയസ്സാകിയ ശിശുജനവും വെണ്മണിശ്ലോകമൊന്നോ
രണ്ടോ നാവിൽഗ്രഹിക്കും കലിതരസഭരം കേൾക്കവോരാദരിക്കും
വീണ്ടും നാകംകേളിവസ്സും ഗുണമുകുളിതയും വെണ്മണിക്കുഞ്ഞുസൂരൻതാ-
നങ്ങേക്കും ധൈര്യമുല്യം കവിഗുരുഗണമാക്കീട്ടുവാൻ പോയിതല്ലോ.

ഈ പദ്യത്തിൽ ചരമദിനത്തിന്റെ കലിസംഖ്യയും ഭംഗിയായി ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

കെ. സി.-ക്കയച്ച കത്തുകളിൽ പലതും സംസ്കൃതത്തിലായിരുന്നു. നൂറിൽപരം പദ്യങ്ങൾ ആ ഇനത്തിൽ ഉണ്ടു്. ഇതുപോലെ മററു സാഹിത്യകാരന്മാൎക്കു് അയച്ചുകൊടുത്തിട്ടുള്ള കത്തുകളും ശേഖരിച്ചാൽ രണ്ടുമൂന്നു വലിയ പുസ്തകങ്ങൾ അവകൊണ്ടുതന്നെ ഉണ്ടാകും.

കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാൻ കവികളോടു സംസാരിച്ചുവന്നതുപോലും കവിതയിലായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ അവിടുന്നും കെ. സി.-യും കൂടി വഞ്ചിയിൽ സഞ്ചരിച്ചു. വഞ്ചിയിൽ കേറീട്ടു ഇറങ്ങുന്നതുവരെ അവിടുന്നു ശ്ലോകരൂപമായിട്ടും, കെ. സി. ഗദ്യരൂപമായിട്ടും അന്യോന്യ സംഭാഷണം നടത്തിയത്രേ. ദ്രുതകവനമെന്നതു് ഒരുമാതിരി സുകരപ്രസവമാണെങ്കിലും തമ്പുരാനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അതു പ്രയോജനകരമായിട്ടാണു തീൎന്നതു്. ആ ശക്തിയില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ മഹാഭാരതം തൎജ്ജമ എന്നൊന്നു ഭാഷയിലുണ്ടാകുമായിരുന്നോ? സൎവ്വവിജ്ഞാനഭാണ്ഡാഗാരമായിരിക്കുന്ന മഹാഭാരതം വായിച്ചു ജ്ഞാനവും വിജ്ഞാനവും സമ്പാദിക്കാൻ മലയാളികൾക്കു് അതുകൊണ്ടാണു സാധിച്ചതു്. മഹാഭാരതം കിളിപ്പാട്ടായി തൎജ്ജമചെയ്യിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി വിദ്യാവിനോദിനി പത്രാധിപരായിരുന്ന സി. പി. അച്യുതമേനോൻ 1067-ൽ ശ്രമം തുടങ്ങുകയും ഒരിക്കലേയ്ക്കു പതിനൊന്നു പേരെ നിയോഗിക്കയും ചെയ്തു. ആ കമ്മിററിയിൽ കുഞ്ഞുകുട്ടൻ തമ്പുരാനും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു.

കൊച്ചുണ്ണിക്ഷോണിപാലൻ കൊടിയൊരുകവി കാ-
ത്തുള്ളിയെന്നല്ലഹോ ഞാ-
നപ്പൻ നമ്പൂരിയാമങ്ങയിതവരനായൻ
കൊച്ചുകുഞ്ഞുണ്ണിരാജൻ

സ്വപ്നൻമല്ലേരികക്ഷ്മാപതിസ്സുമതികു-
ഞ്ഞുരാമോ സി. പി. സാക്ഷാൽ
മെച്ചംചേരുന്നൊരാവെണ്മണികവിമണികൂ-
ടേഴരാം പേരുപേരാർ?

ആ കവികളുടെ പേരുകളെല്ലാം അവിടുന്ന് ഇങ്ങനെ നട്ടുവത്തച്ഛനയച്ച കത്തിൽ കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒരുകൊല്ലംകൊണ്ടു തീർക്കാമെന്നായിരുന്നു സങ്കല്പം. പലരും ധനസഹായവുംചെയ്തു. എന്നാൽ അതിൽനിന്നു യാതൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. ഒടുവിൽ പതിനൊന്നുപേർകൂടി ഒരുകൊല്ലംകൊണ്ടു തീർക്കാൻ നിശ്ചയിച്ച പണി, തമ്പുരാൻതന്നെ മൂന്നുകൊല്ലംകൊണ്ടു തീർത്തു. എന്തൊരത്ഭുതമാണെന്നു നോക്കുക. ഭാരതം തീൎന്ന ദിവസത്തിന്റെ കലിസംഖ്യ ശങ്കുണ്ണിക്കയച്ച കത്തിൽ ഇങ്ങനെ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

"സൌഖ്യം നല്പ്രദീപാരൽക്കല്യാണം കാൺക ഭാരതം."

അവിടുത്തേയ്ക്കു രണ്ടു പത്നിമാരുണ്ടായിരുന്നു. അതിനെയാണ് 1077 ചിങ്ങം 13-ാംതീയതി കെ. സി-യ്ക്കയച്ച—

ആസ്ഥാമത്തൽ സ്വീയ ഗാർഹസ്ഥ്യവാർത്താ-
പ്രാസ്താവിക്യാ യാമി താവൽപ്രതാല്യാ
ഭാര്യാദ്വന്ദ്വം മേ സമാനാംപേർന്നു
സ്പഷ്ടം ജീവാതൃല്യമാ യോ ഗൃഹേസ്മി.

എന്ന പദ്യത്തിൽ കാണിച്ചിരിക്കുന്നതു്. അടുത്ത പദ്യത്തിൽ തന്റെ കുടുംബസ്ഥിതിയെ ഇങ്ങനെ വൎണ്ണിച്ചുകാണുന്നു.

പഞ്ചാസ്യതസ്യതാസ്യതൈരേ ദയിതാ ത്വാദ്ദിമാമേധ്യമാ
പുത്രീപുത്രകളേകകാലമവതരെസ്സൈഷാ പുനർഗർഭിണീ
കിഞ്ചാന്യദ്ഗിരിവരിധീശേ ചരകമോദ്ഭൂതാ കളത്രദ്വയ-
ത്തിസ്സ്രസ്സ്ത്രസ്യതാസ്ഥധാപ്യയിസഖേ പുത്രീദ്വയം ജീവതി.

ഇതികഥമപിനാനാപത്യനാശാനുബന്ധ-
പ്രതിനവമഹദ്ദുഃഖാസംഗമാനാന്തോചേതാഃ
വിഷയസുഖമനിത്യം നിത്യമിത്യാത്തമായോ
വിഷയതി ബതാരാപ കഷ്ടമാത്മസ്ഥമനോയം.

ഈ ശ്ലോകങ്ങളിൽ പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന രണ്ടു ഭാൎയ്യമാരിൽ ആദ്യത്തേതു് കോയിപ്പിള്ളിൽ പാപ്പിഅമ്മയും, രണ്ടാമത്തേതു്

സാമൂതിരിവംശത്തിൽ കിഴക്കേ കോവിലകത്തു ശ്രീമതിത്തമ്പുരാട്ടിയും ആയിരുന്നു. 1061-ൽ ആണ് ആദ്യത്തെ വിവാഹം നടന്നതു്. 1077-ാമാണ്ടായപ്പോഴേക്കും ആ സ്ത്രീരത്നം അഞ്ചു പുത്രിമാരെയും രണ്ടു പുത്രന്മാരെയും പ്രസവിച്ചശേഷം വീണ്ടും ഗർഭിണിയായിരുന്നു എന്നു മുകളിൽ ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാം. അങ്ങനെ എട്ടു പ്രസവിച്ചിട്ടു് 1079-ൽ ആ സ്ത്രീ മരിച്ചുപോയി. എട്ടു സന്താനങ്ങളിൽ സരസ്വതിഅമ്മ, രാമൻമേനോൻ എന്നിങ്ങനെ രണ്ടുപേർ മാത്രമേ ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളു. സരസ്വതിഅമ്മ ഫിഫ്ത്ത്ഫാറംവരെ പഠിച്ചിട്ടു് കുറേക്കാലം ഉപാദ്ധ്യായിനിയായി ഇരുന്നു. തമ്പുരാൻ അന്തരിക്കും മുമ്പേ ആ യുവതിയെ അനുരൂപനായ ഭർത്താവിനു വിവാഹം ചെയ്തു കൊടുക്കയും ചില വസ്തുവകകൾ നല്കുകയുംചെയ്തു.

1069-ൽ കോഴിക്കോട്ടുവച്ചു ഭാഷാപോഷിണിസഭ നടന്നു. അവിടെപ്പോയിട്ടു് സുഹൃത്തുക്കളായ കിഴക്കേ കോവിലകത്തെ ചെറിയ തമ്പുരാക്കന്മാരോടുകൂടി അവിടുന്നു് കോട്ടയ്ക്കൽ വന്നു. ആ വരവായിരുന്നു രണ്ടാമത്തെ വേഴ്ചയ്ക്കു് ഇടവരുത്തിയതു്. ആ തമ്പുരാട്ടി നാലു പ്രസവിച്ചതിൽ രണ്ടു കുട്ടികൾ മാത്രമേ അവിടുത്തെ ചരമകാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളു. മൂത്തപുത്രി 1087-ൽ രക്താതിസാരത്താൽ മരിച്ചുപോയി. ആ സംഭവം ഉണ്ടായപ്പോൾ, "ഇനി എന്റെയും വളരെ താമസമുണ്ടാവുകയില്ല" എന്നു് അവിടുന്നു ചിലരോടു പറകയുണ്ടായി. അന്നു കോട്ടയ്ക്കൽ പോയതിനു ശേഷം അവിടുന്നു് അങ്ങോട്ടു പോയിട്ടേയില്ല.

പാപ്പിയമ്മയുടെ മരണശേഷം അവിടുന്നു് മൂന്നാമതു സ്വീകരിച്ച പത്നി ഭഗവദ്ഗീതാവ്യാഖ്യാനം മുതലായി അനവധി ഗ്രന്ഥതല്ലജങ്ങളുടെ കർത്താവായ കെ. എം. നെക്കൊണ്ടു് പ്രഖ്യാതമായ കിഴക്കേ സ്രാമ്പിയിൽ കുട്ടിപ്പാറുഅമ്മ എന്ന വിദുഷീരത്നമായിരുന്നു. ആ വിദുഷി ശൈശവംമുതല്ക്കേ പ്രസിദ്ധ പാരദേശികഭാഗവതരന്മാരിൽനിന്നു സംഗീതവിദ്യ അഭ്യസിച്ചു് ആ കലയിൽ അപാരവൈദഗ്ദ്ധ്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. 1085 ചിങ്ങത്തിൽ അവർ തമ്പുരാനോടുകൂടി തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നിരുന്നപ്പോൾ മൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു വിലയേറിയ ചില പാരിതോഷികങ്ങൾ തൃക്കൈകൊണ്ടുതന്നെ നല്കിയതിനു പുറമേ പ്രതിമാസം അൻപതു പണം അടുത്തൂണും അനുവദിച്ചു. ആ സംഭവ

ത്തിന്റെ ശേഷം കൊച്ചീ പെൺവഴിത്തമ്പുരാക്കന്മാരെ സംഗീതം പഠിപ്പിക്കുന്നതിനായി മുപ്പതു ഉറുപ്പിക ശമ്പളത്തിൽ അവർ നിയമിക്കപ്പെട്ടുവെങ്കിലും ആ ഉദ്യോഗത്തിൽ അധികകാലം ഇരുന്നില്ല. 1086 ധനു 19-ാംതീയതി തന്റെ മുപ്പത്തിമൂന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ അവർ ഇഹലോകത്തോടു യാത്രപറഞ്ഞു പിരിഞ്ഞു. പത്നിയുടെ മരണത്തെ തുടൎന്നു പുത്രിയുടേയും വിയോഗം സംഭവിച്ചതു നിമിത്തം തമ്പുരാനുണ്ടായ മനോഭംഗവും വിരക്തിയുമാണു 1088 കന്നി 1-ാംതീയതി വെണ്മണി കുഞ്ഞുണ്ണിനമ്പൂരിപ്പാട്ടിനു അയച്ച കത്തിൽ തെളിഞ്ഞുകാണുന്നതു.

"ദീനംപിടിച്ചു മകളാളു മരിച്ചതായ്കേ-
ട്ടുന്മേഷനായ്മതിയിലേറെ പരിഭ്രമത്തിൽ
ഞാനന്നുപോന്നതിനുശേഷമിതേവരെയ്ക്കും
മനംമുഷിഞ്ഞ മടിയാൽ നെടുനീളെ നീണ്ടു.

കത്തുവിടുന്നതിനൊരു മടു-
കത്തുവിടാനും മടിക്കമെന്തിനേ
മത്തുനിന്നു താങ്കളു-
മത്തുകരിക്കാത്തതു വാസ്തവമല്ലേ?

പെട്ടെന്നുപത്നിയെ ഹഹ പറയാവല്ല കൊണ്ടുപോയോ-
ട്ടേറ്റോ പരേതാ പൃഥകളൊഴിയാതിനമൊന്നിച്ചുകൂടി
ന്നിട്ടോ പെട്ടെന്നുതനിയെയിവനെയിപ്പോഴും ദൈവമേകാല-
ക്കൂട്ടോ എന്തോ ഹഹഹ സുഖമേ ബാന്ധവമേകാകുമോ?

കുട്ടിപ്പാറുഅമ്മയ്ക്കു ഒരു പുത്രി മാത്രമേ ജനിച്ചുള്ളു. 'ഭാരതി അമ്മ' എന്ന ആ പുത്രി ഇപ്പോഴും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു.

അവിടത്തെ പുത്രവാത്സല്യം സീമാതീതമായിരുന്നു. 1067 വൃശ്ചികത്തിൽ മകനെ ഒരു പട്ടി കടിച്ചതിനെപ്പറ്റി ആ മാസം 29-ാംതീയതി കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിക്കയച്ച കത്തിൽ വിലപിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

നമ്മുടെ മകനുടെ മെക്കയ്യിൽ പൃഷ്ഠാനിപ്പൂന്നാനേരമൊരു പട്ടി
നിൎദ്ദയം കടിപിടിയമ്മേ! പാറിച്ചു പാറപ്പാറിച്ചു
പതിനാലുദിനംകഴിഞ്ഞുവെന്നാലതിനിന്നും വ്രണമുണങ്ങിടാതെ
അതിസങ്കടമേകിടുന്നു പാൎത്താലതിലാണധികം സദാ വിഷാദം.

ധനു 26-ാംതീയതി വീണ്ടും എഴുതുന്നു.

ചൊല്ലാമെന്നഭപ്പുത്രനിൽക്കേടിപ്പെട്ടതിപ്പോയ പട്ടിക്കപ്പെ-
യില്ലാ മേൽമയമെന്തിനെന്നു പല വൈദ്യന്മാർ പറഞ്ഞീലയോ?
വല്ലാതുള്ളൊരു പുണ്ണുള്ളവൻ മറ്റീട്ട പാടെന്നുമാ-
ലില്ലാതായതിലല്ലയോ മിണ്ടാതകത്താടിക്കളിച്ചീലയോ?

നാലൊന്നാളുദരത്തിൽനിന്നു ദഹനംപോരാഞ്ഞുകേരളെന്നക-
ണ്ടാലത്യപ്രിയപുത്രനായതിനു താൻ വൈദ്യത്വം ചെയ്തീലയോ?
മാലാറാതെ ഭയംതെളിച്ചില്ലയോ പിന്നെയും
മാലാൽ മരിട്ടുമൊക്കെയനുകമ്പയിലെങ്ങല്ലയോ? വാണ ഞാൻ.

അല്ലയോ പറവതെന്തിനു ഹന്ത! തീർന്നില്ലയോ കദനമിന്നപ്പുകൾ
ഇല്ലയോഗമിയനാസ്സുഖത്തിനെന്നല്ലയോ പ്രകൃതവാക്യലാഭവും.

ഈമാതിരി തുടരെത്തുടരെയുണ്ടായ ദുഃഖശതങ്ങൾക്കിടയിലും അവിടത്തെ മനസ്സ് അചഞ്ചലമായിത്തന്നെ വർത്തിച്ചു. ജനനവും മരണവും ലോകത്തിൽ സാധാരണ സംഭവിക്കാറുള്ള കാൎയ്യങ്ങളാണെന്നും, ബുദ്ധിമാന്മാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അവ ലോകയാത്രയ്ക്കു പ്രതിബാധികളായിരിക്കുന്നില്ലെന്നും അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു.

കൎമ്മണ്യേവാധികാരസ്തേ മാ ഫലേഷു കദാചന.

എന്ന ഭഗവദുപദേശത്തിന്റെ സാരസ്യത്തെ അദ്ദേഹം സദാ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ശത്രുമിത്രോദാസീനഭേദമോ, ഉച്ചനീചത്വബുദ്ധിയോ കൂടാതെ സകലരോടും സൌശീല്യത്തോടുകൂടി അവിടുന്നു പെരുമാറിവന്നതിന്റെ രഹസ്യം ഇതാണ്.

പണ്ഡിതാസ്സമദൎശിനഃ

എന്നാണല്ലോ ആപ്തവാക്യം.

പ്രകൃത്യാ സ്നേഹപ്രകൃതിയായിരുന്ന തമ്പുരാന് സ്നേഹിതന്മാൎക്കു നേരിടുന്ന ദുഃഖവും തന്റെ ദുഃഖമായിട്ടാണു തോന്നിയിരുന്നതു്. 1063 മകരം 1-ാംതീയതി അവിടുന്നു കെ. സി-ക്കയച്ച കത്തിൽ വെണ്മണിമഹന്റെ നിൎയ്യാണത്തെപ്പററി എഴുതിയിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

പ്രാണപ്രിയതമവെണ്മണിമഹനാഞ്ഞുവോ? നി-
ൎയ്യാണപ്രസംഗമതു കേട്ടു മനസ്സുകെട്ടു
ത്രാണിപ്പെട്ടും പ്രണയികൾക്കെഴുതാനുമശ്ശേ
കാണിപ്പൊഴില്ലവശരെ പ്രകൃതം പ്രയാസം.

എന്നാലുമങ്ങിവ്വിധം പ്രണയപ്രകാശ-
ത്തിന്നാലയത്തെ വയോദ്ധസംശയമാത്രിളന്നോരും
തന്നാലിനിക്കൊരുപുറത്തു കരപ്പുകീവ-
ന്നൊന്നാലിതന്നെയതിനോതെ നിവൃത്തിയുണ്ടോ?

ശ്ലോകപ്പാട്ടവെടിത്തീർത്തു—ശോകപ്പാടാഴ്ത്തിടുന്ന വലതുംഞാൻ
ആകപ്പാടെ കവിതാ-പാകപ്പാടിന്നി വെടികയാണുചിതം.

പുത്രദുഃഖപാരാവാരതരംഗഭംഗിഭംഗുര തിമിംഗലസങ്കട സമ്പാതസംഭാവിത പോതമധ്യഭഗ്നാഞ്ചല പടപടലലോലിത ത്രുലലോയിത ഉപരതാദിധാരദ്ധ്വാഹാരപാരദശ ാ തര ദസ്യ ൠദസ്യ സഹറാശ്ചായി.

പ്രാണപ്രിയയിനിയുടെയും പുത്രിയുടെയും മരണം കഴിഞ്ഞിട്ട് അവിടുന്ന് അധികകാലം ജീവിച്ചിരുന്നില്ല. 1088 ധനു 28-ാംതീയതി രാത്രി അവിടുത്തേക്ക് ഏതോ ഒരു അസുഖം തോന്നി. അടുത്തദിവസം പ്രാതഃസ്നാനംകഴിച്ച് ഭഗവതിയെ തൊഴുതിട്ടു പോന്നു. നാലഞ്ചുദിവസത്തെ അതിസാരം അതേ നിലയിൽതന്നെ നിന്നതിനാൽ കുളിച്ചില്ല. മകരം 6-ാംതീയതിയോടുകൂടി ഭാവമൊന്നു മാറി. 7-ാംതീയതി വളരെക്കുറഞ്ഞു. 10-ാംതീയതി വൈകുന്നേരം, അവിടുന്ന്,

ലോകമാതാവിനിസ്സർവ്വലോകമാം സ്വന്തസന്തതി,
അവിടത്തേച്ചു പിഴചെയ്തിവിടെക്കിട്ടുമോ സുഖം?
സ്വന്തസന്താനങ്ങൾ തമ്മിൽ ചന്തംവിട്ടേറെയെതിർക്കിലും
ഹന്ത! ദുർന്നരർ ദുഃഖിപ്പൂ സ്വാന്തനാനന്ദമെന്നിയേ.

എന്നു രണ്ടുശ്ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലി. ഒന്നരണ്ടുമണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞു് അവിടുത്തെ ജീവിതനൗക തുറമുഖത്തെത്തി.

മുകളിൽ ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്ന ശ്ലോകത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചുകാണുന്ന അപരാധം വാസ്തവത്തിൽ നടന്നതാണ്. സുഖക്കേടു തുടങ്ങുന്നതിനു തലേദിവസം അവിടുന്നു തൊഴാൻ ചെന്നപ്പോൾ നിവേദ്യത്തിനുള്ള സമയമായിരുന്നത്രേ. അതു പൂർത്തിയാകുംമുമ്പേ അവിടുന്നു ശാന്തിക്കാരനെ വിളിച്ചു നിർബന്ധപൂർവം പടിഞ്ഞാറേനട തുറപ്പിച്ചായിരുന്നു തൊഴുതതു്. ഇതു വലിയ തെറ്റാ

യില്ലല്ലോയെന്നുള്ള വിചാരം മരണശയ്യയിലും അവിടുത്തെ പീഡിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു എന്നു് ആ ശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാം

കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാൻ സഞ്ചരിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഭൂഭാഗം കേരളത്തിലെങ്ങും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവിടുത്തെ സ്നേഹപ്രചുരിമയും വിനീതഭാവവും എല്ലാവരെയും സമാകർഷിച്ചു. തിരുവനന്തപുരത്തു ഭാഷാസദസ്സു വന്നു് രേവാരത്തുകോയിക്കൽ താമസിക്കുന്ന കാലത്തു് ഒരു ദിവസം സായാഹ്നസവാരിക്കു പുറപ്പെട്ടു. മാർഗ്ഗമദ്ധ്യേ വണ്ടിനിറുത്തി, അവിടുന്നു തിരുവട്ടാററമ്മവീട്ടിൽ ഇരുന്ന കെ. സി.-യെയും വിളിച്ചുകൊണ്ടു് കടപ്പുറത്തേക്കുപോയി. സൂര്യൻ അസ്തമിക്കുന്നതു കണ്ടിട്ടു് അസ്തമയത്തെപ്പററി ഒരു ശ്ലോകം ഉണ്ടാക്കുവാൻ കെ. സി. ആവശ്യപ്പെട്ടു. നിമിഷത്തിൽ അവിടുന്നു് ഒരു ശ്ലോകവും ചൊല്ലി. "അതു പോരിയില്ല" എന്നു കെ. സി. പറകയാൽ അവിടുന്നു് വീണ്ടും ഒരു ശ്ലോകം ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിച്ചു. 'ഇതു് ആദ്യത്തെ ശ്ലോകത്തെക്കാൾ ഭേദമെന്നേയുള്ളു' എന്നായി കെ. സി. 'എന്നാൽ പിടിച്ചോളു' എന്നു പറഞ്ഞിട്ടു് അവിടുന്നു തെല്ലുനേരം കവിസമാധിയിൽ ഇരുന്നു. അനന്തരം പുറപ്പെട്ട ശ്ലോകം ഒന്നാന്തരമെന്നു കെ. സി. സമ്മതിച്ചു. സന്ധ്യയ്ക്കുശേഷം എല്ലാവരുംകൂടി രേവാരത്തുകോയിക്കലേക്കു തിരിച്ചു. കുട്ടിപ്പാറുവമ്മ അവരെ യഥോചിതം സ്വീകരിച്ചിരുത്തിയപ്പോൾ അവിടുന്നു പറഞ്ഞു:—"കുട്ടിപ്പാറു ഇതു നമ്മുടെ കെ. സി. കേശവപിള്ളയാണു്. ഇയാൾ പറഞ്ഞിട്ടു് ഞാൻ സൂര്യാസ്തമനത്തെപ്പററി ഒന്നുരണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി. ഇയാൾക്കു് അതൊന്നും പിടിച്ചില്ലത്രേ." "അതിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനെന്തുള്ളു? "അവിടുത്തേക്കു പൊട്ടശ്ലോകമുണ്ടാക്കാനല്ലേ വശമുള്ളു" എന്നു് ആ മഹതി ചിരിച്ചുകൊണ്ടു് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. "ഓഹോ നീയും ഇയാളുടെ പക്ഷത്തിലായോ? എന്നാൽ നിങ്ങൾ രണ്ടാളുംകൂടി ഉണ്ടാക്കു. ഞാനൊന്നു കേൾക്കട്ടെ" എന്നു് അവിടുന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ എല്ലാവരും പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.

മറെറാരവസരത്തിൽ കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാൻ നടുവത്തു മഹൻനമ്പൂരി മുതൽപേരോടുകൂടി പറവൂർ ഇറങ്ങി. അന്നു് കെ. സി. സ്വഗൃഹത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വിവരമറിഞ്ഞു് അവിടുത്തെ സന്ദർശിക്കയും പൊഴിക്കരെ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറുവശമുള്ള കടൽത്തീരത്തിരുന്നു് ഒന്നുരണ്ടു മണിക്കൂർ സരസസല്ലാപം ചെയ്കയും ഉണ്ടായി. ആ സംഭവത്തെപ്പററിയാണു് നടുവത്തു മഹൻ എഴുതിയ കത്തിൽ,

ഇഷ്ടന്മാരൊത്തുമിച്ചു പരമവധിയിലാം കൗതുകത്തോടു നാഥൻ
പൂപ്പള്ളിവൈരത്തിങ്കലാശാൻ വന്നന്നുനേരം
മെല്ലെന്നെന്തിരിഞ്ഞിട്ടിഞ്ഞിവിലസ്സും വാരഭോവത്തിന്ന-
ന്നിഷ്ടംപോലെ തകർത്തുള്ളൊരുരതിൽ തോന്നുന്നുണ്ടോ സഖേ!

അന്നേരത്തിൽവച്ചുള്ളവിടെനിന്നോടണ്ണ കാണാതെപോയ്
പിന്നിൽച്ചെന്നുകഴിച്ചുതാകളെയതിൽ ചാടിച്ചുതോക്കുന്നുവോ?
പിന്നെത്തൊക്കുംപിടച്ചുകൊണ്ടവിടെനിന്നോടിട്ടു നാമായിതേ-
ന്നന്നാൾചൊല്ലിയൊരോരോടാണവനിനിനീട്ടുന്നതേ നാടകം

എന്നിപ്രകാരം സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു്.

അവിടുന്നു് ഒരിക്കൽ വൈക്കത്തുവച്ചു കേരളത്തിൻെറ കൈയെഴുത്തുപകർപ്പിൽ ചില ഭാഗങ്ങൾ ഉള്ളൂരിനെ വായിച്ചു കേൾപ്പിച്ചുവത്രെ. ഒരു ശ്ലോകത്തെപ്പററി 'ഈ ശ്ലോകം അത്ര ഭംഗിയായോ എന്നു ഞാൻ സംശയിക്കുന്നു' എന്നു് 'ഉന്നതൻ' മഹാകവി പറഞ്ഞപ്പോൾ, 'പരമേശ്വരയ്യനു് ഈ ഒരു ശ്ലോകത്തെപ്പററി മാത്രമല്ലേ ഇതുവരെ സംശയം വന്നിട്ടുള്ളു. എനിക്കു് എല്ലാ ശ്ലോകങ്ങളെപ്പററിയും മുമ്പുതന്നെ നല്ല നിശ്ചയം വന്നിട്ടുള്ളതാണു് ഒന്നെങ്കിലും ഭംഗിയായിട്ടില്ലെന്നു" എന്നു് അവിടുന്നു പ്രസ്താവിച്ചു. അഹഹാ! ഈ മഹാകവികൾ തമ്മിൽ എന്തൊരു വ്യത്യാസം?

പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ പറയുന്നു;—"മററൊരിക്കൽ അവിടുന്നു് കവിഭാരതത്തിൽ തനിക്കു കൊടുത്തിട്ടുള്ള 'കൃതവർമ്മാവെന്നോരാ യാദവസ്ഥാനം' ഒട്ടും മതിയായിട്ടുള്ളതല്ലെന്നും അവിടുത്തേക്കു ഭീമസേനൻെറയും വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേക്കു ഭീഷ്മരുടേയും സ്ഥാനത്തിനാണു യോഗ്യതയെന്നും ഞാൻ പറഞ്ഞു. 'നിങ്ങൾ കുട്ടികൾ! എങ്ങനെ വേണമെങ്കിൽ പറഞ്ഞുകൊള്ളുവിൻ: ഞാൻ കൃതവർമ്മാവിൻെറ സ്ഥാനംതന്നെ സ്വീകരിച്ചതു യൌവനത്തിലുള്ള അവിവേകംകൊണ്ടാണു്.' എന്നുപറഞ്ഞു കേരളകാളിദാസനെക്കഴിച്ചാൽ ഇത്ര മനോനൈർമ്മല്യമുള്ള പരഗുണകാംക്ഷിയെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ലെന്നു തീർത്തുപറവാൻ ധൈര്യം തോന്നുന്നുണ്ടു്. ആഹാ? വലിയകോയിത്തമ്പുരാനു് ഇത്രത്തോളം മനോനൈർമ്മല്യവും വിനയവും ഉണ്ടായിരുന്നോ എന്നു് അവിടത്തെ ചരിത്രം സൂക്ഷിച്ചു പഠിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കേ അറിയാവൂ.

അവിടത്തെ സഞ്ചാരകൌതുകത്തേയും ദൃഢസൌഹൃദത്തെയുംപററി കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു് ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

"മനോരമയുടെ ആവിർഭാവകാലം (1065-ാമാണ്ടു) മുതല്ക്കാണു് ഞങ്ങൾ പരസ്പരം കത്തുകൾമൂലം പരിചയപ്പെടാൻ തുടങ്ങിയതു്. അതിനും നാലഞ്ചുകൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പുമുതൽ ഞങ്ങൾ പരസ്പരം കേട്ടു പരിചയപ്പെട്ടിരുന്നു. ആകപ്പാടെ ഞങ്ങളുടെ പരസ്പരപരിചയത്തിനു് രണ്ടു വ്യാഴവട്ടത്തിലധികംകാലത്തെ പഴക്കം സിദ്ധിച്ചിരുന്നുവെന്നുള്ളതു് ഇനി വിശേഷിച്ചു പറയണമെന്നില്ലല്ലോ. ഇതിനിടയ്ക്കു് ഞങ്ങൾ കോട്ടയം, കൊടുങ്ങല്ലൂർ, വൈക്കം, തിരുവനന്തപുരം, തൃശ്ശിവപേരൂർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലായി ഒന്നും രണ്ടും നാലും അഞ്ചും പത്തും പതിനഞ്ചും ദിവസങ്ങൾ വരെ ഒരുമിച്ചു താമസിക്കയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. എല്ലാവരിലും സൌഹാർദ്ദമൊന്നുപോലെയെന്നതമ്പുരാനില്ലാത്ത പക്ഷഭേദം എന്നാണു് ശിഷ്യവരരുടെയും വിശ്വാസമെങ്കിലും ദീർഘകാലത്തെ പരിചയംകൊണ്ടു് എന്റെ പേരിൽ അവിടേയ്ക്കു് ഒരു പ്രത്യേക വാത്സല്യവും കരുണയുമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നാണു് എന്റെ ബോധം. പക്ഷേ അതു ചന്ദ്രൻ നില്ക്കുന്നതു നോക്കുന്നവർക്കെല്ലാം അവരവരുടെ നേരെയാണെന്നു തോന്നുന്നതുപോലെ ആയിരിക്കുമോ എന്തോ?"

രാമേശ്വരയാത്രയെപ്പറ്റി ഒറവങ്കര ഇങ്ങനെ സ്മരിച്ചിരിക്കുന്നു:—

"61-ൽ ആണെന്നു തോന്നുന്നു ഒരു രാമേശ്വരയാത്രയുണ്ടായതു്. അന്നും ഞങ്ങൾ ഒരുമിച്ചാണു്. അന്നും കവിതകൾ വളരെ ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. തമ്മിലുള്ള സല്ലാപങ്ങൾപോലും വൃത്തം അനുസരിച്ചാണു് അക്കാലങ്ങളിൽ പതിവു്." ഇതു പരമാർത്ഥമാണു്.

തമ്പുരാനു് ദുരഭിമാനം ലേശമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഭാഷാപോഷണാർത്ഥം പ്രയത്നിക്കുന്നവർ ആരായിരുന്നാലും, അവരെ ചെന്നു കാണുകയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നതിൽ അവിടുത്തേക്കു കൂസലില്ലായിരുന്നു. സാഹിത്യപഞ്ചാനനന്റെ ഒരു അനുഭൂതിയെ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

"അന്നു ഞാൻ വക്കീൽപ്പണിയിൽ പ്രവേശിച്ചു് അധികകാലമായിരുന്നില്ല. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമവും സ്വീകരിച്ചിരുന്നില്ല. ഒരു ദിവസം കച്ചേരിജോലിയിൽ ബുദ്ധിശക്തിയും അത്ര മതിയാകാതെവന്നിടത്തെല്ലാം കണ്ഠശക്തിയും പ്രയോഗിച്ചു മനസ്സും ശരീരവും ക്ലാന്തമായി വീട്ടിൽ വന്നു. ചാരുകസാലയുമായുള്ള സായുജ്യദശയിൽ 'നിർവിചാരപ്പെരുമാളായി' ഞാൻ കിടക്കയായിരുന്നു. അ

സ്ഥിതിയിൽ പിഞ്ഞാണാദികളായ ഒടിഞ്ഞിലകൾക്ക് എൻെറ മുമ്പിൽവെച്ചു അതിസാരം പിടിപെട്ടിരുന്നാലും അത്ര അതിസാരമായിട്ടോ ചുരുങ്ങിയപക്ഷം സാരമായിട്ടോ ഞാൻ വിചാരിക്കുമായിരുന്നോ എന്നതുപോലില്ല' എൻെറ സ്ഥിതിക്കനുരൂപമായിസന്ധ്യയും മയങ്ങിയിരുന്നു. ഇങ്ങനെയിരിക്കെ നാടകത്തിൽ പറയുംപോലെ ഒരാൾ 'പടീക്ഷേപേണ'പ്രവേശിച്ച് എൻെറ സമീപം വന്ന് 'തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു സത്രത്തിൽ എഴുന്നള്ളിയിരിക്കുന്നു. അവരുമൊപ്പമുണ്ട്. അങ്ങോട്ടുവന്നാൽ കൊള്ളാമെന്നു കല്പിച്ചു' എന്നു പറഞ്ഞു. 'ഏതു തിരുമനസ്സെന്നോ 'അതോ' എന്ന സർവനാമം ഈ വിദ്വാൻ ആരുടെ പേരിനാണ് പതിച്ചതെന്നോ ഒന്നും ചോദിക്കാതെ ഞാൻ സ്വയം ചില പ്രശ്നങ്ങൾ ചോദിച്ചു. തിരുമനസ്സ് എന്നു പറഞ്ഞതു രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സായിരിക്കണമെന്നു സങ്കല്പിച്ചു. പ്രസ്തുത സർവനാമം സ്ത്രീലിംഗം ഏകവചനമായിട്ടേ എനിക്കു തോന്നിയുള്ളു. അതുകൊണ്ട് പ്രൊഫസർ കോയിത്തമ്പുരാൻ എന്ന ഊഹത്തിനു വളരെ ബലക്ഷയം നേരിട്ടു. നേരിട്ട് ആക്രമണം നടത്താതെ ഒരു പാർശ്വം നോക്കിത്തുടങ്ങാമെന്നു വിചാരിച്ച് 'തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നാണോ' എന്ന ശബ്ദം മിതവ്യയപൂർവ്വം ഞാൻ ചോദിച്ചതിന് 'അതേ' എന്നൊരു ഉത്തരവും കിട്ടി. എന്നേ ശല്യമേ. തിരുവനന്തപുരത്ത് ഇതേതു തിരുമനസ്സാണ് പരിഗ്രഹസമേതം ആലപ്പുഴ സത്രത്തിൽ എഴുന്നള്ളി എന്നെ തൃക്കൺപാർക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടുന്നതെന്നു വിചാരിച്ച് ആൾ ആരാണെന്നു നേരെ ചോദിച്ചു. വടക്കെങ്ങാണ്ടോ ഉള്ള തമ്പുരാനാണെന്നല്ലാതെ ഒരു വിവരവും അയാൾക്ക് അറിവില്ലെന്നു സത്രം വിചാരിപ്പുകാരുടെ തൽക്കാലഭൂതമെന്നു മുഖദാവിലുള്ള അന്വേഷണത്താൽ വെളിപ്പെട്ട അ മനുഷ്യൻ—ബുദ്ധിമുട്ട് അധികം അനുഭവിച്ച ആളെന്നു തോന്നിയില്ല—പറഞ്ഞു. ഗാത്തുവേത്തുസായ്പിൻെറ വ്യാകരണരീതി അനുസരിച്ചു സ്വയമേവ ചോദ്യോത്തരങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനേക്കാൾ വികസ്വരമായ ജിജ്ഞാസയുടെ നിവൃത്തിക്കായിട്ടെങ്കിലും പുറപ്പെടുക എന്നു നിശ്ചയിച്ചു. ലഘുവായി ഒരു വേഷവിധാനംകഴിച്ച് ഞാൻ മേല്പടി മനുഷ്യനുമായി തിരിച്ച് സത്രത്തിൻെറ വാതുക്കൽ എത്തി. ചെന്നറിയിക്കുന്നതിനു കൂടെവന്ന ആളിനെ അയച്ചിട്ട്, എതിരിടാൻപോകുന്ന ആളിൻെറ പരിതഃസ്ഥിതികൾ സർവ്വേചെയ്തുകൊണ്ട് ഞാൻ അല്പം നിന്നു. സത്രത്തിൻെറ മുഖപ്പിനു സമീപത്ത് ഒരു മെഴുകുതിരിവിളക്കു കൊളുത്തിവച്ചുകൊണ്ട് മിക്കവാറും ഏകവസ്ത്രധാരനായി, പ്രാംശുവെന്നോ, വാമനനെന്നോ

കൃശനെന്നോ, സ്ഥൂലനെന്നോ വർണ്ണിക്കാൻ നിർവ്വാഹമില്ലാത്ത ഒരാൾ ചാരുകസാലയിൽ കിടക്കുന്നതു് എനിക്കു കാണായി.”

അവിടുത്തെപ്പററി സാഹിത്യപഞ്ചാനനനു തോന്നിയ അഭിപ്രായംകൂടി ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

“ഇത്രമാത്രം പാണ്ഡിത്യവും അനാഹംഭാവവും സൗശീല്യവും ഉത്സാഹവും ഉണ്ടായിരുന്ന ഒരു കേരളകവിയെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ സാധിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അവിടുത്തേക്കു ഭാഷാവിഷയകമായുണ്ടായിരുന്ന ആധിപത്യം ഒന്നു പ്രത്യേകംതന്നെയായിരുന്നു”................................“മലയാളമനോരമ മുഖേന അവിടുന്നു് ഇളക്കിയ സാഹിത്യസമീരണൻ എത്രമാത്രം ചുററിയടിച്ചു എന്നു നോക്കുക. വസിഷ്ഠന്റെ കാമധേനുവിൽനിന്നു തുരുഷ്കാദിസൈന്യം പുറപ്പെട്ടതുപോലെ അവിടുത്തെ ഉത്സാഹശക്തിയിൽനിന്നു് എത്ര കവിപുംഗവന്മാരും എത്ര കവിദുർദ്ദുരന്മാരും ജനിച്ചു? ഭാഷയ്ക്കു് എന്തു കോലാഹലമായിരുന്നു! ശിവ ശിവ! ഇത്രമാത്രം മഹാനായ അവിടുത്തെ അപ്രാപ്തകാലമായ ചരമഗതി ആരെയാണു ചകിതപ്പിപ്പിക്കാത്തതു്! സമ്പൂർണ്ണവികാസമാകാതെ ഞെരിഞ്ഞുപോയ മന്ദാരകുസുമമെന്നല്ലാതെ അദ്ദേഹത്തെ സങ്കല്പിക്കാവൂ!”

ഫലിതം പറയുന്നതിലും പ്രവർത്തിക്കുന്നതിലും അവിടുന്നു് അതികുശലനായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ആലത്തൂർ അനുജൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു് കുട്ടിയായിരിക്കുമ്പോൾ ചില ഉണ്ണിനമ്പൂരിമാരോടുകൂടി മുററത്തിരുന്നു ഗോലി കളിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ, വളരെച്ചടച്ചു് ഇരുനിറത്തിൽ ഒരാൾ അവിടെ കേറിച്ചെന്നിട്ടു് “എന്നെയും കളിക്കാൻ കൂട്ടുമോ” എന്നു ചോദിച്ചു. നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ ചങ്ങാതിമാർ അദ്ദേഹത്തിനെ അറിയുമായിരുന്നു. അവർ ഒരു ഗോലി അദ്ദേഹത്തിനും കൊടുത്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉന്നം ഒരിക്കലും തെററാതിരുന്നതുകണ്ടു് വിസ്മിതനായ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടു് “ഇല്ലമേതു് എന്താണു്?” എന്നു സബഹുമാനം ചോദിച്ചതിനു് ‘ഇല്ലത്തേടത്തു് ഇട്ടിച്ചന്നൻ ഭട്ടതിരി’യെന്നായിരുന്നു മറുപടി. അപ്പോഴാണു് അതു് കുഞ്ഞുക്കുട്ടൻതമ്പുരാനാണെന്നു് ആലത്തൂരിനു മനസ്സിലായതു്. ചേന്നമംഗലത്തുവച്ചു് അവിടുന്നു് ഒരിക്കൽ തന്റെ സ്നേഹിതനായ ഒരു നമ്പൂരിയെക്കുറിച്ചു പെട്ടെന്നു്,

കണ്ടാൽ സ്വൎണ്ണനാണ്ടു കരടു കമനീ-
രത്നങ്ങളിൽ കാംക്ഷയാൽ
കൊണ്ടാടിക്കൊള്ളുമേവം പ്രിയയൊടുവിൽ
സംബന്ധമായ് വാണിട്ടും
ഉണ്ടാം ദന്തുരിമാങ്ങളിങ്ങനെയുടൻ
കന്ദം പിടിച്ചീട്ടമീ-
ക്കണ്ടാരണി,കുടങ്ങളിലാക്കി മത്തു-
മാരാറകഴെച്ചുന്നപോൽ.

എന്നൊരു ശ്ലോകമുണ്ടാക്കിച്ചൊല്ലി. തത്രസ്ഥന്മാരിൽ ഒരാൾ 'അതാരയോ' എന്നു ചോദിച്ചതിന് 'കന്ദംപിടിക്കും' എന്നു ഫലിതമായി സമാധാനം പറഞ്ഞു.

വേറൊരിക്കൽ ചെറിയ കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനോടുകൂടി അവിടുന്നു തൃശ്ശൂർ പൂരം കാണ്മാൻ പോയി. അവിടെ വെണ്മണി വൎണ്ണിച്ചിട്ടുള്ള മാതിരി,

കാരോലും കാന്തിതേടും ഘനതരചികുരം-
ഗന്ധമേറുന്ന പൊന്നിൻ-
താരോലും ചേൎന്നുകെട്ടിക്കളതരകനക-
ക്കോപ്പണിഞ്ഞപ്രദേശേ."

ആൽത്തറയിൽ, ഒരു നവയുവതി ഇരിക്കുന്നതും, അവളുടെ ഭർത്താവ് കുറെ അകലെയായി നില്ക്കുന്നതും, ഫലിതപ്രയോഗചതുരന്മാരായ ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ കണ്ടു. 'ഒരു നേരമ്പോക്കിനു വകയുണ്ടാക്കാം' എന്നുകരുതി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ അനുജനോടു പറഞ്ഞു: "ആ സ്ത്രീയുടെ അടുക്കൽചെന്നു വല്ലതും സംഭാഷണം ചെയ്വാൻ അവസരം ഉണ്ടാക്കൂ. നമുക്ക് ഒരു നേരംപോക്കു കാണാം." അതനുസരിച്ച് അവിടുന്നു പ്രസ്തുത തരുണിയെ സമീപിച്ച് സരസസല്ലാപത്തിൽ ഏൎപ്പെട്ടു. അതിനിടയ്ക്ക് കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ ഭർത്തൃസമീപം ചെന്നിട്ട്, "നോക്കൂ! ആ നമ്പൂരിയുടെ വിഡ്ഢിത്തം നോക്കൂ. സ്ത്രീകളായാൽ അല്പമെങ്കിലും ലജ്ജയും സങ്കോചവും വേണ്ടേ? ആ വിഡ്ഢിനമ്പൂരിയോടുകൂടി കുഴയുന്നതു കണ്ടില്ലേ?" എന്നുപറഞ്ഞു. അതു കേട്ട മാത്രയിൽ

ആയാറം ചൊടിച്ചുകൊണ്ട് അങ്ങോട്ടു പറഞ്ഞു. തുടർന്നുണ്ടായ കലഹത്തിനിടയിൽ കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാൻ അവിടെനിന്നു പിൻവലിഞ്ഞു. എന്നാൽ കലഹം മൂർധന്യദശയിൽ എത്തുംമുമ്പ്, ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ അവിടെ എത്തി അതിനെ ശമിപ്പിച്ചു.

കവിത തമ്പുരാൻെറ കൂടെപ്പിറപ്പായിരുന്നു. കത്തുകൾ എന്നല്ല സംഭാഷണംപോലും വൃത്തബന്ധത്തോടുകൂടിയിരിക്കും. പദ്യരൂപമായ തൻെറ കത്തുകൾക്കു ഗദ്യത്തിൽ മറുപടി അയയ്ക്കുന്നവരോടു കലഹിക്കപോലും അദ്ദേഹം ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു.

കവിപുംഗവന്നൽപുരാണഭാഷാ-
കവിതാപദ്ധതി കൈവെടിഞ്ഞിടൊല്ലേ.

എന്നും കവിയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

ഒറവങ്കര നമ്പൂരിയുടെ അച്ഛൻ ഇല്ലത്തു് ദീനംപിടിച്ചു കിടന്നിരുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിനു പിതാവിൻെറ പരിചാരകത്വം വഹിക്കാനല്ലാതെ കവിത എഴുതാൻ സൌകര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അങ്ങനെയിരിക്കെ 1067 ഇടവം 13-ാംനു അദ്ദേഹത്തിനു തമ്പുരാൻെറ ഒരു കത്തുകിട്ടി. അതിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതെന്താണെന്നു നോക്കുക—

എന്തോഴ തൻെറ കഥയൊന്നുമറിഞ്ഞിടുന്നി-
ല്ലെന്താണൊരാഭവുതനക്കവുമില്ലയല്ലോ
ഉന്താനൊരാളരികിലില്ലതുകൊണ്ടു കാവ്യ-
ചിന്താവിലാസമിഹ തീരെ വെടിഞ്ഞിടുന്നോ?

ചൊല്ലേ രചിക്ക കഥയൊന്നു സഖേ! മനസ്സി-
ന്നുന്മേഷമുള്ള സമയം കളയൊല്ല തെല്ലും
ഇങ്ങാതിരിക്കവികൾ മേനമെടുത്തിരുന്നാൽ
ത്സഷരാവു ഹന്ത! പിടിയാതവരന്നുവന്നും.

നല്ല കവിത ആരെഴുതിയാലും അദ്ദേഹം ഹൃദയംഗമമായി അഭിനന്ദിച്ചുവന്നു. 'ഹൃദയംഗമമായി' എന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞതു് ഇന്നു ചില കവിപുംഗവന്മാർ 'ഇവൻ തുലഞ്ഞുപോകണേ'എന്നു

മനസ്സിൽ വച്ചുകൊണ്ടു ലോകരെ ബോധിപ്പിക്കാനായി ചെയ്യുന്ന അനുമോദനമല്ലെന്നു കാണിപ്പാൻവേണ്ടി മാത്രമാകുന്നു. ഒരുദാഹരണം പറയാം. ഞാൻ വായിൽതോന്നിയതു കോതയ്ക്കു പാട്ടു എന്ന മട്ടിൽ ചിലതൊക്കെ എഴുതിവിടാറുണ്ടു്. അതുകളേയും സർട്ടിഫിക്കേററിനു അപേക്ഷിക്കാറുമില്ല. ഒരു മഹാൻ എന്റെ ഒരു കൃതിയെപ്പററി, ഞാൻ അപേക്ഷിക്കാതെതന്നെ 'ആകാശമേറെ സ്തുതിച്ച്' ഒരു അനുമോദനം അയച്ചുതന്നു. എന്നെ എങ്ങനെയോ ഉപദ്രവിക്കാനുള്ള വട്ടമാണിതെന്നു ഞാനും ഗ്രഹിച്ചു. അതു പോലെ തന്നെ പററി. ഒരു സഹൃദയൻ മലയാളപ്രസിദ്ധീകരണ വകുപ്പിലേക്ക് എന്റെ അറിവുകൂടാതെതന്നെ എന്റെ പേർ നിർദ്ദേശിച്ചു. "ഇയാൾക്ക മലയാളമറിയാമോ?" എന്നായിരുന്നു ആ മഹാന്റെ മറുപടി. അങ്ങനെ എന്റെ പേർ നിർദ്ദേശിച്ച ആളിനോടു് പ്രസ്തുത മഹാൻ ഒരു മാസത്തേക്ക മിണ്ടിയതുമില്ല. ഇതു് ഈയിടെ സംഭവിച്ച ഒരു കാര്യമാണു്. കുഞ്ഞുകുട്ടൻ തമ്പുരാനു് മനസ്സിലൊന്നു്, വാക്കിൽ വേറൊന്നു്, പ്രവൃത്തിയിൽ മറെറാന്നു് എന്ന സമ്പ്രദായമേ വശമില്ലായിരുന്നു.

ഞങ്ങളും പൊങ്ങണം നിങ്ങളും പൊങ്ങണം
ഞങ്ങളും നിങ്ങളുമൊന്നിച്ചു പൊങ്ങണം.

എന്നു് ജസ്ററീസ് ഗോവിന്ദപ്പിള്ള അവർകൾ ഒരിക്കൽ സംഗതിവശാൽ പ്രസ്താവിച്ചതുപോലെ ആയിരുന്നു അവിടുത്തെ മനോഗതി. ഔദ്ധത്യം അവിടുത്തെ തീണ്ടുകപോലും ചെയ്തിരുന്നില്ലെന്നു മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. ലക്ഷണാസംഗം എന്ന നാടകം അയച്ചുകൊടുത്തിട്ടു് അവിടുന്നു് 1075 മീനം 26-ാംതീയതി ശങ്കുണ്ണിയ്ക്കയച്ച ഒരു കത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു നോക്കുക:—

ഏറക്കാലത്തിനുള്ളിൽ പ്രിയസഖ സരസശ്ലോകനിർമ്മാണമാർഗ്ഗം
തീരെക്കാട്ടാതെ വാക്യപ്പടിയെഴുതിയനിൻകൂത്തു കണ്ടാറിനേൻ ഞാൻ
ദാരിദ്ര്യം വന്നപോയോ നവനവകവിതാനിർമ്മാണസമ്പത്
ഇരിദ്വ്യസനാകും തവ കഠിനമെടോ ക്ഷാമകാലം കഷ്ടം.

ചില വങ്കപ്രഭുക്കന്മാരെപ്പോലെ 'ഞാൻ ഞാൻ' എന്നു സദാധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാതെ അദ്ദേഹം എത്രയോ ആളുകളെ കവിതാമാർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചു സമർത്ഥരാക്കി വിട്ടിരിക്കുന്നു. ശങ്കുണ്ണി അവർകൾതന്നെയും അദ്ദേഹത്തിനു വളരെ കടപ്പെട്ടിരുന്നു. 1065 കർക്കടകം 2-ാംതീയതി അയച്ച കത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞുകാണുന്നു—

അജ്ഞാതത്വകരിച്ചുതച്ചു രസികശ്രേണിക്കുകിട്ടീരസം-
തജ്ജ്ഞന്മാരതിരി തന്റെ വട്ടമതുടൻ വാങ്ങിച്ചു വായിച്ചു ഞാൻ
തഞ്ചംനോക്കി രസത്തിനായ് പറകയല്ലിന്നന്തരന്തന്നെയായ്
നെഞ്ചിൽ കിഞ്ചന ശങ്കവേണ്ടയിവരാൻ ഗ്രന്ഥങ്ങളുണ്ടാക്കണം.

നേരത്തിൽ കണ്ടറിഞ്ഞിട്ടൊരു പരിചയമില്ലെങ്കിലും കണ്ണുരുളം
സ്വാന്തം മേളിച്ചുവച്ചീടിന മമത നടിച്ചെന്നു ചൊല്ലേണ്ടതുണ്ടോ?
എല്ലാം മഞ്ജുതരമാം കവിപദപദവീവാസമാഹാത്മ്യനിത്യ-
ളാന്തന്മാരായവർക്കിപ്പരിചയമതുകൊണ്ടെന്തുമേതാവതല്ലേ?

ഈ കത്തായിരുന്നു ശങ്കുണ്ണിയെ കാവ്യരചനയ്ക്കായി പ്രേരിപ്പിച്ചതു്. അതേ മാസംതന്നെ 26-ാംതീയതി എഴുതിയ കത്തിൽ—

ഗ്രന്ഥംതീർത്തുതുടങ്ങിയോ ഗളിതഗർവ്വാരം സഖേ കേളിവൻ
ഗന്ധജ്ഞക്ഷിതിപാലപുത്രമഥയല്ലെന്നാഴ്കിന്നാരതോ?

എന്നു തന്റെ പ്രാർത്ഥനയെ ഒന്നുകൂടി ബലപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. 1074 ചിങ്ങം 24-ാംതീയതിയിലെ കത്തിനു്,

ഉല്ലുകടികപ്രകരണം
ചൊല്ലുമോടാതം തൊടാതിരിപ്പില്ലേ?
സല്ലകവിതിലകത്തനളു-
മില്ലകമെന്നാണു ഭാഷയാക്കാമോ

മലയാളിയിലൊന്നു മോഹഭാരം
നിലയാതിജ്ജനമിട്ട പദ്യസാരം
ഉലയാതിഹ കാട്ടിനേൻ വിചാരം
തലയാട്ടിത്തരമേറമെന്നെല്ലാം പാരം

വല്ലായ്മയിലപ്പുറം തലകാട്ടിയാലങ്ങാ-
നില്ലാതുള്ളതിനെ തവ പിന്നിലെന്നും
കല്ലാതെ വള്ളുക താങ്കും പിന്നെ-
ച്ചൊല്ലാം സഹായപ്പണിയൊക്കെയും ഞാൻ

എന്നും 1082-ലെ കത്തിൽ—

പൂരാണമിത്രമേ പുണ്യം പുരാണം ഗാന്ധേയം ഭവാൻ
വരാതിരിക്കുകയോ വിട്ടുവരാതേ ഭാഷയാക്കുമോ
മടിച്ചിരുന്നാൽ പോരില്ല, പിടിച്ചെഴുതിച്ചിടും
അടിച്ചുമാറ്റു കണ്ടൊട്ടെ പഠിച്ചുള്ളോന്, കേരളം.

കവിതയല്ലിതെന്നതിനിതി സ്വകീയം
കവിയല്ലാതിതി കല്പിച്ചൊന്നിരിക്കെ

ഗുണമൊന്നുമതെങ്കിലുമെന്നാലിതിനെന്ന
ഗുണമെന്ന തെറ്റില്ലെന്നതല്ലേ താനും
ഖലനൊരുവനതിന്നിതു കാട്ടി-
യിന്നെക്കിലേ മേൽപിഴയിനികിട്ടും.

സ്വല്പമാകും ഗുണമതിലും പിഴ മറിച്ചാലും കവികളില്ലയോ-
ന്നല്ലോ കണ്ടുവരുന്നതുനമ്മുടെ അറിവിന്നു ഒന്നൊന്നിലോ
പോരാത്ത തെറ്റുപറവാനിതുപോരില്ല പോട്ടെവ-
കളിലും കാവ്യഗുണങ്ങൾ ശിക്ഷയിലൂടെയാലുസ്വാഭാവ്യമാം.

മറെറാരു കത്തിൽ—

അയച്ചിട്ടുന്നൊരു കടലാസ്സിതിൽ ഞാൻ
നയത്തിലൃതോരുമിയ പടങ്ങളെല്ലാം
അയി സ്വയം വായിച്ചു തെറ്റുകണ്ടാൽ
ധന്യനോടു വായിച്ചിടണം.

എന്നുപദേശിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരിക്കൽ ശങ്കുണ്ണി അവിടത്തെ കവിതയിൽ ഒരു തെറ്റു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചപ്പോൾ അവിടുന്നു പറഞ്ഞു്—

അഴിനദിയഥ തന്റെ യാവിയാം
പെട്ടുപോയ കറവൊരുതെറ്റും സഹ്യേ
തട്ടിനീക്കിയഥ വേണ്ടപോലെയാ-
ക്കിട്ടുവേണ്ടപടി ചെയ്തു കൊൾകെടോ.

എന്നായിരുന്നു. അനവധാനതയാൽ ആർക്കും തെറ്റുപറ്റിപ്പോകാവുന്നതാണു്. ആ തെറ്റിനെ ആരെങ്കിലും ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചാൽ അതിനെ ശരിയാക്കാനായി മർക്കടമുഷ്ടിപിടിക്കുന്നതും തെറ്റു ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നവരോടു് അത്യന്തവൈരം കൈക്കൊള്ളുന്നതും പരിഹാസജനകമാണല്ലോ. അവിടുന്നു ശങ്കുണ്ണിക്കു ഉപദേശിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

അസൂയയാം മുൾച്ചെടിയുള്ളതുള്ളകം
പ്രസൂനസംസ്കാരകരാർവർഷം
രസജ്ഞനാകുന്ന ഭവാനു നല്ല
രസം ജനിക്കുന്നതിനായ്‌വരട്ടെ.

ശകാരത്തിനുള്ളിൽച്ചിലതു ശരിയായ്പ്പറകിൽ മുറ-
പ്രകാരം കൈക്കൊണ്ടീടണമതുനാരുക്കാടരവോടും
സകാരത്തെയും ചൊല്ലാത്തവരൊടു സഖേ വൈരകണികാ-
വികാരം വിട്ടേറീടുകവികത നിസ്തുലവിധിയും.

ഔദ്ധത്യരഹിതനെങ്കിലും അവിടുത്തേയ്ക്കു് ആത്മവിശ്വാസത്തിന്റെ തള്ളിച്ച വേണ്ടതിലേറെ ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ തള്ളിച്ച ഒന്നുകൊണ്ടാണു് അവിടുന്നു പതിനൊന്നാൾ അഞ്ചുകൊല്ലംകൊണ്ടു ചെയ്യാവുന്ന ഒരു ജോലിയെ ഒരാൾക്കു് എത്ര കൊല്ലംകൊണ്ടു തീർക്കാമെന്ന ചോദ്യത്തിന്റെ ഉത്തരത്തെ തെററിച്ചതു്. ആ തള്ളിച്ചതന്നെയാണു്—

പതിനെട്ടുപുരാണവും നമുക്കി-
പ്പുതിയിൽ ഭാഷയാക്കി വിട്ടിടേണം
മതിയായ കവീന്ദ്രർ പിന്നെയൊപ്പം-
പതിനീ ഞാൻ കലികാട്ടിയോരനന്തരം.

ഇതുമല്ലിനിയിപ്പിറന്നവന്നാൽ
ചേതംവിനാ ഞാൻ കഴിയുന്നപോലെ
അതൃപ്പം പാടിപ്പാടുന്നതല്ലാ
നൊടിയുള്ളതൊരു പദ്യമെ ചൊല്ലും.

എന്നിങ്ങനെ അദ്ദേഹം 1082 വൃശ്ചികം 1-ാംതീയതി ശങ്കുണ്ണിക്കയച്ച കത്തിൽ പ്രകാശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

മടിയില്ലായ്മയായിരുന്നു അവിടുത്തെ വിജയത്തിനു ഹേതു. അവിടുത്തെയ്ക്കു ഗുരുവും ജ്യേഷ്ഠനുമായ വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേക്കു വലിയ ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും "സ്വതേതന്നെ ശൃംഗാരിമടിയനാം വെണ്മണിമഹൻ" എന്നുള്ളതന്റെ അഭിപ്രായത്തെ മറച്ചുവച്ചിരുന്നില്ല. ആ മടിയെ ആട്ടിപ്പായിക്കുന്നതിനായിട്ടാണു് ഒരിക്കൽ—

കോടക്കരപാത്യങ്ങളിനി ചൊടിചൊടിയായ്
പത്രികയ്ക്കുള്ളിലോരോ
രൂട്ടം കോമളമാവൊരൊട്ടുമെഴുതിയതി-
ന്നൊരാറം സമ്പ്രമം തൻ
ചാട്ടം തേരൊത്ത പദ്യപ്പുരി ചടിവിചയ-
ച്ചിയലതനേകിക്കാ-
യീടും മനോക്ഷയം മത്സരികളിലതിനും
വെണ്മാണങ്ങളായാൽ.

എന്നു മഹൻനമ്പൂരിപ്പാട്ടിലേയ്ക്കു് അവിടുന്നു് എഴുതിവിട്ടുണ്ടു്. അതുപോലെ അവിടുന്നു മറ്റൊരിക്കൽ—

മടിയശേഖരകല്പിക്കമ്പടി മൂകവ്രതത്തിനാൽ
മടിയേറും കവിതയെ വെടിയുന്നോരുമാമോ?

എന്നും, മറ്റൊരിക്കൽ—

കാലത്തേറ്റു കാച്ചുന്ന ഗ്രഹമൊരത്തിനു നോക്കീടണം;
മേലാത്തെപ്പിശകിഴിച്ചു കിട്ടുന്ന വടക്കാരെട്ടൊന്നിറങ്ങീടണം
പാലത്തിലിന പദ്യമിതിരിത്തിച്ചൊപ്പിച്ചുമാറ്റീടണം
മേലാതക്കിടിയും പാരാതെ തിരിയത്തു്യാമളിതു പോന്നീടണം.

ഉണരുന്ന കഴിയുംകാല-
ത്തെങ്ങനെ കാവ്യം കവീന്ദ്ര തീർക്കുന്നതാൻ?
ഓശിനാടിച്ചുനടപ്പതി-
നിങ്ങിനെ ദൈവം തരുന്നുമാകാഞ്ഞാൽ.

എന്നും കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിയെ താക്കീതു ചെയ്തിരുന്നു.

നല്ല മലയാളത്തിൽ സൽക്കാവ്യങ്ങൾ രചിച്ചു് ഭാഷയുടെ ദാരിദ്ര്യം തീർക്കണമെന്നായിരുന്നു അവിടുത്തെ ഏകവ്രതം. അവിടുന്നു് അനേകം കവിതാപ്രസ്ഥാനങ്ങൾ ഭാഷയിൽ വെട്ടിത്തുറന്നു വെന്നു പറയാം.

നമുക്കെഴുത്തച്ഛനെടുത്തഭാഷാ-
ക്രമങ്ങളൊക്കെ തെരഞ്ഞും മനങ്ങളും
സമസ്തവും സമ്മതിയാതെ കണ്ടി-
സമർത്ഥനേതില്ലൊരു വാക്കുപോലും.

എന്നാണു കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ അവിടുത്തെ ഉപദേശിച്ചിരുന്നതു്. ഗുരുവായ വെണ്മണി മഹൻനമ്പൂരിപ്പാടും 'നല്ലഭാഷ' കൊണ്ടു കൈകാര്യം ചെയ്തിരുന്ന ആളായിരുന്നല്ലോ. മികച്ച സംസ്കൃതപണ്ഡിതനായിരുന്നിട്ടും ഭാഷയെ സംസ്കൃതത്തിന്റെ പിടിയിൽനിന്നും മോചിപ്പിക്കാനാണു് അവിടുന്നു ശ്രമം ചെയ്തതു്.

ആദ്യമായി പച്ചമലയാളത്തിൽ എഴുതി 'നല്ല ഭാഷാ' പ്രസ്ഥാനത്തിനു് മാർഗ്ഗദർശകനായി ഭവിച്ചതു് അവിടുന്നായിരുന്നു. ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ കണ്ടിട്ടു പച്ചമലയാളത്തിൽ മറ്റശ്ലോകങ്ങൾ

രചിക്കാനല്ലാതെ വിപുലമായ ഒരു കൃതി ചമയ്ക്കുന്ന കാര്യം അസാധ്യമാണെന്നു വിദ്യാവിനോദിനി പത്രാധിപരും സരസഗദ്യകാരനും നല്ല നിരൂപകനും ആയിരുന്ന സി. പി. അച്യുതമേനോൻ അഭിപ്രായപ്പെടുകയും ആ അഭിപ്രായം ശരിയല്ലെന്നു കാണിപ്പാനായി അവിടുന്നു 'നല്ല ഭാഷ' എന്നൊരു കാവ്യം രചിക്കയും ചെയ്തു.

പ്രാസപ്രയോഗവിഷയത്തിൽ അവിടുന്ന് കെ. സി.-യ്ക്കു എതിരായിരുന്നു. പ്രാസപ്രയോഗനിയമം അനാദരിക്കാതെ ശ്ലോകമെഴുതാനായിരുന്നു അവിടുത്തെ വിനോദം. ആ വിനോദം കെ. സി.-യും നേരിട്ടിരുന്നുവെന്നു കേശവീയത്തിന്റെ ഏതു ഭാഗം വായിച്ചുനോക്കിയാലും അറിയാം.

ഖണ്ഡകാവ്യപ്രസ്ഥാനത്തിനും അവിടുന്നുതന്നെ മാർഗ്ഗദർശകത്വം വഹിച്ചു. മൂന്നുനാലു സരസങ്ങളായ ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളായിട്ടു ചൂണ്ടിക്കാണിപ്പാൻ കഴിയും. അക്കൂട്ടത്തിൽ ഒന്നാണ് "ശരത്സത്രുഭംഗം" ഒന്നാന്തരം ഭാവസ്ഥിതി, വർണ്ണനകളുടെ പരിമിതത്വം, രസഭാവങ്ങളുടെ നൈരന്തര്യം:—ഇങ്ങനെ ഗീതികാവ്യത്തിന്റെ ഗുണങ്ങൾ അതിൽ പൂർണ്ണമായി കാണുന്നു. പാലുള്ളിചരിതം, കലുക്കമില്ലാപ്പൂർഗൃഹം, കൂടൽമാണിക്യം മുതലായവയും നല്ല ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളാണ്.

മഹാഭാരതം കൂടാതെ അദ്ദേഹം പതിനഞ്ചോളം കാവ്യങ്ങളും, പത്തിരുപതു ചെറുകവനങ്ങളും, ഇരുപതു നാടകങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയെ ഏഴ് വാല്യങ്ങളായി പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ അവർകൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ശാകുന്തളം അദ്ദേഹം തർജ്ജമചെയ്തതായി പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും അതിനു തെളിവില്ല.

മുന്നേതന്നെ കുമാരസംഭവമതാം കാവ്യം മഹാഭാരതം
പിന്നെബ്ഭാഷയിതിൻവിധത്തിലെഴുകാണ്ടുള്ളോരു സദ്രൂപകം
എന്നിത്യാദികൾ തർജ്ജമയ്ക്കുമെഴുതി തീർക്കാറായിബ്ഭവാൻ
നന്നായ്യതമെല്ലതൊന്നു മുഴുവൻ തീർന്നാ ഗുണാംഭോനിധേ!

എന്നു ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ തമ്പുരാന് അയച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കത്തിൽ കാണുന്നതിനാൽ കുമാരസംഭവം അവിടുന്നു തർജ്ജമചെയ്തു കാണണമെന്നു വിശ്വസിക്കാം. 1068-ൽ മദ്രാസിൽനിന്നയച്ച ഒരു

കത്തിൽ "ഞാനിപ്പോൾ ട്രാജഡി ഇംഗ്ലീഷ് നാടകച്ഛായയിൽ സംസ്കൃതനാടകസമ്പ്രദായം വിടാതെ ഒന്നു നിർമ്മിപ്പാൻ വിചാരിപ്പാൻ ഭാവിപ്പാൻ തുടങ്ങുവാൻ ഉത്സാഹിക്കുവാൻ നോക്കുവാൻ ആരംഭിക്കുന്നതിനു ഒരുങ്ങുന്നതിനു മോഹിക്കുന്നതിന് അനുഗ്രഹിക്കണം" എന്നെഴുതിയിരുന്നു. അതു മാണിക്യസാരൻ എന്ന നാടകമാണെന്നു വിചാരിക്കാം. പൂർത്തിയായിട്ടുണ്ടോ എന്തോ? അതിനുപുറമെ മലയാളകവിചരിത്രമെഴുതണമെന്നു മോഹമുള്ളതായി പല കത്തുകളിലും പ്രസ്താവിക്കുന്നതിനാൽ അതും എഴുതിത്തുടങ്ങുകയോ അഥവാ പൂർത്തിയാക്കുകയോ ചെയ്തുകാണണം. പ്രധാനപ്പെട്ട കൃതികൾ—

ദക്ഷയാഗശതകം മണിപ്രവാളം 1065-ൽ പൂർത്തിയായി. ലക്ഷണാസംഗം, സൽഗ്രഹാവിഷ്ടം, നളചരിതം എന്നീ നാടകങ്ങൾ 1066-ൽ പൂർത്തിയായെന്നു തോന്നുന്നു. ഒടുവിൽ നളചരിതം 106 വൃശ്ചികത്തിൽ എറണാകുളത്തുവച്ച് ആറര മണിക്കൂർ കൊണ്ടു പത്തങ്കങ്ങളിൽ എഴുതിയ ഒരു നാടകമാകുന്നു. അതിൽ മുന്നൂറു ശ്ലോകങ്ങൾ മാത്രമുണ്ടുതാനും. ഗംഗാവതരണം നാടകം 1067-ലെ കവിസമാജത്തിനു രചിച്ചതും സമ്മാനത്തിനർഹമായതുമായ നാടകമാണ്. അതുപോലെ സ്യമന്തകം നാടകവും ഒരു ദ്രുതകവനംതന്നെ.

106?-ൽ രചിക്കപ്പെട്ട ചന്ദ്രിക മലയാളത്തിലുള്ള ഉത്തമ നാടകങ്ങളിൽ ഒന്നുതന്നെയാണ്. അക്കൊല്ലത്തിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട മധുരായാത്രയും ഒരു സരസകൃതിതന്നെ.

ഉപ്പൽക്കോളാമ്പി മാടക്കറ്റുമുൻഷിയെ പരിഹസിച്ചു രചിച്ച ഒരു ദ്രുതകവനമാകുന്നു. അതിസരസമായിരിക്കുന്നു. 1068-ൽ തുടങ്ങിയ ആശ്ചര്യചൂഡാമണി തർജ്ജമയും അക്കൊല്ലംതന്നെ പൂർത്തിയായി. 1072-ൽ ഹാംലെറ്റുനാടകം തർജ്ജമ ചെയ്തു. ആ കൃതിയെപ്പററി അവിടുത്തേയ്ക്കു വലിയ തൃപ്തിയില്ലായിരുന്നു എന്ന് അവിടുന്ന് 72 ചിങ്ങം 14-ാംതീയതി ശങ്കുണ്ണി അവർകൾക്കെഴുതിയ,

ഒരുമാക്കയിലന്തിനീർത്താറാപോലെ-
റൊമ്മെട്ടപ്പൂട്ടിതീൻ വാരിയായി
വരുമായതു വെളിയിടാതെ നിൻകൺ-
പെരുമാററത്തിനു പത്തുനാളിങ്ങുള്ളിൽ

ആക്കപ്പാടെ നമുക്കു തത്ര ശരിയായ് തൃപ്തിപ്പെടുന്നില്ലെടോ
മ്ലേച്ഛക്കൂട്ടമതിന്റെ ഗദ്യരചനാ ഭേദങ്ങളെപ്പാടുമേ
ലോകത്തിൽ ജനസഞ്ചയത്തിനതുകൊണ്ടിംഗ്ലീഷുനോവൽകളും
പാകത്തിൽപ്പെടുകില്ല ശുദ്ധമലയാളക്കാർക്കതെന്നോർക്കണം.

എന്നീ പദ്യങ്ങളിൽ നിന്നും, 1077 ചിങ്ങം 18-ാംതീയതി കെ. സി. ക്കയച്ച കത്തിലെ—

“ഹാംലെററു തർജ്ജമ അയച്ചുതരണമല്ലോ. ഇതു എന്റെ കവിതയാണെന്നുള്ള വിചാരത്തോടു വായിക്കയില്ലെങ്കിൽ അയച്ചുതരാൻ വിരോധമില്ല. വാസ്തവം പറയുന്നതായാൽ ആ പുസ്തകം വായിച്ചുനോക്കാതിരിക്കുന്നതാണ് നമുക്കധികം രസം” എന്ന ഗദ്യഭാഗത്തിൽനിന്നും വ്യക്തമായിക്കാണാം. ഞാൻ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു് അതു വായിച്ചിട്ടുണ്ടു്. Eyes like carbuncli എന്നതിനെ തെററായി ‘പ്രേമഹർഷരപോലുള്ള കണ്ണു്’ എന്നു തർജ്ജമചെയ്തിരുന്നതായി ഇപ്പോഴും ഓർക്കുന്നുണ്ടു്. 1076-ൽ രചിക്കപ്പെട്ട മാനവിക്രമവിജയം നാടകത്തെപ്പററി കവി ഇങ്ങനെ പറയുന്നു.

വിരവോടു മാനവിക്രമ
വിജയാഭിധമായ നാടകമൊരെണ്ണം
വികടസരസ്വതിയുടെയൊരു
വിളയാട്ടംപോലെ ഞാൻ തീർത്തേൻ.

അക്കൊല്ലംതന്നെ കാദംബരീകഥാസാരമലം ഭാഷപ്പെടുത്താൻ നോക്കീട്ടു് അവസരക്കുറവിനാൽ ആ ജോലി തല്ക്കാലം നിറുത്തിവച്ചു. കേരളചരിത്രം എഴുതുന്നതിനുള്ള ഒരുക്കം നേരത്തെ തുടങ്ങിയിരുന്നു. 1078 ചിങ്ങം 24-ാംതീയതി എഴുതിയ ഒരു കത്തിൽ ശങ്കുണ്ണിഅവർകളോടിങ്ങനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—

എന്നാൽച്ചരിത്രവിഷയത്തിൽ നമുക്കു ലക്ഷ്യം
നന്നായ്ത്തിരഞ്ഞു പലവ്യാഗ്രഹങ്ങളോർത്തവും
തന്നാൽപ്പെടുന്നപടിവിട്ടു പറഞ്ഞിടുന്നു
തന്നാൽ ചെറുത്തു ഗുണമാം കിടയാസ്സിൽ വേണം.

കുറവുള്ളിലുള്ളോരു ഭവാൻ തന്നോടു തെക്കം-
ക്കുറവുള്ളിലുപരിഗ്രഹത്തിലുമൊന്നുചൊല്ലു
പോരുള്ള വല്ല വഴിയോല കിടപ്പതെങ്കിൽ-
പ്പോരുള്ളകാലവിഷയങ്ങളറിവിന്നു കൊള്ളാം.

നേരായിന്നറിയല്ലപോലൊരു പോക്കമേവ
* നാരായണപ്രതിഗ്രഹത്തിലൊരോദവസ്ത്രം
ആരാൽ നടന്നുകയി + ഏട്ടുതിരി'സ്ഥലത്തു-
മാരാജ്യഗോത്രമകക കിടപ്പതു ലാഭമല്ലേ.

കേട്ടുള്ളവസ്തുമിവർ നമ്മുടെ കൊച്ചി കോഴി-
ക്കോട്ടുള്ള മന്നവർ നടത്തിയ പോർക്കളത്തിൽ-
പ്പെട്ടുള്ള യോദ്ധൃർ നിയതം പഴമല്ല ചെയ്തു-
കൂട്ടുള്ള വല്ല കഥയും കിടയാതെതാവോ?

ഇടപ്പെട്ടക്കടയോരവീട്ടിൽപ്പിടപ്പുഴക്കരു പിടിച്ചുപറ്റിൽ
കിടപ്പതാഗ്രന്ഥവരിക്കറിപ്പു കിടപ്പതിന്നാളു ഇനിയെത്തിടില്ല.

ഇങ്ങനെ കഴിയുന്നതു തെളിവുകൾ ശേഖരിച്ചുംകൊണ്ടാണു അവിടുന്നു കേരളം എഴുതാൻ തുടങ്ങിയതു്.

കന്യാകുമാരിമുതലിങ്ങരിയായ ഗോ-
കർണ്ണാന്തമായ് തെളിവോടു നീളെ
അന്യോന്യസംബന്ധമിയന്നിവിടെ
കർണ്ണാട്ടുമറവൃണാത നല്ല രാജ്യം
ത്രൈലോക്യവൻ പണ്ടു തപോബലത്താൽ
സ്വാമാവികപ്രൗഢിമ ഭാർഗ്ഗവബലത്താൽ
ക്ഷേമാത്മലാം ജലധിയൊഴിച്ചുണ്ടാക്കി
ഭൂമണ്ഡലമീസ്ഥലമെന്നു കേൾപ്പൂ.

കേരളചരിത്രത്തെ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഈ മഹാകാവ്യം മലയാളികളെല്ലാം വായിച്ചിരിക്കേണ്ടതാണു്. പക്ഷേ പൂർത്തിയായില്ല. അതിനുമുമ്പേ ഹതവിധി അവിടുത്തെ അപഹരിച്ചുകളഞ്ഞു.

യാഥാസ്ഥിതികനായിരുന്ന കവി ക്രമേണ നവീനാശയങ്ങൾക്കു് അല്പാല്പം വഴങ്ങിത്തുടങ്ങി. അക്കാലത്തെഴുതിയ ഖണ്ഡകൃതികളാണു് യുധിഷ്ഠിരശപഥം, യാത്രാദാനം, ഭീഷ്മസമാധി, സേതുഭംഗം, ഭീമയോഗം, നാരായണാസ്ത്രദാനം മുതലായവ.

ഇടതിങ്ങിവളരുന്ന മാമുനീന്ദ്ര-
ക്കിടയിൽക്കുപ്പലൊരു ധർമ്മവീരനാമൻ
ഇതിനെതെരുകട്ടെന്നു വാക്കുപല്ലാ-
തിടറിക്കൊണ്ടുപറഞ്ഞിതിപ്രകാരം. (ഭീഷ്മസമാധി)

* ചെമ്പകശ്ശേരി. + തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരി.

മേനാത്മജയല്ലതെന്നിരിക്കു
സമസ്തസൃഷ്ടിക്കുമീപ്രകാരം
കലാവതി തന്നതാണിതെല്ലാം
കലോപകന്റെ കൃപാവിലാസമാർക്കും. (യുധിഷ്ഠിരശപഥം)

രണ്ടു സന്ദേശങ്ങൾ: ശുകസന്ദേശത്തിന്റെയും കോകിലസന്ദേശത്തിന്റെയും ഹൃദ്യങ്ങളായ തർജ്ജമകളാണ്. മാർത്താണ്ഡവർമ്മവിജയം നാടകം, ശ്രീവീരമാർത്താണ്ഡദേവന്റെ അപദാനങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്ന ഒരു നല്ല നാടകമാണ്. കാദംബരീകഥാസാരം, ക്രിസ്താബ്ദം എട്ടാംശതകത്തിലോ മററാ ജീവിച്ചിരുന്ന അഭിനന്ദമഹാകവിയുടെ കൃതിയെ തഴുകാൻ എട്ടു സർഗ്ഗങ്ങളിൽ തർജ്ജമചെയ്തിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

സങ്കല്പംകൊണ്ടുനിർമ്മിച്ചൊരുതരു തിരുമെയ്
    പുഷ്കലാനായിരിട്ടും
തൻകയ്യിൽക്കിട്ടിടാഞ്ഞിട്ടവളുമൊപ്പൊടു നാ-
    ണിച്ചു മോഹിച്ചുവാഴും
സങ്കല്പത്തിങ്കൽനിന്നും മുക്തിയുമിലകലെ-
    ള്ളന്തുചോരയേറ്റമെന്നും
ത്തപ്പൂടൽ മോന്നിടപ്പിറിബോമരാനെ ചാ-
    ല്ലില്ലതന്നുള്ളിലൊട്ടും.

ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനം സാമാന്യം വലിയ ഒരു കിളിപ്പാട്ടാണ്. പാന, ഗാഥ, കിളിപ്പാട്ട് ഇത്യാദി എല്ലാ ദേശീയവൃത്തങ്ങളിലും അവിടുന്ന് കൃതികൾ രചിച്ചിരുന്നു. ചില മാതൃകകളെ ഉദാഹരിക്കാം.

ആത്മബോധം പാന.

എത്രകിട്ടുകിൽ മററൊന്നുകിട്ടാനി-
ല്ലെന്നുള്ളൈശ്വര്യത്തിലില്ലാ സുഖം വേറെ
എന്തറിഞ്ഞെങ്കിൽ പിന്നെയറിയാനി-
ല്ലെന്നുറയതാ ജ്ഞാനമെന്നോർക്കണം.
എന്തുകണ്ടെങ്കിൽ മററൊന്നും കാണാനി-
ല്ലെന്നുതാനായാൽ പിന്നെജ്ജനിയില്ല
അന്തമില്ലാത നിത്യമായേകമാ-
മെന്നതാപ്പരബ്രഹ്മമെന്നോർക്കണം.

ഏറ്റുമാനൂരപ്പൻ, പാന.

ഭൂവിലുണ്ടെന്നമേരേശരപ്പുന്നാനാ
വലിയതന്നോരു പൊന്മലവില്ലല്ലോ
ശംഭോ വെള്ളിമലയിലെഴുംഭവാ-
നായോ കേമദ്രുമയോഗമുണ്ടെന്നോ?
കള്ളിൽ മുണ്ഡസ്സാരാനതലയനായ്
വിക്രമി മറെറ വിടപാനവുമവൻ
നോക്കണ്ടാ വേടൻ വേട്ടയ്ക്കൊരുമകൻ
ആക്കമൻ ശ്രീരാഘവൻപോലെയുള്ളപ്പൻ
കാളിപ്പെണ്ണിനൊരുമകളായവൾ
ചളിക്കൂട്ടത്തിൽ കൂത്താടുംഏറ്റാരതി
കേളീയാട്ടം മേവ നല്ല സന്താന-
പ്പൂളിയാകട്ടിമട്ടാണ കപ്പമേ.

വേട്ടയ്ക്കൊരുമകൻ പാന.

നീലനീരദനിർമ്മലമാകുന്നിൻ-
കോമളമെൻമനോരണ്യമദ്ധ്യത്തിൽ
നീലകണ്ഠകുമാര തെളിഞ്ഞാന
ചാലവേ കാണ്മാറാകേണമേ നോക്കുന്നേൻ:
ചേലിൽ മെല്ലെട്ട് തൃത്തുംകട്ടിയ്ക്കുംചി
കോലിനട്ടു പുറമേ വട്ടത്തിൽ
പീലിക്കെട്ടു തിലകം തിരുമുടി
മേലിലെന്നുള്ളിലോക്കമോരാക്കുന്നേൻ.

രാമസേതുബന്ധം.

വലജിത്സുതനജ്ജനൻ ധരിത്രീ-
വലയംചുറ്റിനതീർത്ഥയാത്രയിങ്കൽ
ചിലവിപ്രരൊടൊത്തു രാമസേതു-
സ്ഥലമെത്തിവിട്ട തെക്കടൽക്കരയ്ക്കൽ

തിരമാല കരയ്ക്കടിച്ചു മേന്മേൽ
നിരവേ നിർമ്മലമാക്കമെഴിനോക്കി
പരമാത്ഭുതമാവമാനനിന്ന-
ന്നനാം, കീർത്തികരതിച്ചിടും കിരീടി

നിരവേ വിലസും കടല്ക്കരം നി-
രായാഖരേ ദ്രഢം തട്ടത്തുനിർത്തി
ചിറകെട്ടിയ കോട്ട പാർത്തുകാന്തു
പുറമേ രാഘവകീർത്തി മാലപോലെ.

പരശുരാമാഷ്ടകം.

നല്ലോരു സഹ്യമലയോടികൂട്ടിടുന്ന
കല്ലോലമാലകലരും കടൽദൂരമാററി
സ്വർല്ലോകതുല്യമൊരു കേരളഭൂമിയിന്റെ
സല്ലോകപാലക ഭൃഗൂദ്വഹ കാത്തുകൊൾക.

സ്യമന്തകം നാടകം.

ആരെന്നാൽ 'ഞായ'റക്കമ്യ്ക്കൂത്തുണ്ണണവഴിയേ-
പോകുവാൻ 'തിങ്ക'ളൊക്കം
ഒന്നാം 'ചൊവ്വാ'യ്' വഹിക്കും 'ബുധ'നതിമതിമാൻ
'വ്യാഴ'മില്ലപ്രമാവൻ
രണ്ടാംപോൽ 'വെള്ളി'യെന്നിവക 'ശനി'നിയതം
വിള്ളുകാൻ വേണ്ടതിനീ-
മൂന്നാം മേ തന്നൊരുജ്ജൻ കനിയണമിഹമേ
വേണമണിക്കുന്യരേന്ദ്രൻ.

തുള്ളിപ്പാടിക്കളിച്ചും ഇതളുമൊയടിച്ചി-
ന്നൊരുളൊരമൊട്ടുവെച്ചും
വള്ളിക്കുടങ്ങളൊഴിച്ചും വടിവൊടുഹരയും
വാരിവല്ലാതെവാച്ചും
തുള്ളിക്കറിപ്പിടിച്ചുന്തിളമൊരുവടിവിൽ
തത്സമീപം ഗമിച്ചും
കള്ളംവിട്ടുല്ലസിച്ചും കളമൊടുകളിയാ-
ടുന്ന പാരം രസിച്ചും.

കംസൻ.

അട്ടത്തെതിരിശം നിജഗാട്ടുകാരെയെ-
ററട്ടത്തുതോല്പിച്ചവർ കീഴടക്കവേ
കട്ടത്തു കംസൻ മടരംഗളുവിലെ-
ക്കെട്ടത്തു ചാടിക്കളിയാടി കണ്ണുകാൽ

ചടങ്ങിൽമുരവാന്തു വണങ്ങിവീഴ്ത്തുമാ-
ന്നടങ്ങിനില്പതെതിരിട്ട മുഷ്ടികൻ
മടങ്ങുമോ കംസനമെന്തസംശയം
ഇടങ്ങുമാറങ്ങനെ മല്ലടിച്ചുതേ.

കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ കൃതികൾ.

സംസ്കൃതം 1. ആശ്ചാശതകം. 2. സ്വയംവരമന്ത്രാക്ഷരമാല. 3. കിരാതരുദ്രസ്തവം. 4. ബല്ലവാഹനവിജയം.

5. കിരാതാർജ്ജുനീയം. 6. സുഭദ്രാഹരണം. 7. ജരാസന്ധവധം. 8. ദശകുമാരചരിതം.

ഭാഷ.

കല്പിതകൃതികൾ 9. കവിഭാരതം. 10. ദക്ഷയാഗശതകം. 11. മദിരാശിയാത്ര. 12. അംബോപദേശം (അച്ചടിച്ചിട്ടില്ല.) 13. നല്ല ഭാഷ. 14. പാലുള്ളിചരിതം. 15. ഹംസസന്ദേശം. 16. ഉപ്പുൽകോമാമ്പി. 17. മംഗളമാല. 18. കേരളം (അങ്ങ്യസ്തം.) 19. സ്യമന്തകം നാടകം. 20 സന്താനഗോപാലം നാടകം. 21. ഗംഗാവതരണം നാടകം. 22. മാനവിക്രമവിജയം നാടകം. 23. ചന്ദ്രിക. 24. ലക്ഷണാസംഗം നാടകം. 25. നളചരിതം നാടകം. 26. മാർത്താണ്ഡവിജയം. 27. ചൊവ്വര കൃഷ്ണൻ. 28. വെട്ടത്തുമകൻ (പാന.) 29. വൈക്കത്തപ്പൻ (പാന) 30. ആത്മബോധം (പാന) 31. കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഭഗവതി (കുറത്തിപ്പാട്ട്) 32. അയോദ്ധ്യാകാണ്ഡം (തുള്ളൽ) 33. ഘോഷയാത്ര (കഥകളി) 34. രാധാമാധവയോഗം (വഞ്ചിപ്പാട്ട്) 35. ദോഷവിചാരം (കിളിപ്പാട്ട്) 36. ഷഷ്ടിപൂർത്തിമംഗളം (വഞ്ചിപ്പാട്ട്)

തർജ്ജമകൾ.

37. കാദംബരീകഥാസാരം. 38. ശങ്കരാചാര്യചരിതം. 39. ശുകസന്ദേശം. 40. കോകിലസന്ദേശം. 41. ചൂഡാമണി (നാടകം) 42. വിക്രമോർവശീയം (നാടകം) 43. ശാകുന്തളം (നാടകം) (അച്ചടിച്ചിട്ടില്ല) 44. ചന്ദ്രിക (വീഥി) 45. ഹാംലെറ്റ് (നാടകം) 46. ഒതെല്ലോ (നാടകം) (അച്ചടിച്ചിട്ടില്ല) 47. മഹാഭാരതം. 48. ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം. 49. ഭാഗവതം. 50. ബാലചികിത്സ. 51. ഭാഷാവ്യാകരണം (ക്രിയാകാണ്ഡം) 52. ശബ്ദാലങ്കാരം. 53. പല ഒററശ്ലോകങ്ങളും ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളും.

അഴകത്ത് പത്മനാഭക്കുറുപ്പ്.

കരുനാഗപ്പള്ളിത്താലൂക്കിൽപ്പെട്ട ചവറ എന്ന ദേശത്ത് ഒരു പ്രസിദ്ധ നായർകുടുംബമാണ് 'അഴകം'. അവിടെ വിദ്വാൻ

കുറുപ്പു തുടങ്ങിയ പണ്ഡിതപ്രകാണ്ഡങ്ങൾ പൂർവ്വകാലം മുതല്ക്കു ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ പാരമ്പര്യത്തെ അഭിമാനകരമാംവണ്ണം സംരക്ഷിച്ചുപോന്ന ഒരു വിശിഷ്ടകവിയായിരുന്നു അഴകത്തു പത്മനാഭക്കുറുപ്പു്. വിദ്വാൻകുറുപ്പിന്റെ പുത്രനായിരുന്ന കൃഷ്ണപിള്ളയായിരുന്നു ഗുരു. മഹാകാവ്യലക്ഷണങ്ങളെല്ലാം തികച്ചിട്ടു് ഭാഷയിൽ ഇദംപ്രഥമമായി രചിക്കപ്പെട്ട മഹാകാവ്യം അദ്ദേഹത്തിന്റെ രാമചന്ദ്രവിലാസമാകുന്നു. അതിൽ രഘുവംശം, മാഘം മുതലായ പ്രസിദ്ധ സംസ്കൃതകാവ്യങ്ങളിൽനിന്നു് പദ്യങ്ങൾ വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, ആ സംഗതി അദ്ദേഹംതന്നെ മുഖവുരയിൽ മുക്തകണ്ഠം സമ്മതിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. പരമാർത്ഥത്തിൽ പ്രാചീന സംസ്കൃതകവികളെ ഉപജീവിക്കാത്ത ഒരു കവിയും നമ്മുടെ നാട്ടിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. പത്മനാഭക്കുറുപ്പു തുറന്നു പറഞ്ഞു. മററുള്ളവർ 'ഞാനൊന്നുമറിഞ്ഞില്ല രാമനാരായണ' എന്ന മട്ടിൽ മൌനം ദീക്ഷിച്ചുകളഞ്ഞു. അങ്ങനെയുള്ള അവർ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം. കാരണവന്മാരുടെ മുതൽ നമ്മൾ അനുഭവിക്കാനുള്ളതുതന്നെയാണല്ലോ. പ്രയത്നം ഒന്നും ചെയ്യാതെ അതുകൊണ്ടുമാത്രം ജീവിക്കുന്നതേ പരിഹാസ്യമായിരിക്കുന്നുള്ളു. അഴകത്തു കുറുപ്പിന്റെ കൃതിയിൽ സ്വതന്ത്രങ്ങളായ ആശയങ്ങൾ ധാരാളം ഉള്ളതിനാൽ ആ ദോഷം അദ്ദേഹത്തിനെ ബാധിക്കുന്നില്ല. മാതൃകയ്ക്കായി അഞ്ചാംസർഗ്ഗത്തിൽനിന്നും ഏതാനും പദ്യങ്ങളെ ഉദ്ധരിക്കാം.

പ്രായാധിക്യാൽ ജനകനിളയത്തിങ്കൽ ലാക്കായിരുന്നോ-
മായാതന്ത്രപ്രബലവലയിൽപ്പെട്ടു നട്ടംതിരിഞ്ഞു
ന്യായാപേതം പറയുമൊരു നിസ്സാരവാഗ്ജാലമെല്ലാം
പേയാണെന്നോർക്കയതിനെ വകവയ്ക്കേണ്ട പോകേണ്ട കാട്ടിൽ.

ചോദിക്കാതിക്ഷിതിരമണമുള്ളുന്നതന്നേച്ചു താതൻ
ഖേദിച്ചേപ്രാളൂതിറിയ ഗീർന്നതും നിഷ്പ്രമാണം
മോദിച്ചുള്ളന്നു സപത്നി വാഞ്ഛാനാമുള്ളും ദോഷമുള്ളൂ-
ഖേദിച്ചുള്ളംമൊഴിയെ വകവയ്ക്കേണ്ട പോകേണ്ട കാട്ടിൽ.

ദൈവം നല്കുന്നതിലധികമായ് പൌരുഷംകൊണ്ടു പുംസ്ത്വം
കൈവന്നിട്ടും നിഖിലപുരുഷാർത്ഥങ്ങളെന്നോർത്തു ഞായം
ഏവം തൃക്കാൽക്കൊടവിൽ നടന്നിട്ടു രക്ഷാംതളിച്ചു-
നാവശ്യപ്പെട്ടതിനെ വകവയ്ക്കേണ്ട പോകേണ്ട കാട്ടിൽ.

ജാലംപൂട്ടും ഭർത്തനാനിക്കുള്ള വാഗ്ധാടികൊണ്ടി-
ക്കാലത്തിപ്പോൾ മഹാപാതകമെല്ലാമനാദിയാറ്റും പൂജ്യനും
കോലാഹലവും ധനദിഗ്വാസത്തിട്ടങ്ങു് ശോക്ക് കരേറ്റി-
ന്നാലംബിച്ചിടുതിനെ വരുമെന്നുള്ള ചോദ്യത്തിൽ കാട്ടിൽ.

സൌധപ്രാന്തസ്ഥിതിവഴിതി ഞാൻ കാനനത്തിന്നു പോരുമ്പോൾ
വൈധവ്യത്തിൽപ്പെട്ടവളുമതില്ലാത്ത കൌസല്യയും
ബോധശൂന്യം വന്ന പിതാവിന്റെ ഭീഷ്ടിച്ചുറങ്ങും
ഹേ ധന്യാംഗി വെടിഞ്ഞുപേക്ഷിപ്പതന്യായമല്ലോ.

രാമന്റെ ചാരുമടിയിൽ പശുവിന്റെ പാൽക്കുട-
ങ്ങൾ മോരമോടു കുനി ധാര കഴിച്ചതില്ല
ആ മംഗലകൃതിനടത്തി വനസ്ഥലി-
ൽ രാമമോദമെന്ന് പായസം തവ നന്ദനന്മാർ.

ശേഷിക്കാറ്റിൽ ഗുരുവിന്റെ ഭവിഷ്യമൂലം
നൈവേദ്യ മധുപായസം കടപ്പെട്ടു രാമൻ
ഭൂഷാഗണങ്ങളണിയേണ്ടതാം മേനിമേല-
വേഷ്ടിച്ചുകെട്ടി നിതംബിക്കിൽ നടക്കുമല്ലോ.

ചെമ്പകത്തിനിത ചെറുതും പൂത്തുതന്നെ
ചെമ്പിച്ചു സീതയുടെ പാദനഖങ്ങളല്ലോ
തൽപ്രാണനാഥനൊടു കാട്ടിൽ നടക്കയാലെ-
ന്നിയംതടീയവളന്നേ കരയാതിരുന്നു.

ചെമ്പണിക്കു സീതമകളെക്കിലുമതുയതാൻ
നാണിച്ചിടാതവരും ചവിട്ടിനടക്കയാലേ
പ്രീണിച്ചിടാതെ ജനയിത്രി ഗുരുതപോഭംഗം
കാണിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു നൊമ്പലമാകിയോവാൻ!

വണ്ണങ്ങളും കൊണ്ടിഹ വിരിച്ചതു മെത്തമേൽചെ-
ന്നുന്നൻപരം മതിമയങ്ങിയുറങ്ങിയപ്പോളും
കണ്ണുംമിഴിച്ചുലകുമാതമൊഴിഞ്ഞു കാക്കൽ
തിണ്ണംമൂടാ സഹജനായുധമേന്തിനിന്നാൻ.

ആകപ്പാടെ നോക്കിയാൽ രാമചന്ദ്രവിലാസം ഭാഷയ്ക്കു് ഒരു അമൂല്യസമ്പത്തുതന്നെയാണു്. അതെന്തുപറഞ്ഞാലും ഭാഷാമഹാകാവ്യത്തിന്റെ ഉപജ്ഞാതാവു പത്മനാഭക്കുറുപ്പുതന്നെയാകുന്നു.

പദഘടനയുടെ സൌഷ്ഠവം, രീതിയുടെ സാരള്യം, സന്ദർഭാനുഗുണമായ രസങ്ങളുടെ സന്നിവേശം, ശബ്ദശുദ്ധി മുതലായ ഗുണങ്ങൾ പ്രചുരമായിരിക്കുന്ന ഈ കാവ്യത്തെ മലയാളികൾ എന്നും ആദരിക്കതന്നെ ചെയ്യും.

ഇതുകൂടാതെ ഗന്ധർവ്വവിജയം ആട്ടക്കഥ, തുലാഭാരശതകം മുതലായി വേറെയും ചില കൃതികൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗന്ധർവ്വവിജയം ആട്ടക്കഥ.

തദന്തരേ ഭർത്തൃനിദേശജാത്മചിത്
സൂര്യോദയേ സാ മദമേ വേദിതാശയഃ
വസന്തസമ്പൂരിതപുഷ്പവാടികാം
സമേത്യജായാം നിജഗാദസുന്ദരീം.

പാടി—ചെമ്പട.

കഞ്ജദളവിലോചനേ—കഞ്ജശരശരനേ
മഞ്ജുളാംഗി കേൾക്ക ബാലെ യാജസാ മമ വചനം
മോഹനമുദ്യാനമിതു മോഹനീയ ശീലേ!
കോകിലകേകാരവങ്ങൾ ഭാഗധേയമഹോ. (കഞ്ജ)

മാലതീകുസുമങ്ങളെല്ലാം ചാലവേ വിടർന്നു
മാലതീവവല്ലിതന്നിൽ മാലതീശരണം
അംഗജകേളിക്ക വരികിങ്ങു മൽ സവിധേ
മംഗലം നൽക മമ മംഗലാംഗി ബാലേ. (കഞ്ജ)

തുലാഭാരശതകം.

മൂലം—ശൌരെരാരിരിതൈഃ ശൌരെ-
രമരാഞ്ഞു ഹൃതീത ശീഃ
സ്ത്രീനഹിതാ ശരീരേ
ശ്രുതശ്രേഷ്ഠിരിതപ്സ്ഥി.

തർജ്ജമ—അനേകവൎണ്ണം കലരും ഫലങ്ങളും
ശരങ്ങളാൽ ശത്രുശരീരമഞ്ജസാ
വിളങ്ങിടും രാഘവ സ്ഥിരനാം ഭവാൻ
മഹാച്യുതാകാരനഹോ മഹോജ്ജ്വലൻ.

കടത്തനാട്ട് ഉദയവർമ്മരാജാവ്.

'മൈമീക്ഷിതി' എന്ന സംസ്കൃതത്തിൽ പറഞ്ഞുവരുന്ന കടത്തനാട്ടു രാജ്യത്തിലെ രാജാക്കന്മാരും രാജ്ഞിമാരും ഇതരരാജസ്വരൂപങ്ങളിലെ അംഗങ്ങളെപ്പോലെതന്നെ ഭാഷാപോഷണവിഷയത്തിൽ സദാ വ്യഗ്രരായി വർത്തിച്ചുപോന്നു. അവരെല്ലാം പണ്ഡിതന്മാരെയും കവികളെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ ജാഗരൂകന്മാരുമായിരുന്നു. 1040-ാമാണ്ടു മരിച്ചുപോയ വാസുനമ്പി ഒരു കടത്തനാട്ട് ഉദയവർമ്മരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായിരുന്നല്ലോ. ആ രാജാവിനെയാണ് പ്രസ്തുത കവീന്ദ്രൻ:—

ക്ഷമാന്തേ സർവ്വജ്ഞതായാം ശ്രവസി ച വിജയ-
ത്യനന്തേ വീരതായാം-
സൌഭാഗ്യേ കല്പദ്രുമതി ധൈര്യതിയഃ
പ്രാഭവേ ച പ്രതാപേ
സൗജന്യേ സൽക്കീർത്തിസമ്പൂർതിഷു സകലാഹരി-
ന്മണ്ഡലാപൂർണ്ണശാലീ
ശ്രീമൈമീക്ഷോണിസമ്രാഡുദയനരപതിർ-
ഭാതി പാണ്ഡിത്യശാലീ.

എന്നു വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

കേരളഭോജരാജൻ എന്ന സ്ഥാനത്താൽ അലംകൃതനായ മറെറാരുദയവർമ്മരാജാ അടുത്തകാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹം 1062 കർക്കടകത്തിൽ ജനിച്ചു. കുതമംഗലത്തു പരമേശ്വരൻ നമ്പൂരിയായിരുന്നു ഗുരു. അദ്ദേഹം പ്രശസ്തപണ്ഡിതനായിരുന്നതിനു പുറമേ കവിയുമായിരുന്നു. കവിതകളിൽ അധികവും സംസ്കൃതത്തിലായിരുന്നെങ്കിലും അദ്ദേഹം ഭാഷയെ പോഷിപ്പിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ല. ഇംഗ്ലീഷുഭാഷയും അദ്ദേഹത്തിനു നല്ലപോലെ വശമായിരുന്നു. രസികഭൂഷണം ഭാണം, വൃത്തരത്നാവലി, പ്രിയദർശിക, കവിതാഭരണം, സദ്വൃത്തമാലിക ഇവയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാന കൃതികൾ. വൃത്തരത്നാവലിയിലെ ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

കാന്ത്യാമിന്ദുപ്പൂളല്പം നിടിലതടമതിൽ
 തൊട്ടുപൊട്ടാൽ മനോജ്ഞം
തേൻതുള്ളിക്കാളിമാത്യം കളയുമൊരധരം—
 കൊഞ്ചുമത്യന്തരമ്യം
ചന്തത്തിൽ ബാലചന്ദ്രം തിരുകിമുടിയിതിൽ
 ചാരുതാം ചേർന്നവേഷം
പണ്ടൊക്കം കൊങ്കയായീടിന ഹരസുകൃതം
 കാത്തുകൊള്ളേണമെന്നെ.

കടത്തനാട്ട ലക്ഷ്മീറാണിയും പല ഒററശ്ലോകങ്ങളും കീർത്തനങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുള്ളതായറിയാം.

കരുവേലി ഗൌരിക്കുട്ടിഅമ്മ.

തിരുവനന്തപുരത്തു കരുവേലി ഗൌരിക്കുട്ടിയമ്മ കവിതകളിയിൽ നല്ലപോലെ പയററീട്ടുള്ള നല്ലൊരു വിദുഷിയായിരുന്നു. സന്താനഗോപാലം ചമ്പുവും അനേകം ഒററശ്ലോകങ്ങളും അവർ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. വലിയ കാവ്യഗുണമില്ല.

പരുവക്കാട്ട അമ്മുക്കുട്ടിഅമ്മ.

സബ്ജഡ്ജിയായിരുന്ന പെൻഷൻപററിയ ഉള്ളാട്ടിൽ അച്യുതൻനായരുടെ ധർമ്മപത്നിയായിരുന്നു. ബാല്യത്തിലേ കവിതാവാസന പ്രകാശിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി. വിവാഹത്തിനുശേഷമാണ് സംസ്കൃതം പഠിച്ചത്. കൈക്കുളങ്ങരെ രാമവാരിയരായിരുന്നു ഗുരു. ഗോഗ്രഹണം മണിപ്രവാളം സാമാന്യം നല്ല ഒരു കൃതിയാകുന്നു.

കോടശ്ശേരി കുഞ്ഞൻതമ്പാൻ.

വെൺമണി മഹൻെറ സമകാലികനായ കോടശ്ശേരി തമ്പാൻ സാമാന്യം നല്ല കവിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃതികളിൽ പ്രധാനമായതു് കല്യാണസൌഗന്ധികം നാടകമാണ്. അതു് 1069—ൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. ഈ നാടകത്തെപ്പററി ചങ്ങനാശ്ശേരി ലക്ഷ്മീപുരത്തു രവിവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള അഭിപ്രായം ഉദ്ധരിക്കുന്നു—

വായ്പാർന്നിടുന്നാശുകവികളേകരി
  രത്നമാകുന്ന കുഞ്ഞൻ-
തമ്പാൻ തൻപാടവത്തിന്നൊരു മണിഗൃഹമായ്-
  ത്തീർന്നൊരീ നാടകത്തിൽ
ജൃംഭിപ്പീടുന്ന രീതിഗുണരസ,ഭാവാദി
  ശയ്യാപദ്യാദികൾക്കു-
ള്ളായ്‌വോരം രീതിയും പാഠകരുടെ മനതളിരിൽ
  പ്രീതിയേ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു.

നാടകപാത്രങ്ങളുടെ സംഭാഷണം ഉചിതസ്വാരസ്യമായിട്ടുള്ളതും സരസമായ ഘട്ടങ്ങളുമിടവിടെ കാണാനുണ്ട്. മാതൃകക്കായി രണ്ടു പദ്യങ്ങളും ഉദ്ധരിക്കാം.

മുത്തേറ്റും കണ്ഠീരവം പാട്ടതലയൊട്ടുപിള-
  ർന്നേറ്റു ഭേദം ദുഷ്പ്രഭൻ
മാർക്കാട്ടിന്നാലെ പോയിടെയൊരിടുമ്പിയുമതി-
  ട്ടേന്ത ഭയം നണ്ണും
പീലിക്കൂട്ടം കേസരിന്റെ ഉന്മുഖമായിടുമ-
  ത്തൊട്ടാരനിരൊന്നായ-
ട്ടേക്കൂട്ടങ്ങളിലെങ്ങും ഉലകതത്തിലതിൽ തക-
  ർന്നു കേഷം കണ്ണമാണല്ലോ.

കന്ദം പ്രാവും കത്തുന്നൂകൂണാകൂട്ടിമയിൽ
  ക്ഷണികിന്നിറ്റുമ്പം ചെറൂപ്പൻ
ചിന്നം കണ്ടും താറിപ്പൂവലകൂട്ടിടയിടെ-
  ത്തോങ്ങിനാൽക്കൂറിയോട്ടം
ഇന്ദ്രക്കൂർത്തുനേനെ നിൽക്കുടകളൊത്തിരവും
  നല്ല തംബോലമുറ്റം
ഒന്നായ് ജനരാജ്യസിദ്ധിയാവനമിഴിമാർ
  തെളിമാണിക്യമാല.

മൂലൂർ എസ്. പത്മനാഭപ്പണിക്കർ.

"ചാറിത്തുന്ദിച്ചൂർക്കം സ്വിതമലയജ-
  ച്ചാർത്തു സൽസൗരഭ്യമേറ്റി
പൊറിസ്സുസ്ഥൂരമേഹം മുഖമനതിളർ-
ന്നാശീർവ്വാദാഗമം

തെറ്റില്ലാത്തക്ഷരം കൃതിയമൊഴികൾക്കർത്ഥ–
ക്കാഠിന്യവിഘ്നമില്ലാ–
മുറ്റിട്ടോത്തുള്ള മൂലൂർ നിലയന കവി കു–
ഞ്ഞിന്നു കാവ്യോത്സവം മേ."

കൊല്ലവർഷം 1044 കുംഭം 27–ാം തീയതി തിരുവോണം നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. തിരുവല്ലാ മാന്നാത്തുനിന്നു കുറേ വടക്കോട്ടു പോയാൽ ഒരു ആറു് കിഴക്കു പടിഞ്ഞാറായി ഒഴുകുന്നതു കാണാം. അതു കടന്നു് വടക്കേക്കര എത്തിയാൽ നേരെ കിഴക്കുവശത്തു് വടക്കുതെക്കായി ഒഴുകുന്ന മറ്റൊരു നദിയും ഉണ്ടു്. അതിന്റെ കിഴക്കേക്കരയിലാണു് പനയന്നാർകാവെന്ന ഭദ്രകാളിയുടെ നിലയം. പ്രസ്തുത ക്ഷേത്രത്തിനടുത്തു് തെക്കുമാറി കാവിൽ എന്നൊരു വീടുണ്ടു്. അവിടെയാണു് പണിക്കർ ജനിച്ചതു്. പിതാവു് രാമൻവൈദ്യനും, മാതാവു് വെളുത്തകുഞ്ഞും ആയിരുന്നു. അഞ്ചുവയസ്സായപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവു മരിച്ചുപോയി. അന്നു് ഈഴവർക്കു വിദ്യാലയപ്രവേശം അനുവദിച്ചിട്ടില്ലാതിരുന്നതിനാൽ, ബാലൻ പിതാവിന്റെ അടുക്കൽ അമരകോശം, അഷ്ടാംഗഹൃദയം, സഹസ്രയോഗം മുതലായവ പഠിച്ചു. അതുകഴിഞ്ഞു് വിദ്വാനായ കൊച്ചുരാമൻപിള്ളയാശാന്റെ അടുക്കൽനിന്നു കാവ്യനാടകാലങ്കാരപ്രഭൃതികളും അഭ്യസിച്ചു. ഇപ്പോൾ മഹാവൈദ്യൻ എന്ന നിലയിൽ ശോഭിക്കുന്ന പ്പും. കെ. നാരായണപിള്ളവൈദ്യൻ (ധന്വന്തരിമഠം), സമുദായത്തിൽ ഗോവിന്ദക്കുറുപ്പു് കാഞ്ഞിരംമൂട്ടിൽ കൊച്ചുശങ്കരവൈദ്യൻ മുതലായവർ പണിക്കരുടെ സതീർത്ഥ്യന്മാരായിരുന്നു.

പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ പണിക്കർ രഹസ്യമായി കവിതകൾ എഴുതാറുണ്ടായിരുന്നു. പതിനേഴാംവയസ്സിലായിരുന്നല്ലോ 61–ലെ വെള്ളപ്പൊക്കം ഉണ്ടായതു്. അതിനെപ്പറ്റി ഈ ബാലൻ ഒരു കവിത എഴുതി. മേൽപ്പറഞ്ഞ രാമൻപിള്ള ആശാൻ പണിക്കരെയും സഹപാഠികളെയും ചേർത്തു് ഒരു കവിതാപരീക്ഷ നടത്തി. അന്നു് 'പപ്പു' ഉണ്ടാക്കിയ ശ്ലോകം ഇങ്ങനെയായിരുന്നു.

അരചരപൃഷ്ഠേതിവയം കവിതാവലിഹീനം
ഖിലമനോഭിതിസുമതേപി സേവ്യപാതം
ഇരുമാസു കീർത്തിതഗുണം ചതുസൃഷ്ടാചന്ദ്ര–
മീശാഖ്യമിഹ രമന്തു മഹേശം

ഈ ശ്ലോകത്തിലെ 'പൃഷ്ട'ശബ്ദം പൃഷ്ഠമെന്നാക്കണമെന്ന് ഉപദേശിച്ചിട്ട് ഗുരു ബാലനെ അനുഗ്രഹിച്ചു.

ശ്രീപരീക്ഷിദുത്ഭവം, നളചരിതം എന്നീ അമ്മാനപ്പാട്ടുകളായിരുന്നു കവി ആദ്യമായി രചിച്ചത്. അതിനുശേഷം കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം അമ്മാന എഴുതി. അവയിലെ ഓരോ പദ്യങ്ങൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

ശോണാദ്രീശമനോജ്ഞമാ സഹചരാ ബാണാലയാവാസിതം
വീണാപാണി നതം ഗുണൌഘഭരിതം ലക്ഷസ്വപുത്രീവരം
ഏണീശാംശവിരിഞ്ച മുഖ്യം ഭക്തൻ ഹരേശ്ച ഭവാനം ശ്രേ-
ണിരായി ... (നളചരിതം)

കളകളചിത്ഥ്വനം കോമളാകാരോജ്ജ്വലം
ചലിതചലിതകർണ്ണം ചഞ്ചരീകാളിഗാനം
പൃഥുലതരചിത്രവസ്ത്രം പൂർവദേവൈക ചണ്ഡം
ഗണപതിമനിശം ... (കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം)

അടുത്ത കൃതി കിരാതം അമ്മാനപ്പാട്ടായിരുന്നു. ആ കൃതിയെ പെരുനെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ—

അപ്പനേ തവ കൃതിക്കു വാക്കിൽ മ-
റ്റൊപ്പമാണെന്നുരവനൊപ്പിടാ ദൃഢം
കല്പകപ്പൂവു ലതപ്പൂവിപ്പോൾ
കല്ലെഴുന്ന മുല്ലവേപ്പിനും വരാ.

എന്നും, സരസഗായകകവിമണി കെ. സി—

ചെറുല്ലവന്ന ഭവാനെനിക്കുവഴിപോ-
ലയച്ചു കൈരാതതം
നല്ലോരാമന ഗാനമേഷസുഖതേ
വായിച്ചു മോദിച്ചു ഞാൻ
ചൊല്ലിൻ മാധുരിയോർത്തു കാണുകിലി-
ന്നമ്മാനഗാനങ്ങളെ-
ങ്ങെല്ലാം നല്ലൊരു മലയാക്ഷകിൽനട-
ക്കല്ലായി വച്ചീടണം.

എന്നും, അഭിനന്ദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കിരാതത്തിലെ ഒരു പദ്യം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

വീണശ്ശൂലം വെള്ളനാണമാകിവിലസും ചോണാഗ്നി മാക്കണ്ണണ-
ശ്രേണീ കോമളകാന്തിതേടിന ഹിമക്ഷോണീ നരേന്ദ്രാത്മജേ

ഏണികളും ക്രൂപ മാനസത്തിലൂതകം കോണിക്കമാലോകനേ
വാണിക്കല്ലൊരു കോഴതിശ്ശരൻകേ നീ യേണാങ്കചൂഡപ്രിയേ.

വർഗ്ഗീസുമാപ്പിള മലയാളമനോരമ ആരംഭിച്ച കാലം മുതല്ക്കു പത്മനാഭപ്പണിക്കർ ആ പത്രത്തിനു നിരന്തരം പദ്യലേഖനങ്ങൾ അയച്ചുകൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു.

സുന്ദോപസുന്ദചരിതം കുറത്തിപ്പാട്ടായിരുന്നു ഒടുത്ത കൃതി.

1065 തുലാം 29-ാം തീയതി അയ്യത്തിൽ പി. കുഞ്ഞുശങ്കരത്തണ്ടാരുടെ സഹോദരിയായ കുഞ്ഞുമാണിയെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തിട്ട് അച്ഛന്റെ അനുമതിയോടുകൂടി പന്തളം വടക്കേക്കര ഇലവന്തിട്ടയിലേക്ക് അദ്ദേഹം പാർപ്പു മാററി.

ഇക്കാലംവരെ 'പത്മനാഭൻശൌണ്ഡികർ' എന്ന പേരിലായിരുന്നു അദ്ദേഹം കൃതികൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിവന്നതു്. ആ പേർ അന്നത്തെ ഈഴവപ്രമാണികൾക്കു രസിച്ചില്ല. ആലപ്പുഴ മട്ടാഞ്ചേരി ഗോവിന്ദൻവൈദ്യൻ മുതൽപേർ ആക്ഷേപിച്ചു് ലേഖനങ്ങൾ എഴുതി. പത്മനാഭപ്പണിക്കരുടെ സഹായത്തിനു വെളുത്തേരിയും പുറപ്പെട്ടു.

'ശുണ്ഡാ മദ്യം തദാപണാദ്ഠക്' എന്ന സൂത്രപ്രകാരം ശൌണ്ഡികൻ എന്ന പദത്തിനു കള്ളുകച്ചവടക്കാരൻ എന്നു അർത്ഥമേ സിദ്ധിക്കയുള്ളു എന്നായിരുന്നു എതിരാളികളുടെ വാദം. എന്നാൽ,

ക്ഷത്രിയാദ്വൈശ്യകന്യായാം
മാഹിഷ്യ ഇതി നിശ്ചയഃ
ആയുർവ്വേദമഹാഷ്ടാംഗം
പഠേദ്രക്ഷാസ്പൃതാമയേ
തസ്യാമന്നന ചൈവശ്ചണ
ജാതശ്ശൌണ്ഡിക ഇരിതഃ.

എന്ന ശാട്യായനസ്മൃതിയിലെ ചില പദ്യങ്ങൾ [1] ഉദ്ധരിച്ചു പണിക്കരുടെ കക്ഷി ശക്തിപൂർവ്വം എതിർത്തു. വഴക്ക മൂത്തു് ഒടുവിൽ പെരുനെല്ലി—

മതിമതി ശിതബുദ്ധേ ശൌണ്ഡിക പാണ്ഡിതശ്രീ
ചിതവൃഥമാതു ലിഖകാട്ടൾക്കഴസ്സുംവഴക്കം
കൊതിഹൃദി പെരുതെങ്കിൽ കൊമ്പനെപ്പോൽമദിച്ചി-
ട്ടതിപരുഷമിടക്കണ്ണൊന്നൊരാശേ പോരിനാവു.

കൊള്ളാമോ നിങ്ങടെ തമ്മിൽ കടിപിടികൂടാനി-
ച്ചേവരമൊന്നതു ചൊല്ലി-
കൊള്ളാമോ കൊള്ളിവാക്കു കസ്യതിൽവിളിച്ചോ-
ലാക്ഷേപശക്തിയോടുകൂടെ?
കൊള്ളുന്നോരുന്നതമിൽ കൊതി മമ പറയാം
കോവിദോത്തംസരേ ഞാൻ
കൊള്ളരുതോരെ കലഹിപ്പിച്ചിട്ടു പൊരിയുന്നവർ
തോഴ വാഴ്ത്തണമെന്നും.

എന്നു് ഉപദേശിക്കയാൽ മത്സരം ആ പോരാഴിച്ചിട്ട് പണിക്കർസ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചു. അതു മാറാത്ത വഴക്കിനിട വരുത്തി.

മന്നം ചേർന്ന ഭവാനോടുഹമൊരു കഥ ചോ-
ദിച്ചിടുന്നിപ്പണിക്കർ
സ്ഥാനം ശ്രീ വഞ്ചിഭൂപാലകനരുളിയതോ തിരുവി-
താംകൂറു വാഴുമവനോ
അതോ പ്രായം തികഞ്ഞിട്ടില്ലനന്തുവരെ
പൂർവസിദ്ധാധികാരം-
ഇന്നംതെളിവിപ്പോളാണിട്ടെന്നില്ല ഞാന-
ച്ഛാന്ത്യമെന്നോതിടേണ്ട.

എന്നു് തട്ടവിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോനും,

പണിക്കരെന്നൊന്നു പരിഷ്കരിച്ചാൽ
പണിക്കരാണെന്നു നിനച്ചിടേണ്ട
നിനക്കുമോരോ കാക്കകളിച്ചു നന്നായ്
മിനക്കിയാൽ ഹാസമതാകുമെന്നോ!

എന്നു് മി: സീ. എസ്സ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റിയും ചോദ്യംതുടങ്ങി. ആ വാക്‌സമരവും കുറെ നീണ്ടുനിന്നു. ഈ വഴക്കിൽനിന്നു ഒരു ഗുണമുണ്ടായി. സ്ഥാനികളല്ലാത്ത ഈഴവരും മുറയ്ക്കു 'പണിക്കർ' സ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചുതുടങ്ങി.

1067-ൽ കുചേലശതകം മണിപ്രവാളവും, അട്ടത്തവഞ്ചി സംഗീതരുക്മിചരിതം തർജ്ജമയും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി.

പണിക്കർ നല്ല പോരാളിയായിരുന്നുവെന്നു് ഇതിനിടയ്ക്കു തെളിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞുകുട്ടൻ തമ്പുരാൻ കവി

ഭാരതം രചിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവെന്നും കവികളെല്ലാം 'മനോരമയിൽ വന്നു കളിച്ചിടേണം' എന്നും മനോരമയിൽ പരസ്യം ചെയ്തു. അപ്പോൾ പത്മനാഭപ്പണിക്കർ—

കൊല്ലത്തവൈദ്യനാഥ കേരളവർമ്മനാമധേയൻ
ക്ഷത്രിയവംശമകുടീമണി നാമധേയനാകി
പിതൃല്ല ക്ഷത്രകവിയിങ്ങനെയീശവർമ്മ-
നൊത്തുചെയ്യുന്നതുമൊക്കവനീന്ദ്രന്മാരെല.

എന്നു് അദ്ദേഹത്തിനെ അനുസ്മരിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ ഭാരതം പുറത്തുവന്നപ്പോൾ, അതിൽ തദീയവന്റെ പേരും കാണായ്കയാൽ 1069-ൽ പത്മനാഭപ്പണിക്കർ കവിരാമായണം രചിച്ചു. പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തെ അനന്തപുരത്തു മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാൻ, കെ. സി. നടുവത്തച്ഛൻ, അഴകത്തു പത്മനാഭക്കുറുപ്പ്, കവിയൂർ രാമൻ നമ്പ്യാർ, ചക്രപാണിവാരിയർ തുടങ്ങിയ അനവധി കവികൾ പ്രശംസിച്ചെങ്കിലും, ചില കവികൾ തങ്ങൾക്കു ലഭിച്ച സ്ഥാനം കൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാതെ പണിക്കരോടു യുദ്ധത്തിനു പുറപ്പെട്ടു. അവരിൽ പ്രമാണികൾ കൊടുങ്ങല്ലൂർ കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാൻ, ഒട്ടുവിൽ കുഞ്ഞികൃഷ്ണമേനോൻ, സി. പി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ള ഇവരായിരുന്നു. ഈ സമരചരിത്രം വായിച്ചിട്ടുള്ള നിഷ്പക്ഷപാതികളെല്ലാം വിജയശ്രീവരിച്ചതു് പത്മനാഭപ്പണിക്കരെയാണെന്നു സമ്മതിക്കും. കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാന്റെ മാദ്ധ്യസ്ഥത്തിൽ ആണു് യുദ്ധം അവസാനിച്ചതു്.

പിന്നെയും ഒട്ടുവിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ കവിമൃഗാവലി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ ഒരു സമരമുണ്ടായി. അതു് കുറേക്കാലം നിന്നിട്ടു് താനേ ശമിച്ചു.

1070-ൽ വിശാഖഗുണാദർശം ചമ്പുവിന്റെ ഏതാനംഭാഗം തർജ്ജമചെയ്തു. അതിനുപുറമേ 'പത്രാധിപഭാരതം' 'നാടകഗാഥ' എന്നീ കൃതികളും ആ കൊല്ലത്തിൽതന്നെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.

1071-ൽ പിതാവായ ശങ്കരൻവൈദ്യൻ മരിക്കയാൽ, അദ്ദേഹം അക്കൊല്ലം യാതൊരു കൃതിയും രചിക്കയുണ്ടായില്ല.

1072-ൽ പദ്യഭാഷാപ്രകരണം മണിപ്രവാളവും പാലാഴിമഥനം അമ്മാനപ്പാട്ടും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി.

1073-ൽ കവിതാരസനിരൂപണം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടു.

1075-ൽ മാഘം ഒന്നാംസർഗ്ഗവും രഘുവംശം ആറാംസർഗ്ഗവും തർജ്ജമചെയ്തു.

1079-ൽ കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം ആട്ടക്കഥയും സന്മാർഗ്ഗചന്ദ്രികയും രചിച്ചു.

1080-ൽ കോകിലസന്ദേശം എഴുതി. പരേതനായ പെരുനെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യരുടെ അടുക്കലേയ്ക്കു ഒരു കുയിലിനെ സന്ദേശഹരനായി അയയ്ക്കുന്നതാണ് അതിലെ കഥ. അതിൽ ഈഴവരുടെ സാമുദായികസ്ഥിതി വിശദമായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

അതേ വർഷത്തിൽതന്നെ കുഞ്ഞിക്കാവു് എന്ന ഖണ്ഡകാവ്യം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി.

1082-ൽ അവസരോക്തിമാല, പത്രാധിപർ രാമകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ പ്രൗഢമായ അവതാരികയോടുകൂടി പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു.

1083-ൽ കന്നുകാലിപ്ലേഗ്, നിലക്കടലക്കൃഷി എന്നിങ്ങനെ വ്യവസായപരമായ രണ്ടു കൃതികളും മൂന്നു താരാട്ടുകളും രചിച്ചു.

1084-ൽ ഭജനകീർത്തനമാല കെ. സി-യുടെ അഭിപ്രായപ്രകാരം റെഡ്യാരുടെ പ്രസാധകത്വത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. സ്ത്രീപുംസ്വാതന്ത്ര്യവാദവും അതേ കൊല്ലത്തിൽ രചിച്ചതാണ്.

1086-ൽ കുചേലവൃത്തം കഥകളി രചിച്ചുവെങ്കിലും 1092-ൽ ആണ് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു്.

1087-ൽ താമരപ്പള്ളി കൊച്ചുരാമന്മാസ്റ്റിന്റെ ജീവചരിത്രം (വഞ്ചിപ്പാട്ട്) രചിക്കപ്പെട്ടു.

1090-ൽ പരിഷ്കൃതവിവാഹവിധിയും, ചരമാന്തശയ്യയും, ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം കിളിപ്പാട്ടും, ബാലബോധനവും പല ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളും നിർമ്മിച്ചു.

1095-ൽ രത്നരത്നാവലി എന്ന ഗദ്യഗ്രന്ഥം ഉണ്ടാക്കി.

1097-ൽ സന്ദേശഗീത, രാഹുവിന്റെ അയിത്തം എന്നീ കൃതികളും, 1099-ൽ തീവ്രപ്രബോധനവും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. 1100-ൽ ധർമ്മപദം കിളിപ്പാട്ടു പൂർത്തിയാക്കി. 1103-ൽ ഗുരുസ്വാമികീർത്തനം, പുള്ളുവപ്പാട്ടു് (മാരൻപാട്ടു്) ചമച്ചു.

സമ്മാനങ്ങളും ബഹുമതികളും.

1070–ലെ ഭാഷാപോഷിണി സഭയിൽവച്ചു് ആസന്നമരണചിന്താശതകത്തിനു രണ്ടാംസമ്മാനമായ 15 രൂപ സമ്മാനമായി ലഭിച്ചു. 1075–ൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ 'സരസകവി' എന്നൊരു സ്ഥാനം കല്പിച്ചുകൊടുത്തു. 1080–ലെ എസ്സ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗത്തിലെ സാഹിത്യപരീക്ഷയിൽ "ഈശ്വരഭക്തി" എന്ന കവിതയ്ക്കു് ഒന്നാംസമ്മാനം കിട്ടി. 1083–ലെ കൊല്ലത്തെ കൃഷിവ്യവസായപ്രദർശനത്തോടു സംബന്ധിപ്പിച്ചു നടത്തിയ സാഹിത്യപ്രദർശനത്തിൽ 'സ്ത്രീധർമ്മം' എന്ന ഖണ്ഡകാവ്യം ഒന്നാം സമ്മാനത്തിനു് അർഹമായി. പ്രാസവാദത്തിൽ പേരുവയ്ക്കാതെ ഉള്ളൂരിന്റെ പക്ഷംപിടിച്ചു ഒരു ലേഖനം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതിൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ ഒരു സ്വർണ്ണമോതിരം സമ്മാനിച്ചു. 1089–ൽ പണിക്കരെ സർക്കാരിൽനിന്നും പ്രജാസഭാ മെമ്പറായി തിരഞ്ഞെടുത്തു. 1091–ലെ എസ്സ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗത്തിന്റെ വാർഷികസമ്മേളനാവസരത്തിൽ ഒരു മെഡലും ഒരു സ്വർണ്ണമോതിരവും ലഭിച്ചു. 1099–ൽ മാർത്തോമ്മാ സമുദായാദ്ധ്യക്ഷനായ ദിവ്യശ്രീ തീത്തൂസ് മെത്രാപ്പോലീത്താ തിരുമനസ്സിലെ ജൂബിലി മഹോത്സവം സംബന്ധിച്ചു് അയച്ചുകൊടുക്കപ്പെട്ട കവിതകളിൽവച്ചു് ഉത്തമസ്ഥാനം പണിക്കരുടെ കൃതിക്കായിരുന്നതിനാൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് ഒരു സ്വർണ്ണമുദ്ര പാരിതോഷികമായി നല്കി.

1105–ൽ കവിയുടെ ഷഷ്ടിപൂർത്തി ആഘോഷപൂർവ്വം കൊണ്ടാടപ്പെട്ടു. അതിൽപിന്നീടു് രണ്ടുകൊല്ലമേ ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളു. അറുപത്തിരണ്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ 'കേരളവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാ'ന്റെ സ്മാരകമായി അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചിരുന്ന കേരളവർമ്മ സൌധത്തിൽവച്ചു് മസൂരിരോഗത്താൽ അദ്ദേഹം മരിച്ചു. വാസുക്കുട്ടി, ഗംഗാധരൻ, ദിവാകരൻ, രാമചന്ദ്രൻ എന്നു നാലു പുത്രന്മാരും, കല്യാണി, ജാനകി, കാർത്ത്യായനിക്കുട്ടി എന്നു മൂന്നു പുത്രിമാരും അദ്ദേഹത്തിനു് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അവരെല്ലാം ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു.

പണിക്കർ ഒരു കവിമാത്രമായിരുന്നില്ല; സമുദായസേവകന്മാരിലും അഗ്രഗണ്യനായിരുന്നു. എസ്സ്. എൻ. ഡി. പി. യോഗത്തിന്റെ 12–ാം വാർഷികം മുതല്ക്കു് 24–ാം വാർഷികംവരെ അതിന്റെ ഡയറക്ടരായും 25–ാം യോഗത്തിൽ ഉപാദ്ധ്യക്ഷനായും ഇരുന്നു.

കവിതകളിൽ ചിലതു് ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

സന്ദേശഗീത ഊഞ്ഞാൽപാട്ടു്.

പഞ്ചാനനന്റെ മുഖങ്ങളിൽ
സഞ്ചാരം ചെയ്യുന്ന വാണിതന്റെ
പഞ്ചരാഗാഗ്രത്തിൽ കേളിയാളും
പഞ്ചവർണ്ണക്കിളി പാവനാംഗി
സഞ്ചാരസാരമുണ്ടെന്നിരിക്കിൽ
പഞ്ചാരച്ചോറുതരാൻ പാല്പായസം.

എന്നിങ്ങനെ കിളിയെ പ്രീണിപ്പിച്ചിട്ടു് അതിനെക്കൊണ്ടാണു് മദ്യനിർമ്മാണത്തിന്റെയും മദ്യവ്യാപാരത്തിന്റെയും നിന്ദ്യതയെ പാടിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

മദ്യം വിഷദ്രവ്യമാകയാലും
മദ്യത്താൽ നിന്ദയുണ്ടാകയാലും

എന്നു് കവി ഈഴവരോടു് ഉപദേശിച്ചിരിക്കുന്നു.

പാലാഴിമഥനം അമ്മാന.

ഗുരുവന്ദനം—

അജ്ഞാനസന്ദോഹമകററി നിത്യം
വിജ്ഞാനമേകുന്നൊരു ദേശികന്മേ
വിജ്ഞാതനാം രാമകവീന്ദ്രനെന്നിൽ
പ്രജ്ഞാബലം തന്നു തുണച്ചിടട്ടെ.

പാട്ടു്—

ഉദ്ധതിയോടു ശങ്കരവടിവെഴുമ ശങ്കരകിങ്കരസംഘം
അങ്കിതകളുകളോടു ധൂർജ്ജടിതൻകഴലാശ്രവണാദി
ധൂർത്തോട്ടമവാനത്തിലെത്തുസ്മരിച്ചുമ ദൈത്യപുരത്തിൽ
ധൂർത്തതയെഴുമസുരാധിപനോടു
വാർത്തകളുചിതമോതി
കേട്ടനസുരാധിപൻ കടകോപിയൊടീശന്തന്റെ
ധാർഷ്ട്യമോടെ ചിക്കെനെജ്ജിപ്പതി-
നസുരരടിപൊത്തതിരിച്ചവർ.

കൃഷ്ണാർജ്ജുനവിജയം ആട്ടക്കഥ—

ഘണ്ടാരം—മുറിയടന്ത.

ജ്വാലാ ജാലാവൃതപ്പൂ സപദി വനകളുമേ-
താളിത്വംപ്രാപ്യരാണെ
ശ്രീകണ്ഠൻ തന്റെ കണ്ഠസ്ഥിത ജലധി ജലാ-
ന്നിദ്രവിഷ്ടെന്നു തോന്നിത്ത
ഊനം കൂടാതെ സംവാസവസുജ ചലനാപരി-
ഭൂഷ്പതമാനസനായാൾ
പ്രേമാസ്ഥാനേകർസമാ കലനമതതയെ
സത്വരം വന്നുപാർത്ഥം.

പ. 1. മുരിതാത മുരാന്തകനോടെ
കൈവരിതായമിതന്നിലും
തിതമേ പരിചോടവനെത്തി
താവകിന്ന സമസ്തവും
പരമിന്നുസുരപാദകരായല
ചാത്തനാംതന്നെ കൂടെ
ചിരമവർഹരിവന്ദിതരിക
സ്വർഗ്ഗനാമിയാമെന്നും.

2. കാലകാലമനാപ്പ്രതാപ
വിലാസമൊന്നറിയാത്തതീ
മേലപാദ്രൂപതാഗ്നിയിൽ
ശലഭാളിലീലയതാടിടും
ചലിതരിപുകലനിടിലലസമ-
നലകീലകലാകലി
കലിത ജലജ ശരോല്ലസത്തനാ-
മറിക സപദി പുരാന്തകം.

അഹിംസ.

കട്ടറുമ്പു കൊല്ലുകിച്ച പക്ഷിമ-
ണ്ണുവിട്ടിലതി സാധുജീവിതെ
കട്ടിനാളിൽ നിഹനിപ്പതെത്രയും
കഷ്ടമാണറിക കൊച്ചുകുട്ടരേ.

നാമെടുക്കവേണ്ടിയാത്ത ജീവികൾ-
ക്കാക്കുമേറെയ പൊന്നുതമ്പുരാൻ
നമ്മളും നരനൊന്നപോലെയാ-
ണോർക്ക തന്റെമാത്രമവൻറെ സൃഷ്ടികൾ.

അപ്പുജീവിയെ വധിച്ചു നാം ക്രമാ-
ലപ്പരോപരിചയിച്ചു നിത്യം
നല്പാത്രങ്ങളെ ജമന്നവാറെയും
കല്ലോടെ കഥ കഴിച്ചുവിച്ചിട്ടും.

സൂപ്പുവെച്ചു ചെറുകഷണങ്ങളെ
സാപ്പിടുന്നിഹ തടിക്കുവാൻ നരൻ
മേല്പ്രകാരമപരം മഹാഗ്രഹം
സാപ്പിടുന്നു തടിയന്റെ വിഗ്രഹം.

ഇപ്രാണികളിൽ വേണമെപ്പൊഴും
നല്ലപോലെ ദയയുള്ളിലാവനം.

ഒടുവിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ.

കൊച്ചീശ്ശീമയിൽ തലപ്പിള്ളിത്താലൂക്കിൽപ്പെട്ട എരുക്കാട്ടുഗ്രാമത്തിൽ അതേ പേരോടുകൂടിയതും, അകൃത്രിമരാമണീയകത്തിന്റെ ധാമമെന്നപോലെ വിലസുന്നതും ആയ ദേശത്തു് 'ഒടുവിൽ' എന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഗൃഹമാണു് കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോന്റെ ജനനത്താൽ ധന്യമായിത്തീർന്നതു്. ആ ഗൃഹത്തിലെ കുഞ്ഞുകുട്ടിഅമ്മയുടേയും ബ്രഹ്മശ്രീ ആലത്തൂർ മനയ്ക്കൽ പരമേശ്വരൻനമ്പൂതിരി അവർകളുടേയും ദ്വിതീയമെങ്കിലും അദ്വിതീയപുത്രനായി 1045 തുലാം 15-ാംതീയതി തിരുവാതിര നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിച്ചു. ഈ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെയ്ക്കു സജാതീയപത്നിക്കുപുറമേ പാലിയത്തും ഒരു ഭാര്യ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ ജനിച്ചു ആലത്തൂർ അനുജൻ നമ്പൂരിപ്പാട്ടും, പാലിയത്തു ചെറിയ കുഞ്ഞുണ്ണിഅച്ചനും, കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോനെപ്പോലെതന്നെ കവിതാവാസനാസമ്പന്നരായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അച്ഛൻനമ്പൂരിയിലും ആ ഗുണമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു ന്യായമായി ഊഹിക്കാം.

അഞ്ചാംവയസ്സിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ നാട്ടുസമ്പ്രദായമനുസരിച്ചു് എഴുത്തിനിരുന്നിട്ടു് നാട്ടാശാന്റെ കളരിയിൽ ചെന്നു പഠിത്തം തുടങ്ങി. പിന്നീടു വടക്കാഞ്ചേരി ഗ്രാന്റുസ്കൂളിൽ നാലുകൊല്ലം വായിച്ചിട്ടു് തൃശ്ശിവപേരൂർ മിഷ്യൻസ്കൂളിൽ ചെന്നു് മാദ്ധ്യമികപരീക്ഷയിൽ വിജയം നേടി. രണ്ടു കൊല്ലംകൊണ്ടു മെട്രിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷയും തരണംചെയ്തു. എന്നാൽ എറണാകുളം കാളേജിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു

എഫ്. ഏ. പരീക്ഷയിൽ ഒരു തവണ തോൽവി പററിയതിനാൽ അദ്ദേഹം അവിടംവിട്ടു മദ്രാസിൽചെന്നു പഠിക്കേണ്ടതായി വന്നു. 1894-ൽ ആ പരീക്ഷയിലും വിജയം സമ്പാദിച്ചു. ധനത്തിന്റെ അഭാവത്താൽ അദ്ദേഹം പഠിത്തം തുടരാതെ വടക്കാഞ്ചേരിയിലെ സ്കൂളിൽ പ്രധാനാദ്ധ്യാപകസ്ഥാനം കൈയേററു രണ്ടുകൊല്ലം കഴിച്ചുകൂട്ടി. അതിനുശേഷം 1896-ൽ ആണ് തിരുവനന്തപുരം രാജകീയകാളേജിൽ ചേർന്നതു്. ചിലവിലേക്കുള്ള പണം അദ്ദേഹംതന്നെയുണ്ടാക്കേണ്ടതായി വന്നുകൂടി. അന്നു് രാമരാജൻ എന്നൊരു പത്രം ചിലരെല്ലാംകൂടി ആരംഭിച്ചതു് അദ്ദേഹത്തിനു ഭാഗ്യമായി. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അതിന്റെ പത്രാധിപർ എന്ന നിലയിൽ കിട്ടിയ തുച്ഛമായ സംഖ്യകൊണ്ടാണു് അദ്ദേഹം തന്റെ ചെലവുകളെല്ലാം നടത്തിവന്നതു്. എന്നാൽ പത്രാധിപത്യം നിസ്സാരമായ സംഗതിയായിരുന്നില്ല. ഒട്ടുവളരെ സമയം അതു് അപഹരിച്ചു. എന്നിട്ടും രണ്ടുകൊല്ലംകൊണ്ടു് ബി. ഏ. ബിരുദം നേടിയതോർക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിസ്തന്ദ്രതയെ നാം എങ്ങനെ അഭിമാനിക്കാതിരിക്കും. മലയാളഭാഷയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പ്രസിഡൻസിയിൽ ഒന്നാംസ്ഥാനം അദ്ദേഹം കരസ്ഥമാക്കിയെന്നുള്ളതും സ്മരണീയമാണു്.

തിരുവനന്തപുരത്തെ താമസം മറെറാരുവിധത്തിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യവാസനയ്ക്കു പോഷകമായിത്തീർന്നു. അന്നു മുൻഷിപ്പണി നോക്കിവന്ന രാമക്കുറുപ്പിന്റെ അടുക്കൽ പഠിക്കാൻ ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചതു വലിയൊരു കാര്യമായിരുന്നു. അദ്ദേഹംപോലൊരു സാഹിതീരസികനെയോ ഭാഷാശിക്ഷണകുശലനെയോ കാണ്മാൻ പ്രയാസമാണു്. അതിനുപുറമേ തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചാണല്ലോ അദ്ദേഹത്തിനു വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെയും മററും പരിചയം സിദ്ധിച്ചതും. ഈ പരിചയത്തെ അദ്ദേഹം തനിക്കു ഗുണകരമായ വിധത്തിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്താതിരുന്നതുമില്ല.

ബി. ഏ. പാസ്സായിട്ടു നാട്ടിൽ തിരിച്ചുവന്ന ഉടനേതന്നെ അദ്ദേഹം എറണാകുളം ഹജൂർകച്ചേരിയിൽ ക്ലാർക്കായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. അവിടെനിന്നു ക്രമേണ താലൂക്കുസമ്പ്രതി ദേവസ്വംശിരസ്തദാർ ഈ മുറയ്ക്കുയർന്നു് താസീൽമജിസ്ട്രേട്ടുദ്യോഗത്തിലെത്തി.

അദ്ദേഹം ഹജൂർ ഹെഡ്ക്ലാർക്കായിരുന്ന കാലത്തു സ്ഥാനത്യാഗംചെയ്തു വലിയതമ്പുരാന്റെ നേത്യാരമ്മയുടെ കനിഷ്ഠസഹോദരിയായ ഇട്ട്യാണത്തു, മൂകാംബിഅമ്മയെ വിവാഹം ചെയ്തു. ആ സ്ത്രീരത്നം അദ്ദേഹത്തിനു രണ്ടു സ്ത്രീസന്താനങ്ങളെ നല്കിയിട്ടു് 108–ൽ അകാലമരണം പ്രാപിച്ചു.

ഭൂലോകം ശൂന്യമായി ഹൃദയമൊരന്ധതമോ-
    മണ്ഡലംപോലെയായി
ത്രൈലോക്യത്തിന്റെ സൃഷ്ടിസ്ഥിതിലയകരനാം
    മൂർത്തിയും ശത്രുവായി
താലോലിക്കേണ്ടുമെൻ കുട്ടികളിരുവരുമെൻ
    തന്മതാളത്തുമായി
പാലോലുംവാണി മൽപ്രേയസിയിവരെനവെടി-
    ഞ്ഞീശ്വരാ രക്ഷ രക്ഷ

എന്നു വിലപിച്ചുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദുഃഖാതിരേകത്തെ ഒരുവിധം തടഞ്ഞുനിറുത്തി. ഒരു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞു് അദ്ദേഹം സാഹിത്യരസികനും മലബാർ സബ്ജഡ്ജിയുമായിരുന്ന ടി. വി. അനന്തൻനായർ ബി. എ., ബി. എൽ. അവർകളുടെ രണ്ടാമത്തെ മകളായ തൃശ്ശൂർ അരങ്ങത്തുപുത്തൻവീട്ടിൽ ചിന്നമ്മുഅമ്മയെ പാണിഗ്രഹണംചെയ്തു.

1084–ൽ കുംഭകോണയാത്ര എന്ന കാവ്യം രചിച്ചതു് അവിടെ ജഡ്ജിയായിരുന്ന ശ്വശുരനെ സന്ദർശിക്കാനായി പോയപ്പോളുണ്ടായ അനുഭൂതികളെ അധികരിച്ചായിരുന്നു. 1086–ൽ അദ്ദേഹം ഇരിഞ്ഞാലക്കുടെ മജിസ്ട്രേട്ടായിരുന്ന കാലത്തു ദ്വിതീയപത്നിയും ഒരു പുത്രനെമാത്രം വിട്ടുംവച്ചു പരലോകം പ്രാപിച്ചു.

പഴയന്നൂർ അച്ചാട്ടിൽ കുട്ടിയമ്മയായിരുന്നു തൃതീയ പത്നി. ആ സ്ത്രീയിലും ഒരു സ്ത്രീസന്താനമുണ്ടായി.

അടുത്ത രണ്ടുവർഷങ്ങൾക്കിടയിൽ ആക്ടിംഗ തഹസീൽദാരുദ്യോഗവും, പിന്നീടു കൺട്രോളർ ആഫീസ്സിൽ ഒരുദ്യോഗവും, കുറച്ചുകാലം സ്റ്റേഷനറി സൂപ്രണ്ടുദ്യോഗവും വഹിച്ചശേഷം, അദ്ദേഹം വീണ്ടും എറണാകുളം മജിസ്ട്രേട്ടായി തിരിച്ചുപോയി.

അവിടെവെച്ചു പ്രമേഹക്കുരു പിടിച്ച് കൊല്ലത്തെ ശങ്കരമേനോന്റെ ചികിത്സയിൽ കുറേക്കാലം ഇരുന്നു. അതുകൊണ്ടു പ്രയോജനം സിദ്ധിക്കായ്കയാൽ ഇംഗ്ലീഷ് ഡാക്ടർമാരെവരുത്തി ചികിത്സിപ്പിച്ചുനോക്കി. എന്നിട്ടും ഫലം കണ്ടില്ല. കുരു പഴുത്ത് 1091 ഇടവം അഞ്ചാംതീയതി രോഗം മൂർദ്ധന്യാവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചു. അന്നു പകൽ രണ്ടുമണിക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹി ദേഹംവിട്ടു സ്വർഗ്ഗോന്മുഖമായി പ്രയാണംചെയ്തു.

കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനവൻ ചില സംഗതികളിൽ മനുഷ്യലോകത്തിന് ഒരു മാതൃകയായിരുന്നു. അന്യരോടു വിനയപൂർവ്വം മധുരമായി സംസാരിക്കുക, വിവേകത്തോടും സ്ഥിരോത്സാഹത്തോടും പ്രവർത്തിക്കുക, സുഹൃത്തുക്കളെ നിർവ്യാജം സ്നേഹിക്കുക മുതലായ ഗുണങ്ങൾ ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനെ അലങ്കരിച്ചിരുന്നു. മജിസ്ട്രേട്ടുദ്യോഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചതിനുശേഷവും ഈ ഗുണങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനെ വിട്ടുമാറിയില്ല. എന്നാൽ ചിലജനങ്ങൾക്ക് അദ്ദേഹം 'ദയയെന്നതുലവലേശംപോലുമില്ലാത്തദേഹം' ആയിട്ടാണ് തോന്നിയിരുന്നത്. നീതിനിഷ്ഠയോടും നിഷ്പക്ഷപാതമായും സദാ പെരുമാറിവന്നതിനാൽ പൊതുജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ സ്നേഹിക്കയും ബഹുമാനിക്കയും ചെയ്തുവന്നു.

ഈശ്വരഭക്തിയെന്നപോലെ കവിതാവാസനയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടപ്പിറപ്പായിരുന്നു. പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ അദ്ദേഹം കവിതകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നതായിട്ടാണ് അറിവ്. അവയിൽ പലതും നോട്ടുബുക്കുകളിൽനിന്നും വെളിക്കു വന്നിട്ടില്ല. എറണാകുളം കാലേജിൽ പഠിച്ചിരുന്ന കാലത്ത് അദ്ദേഹവും സഹപാഠികളായിരുന്ന സി. എസ്. ഗോപാലപ്പണിക്കരും മലയാളമനോരമയിലും ഭാഷാപോഷിണിയിലും കവിതകൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അന്നു വിദ്വാൻ ചാത്തരാത്തു ശങ്കുണ്ണിമേനോൻ ബി. എ. എൽ. ടി. എന്നൊരു പണ്ഡിതൻ അവരുടെ സാഹിതീയത്നങ്ങളെ പരുഷമായി ഖണ്ഡിച്ചുവന്നു. ബാലസഹജമായ അക്ഷമയോടുകൂടി അവർ കാലേജില്ലാത്ത ഒരു ദിവസംനോക്കി "ചാത്തൻതുള്ളൽ" എന്നൊരു ഓട്ടൻതുള്ളൽ നിർമ്മിച്ച് ഒരു സ്നേഹിതന്റെ ഗൃഹത്തിൽവെച്ചു തുള്ളുകയുണ്ടായി. അത് അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരെയെല്ലാം അത്യന്തം രസിപ്പിച്ചു. കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ നല്ല നടനുംകൂടിയായിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തു പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു പല

ടപ്പോഴും തന്റെ നാട്യകലാകുശലതയെ അദ്ദേഹം പ്രകാശിപ്പിച്ചിരുന്നു.

ഭാഷാപോഷിണിയിലെന്നപോലെ വിദ്യാവിനോദിനി, രസികരഞ്ജിനി മുതലായ മാസികകളിലും കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ കവിതകൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടാണിരുന്നതു്. ചിററൂരിൽ ഉദ്യോഗം വഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്തു് സരസകവികളായ കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ, വരവൂർ ശാമുമേനോൻ എന്നിവരുടെ പ്രേരണാഫലമായി അദ്ദേഹം തെരുതെരെ കവിതകൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അങ്ങനെ ഒരു നല്ല കവി എന്ന പേർ ലഭിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്ന കാലമായിരുന്നു മഹാകവി പന്തളം കേരളവർമ്മ രാജാ അവർകൾ കവനകൌമുദി ആരംഭിച്ചതു്. ആ മാസിക കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോന്റെ കവിതാനടിക്കു് ഒരു നൂതനരംഗമായിത്തീർന്നു.

കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ അല്പകാലം ഉദ്യോഗത്തിലിരിക്കാൻ ഇടവന്നപ്പോൾ, കവിസാർവ്വഭൌമന്മാരായ കൊടുങ്ങല്ലൂർ തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ പരിചയവും, കാവ്യരചനാവിഷയത്തിൽ അവരുടെ നിരന്തരമായ പ്രോത്സാഹനവും ലഭിച്ചു. ഇങ്ങനെ പലതരത്തിലുമുള്ള ഉത്തമസാഹചര്യങ്ങളോടുകൂടി ചേർന്നു പരിപുഷ്ടമായിത്തീർന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാവാസനയുടെ പരിപാകഫലം നമുക്കു പരിപൂർണ്ണമായി ലഭിക്കുംമുമ്പു് അദ്ദേഹം ചരമമടഞ്ഞുപോയി. എന്തുചെയ്യാം?

സാഹിത്യസമരങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടു പോരാടുന്നതിൽ അദ്ദേഹം ബദ്ധകുതുകിയായിരുന്നു. ചില യുദ്ധങ്ങളിൽ ജയവും പലേടത്തു പരാജയവും സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പ്രാസവഴക്കുകാലത്തു് ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസപക്ഷപാതിയായി സരസഗായകകവിമണി കെ. സി. കേശവപിള്ളയോടു് എതിരിട്ടു. കവിരാമായണത്തെ സംബന്ധിച്ചു മൂലൂരിനോടു മല്ലിട്ടു. പ്രാസവഴക്കു ശമിച്ചിട്ടും കെ. സി.-യോടുണ്ടായിരുന്ന പാരുഷ്യം ശമിക്കാതിരുന്നതു രണ്ടുപേർക്കുമാത്രമാണു്. അവരിൽ ഒരാൾ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോനായിരുന്നു. സാരജ്ഞൻ എന്ന പേരിൽ കെ. സി.-യുടെ ചിത്രാഭാസത്തിൽ ശരം പ്രയോഗിക്കുന്നതിനുപോലും അദ്ദേഹത്തിനു മടിയുണ്ടായില്ല.

"നിത്യംബുദ്ധിവിലാസമുണ്ടെന്നവിധം
പദ്യങ്ങളും തീർത്തിടാം"

എന്നെഴുതിയ കവിയുടെ ബുദ്ധിക്കു തൽക്കാലം എന്തോ തകരാറു

പാറിയിരുന്നു എന്നു പ്രത്യാഹിതമാണു്. ഈ പദ്യരചനയെത്തുടർന്നുണ്ടായ സമരം വായനക്കാർ വായിച്ചിരിക്കുമല്ലോ.

ആ മഹാകവിയോടു പാരുഷ്യം നീങ്ങാത്ത മറ്റൊരു മാന്യൻ പലേടത്തിൽ 'അനന്തത്ത മഹാകവി' എന്നു് അദ്ദേഹത്തെ എടുത്തുപറകയും തന്നെത്താൻ എഴുതിയുണ്ടാക്കി മററു ചിലരുടെ പേരുവച്ചു് പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഒരു ജീവചരിത്രത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനേയും പുണ്യസ്മൃതിമയനായ എ. ആർ. കോയിത്തമ്പുരാനേയും വ്യംഗ്യഭാഷയിൽ ദുഷിച്ചിരിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ആസന്നമരണചിന്താശതകത്തിന്റെയും കേശവീയത്തിന്റെയും കർത്തൃത്വം വഹിക്കുന്ന കവി അനന്തത്തെയും എന്നത്തെയും മഹാകവിതന്നെ എന്നു് മലയാളികളിൽ പിത്തക്കാമില ബാധിക്കാത്ത കണ്ണുകൾക്കൊക്കെ കാണാൻ കഴിയും. ഈ വ്യതിയാനം നില്ക്കട്ടെ.

കവിരാമായണയുദ്ധത്തിൽ മൂലൂർതന്നെ വിജയം നേടി എന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇതുകൂട്ടത്തെ പരസ്പരം ശകാരിക്കുന്നതിലേക്കു് കട്ടവളരെ കടലാസ്സും മഷിയും ചെലവിട്ടു. കട്ടവിൽ ശകാരത്തിൽ വിജയം നേടിയതു മൂലൂർതന്നെയാണെന്നു തോന്നുന്നു.

ഗദ്യരചനയിലും കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോനു നല്ല സാമർത്ഥ്യമുണ്ടായിരുന്നു. പഴയ രീതിയിലുള്ള കഥകളെങ്കിലും 'നാലു കഥകളും മാലതിയും' സരസങ്ങളാകുന്നു. എന്നാൽ ചെറുകഥാരചനയിൽ മേനോനു തന്റെ സതീർത്ഥ്യനായിരുന്ന സി. എസ്സ്. ഗോപാലപ്പണിക്കരുടെ അടുത്തെങ്ങും നില്ക്കാനുള്ള യോഗ്യത ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു പറയാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോന്റെ പദ്യകൃതികൾ.

1. ദേവീസ്തവം (15 പദ്യങ്ങൾ). രണ്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ദേഹേച്ഛലേശമണയാതെ യമന്റെ ഭടർ
പാശാദിയാൽ കയറുകെട്ടിവലിച്ചിഴച്ചു
ശൈശവമായിരിക്കെ സമയം തവ കോമളാംഗം
വേദാന്തകം കരളിലോർക്കിലു സാധ്യമാണോ?

അംഭോധരപ്രകരഘോരഘോഷപൂർവ്വ-
മംഭോധിയാൻ കയറിയുള്ളതൊട്ടുമുക്തിയാലും
കുംഭാളിയിൽകൊണ്ടു തലവെട്ടിനുറുക്കിയാലും
സ്വംഭോപമം മതോന്മത്തരാകെയില്ലൂം

2. വിനോദിനി. നാലു സർഗ്ഗങ്ങളിലായി 125 പദ്യങ്ങളടങ്ങിയ ഒരു കഥ. അതിലെ നായികാവർണ്ണനമാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

ഹിമാചലംതൊട്ടു സേതുവോളം
ഭൂമാതു തിരഞ്ഞിട്ടുമിതുമാത്രം
അമായസൌന്ദര്യരസ നിധാനെ
കുമാരിയെ കാണുമസാദ്ധ്യമത്രേ.

പുരന്ധ്രിമുക്താവലിയാമിതാൻ ധരിക്കും
സ്ഫുരൽപ്രഭാതാരുണകാന്തിയാളെ
കരപ്രകാരം തനിയെ രചിച്ചു
നിരക്ഷരമാക്കിന സുവർണ്ണശില്പം.

ചെവിക്കടുത്തുൾത്തടവച്ച കണ്ണിൽ
കവിച്ചു നാനാരസഭാവജാലം
സുവിസ്തരാംഗ്യങ്ങളുമാനിയാലും
ഭവിക്കയില്ലാം ഗുണജാതിഭേദം.

പനിമതിയെത്തുരത്തുവാനായിവളിന്റെ
ഘനത്തിലിന്നിട്ടു പൊഴിഞ്ഞീലകേശം
ഘനത്തിനാരുമുനിമാർ മനസ്സിൽ
ഘനത്തിനും ഹാനിയണഞ്ഞുമൊപ്പം.

സ്ഫുടിച്ചുതാരുണ്യഗുണിക്കപ്പെൺ-
കൊടികളെല്ലാം ഒരുമ്പാതെ നോക്കുകണ്ടാൽ
തടിൽപ്രകാശപ്രകരം തഴുക്കും-
പടിക്കു മൽക്കണ്ണുകളോ മണച്ചിച്ചു.

3. അജാമിളമോക്ഷം (വഞ്ചിപ്പാട്ട്) 152 ഈരടികൾ.

യാത്രാകാലമുണ്ടെന്നോർത്തിയാൾപ്പുറം കാലുതൻ
തിരുവനന്തിക്കൂടി പറഞ്ഞുകൊണ്ടും
വട്ടക്കണ്ണിട്ടുരുട്ടിത്തീക്കട്ടപുറം പാറ്റിച്ചു-
കൊണ്ടുതിളമ്പൊരിയാനാ ദംഷ്ട്രകാട്ടി.

ഇരക്കുന്നായക്കൾപോലെ ഭൂമിതൊട്ടുവലുതാക്കി
നാക്കുനീട്ടിപ്പുലിക്കുട്ടിലിരിച്ചു കാട്ടി
അസ്ഥിമാല കുടൽമാല മസ്തകങ്ങൾ കോർത്തമാല
ഇത്തരങ്ങളും ചാർത്തീട്ടുള്ള കഴുത്തിളക്കി.

പാരമ്യക്കാളും കട്ടികൂടി കാറിനേക്കാളും കറുപ്പുള്ള
ഘോരമെയ്യിൽച്ചോരവസ്ത്രം ചേരവേ ചുററി
ഒന്ധ്യമോങ്ങിൽ ജ്വലനീട്ടി വസ്ത്രമേവം പാരംവീശി
ചണ്ഡമാമിതവ്യലക്ക ചുഴററിക്കാട്ടി

അതിസിംഹവ്യാഘ്രാദിയാം ജന്തുക്കളെക്കതിക്കാൻ
കന്ദരാകാരത്തിൽ മുട്ടം പാടിയായ് പോകി
ജീരയമായ് വാക്കിലിന്നും ധൂമമേററം വമിച്ചുള്ള
ധൂമകേതുക്കളെപ്പോലെ ജീവനൃത്തികൾ

ദ പാളിച്ചിരിച്ചുതായുധങ്ങളം തുടിക്കുട്ടിസ്സുഖ്യംകൂട്ടി—
കെട്ടിക്കൊണ്ടുപോവാനവർ വട്ടംകൂട്ടി.

4. ഒരു പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടരുടെ വധം—യഥാർത്ഥ സംഭവത്തെ ആസ്പദമാക്കി രചിച്ച 25 പദ്യങ്ങൾ. പോലീസുകാരെപ്പററിയുള്ള ഒരു പദ്യമാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

കത്തിക്കാളുന്ന ദാവാനലനോടു കിടയായ്
ചുട്ടുവപ്പാതിരന്നി—
കത്തിച്ചൂട്ടുന്ന ചോരപ്പുഴയുടെ കൊടുമ—
യുള്ളോരുഗ്രക്കത്തിനാലും
കത്തിത്തള്ളിച്ചുടിക്കും പ്രാകൃതചാരണ—
ത്തള്ളിനാലും കലുഷം
എത്തിൽ തട്ടാതെ തെരിച്ചുടരെ യമഭടരായ്
മാറിയാൽ ദോഷമുണ്ടോ?

5. പട്ടിക്കഥ—വൃഷണിയുടെ ദുഷ്യത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന ഒരു സാരോപദേശകഥ.

6. താരാവലി—ഇതു് ഒരു "ജായിൻറുസ്റ്റാക്ക കവിത"യാണു്. ആദ്യത്തെ രണ്ടു സർഗ്ഗങ്ങൾ ചങ്ങരംകോത കൃഷ്ണൻ കർത്താവും, 3-ം 4-ം സർഗ്ഗങ്ങൾ [illegible], 5-ം 6-ം സർഗ്ഗങ്ങൾ കാളത്തൂരിൽ അച്യുതമേനോനും, ബാക്കി രണ്ടു സർഗ്ഗങ്ങൾ ഇക്കവിയും രചിച്ചതാകുന്നു. ([illegible] ശ്ലോകങ്ങൾ.)

7. തീവണ്ടി—(3 പദ്യങ്ങൾ.)

തെണ്ടിനിറങ്ങി നിലയം പ്രതിനിന്നു നല്ല
ഖണ്ഡാരവാകലിതശംഖരവം മുഴക്കി
ഉണ്ടോളമൂപ്പിനൊടു ധൂമ്രകൃവിച്ചിച്ചുകൊണ്ടും
പണ്ടാരമെണ്ടപോലയാം പുകവണ്ടിയെന്നും.

പൂമക്കഴൽ പൂറുകിരീടമണിഞ്ഞു മേഘ-
ശ്യാമപ്രചണ്ഡതരവാരണലറിഞ്ഞീരം
സാമർത്ഥ്യമേറ്റിളകിയാടിരസം പൊഴിക്കു-
മാമട്ടു പാർക്കിലിതു വൻകരിവേഷമാകം

8. മതിരാശി കടൽക്കര.

തടിച്ചുരുളൊപ്പാക്കി നല്ലുറയൊതുക്കി വെൺചുവരിൽ
പൊടിപ്പുഴയൊതുപ്പിമേൽ പുതിയ പൂക്കൾവച്ചുള്ളതോ
അടിക്കടിയുമാടതൻ തെറിപിടിച്ചു പെൺതരുതൻ-
പടിക്കുമഴിയായിതിന്നിതു ഞൊറികൾ ഞൊറിഞ്ഞതോ.

തടിച്ചുപിടിയാനയോടെതിരുരുമുഷ്ക്കിയായും തന്റെ കൈ-
പിടിച്ചെഴുന്ന ചെറുപ്പമോ ധരിച്ചിരുന്ന പാപ്പാൻപടി
ചൊടിച്ചുനിലവിട്ടു പൂങ്കുഴൽച്ചാർത്തൊഴുകിയുള്ള പ്രാഭിടം
മുടിച്ചുകെട്ടുകൊമ്പന്മാരുടെ പണിയിതും മേത്തരം.

9. ആരോഗ്യസ്തവം—നടുവത്തച്ഛന് ആരോഗ്യദാനത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള പ്രാർത്ഥനാരൂപമായ 26 പദ്യങ്ങൾ.

പതിവായ് മുദവായ് പാദങ്ങൾവയ്ക്കും
മതിമന്നിക്കവിവീരനിപ്രകാരം
അതിയായയാത പാദരോഗമേറ്റു-
ന്നതിനെന്താണൊരു ചെയ്വു പാർത്തുകണ്ടാൽ.

ഇക്കണ്ടീടുന്നതെല്ലാം മിഴിമുനയടിയാൽ തീർത്തുകാത്തീടുമമ്മേ
മുക്കണ്ണൻതൻമടിത്തട്ടിനു പൊലിമവിളക്കായുമെൻ തമ്പുരാട്ടി
ഇക്കാലത്തിൽത്തുടക്കണ്ണുകളിലൊട്ടു നടുവത്തച്ഛനുള്ളോരുഴൽപ്പം-
ടൊക്കത്തീർക്കണമെന്നുള്ളിനിയുമുപതാനൂളിവാഴിച്ചിടേണം.

10. കവനകൗമുദിക്കൊരുപദേശം.

11. ഉപദേശം—ഇതും ജായിന്റുസ്റ്റോക്ക്കവിതതന്നെ. പൂർവ്വഭാഗം കുഞ്ഞുരിന്റെതാണ്. ഉത്തരഭാഗത്തിൽ 57 ശ്ലോകങ്ങൾ.

ഉള്ളിൽ കൈയ്പും പുറത്തൊക്കെയുമകമലിവും
താറാവും ചേർന്ന മഹ്യാ
വള്ളിക്കെട്ടിൽപ്പഴത്തങ്ങനെവിലസുമാറു
കായത്തിരക്കായിപ്പോലെ
പുള്ളിക്കോഴി ചൊട്ടിയിന മിന്നമിന്നസ-
ച്ചുള്ളി ല്ലുള്ളംഗയങ്ങി-
ത്തുള്ളിക്കേറുന്ന തണ്ടാർശരശലഭഹരി-
ക്കള്ളിലായ് പുള്ളിയപ്പോഴം.

12. കിരീടധാരണമഹോത്സവം 5 പദ്യങ്ങൾ.

13. സാമ്രാജ്യപ്രശസ്തി 14 ശ്ലോകങ്ങൾ.

14. ലക്ഷ്മീവിലാസശതകം (വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിയെ സംബന്ധിച്ച്.)

"കണ്ണാടിവെള്ളപ്പളുങ്കാമയൂഖത്തിനൊന്താൻ
സംപൂർണ്ണമായിന്ദുകളങ്കം മലിനമാക്കി
തിന്നുംമരന്ദാലിയമാർക്കു ചലിക്കുമെന്നു
കണ്ണുംസ്തനങ്ങളുമതേതുമതൽ മത്സരിച്ചു.

ഗാനത്തിനെന്നു നളിനത്തിനകത്തുപുക്ക
തേന്താരുമണ്ടമൊത്തുവന്നൂകൃഷ്ണസാദൃശ്യം
മാനിച്ചു മാധവി നിജാളകമാക്കിമാന്യ-
സ്ഥാനത്തുവച്ചിതവയെസ്സുഹൃജ്ജപ്രിയത്താൽ."

15. കവിമൃഗാവലി.

"നൽപ്പൊന്നവർപടയിലൊരു മങ്ങി നിത്യം
കപ്പംതന്ന വരവാർന്നിനി വന്നീടയെ
അപ്പാതു പംക്തികൾ തകർന്നമരുന്ന ഭൃശൾ
പപ്പുണ്ണികൾ തടിയൻകിടിതന്നെയുണ്ടാം."

16. അന്ത്യഗീതി.

എളിയവനന്നാകം
പൊളിയും സ്വവനനാൽനിമിഷത്തിൽ
കളിയല്ലെന്നു തുക്കർ
കളികളിലുലകംകിടന്നമറിയുന്നു

ഓങ്കാരാദ്യതവല്ലി–
പ്പൂങ്കാവനിൻപരാബ്ജങ്ങളുള്ളതു
താങ്കാണന്റെ സുകൃത–
ന്തെങ്കാതിപ്പുലര്‍ന്ന മൻമനോല്ലാസം.

17. ചിറ്റൂർ നമ്പൂരിപ്പാട്.

'ഇതു്' ഒരു 'കൂട്ടുയാദാസ്സ്' കാവ്യമാണ്. അതിൽ രണ്ടുസർഗ്ഗങ്ങൾ കുണ്ടൂരും, അടുത്ത രണ്ടു സർഗ്ഗങ്ങൾ പി. കെ. നാരായണൻ നമ്പീശനും, അഞ്ചാംസർഗ്ഗം ഇക്കവിയും രചിച്ചതാണ്.

18. ശ്രീമൂലരാജേശദശകം.

19. ആഞ്ജനേയവിജയം.

120 പദ്യങ്ങളുള്ള ഇക്കൂട്ടുയാദാസ്സകാവ്യത്തിൽ പതിനഞ്ചു കവിതകൾ ഇദ്ദേഹത്തിന്റേതാണ്.

20. ദേവയാനീപരിണയം.

നാലുസർഗ്ഗങ്ങളുള്ള ഈ കാവ്യത്തിൽ രണ്ടാമത്തെസർഗ്ഗം മാത്രം ഇക്കവിയുടേതാകുന്നു.

21. കടാക്ഷസന്ദേശം.

ഒരു യുവാവിനെക്കണ്ടു് ഒരു സുന്ദരി അനുരക്തയാവുന്നു. അവൾ 'ശല്യാധിക്യംകുന്നമഹാരിപൻ നിഷ്കൃപംചെയ്തുമൂലം' 'കടാക്ഷം'വഴിക്ക് ഒരു സന്ദേശമയയ്ക്കുന്നു. സന്ദേശമിതാണ്.

സാരാത്മാവേ! സകലസുഗുണാഗാര! സൌഭാഗ്യസിന്ധോ
പാരാവാരാധികതരഗഭീരാശയപ്രാജ്ഞമൌലേ!
സാരാസാരം ചെറുതറിയാതുള്ളൊരീസ്സാധ്വിയാളും
ഗീരാകെക്കേൾപ്പതിനു കനിഞ്ഞാലുമേ ലേശമിപ്പോൾ.

സന്തോഷത്തോടൊരുവനന്നേ പൂർണ്ണമായെന്നതിന്നായ്–
ച്ചന്തോടന്മാർ ചിലരൊടുമിപ്പാലവൻ വന്നനേരം
ഏന്തോ തന്നുത്തിരിയൊമിഴികൊണ്ടു പിന്നാലെയിച്ചു
ചിന്തോദന്താനത്തിൽ മുഴുകിയാണന്നുമെന്റെ ചിത്തം.

കാലാകാലക്രമമനുസരിക്കാതെ സന്താപവഹ്നി
ജ്വാലാമാലയ്ക്കുറിയൊരതിയായ് ഞാനിന്നു മുങ്ങിത്തളർന്നോ!
മാലാകെത്തീർത്തരുളണമനന്യാദൃശകാരുണ്യരാശേ.

22. ശ്രീമതി.

എട്ടു കവികൾകൂടി എഴുതിയ ഈ കൂട്ടകവിതയിൽ 6-ാം ഭാഗം ഒടുവിലിന്റേതാണ്.

23. പഞ്ചാംഗി.

ഒരു സാഹിതീസദസ്സിലെ അഞ്ചംഗങ്ങൾ ചേർന്നെഴുതപ്പെട്ടതിനാൽ ഈ പേരു ഭംഗ്യാ യോജിക്കുന്നു. കടത്തനാട്ടു കെ. ശങ്കരവാരിയർ, കോയിപ്പള്ളിൽ പരമേശ്വരക്കുറുപ്പ്, പരിയാടത്തു ഗോപാലമേനോൻ, ഒറ്റയിൽ ശങ്കരൻകുട്ടിമേനോൻ, ഒടുവിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ ഇവരായിരുന്ന പഞ്ചാംഗങ്ങൾ. അതിലെ അഞ്ചാംസർഗ്ഗമായിരുന്ന ഒടുവിലിന്റേതും ഒടുവിലത്തേതും. അരമണിക്കൂർകൊണ്ടു തീർത്തതാണത്രേ ഈ കൃതി.

24. ചണ്ഡാലീമോക്ഷം.

ഇതും ഒരു കൂട്ടകവിതതന്നെ. നാലാംസർഗ്ഗമാണ് ഒടുവിലിന്റേത്.

25. നല്ലഭാഷ.

ഇത് ഒരു അസംപൂർണ്ണ പച്ചമലയാളകൃതിയാണ്.

മിന്നൽക്കൊടിക്കുന്നപ്പൂമെയ് പൊലിമയുമകതാ-
 രിളപ്പും മേലെ-
ന്നന്നായ്പ്പാലൊഴുക്കാതിർത്തലമുടിയും
 മുല്ലമൊട്ടൊത്തപല്ലും
കുന്നൽക്കണ്ണും കടുംചോപ്പുടയധരകൊടികളും
 കാണുകിൽ കൊച്ചുതെക്കൻ
തെന്നൽത്തേരിൽക്കരേറുന്നവനുടെ താവാ-
 ട്ടമ്മയോളമെന്നു തോന്നും

26. അപരാധിനിയായ അന്തർജ്ജനം.

ഒരു നടന്ന കഥയാണ്.

27. ഒരു പതിവ്രതയുടെ കഥ.

ഇത് കഴ്സൻപ്രഭുവിന്റെ വാഴ്ചക്കാലത്തു നടന്ന ഒരു യഥാർത്ഥ സംഭവമാണ്.

വട്ടക്കണ്ണുരുട്ടിച്ചുമട്ടിനൊത്താം മേൽഗ്ഗിരിതെല്ലിപ്പിക്കണിതി–
ക്കിട്ടമ്മെട്ടുചാടുട്ടി,ത്തൊട്ടടിമാറിൻസ്പൃക,രാതീടവേ
ക്കുട്ടിത്തെപ്പുഴിക്കിട്ടിട്ടാത്തപുലിതൻമുന്നിൽപ്പതിച്ചുള്ളോരാ–
പ്പുട്ടിക്കുട്ടികണക്കെ പേടിയൊടവൻ താണേവമാതീടിനാൻ.

കുട്ടികളുടെ പാഠപുസ്തകങ്ങളിൽ ചേർക്കാനായി ചില കവിതകളും അദ്ദേഹം എഴുതീട്ടുണ്ടു്.

"തിരപ്പുട്ടിപണിപ്പുതിനാൽ ജനങ്ങൾ–
ക്കെത്രപ്രയാസവും പറയാവതല്ല
ഇപ്പോളതുകൊണ്ടിനിയൊന്നുമില്ല,
തിരപ്പുട്ടില്ലാത്തൊരു വീടുമില്ല.

നാട്ടിൻപുറങ്ങളിലുള്ള കുട്ടികൾക്കന്യോന്യമെന്നും
വിളയാട്ടിനെന്നായ്ക്കിളിയാട്ടയാകുമല്ലോ
തെങ്ങുപൂവുവിരിയുന്നതും മുന്നുകുന്നുന്നതുമൊക്കെയിൽ
മുന്നുകൾകൊയ്യുന്നകാലം ത്യജത്തോടെ. ഇത്യാദി—

ഈ ഉദാഹരണങ്ങളിൽനിന്നും കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോന്റെ കവിതയുടെ സ്വഭാവം ഏറെക്കുറെ മനസ്സിലാകുമല്ലോ.

സരസഗായക കവിമണി
കെ. സി. കേശവപിള്ള.

കൊല്ലംതാലൂക്കിൽ പരവൂർ എന്ന ദേശത്തു് 'വാഴവിള' എന്നൊരു പുരാതന ഗൃഹമുണ്ടു്. ആ ഗൃഹത്തിലെ ഒരംഗം വേലുത്തമ്പിദളവായുടെ വലങ്കൈ എന്ന നിലയിൽ ആലപ്പുഴെ സർവ്വാധികാര്യക്കാർ ഉദ്യോഗം വഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്താണു് പ്രസിദ്ധമായ പള്ളാത്തുരുത്തിസംഭവം ഉണ്ടായതു്. ഈ കുടുംബക്കാർ കണക്കചെമ്പകരാമൻ എന്ന രാജദത്തമായ മാറാപ്പട്ടം ഇപ്പോഴും അനുഭവിച്ചുവരുന്നു.

1043 മകരം 22-ാംതീയതി രോഹിണീനക്ഷത്രത്തിൽ, പ്രസ്തുത കുടുംബത്തിലെ ശാഖയായ കോട്ടത്തുവീട്ടിൽവച്ചു്, ലക്ഷ്മിഅമ്മയുടെയും, വലിയവെളിച്ചത്തു രാമൻപിള്ളയുടെയും

പുത്രനായി കെ. സി. കേശവപിള്ള ജനിച്ചു. പിതാവു് കുശാഗ്രബുദ്ധിയും ധാൎമ്മികനും ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രത്തിൽ നല്ല വ്യുൽപന്നനും ആയിരുന്നു. അഞ്ചാംവയസ്സിൽ നാട്ടാചാരം അനുസരിച്ചു് എഴുത്തിനിരുന്നിട്ടു്, പരവൂർ സൎക്കാർ പള്ളിക്കൂടത്തിൽ ചേൎന്നു പഠിത്തം തുടങ്ങി. മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ നിരന്തരമായ ഉത്സാഹവും പുത്രന്റെ നൈസൎഗ്ഗികമായ ബുദ്ധിഗുണവും യോജിക്കയാൽ, ബാലൻ നാലാം ക്ലാസ്സിലും ഒന്നാമനായി പാസ്സായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങനെ മലയാളം പഠിച്ചുതീൎന്നു. സമീപത്തു് ആംഗലവിദ്യാലയത്തിന്റെ അഭാവത്താലും കൊച്ചുകുട്ടിയെ വീട്ടുവിട്ടു ദൂരെ ദേശത്തയയ്ക്കുന്നതിനു മാതാപിതാക്കന്മാൎക്കുണ്ടായിരുന്ന വൈമനസ്യത്താലും, ഇവിടെവച്ചു് നമ്മുടെ ബാലന്റെ പഠിത്തം നിറുത്തേണ്ടതായി വന്നു. പിന്നീടു് പിതാവിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ രാമായണംവായന പരിശീലിച്ചുതുടങ്ങി. അചിരേണ പല രാഗങ്ങളും വശപ്പെടുകയാൽ കൊച്ചുകേശവൻ ഒരു നല്ല ഗായകനായിത്തീരുകയും വായനയുള്ള ദിക്കുകളിലെല്ലാം ക്ഷണിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തുതുടങ്ങി. ഇങ്ങനെ ദൈനംദിനമുള്ള രാമായണപാരായണം പല വിധത്തിൽ പ്രസ്തുത ബാലനു പ്രയോജകീഭവിച്ചു. ഒന്നു് അതു ബാലഹൃദയത്തിൽ അങ്കുരിപ്പിച്ച ആസ്തികതാം ആമരണം അപ്രചലിതമായി നിലനിന്നു. രണ്ടാമതായി അതുവഴി ലഭിച്ച വിപുലമായ പദപരിചയവും ആശയസമ്പത്തും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാതരുവിനു പരിപോഷകമായിത്തീൎന്നു. മൂന്നാമതായി അതു് അദ്ദേഹം ഗാനകലയിൽ അസാമാന്യമായ അഭിരുചി ജനിപ്പിച്ചു.

ഈ പരിതഃസ്ഥിതിയിൽ വളൎന്ന ഒരു ബാലൻ സംഗീതസാഹിത്യങ്ങളുടെ ഹൃദ്യമായ സമ്മേളനംകൊണ്ടു സുരഭിലമായിരിക്കുന്ന കഥകളിയാൽ സമാകൃഷ്ടനായിത്തീൎന്നതിൽ അത്ഭുതത്തിനു വകയില്ലല്ലോ. കേളികൊട്ടു കേൾക്കുന്ന ദിക്കിലൊക്കെ ഈ ബാലനും എത്താതിരിക്കയില്ലെന്ന മട്ടായി. ഈ കഥകളിഭ്രാന്താണു് അദ്ദേഹത്തിനെക്കൊണ്ടു് 15-ാമത്തെ വയസ്സിൽ പ്രഹ്ലാദചരിതം എന്നൊരു ആട്ടക്കഥ രചിപ്പിച്ചതു്. ഈ വിഷയത്തിൽ കെ. സി. തന്റെ അനുഭവങ്ങളെ ഇങ്ങനെ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

“നാലോ അഞ്ചോ ദിവസങ്ങളിൽ ഇടവിടാതെ ആട്ടമുണ്ടായാലും, ഒരുദിവസമെങ്കിലും മുടക്കംവരുത്താതെ ആ സ്ഥലത്തു ഹാ

ഉൎക്കൊട്ടുകയും പ്രഭാതംവരെ നിദ്രയുടെ കഷ്ടപ്പാടും വിസ്മരിച്ചു് അത്യുത്സാഹപൂൎവ്വം ആട്ടം കാണുകയുംചെയ്യുക പതിവായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ കുറച്ചുനാൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ, ആട്ടത്തിൽ ഭാഗവതർ പാടുമ്പോൾ, അരികിലെച്ചെന്നു് ശിങ്കിടിപാടിയെങ്കിൽ കൊള്ളാമായിരുന്നു എന്നായി ആഗ്രഹം. ഇതിന്റെ ഫലമായി സ്വല്പകാലംകൊണ്ടു പാട്ടുകൾ സാമാന്യം പാടുന്നതിനും കൈകൾ കാണിച്ചാൽ ഗ്രഹിക്കുന്നതിനും വശമായി. അയിടയ്ക്കു് ഞങ്ങളുടെ ദിക്കിൽ ഒരു ഗൃഹസ്ഥന്റെ പക്കൽ ൧൨ ദിവസത്തെ ആട്ടക്കഥകൾ ചേൎന്ന ഒരു പുസ്തകം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒരു സ്വൎണ്ണനിധിപോലെ തോന്നിയിരുന്ന ആ പുസ്തകം ഒന്നു പകൎത്തെഴുതുന്നതിനായി ഏതാനും ദിവസത്തെക്കഥ തരണമെന്നു് അദ്ദേഹത്തോടപേക്ഷിച്ചതിൽ "തന്നയയ്ക്കാൻ പാടില്ല; വേണമെങ്കിൽ ഇവിടെവന്നിരുന്നു പകൎത്തിക്കൊള്ളണം" എന്നാണു മറുപടി ഉണ്ടായതു്. അന്നുമുതൽ കടലാസ്സും മഷിയും പേനയും സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടു് അവിടെ ചെന്നിരുന്നു് ഏതാനും കഥകൾ കുറേദിവസംകൊണ്ടു് പകൎത്തി എഴുതുകയും പഠിക്കയുംചെയ്തു. ഇത്രയുമായപ്പോൾ 'ഇനി ആട്ടം നടത്തണം' എന്നായി മോഹം. താമസിയാതെ ഏതാനും വയസ്യന്മാരെ കൂട്ടിച്ചേൎത്തു് ഒരു യോഗം ഉണ്ടാക്കി. കഥ ദുൎയ്യോധനവധം എന്നു തീൎച്ചപ്പെടുത്തി. ഓരോ വേഷവും നിശ്ചയിച്ചു. അവരവരുടെ വേഷത്തിനുള്ള കോപ്പുകൾ അവരവർതന്നെ കടലാസ്സുകൊണ്ടും മറ്റും ഉണ്ടാക്കിക്കൊള്ളണം എന്നായിരുന്നു ഏൎപ്പാടു്. എനിക്കു് ചെണ്ടകൊട്ടു്, പാട്ടു്, ഹനുമാന്റെ വേഷം ഇത്രയും ആണു് നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടതു്. ഏതാനും ദിവസം അത്യുൽക്കണ്ഠയോടുകൂടി പ്രയത്നംചെയ്തു ഞാൻ കടലാസ്സുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ഹനുമൽകിരീടത്തിന്റെ ആ വിചിത്രമായ പ്രതിമ ഇപ്പോഴും എന്റെ മനസ്സിൽ ആവിൎഭവിച്ചു മന്ദഹാസത്തെ ജനിപ്പിക്കുന്നു. അടുത്ത ഒരു വീട്ടിൽവച്ചു് അയിടയ്ക്കുള്ള ഒരു ശിവരാത്രിനാളിൽ കേവലം ബാലന്മാരായ ഞങ്ങൾ കാട്ടിക്കൂട്ടിയ ഗോഷ്ടികൾ ഓൎക്കുമ്പോൾ ഇന്നും വളരെ ലജ്ജ തോന്നുന്നുണ്ടു്. പുത്രവാത്സല്യനിധിയായ എന്റെ അച്ഛൻ ഒഴികെ മറ്റുള്ള രക്ഷാകൎത്താക്കന്മാരെല്ലാവരും ഇതറിഞ്ഞു് എന്നെ വളരെ ശാസിക്കയുണ്ടായി. ഇങ്ങനെ ബാലചാപല്യത്താൽ പ്രേരിതമായ കഥകളിഭ്രാന്തു് 'ഇനി ആട്ടക്കഥയുണ്ടാക്കണമെന്നുള്ള ദുൎമ്മോഹത്തെയാണു് പിന്നെ മനസ്സിൽ അങ്കുരിപ്പിച്ചതു്. അപ്പോൾ സിദ്ധരൂപം പോലും നോക്കീട്ടില്ല. രാമായണാദികൾ വായിച്ചതുകൊണ്ടുള്ള അറിവേ ഉള്ളു. എങ്ങിനെയോ കയ്യിൽ വന്നുചേൎന്ന ഒരു അമരം

തമിഴ്ക്കത്തിൻെറ സഹായവും ഉണ്ടു്. എന്തിനധികം? കുറേ നാഠം കഴിഞ്ഞപ്പോഠം എൻെറ കൃതിയായി പ്രഹ്ളാദചരിതം എന്ന ഒരാട്ടക്കഥയുണ്ടായി എന്നുപറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞല്ലോ."

അന്നു് ഇടത്തറ പരമുആശാൻ എന്നൊരാഠം പരവൂർ മലയാംപള്ളിക്കൂടം വാദ്ധ്യാരായിരുന്നു. ഇടത്തറ കുടുംബക്കാർ പരമ്പരയാ നാട്ടാശാന്മാരായിരുന്നു. ഇന്നും അടിയന്തിരാവസരങ്ങളിൽ പരവൂരിലെ നായന്മാർ ഇടത്തറ ആശാനു ദക്ഷിണ കൊടുക്കാറുണ്ടു്. നമ്മുടെ ബാലകവിയുടെ ഈ കൃതിയിലുള്ള ആദ്യത്തെ പദ്യം പരമുആശാൻ യദൃച്ഛയാ കാണുകയുണ്ടായി. "കേശവനു കവിയായാൽ കൊള്ളാമെന്നു മോഹമുണ്ടു്; അല്ലേ? പക്ഷേ അതിനു് അല്പം പഠിച്ചെങ്കിലേ ഒക്കൂ" എന്നു് ആശാൻ അധിക്ഷേപിച്ചുവത്രേ. എന്നാൽ അതിനെ തുടൎന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു ഹൃദ്യമായി മറെറാരു അനുഭൂതിയുണ്ടായി. അദ്ദേഹം തൻെറ കൃതിയെ പരവൂർ കേശവനാശാൻ എന്ന പണ്ഡിതവരേണ്യനെ കാണിച്ചു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതു് ഇങ്ങനെ ആയിരുന്നു. "അവിടുന്നു കുറെ സംസ്കൃതം വായിക്കണം. അങ്ങനെ വായിച്ചാൽ ഇതിനെ സ്വയമേവ തിരുത്തുന്നതിനു ശക്തിയുണ്ടാവും." അചിരേണ അദ്ദേഹം കേശവനാശാൻെറ ശിഷ്യത്വം കൈവരിച്ചു. നാടകാലങ്കാരപര്യന്തം ആ ഗുരുവിൻെറ അടുക്കൽനിന്നു പഠിച്ചിട്ടു് അദ്ദേഹം 16-ാംവയസ്സിൽ പ്രഹ്ളാദചരിതത്തെ സ്വയം പരിഷ്കരിക്കയും ഹിരണ്യാസുരവധം എന്നു പുതിയ പേർ അതിനു നല്കുകയും ചെയ്തു. പ്രസ്തുത കൃതിയെപ്പററി സാരസ്യവാരാന്നിധിയായ രാമക്കുറുപ്പുമുൻഷി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു താഴെ ചേൎക്കുന്നു.

"ഈ കൃതിയുടെ കൎത്താവു് ഇപ്രകാരമുള്ള കവിതകളിൽ പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നപക്ഷം, ഇദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ ഏററവും ഉൽകൃഷ്ടമായ കവിതകൊണ്ടു നമ്മെ വിസ്മയിപ്പിക്കുന്നതിനു ശക്തനായിത്തീരുമെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഇതിൽ ഞാൻ വായിച്ചുനോക്കിയ ഏതാനംഭാഗം എനിക്കു് ഏററവും പ്രിയവും ഹൃദയംഗമവും ആയി തോന്നിയിരിക്കുന്നു".

അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രവചനം ഫലിച്ചു എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. പ്രസ്തുത കൃതിയിൽ അദ്ദേഹം തൻെറ ഗുരുവിനെ ഇങ്ങനെ വാഴ്ത്തിയിരിക്കുന്നു.

വിബുധാനന്ദസന്ദായി
വിദ്യാ കേളിവിശാരദഃ
വിലസതു ഹൃദയേ നിത്യം
ദേശികഃ കേശവാഹ്വയഃ

അനന്തരം തന്റെ വിനയത്തെ ഇപ്രകാരം പ്രകാശിപ്പിച്ചുകാണുന്നു:—

ക്വ വിദ്വാംസഃ ക്വ യൂയം? പ്രഥിതസകലശാ-
സ്ത്രൈകലാസ്യപ്രഗല്ഭാഃ
ക്വാഹം? നാട്യപ്രബന്ധം സരസമകലുഷം,
യദ്യപീദം ചരിത്രം
ഹരേഃ പ്രഹ്ലാദനാമ്നഃ കൃതിരിയമിഹ വഃ
പ്രീതയേ നോ കഥം സ്യാ-
ദ്വ്യക്താവാച്യാപ്യവസ്ഥാ അപി ഹി ശിശുഗിരോ
ലോകഹർഷായ സന്തി.

ഒന്നുരണ്ടു പദ്യങ്ങൾ മാത്രം മാതൃകയ്ക്കായി ഉദ്ധരിക്കാം.

തോടി—ചെമ്പട.

പരഭൃതവാര്യേ പവനാത്രി നിരാമണ
സുരഭിലസുമപൂർണ്ണ നന്ദനോദ്യാനദേശേ
സരസിജമല്ലൂല്യാ ലോലമനസ്സുകാമീ
ശിരമിരി നിരുപമി സന്നിതം വ്യാജമാരം.

നളിനദളാക്ഷിമാരാം—നിങ്ങളിന്നു
തെളിവോടു കേൾപ്പിൻ മമ വാചം
നളിനിയിതാ വിധുവോടുതെളിവതി-
ല്ലുളവായ വൈരത്താലേ
അളിനിരയായ ഷഡ്ഗതികപോലിളക്കുന്നു. (നളി)

പാർത്തുകണ്ടു നാമിന്നു ഹൃദി-
പരിതോഷമുള്ള വളർത്തുന്നു
പരിലവമൊടരികിൽവന്നു—മാരൻ
പരിചോടു ശരമെയ്യുന്നു
പരിതാപം വളരുന്നു—പരം മേനി തളരുന്നു
പരിരംഭം കരണീയം മതിനും.

ബാല്യകൃതികളിൽപോലും ഇങ്ങനെ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം ക്ലേശംകൂടാതെ ഘടിപ്പിച്ചുവന്ന ഈ സരസകവിയെ—പ്രാസം ഒക്കാതെയുള്ള കവിതാരചനതന്നെ ദുസ്സാധമായി തോന്നിയിരുന്ന

ഈ മഹാകവിയെ—ദ്വി: പ്രാസവാദകാലത്തു്, അദ്ദേഹം തന്റെ ഗുരുനാഥന്റെ പക്ഷംപിടിച്ചു് ദ്വി: പ്രാസനിർബന്ധത്തെ എതിർത്തു എന്ന കാരണത്താൽ—ചിലർ എന്തൊക്കെയാണു് അധിക്ഷേപിച്ചതു്! പ്രാസം പ്രയോഗിക്കാനുള്ള ശക്തിഹീനതകൂടി അദ്ദേഹത്തിൽ ആരോപിക്കയുണ്ടായി.

രുക്മിണീസ്വയംവരം കമ്പടികളിപ്പാട്ടു്, വൃകാസുരവധം വഞ്ചിപ്പാട്ടു്, പാർവതീസ്വയംവരം അമ്മാനപ്പാട്ടു്, അഷ്ടാംഗഹൃദയവിധിയുടെ അനുവാദമായ സുരതവിധി പാന മുതലായവയൊക്കെ ഇക്കാലഘട്ടത്തിൽ എഴുതപ്പെട്ടവയാണു്.

ഇതിനിടയ്ക്കു് അദ്ദേഹം പാർവത്യകാരായിരുന്ന സ്വപിതാവിനെ സഹായിപ്പാനായി നിത്യവും പ്രവൃത്തിക്കണക്കു് എഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കയും ഒരു ഗുരുമുഖേന ഇംഗ്ലീഷ് പഠിക്കയും ചെയ്തുവന്നു. അചിരേണ ആ ഭാഷയിലും അദ്ദേഹത്തിനു സാമാന്യം നല്ല വ്യുൽപത്തി സിദ്ധിച്ചുവെന്നു്, ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നു് അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഹൃദ്യമായ പരിഭാഷകളിൽനിന്നു തെളിയുന്നു.

1063-ൽ അദ്ദേഹം കൊല്ലത്തെ ഒരു വൈദ്യശാലയിൽ സംസ്കൃതം പഠിപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങി. എന്നാൽ ഒരു കൊല്ലത്തിനുള്ളിൽ ആ ജോലി അവസാനിപ്പിച്ചിട്ടു്, പെരിനാട്ടു് ഒരു സംസ്കൃതവിദ്യാലയം സ്ഥാപിച്ചു നടത്തിവന്നു.

അധ്യാപകവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്ന കാലത്തു രചിക്കപ്പെട്ടവയാണു് ശൂരപത്മാസുരവധവും, ശ്രീകൃഷ്ണവിജയവും. രണ്ടും ആട്ടക്കഥകളാണു്. ശൂരപത്മാസുരവധത്തിൽ,

താനാ നാനാ തുനാനാനേ
നനാ തുനാ നനാ നന
നങ്കാ നനാ തേനാ തേനാ
നനാ തേനാ നനേ നനം.

എന്നിങ്ങനെയുള്ള ശാബ്ദികമായ ചില ചെപ്പടിവിദ്യകൾ കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും, കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുപോലെ "കവിതാഗുണങ്ങൾ ഇതിൽ പലതും ഉള്ളതുകൂടാതെ ആടിക്കാണുന്നതിനും ഈ കഥ വളരെ നന്നായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു." ആധുനിക കഥകളികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ധാരാ

ളും ആടാവുന്ന ഒരു കൃതിയാണിതു്. കവിതാരീതി പ്രഹ്ലാദചരിതത്തിലേക്കാൾ ഇതിൽ കൂടുതൽ പ്രസന്നയായിക്കാണപ്പെടുന്നു. ഒരു ഗാനം ഉദ്ധരിക്കാം.

ശങ്കരാഭരണം—ചെമ്പട.

ലക്ഷ്മീരക്ഷീണമേധ്യാകമ്പഹൃദയമധ്യാ-
ശ്രേണി ഗീത സ്വ നാഥ
ശ്രീലാവണ്യപ്രധാന പ്രചുരഗുണാഢ്യാ
സർവ്വദാ യത്ര ഭാതി
നാകേ വിശോകപാലോ വിലസതി സ മഹാ
ഭോഗോദ്ധ്യസ്ഥാന-
സ്ത്വ്യാ സത്രാകാനാനാം തതിഭിരതിസുഖം
വാസവോ ഭാസമാനഃ.

നാളീകബാണവിശിഖൈരധിവാസിതാന്താം
കേളീവനേ ബല കമാചന നന്ദനാഖ്യേ
ആളീവിയോഗമുദിതാം ദയിതാം സ നീവാ-
ണാളീരസ്വർസുരസമാഹ സ്മൃചിസ്മിതാം താം.

കാന്തേ കേൾ നീ വാക്കു മേ രതി-
കാന്തേ കല്യാണി!
കാന്തം ഫുല്ലസുമാന്തം ഭാതി നി-
താന്തം കാൺക വിലാസവനം മേ. (കാന്തേ)

വാരണഗാമിനി! മമ ദയിതേ!
ചാതുര്യൈക്യം ദേവതിനായി തേ!
വാരിജവൃന്ദം വാർമിഴി കണ്ടതേ
ലോലതപൂണ്ടിഹ ശോഭകലർന്നു തേ. (കാന്തേ)

പൊങ്ങും നവസുമഫലതതിയാലും
മകരന്ദരസം സതതം ചൊരിഞ്ഞും
ഹരിചന്ദനതരുനിരയിട്ടും
വിലസുന്നിഹ വിടപിപ്രകരം ചേർന്നും (കാന്തേ)

അഞ്ചിതകചഭര ശോഭാതിമിരം
വഞ്ചനചെയ്യുന്നതിനായിതചിരം
പുഞ്ചിരിതൻപ്രഭയിങ്ങു വരുന്നു ക-
ചഞ്ചലമിഴി തവ ശുകമൊഴിതാരിക. (കാന്തേ)

ശ്രീകൃഷ്ണവിജയം അതിമനോജ്ഞമായിട്ടുണ്ടു്. രാജരാജവർമ്മ മൂത്തകോയിത്തമ്പുരാൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുംപോലെ "കേശവപിള്ളയ്ക്കു മലയാളഭാഷയിലും സംസ്കൃതത്തിലും ഉള്ള അസാധാരണ നൈപുണ്യത്തെയും കവനത്തിലുള്ള സഹജവാസനയെയും രസികതയെയും ആലോചിക്കുമ്പോൾ ഈ ആട്ടക്കഥ ഇത്രമേൽ നന്നായിരിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചു് ആശ്ചര്യപ്പെടാനില്ല"

ഒന്നുരണ്ടു പദ്യങ്ങളും ഒരു പദവും മാത്രം മാതൃകയായി ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ചിന്തുംചന്ദ്രിമയന്നകാന്തികലരും ശ്രീമാധവൻതന്നുടെ-
പ്പൂമേൽവാണി മനോജ്ഞമായ ശയനേ താനേ വസിപ്പിച്ചവൻ
ചാന്തുംമാലകളും സുമങ്ങളുമണിഞ്ഞങ്ങേ സമീപം മുദാ
ചെന്താർബാണവിലാസസാരവതി ശൃംഗാരലീലാവതീ.

മുല്ലപ്പൂമാലയൊളംചാരമതികലാലോലമായുല്ലസിക്കെ
മുല്ലപ്പൂബാണനേറ്റം ശരനിരകൾ ചൊരിഞ്ഞീടവേ പാടവേന
ചൊല്ലപ്പോകാതദിവ്യപ്രണയമൊഴുകല ശ്രീമുകുന്ദന്റെയോമൽ
ചെല്ലപ്പൂമേനികണ്ടക്കുവലയമിഴിയാൾ മുങ്ങിയാനന്ദസിന്ധൗ.

സാരി.

കാമിനിമാർമണിയവളുംപത്മാക്ഷൻ - തന്റെ
കോമളമാം തിരുമേനി കണ്ടുകണ്ടു
കാമരസം ഏറിച്ചെന്നു മുതിർന്നവളന്നു സുന്ദരാംഗീ
സീമയകന്നു കുതൂഹലവാരിധിതന്നിൽ മുങ്ങി
തോണികണ്ണാലിണകൊണ്ടായ് മണ്ടിടുമാ-വള്ള
ചുണ്ടുകൾ താംബൂലരസംപൂണ്ടു പാരം
നീണ്ടചുരുണ്ടൊരു കുന്തളഭാരമഴിഞ്ഞപാരമകം-
തണ്ടിൽഗുണങ്ങൾകുന്തളമാരോമൽക്കണ്ണിണയും
ഏവമനംഗവികാരമശേഷമേകിടുന്ന-നല്ല
മാകവിഞ്ഞൊരു കളർകുചമേൽ മണിമാലകളും
കാഞ്ചികമണിയിണ്ടന ബദ്ധവിധാനിയോടെ-ചെന്നു
കാരൊളിവർണ്ണൻ സവിധേ ചഞ്ചലപോലെ വിളങ്ങി.

ഇങ്ങനെ കവിതകൾ തെരുതെരെ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നകാലത്തും, അദ്ദേഹം ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിച്ചുകൊണ്ടാണിരുന്നതു്. വ്യാകരണശാസ്ത്രം എണ്ണയ്ക്കാട്ടുതമ്പുരാന്റെ അടുക്കലും, കൊല്ലം ഹൈസ്കൂൾ മുൻഷിയായിരുന്ന ഒരു ശാസ്ത്രികളുടെ അടുക്കലും

പഠിച്ചിരുന്നതായിട്ടാണ് അറിവു്. തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു താമസം മാറുന്നതിനു മുമ്പു അദ്ദേഹം സിദ്ധാന്തകൌമുദി പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞു. തൎക്കശാസ്ത്രസംബന്ധമായ ചില ലഘുഗ്രന്ഥങ്ങളും അക്കാലത്തു പഠിച്ചിരുന്നതായി കാണുന്നു.

കവിതാരചന നല്ലപോലെ ദൃഢമായതിനുശേഷം രചിക്കപ്പെട്ട രണ്ടു കൃതികളാണ് സ്തവരത്നാവലിയും, സംഗീതമഞ്ജരിയും.

“ഭാഷയിലും സംസ്കൃതത്തിലുമായി സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെയും, ത്യാഗരാജന്റെയും മറ്റും കീൎത്തനങ്ങളുടെ മട്ടിലായിട്ടും നൂതനമായ ചില ചമല്ക്കാരങ്ങളുള്ള മാതിരിയിലും ഈ കവി നിൎമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഗേയഗാനങ്ങളിൽ കാണുന്ന പദസാരള്യം മാതൃകകളിൽ ഉള്ളതിനേക്കാൾ ഒട്ടും ന്യൂനമായിരിക്കുന്നില്ലെന്നു നിസ്സംശയമായി പറയാം. ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ അതിനെ അതിശയിക്കുന്നില്ലയോ എന്നുകൂടി സംശയം തോന്നുന്നു.” ചില ഗാനങ്ങളെ മാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

ഹരികല്യാണി—ചെമ്പട.

പ. ശ്രീബാലകൃഷ്ണ പാഹിമാം നന്ദതനൂജ.
അ-പ. ഗോപാല മനോഹര! താപാലസനാശന
നീ പാലയെന്നെ ജഗതീപാല സുകൃപാല. (ശ്രീബാ)
ച. 1. കായാമ്പൂനിറമാർന്നിട്ടും ശോഭനാളക-
കായാ ഭാൎഗ്ഗവീനായക
ആയാസമെല്ലാംതീൎന്നമേയസുഖം നല്കുവാൻ
ആയപോൽ വരണമുന്നൻ മായാമയ മുകുന്ദ. (ശ്രീബാ)
2. അഞ്ചിതമായ നിന്നുടെ പുഞ്ചിരിയാലെ
അഞ്ചുന്ന ഗോപിമാരെല്ലാം
കാഞ്ചനമയചാരു കാഞ്ചിയുളും ചിലമ്പും
വാഞ്ചനാന്തകലം മമ നെഞ്ചിൽ വിളങ്ങീടണം. (ശ്രീബാ
3. പൂൎണ്ണചന്ദ്രന്റെ ശോഭയെ ജയിച്ചിടും ശ്രീ
പൂൎണ്ണമായുള്ള നിന്മുഖം
അൎണ്ണോജവിലോചന കണ്ണാ മമ ഏറി കരു-
ണാൎണ്ണവ! വിലസീടുംവണ്ണം നീ കൃപചെയ്യു. (ശ്രീബാ)

നാട്ട—രൂപകം.

പ. കമലലോചന ശമലമോചന രമ. (കമ)

അ–പ. ശൌരി മുകുന്ദ ജയ മിത്രശോഭന

പരിപാലയ പാദസേവകനിരതം ദാസം. (കമ)

ച. കാമസൌന്ദരീനമിത ശ്രീകരഗാത്ര

സോമസൂര്യാനലനേത്ര സുരവരപാത്ര

ഭാമരാമാമന്ദിരത്തിങ്കൽ രാജിക

കോമളപദയുഗകേശവദാസ കാമ. (കമ)

സുരുട്ടി—ചെമ്പട.

പ. പൂമേനി വിളങ്ങണം മമ ചിത്താംബുജകമലേ. (പൂമേ)

അ–പ. കാമിതം പരിചൊടു കനിഞ്ഞരുളിടുന്ന

ഭൂമിപതേ! വരദ കോമളമായനിന്റെ. (പൂമേ)

ച. 1. വാരിധിതനയാം കരതാരിനാൽ ഒരു ശ്രീസുന്ദരമാം ചികുര–

ഭാരത്തിൽ കേരളതാളമെഴിൽ ചാർത്ത ചാരുവാകും മയിൽപ്പീലി

കാരണപുരുഷ ഹേ! കാണുതിനിങ്ങുചി

പാരവും വരുന്നു പരമപ്പൊരുളിനാമം. (പൂമേ)

2. പുഞ്ചിരിയുതതിരുമുഖം തവ കിഞ്ചന്ദ്രമാദനമതി–പരി–

രഞ്ജിതമാകിയ നേത്രം കാണ്മാൻ വാഞ്ഛയേറുന്നഹോരാത്രം.

ചഞ്ചലമനമതിൽ മഞ്ജിതശോഭി വേന്ദ്ര–

മഞ്ജിതമാമകചഞ്ചലനയനങ്ങളിൽ മതിയാതു. (പൂമേ)

3. ശ്രീവത്സമലംകൃതമാം–തവ ശ്രീവക്ഷസ്സിതമാവും–നാഥ

സേവ ചെയ്‌വതിനുള്ളൊരുവിധം–മമയോഗം തിരുവാക്കും

ആവതുകളുവാൻ പീതകൌശേയമോടും പത്മ–

പോലെ പദമോടും കേശവദാസനതം. (പൂമേനി)

1067–ൽ പരവൂർ പടിഞ്ഞാറെവീട്ടിൽ എന്നു് അക്കാലത്തു പ്രസിദ്ധമായിരുന്ന ഒരു ഗൃഹത്തിൽനിന്നു് കല്യാണിഅമ്മ എന്നൊരു കന്യകയെ വിവാഹംകഴിച്ചു. ആ സ്ത്രീരത്നത്തിന്റെ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിയായിരുന്ന കൊച്ചുകുഞ്ഞിഅമ്മ എണ്ണയ്ക്കാട്ടു തമ്പുരാന്റെ ധർമ്മപത്നിയായിരുന്നു. ഈ രണ്ടു വിദ്വൽകേസരികൾ തമ്മിൽ ഈവിധമുണ്ടായ വേഴ്ച ഇരുകൂട്ടർക്കും ഉപകാരപ്രദമായിത്തീർന്നു. പരവൂർ കേശവനാശാൻ ഈ വിവാഹത്തെ സംബന്ധിച്ചു് എഴുതിയ മംഗളപദ്യങ്ങളിൽ ഒന്നുരണ്ടെണ്ണം താഴെ ചേർക്കുന്നു.

കൊല്ലം തന്നിലൊരായിരത്തറുപത്തേഴാമതിൽ മഹാമേഷമാം

ചെല്ലപ്പൂങ്കുലകൾ നല്ലപോലെ വിലസും കാലേ മനോമോഹനേ

ചെല്ലം വിശ്രുതവാസരേ ശുഭകരേ രാശൌ ശുഭേ ശോഭനേ

ചൊല്ലുള്ളെഴുത്തുപോലിക്കല്യാ വസന്തം നല്കി മഹാഭാഗ്യവാൻ.

വൈകുണ്ഠൻ കമലാലയസ്സ്വവനിതസ്സ്വാരാധയൻ സന്മുദാ
ശ്രീകണ്ഠൻ ധരണീധരാത്മതനയസ്സംശോഭമാനൻതഥേ
ലോകേശൻ ഖലു ഭാരതിസ്സ്വമതസ്സ്വയസ്സ്വാധീനസന്മനോ
പാകാരാതിശചീസ്സ്വയാചികതനിർവ്വിശേഷഭാവോജ്ജ്വലൻ.

സൌഭാഗ്യപ്പൂർണ്ണകടം പോറ്റിന്നൊരഭിമുഖിയാം
ഞാലികപ്പൂക്കളാലം-
ദീർഘാഗ്യപ്പുഷ്ടിരംഗിക്കുമതിമഹിമാം
കേശവോൾശ്രീലസിച്ചു
ശോഭിച്ചുള്ളിൽ ഭീതിക്ക വിലസലുമാണി -
ന്നനേക ദീർഘനാളം
ഭൈകേവലം കാഞ്ചികാപതി ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ടിവിടാം
മേനന്മപാലിപ്പതേതേ.

വിദ്യുല്ലതാംഗിയോടു ചേർന്നു ചിരം തെളിച്ചി-
വിദ്യാവിഹാരമതു വാണൊരു ധന്യരെ
വിശേഷമേ തൊഴുതിടുന്നിതു ശ്രീപാദപത്മം
വിശ്വാസമോടു പണിയുന്ന മുമുക്ഷുവൃന്ദം.

അക്കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യവർഗ്ഗത്തിൽ തിനവിളരാമൻ എന്നൊരു യുവകവി കൂടി ഉണ്ടായിരുന്നു. മലയാളികളുടെ ഭാഗ്യദോഷത്താൽ അദ്ദേഹം ചെറുപ്പത്തിലേ മരിച്ചുപോയി. ഒന്നുരണ്ടു ചെറുകാവ്യങ്ങൾ മാത്രമേ രചിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ആ യുവകവിയുടെ രണ്ടു മംഗളപദ്യങ്ങൾകൂടി ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ചൊല്ലേറും നല്ലകാവ്യം പരിചിനൊടരുപ-
ത്തഞ്ചോളമാണ്ടുകാലം
നല്ലാശീർഷങ്ങളാലും കലങ്ങരത്തെദിനം-
തന്നരുളും ദേശികേന്ദ്രൻ
ചൊല്ലീടും കീർത്തിതോറും വിലസിന പാറൂർ
പാർവ്വതീനാഥലീലാ-
ശല്യം നീങ്ങി ബാലികളൊക്കെയും നവ പൂ-
ങ്കാവനം ചേർന്നിതു നല്ലൂ.

മാണിക്യശ്രീവിളങ്ങും മലയതിലുള്ളൊരം
മഞ്ജുവാപീതടത്തിൻ-
കോണിൽ ചാലേ വളർച്ചോരഴകിയ നവതാ-
രാഗ്രമാരോ കലർന്നും

കാണെക്കാണെക്കതികം സുമധുരസമോ-
ല്ലാസ ഭേദം കലർന്നാ-
ണോക്ഷീരമലിഞ്ചെന്നൻ ഉറവുകളൊടു മം-
വിഷ്ണുവോടെന്നപോലെ.

ഭാഷാകേരളവർമ്മവിലാസവും, ഭാഷാരംഗോത്സലതികയും ഈ യുവകവിയുടെ കൃതികളാകുന്നു.

1066-ൽ കെ. സി. പറവൂരിൽ ഒരു സംസ്കൃതവിദ്യാലയം സ്ഥാപിച്ചു. അക്കാലത്തായിരുന്നു നാരായണീയം എന്ന പ്രസിദ്ധ സംസ്കൃതകൃതിയെ ഭാഷയിലേയ്ക്കു വിവർത്തനം ചെയ്തതു്. മുഖം നോക്കാതെ നിശിതനിരൂപണം ചെയ്യുന്ന വിഷയത്തിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന വിദ്യാവിനോദിനി പത്രാധിപർ, സി. പി. അച്ച്യുതമേനോൻ അതിനെ ഇങ്ങനെ പ്രശംസിച്ചിരിക്കുന്നു.

"ആയിരത്തിൽ ചില്വാനം സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ഈ പുസ്തകം മുഴുവനും പദ്യാനുപദ്യമായി ഭാഷയിലേക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തുന്നതിലേക്കുള്ള ശ്രമം എത്ര മഹത്താണെന്നു പൂർണ്ണമായറിയാൻ പരിശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളവർ മാത്രമേ കഴിയൂ. ഈ സംഗതിയെസംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഇത്ര ശ്ലാഘിക്കത്തക്കതായി വേറെ ഒരു തർജ്ജമ വളരെ പഴയവത്തായ ഇക്കാലത്തുകൂടി ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം.

....
....

ഞങ്ങൾ ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളും മൂലത്തോടു കൂടി ഒത്തുനോക്കിയതിൽ അതിലെ അർത്ഥം തർജ്ജമയിൽ പൂർണ്ണ

മായി വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല, അതാതു പ്രകൃതങ്ങളിലെ രസ്വാദങ്ങളും രസങ്ങളുംകൂടി ഇതിൽ സാമാന്യമായി സ്ഫുരിക്കുന്നുണ്ടു്."

ഒരു മൂലശ്ലോകവും തർജ്ജമയും താഴെച്ചേർക്കുന്നു.

മൂലം—നിദ്ര്യാപാശാപി നിഷ്ണാണോഭ! മമസേ-
യത്ക്രിയാദീക്ഷണാര്യാം
ഭവനോദ്വാമ്യെതിധീഃ സപ്രകൃതിരസതികാ-
പ്യാപി കല്ലാടികാലേ

ഭവ്യാനംശുദ്ധഭാവം കവിതമതിലെഴും-
ധായകം സത്വരൂപം
സത്വം പൂതം ഭവാനി സ്വമഹിമവിഭവോ-
കണ്ഠ! ഭൈവകണ്ഠരൂപം

ഭക്ഷ്മ—നിഷ്പ്രാപര! ഭോഗേന്ദ്രവീക്ഷണമാതാം നിർമ്മലയാംശചക്ഷുയാൽ
ഭേണ്ടില്ലാത്തുപോലെഴും പ്രകൃതിയുന്നാകന്നകപ്രാദിയിൽ
ശ്ശുഭം സത്വമൊരംശമെന്നോടതിൽനിന്നഭോഗണംചെയ്യുനീ
സർവേശ്വര്വപ്പ വഹിച്ചിട്ടുന്ന ഹിതം ലീലാസ്വരൂപം വിഭോ!

യൌവനദശയിലെ കൃതികൾ കാവ്യനിഷ്ഠിതങ്ങളായിരുന്ന ഈ കവി ശ്രീകൃഷ്ണഗതമായ തൽഭക്തിയുടെ തെളിച്ചയാൽ, തർജ്ജമ ചെയ്യാൻ ദുസ്സാധമെന്നു പലരും വിശ്വസിക്കപ്പെട്ടുപോന്ന ഈ പ്രൌഢകൃതിയെ നിഷ്പക്ഷപാതികളായ പണ്ഡിതന്മാരാൽ ശ്ലാഘ്യമായവിധത്തിൽ ഇങ്ങനെ തർജ്ജമചെയ്ത്, അന്നത്തെ വിശിഷ്ട കവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അസൂയാർഹമായ ഒരു സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കി. അക്കൊല്ലം കോട്ടയത്തുവച്ചു നടന്ന ഭാഷാപോഷിണിസഭ അദ്ദേഹത്തിനെ ഒന്നാമതാക്കി നാല്പതു രൂപാ പാരിതോഷികം നല്കിയതിനു പുറമേ, ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും രത്നഖചിതമായ ഒരു പൊന്മോതിരം സമ്മാനിച്ചു. ഇക്കൊല്ലംതന്നെ മലയാളഭാഷാചരിത്രസംഗ്രഹം മണിപ്രവാളം രചിച്ചു. (അച്ചടിച്ചിട്ടില്ല.)

1067—ലെ ഭാഷാപോഷിണിസഭ എല്ലാംകൊണ്ടും ഈ മഹാകവിയുടെ ചരിത്രത്തിലെ ഒരു പ്രധാന ഘട്ടമായിരുന്നു. പുന്നശ്ശേരിനമ്പിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷത്തിൽ നടന്ന ഒരു മഹായോഗത്തിൽ അദ്ദേഹം ഭാഷാപരിഷ്കാരം എന്ന വിഷയത്തെ അധികരിച്ച് ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്ത് ഗദ്യരചനയിൽ തനിക്കുള്ള പാടവത്തെ വെളിപ്പെടുത്തി. ആ സഭയിൽവച്ചുതന്നെ അദ്ദേഹം ഘടികാവിംശതിയിലും, കവിതാചാതുര്യപരീക്ഷയിലും ഒന്നാം സമ്മാനവും നേടി.

ഘടികാവിംശതിക്കു പരീക്ഷകൻ കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനായിരുന്നു. കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാൻ മുതൽപേരായിരുന്നു പരീക്ഷ്യന്മാർ. ഒരു നാഴികയ്ക്കുള്ളിൽ സ്രഗ്ദ്ധരാവൃത്തത്തിൽ ഇരുപതു ശ്ലോകങ്ങൾ നിർമ്മിക്കണമെന്നായിരുന്നു ചോദ്യം. കെ. സി. കേശവപിള്ള കഷ്ടിച്ചു നാല്പത്തിനാലു മിനിട്ടുകൊ

ങ്ങ പദ്യങ്ങൾ എല്ലാം പൂർത്തിയാക്കി ഏല്പിച്ചു. കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാന് പിന്നെയും മൂന്നുനാലു മിനിട്ടുകൾകൂടി വേണ്ടിവന്നുവത്രെ. കവിതാചാതുര്യപരീക്ഷയിലും കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാന് രണ്ടാമത്തെ സ്ഥാനമേ ലഭിക്കയുണ്ടായുള്ളു. ഇങ്ങനെ കെ. സി-ക്ക് ഒരു സ്വർണ്ണമോതിരവും സ്വർണ്ണമുദ്രയും സമ്മാനങ്ങളായി ലഭിച്ചു.

"ഈ ലോകത്തിൽ സുഖദുഃഖവും മിശ്രമായ്ത്താനിരിക്കും" എന്ന അഭിപ്രായോക്തി അനുസരിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന് അയിടയ്ക്കുതന്നെ ഒരു അത്യാഹിതം നേരിട്ടു. 1067 ധനുമാസത്തിൽ അതായതു കവിസമാജയാത്ര കഴിഞ്ഞ് ഒരു മാസം തികയുംമുമ്പ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയപത്നി ദിവംഗതയായി! ആ സ്ത്രീ കവിതാരചനയിൽ പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നല്ല വിദുഷിയായിരുന്നു.

ഈ വിവരം കത്തുമൂലം ഗ്രഹിച്ച കുഞ്ഞുകുട്ടൻതമ്പുരാൻ കവിയെ ഇപ്രകാരം സമാശ്വസിപ്പിച്ചു.

> പാരം പാരിൽ പരക്കും പരിമളമൊഴുക-
>   ന്നീടുമീ മന്ദാരമാം സൂ-
> നാരം സാരം നിനച്ചാൽ പടുതരമുള്ളതാ-
>   ക്കമ്മുന്നാൽ പൊള്ളുമല്ലോ
> പോരുംപോരും ചിലപ്പോളിളകിമറിപോരി-
>   ക്കുന്ന ശൈത്യങ്ങൾപോലെ
> കീഴ്മേലാവഴിക്കിടുക്കുകട്ടകവും തിമിരം-
>   പോലെയും കണ്ടുപോകം.
>
> പോട്ടേ നിർവ്വേദമാവും മനതിലതിനം-
>   മേഷമുള്ളുംമായ വ-
> ന്നേട്ടു നാംതമ്മിലിപ്പോൾ പറയണമെന്നേ
>   സങ്കടം കാണിടേണം.

രാഘവമാധവം നാടകവും ഇക്കൊല്ലം രചിച്ചതാണ്.

> ആരെന്തൊന്നെന്നു ഭാവമുള്ളിലുളവാ-
>   യെന്നാകിലാരാകിലും
> ഞാനം നിർമ്മിതനായ് തനിച്ചു ഇണയെ-
>   ന്നില്ലാതെ വല്ലാതെയാം.

എന്നുള്ള തരത്തെ ആസ്വദമാക്കി, സംസ്കൃതരീതി അനുസരിച്ചും രുക്മിണിയുടെ മൂപ്പവിരച്ചുതത്തെ അധികരിച്ചും രചിക്ക

പ്പെട്ട ഈ നാടകത്തെപ്പററി വിദ്യാവിനോദിനി രേഖപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള അഭിപ്രായം മാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

"ഒരുസമയം ഒന്നോ രണ്ടോ പുതിയ നാടകങ്ങളെ ഇതിന്റെ മേലേ ഗണിക്കാമെങ്കിലും അതുകൂടാതെ ഒന്നാന്തരത്തിൽ ചേർക്കേണ്ടതാണെന്നു ഞങ്ങൾ നിസ്സംശയം അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു." ...."എന്നാൽ പുതിയ നാടകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കൂട്ടുന്നതിന് ഇതു നന്നായിട്ട് വേറെ ഒന്നുമില്ലെന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം." എ. ആർ. തിരുമേനി അതിനെപ്പററി,

'നിശ്ശങ്കമിതി നവീനനാടകഘടനാപാടവത്തെയിതാണകം'

എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതും പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. സംഗീതനാടകാഭിനയം കേരളത്തിൽ പ്രചരിച്ചുതുടങ്ങിയ കാലമായിരുന്നതിനാൽ, കവിതന്നെ ചില ഗാനങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് സംഗീതമാധവം എന്ന പേരിൽ അതിനെ വീണ്ടും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.

1068-ൽ ലക്ഷ്മീകല്യാണം എന്നൊരു സാമുദായിക നാടകം കൂടി അദ്ദേഹം രചിച്ചു. ഭാഷാപോഷിണിയിലെ ഒരു പരസ്യം അനുസരിച്ചു രചിക്കപ്പെട്ട ഈ നാടകത്തിൽ, കേരളീയരുടെ ഇടയിൽ നടക്കുന്ന അനാചാരങ്ങളെ മന്ദമായി ഉപഹസിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉചിതരീതിയിലുള്ള സ്ത്രീവിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെയും പ്രശ്നം, മന്ത്രവാദം, തറവാട്ടുവിററും കല്യാണം ഘോഷിക്കണം എന്നുള്ള മനഃസ്ഥിതി ഇവയെ നാട്ടിൽനിന്ന് ഓട്ടിപ്പായിക്കുന്നതിന്റെയും ആവശ്യകതയെ ഇതിൽ ഭംഗിയായി പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏതാനും പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

"പ്രാണനാഥനൊരുത്തനും സുഖദുഃഖവും
  പങ്കുകൊണ്ടനുഭവിക്കും
പ്രാണപ്രിയകളിന്നിങ്ങനെ വരസഖിയായ്
  ബുദ്ധിയെത്തന്നതെങ്ങടിക്കിൽ
വേണമപ്പോൾ വല്ലഭനായ് വിനയമൊടുപചാര-
  ങ്ങളും ചൊല്ലിപ്രഭാവാൽ
വാണീടാനുള്ള മാർഗ്ഗമറിവകമതിലി-
  ല്ലെങ്കിലെന്തൊന്നു സൌഖ്യം?"

"കല്യാണം വന്നിടുമ്പോളുള്ളൊരു ബഹുവിഭവ-
ത്തോടു തോഷിച്ചു ഘോഷി-
ച്ചില്ലെന്നാൽ നമ്മെയെല്ലാവരുമിഹ സതതം
നിന്ദ്യരെന്നും നിനച്ചും
ഉല്ലാസത്തോടിവണ്ണം കരുതിയധികമായ്
ദ്രവ്യനാശംവരുത്താ-
നില്ലേതും ശങ്ക കഷ്ടം കടവുരതിരവോ-
ങ്ങിടുവാൻ പേടിയില്ല."

സ്ത്രീക്കും പുരുഷനും പരസ്പരാനുരാഗം
പാരസ്പര്യം മനസ്സതറിഞ്ഞേണം
അല്ലാതെ ചെയ്യുന്ന വിവാഹമെല്ലാം
പൊല്ലാതയായേ ഭവിക്കുമില്ലവാദം.

ഈ നാടകവും സജ്ജനശ്ലാഘയ്ക്കു നിതരാം പാത്രീഭവിച്ചു. "പാമരജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ സാധാരണമായുള്ള ഏതാനും ചില ദുരാചാരങ്ങളെ നീക്കുവാൻ കവി പ്രത്യേകം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇതരനാടകങ്ങളിലൊന്നിലും കാണാത്ത ഒരു വിശേഷവിധിയാണിതു്. ഇങ്ങനെയുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ജനസമുദായത്തിന്റെ പരിഷ്കാരാഭിവൃദ്ധിക്കു പ്രയോജനകരങ്ങളായി തീരുമെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല." എന്നിങ്ങനെയാണു് വലിയ കോയിത്തമ്പുരാൻ ഈ ഗ്രന്ഥത്തെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു്. മാനവിക്രമൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാനാകട്ടെ, ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ സംസ്കൃതത്തിലേക്കു വിവർത്തനംചെയ്തു് അദ്ദേഹത്തിനു് അതിനോടു തോന്നിയ ആദരാതിശയത്തെ വെളിപ്പെടുത്തി. മലയാളത്തിൽനിന്നു സംസ്കൃതത്തിലേക്കു് ആദ്യമായി തർജ്ജമചെയ്യപ്പെട്ട കൃതി ഇതാണെന്നു തോന്നുന്നു.

106[illegible]-ൽ കണ്ടത്തിൽ വറുഗീസുമാപ്പിളയുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു്, സകലമതസ്ഥന്മാർക്കും ഉപയോഗപ്രദമായവിധത്തിൽ ഈശ്വരസ്തോത്രം എന്നൊരു ഗാനകൃതി നിർമ്മിച്ചു. രണ്ടു ഗാനങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

ശങ്കരാഭരണം—ചായ്പ്പു്.

പ. സത്യസ്വരൂപമയിരോ! സർവ്വേശ്വര!
നിത്യം വണങ്ങിടുന്നേൻ
അ—പ. സത്യസ്വരൂപനാം നിന്റെ മാഹാത്മ്യ-
മോതുവാൻ സൂചിപ്പാനനുഗ്രഹം നല്കണം. (സത്യ)

പ. 1. സത്യവിരോധമാകും കാര്യങ്ങളിൽ
സക്തിവളർത്തിടാതെ
സത്യത്തെ നിത്യം സമാശ്രയിച്ചെപ്പോഴും
ചിത്തസുഖേന ഞാൻ വാണിടുവാനായി. (സത്യ)

2. ഇമ്മഹീമണ്ഡലത്തിൽ സർവ്വത്തിലും
ചെമ്മെ വിളങ്ങീടുന്ന
നിന്മഹിമാനം വഴിപോലറിഞ്ഞിടാൻ
ധർമ്മികൾക്കുള്ളിലുണ്ടാകുവാ പോലെന്ന്. (സത്യ)

3. സത്സംഗമുണ്ടാകേണം—സൽഗ്രന്ഥത്തിൽ
ഉത്സാഹം വന്നിടേണം
മത്സരാദി ദോഷമറിവുകണ്ടം
കൽമഷനിവഹമകലുമാറിടേണം. (സത്യ)

കാമ്പോജി—അടന്ത.

പ. 1. നാനാഗമാന്തങ്ങൾ കൂടെ ഘോഷിക്കുന്നിതേ
പരമശിവനെന്നോ നീ—ഭക്ത
മാനസമായൊരു താമരപ്പൂവിൽ നീ—
തൊന്നായിരിക്കുന്നവൻ.

2. കാണപ്പെടുന്നോരു വസ്തുക്കളെല്ലാം
കാര്യമതായി—നിതാ
കാരണമായതിൽ നില്ക്കുന്നതാകയും
സൂക്ഷ്മമായുള്ളൊരീ നീ.

3. ഉത്ഭവമെന്നുള്ള വൃദ്ധിയെ പിന്നെയും
അത്യുത്തമപ്രകൃതി—പിന്നെ
സംഹാരവുമതവന്നൊരു കർമ്മം നീ
നന്നായ് നിറഞ്ഞിരിക്കേണം.

4. ഇങ്ങനെ നാനാപ്രപഞ്ചത്തിൽ നി-
റിക്കുന്നവനായ് വന്നു—ഭവ
മോഹത്തെ ഭക്തന്മാരുടെ
മാഹാത്മ്യം കാണായ് വരും

5. ആനന്ദരൂപനെ നിത്യമെപ്പോഴും
നിശ്ചിതനായുള്ളോരു—നിന്നെ
എന്നാലതിനായ് ശിവം വഴിപോ-
ലനുസരിച്ചീടുക നീ.

1072-ൽ നടന്ന ഭാഷാപോഷിണിസഭയിൽ ഒന്നാംസമ്മാനത്തിന് അർഹമായിത്തീർന്ന ഒരു സരസഗീതാത്മകകൃതിയാണ് ആസന്നമരണചിന്താശതകം. അന്നത്തെ സാഹിത്യവിമർശക

ന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന കെ. രാമകൃഷ്ണപിള്ള അവർകളും ഈ കൃതിയെപ്പററി (കേരളദർപ്പണത്തിൽ) ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

"ഈ ശതകത്തിലെ മണിപ്രവാളരീതി അനതിശയിതമായിരിക്കുന്നു എന്നു ഞങ്ങൾ നിസ്സംശയം അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. സരസപ്രാസസർവസ്വമായ മയൂരസന്ദേശത്തെപ്പോലും ചില ഘട്ടങ്ങളിൽ ഇതു് അതിശയിക്കുന്നില്ലയോ എന്നുള്ള ഞങ്ങളുടെ സംശയം അനുചിതമാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അചേതനങ്ങൾക്കു ചൈതന്യം കല്പിച്ചു വർണ്ണിക്കുവാൻ വേഡ്സ്വർത്തിനെപ്പോലെ പ്രസ്തുതകവിയും അനന്യസാധാരണമായ പാടവം കാണിക്കുന്നു. ഓരോ പദ്യവും നമ്മെ വിചാരമഗ്നരാക്കിത്തീർക്കുന്നു. അവയിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള സംഗതികൾ എത്ര വാസ്തവമായിരിക്കുന്നു എന്നു് നാം അത്ഭുതത്തോടുകൂടി അഭിപ്രായപ്പെട്ടുപോകുമ്പോഴെല്ലാം കവിയെപ്പററി സീമാതീതമായ ബഹുമാനം തോന്നുന്നു."

വാസ്തവം! ഈ കവിത രചിച്ച കാലത്തിനടുത്താണു് കവി വീണ്ടും വിവാഹബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടതു്. ദ്വിതീയ പത്നി സ്വമാതുലന്റെ പുത്രിയും പിതാവിന്റെ ഭാഗിനേയിയുമായ നാണിക്കുട്ടിഅമ്മയാണു്. ആസന്നമരണന്റെ അനുഭൂതികളിൽ മിക്കതും കവിക്കു് പിന്നീടു വന്നുചേർന്നതാണു് അത്യത്ഭുതമായിരിക്കുന്നതു്. സന്താനങ്ങളുടെ സംഖ്യ, അവരുടെ പ്രായം, വിദ്യാഭ്യാസനില, തെക്കേവശത്തുള്ള ഗൃഹനിർമ്മാണം മുതലായവയെല്ലാം അതിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുംപോലെതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു് അനുഭവപ്പെട്ടു. ഒന്നുരണ്ടു പദ്യങ്ങൾ മാതൃകയ്ക്കായി ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

തെങ്ങിൻതൈകൾവളർത്തി ഞാനധികമ-
ങ്ങോപ്പിൽ കഴിപ്പിച്ചുവ-
ച്ചങ്ങിപ്പോഴവ കായ്ച്ചുവരുന്നവസരം
കൈക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്നു, ഹാ!
തിങ്ങിപ്പൊങ്ങിവിളങ്ങിയൊററവയിൽ-
ത്തങ്ങും ഫലം ഭംഗിയോ-
ടിങ്ങിപ്പാപിയിവന്നു തെല്ലുമശി-
ച്ചീടാൻ കഴിഞ്ഞില്ലഹോ!

കണ്ടാലാൎക്കാനന്ദമുളവാക്കും
കണ്ഠങ്ങൾ വെണ്ണക്കുമി-
ഴുങ്ങാക്കിച്ചു പറന്നുമാറിമഹാസ-
ന്താദിച്ചൂറ്റിച്ചു ഞാൻ
കണ്ടാരണ്ടി പിണങ്ങാതിടാതിരുകളെ-
പ്പൂട്ടിച്ചു കാലങ്ങളിൽ
പണ്ടാരങ്ങളും കൊട്ടുതിവർപോരു-
ത്തീടാൻ ഇങ്ങിങ്ങിതുവമേ.

1071-ൽ കേരളവൎമ്മവിലാസം എന്ന സംസ്കൃതകാവ്യം പൂൎത്തിയായി. കേരളവൎമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന് അമ്പതു വയസ്സു തികഞ്ഞ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ കീൎത്തിച്ചു രചിച്ചതാണ് ഈ കൃതി. പത്തു ദശകങ്ങളിലായി നൂറു സരസപദ്യങ്ങൾ അതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

യസ്യാമുഷ്മിൻ പരോപകാരമഹിതം
പഞ്ചാശദബ്ദം വയഃ
സ്ഫായൽ കീൎത്തിരശിത്യ സമ്പ്രതി ഭൃതീ-
മായാതി സാൎദ്ധാപരി
ശ്രീവഞ്ചീശകലാബ്ധിസംഭവമഹാ
ലക്ഷ്മീന്ദ്ര സമ്മാനിതം
പ്രേയസ്യം ഭുവി പത്മനാഭകൃപയാ-
സോയം വിശാഖ ജിയതാം.

1072-ൽ അദ്ദേഹം സൎക്കാർസൎവീസിൽ പ്രവേശിച്ചു. അക്കൊല്ലംതന്നെ മാനവിക്രമൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാന്റെ നിൎദ്ദേശമനുസരിച്ചു ശ്രീകാരിയാത്ര മണിപ്രവാളവും അടുത്തകൊല്ലം ശാന്തിവിലാസം ഭാഷയും നിൎമ്മിച്ചു. പിന്നീടു രണ്ടുകൊല്ലത്തേക്കു പറയത്തക്ക സാഹിത്യവ്യവസായമൊന്നും കാണുന്നില്ല. 1076-ൽ സുഭാഷിതരത്നാകരം ഗാനമാലിക ശ്രീമൂലമഹാരാജവിജയം എന്നീ കൃതികൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടു. ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ മഹാരാജാവു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് സുഭാഷിതരത്നാകരം തൃക്കൺപാൎത്തു് കവിക്ക് ഒരു വീരശൃംഖല സമ്മാനിച്ചു. അതിനെപ്പററി മലയാളമനോരമ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു.

“ഭാഷാകവികളിൽവച്ചു് ഇത്രയും ഉയൎന്നതരത്തിലുള്ള ഒരു രാജസമ്മാനത്തിനു് ഒന്നാമനായി പാത്രീഭവിച്ച കെ. സി.

കേശവപിള്ള അവർകഠം ഇതിനു് എല്ലാത്തരത്തിലും അർഹനാണെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല.”

കുന്നത്തു പരമേശ്വരമേനോൻ അവർകഠം എഴുതിയ അഭിനന്ദനശ്ലോകംകൂടി ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ആരിപ്പൂഴിപതിക്കുഠംക്ക സന്തതം
ചേതമായവനു നൽകിടുന്നതാം
വീരശൃംഖലയൊരാദ്യസമ്മാനമായ്
തീർക്കുന്നു ചതുരശ്ലോകവും.

തൻകൈക്കനാകി മനോരമാംഗണക്കിൽക്കേറിച്ചുവരാറിട്ടഹോ-
ള്ളനന്യപ്ലിപ്പുരുഷൻ സൽക്കവിപദം കിട്ടുന്നതിൻമുന്നമേ
സൽകീർത്തിക്കതന്നു പാരിടമതിൻ സാഫല്യമേറ്റുള്ളവാ-
ക്കെന്നേമൻ കവി കേശവാഖ്യനിലതിന്നനാപത്ഥ്യമായ് തീർന്നതേ.

സുഭാഷിതരത്നാകരത്തിൽനിന്നു മാതൃകാപദ്യങ്ങഠം എടുത്തു കാണിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അതിലെ രണ്ടു പദ്യങ്ങളെങ്കിലും അറിഞ്ഞുകൂടാത്തവർ വളരെ ചുരുക്കമാണു്.

“സുഭാഷിതമയം ദ്രവ്യം
സംഗ്രഹിക്കാത്ത പൂരുഷൻ
പ്രസംഗയജ്ഞകാലത്തി-
ലെന്തു ദക്ഷിണ നല്കിടും?”

“കൈതക്കുലക്കുള്ളൊരു ചാരുപുഷ്പം
മണത്തിനാൽ വണ്ടറിയുന്നപോലെ
വിദ്വാൻ പരന്മാരുടെ ഹൃദ്ഗതത്തെ-
ബ്ഭാവത്തിനാൽത്തന്നെയറിഞ്ഞിടുന്നു.

1077-ൽ ആംഗലസാമ്രാജ്യം മഹാകാവ്യം സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു തർജ്ജമചെയ്യപ്പെട്ടു. ഇതു ബ്രിട്ടീഷ് ഇൻഡ്യൻ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ചരിത്രത്തെ അധികരിച്ചു് കേരളപാണിനി സംസ്കൃതത്തിൽ എഴുതിയ ഒരു മഹാകാവ്യമാണു്. ഇതിൽ 23 സർഗ്ഗങ്ങളിലായിട്ടു് 1910 പദ്യങ്ങഠം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഇത്ര വിപുലമായ ഒരു കൃതിയെ സ്വതന്ത്രകൃതിയെന്നു നിർമ്മത്സരന്മാർക്കെല്ലാം തോന്നിക്കത്തക്കവണ്ണം തർജ്ജമചെയ്ത ഈ മഹാകവി സർവ്വഥാ അനന്തമോദാർഹൻ തന്നെയായിരുന്നു. അവതാരികാകാ

നനായ അപ്പൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ അഭിപ്രായത്തിൽ "രാജരാജകവി രാജവിരചിതമായ ആംഗലസാമ്രാജ്യമെന്ന സംസ്കൃതകാവ്യം കേരളഭാഷാദർപ്പണത്തിൽ പ്രതിഫലിച്ചുണ്ടായ ഈ പ്രതിച്ഛായയിൽ പ്രതിപത്തിയില്ലാത്തവരുണ്ടെങ്കിൽ അവർ പ്രകൃത്യാ കേരളഭാഷയിൽ വിപ്രതിപത്തിയുള്ളവരായിരിക്കണം." ഇക്കൊല്ലത്തിൽ കവി വടശ്ശേരി ശ്രീവേലായുധൻതമ്പി അവർകളുടെ അദ്ധ്യാപകനായി കല്പിച്ചു നിയമിക്കപ്പെട്ടു.

1078-ൽ മംഗല്യധാരണം തുള്ളൽപ്പാട്ടു പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. അടുത്തകൊല്ലം സദാരാമ എന്ന സംഗീതനാടകം രചിക്കുന്നു. മലയാളനാടകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ സദാരാമയ്ക്കുണ്ടായിട്ടുള്ളത്തോളം പ്രചാരം മറെറാന്നിനും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അന്നു കേരളത്തിന്റെ ഒരററംമുതൽ മറെറ അററംവരെ അതിവേഗം പ്രചരിച്ചു സദാരാമയിലെ ഒരു പാട്ടെങ്കിലും അറിഞ്ഞുകൂടാത്തവർ അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നോ എന്നു സംശയമാണ്. "ചിത്രമെഴുത്തു തിരുമനസ്സിലെ ചിത്രമെന്നപോലെ കേശവപിള്ളയുടെ സദാരാമ പണ്ഡിതന്മാർമുതൽ പാമരന്മാർവരെയുള്ളവരെ ഒരുപോലെ സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്" എന്നു കിളിമാനൂർ അവിട്ടംതിരുനാൾ കോയിത്തമ്പുരാൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു് ഏററവും പരമാർത്ഥമായിരുന്നു. രണ്ടു ഗാനങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കാം.

എരിക്കിലക്കാമോദരി—ചായ്പ്.

പ. കമനീമണിയിവൾ കനിവോടിങ്ങരുളിയ
കളമൊഴികളെന്തു ചൊൽവൂ. (കമനീ)
അ. പ. നവനീതവും തോററു വിമനീഭവിച്ചീടും
കമനീയമാം പൂമെയ്യിവനിലണച്ചല്ലോ. (കമനീ)
ച. ഇളതളിർപ്പൂവായിട്ടിളകുമംഗുലികൾ മെ
ല്ലപുളകിതമായ മെയ്യിൽ
കളഭാഷിണി ചേർത്തു തെളിവോടെ തലോടിയോ-
രളവുസൗഖ്യമുണർന്നു ഞാനട-
നവമുദമെന്തു മറന്നു സുന്ദരി. (കമനീ)

മോഹനം—ആദി.

പ. അതിമധുരാകൃതിയാളാമിവളെപ്പോൽ
അഴകേറ്റം കണ്ടില്ല ഞാൻ. (അതി)
അ. പ. വിധിമതമോർത്തു പാരം വിസ്മയം വളരുന്നു
വിവിധപ്രഭാവസൃഷ്ടിവിശേഷവിരുതും. (അതി)
ച. അറിവാം മഞ്ജിമസാരമോ?

നാരികൾക്കിന്നാഭാരങ്ങളോ?
ഭൂരിസുകൃതഫലപൂരങ്ങളോ?
ശ്രീരതിയുടെ ദയിതാരങ്ങളോ?
പൊന്മണമണിതികൾ വിരചമ-
ഹംസതതിതൻ കഥയും കല്യാണാ
കമലപാകസ്വനകലിതം കളർ-
കൊണ്ടുകരം കാൺകിൽ മംഗലങ്ങളില
ചാതുരങ്ങളെ ജയോന്മ മ-
ടന്തമതലിയന്നിട്ടമഴിതചി
ചേതസ്സുതരമായ് വിലസുന്നൊരു
നാരിയിങ്ങാരില്ല ചിരം ഉവി. (അതി)

1080–ൽ കേരളവർമ്മദേവന്റെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിമഹോത്സവത്തെ അധികരിച്ച് ഷഷ്ടിപൂർത്തി എന്നൊരു പ്രശസ്തകാവ്യമെഴുതി. "മലയാളഭാഷയിൽ ഇത്ര ചാതുര്യവും അലങ്കാരപുഷ്ടിയും ചമത്കാരവും സഹൃദയഹൃദയാഹ്ലാദകത്വവും ചേർന്നിട്ടുള്ളതായി ഒരു കവിത ഇതിനുമുൻപു കണ്ടിട്ടില്ല" എന്നു കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ അതിശയോക്തിയുടെ കണികപോലും ഇല്ല. ആ അറുപതു ശ്ലോകങ്ങളും അറുപതു രത്നങ്ങൾതന്നെയാണ്. ഈയാണ്ടിൽ മാലതി എന്ന ഗദ്യകൃതിയും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു.

1081–ൽ മഹാറാണി സേതുലക്ഷ്മീബായി തിരുമനസ്സിലെ പള്ളിക്കെട്ട് അത്യാഘോഷപൂർവം നടത്തപ്പെട്ടു. അതിനെ ലക്ഷ്യമാക്കി രചിക്കപ്പെട്ട പള്ളിക്കെട്ടുവർണ്ണനം തുള്ളൽപാട്ട് അഭിനയിക്കുന്നതു മൂലംതിരുനാൾ പൊന്നുതമ്പുരാൻ തൃക്കൺപാർക്കയും കവിക്കു വിലപിടിച്ച ഒരു സാൽവ സമ്മാനിക്കയും ചെയ്തു.

1082–ൽ മാനസോല്ലാസം പ്രസിദ്ധീകൃതമായി.

1083–ൽ വിക്രമോർവശീയം സംഗീതനാടകരൂപത്തിൽ വിവർത്തനം ചെയ്തു.

1085–ൽ കല്യാണദർപ്പണവും, 1086–ൽ ഗാനമാലിക അഭിനയഗാനമാലിക ഇവയും, 1087–ൽ സംഗീതമാലിക, സാഹിത്യമാലിക ഇവയും അച്ചടിപ്പിച്ചു.

പ്രാസപക്ഷം:—പലവിധത്തിലുള്ള പ്രാസങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ദ്രാവിഡമായ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തോടാണല്ലോ അധികം പ്രതിപത്തി. സംസ്കൃതത്തിന്റെ ചുവട്ടടികളെ പിന്തുടൎന്ന ചമ്പൂകാരന്മാർ മാത്രമേ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം വൎജ്ജിച്ചുകണ്ടിട്ടുള്ളു. അവരും അതിനെ തീരെ ഉപേക്ഷിച്ചുകളഞ്ഞു എന്നു പറവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ചില കവികൾ ഈ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തിനെ ഒന്നുകൂടി പരിഷ്കരിച്ചു്,

ചാടായിവന്നു ചകടാസുരൻതാൻ
പാടീരനാഥനൊരു ശകടയോടാശു
വാടാതെ പാദേന ഹനിച്ചു ബാലൻ
ചാടായിതാം ശകടമതായി വീണു.

എന്നിങ്ങനെ സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചുതുടങ്ങി. ഈമാതിരി പ്രാസത്തിന്റെ മധുരിമ കേരളവൎമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെ ആകൎഷിക്കയും അവിടുന്നു് അതിനെ സാൎവ്വത്രികമായി പ്രയോഗിച്ചുതുടങ്ങുകയും അങ്ങനെ അതിനു കേരളവൎമ്മപ്രാസമെന്ന പേർ സിദ്ധിക്കയും ചെയ്തു. പ്രാസം വേണ്ടെന്നു് തലയ്ക്കു വെളിവുള്ളവരാരും ഇതുവരെപ്പറഞ്ഞിട്ടില്ല; ഇനിപ്പറയുമെന്നും തോന്നുന്നില്ല. എന്നാൽ,

യദ്യദാചരതിശ്രേഷ്ഠ-
സ്തത്തദേവേതരോജനഃ

എന്ന മഹദ്വാക്യമനുസരിച്ചു്, കെല്പില്ലാത്തവർപോലും സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം മുറുകെപ്പിടിച്ചു് അപകടത്തിൽ ചാടിത്തുടങ്ങി.

കൃഷ്ണസാരേ ദദച്ചക്ഷുസ്ത്വയി ചാധിജ്യകാൎമ്മുകേ
മൃഗാനുസാരിണം സാക്ഷാത് പശ്യാമീവ പിനാകിനം'

എന്ന ശാകുന്തളശ്ലോകത്തിനെ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തൎജ്ജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

മൃഗമിതിനെയുമുഗ്രചാപപാണേ
ജഗദധിപ ഭവാനെയും വിലോക്യ
മൃഗമനുഗതനാം പിനാകപാണിം
നഗപതിനന്ദിനിതൻപതിം സ്മരാമി.

സർവ്വകലാവല്ലഭനും ശബ്ദശാസ്ത്രപാരദൃശ്വാവുമായിരുന്ന വലിയകോയിത്തമ്പുരാനുംകൂടി ഈമാതിരി പ്രാസനിർബ്ബന്ധംകൊണ്ടു് അടിയിൽ വരയിട്ടിരിക്കുന്ന ശബ്ദങ്ങളെ അനാവശ്യമായി പ്രയോഗിക്കേണ്ടിവന്ന സ്ഥിതിക്കു് മററുള്ളവരുടെ കഥ പറവാനുണ്ടോ? അതിനാൽ ദ്വി: പ്രാസം വേണമോ വേണ്ടയോ എന്നുള്ള പ്രശ്നം ആവിർഭവിച്ചു. സാഹിത്യകാരന്മാർ രണ്ടുകക്ഷികളായി പിരിഞ്ഞു് പത്രസമരം നടത്താൻ തുടങ്ങി. പക്ഷേ അന്നത്തെ പ്രധാന സാഹിത്യകാരന്മാരാരും ഇതിൽ പങ്കുകൊണ്ടില്ല. അതിനാൽ യുക്തിസൂക്ഷ്മം വടക്കും തെക്കുമുള്ള പണ്ഡിതന്മാരുടെയും കവികളുടെയും അഭിപ്രായങ്ങൾ ക്ഷണിച്ചു. ഇതു് 1066-ൽ ആയിരുന്നു.

“കവിതാവാസനയില്ലാത്തവർ കവിതയ്ക്കു് ആരംഭിക്കാത്തതുപോലെ പ്രാസം പ്രയാസംകൂടാതെ പ്രയോഗിക്കുന്നതിനു സാമർത്ഥ്യമില്ലാത്തവർ അതിനു പുറപ്പെടാത്തതാകുന്നു” എന്നുള്ള താക്കീതോടുകൂടി കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തന്റെ പ്രാസപക്ഷപാതത്തെ വെളിപ്പെടുത്തി. ഏ. ആർ. ആകട്ടെ, “പ്രാചീനകവികൾ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ദ്വി: പ്രാസംമാത്രമേ ഭാഷാകവിതയ്ക്കു ഭൂഷണമാകുകയുള്ളു എന്നു ഭ്രമിക്കാതെ, ശബ്ദത്തിനും അർത്ഥത്തിനും നാനാപ്രകാരങ്ങളായ വൈചിത്ര്യങ്ങളെ ഉല്ലേഖിച്ചു ഭാഷാകവിതയെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനു ഭാഷാഭിമാനികളെല്ലാവരും ഉദ്യോഗിക്കേണ്ടതാ”ണെന്നും വിധിച്ചു.

സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിയാൽ ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾ രണ്ടും ഒന്നല്ലേ? ദ്വി: പ്രാസം ഭാഷയ്ക്കു ഭൂഷണമാണെന്നു രണ്ടുപേരും സമ്മതിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതു മാത്രമല്ലാതെ വേറെയും ഭൂഷണങ്ങളുണ്ടെന്നായിരുന്നു ഏ. ആർ. തിരുമേനിയുടെ അഭിപ്രായം. പ്രാസം പ്രയാസംകൂടാതെ പ്രയോഗിക്കുന്നതിനു കെല്പില്ലാത്തവർ അതിനു പുറപ്പെടേണ്ട എന്നു വിധിച്ച കേരളവർമ്മദേവൻ നിഷ്പ്രയാസമായ കവിതയുടെ അസ്തിത്വത്തെ സമ്മതിക്കുന്നതായിട്ടാണു് എനിക്കു തോന്നുന്നതു്. പിന്നെ വഴക്കിനു് എന്തു കാര്യം! കെല്പില്ലാത്തവരും ദ്വി: പ്രാസം പ്രയോഗിച്ചു ഭാഷാകവിതയെ അലങ്കോലപ്പെടുത്തേണ്ടതാണെന്നാണോ പ്രാസവാദികൾ പറയുന്നതു്?

പ്രാസപക്ഷപാതിയായ ചാത്തുക്കുട്ടിമന്നാടിയാരുടെ അഭിപ്രായം നോക്കുക.

......"പ്രാസംകൊണ്ടും രചനാസൌഷ്ഠവംകൊണ്ടും കർണ്ണാനന്ദം ജനിപ്പിക്കുന്നതാകയാൽ പ്രാസം കേവലം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടതല്ല. അർത്ഥചാതുര്യത്തിനുവേണ്ടി പ്രാസത്തെ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതു കുറവാകയില്ല; എന്നാൽ പ്രാസത്തിനുവേണ്ടി അർത്ഥചാതുര്യത്തെ ഒരിക്കലും കളഞ്ഞുകൂടാ" ഇവിടെ മന്നാടിയാർ ആരുടെ പക്ഷത്താണു് നിലകൊള്ളുന്നതു്? തീർച്ചയായും പ്രാസപക്ഷത്തല്ലെന്നു പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം പ്രാസപ്രയോഗവിഷയത്തിൽ കെല്പില്ലാത്തവനായിരുന്നു എന്നു് ആർക്കെങ്കിലും പറവാൻ കഴിയുമോ? "പ്രാസം നല്ലതാണു്; എന്നാൽ അർത്ഥചാതുര്യത്തെ നശിപ്പിച്ചിട്ടു് അതു പ്രയോഗിക്കരുതു്" എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉപദേശം. അതുതന്നെയാണു് പില്ക്കാലത്തു് എ. ആറും ഉപദേശിച്ചതു്. പുന്നശ്ശേരി, സി. അന്തപ്പായി തുടങ്ങിയവരും ഈ അഭിപ്രായക്കാരായിരുന്നു.

വർഷങ്ങൾ എത്രയോ കഴിഞ്ഞു. ഇതിനിടയ്ക്കു ഭാഷയിൽ അറിയാതെതന്നെ ചില പരിവർത്തനങ്ങൾ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടാണിരുന്നതു്. അഭ്യസ്തവിദ്യന്മാരായ യുവാക്കന്മാർക്കു് ഷെല്ലിയുടെയും വേഡ്സ്‌വർത്തിന്റെയും രീതിയിലുള്ള കൃതികളാണു് ആവശ്യമായിരുന്നതു്. അല്ലാതെ പഴയ സമ്പ്രദായത്തിലുള്ള കൃത്രിമകവിതകളായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ യുവാക്കന്മാരിൽ അധികപക്ഷവും രാജരാജവർമ്മപക്ഷത്തിലായിരുന്നു. നളിനിയുടെ ആവിർഭാവശേഷമാണു് അവരുടെ ദാഹം ഒട്ടു ശമിച്ചതു്. കവനകൌമുദിവഴിയും അല്ലാതെയും വെളിയിൽവന്ന എത്ര കവിതകൾ ഇന്നുള്ളവർ വായിച്ചിട്ടുണ്ടു്? അവയെല്ലാറ്റിനും ദ്വി.പ്രാസം വേണ്ടപോലെ ഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതായിട്ടാണു് എന്റെ ഓർമ്മ. ഏതായിരുന്നാലും എ. ആർ. തന്റെ മതം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസനിർബന്ധമില്ലാതെ കവിതകൾ രചിച്ചുതുടങ്ങി. അസൂയാലുക്കൾക്കു് എന്തൊരാശ്വാസം! അദ്ദേഹത്തിനു പ്രാസം പ്രയോഗിക്കാൻ കെല്പില്ലെന്നു ചിലരും, കവിതാവാസനതന്നെ ഇല്ലെന്നു വേറെ ചിലരും രഹസ്യമായും പരസ്യമായും പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. ശിവ! ശിവ! ആംഗലസാമ്രാജ്യകർത്താവിനു കവിത ഇല്ലെന്നു പറഞ്ഞാൽ നിരക്കുന്ന കാര്യമാണോ? അതുകൊണ്ടു് മലയാളകവിതയിൽ പരിചയം പോരാ എന്നായി വേറെ ചിലർ. ഇതെല്ലാം അസൂയാജടിലതയിൽനിന്നു് ഉത്ഭവിച്ച അഭിപ്രായങ്ങൾ മാത്രമായിരുന്നു.

ഒന്നായ ഭേദാതിരിക്തമായ രോഗമാണു്. അതു ക്രമേണ ചിലരുടെ ഉള്ളിൽ ഉരുണ്ടുകൂടി ദുസ്സഹമായ വേദനയെ ജനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇങ്ങനെ കൊല്ലങ്ങൾ മൂന്നുകഴിഞ്ഞു. "കെല്പിട്ടൊത്ത പ്രിയഭാഗിനേയനാം, ശിഷ്യനാം" എന്ന നിലയിൽ രാജരാജവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ കണ്ണിലുണ്ണിയായിത്തന്നെ ഇരുന്നു. പ്രാസകാര്യത്തിൽ ഇങ്ങനെ ഒരു നില അവലംബിച്ചതിൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്നു യാതൊരു കുണ്ഠിതവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

1071-ൽ കേരളപാണിനി മേഘസന്ദേശം തർജ്ജമ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. അതിൽ ദ്വി: പ്രാസം ഉപേക്ഷിച്ചിരുന്നു. ആ കൃതി പ്രാസപക്ഷപാതികളെ വല്ലാതെ ക്ഷോഭിപ്പിച്ചതായി ഞാനും ഒരിടത്തു് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതെങ്ങനെയൊക്കെയാണു് ക്ഷോഭിപ്പിച്ചതെന്നു നമുക്കു് ഇപ്പോൾ കണ്ടുപിടിക്കാൻ സാധിക്കും. മേഘസന്ദേശം തർജ്ജമയെ പ്രാസപക്ഷപാതികളും സ്തുതിച്ചിട്ടുള്ളതായി എന്നു കാണാം. എന്തായിരുന്നാലും വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും സജാതീയദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം സാർവ്വത്രികമായി ഭജിച്ചു് അന്യാപദേശശതകം തർജ്ജമചെയ്തു. ഇതു് 1077-ൽ ആണു്. അതിന്റെ മുഖവുരയിലുള്ള ഒരു വാക്യം ഉദ്ധരിക്കാതിരിക്കാൻ മനസ്സുവരുന്നില്ല. "ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസംതന്നെ അത്ര ആദരണീയമല്ലെന്നുള്ള അഭിപ്രായത്തോടുകൂടി എന്റെ പ്രിയശിഷ്യനായ ഭാഗിനേയൻ രാജരാജവർമ്മ എം. ഏ. എം. ആർ. എ. എസ്. കോയിത്തമ്പുരാൻ ഭാഷാമേഘസന്ദേശവും ഭാഷാകുമാരസംഭവവും ചമച്ചു് സഹൃദയഹൃദയാഹ്ളാദം ജനിപ്പിച്ചപ്പോൾ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തെക്കുറിച്ചുള്ള എന്റെ അസാമാന്യമായ നിർബന്ധത്തെ ഉപേക്ഷിക്കാതെതന്നെ ഒരു സരസകാവ്യം നിർമ്മിക്കാവുന്നതല്ലേയോ എന്നു പരീക്ഷിക്കാനായിട്ടാണു് ഞാൻ മയൂരസന്ദേശം എന്ന സ്വതന്ത്രകൃതിയെ അക്കാലത്തുണ്ടാക്കിയതു്. എന്നാൽ ഒരു സ്വതന്ത്രകാവ്യത്തിലെന്നപോലെതന്നെ ഒരു ഭാഷാന്തരകൃതിയിൽ മേൽപറഞ്ഞ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസവിഷയകനിർബന്ധം സാർവ്വത്രികമായി ഫലിപ്പിക്കാവുന്നതാണോ എന്നു പരീക്ഷിക്കാൻ ഈ അന്യാപദേശമണിപ്രവാളത്തിൽ ഞാൻ ചെയ്തിട്ടുള്ള ശ്രമം അനായാസേന സഫലമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള ബോധം സാമാന്യേന സഹൃദയന്മാർക്കെല്ലാവർക്കും ഉണ്ടാകാതിരിക്കയില്ലെന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം."

ഈ വാക്യത്തിൽനിന്നു് ഒരു സംഗതി സ്പഷ്ടമായി കാണാം. "എന്റെ പ്രിയശിഷ്യനായ ഭാഗിനേയന്റെ രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങളും സഹൃദയാഹ്ലാദകമായി തീർന്നതായി അവിടുന്നു സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു. അതിനോടുകൂടി ഒരു സംശയം ജനിക്കുന്നതു് ഇതുമാത്രമാണു്. ആ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കണ്ടതിനുശേഷം അക്കാലത്തുണ്ടാക്കിയതാണോ മയൂരസന്ദേശം?

ഭാഷാഭൂഷണത്തിൽ എ. ആർ. ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തെപ്പറ്റി ഇപ്രകാരം വിമർശിച്ചിരിക്കുന്നു.

"ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തെ ഭാഷാകവികൾ തങ്ങളുടെ കവിതാവനിതയ്ക്കു് ഒരു തിലകംപോലെ വിചാരിച്ചുപോരുന്നു. വേറെ അലങ്കാരങ്ങൾ എത്രതന്നെ ഉണ്ടായാലും ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസമില്ലെങ്കിൽ ശ്ലോകം ശ്ലോകമേ അല്ലെന്നുകൂടി ശങ്കിക്കാൻ അവർ മടിക്കുന്നില്ല. ഈ ശാഠ്യങ്ങളെ അനുസരിക്കാൻവേണ്ടി കവികുഞ്ജരന്മാർ കാട്ടിക്കൂട്ടുന്ന ഗോഷ്ടികൾ കണ്ടാൽ കോപത്തിലും ഉപരി ഹാസമാണുണ്ടാകുന്നതു്. ചിലർ യതികളെയെല്ലാം നിശ്ശേഷം ഉല്ലംഘനം ചെയ്യുന്നു; മറ്റു ചിലർ സാധുക്കളായ ശബ്ദങ്ങളുടെ കഴുത്തറുക്കുന്നു; പുനരുക്തിദോഷം പലേടത്തും കാണാം. ഈ പ്രാസത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചാലല്ലാതെ നിരർത്ഥകശബ്ദപ്രയോഗം ഭാഷാകവിതയിൽനിന്നൊഴിയുന്നതല്ല."

ഈ അഭിപ്രായം സാധുവല്ലേ? പ്രാസത്തിനുവേണ്ടി അർത്ഥത്തെ ബലികഴിക്കുകയും മറ്റു പല നാനാവിധങ്ങളും കാണിക്കയും ചെയ്യുന്ന കവികുഞ്ജരന്മാരുടെ നേർക്കല്ലേ അദ്ദേഹം ആയുധമെടുത്തതു്. പക്ഷേ ചില 'ചെവികടിയന്മാർ' വലിയ കോയിത്തമ്പുരാനെ നേരത്തെ സമീപിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയസിംഹാസനത്തിൽ അധിഷ്ഠിതനായിരുന്ന ആ ശിഷ്യപുംഗവനെ ഭേദമെന്നിയേ ആക്ഷേപിക്കുന്നതിനുള്ള കൂടപ്രയോഗംപോലെ അവർ നിരന്തരം പ്രയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു്. ഈ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസവാദത്തെയും അവർ അതിനുള്ള ഒരു ആയുധമാക്കി. പെട്ടെന്നു് എന്റെ ഭാഗിനേയൻ പ്രാസവാദത്തിൽ തനിക്കു് പ്രതിയോഗിയായി കച്ചകെട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടിരിക്കയാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനു സ്വയം തോന്നിയതല്ലെന്നുള്ളതിനു് അനേകം തെളിവുകളുണ്ടു്. അവയെ ഞാൻ ഒന്നൊന്നായി ഹാജരാക്കി വായനക്കാരെ ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളാം. അവിടുന്നു് ഇക്കാരണ

ത്താൽ മുഷിഞ്ഞതില്ലെന്നുള്ളതിനു് ഒരു സാക്ഷ്യം അവിടുന്നുതന്നെ പ്രാസപ്രയോഗശൂന്യമായ ദൈവയോഗം രചിച്ചതാണു്.

പിന്നെയും വർഷങ്ങൾ മൂന്നുകഴിഞ്ഞു. 1082-ൽ തിരുവനന്തപുരം കാളേജ് മലയാളസമാജത്തിന്റെ വാർഷികയോഗത്തിനു് അദ്ധ്യക്ഷനായി വലിയകോയിത്തമ്പുരാനും, പ്രാസംഗികനായി കെ. സി-യും ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടു. ഇവിടെ പ്രസ്താവ്യമായ ഉപജാപം നടന്നതായി ചിലർ പറയുന്നതിൽ യാതൊരു വാസ്തവവുമില്ല. "ഉപന്യാസവിഷയം ഇന്നതാണെന്നു മനസ്സിലായാൽ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ വിസമ്മതം പറയുമെന്നു ശങ്കിച്ചു്, ഭാഷാകവിതയെപ്പററി കെ. സി. കേശവപിള്ള ഒരു പ്രബന്ധം വായിക്കുന്നതാണെന്നു മാത്രമേ അദ്ധ്യക്ഷനെ അറിയിച്ചിരുന്നുള്ളു" എന്നു് ഒരു ലേഖകൻ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതു് പച്ചക്കള്ളമാണു്. കെ. സി. പ്രബന്ധം മുഴുവനും വലിയകോയിത്തമ്പുരാനെ വായിച്ചുകേൾപ്പിക്കയും, അവിടുന്നു് സ്വകൃതികൊണ്ടുതന്നെ ദൈവയോഗത്തിൽനിന്നു് ഉദാഹരണാർത്ഥം ചില ശ്ലോകങ്ങൾ പ്രബന്ധകാരനു് നല്കുകയും ഉണ്ടായതെന്നുള്ളതിനു് അപ്രതിഷേധ്യമായ തെളിവുകളുണ്ടു്. കെ. സി. യുടെ ഡയറി തന്നെ അതിനു സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു.

എന്തായാലും യോഗം നടന്നു. കള്ളി പുറത്തുചാടുകയും ചെയ്തു. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ അദ്ധ്യക്ഷപ്രസംഗത്തിൽ സൂക്ഷ്മബുദ്ധികൾക്കു പലതും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും. അവിടുന്നു് ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചു.

"ദ്വി: പ്രാസത്തിൽ സാരൂപ്യങ്ങൾക്കു് വൈകല്പ്യം വരുത്തുക എന്ന ഒരു പുതിയ സമ്പ്രദായം ഒരുപക്ഷേ ഈയിടെയായിത്തന്നെ ആയിരിക്കാം നടപ്പിൽ വന്നിരിക്കുന്നതു്. ഇപ്പോൾ നല്ല വാസനക്കാരായ പല നല്ല ഭാഷാകവികളും ആ സമ്പ്രദായത്തെ ബഹുത്വേന സ്വീകരിച്ചുകാണുന്നുണ്ടു്. നമ്മുടെ പ്രസംഗകർത്താവായ കേശവപിള്ളതന്നെ ദ്വി: പ്രാസത്തിൽ സാരൂപ്യങ്ങൾക്കു് വൈകല്പ്യം വരുത്തി അത്യന്തം സഹൃദയാഹ്ലാദജനകങ്ങളായ പല ശ്ലോകങ്ങളും ഉണ്ടാക്കീട്ടുണ്ടു്. ഇതു സാഹിത്യത്തിൽ അല്പം ഉച്ഛൃംഖലത്വമായി കാണപ്പെട്ടേക്കാം; പക്ഷേ മഹാവാസനക്കാരനായ ഉള്ളൂർ എസ്സ്. പരമേശ്വരയ്യർ മുതലായ ഏതാനും ചില വര്യന്മാരുടെ കവിതകൾക്കു് ഇതു് ഒട്ടും പ്രയാസമുള്ളതായി കാണുന്നില്ല."

ഉടൻ പരമേശ്വരയ്യരും കെ. സി–യും തമ്മിൽ വാക്സമരം തുടങ്ങി. അതേവരെ കെ. സി. വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ വാത്സല്യഭാജനമായിരുന്നു എന്നു രണ്ടുപേരുടെയും ഡയറികളിൽനിന്നറിയാം. കെ. സി–യുടെ ഭൗതികമായ സർവാഭ്യുദയങ്ങൾക്കും കാരണഭൂതൻ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനായിരുന്നു എന്നു പറയുന്നതിലും വലിയ തെറ്റില്ല. അദ്ദേഹത്തിനു അവിടത്തെ നേർക്കുള്ള ഭക്തിയും സീമാതീതമായിരുന്നു. ഒരു വെടിക്കു രണ്ടു പക്ഷി. രണ്ടു വാത്സല്യഭാജനങ്ങളും പുറത്തായി. ഗുരുഭക്തിപരവശനായിരുന്ന ഏ. ആർ. ഒരിക്കൽ തിരുമേനിയെ സന്ദർശിക്കാനായി ചെന്നപ്പോൾ അതിനുള്ള അനുവാദംപോലും അവിടുന്നു നിഷേധിച്ചുകളഞ്ഞു. "ഹരിഹരി ഇതിന്റെ ഫലം അനുഭവിക്കും" എന്നു ഈ ശോകവാക്കു ചൊല്ലി കാരണമാക്കിയ ആളിനെ ഉള്ളാലെങ്കിലും ശപിച്ചുകൊണ്ടു് ഏ. ആർ. തിരുമനസ്സു തിരിച്ചുപോന്നു. പക്ഷേ ഈ നില അധികകാലം നിലനിന്നില്ല. മതത്തിനു ജലത്തിനേക്കാൾ സാന്ദ്രത കൂടുമല്ലോ. അവർ രണ്ടുപേരുടെയും പുനഃസന്ദർശനം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്നവരൊക്കെ എന്നോടു വർണ്ണിച്ചുകേൾപ്പിക്കയുണ്ടായി, ശിഷ്യൻ സാഷ്ടാംഗം പ്രണമിച്ചു; ഗുരു അദ്ദേഹത്തിനെ കണ്ണീരുകൊണ്ടു് അഭിഷേകവും ചെയ്തു. ഇതുപോലെതന്നെ വാസ്തവം ഗ്രഹിച്ചപ്പോൾ കെ. സി–യോടുണ്ടായിരുന്ന നീരസവും അവിടുന്നു ഹൃദയത്തിൽനിന്നു് ഓട്ടിപ്പായിച്ചു. കേശവീയത്തിന്റെ കൈയെഴുത്തുപകർപ്പിൽ അവിടുന്നു രേഖപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള അഭിപ്രായം അതിനു തെളിവാകുന്നു. തൊപരത്തു് 'ബലേ!' എന്നും, രണ്ടുമൂന്നു വരികൾക്കുശേഷം ബലേ! ബലേ! എന്നും, അന്ത്യസർഗ്ഗത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ബലേ! ബലേ! ബലേ! കേശവപിള്ള! എന്നും, തുടരെ വിളയാടീട്ടു് ഇതു മനോജ്ഞമായ ഒരു ഭാഷാകാവ്യം തന്റെ ആയുഷ്കാലത്തിൽ വായിച്ചിട്ടില്ലെന്നു രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. വ്യതിയാനം ഇങ്ങനെ നില്ക്കട്ടെ.

പ്രാസസമരം കൊണ്ടുപിടിച്ചു് 'കേശവനതു ബന്ധിക്കും; പിന്നെ പരമേശ്വരൻ മുളപ്പിക്കും' എന്ന മട്ടിൽ സമരം ദീർഘകാലം നിലനിന്നു. 1085 തുലാം 10–ാംതീയതി വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു് കേരളപാണിനി തന്നെയാണു് മാദ്ധ്യസ്ഥവിധി എഴുതിയതു്. സവിസ്തരമായ ചരിത്രം എഴുതിവരുന്നതുകൊണ്ടു് ഇതിലധികം ഇവിടെ വിസ്തരിക്കുന്നില്ല. വിധിയുടെ സ്വരൂപം കാണിപ്പാനായി രണ്ടു വരിമാത്രം ഉദ്ധരിക്കാം.

"ഇതു് (ദ്വിപ്രാസം) അപരിഷ്കൃതമട്ടിലുള്ള അലങ്കാരമാകയാൽ ഇതിനെ എല്ലാവരും ഉപേക്ഷിക്കണം എന്നു ശഠിക്കുന്നതും ഇതു് അനാദിസിദ്ധമായ ഒരാചാരമാകയാൽ ഇതിനെ എല്ലാവരും അനുഷ്ഠിച്ചുകൊള്ളണം എന്നു നിർബന്ധിക്കുന്നതും ന്യായമല്ല." എന്നോ പോരേ?

ഈ മഹാന്മാരിൽ ഉള്ളൂർ ഒഴിച്ചു മററാരുംതന്നെ ജീവിച്ചിരിപ്പില്ല. പരേതന്മാരോടു പകവീട്ടാൻ പുറപ്പെടുന്നതിലപരം മഹാപാപം മറെറന്താണുള്ളതു്? ഉള്ളൂരിന്റെ പ്രീതിക്കുവേണ്ടി ചിലർ അസംബന്ധങ്ങൾ എഴുതിവിട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു കണ്ടിട്ടാണു് പരിപൂർണ്ണചരിത്രം എഴുതിയേ മതിയാവൂ എന്നു ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചതു്. ആർക്കും മാറാനും തിരിയാനും പാടില്ലാത്തവിധത്തിൽ ഇത്തരകൃതികളുടേയും എഴുത്തുകളെ ഖണ്ഡനംചെയ്യാൻപോലും ഏർപ്പാടുചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

"താൻ വാസ്തവത്തിൽ കേരളപാണിനിയുടെ ശിഷ്യൻമാത്രമായിരുന്നുവെന്നു് കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാനോടു് ഏറ്റുപറഞ്ഞുവത്രേ. ഈ അറിവു് ഈ ലേഖകനു് എവിടെനിന്നു കിട്ടി. തന്റെ സ്വാമിയിൽനിന്നാണെങ്കിൽ അതു വെറും 'നുണ'യാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിനോടു് സൌകര്യംപോലെ ഒന്നു പറഞ്ഞേക്കുക. വേറൊരു വാക്യം.

"എന്നുമാത്രമല്ല, ആ ചക്രവർത്തി 'വിശ്വസിച്ചതുപോലെ' അദ്ദേഹം തന്റെ സമയം 'നല്ല കവിതകളെഴുതിക്കൂട്ടുവാൻ' വിനിയോഗിക്കയും ചെയ്തു." ഇതും സ്വാമി പറഞ്ഞതായിരിക്കുമോ? ആരാണു് എഴുതിക്കൂട്ടിയതെന്നു കാലംതന്നെ വിധിച്ചുകൊള്ളും.

കെ. സി. യുടെ അവസാനകൃതി കേശവീയമഹാകാവ്യമാണു്.

'രാജരാജേശ്വര്യനാനർഗ്ഗളമിന്റെ കൃപാരസ'-

ത്തെ അവലംബിച്ചു്, 'ഭദ്രപാത്തം മതം നാട്യം' 'അതായതു്' രാജരാജവർമ്മപ്രസ്ഥാനത്തെ അനുസരിച്ചു് വൈദർഭീരീതിയിൽ രചിച്ചതാണു് ഈകാവ്യം. രാജരാജവർമ്മപ്രസ്ഥാനം എന്നാൽ എന്തെന്നുകൂടി ഇവിടെ വിവരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

1. കാവ്യങ്ങളിൽ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസത്തിനു് ഇതരപ്രാസങ്ങളെക്കാൾ പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചിട്ടു കാര്യമില്ല.

2. കഥയുടെ മാൎമ്മികാംശത്തെ അവസാനംവരെ പ്രാധാന്യേന പ്രതിപാദിക്കണം.

3. കഥയ്ക്കു പരിണാമഗുപ്തി ഉണ്ടായിരിക്കണം.

4. പാത്രങ്ങൾക്കു സ്വാഭാവികത ഉണ്ടായിരിക്കണം.

5. വൎണ്ണ്യങ്ങളായവയെ മാത്രം വൎണ്ണിക്കേണ്ടതു്. വൎണ്ണനകൾ സന്ദൎഭാനുകൂലങ്ങളായിരിക്കണം.

6. കഥാമൎമ്മത്തെ വിസ്മരിച്ചു് അപ്രസക്തങ്ങളായ സംഗതികളുടെ ദീൎഘവൎണ്ണനകളാൽ കാവ്യത്തിനു ദുരവഗാഹത്വം വരുത്തരുതു്.

7. ശബ്ദാലങ്കാരങ്ങളെക്കാൾ അൎത്ഥാലങ്കാരത്തിനു പ്രാധാന്യം നല്കണം.

8. ഹൃദയംഗമമായ സാദൃശ്യമോ പ്രയോജനമോ കൂടാതെയുള്ള നിലയിൽ വസ്തുക്കൾ തമ്മിൽ ഔപമ്യം കല്പിക്കരുതു്.

9. ഔചിത്യത്തിനു ഭംഗം വരുത്തരുതു്.

10. അലങ്കാരം മിതമായിട്ടു പ്രയോഗിക്കാവൂ.

ഈ നിൎദ്ദേശങ്ങളെല്ലാം അക്ഷരംപ്രതി അനുസരിച്ചതിനാൽ, കവിത അതിമനോഹരമായിത്തീൎന്നിരിക്കുന്നു; എന്നു മാത്രമല്ല ഭാഷയുടെ ഗതിയെ ഒരു പുതിയ പന്ഥാവിലൂടെ തിരിച്ചുവിടുന്നതിനു പൎയ്യാപ്തവുമായി. അതു ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ ഒരു നവയുഗത്തെ ഉൽഘാടനംചെയ്തുവെന്നു നിസ്സംശയം പറയാം. ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിരൂപണത്തിനു ഞാൻ ഇവിടെ തുനിയുന്നില്ല. വൎണ്ണനകളെല്ലാം സ്വാഭാവികമായിരിക്കുന്നതിനുപുറമേ നായകനായ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ സ്വഭാവോൽകൎഷത്തിനു നിദൎശകവുമായിരിക്കുന്നു. നവംനവങ്ങളായ ഉല്ലേഖങ്ങളാലും ആമൂലാഗ്രം വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന ധ്വനിയുടെ സ്വാരസ്യത്താലും കേശവീയത്തിനോടു കിടപിടിക്കത്തക്ക ഒരു മഹാകാവ്യവും ഭാഷയിലില്ലെന്നു നിൎമ്മത്സരബുദ്ധികൾ സമ്മതിക്കും. അലങ്കാരപ്രയോഗത്തിലുള്ള ചാതുരി മിക്ക പദ്യങ്ങളിലും കാണാം; എന്നാൽ ഔപമ്യമൂലകങ്ങളായ അലങ്കാരങ്ങളെ അധികമായി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളു.

ഭവാൻ കനിഞ്ഞെന്നുടെ നന്മകൾക്കു
ഭൃത്യത്വമേറാത്ത വസിക്കുമെങ്കിൽ
ഭയം വെടിഞ്ഞീ മണിഭംഗമെന്യേ
ഭരിക്കുവേൻ ഞാൻ ഭരണീയബന്ധോ!

ഇതുമാതിരി ചില പദ്യങ്ങളിൽ ശ്ലേഷപ്രയോഗം അനപേക്ഷണീയവുമാണ്. പൂർവഭാഗികൾ നോക്കിയാൽ,

കനിഞ്ഞു മാധവൻ ചോറും വ്യഞ്ജനത്തിന്റെ വിസ്താരവും
ശിവധാമപാദം ശ്രീകണ്ഠനാഥകപിലാനനും
നന്ദിയാപ്പൂനം ഉരുതോരണകവാപുരസ്ഥ്യവും
മഹാസേനാന്മുഖം പാർത്താലിപ്പൂ ഭക്തലോകസമൂഹം.

എന്നിങ്ങനെ പഴയകൂട്ടിലുള്ള ചില വർണ്ണനങ്ങൾ—വളരെ അപൂർവമായിട്ടു ഉള്ളതാണ്—കണ്ടുവെന്നുവരാം. പക്ഷേ അവയും സന്ദർഭത്തിനു യോജിക്കാത്തവയല്ല. ഈ പൂർവഭാഗികൾ ഉമാകേരളത്തിലെ 'ഞാനുണ്ടു കുളത്തിൽ' എന്നു തുടങ്ങുന്ന പദ്യങ്ങളെപ്പറ്റി എന്തു പറയുമോ ആവോ? ഇലയിട്ടു ചോറും കറികളും വിളമ്പിയിരിക്കുന്നതു കണ്ടിട്ട്—ഞാനും കാണുന്നു—അതിനാൽ കുളമായിരിക്കണം; സാമ്പാർ കാണുന്നു—അതിനാൽ ഭൂമിശാസ്ത്രത്തിൽ എങ്ങാനോ വായിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു തടാകമായിരിക്കണം, എന്നൊക്കെ സംശയിക്കുന്ന ഒരുവനെ ഭ്രാന്താസ്പത്രിയിലയയ്ക്കുകയല്ലേ വേണ്ടതു്?—അതു നില്ക്കട്ടെ. മാതൃകയ്ക്കായി പ്രസേനന്റെ കിടപ്പു വർണ്ണിക്കുന്ന ഏതാനും സരസപദ്യങ്ങൾമാത്രം ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

ഉരിവാതനനായ് പ്രസേനവീരൻ
കരിമെയ്യോടെഴുംചിടക്കിടന്നിതന്നു
വിധിരക്ഷിതയെന്നുമാനീയകാകർ—
ന്നലംകരിയമൃച്ഛിന്നവർണ്ണം

കളുനിറമൊഴുകിപ്പടർന്നചാറും
കഠിനമെഴുന്ന കറുത്തു നിന്നിതന്നു
സ്ഫുടതചിതയും വിശാലമാക—
ന്നൂമധുരാവരേശം ചിലന്തി തന്നു.

ഹരിതനിറമിയന്ന ദാഡിമാണ്ഡം
പലവഴിപൊട്ടി വിടർന്നിരുന്ന മെയ്യിൽ
വിഘടിതജാലാന്തരത്തിൽ നിന്നും
കുരുക്കൾ ചാടി വെളിക്കു വീണിരുന്നു.

സുരുചിരത കലർന്ന വില്വകവും
കരതുഗസന്നിധിയിൽ പതിച്ചിരുന്നു
കനകമാളി തിരളുന്ന തൊലിപ്പുറത്തി-
ത്തഴകൊടു ചേർന്നികിൽ കിടന്നിരുന്നു.

മനോഹരിയുടെ കാന്തിയാർന്നതായിടും
ബന്ധുരതര കോമളമായ ഫലങ്ങളും
പാതയിൽ ചിതറിപ്പിരിഞ്ഞ പുല്ലിൻ-
കൊടിയുമെടുത്തിരുന്ന പുറ്റും.

മിഴിപകരിരുണ്ട ചതുരമാം
തനിയെ ഇറച്ചു നിറമകന്നിരുന്നു
കമലിനിയുടെ വെടിത്തലതൊറ്റും-
വെയിലിലുണങ്ങു കരിഞ്ഞ പാകംപോൽ.

അയതുഗളമല്ലതായ് ചിട്ടനി-
ട്ടിടയിൽ വിളങ്ങിന മന്ദപംക്തികളാൽ
അധികചപലമായ മർത്ത്യജന്മ-
സ്ഥിതിയെ നിനച്ചു ഹസിക്കയെന്നുതോന്നും.

പ്രകൃതിയുടെയ സാമ്രാജ്യവിലാസം
ഉപകരിക്കുന്ന ഫലങ്ങളും ഭക്ഷർ
സാധിതി ഗളങ്ങളെ തടഞ്ഞ ബാഹുല്ല്യാൽ-
ഗമമൊട്ടുമിനിയുള്ളതിനെ പാരി.

കെ. സി. യുടെ ഗദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ താഴെക്കാണുന്നവ കൂടി പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കല്യാണദർപ്പണം, ഭൂതകഥ, വേദാന്തതാല്പര്യം, കേരളപാണിനീയം, ഭാഷാപരിഷ്കാരം, സൽഗുരാരാധനം, തൃപ്തിയും അതൃപ്തിയും, ഉപാദ്ധ്യായഗുണം, സംസ്കൃതഭാഷ, അറം, ഈശ്വരൻ, കണ്ണശ്ശപ്പണിക്കർ, രാജചരിത്രസംഗ്രഹം, ദേഹം, ശ്വാസപ്രവൃത്തി, പരിപാകം, ചില പാശ്ചാത്യവിശ്വാസ

ങ്ങൾ, വസ്ത്രവ്യത്യാസം, വിദ്യാർത്ഥികളുടെ കൃതകൃത്യങ്ങൾ, മഹാറാണി സ്വർഗ്ഗതി, പരമാനന്ദം, കവിതയും കവിതാപാരായണവും, അസൂയ, പാഠപുസ്തകങ്ങൾ, പരിഷ്കാരം, കൂട്ടമയും കൂട്ടക്ഷരം, മലയാളിവാണിയുടെ സങ്കടം, ഉദ്യോഗതിമിരം, ചില ഭാഷാപ്രയോഗങ്ങൾ, സാഹിത്യദാനം, ദുഷ്ടന്മാർ, പഞ്ചിക്കെട്ടു്, സീതാരാവണസംവാദം, ചില പ്രയോഗഭേദങ്ങൾ, വൈദ്യപരിഷ്കാരം, ഭാഷാകവിത എന്നിങ്ങനെ നാല്പതോളം ലേഖനങ്ങൾ മലയാളത്തിലും ഇരുപതോളം ലേഖനങ്ങൾ സംസ്കൃതത്തിലും എഴുതിയിട്ടുണ്ടു്.

ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ചുകഴിഞ്ഞതു് അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളെപ്പററി മാത്രമാകുന്നു. ഇവ കൂടാതെ ഒററസാരസ്യശ്ലോകങ്ങളും നിമിഷഗാനങ്ങളും അപ്രസാധിതങ്ങളായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഡയറികളിൽ കിടപ്പുണ്ടു്. ഒരു മനോഹരമായ താരാട്ടു് ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

പാൽക്കടലിന്നുവിരിഞ്ഞ നാ— പാരം
സ ഭ്രമാർ് വന്നിട്ടു ഹാരമോ
കല്ലോലസഞ്ചയം തന്നിൽ — പാരം
ഉല്ലസിച്ചീടുന്ന ഹാരമോ
ശീതാംശുമണ്ഡലം തന്നിൽ — നിന്നു
ശീഘ്രമായ് വന്നിട്ടു ഹാരമോ
ആനന്ദമോദകിരണം — മാറു
ന്നിരന്നമാറായ് വിരിയാവും
ശ്രേഷ്ഠരായിട്ടുള്ളവരെ — യിങ്ങു
ഇട്ടിട്ടുപോയ്‌വരുന്നവരും
ഓമനപ്പൊൽപ്പൂവെയൊ — മാറു
ന്നിരന്നമാറു് വിരിയാവും
കണ്ണായിടുന്ന മിഴി — യൊത്തു
ഉണ്ണു പന്നാലിട്ടതെല്ലാ
അമ്മയുടെ മൺമതിരിൽ — ഹോമ-
കുമ്പാരിപ്പുലിതൻ കുഞ്ഞേ!
ഓമനയാം ഇന്ദു കാണാ — നുള്ളോർ
ആശയിയാതെ വന്നിട്ടു
പാർശ്വമെന്നതിൽനിന്നും — പാരം
സ്വച്ഛമാകും മേഘവൃന്ദം

മന്ദേതരം ഗമിക്കുന്നു — തത്ര
ചന്ദനച്ചാറണിക്കുന്നു
കഞ്ചുകം [illegible] ചോരന്റെ
[illegible]

1089 ചിങ്ങം 11-ാംതീയതി അദ്ദേഹം രോഗശയ്യയെ പ്രാപിച്ചു; എന്നാലും പതിവുള്ള ദിനകൃത്യങ്ങൾ മുടക്കാറില്ലായിരുന്നു. 19-ാംതീയതിയിലെ ഡയറി മാത്രമേ മറ്റൊരാളുടെ കൈയെഴുത്തിൽ കാണുന്നുള്ളു. 20-ാംതീയതി പകൽ പന്ത്രണ്ടുമണിക്ക് അദ്ദേഹം ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു. കേരളവും ഒട്ടുക്ക് ഈ സംഭവത്തിൽ വിലപിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞാൽ തെറ്റില്ല. ശവസംസ്കാരത്തിനുള്ള ചെലവുകളെല്ലാം കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നുതന്നെയാണ് വഹിച്ചതു്. മരിക്കുമ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തിനു് കെ. എൻ. നാരായണപിള്ള, കെ. എൻ. ഗോപാലപിള്ള, കെ. എൻ. തങ്കമ്മ, കെ. എൻ. മാധവൻപിള്ള എന്നു നാലു സന്താനങ്ങളുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അവരിൽ മൂത്ത രണ്ടു കുട്ടികളും ഇംഗ്ലീഷു പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മകൾക്കു് എട്ടുവയസ്സു പ്രായമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഇവരിൽ കെ. എൻ. മാധവൻപിള്ള ഒരു യുവകവിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം രണ്ടുകൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പു് ശുചീന്ദ്രത്തുവച്ചു് രക്താതിസാരം ബാധിച്ചു് മരണം പ്രാപിച്ചു. മൂത്ത പുത്രൻ തിരുവിതാംകൂറിൽ പി. ഡബ്ലിയു. ഡി.-യിലും, ഗോപാലപിള്ള എം. എ. മധുര അമേരിക്കൻ കാളേജിലും ഉദ്യോഗം വഹിക്കുന്നു. മകൾക്കു് അഞ്ചു പുത്രിമാരും ഒരു പുരുഷസന്താനവും ഉണ്ടു്. അവരിൽ മൂത്തപുത്രി എൻ. സരോജിനിയമ്മ ബി. എ. പാസ്സായിട്ടു് ബി. ടി. പരീക്ഷയ്ക്കു വായിക്കുന്നു. രണ്ടാമത്തെ പുത്രി ടി. എൻ. സരസ്വതിയമ്മ ബി. എ. പരീക്ഷയ്ക്കു് ഇംഗ്ലീഷിലും ചരിത്രത്തിലും പാസ്സായിട്ടു് മ്യൂസിക് അക്കാഡമിയിലും, തൃതീയസന്താനമായ എൻ. ബാലകൃഷ്ണൻനായർ എൻജിനീയറിങ്ങ് കാളേജിലും വായിക്കുന്നു. നാലാമത്തെ പുത്രിയായ എൻ. ലളിതാംബികാദേവി മൂന്നാംഫാറത്തിലും, അഞ്ചാമത്തെ പുത്രി എൻ. രാധികാദേവി പ്രിപ്പാറേട്ടറിക്ലാസ്സിലും, ആറാമത്തെ സന്താനമായ എൻ. ഇന്ദിരാദേവി നാലാംക്ലാസ്സിലും പഠിക്കുന്നു. ഇതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബസ്ഥിതി.

കെ. സി.-യുടെ രണ്ടു ചരമശ്ലോകങ്ങൾ.

കണ്ടാൽ കോമളമാം കറുത്തനിറമാണല്ലോ! മഹാ സൌമ്യതാ-
മണ്ഡാനന്ദമതെപ്പൊഴും മധുരമാം മന്ദസ്മിതസ്യന്ദവും

കൊണ്ടാടേണ്ടൊരു വസ്തുസന്ധാനവുമായ്ക്കൊണ്ടു് അമാത്യന്മാർ നട-
ത്തുന്നയാത്രയിതെന്നു ഞാനുമുടനേ കണ്ടെത്തി കൊണ്ടാടുന്നേൻ.

അമ്പലം ആർ. വേലുപ്പിള്ള.

ശ്രീ തൂകുന്ന മുഖം മൃദുസ്മിതമലം വാഗ്ധാടി കാർകുന്തളം
കാതിൽ കാന്തികലർന്ന ഹീരമണിയാകുന്നോരു കർണ്ണാഭരണം
വസ്ത്രം നല്ല കറുത്തതാണരയിൽ പൊന്നിൻകരക്കെട്ടിലും
വൃത്തത്തിൽ കുറവില്ല ദീപ്തിയുമതേതെട്ടാം മരാജ്ഞൻ ഭവാൻ,

സി. കെ. കുഞ്ഞാമക്കാരസ്.

ഇതാണു കെ. സി.-യുടെ രൂപം. അദ്ദേഹത്തിനെ ഒരിക്കൽ കണ്ടിട്ടുള്ളവർ മറക്കാൻ വളരെ പ്രയാസമാണു്. കവി എന്ന നിലയിൽ മാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിനെ സാധാരണ ജനങ്ങൾ അറിയാറുള്ളുവെങ്കിലും, അദ്ദേഹം ഒരു ഒന്നാന്തരം സമുദായപരിഷ്കാരികൂടിയായിരുന്നു. പറവൂരിലെ നായന്മാരുടെ ഇടയിൽനിന്നു് അനാചാരങ്ങളെ അട്ടിപ്പായിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം വലുതായ പ്രേരണാശക്തി പ്രയോഗിച്ചിരുന്നു. അതുപോലെതന്നെ ഈഴവരുടെ അവശതകൾ നീക്കുന്ന വിഷയത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനാൽ കഴിവുള്ളതെല്ലാം പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടാണിരുന്നതു്.

കൃത്യനിഷ്ഠയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അദ്ദേഹം ഒരു മാതൃകയായിരുന്നുവെന്നു പറയാം. എല്ലാക്കാര്യത്തിലും ഒരു ചിട്ടയുണ്ടായിരുന്നു. ഓരോന്നിനും ഓരോ സമയം ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിയിരിക്കും. ഒരു കാരണവശാലും ആ കാര്യപരിപാടിക്കു മാറ്റം വരുത്തുകയില്ല. ഒരു കത്തു വന്നാൽ അതു വന്ന തീയതിയും മറുപടിത്തീയതിയും അതിൽത്തന്നെ കുറിക്കും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഡയറി വായിച്ചുനോക്കിയാൽ, എത്ര കത്തുകൾ എന്നെല്ലാം വന്നുചേർന്നുവെന്നും അവയുടെ സാരം എന്തായിരുന്നുവെന്നും, അവയ്ക്കു് എന്നു് എന്തു മറുപടി അയച്ചുവെന്നും വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും. രാവിലെ നാലുമണിമുതൽക്കു് രാത്രി പതിനൊന്നുമണിവരെയുള്ള സമയത്തെ ക്ലിപ്തകാര്യപരിപാടി അനുസരിച്ചു് അദ്ധ്യാപനം, സന്ദർശനം, ഗൃഹാദ്ധ്യാപനം, കവിതാപരിശ്രമം, സംഗീതാദ്ധ്യാപനം, ലേഖനനിർമ്മാണം, സംശയനിവാരണം,

മറുപടിയെഴുത്ത്, ഡയറിയെഴുത്ത് എന്നീ കാര്യങ്ങൾക്കായി അദ്ദേഹം വിനിയോഗിച്ചുവന്നു. 1083 ചിങ്ങമാസം 12-ാംതീയതി ഏതോ കാരണവശാൽ മാററി എഴുതിയ സമയവിവരപ്പട്ടിക താഴെ ചേൎക്കുന്നു.

രാവിലെ 5 മുതൽ 7 വരെ വീട്ടിൽ കുഞ്ഞുങ്ങളെ പഠിപ്പിക്കുക.

7½-മുതൽ 8½-വരെ കൊട്ടാരത്തിൽ പൊന്നമ്മയെ പഠിപ്പിക്കുക.

9-മുതൽ 10-വരെ ഇംഗ്ലീഷ് വായന.

10-മുതൽ 11-വരെ സംസ്കൃതവായന.

11-മുതൽ 12-വരെ കവിത.

1-മുതൽ 2½-വരെ പത്രവായന, എഴുത്തുകൾവായന മുതലായവ.

2½-മുതൽ 4-വരെ എഴുത്തുകൾ എഴുതുക.

4-മുതൽ 6-വരെ സംസ്കൃത അദ്ധ്യാപനം.

6½-മുതൽ 8½-വരെ കൊട്ടാരത്തിൽ തമ്പിയെപ്പഠിപ്പിക്ക.

9-മുതൽ 10-വരെ കവിത.

പരിശോധനയ്ക്കായി ഒരു പുസ്തകം ചെന്നാൽ തിരിച്ചും മറിച്ചും നോക്കീട്ട് വല്ലതും കണ്ട് എഴുതിഅയയ്ക്കുന്ന പതിവ് അദ്ദേഹത്തിനില്ലായിരുന്നു. ആദ്യന്തം സൂക്ഷ്മമായി പരിശോധിച്ചതിനുശേഷമേ തിരിച്ചയയ്ക്കാറുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഇങ്ങനെ നിരവധി പുസ്തകങ്ങൾ അദ്ദേഹം പരിശോധിച്ചിട്ടുമുണ്ട്.

കുണ്ടൂർ നാരായണമേനോൻ.

പച്ചമലയാളത്തിൽ കാവ്യങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിൽ വിജയം നേടീട്ടുള്ള അപൂൎവ്വം ചില കവികളിൽ ഒരാളായിരുന്നു കുണ്ടൂർ; 1037-ൽ അദ്ദേഹം ജനിച്ചു.

പൊട്ടും കരളേവനമ-
ട്ടൊട്ടുംതൊട്ടുള്ള നെററിയത്തുകണ്ടാൽ
മട്ടുംമട്ടുംമൊഴിയുടെ
മട്ടും മററുള്ളവൎക്കു കിട്ടിടുമോ?"

ഉണ്ടോ തിന്നൂട്ടക്കം തല്ലിക്കൊടുക്കുക്കും ചൊടിക്കും ചൊടിക്കും
കോലത്തേക്കുറെക്കൂട്ടക്കുറവഴകമൊത്തക്കൂട്ടം മുടിക്കും മുടിക്കും
കണ്ടാലുൾക്കാമ്പിടിക്കുന്നഴകുകിക പിടിക്കും പിടിക്കും പിടിക്കും
കൊണ്ടാടേണ്ടുന്നതെല്ലാം മുടിയ മഴയിടത്തെല്ലാന്നടിക്കും നടിക്കും.

എന്നിങ്ങനെയുള്ള യമകപ്പണികളൊക്കെയും അദ്ദേഹം പച്ചമലയാളത്തിൽ വരുത്തീട്ടുണ്ട്. കണ്ണൻ, കോമപ്പൻ, പാക്കനാർ, ചെറിയ ശക്തൻതമ്പുരാൻ എന്നിങ്ങനെ മൂന്നുനാലു കൃതികൾ അദ്ദേഹം പച്ചമലയാളത്തിൽ എഴുതീട്ടുള്ളവയാണ്. പ്രാസത്തിൽ ഇത്ര നിർബ്ബന്ധമുള്ള കവികൾ വേറെ അധികം ഉണ്ടായിരുന്നോ എന്നു സംശയമാകുന്നു. ഉദാഹരണാർത്ഥം കോമപ്പനിൽ നിന്നു് ഏതാനും പദ്യങ്ങൾ ഉദാഹരിക്കാം.

പൂവമ്പനതിനെതിർത്തെല്ലുമെറ്റുണ്ടൊട്ടു
പോയ്‌വച്ചുകൂടിയൊരു കോമനുടുത്തിട്ടപ്പോൾ
പൂവമ്പനും പൊരുകൊണ്ടങ്ങുപൂത്തൻ
പൂവമ്പെട്ടു പൂവുവില്ലിലുടൻതൊട്ടു.

മറ്റാതമില്ലാതിടയിങ്ങനെവന്നതൊട്ടു
മറ്റാക്കുമന്നിടയിൽ കൊണ്ടുന്നിയന്ന
തെറ്റാതെ തെല്ലുമലരമ്പുകളേറ്റുവാടി-
ച്ചുറ്റാതെലോട്ടമവിടെത്തലതാഴ്ത്തിനിന്നു.

കോമളകലത്തിട്ടമൊത്തമുള്ളാട്ടുകാറ്കമയിൽക്കോ-
ങ്കോമളമെന്നിലെത്തകാൽവിരലാൽവരച്ചു്
പൂമകനൊത്ത തരുവളാമലരമ്പനാകെ-
കോമളയൊത്തിൽ വിയർത്തു വിറച്ചുനിന്നു.

പാറില്ല പാറലർപൂലർത്തിയ പെണ്ണിനുമന്നാർ
പാറില്ലിവളെവച്ചു ശകരാൾകളേ ചിന്തനങ്ങളോ
മാറാതെയെന്നറിവുള്ളവർ കോമനാട്ടു
മാറത്തെഴുതിച്ചുതുടങ്ങിയ കണ്ടനേരം.

നില്ലെന്നുപേടി, മലരമ്പനടുത്തു ചെല്ല-
ച്ചെല്ലെന്നു, നാണമതു വല്ലാ തടുക്കയെന്നു്,
ചെല്ലുന്നുടൻ കൊതിയുമൊന്നമുത്തേവാനാ-
മില്ലെന്നുപിന്നെയവളൊന്നു പറഞ്ഞിനിന്നു.

രണ്ടാൾക്കുമുണ്ടണയുവാൻ കൊതിയെന്നുകണ്ടു
രണ്ടാളുമുൾത്തളിരുകൊണ്ടവർതമ്മിൽവെച്ചു
കണ്ടാലുമെങ്കിലുമണഞ്ഞിടുവാൻമടിച്ചു
രണ്ടാളുമമ്പമലരമ്പനുനേരവൻതാൻ.

കണ്ണിൻവഴിക്കുകരൾകോമനടൻകൊടുത്താ
പെണ്ണിന്നുതന്റെകരളാംമലർകാഴ്ചവച്ചു
ഉണ്ണിക്കടയ്ക്കുടയനന്ദകളൊക്കെയുള്ളാ-
പെണ്ണിക്കരച്ചുവിടെനിന്നു തെളിഞ്ഞു കോമൻ.

നാലു ഭാഷാകാവ്യങ്ങൾ എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള കഥകൾ നാലും സരസങ്ങളാണ്. പക്ഷേ ഒരെണ്ണം വായിച്ചാൽ മറ്റുള്ളവയുടെ പോക്കും മട്ടും ഒക്കെ ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയുന്നതിനു പുറമേ, പച്ചമലയാളത്തിനുള്ള കഴിവുകളുടെ പരിമിതിയും അവയിൽനിന്ന് ഏറക്കുറെ ഗ്രഹിക്കാം.

കുണ്ടൂരിന്റെ പ്രാസഭ്രമത്തിനുദാഹരണമായി ഒരു സ്തോത്രംകൂടി ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

വരാത്ഭുതവപുസ്സതിൽപകുതിവാങ്ങിവാഴുന്നൊരു
വരാവരവലാന്തകാദ്യമരവർഗ്ഗവന്ദ്യേ! ശിവേ!
വരാംഗി വലയാലയേ വിലസിടുന്ന വാമാക്ഷി മാൽ-
വരാതെവരുവാൻവരം വിരവിൽനല്ക വിശ്വേശ്വരീ,

തരംഗതരളാക്ഷിനിൻതിരുമിഴിത്തലത്തല്ലിനാൽ
തരംകെടുകയാൽ തളർന്നതളിർതെല്ലിതാപംകെടാൻ
തരംതളിർതൊഴുംതനോ! തരമൊടോർത്തു താരമ്പനി-
ന്തരം തവ തദർദ്ധമെയ്യതുമുമേ തുണയ്ക്കേണമേ.

ഭവാനു ഭവയോഗ്യമാം ഭവനഭാഗ്യമേ പങ്കജോൽ-
ഭവാബ്ധിഭവനാദിഭക്തജനഭുക്തിമുക്തിപ്രദേ
ഭവാനിയെമാറ്റണേ ഭവദനുഗ്രഹം തെറ്റിയാൽ
ഭവാനി! ഭവനം ഭവത്ഭവഭയംഭവിക്കും ധ്രുവം.

കലാദ്യഖിലസൽഗുണക്കിളികളൊത്തു കൂത്താടിടും
കലായമരമേ! കഴിക്കുഴലിമാർ കലോത്തംസമേ

കലാധികലകണ്ഠരപ്രിയകുമാരി തേ പാപസം-
കലാധികചിദാമലക്കഴലിണയ്ക്കു കൂപ്പുന്നു ഞാൻ.

കടത്തിഹ ഭവാബ്ധിക്കടയെടുത്ത് കടക്കവാനൊന്നുതാൻ
കടത്തിട്ടുവതിന്നു നിൻകരുണതാനതിൽകപ്പലും
കടത്തിരമിഴിക്കളിക്കളരിയാകുമിമാം കാമസം-
കടത്തിലുഴലാതുമേ കനിവിയന്നു കാക്കേണമേ.

ഈ വലയശതീപഞ്ചകത്തിൽ എല്ലാത്തരം പ്രാസങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

രഘുവംശം, കുമാരസംഭവം എന്നീ കാളിദാസകൃതികളുടെ തർജ്ജമകളിൽപോലും ഈ പ്രാസദീക്ഷ കാണിച്ചതിനാൽ വന്നുപോയ തകരാറുകൾ ചില്ലറയൊന്നുമല്ല. ഈ നിർബ്ബന്ധത്തിനു അല്പമൊരു അയവു വരുത്തിയിരുന്നെങ്കിൽ, അവ ഇതിൽ പതിന്മടങ്ങു ശ്ലാഘ്യമായിത്തീരുമായിരുന്നു.

ഭാഷാരഘുവംശത്തിൽ,

പ്രഭാതരമ്യമാം ഭവന്മുഖത്തിൽ സ്വാതേ ചരമ-
ശ്ശ്വാസോത്ഥമന്ദമണം പരഗുണത്തിനാൽ കിട്ടുവാൻ
പ്രഭാതപവനൻ പങ്കജസുമവും പറിച്ചു ബദ്ധ വ-
ല്ലഭാതപമണങ്ങളൂടൻ വിടരുമംബുജം ചേർന്നതേ.

ഇട്ടതൊരുതരുതളിർക്കു കമന്നതു പാകംഗുണം
കട്ടതുപുഷ്പമൊത്തുതൻപ്രഭയെഴും ഹിമാംശുകണം
എട്ടത്തിലും തപാധരേ രദനകാന്തിയാൽ തന്നിറം
കൊട്ടുത്തമധുരസ്മിതക്കളിയതിന്നെഴും കാന്തിയേ.

എന്നിങ്ങനെ, തർജ്ജമയാണെന്നു തോന്നാത്തവിധത്തിലുള്ള പ്രസന്നമധുരങ്ങളായ നിരവധി പദ്യങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും, വായനക്കാർക്കു ക്ലേശം ജനിപ്പിക്കുന്ന ശ്ലോകങ്ങളും കുറവല്ല. ഇവയെ മൂല ശ്ലോകങ്ങളോടൊത്തുവച്ചു നോക്കുക.

വൃന്താച്ഛ്ലഥം ഹരതി പുഷ്പമനോകഹാനാം
സംസൃജ്യതേ സരസിജൈരരുണാംശുഭിന്നൈഃ
സ്വാഭാവികം പരഗുണേന വിഭാതവായുഃ
സൗരഭ്യമീപ്സുരിവ തേ മുഖമാരുതസ്യ.

താമ്രോദരേഷു പതിതം തരുപല്ലവേഷു
നിർദ്ധൗതഹാരഗുളികാവിശദം ഹിമാംഭഃ
ആഭാതി ലബ്ധപരഭാഗതയാധരോഷ്ഠേ
ലീലാസ്മിതം സദശനാർച്ചിരിവ ത്വദീയം.

ആദ്യത്തെ പദ്യത്തിലെ 'പ്രഭാതമെഴുമാം' 'ശുഭാളല' എന്നീ വിശേഷണങ്ങൾ പ്രാസത്തിനുവേണ്ടി മാത്രം ചേർത്തിട്ടുള്ളവയാണെങ്കിലും, ആ മാതിരി സ്വാതന്ത്ര്യങ്ങൾ തർജ്ജമക്കാർക്ക് അനുവദിക്കത്തക്കതാണെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു് അർത്ഥത്തിനു ന്യൂനതയൊന്നും വന്നിട്ടില്ലല്ലോ. അതുപോലെതന്നെ, 'അരുണാംശുകിരണൈഃ' എന്നതിനെ 'അരുൺ്മയൂഖാതപ കണങ്ങളുടൻ വിടർന്നു' എന്ന പദത്തിലുള്ള തർജ്ജമയും കൊള്ളാവുന്നതുതന്നെ. എന്നാൽ 'അനേകപാനാം വ്രജാൽ ഗ്ലപിതം പുനഃപ്രാപദതി' എന്നതിനെ 'പശുക്കൂട്ടം പുറിച്ചു' എന്നു ചുരുക്കിക്കളഞ്ഞതു് അത്ര ശരിയായില്ല. അടുത്ത പദ്യത്തിന്റെ തർജ്ജമയിൽ ഈ മാതിരി ന്യൂനതയൊന്നും ഇല്ലതാനും.

കവിയ്ക്കു ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം പോരാ, തൃതീയാക്ഷരപ്രാസവും പോരാ, കഴിയുന്നിടത്തൊക്കെ ചതുർത്ഥാക്ഷരപ്രാസവും പഞ്ചാക്ഷരപ്രാസവും വേണമെന്നാണു നിർബ്ബന്ധം. ആ നിർബ്ബന്ധം, കവിയെ ചില ദിക്കുകളിൽ ശ്വാസം മുട്ടിച്ചിരിക്കുംപോലെ തോന്നുന്നു.

തത്രസ്വയംവരസമാഹൃതരാജലോകം
കന്യാലലാമകമനീയമജസ്യ ലിപ്സോഃ
ഭാവാവബോധകലുഷാ ദയിതേവ രാത്രൗ
നിദ്രാചിരേണ നയനാഭിമുഖീ ബഭൂവ.

ഇതിന്റെ തർജ്ജമയായ,

സ്വയംവരമതിനു ഭൂപതികളൊക്കെയൊന്നും സചി-
ന്ത്യം വരവൊരുവിധം വിലസിടുന്ന വാമാക്ഷിയിൽ
പ്രിയം പെരുമജനു കണ്ണരികിൽ നിദ്ര ചേർന്നീല വി-
പ്രിയം പെരികെയാണ്ടൊരുയിതയെന്നപോലെ ചിരം.

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ ചതുർത്ഥാക്ഷരപ്രാസം ഘടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു് അർത്ഥത്തിനു് അല്പം കോട്ടംവരുത്തീട്ടില്ലയോ എന്നു സംശയി

ക്കുന്നു. 'തത്ര' 'മാത്ര' ഈ ശബ്ദങ്ങൾ വിട്ടുകളഞ്ഞതു പോകട്ടെ; ഭാവാവബോധകലുഷാ ദയിതാ ഇവ രാത്രൌ നിദ്രാ ചിരേണ, നയനാഭിമുഖീ ബഭൂവ എന്നതിന്റെ സ്വാരസ്യം വിപ്രിയംപെരികെയാണെന്നോമലയിത എന്നപോലെ ചിരംചെന്നില എന്ന വാക്കുകൾക്ക് ഇല്ലതന്നെ. എന്നാലും തൎജ്ജമ ഒരുവിധം ഭംഗിയായിട്ടുണ്ടെന്നു സമ്മതിച്ചാലും,

സ ത്വം പ്രശസ്തേ മഹിതേ മദീയേ
വസംശ്ചതുൎത്ഥോഗ്നിരിവാഗ്ന്യഗാരേ
ദ്വിത്രാണ്യഹാന്യൎഹസി സോഢുമൎഹ-
ന്യാവദ്യതേ സാധയിതും ത്വദൎത്ഥം.

എന്ന ശ്ലോകത്തിന്റെ തൎജ്ജമയിൽ കാണുന്ന,

'ഗൃഹത്തിൽ മമ മൂന്നിനും പുറമെയുള്ള തീ' കുറേ കഷ്ടമായിപ്പോയി. തൎജ്ജമ ചുവടെ പകൎത്താം.

ഗൃഹത്തിൽ മമ മൂന്നിനും പുറമെയുള്ള തീപോലെയാ-
മഹതാമമലമഗ്നിശാലയിലായ സുഖംപോലിനി
മഹതാമിയലുമെന്നെ മരുവണം ദിനം രണ്ടുമൂ-
ന്നിഹതാമതിനുള്ളിൽ നിൻധനമതിന്നിവൻ നോക്കുവൻ.

ഇവിടെ കവി പ്രാസത്തിനുവേണ്ടി ഒട്ടുവളരെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കാണുന്നു. 'മഹതാ' ശബ്ദത്തെ അനാവശ്യമായി ആവൎത്തിച്ചതിനു പുറമെ 'ഇഹതാം' എന്നിങ്ങനെ തന്റെ പതിവിനു നേരെ വിപരീതമായി സംസ്കൃതം പ്രയോഗിക്കയും സോഢുമൎഹസി എന്നതിനെ 'മരുവണം' എന്നു ഒഴുക്കൻമട്ടിൽ ഭാഷാന്തരീകരിക്കയും ചെയ്യേണ്ടതായി വന്നു.

അഥാധിശിശ്യേ പ്രയതഃ പ്രദോഷേ
രഥം രഘുഃ കല്പിതശസ്ത്രഗൎഭം
സാമന്തസംഭാവനയൈവ ധീരഃ
കൈലാസനാഥം തരസാ ജിഗീഷുഃ.

ഇതിന്റെ തൎജ്ജമയായ,

കണക്കെഴുമായുധങ്ങൾ നിറച്ചുടൻ ശൂരനാ-
യിണക്കിയ രഥത്തിലാരഘുകേറി സന്ധ്യാനേരമേ
കണക്കിലുള്ളതെയുള്ളൊട്ടുടനിങ്ങു സാമന്തനെ-
ക്കണക്കെ കുബേരനെപ്പടയിൽവെന്നു പോന്നീടുവാൻ.

എന്ന പദ്യത്തിലെ ആ കണക്കു് നല്ല കണക്കിനു പററിയെങ്കിലും വിവൎത്തനം കണക്കിനു പററിയോ എന്നു സംശയമാണു്. കല്പിതരാസ്യഗൎഭം എന്നതിനെ കണക്കകവുമാറു നൽകണെന്നിറച്ചു് എന്നു നീട്ടി തൎജ്ജമചെയ്തുകഴിഞ്ഞിട്ടും പിന്നെയും പാദം അവസാനിക്കായ്കയാൽ ഉടൻ എന്നും ശ്രദ്ധനായ് എന്നും രണ്ടു പദങ്ങൾ കൂട്ടിച്ചേൎത്തു് ഒതുക്കിയപ്പോഴും പ്രാസം 'കണക്കു്' ഒററിയെങ്കിലും ഇണങ്ങി എന്നൊരാശ്വാസം. 'ധീര' എന്നതിനെ പ്രാസത്തിനുവേണ്ടി 'കണക്കിലുമധൈൎയ്യമോടുടൻ' എന്നാക്കേണ്ടിവന്നു. 'ഉടൻ' എന്നും 'ശ്രദ്ധ' എന്നും ആവൎത്തിക്കാനും നിൎബ്ബന്ധിതനായി.

സ്വാമിപുരാകന്യാദേവ ചിലതെഴുത്തു കാണിച്ചുവെന്നേയുള്ളു. പ്രാസനിൎബ്ബന്ധം അല്പം കുറച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ തൎജ്ജമ കുറേക്കൂടി നന്നായിരിക്കുമായിരുന്നു എന്നു കാണിപ്പാൻവേണ്ടി മാത്രം. കവി വശ്യവാക്കായിരുന്നു എന്നതിനു യാതൊരു സംശയവുമില്ല. അദ്ദേഹം 1111 കൎക്കടകത്തിൽ പരലോകപ്രാപ്തനായി.

കുമാരനാശാൻ.

1046 മേടം 1-ാംനു ചിത്രാപൌൎണ്ണമി ദിവസം ചിറയിൻകീഴിൽ കടയ്ക്കാവൂരിനടുത്തു കായിക്കര എന്ന സ്ഥലത്തു് തൊമ്മൻവിളാകത്തുവീട്ടിൽ നാരായണനാശാന്റെയും കൊച്ചുപെണ്ണെന്നു വിളിച്ചുവന്ന കാളിയമ്മയുടെയും പുത്രനായി ജനിച്ചു. * കുമാരു എന്നാണു വിളിച്ചുവന്നതു്. കുമ്മമ്പിള്ളി രാമൻപിള്ള ആശാന്റെ ശിഷ്യനും, ശ്രീനാരായണഗുരു, പെരുനെല്ലി കൃഷ്ണൻവൈദ്യൻ, വെളുത്തേരി കേശവനാശാൻ എന്നീ പ്രസിദ്ധകവികളുടെ സതീൎത്ഥ്യനും ആയിരുന്ന ഉടയാൻകുഴി കൊച്ചുരാമൻവൈദ്യന്റെ അടുക്കലാണു് ആദ്യം സംസ്കൃതം പഠിച്ചതു്. പിന്നീടു സൎക്കാർ മലയാളംപള്ളിക്കൂടത്തിൽ ചേൎന്നു പതിനാലാം വയസ്സുവരെ പഠിച്ചിട്ടു് ഒന്നുരണ്ടുകൊല്ലം മണമ്പൂർ ഗോവിന്ദനാശാന്റെ അടുക്കൽ സംസ്കൃതം അഭ്യസിച്ചു. ഒന്നുരണ്ടുകൊല്ലങ്ങൾകൊണ്ടു നാടകാലങ്കാരപൎയ്യന്തം വായിച്ചു് ഒരുമാതിരി നല്ല പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. അങ്ങനെയിരിക്കെ ഒരുദിവസം കായി

* ജനനം 1048-ലാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിധവ പറയുന്നു.

ക്കെയുണ്ടായിരുന്ന ചില ഭക്തന്മാരുടെ ക്ഷണമനുസരിച്ച് നാണുഗുരുസ്വാമികൾ അവിടെ വിജയം ചെയ്തപ്പോൾ കുമാരുവിനെക്കണ്ടു സന്തുഷ്ടനായിട്ട് അദ്ദേഹത്തിനെ തന്റെ ശിഷ്യനായി സ്വീകരിച്ചു. സ്വാമികൾ കുമാരുവിന്റെ സാഹിത്യവാസനയെ പരിപോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ശൃംഗാരകവിതകൾ എഴുതിപ്പോകരുതെന്നു ഗുരു ശിഷ്യനെ ഉപദേശിച്ചിരുന്നു. ഏതാനുംകൊല്ലങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു് അദ്ദേഹം മൈസൂർ സർവ്വീസിലിരുന്ന ഡാക്ടർ പല്പു മുഖാന്തിരം കുമാരുവിനെ ബാംഗ്ളൂർ സംസ്കൃതമഹാപാഠശാലയിൽ ചേർത്തു. എന്നാൽ അവിടത്തെ അവസാനപരീക്ഷയിൽ ചേരുംമുമ്പ് ബാംഗ്ളൂരിൽ പ്ലേഗു വ്യാപിക്കയും ഡാക്ടർ പല്പു ശീമയ്ക്കു പോകുവാൻ നിർബന്ധിതനാവുകയും ചെയ്കയാൽ കുമാരു ആ സ്ഥലംവിട്ടു മദ്രാസിലേയ്ക്കു പോയി. ബാംഗ്ളൂരിൽ താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്താണ് പ്രബോധചന്ദ്രോദയം നാടകവും സൌന്ദര്യലഹരിയും ഭാഷയിലേയ്ക്കു തർജ്ജമചെയ്തതു്. സൌന്ദര്യലഹരി 1071-ൽ പൂർത്തിയാക്കി.

അരുവിപ്പുറം നാരായണഗുരുസ്വാമി അവർകളുടെ ശിഷ്യൻ കുമാരു ആശാൻ എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട ആ തർജ്ജമയിലെ ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

മാറിപ്പോകാത്ത മന്ദസ്മിതയുടെ ചുഴിയോ?
കൊട്ടരങ്ങിട്ട രോമ–
ത്താരൊക്കും തൈലതൂമ്പുരികയൊരു തടമോ?
താർശരക്കാർന്നതീ–
നീറീടും കുണ്ഡമോ നാഭികയിതു മതിതൻ
ഗിര്യമാം ഗുഹയതാണോ?
ഭാരോപസിദ്ധിക്ക ഗൗരീഗിരിശമിഴികൾക്കാൻ–
വീര്യമാം ലക്ഷ്യമെന്തോ?

ആശാന്റെ കവിതാശക്തി ഈ ഇളംപ്രായത്തിലും പ്രശസ്യനിലയിൽ എത്തിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നുവെന്ന് ഈ തർജ്ജമ തെളിയിക്കുന്നു.

മദ്രാസിൽവച്ച് അഞ്ചാറുമാസം ഒരു പ്രശസ്തപണ്ഡിതന്റെ അടുക്കൽ വായിച്ചിട്ട് അവിടെനിന്നു കൽക്കത്തായിലേക്കു തിരിച്ചു. അവിടെ പ്രധാനമായി വായിച്ചതു ന്യായശാസ്ത്രമായിരുന്നു. എന്നാൽ 1075-ൽ അവിടെയും മഹാമാരി പരക്കകയാൽ

തർക്കതീർത്ഥൻ എന്ന ബിരുദം സമ്പാദിക്കുംമുമ്പേ അദ്ദേഹത്തിനു നാട്ടിലേയ്ക്കു മടങ്ങിപ്പോരേണ്ടതായി വന്നുകൂടി. ഇതിനിടയ്ക്കു 'വിചിത്രവിജയം' 'മൃത്യുഞ്ജയം' എന്ന രണ്ടു നാടകങ്ങളും 'ശാങ്കരശതകം' 'സുബ്രഹ്മണ്യശതകം' എന്നു രണ്ടു പദ്യകൃതികളും എഴുതി.

പിന്നീടു ഗുരുസ്വാമിയുടെ അന്തേവാസിയായി കഴിച്ചുകൂട്ടുകയും, ചിന്നസ്വാമി എന്ന പേരാൽ പ്രസിദ്ധനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. നാരായണഗുരുസ്വാമിയുടെ വലംകൈയായി നിന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അധഃകൃതോന്നമനയത്നങ്ങളിലെല്ലാം ആശാനും പങ്കുകൊണ്ടിട്ടുണ്ടു്. വിവേകോദയം മാസികയുടെ ആധിപത്യവും അദ്ദേഹംതന്നെ വഹിച്ചിരുന്നു.

1083-ൽ പാലക്കാട്ടു് അല്പകാലം താമസിക്കാനിടയായി. അന്നു് എഴുതപ്പെട്ടതും മിതവാദിയിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടതുമായ 'വീണപൂവു്' സഹൃദയലോകത്തെ പെട്ടെന്നു് ആകർഷിച്ചു. അല്പകാലം കഴിഞ്ഞിട്ടു് തിരുവനന്തപുരത്തു കാഴ്ചബംഗ്ലാവിനോടു് അനുബന്ധിച്ചിരിക്കുന്ന Zoo-വിൽ ഒരു സിംഹം പ്രസവിച്ചതിനെ അധികരിച്ചു് 'സിംഹപ്രസവം' എന്നൊരു ഖണ്ഡകാവ്യവും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ സഹൃദയാഗ്രണിയും വിദ്വൽകലകൗസ്തുഭവുമായ ഏ. ആർ. തമ്പുരാന്റെ കരാലംബത്തോടുകൂടി—1086-ൽ ആണെന്നു തോന്നുന്നു—നളിനി ആവിർഭവിച്ചതിനു ശേഷമാണു് ആശാൻ മഹാകവിപ്പട്ടത്തിനു് അർഹനായിത്തീർന്നതു്. മലയാളസാഹിത്യത്തിൽ ആ കൃതി ഒരു നവ്യസരണിയെ ഉൽഘാടനംചെയ്തു എന്നു പറയാം. അതിനെത്തുടർന്നു് 'ലൈലാമജ്നൂൺ' എന്ന ഉർദുഗാനത്തിന്റെ കഥയെ ഉപജീവിച്ചു് അദ്ദേഹം ലീല എന്നൊരു ഖണ്ഡകാവ്യം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. മലയാളികൾ ആ കൃതിക്കു സ്നേഹസമ്പൂർണമായ സ്വാഗതമരുളി. പിന്നീടു് ശ്രീബുദ്ധചരിതം, ബാലരാമായണം എന്നീ കൃതികൾ പുറപ്പെട്ടു.

ഇതിനിടയ്ക്കു് ആശാൻ കുന്നുകുഴിയിലുള്ള ഒരു ഈഴവകന്യകയെ പഠിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതു് അവരുടെ ദാമ്പത്യബന്ധത്തിനു വഴിതെളിച്ചു. ഈ സംഭവം ഈഴവരുടെ ഇടയിൽ വലുതായ ഒരു ക്ഷോഭവും നൈരാശ്യവും ജനിപ്പിച്ചു. അവരുടെ വാത്സല്യഭാജനമായിരുന്ന ചിന്നസ്വാമി നാരായണഗുരുസ്വാമിയുടെ അനന്തരഗാമിയാവുമെന്നായിരുന്നു അവരെല്ലാം പ്രതീ

കഴിച്ചിരുന്നതു്. ഈ മാന്യദേഹം ഇപ്രകാരം ഗാർഹസ്ഥ്യം കൈക്കൊണ്ടതിൽ ഉണ്ടായ നൈരാശ്യം പല പരിഹാസകവനങ്ങളേയും ലേഖനങ്ങളേയും ആവിർഭവിപ്പിച്ചു. അതിനു മറുപടിയായിട്ടാണു് ഗ്രാമവൃക്ഷത്തിലെ കുയിൽ പുറപ്പെട്ടതു്. എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ കുമാരനാശാന്റെ ആരാധനാവിഗ്രഹമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അകാലചരമത്തെപ്പററി വിലപിക്കുന്ന പ്രരോദനം തത്വചിന്താഭരിതമായ ഒരുത്തമകാവ്യമാകുന്നു.

1095-ൽ ചിന്താവിഷ്ടയായ സീത പ്രസിദ്ധീകൃതമായപ്പോൾ ചില പ്രതികൂലവിമർശനങ്ങൾ ഉണ്ടായെങ്കിലും അതിനു് ഇന്നും വില ഇടിഞ്ഞുപോയിട്ടില്ല. മലബാറിൽ ഉണ്ടായ മാപ്പിളലഹളയാണു് ദുരവസ്ഥയുടെ ആവിർഭാവത്തിനു കാരണം. അടുത്ത കാവ്യങ്ങൾ ചണ്ഡാലഭിക്ഷുകിയും കരുണയുമാണു്. ഇങ്ങനെ ഉത്തമകാവ്യമാല്യം അണിയിച്ചു് കൈരളിയെ അനുഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആ മഹാകവി 1099 മകരം 3-ാംനു- തൃക്കുന്നപ്പുഴയ്ക്കു് അല്പം വടക്കു പല്ലനവച്ചുണ്ടായ റഡീമർബോട്ടപകടത്തിൽ മുങ്ങിപ്പോയതു കേരളത്തിനു് ഒരു തീരാനഷ്ടമായിത്തീർന്നു. കവി, പത്രാധിപർ, എസ്. എൻ. ഡി. പി. കാര്യദർശി, പ്രജാസഭയുടേയും നിയമസഭയുടേയും സാമാജികൻ എന്നീ നിലകളിലെല്ലാം ഇരുന്നു് ഈഴവസമുദായത്തെ സേവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഈ മഹാനുഭാവന്റെ വേർപാടു് ആ സമുദായത്തെ എത്രമാത്രം വേദനപ്പെടുത്തി എന്നും പറയാവുന്നതല്ല.

വീണപൂവു്, സിംഹപ്രസവം, നളിനി, ലീല, ചിന്താവിഷ്ടയായ സീത, ദുരവസ്ഥ, ചണ്ഡാലഭിക്ഷുകി, ബുദ്ധചരിതം, ബാലരാമായണം, പ്രരോദനം, വനമാല എന്നീ കാവ്യങ്ങളുടെയും, സൌന്ദര്യലഹരി, മേഘസന്ദേശം, പ്രബോധചന്ദ്രോദയം, രാജയോഗം എന്നീ തർജ്ജമകളുടേയും ഒന്നുരണ്ടു സ്വതന്ത്രനാടകങ്ങളുടേയും കർത്താവെന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിയശസ്സ് പരമകാഷ്ഠയിൽ എത്തിയിരുന്ന അവസരത്തിൽ ആയിരുന്നു ഈ വിയോഗം. എത്ര മുക്കിൽ ചെന്നാലും ആശാന്റെ ഗാനങ്ങളേ കേൾക്കാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ജാതിക്കണ്ണുകൾകൊണ്ടു നോക്കി ശീലമുള്ളവർ ചിലപ്പോൾ ആശാനേയും വള്ളത്തോളിനേയും ത്രാസ്സുതട്ടിൽവച്ചു തൂക്കിത്തുടങ്ങി.

ആശാനാശയഗംഭീരൻ
വള്ളത്തോൾ ശബ്ദസുന്ദരൻ

എന്നിങ്ങനെയുള്ള കള്ളനാണയങ്ങളും നടപ്പിൽവന്നു. പ്രസംഗമണ്ഡപങ്ങളിൽ ചിലപ്പോൾ രണ്ടു ഭാഷാകവികളേയും, മററുചിലപ്പോൾ മൂന്നു കവികളേയുംപററി മാത്രമേ പ്രസംഗങ്ങൾ കേൾക്കാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. വിഷയമെന്തായിരുന്നാലുംശരി ഈ കവികളുടെ കൃതികളിൽനിന്നു് ഏതാനും വരികൾ പാടിയില്ലെങ്കിൽ പ്രസംഗം കേൾക്കാൻ ആളില്ലെന്നുവന്നു. ഒരു രസകരമായ അനുഭവം പറയാം. ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പു് പറവൂർ ഹൈസ്ക്കൂളിൽവച്ചു നടന്ന ഒരു സഹകരണമഹായോഗത്തിൽ ആദ്ധ്യക്ഷം വഹിക്കുന്നതിനു ഞാൻ നിർബന്ധിതനായി. ചെഞ്ചേരി രാമകൃഷ്ണയ്യർ സഹകരണത്തെപ്പററി ഒരു പ്രസംഗം നടത്തി. രണ്ടുമണിക്കൂർനേരം പ്രസംഗം നീണ്ടുനിന്നു. എന്നിട്ടു സദസ്യരിൽ ആരും നീരസം പ്രദർശിപ്പിച്ചില്ല. അതിന്റെ രഹസ്യം എന്തായിരുന്നുവെന്നോ? അദ്ദേഹം മൂന്നു ഭാഷാകവികളുടെയും കൃതികളിൽനിന്നു ധാരാളം ഗാനങ്ങൾ മനോഹരമായ കണ്ഠത്തിൽ പാടി. പ്രസംഗവിഷയത്തിനും ഈ ഗാനത്തിനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധമെന്തായിരുന്നു എന്നു് അവരിൽ ആരും ചിന്തിച്ചതേയില്ല.

എന്തൊരു മഹനീയമായ പരിവർത്തനമാണു് കുമാരനാശാൻ ഭാഷയ്ക്കു വരുത്തിവച്ചതു്!

എ. ആർ. തിരുമേനിയുടെ അനുഗ്രഹത്തോടുകൂടി നളിനി ലോകരംഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ച ആ സുദിനം ഭാഷാദേവിയുടെ ജാതകപത്രികയിലെ ഉച്ചാദിബലങ്ങളോടുകൂടി സ്വസ്ഥാനസ്ഥിതനായിരുന്ന ഭാഗ്യാധിപന്റെ ദശാരംഭമായിരുന്നു എന്നു പറയാം.

അതിനെത്തുടർന്നുണ്ടായ ഓരോ കാവ്യവും ഭാഷാദേവിയുടെ കണ്ഠാഭരണങ്ങളായിത്തന്നെ വിളങ്ങി. ഐമ്പത്തിയൊന്നാമത്തെ വയസ്സിൽ—ജീവിതസായാഹ്നത്തിനെ സമീപിക്കപോലും ചെയ്തിട്ടില്ലായിരുന്ന ഘട്ടത്തിൽ—അദ്ദേഹം ബോട്ടുമുങ്ങി മരിക്കാതിരുന്നുവെങ്കിൽ ഹാ! മലയാളസാഹിത്യത്തിന്റെ നില ഇന്നത്തെതിൽ എത്ര ശോഭനമായിത്തീരുമായിരുന്നു!

Lyric എന്നു് ഇംഗ്ലീഷിൽ പറഞ്ഞുവരുന്ന ഗീതികാവ്യങ്ങൾ അതിനുമുമ്പു് അജ്ഞാതമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും ഗീതികാവ്യപ്രസ്ഥാനത്തിനു പ്രതിഷ്ഠ നല്കാൻ കാരണഭൂതൻ കുമാരനാശാനായിരുന്നുവെന്നു നിസ്സന്ദേഹം പറയാം. മഹാകാവ്യങ്ങളും ഗീതികാ

വ്യങ്ങളും ഒരുപോലെ ഭാഷയ്ക്കു് അപേക്ഷിതങ്ങളാണു്. മഹാകാവ്യങ്ങളിൽ കവി, നിസ്സംഗനായ യതീശ്വരനെന്നപോലെ അത്യുന്നതസ്ഥാനത്തു നിന്നുകൊണ്ടു് പ്രപഞ്ചത്തെ നിരീക്ഷണം ചെയ്യുന്നു. അവയിൽ നാം പ്രപഞ്ചത്തെ സാകല്യേന ദർശിക്കുന്നു. ഗീതികാവ്യത്തിലാകട്ടെ, കവി ഭാവാവിഷ്ടനായ മനുഷ്യന്റെ നിലയെ സ്വയം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടാണു് ആ ഭാവത്തെ ചിത്രണംചെയ്യുന്നതു്. അതിനാൽ ഗീതികാവ്യം ഭാവതരളിതമായ ഹൃദയവല്ലകിയുടെ ഗാനമാകുന്നു. കവി കേവലം ഉദാസീനനായ പ്രേക്ഷകനല്ല; തന്റെ വ്യക്തിത്വത്തെ മറന്നു് അവസ്ഥാന്തരത്തെ പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നവനാകുന്നു. മഹാകവിക്കു കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റിപ്പറ്റി പറയുന്നതിനു സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടു്. ഗീതികാവ്യകർത്താവിനു് ആ സ്വാതന്ത്ര്യം ഇല്ല. മഹാകവികൾ അനുവാചകന്മാരുടെ ഊഹത്തിനു വിട്ടുകൊടുക്കുന്ന അവസ്ഥിതികളായിരിക്കും പ്രായേണ ഗീതികാവ്യങ്ങൾക്കു പ്രധാന വിഷയം. രാമായണത്തിൽ രാമചന്ദ്രൻ സീതയെ വനത്തിൽ പരിത്യജിച്ചതും, അവിടെവച്ചു ദേവി ലവകുശന്മാരെ പ്രസവിച്ചതും, രാമചന്ദ്രൻ അശ്വമേധത്തിനു് ഉദ്യമിച്ചതും വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ രാമചന്ദ്രന്റെ അശ്വമേധവിഷയകമായ സമാരംഭത്തെപ്പറ്റി കേട്ടപ്പോൾ ദേവിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ അങ്കുരിച്ച ചിന്തകളെന്തൊക്കെയായിരുന്നു എന്നു മിണ്ടീട്ടു ഇല്ല. ആ അവസ്ഥിതിയെ വർണ്ണിക്കുന്ന ഭാരം ഗീതികാവ്യകൃത്തിനാണു്. അയാൾ ക്ഷണനേരത്തേയ്ക്കു് ദേവിയുടെ അവസ്ഥയെ പ്രാപിച്ചിട്ടു്, അവളുടെ മനസ്സിൽ അങ്കുരിച്ച ഭാവങ്ങളെ ആത്മാർത്ഥതയോടുകൂടി വർണ്ണിക്കുന്നു. ഒരൊറ്റ അവസ്ഥിതിയെ മിതവും സാരവുമായ വാക്കുകളാൽ യാഥാർത്ഥ്യത്തോടുകൂടിയും, എന്നാൽ കലാപരമായ സൌന്ദര്യത്തിൽ മങ്ങലേല്പിയായും ചിത്രീകരിക്കുന്ന ഭാവസുന്ദരമായ കവിതയാണു് ഗീതികാവ്യം. ഭാവത്തെ വിശദീകരിക്കുന്നതിനു് ആവശ്യമുള്ളതിൽ കവിഞ്ഞുള്ള പ്രകൃതിവർണ്ണനയോ അലങ്കാരപ്രയോഗമോ അതിൽ കാണുകയില്ല. മറ്റു ലക്ഷണങ്ങളെല്ലാം ഉഭയസാധാരണങ്ങളാണു്.

കുമാരനാശാന്റെ ഗീതികാവ്യങ്ങളുടെ നിരൂപണത്തിനു ഞാൻ ഇവിടെ ഉദ്യമിക്കുന്നില്ല. പ്രകൃതിയെ സൂക്ഷ്മമായി നിരീക്ഷണം ചെയ്യുന്നതിലും സുന്ദരമായ വിധത്തിൽ ചിത്രണം ചെയ്യുന്നതിലും അദ്ദേഹത്തിനെ അതിശയിക്കുന്ന ഒരു കവി ഈ അടുത്ത കാലത്തെങ്ങും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഓരോ ചിത്രവും സമ്പൂർണ്ണമാണു്. അലങ്കാരങ്ങൾ മിതമായിട്ടു ഉപയോഗിച്ചിരിക്കയുള്ളു.

"ഇലയും കലയുമരിഞ്ഞിടവെട്ടിമുറിച്ചിട്ട
മലവാഴത്തടിപോലെ മലർന്നടിഞ്ഞു". '
"ഉടഞ്ഞശംഖുപോലെയുമരിച്ചുമുറിച്ചവാഴ-
ത്തടപോലെയും കിടക്കുമസ്ഥികൂടങ്ങൾ."

ഈമാതിരിയിൽ പ്രകൃതിയിൽനിന്നു കടഞ്ഞെടുത്ത ഉപമകളാണു് അദ്ദേഹത്തിനു് അധികം പ്രിയം. മൂരിശൃംഗാരമൊഴിച്ചു് മററു രസങ്ങളെല്ലാം വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനു കഴിവുമായിരുന്നു. എന്നാൽ—

"സ്നേഹമാണഖിലസാരമൂഴിയിൽ
സ്നേഹസാരമിഹ സത്യമേകമാം."
"സ്നേഹത്തിൽനിന്നുദിക്കുന്നു-ലോകം-
സ്നേഹത്താൽ വൃദ്ധിതേടുന്നു
സ്നേഹംതാൻ ശക്തി ജഗത്തിൽ-സ്വയം-
സ്നേഹംതാനാനന്ദമാർക്കും
സ്നേഹംതാൻ ജീവിതം ശ്രീമൻ-സ്നേഹ-
വ്യാഹതിതന്നെ മരണം
സ്നേഹം നരകത്തിൻദ്വീപിൽ-സ്വർഗ്ഗ-
ഗേഹം പണിയും പടുത്വം."

ഇങ്ങനെ സ്നേഹത്തിന്റെ യഥാർത്ഥവും നിർമ്മലവും ആയ പ്രേമത്തിന്റെ മഹത്വത്തെയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളിൽ കീർത്തിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ശാശ്വതാനന്ദത്തിലെയ്ക്കു വഴിതെളിക്കുന്നതും, ഏതവസ്ഥയിലും അവ്യഭിചരിതമായി വർത്തിക്കുന്നതും, ഇഹത്തിനും പരത്തിനും നിതാന്തസുഖമരുളുന്നതിനു പര്യാപ്തമായിരിക്കുന്നതുമായ പ്രേമത്തെപ്പററി മധുരകണ്ഠത്തിൽ കൂജനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ഈ കവികോകിലം ഭാഷാസാഹിത്യോദ്യാനത്തിൽ മാധവകാലം വന്നണഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു എന്നു സൂചിപ്പിച്ചു. നളിനി ആത്മവിസ്മാരകവും പരിപാവനവുമായ സാത്വികപ്രേമത്തിന്റെ ശുദ്ധപരിണാമത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നുവെങ്കിൽ ലൌകികപ്രേമം കുറേക്കാലം സമുദായാചാരങ്ങളാകുന്ന അന്ധശൃംഖലയിൽപെട്ടു ഞെരുങ്ങിയതിനുശേഷം അതിനെ ഭേദിച്ചു് എങ്ങനെ വിജയദശയിൽ എത്തുന്നു എന്നു ലീലയും, പ്രേമത്തിന്റെ അപ്രതിരോധ്യമായ ഗതിയെ ജാതിനിയമങ്ങൾക്കും ലോകമര്യാദയ്ക്കും തടഞ്ഞുനിർത്താൻ കഴിയുകയില്ലെന്നു ദുരവസ്ഥയും, പരിശുദ്ധമായ

പ്രേമം അനശ്വരതത്വത്തിലേയ്ക്കു ത്വരിതപ്രയാണം ചെയ്യുന്നുവെന്നു ചണ്ഡാലഭിക്ഷുകിയും, രജോഗുണത്തിൽ അങ്കുരിച്ചു തമസ്സിൽ വളൎന്ന പ്രേമത്തിനും ഹൃദയശുദ്ധിയുള്ള കാന്താകൎഷണശക്തിയുടെ സ്പൎശത്താൽ സാത്വികഭാവം പ്രാപിക്കാൻ കഴിവുണ്ടെന്നു കരുണയും വെളിപ്പെടുത്തിത്തരുന്നു. ചിന്താവിഷ്ടയായ സീതയിൽ നായിക പെട്ടെന്നുണ്ടായ അഭിമാനവിജൃംഭണത്താൽ നായകനേയും കുടുംബത്തേയും ഒക്കെ അല്പം പരുഷമായവിധത്തിൽ ത്യജനംചെയ്തശേഷം പ്രേമവിഹംഗമത്തിന്റെ ചിറകുകൾക്കുള്ളിൽ സ്വയം അഭയം പ്രാപിക്കുന്നു. അലൌകികമായ വിശ്വപ്രേമത്തിന്റെ മൂൎത്തിമദ്ഭാവം പൂണ്ടിരിക്കുന്ന ഗൌതമബുദ്ധന്റെ ചരിത്രമാണല്ലോ ശ്രീബുദ്ധചരിതം.

യൌവനാരംഭത്തിൽതന്നെ താപസോത്തമനായ ശ്രീനാരായണഗുരുവിന്റെ സാഹചര്യം ലഭിക്കയാലായിരിക്കാം—പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ അനശ്വരത്വത്തെപ്പററിയുള്ള ചിന്തയിൽനിന്നു സഞ്ജാതമായ ഒരു ശോകച്ഛായ ആശാന്റെ എല്ലാ കവിതകളിലും പൊന്തിനില്ക്കുന്നതു്. ലോകഗതിയെപ്പററി ഗാഢമായി ചിന്തിച്ചിട്ടുള്ളവരാരും,

Tell me not in mournful numbers
That life is but an empty dream

എന്നു പറകയില്ല. കൎമ്മവിപാകത്താൽ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമധൎമ്മം കൈക്കൊണ്ടുപോയെങ്കിലും മുനിവാടത്തിൽ വളൎന്ന കുമാരനാശാനു് ജീവിതത്തിന്റെ വിഷാദമയത്വബോധം എങ്ങനെ അകററിനിൎത്താൻ സാധിക്കും? അദ്ദേഹത്തിന്റെ എല്ലാ കൃതികളിലും ഒരു മാതിരി വിഷാദാത്മകത്വം കാണുന്നതിനുള്ള ഹേതു ഇതുതന്നെ.

ആശാൻ ഒരുദിവസം ഉണൎന്നപ്പോൾ പെട്ടെന്നു മഹാകവിയായിത്തീൎന്നു എന്നു് ആരെങ്കിലും വിചാരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതിലും അബദ്ധം മറെറാന്നില്ല. ആദ്യകാലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹവും പൂൎവ്വകവിസരണിയിലൂടെയാണു സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു്. ഷെല്ലി, ബ്രൌണിംഗ്, വേഡ്സ്വൎത്തു മുതലായ ആംഗലകവികളുടെ ഗീതികാവ്യങ്ങൾ വായിച്ചു രസിച്ചിട്ടുള്ളവൎക്കു് അത്തരം കവിതകൾ ഭാഷയിലുണ്ടാകുന്നില്ലല്ലോ എന്നു വലുതായ കുണ്ഠിതം ജനിച്ചിരുന്നു. പലരും ഈ സംഗതിയെ സംബന്ധിച്ചു ലേഖനങ്ങൾ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഞാനും ചില ലേഖനങ്ങൾ ദക്ഷിണദീപത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതായി ഓൎക്കുന്നു. വെണ്മണിയുടെ മുറി

ശൃംഗാരവും, സജാതീയ ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസവും മററും ഒപ്പിച്ച് പൂർവകവികൾ ചവച്ചുതള്ളിയ ആശയക്കൊന്തുകൾ നാലുവരികളിൽ നിരത്തിവച്ച്, ശബ്ദങ്ങളെക്കൊണ്ടു ചെപ്പടിവിദ്യകൾ കാട്ടുന്ന രീതിയും ആർക്കും രസിക്കാതെയായി. ഏ. ആർ. കോയിത്തമ്പുരാൻ ഈ നവീനാദർശത്തിനു ശിഷ്യഗണങ്ങളുടെ ഇടയ്ക്കു പ്രാബല്യം നല്കുന്നതിനു വേണ്ടുന്ന യത്നങ്ങൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. പരിതഃസ്ഥിതികൾ ഇങ്ങനെ അനുകൂലമായിരിക്കവേയായിരുന്നു നളിനിയുടെ ആവിർഭാവം. തമ്പുരാൻ അതിനു സർവാത്മനാ സ്വാഗതംചെയ്തു. മി: ജി. രാമൻമേനോൻ വിപുലമായ ഒരു ഖണ്ഡനവും പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. പ്രയോഗശുദ്ധിയിൽമാത്രം നോട്ടമുണ്ടായിരുന്ന പണ്ഡിതന്മാരിൽ ചിലർ,

“ഓതി നീണ്ടജടയും നഖങ്ങളും
ശ്രുതിയുംചിരതപസ്വിയെന്നതും”

ഇത്യാദി പദ്യഭാഗങ്ങളെ പെറുക്കിയെടുത്ത് ആക്ഷേപിക്കാതിരുന്നില്ല. ആശാന് ശബ്ദശുദ്ധിയിൽ നോട്ടമോ ശ്വാസംമുട്ടിയാലും പ്രാസംമുട്ടിക്കരുതെന്ന് നിർബന്ധമോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഭാവത്തിന്റെ സമ്യക്സ്ഫുരണത്തിനു വ്യാകരണവിധികളെ ലംഘിക്കേണ്ടിവന്നാൽ അദ്ദേഹം അങ്ങനെതന്നെ ചെയ്യുമായിരുന്നു. അതുപോലെ ഉചിതവൃത്തങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന വിഷയത്തിലും അദ്ദേഹം ഉദാസീനഭാവമാണു കൈക്കൊണ്ടതു്.

അലങ്കാരങ്ങളുടെ മിതമായ പ്രയോഗത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വൈമുഖ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും,

കാനനത്തിൽ വസിക്കുന്ന
വ്യാഘ്രംപോലെ സരസ്വതി.'

എന്നീമാതിരിയുള്ള ശ്ലിഷ്ടപ്രയോഗങ്ങളോ,

പോട്ടുംകരളേവനമ-
പ്പാട്ടുംതെറ്റുള്ള നേറിയതു കണക്ക്
മട്ടും മട്ടും മൊഴിയുടെ-
മട്ടും മാറുള്ളവർക്ക് കിട്ടിടുമോ?

ഇത്തരത്തിലുള്ള യമകപ്പണികളോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ കാണ്മാനില്ല.

എന്നാൽ ഇതൊക്കെ ഈ പരിവർത്തനഘട്ടത്തിനുശേഷമുള്ള കഥയാണ്.

നിരയാനിരയാ നിരയാ
നിരയാംബോധിക്കു നിയതമേകപരതായ്
വരയാ വരയാ വരയാ
വരയാവും വിദ്വരയെ വന്ദിക്കാം.

എന്നിങ്ങനെ അദ്ദേഹം എഴുതിത്തള്ളിയ കാലവുമുണ്ടായിരുന്നു. ആ ശ്ലോകത്തെ ഒരിക്കൽ കരുവാ കൃഷ്ണനാശാൻ നാണുഗുരുവിനെ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിച്ചിട്ട് ആശാന്റെ കവിതയാണെന്ന് അറിയിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു:—

എന്താണ് ഇതിന്റെ അർത്ഥം?

കൃഷ്ണനാശാൻ അർത്ഥം പറഞ്ഞുതീർന്നപ്പോൾ,

"ഇതു് ഒറ്റിയർത്ഥം. ഇനി തീറർത്ഥം കേൾക്കട്ടെ" എന്നു പറഞ്ഞു സ്വാമികൾ മന്ദഹസിച്ചു.

കുമാരനാശാന്റെ കവിതകളിൽനിന്നു പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചു കാണിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അവയിൽ പലതും കാണാതെ ചൊല്ലാൻ കഴിവുള്ളവരാണല്ലോ അനുവാചകന്മാരിൽ ഭൂരിപക്ഷവും. പേരിനുമാത്രം ചില പദ്യഖണ്ഡങ്ങളെ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

വീണപൂവ്—ഈ കൃതി തത്വചിന്താപരമാണ്.

It is not growing like a tree in bulk
Doth make man better be

എന്നു് ഒരു പാശ്ചാത്യകവി പാടിയിരിക്കുന്നു. ജീവിതത്തിന്റെ മഹത്വം അതിന്റെ ദൈർഘ്യത്തെ ആശ്രയിച്ചല്ല സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നും ഒരുദിവസം വികസിച്ച് അന്നന്നുതന്നെ കൊഴിഞ്ഞുപോകുന്ന ലില്ലിയുടെ ജീവിതമാണു സമ്പൂർണ്ണമെന്നും ആ കവി പറയുന്നു. ഇതേ ആശയത്തെത്തന്നെ,

സാധിച്ചുവോ ശമമഹോ നിജജന്മകൃത്യം
സാധിഷ്ഠർപോട്ടിഹ സദാ നിശി പാന്ഥലോകം
ബാധിച്ചു ദുഃഖമിലയാളിതിൽനിന്നമലോ-
ജ്യോതിസ്സുതൻ ക്ഷണികജീവിതമല്ലി കാമ്യം.

എന്ന സരസപദ്യത്താൽ ആശാൻ ആവിഷ്കരിച്ചിരുന്നു.

പ്രരോദനം—ഇതു മലയാളത്തിലെ വിലാപകാവ്യങ്ങളിൽവെച്ച് അത്യുത്തമമാകുന്നു. മരണം എന്നു കേൾക്കുമ്പോൾ സാധാ

ണമനുഷ്യർ മാത്രമല്ല പണ്ഡിതന്മാർപോലും ഞെട്ടിപ്പോകുന്നു. അങ്ങനെയിരിക്കുന്ന മരണം ആശാൻ കാണുന്നതു് ഇങ്ങനെയാണു്.

ജീവനിങ്ങുമൊരുക്രിയ തടിലതാദിലീലയതിനാക്രമ-
ത്താവശ്യം മൃതിയാംവിരാമനിലയം സ്വാത്മപ്രതീതിക്കതേ.

ശ്രീബുദ്ധചരിതം (പ്രകൃതിവർണ്ണന)—

അങ്ങനെ നിർമ്മിച്ചിതു വിശ്രമവന
മംഗലനാമമെഴുന്ന മഹാരാമം
ഭംഗിയും പ്രൗഢിയുമൊക്കെന്നന്ദനോദ്യാന-
മെങ്ങുമേ ഭൂമിയിലില്ലിതുപോലൊന്നോ.
ഉച്ചാവചശാഖികളിപ്പൂത്തുപൂ-
ത്തെച്ചിവൃക്ഷവാടിക്ക നടുവിലായ്
പച്ചപ്പൂഞ്ചടികളും കുന്നുകളും പൂണ്ട
മെച്ചമേറുന്നൊരു കുന്നു വിളങ്ങുന്നു
വിസ്തീർണ്ണമാം ഹിമവാന്റെ തടത്തിൽനി-
ന്നെത്തിയതുവഴി ഗംഗയെക്കാണ്മവാൻ
തത്തിക്കളിച്ചുപോം രോഹിണിയാംനദി
നിത്യമക്കുന്നിൻചുവടു കഴുകുന്നു.
താലവൃക്ഷങ്ങളും തിന്ത്രിണീജാലവും
ചേലൊത്തുവാച്ചവൃക്ഷങ്ങളുമതിൽ
നീലനഭസ്സിൻ നിറമാർന്ന പൂക്കളോടു-
ണ്ടാലോലമംഗികലർന്നുള്ള വള്ളികളും
മേലെപടർന്നവയിലതിന്മേലുള്ള
ആലോകമെല്ലാം മറഞ്ഞുകിടക്കുന്നു.
...   .
...   .

ചിന്താവിഷ്ടയായ സീത—ജീവിതത്തിന്റെ അസ്ഥിരതയെപ്പററി കവികോകിലം ഇങ്ങനെ പാടിയിരിക്കുന്നു.

ഒരു നിശ്ചയമില്ലയൊന്നിനും
വരുമോരോ ദശ, വന്നപോലെ പോം
വിരുതന്ന മനുഷ്യനേതിനോ
തിരിയാ ലോകരഹസ്യമാർക്കുമേ.

തിരിയും രസചക്രംപോലെയും
പൊരിയും നെന്മണിയെന്നപോലെയും
ഇരിയാതെ മനം ചലിച്ചു ഹാ!
ഉരുവായും ലഘുവായുമാർന്നിയാൾ.

നളിനി—പ്രേമത്തിന്റെ ദിവ്യശക്തിയെ ഇക്കഥ ഉദാഹരിക്കുന്നു. ധ്യാനശീലനും സ്വയമാനന്ദമാനസനുമായ ദിവാകരൻ അധിത്യകാസ്ഥാനമാർന്ന്,

'വനനിരയിൽനിന്നു നിജനീഡമാർന്നുകും
കാനനം പറവയപ്പു പോലെയോ'

ഒന്നു നോക്കുന്നു.

ഗിരിമസ്തകങ്ങളും പുരങ്ങളും
ഇരുഹ്രദങ്ങളും നിറയുന്ന കാടുകളും
ഉർവ്വരക്ഷേത്രങ്ങളും കണ്ടുതേ
ചാരുചിത്രപടമെന്നപോലവൻ.
പണ്ടുതന്റെ പൂർവ്വപുഷ്പവാടിയും-
കൊണ്ടുവാപികളു വെന്നപൊയ്കയിൽ
കണ്ടവൻ, കളകാന്തനാലിക-
തണ്ടലാർന്നു വിടരുന്നതാരകളും.

സാവധാനമെതിരേറ്റു ചെല്ലുവാ-
നാവികസ്വച്ഛസൗന്ദര്യമുള്ളപോൽ
പാവനൻ സുരഭിവായുവന്നക-
ണ്ണൊഴിക്ക പരമുന്നിനാനവൻ.

ആഗതൻ വിഹഗസ്വരങ്ങളാൽ
സ്വാഗതം പറയുമാ സരോജിനി.

യോഗിയെ വശഗനാക്കി, കുന്നിന്റെ ചുവട്ടിൽ എത്തിയമാത്രയിൽ എങ്ങനെയോ,

'ചേപ്രതാർത്തിയാന്വാരാന്നാവിണ്ണു തോട്ടുതായുടൻ യതി.'

അതിനു കാരണം കവിതന്നെ പറയുന്നു:—

ജന്തുവിന്നു ഇടതൂന്ന വാസനാ-
ബന്ധമിങ്ങളുപ്പവിഴ്വൊളവും.

അതേ സമയത്തുതന്നെ,

"അത്ഭുതം ജനവിഖിന്നമേനിയായ്
നിശ്ശ്വാസമേകി തിരതല്ലി ഹൃത്തടം."

നായകൻ ചിന്തയാന്നതെയുള്ളൂ. എന്നാൽ നായികയായ നളിനിയുടെ ഹൃദയം തിരതല്ലി. അതും അവർ പരസ്പരം കാണാതിരുന്ന ദിവസത്തിൽ!

കണ്ടതില്ലിവർ പരസ്പരം മനം-
കൊണ്ടു നേർവഴി മറഞ്ഞിരിക്കയാൽ
രണ്ടുപേരുമകതാരിലാർന്നിതുൾ-
ക്കണ്ഠ! കാൺക ഹ ഹ! ബന്ധവൈഭവം.

നളിനി,

ആർദ്ര വായുവിൽ ലസൽപ്രസൂനയാ-
മാലതീലതപോൽ തെരുക്കിനാം
സീമയറ്റഴലിലൊട്ടു സൂചിത-
ക്ഷേമമൊന്നഥ ചലിച്ചു മീനിനാൾ
ഓമനച്ചെറുമൃണാളമെന്നപോൽ
വാമനേത്രയുടെ വാമമാംകരം

ഇങ്ങനെ ആധുനികപാശ്ചാത്യനാടകരീതിയിൽ നിർവഹണ സന്ധിയിൽ തുടങ്ങിയിട്ടാണു് കഥ പറഞ്ഞുതുടങ്ങുന്നതു്.

ചണ്ഡാലഭിക്ഷുകി—

ജാതിഭേദത്തിന്റെ യുക്തിഹീനതയെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ടി എഴുതപ്പെട്ടതാണു്.

വ്യാമോഹമാർന്നും സുഖത്തിൽ—പര-
ക്ഷേമത്തിൽ വിപ്രിയമാർന്നും
പാമരചിത്തം പുകഞ്ഞു—പൊങ്ങും
ധൂമമാമീർഷ്യതാൻ ജാതി.”

എന്നും,

നെല്ലിൻചുവട്ടിൽ മുളയ്ക്കും—കാട്ടു
പുല്ലല്ല സാധുപ്പുലയൻ.

എന്നും അതിൽ അദ്ദേഹം സമർത്ഥിച്ചിരിക്കുന്നു.

കരുണ—ആശാന്റെ കവിതകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഏറ്റവും ഹൃദ്യമായിട്ടുള്ളതു കരുണയാണു്. പ്രേമത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മസ്വഭാവം അതിൽ പ്രകാശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ജീവിതം അതിദയനീയമാണെന്നും,

പുഷ്പശക്തിവഹിക്കുമപ്പുഷ്പപാത്രം വിരലാൽ
മുട്ടിയാൽമതി തവിട്ടുപൊടിയാമല്ലോ.

അങ്ങനെയുള്ള ഈ ജീവിതത്തെ സുഭഗമാക്കിത്തീർക്കുന്നതു പരിശുദ്ധപ്രേമമാണെന്നു് അദ്ദേഹം സ്ഥാപിക്കുന്നു.

പ്രേമമേ നിൻ പേരുകേട്ടാൽ പേടിയാം വഴിപിഴച്ചു
കാമകിങ്കരർ ചെയ്യുന്ന കഷ്ടംകൈകളാൽ

വൃത്തം കരുണാരസത്തിനു തെല്ലുപോലും യോജിക്കുന്നില്ലെങ്കിലും ആ സംഗതി അതു വായിക്കുമ്പോൾ നാം മറന്നുപോകുന്നു.

ദുരവസ്ഥ—ഈ കഥ ആശാനും തെല്ലു ദുരവസ്ഥ വരുത്തിവച്ചു. യാഥാസ്ഥിതികന്മാർ അദ്ദേഹത്തിനെ കണക്കററു് അധിക്ഷേപിച്ചു. എന്നിട്ടും അതു ജീവിക്കതന്നെ ചെയ്യുന്നു.

ആശാന്റെ ഛായയെ വർണ്ണിക്കുന്ന ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ടു പ്രകൃതത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കാം.

ചിന്താശീലം സ്ഫുരിക്കും വലിയനയനമാം സ്ഥൂലമാം ഹ്രസ്വദേഹം
സന്തോഷംപൂണ്ടപൊട്ടിച്ചിരിയെവിടെയുമുൾക്കൊള്ളുമുത്സാഹഭാവം
മന്ദം തെല്ലൊന്നുയർന്നിട്ടമരുവതഥ നൽ കാകളീമഞ്ജുകണ്ഠം
ചിന്തിച്ചാലെൻകുമാരാശയകവിയിതരട്ടെ കാണുന്നു മുൻപിൽ.

കായംകുളം സി. കുഞ്ഞൻവൈദ്യൻ.

പുതുപ്പള്ളിൽ വാരണപ്പള്ളിയെന്നൊരു പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട ഈഴവഗൃഹമുണ്ടു്. വലിയ ധർമ്മിഷ്ഠന്മാരും സംസ്കൃതാശയന്മാരും ആയിരുന്നു ആ കുടുംബക്കാർ. ബാല്യത്തിൽ പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞു പിതാവിന്റെ അടുക്കലും കുമ്മൻപിള്ളി രാമൻപിള്ളയാശാന്റെ അടുക്കലും ജ്യോതിഷം അഭ്യസിച്ചു. കുറേക്കാലം വെളുത്തേരി കേശവനാശാന്റെ അടുക്കൽ വൈദ്യം പഠിച്ചിരുന്നതായും അറിയുന്നു. യൗവനപ്രാപ്തിക്കു മുമ്പുതന്നെ അഹല്യാമോക്ഷം ഊഞ്ഞാൽപാട്ടും, ശംബരവധം കിളിപ്പാട്ടും നിർമ്മിച്ചു് ബാലകവി എന്ന പേർ സമ്പാദിച്ചു.

ശ്രീമന്തം ശിവദായിനം ഗിരിസുതാ
ശ്രീശ്ലേഷസമ്മാർജ്ജിത
ശ്രീഭസ്മാംകിത ശ്രീചാരുവപുഷാ
ശ്രീജാനിവന്ദ്യാംഘ്രികം

ശ്രീഗംഗാധരമർദ്ധചന്ദ്രധരം
　　ശ്രീനാരദാദ്യൈർന്നുതം
ശ്രീകണ്ഠാരമഹം ഭജേ സവിനയം
　　ശ്രീനീലകണ്ഠം സദാ.

എന്ന പദ്യം 16-ാംവയസ്സിൽ അദ്ദേഹം രചിച്ചതാണു്. ഭാഷാ വാസവദത്തവും അനേകം ഒററശ്ലോകങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

കല്ലമ്പള്ളി വേലുത്തമ്പി.

തിരുവനന്തപുരത്തു് കല്ലമ്പള്ളി എന്നൊരു പുരാതനഗൃഹമുണ്ടു്. പന്തളത്തു വിശാഖൻതമ്പുരാന്റെ പുത്രനായ വേലുത്തമ്പി 1032-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു ജനിച്ചു. പ്രഹ്ലാദചരിതം, ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം എന്ന രണ്ടു് ആട്ടക്കഥകൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

പുതുപ്പള്ളി വാരണപ്പള്ളി ഗോവിന്ദപ്പണിക്കർ.

1036-ൽ ജനിച്ചു. നല്ല വ്യുല്പന്നനായിരുന്നു. വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിലും ഗണിതത്തിലും വലിയ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം കുറത്തിപ്പാട്ടും, കൃഷ്ണലീല ഊഞ്ഞാൽപാട്ടും പണിക്കരാൽ രചിക്കപ്പെട്ട കൃതികളായിരുന്നു. അനേകം ഒററശ്ലോകങ്ങളും ചില വിശിഷ്ടപദങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

അമ്പലപ്പുഴ ചുപ്പുഅണ്ണാവി.

ഞാൻ വളരെ ചെറുപ്പത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനെ കണ്ടിട്ടുള്ളതായി ഓർക്കുന്നു. സീതാസ്വയംവരം എന്നൊരു കഥ അദ്ദേഹം എഴുതീട്ടുണ്ടു്.

രാമവർമ്മ അപ്പൻതമ്പുരാൻ.

പ്രസിദ്ധ കവയിത്രിയും സംഗീതവിദുഷിയുമായിരുന്ന കൊച്ചി കൊച്ചിക്കാവമ്മതമ്പുരാന്റെ പുത്രനായി 1051 തുലാം

24-ാംതീയതി ജനിച്ചു. രണ്ടുവയസ്സ് തികഞ്ഞപ്പോൾ മാതാവു തീപ്പെടുകയാൽ മാതൃലാളന അനുഭവിക്കാൻ ഉള്ള ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചില്ല. 10-ാംവയസ്സിൽ കൊച്ചീമഹാരാജാവിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടന്നുവന്ന സംസ്കൃതപാഠശാലയിൽ ചേൎന്നു കാവ്യങ്ങളെല്ലാം പഠിച്ചുതീൎത്തു. അനന്തരം ഇംഗ്ലീഷ് പഠിക്കാൻ തുടങ്ങി. അതിനോടുകൂടിത്തന്നെ വ്യാകരണം, അലങ്കാരം, തൎക്കം എന്നീ വിഷയങ്ങളും അഭ്യസിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പിന്നീട് എറണാകുളം ഹൈസ്ക്കൂളിൽ ചേൎന്ന് അവിടെനിന്ന് 1070-ൽ മെട്രിക്കുലേഷൻ പാസ്സായിട്ട് മദ്രാസ് പ്രസിഡൻസി കാളേജിൽ ചേൎന്ന് എഫ്. എ. പാസ്സായിട്ട് ബി. എ.-യ്ക്കു പഠിച്ച് ഐച്ഛിക വിഷയത്തിൽ വിജയം സിദ്ധിച്ചു.

1073-ൽ അമ്പാട്ടു വടക്കേക്കുറുവക്കാട്ട് ശ്രീമതി നാണിക്കുട്ടിഅമ്മയെ വിവാഹംചെയ്തു. 1078 മുതൽ 81-വരെ രസികരഞ്ജിനിമാസികയെ ഭംഗിയായി നടത്തി. ആ മാസിക നിന്നതിനുശേഷം താമസം തൃശ്ശിവപേരൂരേക്കു മാററി. അവിടെവെച്ച് അല്പം ജ്യോതിഷവും വശമാക്കി.

മംഗളോദയം കമ്പനിയുടെ ആരംഭംമുതൽക്ക് ഒരു വ്യാഴവട്ടക്കാലം അതിന്റെ പ്രധാന നിൎവ്വാഹകൻ അവിടുന്നായിരുന്നു. കേരളീയ ആയുൎവ്വേദവൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചു നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നതും അവിടുന്നുതന്നെ. അതിനു പുറമെ സീതാറാം നെയ്ത്തുശാലയുടെ സ്ഥാപനത്തിലും അവിടുന്നാണ് മുന്നിട്ടു പ്രവൎത്തിച്ചതു്. മദിരാശി ആയുൎവ്വേദകമ്മീഷനിലെ അംഗം, സമസ്തഭാരത ആയുൎവ്വേദമഹാസഭയിലെ പ്രതിനിധി, മദിരാശി സൎവ്വകലാശാലയിലെ പരീക്ഷകൻ, ബോൎഡ് ഓഫ് സ്റ്റഡീസ്സിലെഅംഗം, സാഹിത്യപരിഷത്തിന്റെ സഭാദ്ധ്യക്ഷൻ മുതലായ നിലകളിലെല്ലാം അവിടുന്നു ശോഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവിടുത്തെ മാനേജുമെന്റിൽ ഒരു ഹൈസ്ക്കൂളും രണ്ടു ലോവർസെക്കണ്ടറിസ്കൂളുകളും നടന്നുവന്നു.

അവിടുന്നു സാഹിത്യപോഷണാൎത്ഥം ചെയ്തിട്ടുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നാനാമുഖങ്ങളാകുന്നു. അസംഖ്യം സുപ്രസിദ്ധങ്ങളായ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ മംഗളോദയം വഴിക്ക് അവിടുന്നു വെളിക്കു കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. പ്രാചീനഗ്രന്ഥമാലികയുടെ പ്രസാധകൻ അവിടുന്നായിരുന്നു.

ഭാസ്കരമേനോൻ, ഭൂതരായർ, മംഗളമാല നാലുഭാഗങ്ങൾ, പ്രസ്ഥാനപഞ്ചകം, അനേകം പ്രഹസനങ്ങൾ, ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളും അവയുടെ ദശാപരിണാമങ്ങളും, കാലവിപര്യയം, കൊച്ചീരാജ്യചരിത്രങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ അവിടുന്ന് അനേകം കൃതികൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവിടുത്തെ പേർ ഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ നിന്നും ഒരുകാലത്തും മാഞ്ഞുപോകയില്ലെന്നു നിസ്സന്ദേഹം പറയാം. അവിടുന്ന് ഈയിടയ്ക്കാണ് സ്വർല്ലോകം പ്രാപിച്ചതു്. അതു മലയാളഭാഷയ്ക്കും നാട്ടിനും ഒരുപോലെ തീരാനഷ്ടമായിരിക്കുന്നു. അവിടുത്തെ ഭാസ്കരമേനോനാണ് ഭാഷയിൽ ആദ്യമുണ്ടായ നല്ല ഡിറെക്ടീവ് നോവൽ. പ്രാചീനകവികളെ അനുകരിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ അവിടുന്ന് അസാധാരണമായ സാമർത്ഥ്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. സാഹിത്യചരിത്രം ഒന്നാംഭാഗത്തിൽ തോലകവിയുടെ കൃതിയാണെന്നുപറഞ്ഞു് ഞാൻ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ളതും പലരും അങ്ങനെ വിശ്വസിച്ചുപോന്നതുമായ,

"മാടിൻ കൊമ്പിലിടയാളെ
കാട്ടും ചപലം പിടിച്ചു മുടിയോന്റെ
ഉരക്കിടപ്പാനൊരുവഴി-
യടിപിടിയോ പേരചൊല്ലി മുറവിളിയോ."

എന്ന പദ്യം അവിടുത്തെ കൃതിയാണെന്ന് അവിടുന്നുതന്നെ എന്നെ അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗ്രന്ഥവിമർശനത്തിലും അവിടുന്ന് അതിസമർത്ഥനായിരുന്നുവെന്നു മണിപ്രവാളശാകുന്തളത്തിന്റെ മുഖപ്രസംഗം വായിച്ചിട്ടുള്ളവർക്കു നല്ലപോലെ മനസ്സിലാവും. രസികരഞ്ജിനിയുടെയും കൈരളിയുടെയും ഗ്രന്ഥവിമർശങ്ങൾ പുസ്തകവിമർശനത്തിനു മാതൃകകളായിരുന്നുവെന്നു പറയാം. അവ പത്രാധിപർ രാമകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ വിമർശംപോലെ പരുഷങ്ങളോ മററു പല മാസികകളിലെയും പത്രങ്ങളിലെയും നിരൂപണങ്ങൾപോലെ ബാലിശങ്ങളോ ആയിരുന്നില്ല. ജീവിക്കയും മററുള്ളവരെ ജീവിച്ചുകൊള്ളാൻ വിടുകയും ചെയ്ക എന്ന നയത്തെ അവിടുന്ന് പുസ്തകസമാലോചനയിലും അനുവർത്തിച്ചുപോന്നു. അവിടുത്തെ പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ അഗാധതയ്ക്ക് അനുരൂപമായിരുന്നു മററുള്ളവരോടുള്ള പെരുമാററത്തിൽ അവിടുന്നു പ്രദർശിപ്പിച്ചുവന്ന വിനയത്തിന്റെ സുഭഗത. പാണ്ഡിത്യവും വിനയവും യമളജാതങ്ങളാണല്ലോ. "എന്നെ എതിർക്കുന്നവർ എന്റെ അജ്ഞതശത്രുക്കളാകുന്നു" എന്ന് ഒരു പണ്ഡിതകേസരി ഒരിക്കൽ ഒരു വലിയ സദസ്സിൽവച്ചു പ്രസംഗിക്കയുണ്ടാ

യി. അതു കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന അപ്പൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ മുഖത്തു കളിയാടിയ സ്മിതരുചി എത്ര സാരഗർഭമായിരുന്നു!!

അപ്പൻതമ്പുരാന്റെ വിയോഗം ഭാഷയ്ക്കു് അനിവാര്യമായ ഒരു നഷ്ടമാകുന്നു. അവിടുത്തെ ഗദ്യശൈലി അനുകരണയോഗ്യമാകുന്നു. പച്ചമലയാളശബ്ദങ്ങൾക്കു് എത്രമാത്രം ശക്തിയുണ്ടെന്നു് അവിടുത്തെ പ്രയോഗങ്ങൾ നോക്കിയാൽ മനസ്സിലാവും. നാമാവശേഷമായിരുന്ന അനേകം ശുദ്ധദ്രാവിഡപദങ്ങളെ പുനർജ്ജീവിപ്പിച്ചു പ്രചുരപ്രചാരം നല്കുന്നതിനു് അവിടുന്നു മംഗളകാലവഴിക്കു ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശ്രവണമാത്രത്താൽ ഹൃദയത്തിലേയ്ക്കു പാഞ്ഞുകേറത്തക്കവണ്ണം തന്മയഭാവത്തോടുകൂടി വർണ്ണിക്കുന്നതിനും ഫലിതസമ്പൂർണ്ണമായി എഴുതുകയും സംസാരിക്കയും ചെയ്യുന്നതിനും അവിടുത്തേയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന വാസന അസാധാരണമായിരുന്നു. കഥകളികളിലും നാടകങ്ങളിലും പാത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു് അവരവരുടെ സംസ്കാരത്തിനും സ്ഥിതിക്കും കാര്യഗൗരവാദികൾക്കും അനുരൂപമായി സംസാരിപ്പിക്കുന്നതിൽ അവിടുന്നു പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധവെച്ചിട്ടുണ്ടു്. മിതമായ ഭാഷയിൽ അർത്ഥലോപം വരുത്താതെ വാക്യങ്ങൾ രചിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നിടത്തോളം പാടവം ഇന്നത്തെ മിക്ക ഗദ്യകാരന്മാരിലും കാണാറില്ല. ആരുടെ കൃതിയായിരുന്നാലും സാഹിത്യരസം ഉള്ളതാണെങ്കിൽ ഏതു കൃതിയെയും അവിടുന്നു് ആസ്വദിക്കയും തൽകർത്താക്കളെ അഭിനന്ദിക്കയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. അസൂയ എന്ന ദോഷം അവിടുത്തെ തീരെ തീണ്ടുകപോലും ചെയ്തിട്ടില്ലായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്നിടത്തോളംകാലം സർവ്വോത്തമനായ സാഹിതീനേതാവായിത്തന്നെ വാണു. ആരും അവിടുത്തെ നേതൃത്വത്തെപ്പറ്റി പിറുപിറുക്കപോലും ചെയ്തിട്ടില്ല.

വിദ്വാൻ കുട്ടി.

യുയോമിയാമതസ്ഥാപകനായ ഇദ്ദേഹം ഹിന്ദുമതധർമ്മം തെററാതെ അനുഷ്ഠിച്ചുവന്ന ഒരു തമിഴ്ബ്രാഹ്മണനായിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിലും ഭാഷയിലും സാമാന്യം നല്ല വൈദുഷ്യമുണ്ടായിരുന്നെന്നു പ്രസിദ്ധീകൃതമായിട്ടുള്ള തൽകൃതികളിൽനിന്നു തെളിയുന്നു. യുയോമതക്കാരെല്ലാം ബ്രാഹ്മണരുടെ രീതിയിൽ വസ്ത്രധാരണം ചെയ്യുകയും മാംസഭക്ഷണം വർജ്ജിക്കയും ചെയ്യുന്നു. അവർക്ക്

പള്ളികൾ ഇല്ല. ഗൃഹങ്ങൾതന്നെയാണ് അവരുടെ ക്ഷേത്രം. ലോകം അവസാനിക്കാറായെന്നും, യേശുവിൻെറ വെളിപാടു വേഗം ഉണ്ടാകുമെന്നും അവർ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഈ മതക്കാർ സംഖ്യയിൽ കുറഞ്ഞുകുറഞ്ഞ് ക്രമേണ ഇതരക്രൈസ്തവവിഭാഗങ്ങളിൽ ലയിച്ചുതുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്.

വിദ്വാൻകുട്ടിയുടെ യുയോമിയാത്മഗീതങ്ങളിൽനിന്ന് ഏതാനും ശ്ലോകങ്ങളും ഗാനങ്ങളും ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

അച്ഛപ്രതിമാ പിത്രോ-
രച്ഛാംബാകാചിദസ്യപ്രതിമാ പിത്രോഃ
സ്വച്ഛായായാതവല്ലി
രുച്ഛീകൃത ദ്യുതിപ്രിയാളുതവല്ലീ.

ശുദ്ധസ്നേഹാത്മകരാ-
സക്തപ്രാണാദ്ദളിത സ്നേഹാത്മകരാ
ചിത്താരണ്യം പ്രാപ്താ
ശുദ്ധോദന ജീവനകാരുണ്യം പ്രാപ്താ

ദിവ്യമനോരവശരണം
ഹവ്യമിദം ഭോക്തുമാഗമിനോ ഭവ ശരണം
ഭവ്യകരകരവാളീ
ക്രവ്യാദക്ഷേമനാശകരവാളീ.

എട്ടാം യേശുവിൻ വെളിപ്പാടുവേഗമുള്ളവാ-
കേണ്ടുന്നവരെറ വടിവൊടു കാണിക്കുന്നു. (എട്ടാം)
ഈശനവനേകി യേശുതൻദാസർക്കവ-
കാശമരുവാൻ തൻദൂതൻ യോസപ്പിന്നയച്ചു. (എട്ടാം)
ആയതിനെ യോഹന്നാനായി സൂചിപ്പിച്ചവൻ
ഹോഹോയി യോഹന്നാൻ കാണായ് അവ ചൊല്ലും.(എട്ടാം)
സാക്ഷാദ്ദേവവാക്കേശു സാക്ഷി എന്നിവകൾതൊ-
ട്ടക്ഷി കണ്ടതൊക്കയും സാക്ഷികരിച്ചവൻ. (എട്ടാം
കേൾക്ക ഈ വചനം വായിക്ക ഇതിലുള്ളവ
കാക്ക എന്നാലവനെ ഭാഗ്യവാനാക്കീടും. (എട്ടാം)

ആത്മഗീതങ്ങളും ജയദേവൻെറ ഗീതഗോവിന്ദത്തിൻെറ രീതിയിൽ ശ്ലോകങ്ങളായും പാട്ടുകളായും രചിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ശ്ലോകം—പത്മാവതീരമണനാം ജയദേവനുള്ളി-
ലൈക്യാത്മകാന്തിവിലസീ വികസിച്ചു പത്മം
അന്നേരമങ്ങവനുടെ പുറകിൽ ധ്വനിച്ചു
വങ്കാളമൊത്തൊരുനിനാദമവൻ ശ്രവിച്ചാൻ.

അല്ലാവെന്നാദ്യമാമെൻ പരമയമമൊരേ-
ഗാവരന്ത്യം ത്രിയേക
സ്നേഹാത്മാവിൻെറ വാസസ്ഥലമഖിലരുമ-
ങ്ങായിവന്നോരുമൂലം
ഞാനെന്നാത്മാവുരച്ചാനെഴുതിയെഴുസഭ-
ള്ളായയച്ചീടുകാ നീ
കാണംകാര്യങ്ങളെന്നാനതുപൊഴുതവന-
വ്യാക്കാരാണ്ടാന്തിരിഞ്ഞാൻ.

ഭൂപാളം—ത്രിപുട.

കണ്ടേനന്നേരമത്ഭുതമന്തിലവസ്ഥിതന്നിലവാടിയോ
കണ്ടേൻ കനകവിളക്കേഴുമവനുടെ നടുവിലായി. (കണ്ടേൻ)

1 കണ്ടകനകവിളക്കേഴുമേഴുസഭകളും
ഉണ്ടവൻ വലംകൈയിലേഴുതാരങ്ങളും ദൂതൻ
അമലനിലയങ്കിയണിഞ്ഞുവന്മാറിൽ
സ്വർണ്ണക്കച്ചപൂണ്ടുള്ളവൻ തലമുടിയോ
ഹിമത്തിന്നൊത്തവെള്ളനയനമഗ്നിജ്വാല
സമംകഴലിണകളും പഴുപ്പിച്ചോട്ടിന്നൊത്തതായി. (കണ്ടേൻ)

2 തന്നുടെ നാദം ബഹുതണ്ണീരൊച്ചയ്ക്കൊത്തതാം
നന്നായ് മൂർച്ചയുള്ളോരുമിന്നുമിരുവായ്ത്തലവാളും
തന്നുടെവായിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടുന്നു മുഖ-
ദിനകരൻ ശക്തിയിൽ വിളങ്ങുംവണ്ണമതാം
ഘനമഹിമയിലീവണ്ണം ഞാനവനെ വീ-
ക്ഷണംചെയ്താറെ കാൽക്കൽ മരിച്ചവനെപ്പോലെവീണു. (കണ്ടേ)

3 എന്മേൽവലങ്കൈ വച്ചാൻ ഭയമരുതെന്നാനവൻ
നന്മതന്നുടെജീവൻതാനാദ്യന്തമമെന്നാൻ

മരിച്ചെന്നാക്കം ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവനെന്നാൽ
മരണപാതാളങ്ങൾ തുറക്കും താക്കോലുകൾ
കരത്തിലുണ്ടു നീ കണ്ടിരിക്കുന്നവയേയും
വരുന്നവയെയുന്നീയെഴുതുകയെന്നാനവൻ. (കുണ്ടെ)

പത്രാധിപർ രാമകൃഷ്ണപിള്ള.

‘മല്ലൻപോരാർ’ എന്ന പ്രസിദ്ധമഹാപുരുഷന്റെ വംശത്തിൽ 1053-ാമാണ്ടു് സഞ്ജാതനായ ഈ മഹാപുരുഷൻ അടുത്ത കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്ന സാഹിത്യമല്ലന്മാരുടെ നായകനായി ശോഭിച്ചതിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനില്ല. അദ്ദേഹം വാത്സല്യഭാജനമായ മാതുലന്റെ അനുജ്ഞാനുസരണം പതിനാറാംവയസ്സിൽ ഇംഗ്ലീഷ് പഠിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി നെയ്യാറ്റുംകര വിട്ടു തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നതുമുതല്ക്കു പത്രവായനത്തിൽ വലിയ ശ്രദ്ധ കാണിച്ചുതുടങ്ങി. രണ്ടുകൊല്ലങ്ങൾക്കുള്ളിൽ മെട്രിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷ ജയിച്ചിട്ടു് ഗുരുമുഖ്യന്മാരിൽനിന്നു നല്ല ഗദ്യമെഴുത്തുകാരൻ എന്ന സർട്ടിഫിക്കേറ്റോടുകൂടി ലേഖനമെഴുത്തിനു് ആരംഭിച്ചു. അക്കാലങ്ങളിൽ ഗദ്യമായും പദ്യമായും തുടരെത്തുടരെ എഴുതിക്കൊണ്ടിരുന്ന ലേഖനങ്ങളൊക്കെയും വിദഗ്ദ്ധഹസ്തങ്ങളാൽ പരിശോധിക്കപ്പെട്ടതിനുമേലേ പ്രകാശിപ്പിക്ക പതിവുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. പല ലേഖനങ്ങൾ സരസഗായകകവി കെ. സി. കേശവപിള്ള തിരുത്തിക്കൊടുത്തതായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഡയറിക്കുറിപ്പുകളിൽ കാണുന്നു. രാമകൃഷ്ണപിള്ള അവർകളുടെ അന്നത്തെ കത്തുകളിൽ ചിലതിനെ ആ മഹാകവി ഭദ്രമായി സൂക്ഷിച്ചുവച്ചിട്ടുമുണ്ടു്.

രാമക്കുറുപ്പുമുൻഷിയുടെ സുശിക്ഷണഫലമായി മികച്ച പണ്ഡിതനെന്ന നിലയിൽ ബി. ഏ. ബിരുദം സമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടാണു് അദ്ദേഹം തിരുവനന്തപുരം കാളേജു വിട്ടതു്. അതിനോടുകൂടി ‘വഞ്ചിഭൂപഞ്ചിക’യുടെ പത്രാധിപത്യം കൈയേല്ക്കാൻ അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു.

1075 ചിങ്ങം 30-ാംതീയതി ‘കേരളദർപ്പണം’ എന്ന പത്രം തിരുവനന്തപുരത്തു് പാൽകുളങ്ങര തോപ്പുവീട്ടിൽ പരമേശ്വരൻപിള്ള അവർകളുടെ പരോക്ഷമായ മാനേജിംഗ് ഉടമസ്ഥത

യിലും രാമകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ മാനേജിംഗ് ഉടമസ്ഥതയിലും പത്രാധിപത്യത്തിലും പുറപ്പെട്ടുതുടങ്ങി. വഞ്ചിഭൂപഞ്ജികയുടെ ഭരണകൂടത്തിനുള്ളിൽ ഉണ്ടായ പിളപ്പിന്റെ ഫലമായിട്ടായിരുന്നു ദർപ്പണം ആവിർഭവിച്ചതു്. ദർപ്പണത്തിന്റെ ഒന്നാംലക്കത്തിൽ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരുന്നു:—

"ഈ ഭിന്നിപ്പിന്റെ ഫലമായി വഞ്ചിഭൂപഞ്ജികയുടെ ജനയിതാക്കളായി പത്രാധിപത്യം ഏറ്റിരുന്ന ശ്രീമാൻ പിള്ളയും, പേട്ടയിൽ രാമൻപിള്ള ആശാനവർകളും, രക്ഷാധികാരം ഏറ്റിരുന്ന മഹാമഹിമശ്രീ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സും, അവിടത്തെ ഭാഗിനേയനായ ഏ. ആർ. രാജരാജവർമ്മ കോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സും പഞ്ജികയുമായുള്ള ബന്ധം വിട്ടുകളഞ്ഞു. എന്നാൽ വഞ്ചിഭൂപഞ്ജികയോടൊപ്പംതന്നെ തലസ്ഥാനത്തുനിന്നു ഞങ്ങളുടെ പത്രാധിപത്യത്തിൽ സ്വതന്ത്രമായി വേറൊരു പത്രം ആരംഭിക്കുവാൻ വേണ്ട സകല ഏർപ്പാടും ഉടനടി ചെയ്യുകയും മേൽപറഞ്ഞ മഹാന്മാരുടെ സഹായത്തോടും അനുമതിയോടുംകൂടി കേരളദർപ്പണം അംഗപ്രവേശം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു."

നാട്ടുരാജ്യങ്ങളിൽ ജനപ്രതിനിധിസഭകൾ സ്ഥാപിച്ചു് ജനതയെ ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ആവശ്യത്തെപ്പറ്റി ഇദംപ്രഥമമായി ശക്തിയുക്തം പ്രക്ഷോഭണമാരംഭിച്ചതു് ഈ പത്രമാണെന്നു പറയാം. 1077 മകരം 28-ാംതീയതിയിലെയും കുംഭം 13-ാംതീയതിയിലെയും മുഖപ്രസംഗങ്ങൾ വായിച്ചുനോക്കുക. ഒടുവിലത്തെ മുഖപ്രസംഗത്തെ ഇങ്ങനെ അവസാനിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു:—

"ജനപ്രാതിനിധ്യഏർപ്പാടു് അന്യരാജ്യത്തുനിന്നു് ഇൻഡ്യയിലേക്കു കൊണ്ടുവരപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണെന്നും ദേശസാത്മ്യകരണം തൃപ്തികരമായി സിദ്ധിച്ചിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ അതു നാട്ടിൽ തഴയ്ക്കുന്നതല്ലെന്നും എതിർവാദം ചെയ്യുന്നവർക്കു മൈസൂരും പുതുക്കോട്ടയും അതുതന്നെ ശമിപ്പിക്കുമെന്നതിൽ എന്തു സന്ദേഹം? തിരുവിതാംകൂർ കൊച്ചി എന്നീ നാട്ടുരാജ്യങ്ങളിൽകൂടി ഈ ഏർപ്പാടുണ്ടായി കാണ്മാൻ ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നു."

1077 കുംഭത്തിലെ മുഖപ്രസംഗത്തിൽ വർത്തമാനപ്പത്രങ്ങളുടെ ധർമ്മത്തെയും മാഹാത്മ്യത്തെയും ഇങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു:—

"ഈ രാജ്യത്ത് യജമാനനും ദാസനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം ഇന്നതാണെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി ശരിയായ ഒരു ബോധം ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നുള്ളത് പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ഇപ്പറഞ്ഞ ന്യൂനതനിമിത്തമായിട്ട് ചിലപ്പോൾ ദാസന്മാർ യജമാനന്മാരുടെ ഭാവത്തെയും, യജമാനന്മാർ ദാസന്മാരുടെ നിലയെയും അവലംബിക്കാറുണ്ടുതാനും. പൊതുജനദാസൻ എന്നാൽ ഒരു രാജ്യത്തിലെ ജനസാമാന്യത്തിന്റെ ദാസൻ എന്നാകുന്നു. ജനസാമാന്യമെന്നുള്ളതു മൂർത്തീഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരു സംഘം മാത്രമാണ്. ഈ അമൂർത്തമായ സംഘത്തിന്റെ മനോഗതങ്ങളെ തുറന്നുപറയുന്നത് വർത്തമാനപ്പത്രം മുഖേനയും, പ്രാസംഗികന്മാർവഴിയും, ആണെന്നും നാം അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളതാണല്ലോ. എന്നാൽ പ്രസംഗരംഗസ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു ജനസാമാന്യത്തിന്റെ മനോഗതങ്ങളെ കേൾക്കുക എന്നുള്ളത് ഈ സംസ്ഥാനത്തിൽ ഇതേവരെ ദുർല്ലഭമാണെന്നു വിശേഷാൽ പറയേണമെന്നില്ല; ഇവിടെ അപ്രകാരം പൊതുജനസമക്ഷം പ്രസംഗിക്കുന്നതിനു സ്വതേ ഉത്സാഹികളോ സമർത്ഥരോ ആയിരിക്കുന്നില്ല. പകരം വർത്തമാനപത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടാണ് ആ കൃത്യത്തെ സാധിച്ചുപോരുന്നത്."

പത്രാധിപത്യത്തിനിടയ്ക്ക് രാമകൃഷ്ണപിള്ള അവർകൾ നിയമപഠനത്തിലും പുസ്തകപരിശോധനയിലും ഏർപ്പെട്ടിരുന്നു. പലപ്പോഴും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗ്രന്ഥനിരൂപണം പരുഷമായ രൂപത്തെ അവലംബിച്ചുപോന്നിരുന്നുവെങ്കിൽ അതിനു കാരണം പുരുഷവിദ്വേഷമായിരുന്നില്ല. സ്വാതന്ത്ര്യമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരാധനാമൂർത്തി. തന്റെ ശ്രേയസ്സിനു കാരണഭൂതനായിരുന്ന സ്വന്തം കാരണവരുടെ നേർക്കുപോലും നിശിതഖണ്ഡനബാണം പ്രയോഗിക്കാൻ അദ്ദേഹം മടിച്ചിട്ടില്ല.

കേരളദർപ്പണത്തിന്റെ പ്രവർത്തകനെന്ന നില അവസാനിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം സ്വദേശാഭിമാനി, കേരളൻ എന്ന രണ്ടു പത്രങ്ങൾ നടത്തിത്തുടങ്ങി. അക്കാലത്ത് ഞാൻ ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു. ഈ രണ്ടു പത്രങ്ങളെയും ഞാൻ മുടങ്ങാതെ വായിച്ചുവന്നു. ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ഇടയ്ക്കുതന്നെയും ആ പത്രങ്ങളെ ഗൂഢമായി വായിക്കാത്തവർ ഉണ്ടായിരുന്നോ എന്നു സംശയമാണ്. സർക്കാർപക്ഷം പിടിച്ചും സ്വദേശാഭിമാനിക്കെതിരായും നടത്തിപ്പോന്ന പശ്ചിമതാരക തുടങ്ങിയ ചില പത്രങ്ങളോടു ജനങ്ങൾക്ക് എത്രമാത്രം പുച്ഛരസമാണുണ്ടായിരുന്നതെന്നും പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പ്രയാസം.

1084-ൽ അദ്ദേഹം നിയമപരീക്ഷയ്ക്കു ചേർന്നെങ്കിലും വിജയം സിദ്ധിച്ചില്ല; എന്നാൽ ആ വഴിക്കു സിദ്ധിച്ച നിയമപരിചയം അദ്ദേഹത്തിന്നു് അത്യന്തം പ്രയോജകീഭവിച്ചു. സ്വദേശാഭിമാനിയേയും, അന്നത്തെ പ്രസിദ്ധ ആംഗലപത്രങ്ങളിൽ ഒന്നും, ദിവാൻബഹദൂർ സി. കരുണാകരമേനോനവർകളുടെ ആധിപത്യത്തിൽ പുറപ്പെട്ടുവന്നതുമായ ഇൻഡ്യൻ പേട്രിയട്ടിനേയും താരതമ്യപ്പെടുത്തി സരസഗദ്യകാരനായ കുന്നത്തു ജനാർദ്ദനമേനോൻ അവർകൾ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതിനെ ഇവിടെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

"ഇൻഡ്യൻ പേട്രിയററിൽ കണ്ടതു് കൃത്രിമാലങ്കാരമാണു്; സ്വദേശാഭിമാനിയിൽ കണ്ടതാവട്ടെ നൈസർഗ്ഗികസൗഷമയാണു്. ഇതിൽ ഏതാണു് കൂടുതൽ ആകർഷണീയം. പരിശുദ്ധഹൃദയത്തിൽനിന്നു്—പ്രലോഭനങ്ങൾക്കെതിരും എത്രകാലത്തും തീണ്ടുവാൻപോലും വയ്യാത്ത സുസ്ഥിരനിഷ്ഠയിൽനിന്നു്—പരാത്പരമായി പാരമാർത്ഥികസ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽനിന്നു്, സ്വയം താനെ വാഗ്രൂപേണ ആവിർഭവിക്കുന്ന ആ ദിവ്യതേജസ്സെവിടെ? എത്ര ദേശത്തുനിന്നു്—എത്ര ഗ്രാമത്തിൽനിന്നു്—എത്ര പറയക്കുടിയിൽനിന്നു്—പുറപ്പെട്ടതായാലും ലോകത്തെ മുഴുവനും ശോഭിതമായി ആനന്ദിപ്പിക്കുന്ന ആ ദിവ്യതേജസ്സെവിടെ? ആ ദിവ്യതേജസ്സിന്റെ മുമ്പിൽ സ്വാത്മപരമായ ഹഠചേഷ്ടയോടുകൂടി ബലാൽ പൊക്കിപ്പിടിക്കുന്ന കൈവിളക്കിനോ സ്ഥാനം? സ്വദേശാഭിമാനി എന്നെ അധികം ആകർഷിക്കുവാൻ ഹേതു ഇന്നതെന്നു് അതിന്റേയും ഇൻഡ്യൻ പേട്രിയട്ടിന്റേയും അന്തർജീവിതം കണ്ടപ്പോഴാണു് ഞാൻ അറിഞ്ഞതു്."

പത്രപ്രവർത്തകൻ എന്ന നിലയിൽ രാമകൃഷ്ണപിള്ള വഞ്ചിരാജ്യത്തെ നിഷ്കാമമായി സേവിച്ചു. അതു നിമിത്തം അതിപ്രബലന്മാരായ ശത്രുക്കളും അദ്ദേഹത്തിന്നുണ്ടായി. പ്രകൃത്യാ ശാന്തനും, സുസ്മേരവദനനും, അതിവിനീതനും ആയിരുന്നെങ്കിലും, അനീതിയോടു് എതിരിടുന്ന അവസരങ്ങളിലെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്ഷമ അസ്തമിച്ചുപോകയും, നിയമപരിധിയെപ്പോലും ഉല്ലംഘിക്കാറു് തൂലികാഗ്രത്തിൽനിന്നു്, പ്രതിപക്ഷിയുടെ മാറിടത്തിൽ കുഴിഞ്ഞിറങ്ങി അയാളുടെ ശിരസ്സിനെ ഘൂർണ്ണനംചെയ്യുമാറുള്ള വാക്ശരങ്ങൾ പുറപ്പെടുകയും പതിവായിരുന്നു. ആ അവസരങ്ങളിൽ ഹിമവാനെപ്പോലുള്ള നിശ്ചലധീരതയും, ചണ്ഡമാ

തന്റെ അപ്രധൃഷ്യതയും, വ്യാഘ്രത്തിന്റെ അഹങ്കാരവും, സിംഹത്തിന്റെ ഗാംഭീര്യവും, അദ്ദേഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഗ്രന്ഥവിമർശനത്തിലും ഈ ആക്രമ പ്രത്യേകതകളുണ്ടായിരുന്നെന്ന് ബാലാകലേശ വാദം, പൌരസ്ത്യദീപഖണ്ഡനം, ധർമ്മരാജാനിരൂപണം ഇവയിൽനിന്നു നല്ലപോലെ തെളിയുന്നു. സാമാന്യം നല്ല പണ്ഡിതനും കവിയുമായിരുന്ന മി: കറുപ്പന്നു വാസ്തവത്തിൽ ഒരു വലിയ ഉപകാരമാണ് രാമകൃഷ്ണപിള്ള ബാലാകലേശഖണ്ഡനദ്വാരാ ചെയ്തതെന്നു വേണമെങ്കിൽ പറയാം. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അതിന്റെ ഒരു പതിപ്പ് അതിവേഗം വിററഴിയത്തക്കവണ്ണം അതിനു ആ നിരൂപണം പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ചുകൊടുത്തു. ഈ നിരൂപണങ്ങളിൽ പുരുഷവിദ്വേഷം കലർന്നിട്ടുണ്ടെന്നുപോലും പൊതുവേ ജനങ്ങൾ സംശയിച്ചുപോകത്തക്കവിധത്തിൽ അവ അത്ര പരുഷങ്ങളായിരുന്നു. എന്നാൽ രാമകൃഷ്ണപിള്ളയ്ക്ക് ആരോടും ഒരു വിദ്വേഷവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കവിതകളിൽ തെററുകൾ വരുത്തുന്നതു് ഭാഷാദേവിയോടു ചെയ്യുന്ന വലിയ അനീതിയായിട്ടാണ് അദ്ദേഹം ഗ്രഹിച്ചുവച്ചിരുന്നതു്. ആ തെററുകൾ കണ്ടപ്പോൾ അനീതിയോടു് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന സഹജമായ വിദ്വേഷം ഉണർന്നുവെന്നേയുള്ളു.

രാജർഷിയായിരുന്ന ശ്രീമൂലംതിരുനാൾ തിരുമനസ്സിലെ ഭരണത്തെസംബന്ധിച്ച രൂക്ഷവിമർശനങ്ങൾ ആദിഘട്ടത്തിൽതന്നെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ക്ഷമാധനനായിരുന്ന ആ തിരുമേനി, തിരുമനസ്സിലെ വിമർശകന്മാരോട് അനുകമ്പാപൂർവ്വമായിട്ടല്ലാതെ പെരുമാറീട്ടില്ല. മലയാളിപ്രക്ഷോഭണകാലത്തുണ്ടായ ലേഖനപരമ്പരയെ പുസ്തകരൂപേണ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു വായിച്ചുനോക്കിയാൽ ആ ലേഖകന്മാരോടു തിരുമേനി എങ്ങനെ ദയാപൂർവ്വം പെരുമാറി എന്നു നാം അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോകും. അവരിൽ ഒരാളായിരുന്ന ജീ. പി. പിള്ള അവർകൾ നിയമപാഠത്തിനായി ഇംഗ്ലണ്ടിൽ പോയിരുന്ന കാലത്ത് അവിടുന്നു ധനസഹായംപോലും ചെയ്തുവത്രെ. അവിടുന്ന് ശത്രുക്കളെ ക്ഷമകൊണ്ടു ജയിപ്പാനാണ് ശ്രമിച്ചതു്. അതുപോലെ രാമകൃഷ്ണപിള്ളയോടും അത്ഭുതകരമായ സഹിഷ്ണുതതന്നെ അദ്ദേഹം പ്രകാശിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ ദിവാൻ സർ പി. രാജഗോപാലാചാരി അത്ര ക്ഷമാപരനായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേൽ ശകാരവർഷം ചൊരിഞ്ഞുതുടങ്ങിയപ്പോൾ, ഭാവമൊക്കെ പകർന്നു. 1086 കന്നി

10-ാം തീയതി പത്രാധിപർ നാടുകടത്തപ്പെട്ടു. മഹാരാജാവു് ശ്രീപത്മനാഭനിൽ സർവ്വവും സമർപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് ഉരുകുന്ന ഹൃദയത്തോടുകൂടിയാണു് അതിനു് അനുവാദം നല്കിയതെന്നു പറയപ്പെടുന്നു.

ഈ നാടുകടത്തൽ അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു പുതിയ മാതാവിനെ സമ്പാദിച്ചുകൊടുത്തു. ഒരു ദിവസം കുന്നത്തു ജനാർദ്ദനമേനോനും അദ്ദേഹവുംകൂടി സന്ധ്യാസമയത്തു നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കെ ഒരു വലിയ വീട്ടിന്റെ പടിക്കൽ എത്തി. അമ്മാളുഅമ്മയെ ഒന്നു കണ്ടുകളയാമെന്നു് അവർ നിശ്ചയിച്ചു. അങ്ങനെയാണു് രാമകൃഷ്ണപിള്ളയും ആ മനസ്വിനിയുമായി ഇദംപ്രഥമമായി പരിചയപ്പെട്ടതു്. ഇതു് 1084-ൽ ആയിരുന്നു. അവർ അചിരേണ തന്റെ മാതാവായിത്തീരുമെന്നു് അദ്ദേഹം സ്വപ്നത്തിൽപോലും വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല.

രാമകൃഷ്ണപിള്ള നാടുവിട്ടതിനുശേഷവും പത്രാധിപരായിത്തന്നെയാണു് ജീവിച്ചതു്. 'ആത്മപോഷിണി'യുടെ പത്രാധിപത്യം അദ്ദേഹം കൈക്കൊണ്ടു. അന്നുമുതല്ക്കു് മാസികയുടെ നിലയും വിലയും പ്രചാരവും വളരെ വർദ്ധിച്ചുവെന്നു പറയാം. മരണകാലം അവശനായിരുന്ന കാലത്തിൽപോലും അതിനു് അദ്ദേഹം ലേഖനങ്ങൾ എഴുതിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്. 1091 തുലാത്തിലാണു് പൌരസ്മൃതിദീപാവിമർശം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിത്തുടങ്ങിയതു്. വൃശ്ചികം ധനു ലക്കങ്ങളിൽ തുടർന്നുകാണുന്നുവെന്നാണു് എന്റെ ഓർമ്മ. മീനം ലക്കത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണവാർത്ത പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരിക്കയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലേഖനങ്ങളെല്ലാം ശേഖരിക്കുന്നതായാൽ അതു മലയാളഭാഷയ്ക്കു് ഒരു വലിയ സമ്പത്തായിരിക്കും. 'പത്രപ്രവർത്തനം' എന്ന പുസ്തകം അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു അമൂല്യനിധിയാണു്. "ഭാഷാചരിത്രമുള്ളിടത്തോളംകാലം ശ്രീമാൻ രാമകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ നാമധേയം, ശക്തിയും, ചൈതന്യവുമുള്ള പേനയെ ഉപയോഗിച്ചു് ജീവനും ചുണയുമുള്ള ഗദ്യത്തെ രചിക്കാൻ പ്രാപ്തിയും പരിചയവുമുള്ള പണ്ഡിതനായ പത്രാധിപരായി പ്രശോഭിക്കും."

നല്ല ഗദ്യകാരൻ, പ്രഗത്ഭവിമർശകൻ, ധീരനായ പോരാളി, നിഃസ്വാർത്ഥദേശാഭിമാനി, നിഷ്കാമകർമ്മയോഗി ഈ നിലകളിൽ രാമകൃഷ്ണപിള്ളയെ മലയാളികൾ എന്നും സ്മരിച്ചുകൊണ്ടേയിരിക്കും.

രാമകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ ജീവിതരീതി സരളവും, ആഡംബരരഹിതവുമായിരുന്നു. ഉള്ളതുകൊണ്ട് ഓണംപോലെ കഴിപ്പാൻ അദ്ദേഹത്തിനും സഹധർമ്മിണിയായ ശ്രീമതി ബി. കല്യാണിഅമ്മയ്ക്കും നല്ലപോലെ അറിയാമായിരുന്നതിനാൽ സാധാരണ ഗൃഹസ്ഥന്മാർ അനുഭവിക്കാറുള്ള ക്ലേശങ്ങളൊന്നും അവരെ തീണ്ടിയിരുന്നില്ല. ബി. എ. ബിരുദധാരിണിയെങ്കിലും, കല്യാണിഅമ്മയ്ക്കു ഗൃഹകൃത്യങ്ങൾ നിർവഹിക്കുന്നതിൽ യാതൊരു സങ്കോചവുമില്ലായിരുന്നു. ഗൃഹത്തിലായാലും ആപ്പീസിലായാലും ഒരു നല്ല ചിട്ടയുണ്ടായിരുന്നു. രണ്ടിടത്തിലും ക്രമത്തിന്റെ വേഴ്ചയും വാഴ്ചയും കാണപ്പെട്ടുവന്നു. അച്ചുക്കൂടത്തിൽ ജോലിനോക്കിയിരുന്നവർ ആഗ്രഹിച്ചവണ്ണം അച്ചുനിരത്തുകാരും മററുമില്ലായിരുന്നെങ്കിലും ഉള്ളവരെല്ലാം രാമകൃഷ്ണപിള്ളയുടെ നിസ്സീമസ്നേഹത്താൽ പ്രേരിതരായിട്ട് യന്ത്രങ്ങളെപ്പോലെയാണ് പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്. അവരെല്ലാം സംതൃപ്തരും സന്തുഷ്ടരുമായി വർത്തിച്ചുവന്നു.

ആഡംബരത്തിൽ പ്രിയമില്ലെങ്കിലും ശുചിയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വലിയ നിഷ്ഠയായിരുന്നു. ആ നിഷ്ഠയുടെ ഫലം ഗൃഹത്തിലും ആപ്പീസിലും ഒരുപോലെ കാണ്മാനുണ്ടായിരുന്നു. അച്ചുക്കൂടത്തിലെ കേസുകളൊക്കെയും ശുദ്ധമായി വച്ചിരുന്നു. ഒരക്ഷരവും സ്ഥാനം മാറിവിട്ട് മറെറാരറയിൽ വീഴുക പതിവില്ലാതിരുന്നതിനാൽ പ്രൂഫ്തിരുത്തുന്നതിനു വലിയ വിഷമം നേരിട്ടിരുന്നില്ലെന്ന് അവിടെ ജോലിചെയ്തിരുന്നവരിൽ ചിലർ പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ട്.

സമുദായപരിഷ്കരണവിഷയത്തിൽ രാമകൃഷ്ണപിള്ള, സി. കൃഷ്ണപിള്ള അവർകളുടെ വലംകൈയായിരുന്നു. അന്ധവിശ്വാസബഹിഷ്കരണാർത്ഥം അനവധി ലേഖനങ്ങൾ അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശകുനത്തിലോ, ജ്യോതിഷത്തിലോ അദ്ദേഹത്തിനു വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ദ്വിതീയ പുത്രന്റെ ജനനത്താൽ പിതാവിന്റെ ആയുസ്സിനു ന്യൂനത നേരിട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും, അതിനാൽ പ്രതിവിധികൾ ചെയ്യണമെന്നും ജ്യോത്സ്യന്മാർ പറഞ്ഞപ്പോൾ, "ഈശ്വരൻ പ്രാർത്ഥനകൊണ്ടു പ്രസാദിക്കുമെന്നാണ് എന്റെ വിശ്വാസം. വഴിപാടും പൂജയും ഒരു കൈക്കൂലിയാണ്. കൈക്കൂലി കൊടുക്കുകയും വാങ്ങുകയും ചെയ്യുന്ന ആളുകളെ കുററപ്പെടുത്തുകയും അധർമ്മത്തിൽനിന്ന് ഒഴിക്കുവാൻ യത്നിക്കയും ചെയ്യുന്ന ഞാൻതന്നെ കൈക്കൂലികൊടുക്കാൻ പുറപ്പെട്ടാൽ പ്രസംഗത്തിനു വിപരീതമായി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടിവരും. അതിനു

ഞാൻ ഭയക്കില്ല. വരുന്നതു വരട്ടെ" എന്നാണു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതു്. വൃദ്ധനായിരുന്നാലും ഒരു പുത്രന്റെ ജനനംമുതല്ക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആരോഗ്യം ക്ഷയിച്ചുതുടങ്ങിയതുകണ്ടു്, ഭർതൃഗതപ്രാണയായ കല്യാണിഅമ്മ ചില പ്രതിവിധികളെപ്പറ്റി സംസാരിച്ചപ്പോൾ "എൺപതു വയസ്സു കഴിഞ്ഞതിനുമേലെ ഞാൻ മരിക്കയുള്ളു. ഞാൻ ഈയിടെയെങ്ങും മരിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടില്ല" എന്നുപറഞ്ഞു് അദ്ദേഹം അവരെ ധൈര്യപ്പെടുത്തുകയാണു് ചെയ്തതു്.

ഈശ്വരനിലും പുനർജ്ജന്മത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനു ദൃഢവിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നു. മാതാവിന്റെ മരണത്തെ സംബന്ധിച്ചു് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതു് "ഇനി ഈശ്വരസന്നിധിയിൽവച്ചു ഞങ്ങൾതമ്മിൽ കണ്ടുകൊള്ളാം" എന്നായിരുന്നു. അതുപോലെ തന്നെ മരണശയ്യയിൽവച്ചു് "പോരാൻ തരമുണ്ടെങ്കിൽ കൂടെ പോരൂ" എന്നു സഹധർമ്മിണിയോടു പറഞ്ഞതും ഇവിടെ പ്രസ്താവയോഗ്യമാകുന്നു.

രാമകൃഷ്ണപിള്ളയ്ക്കു പുരുഷവിദ്വേഷം ലേശംപോലും ഇല്ലായിരുന്നുവെന്നു് മുൻപു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. സ്വദേശാഭിമാനിയെ കർക്കശമായി എതിർത്തുകൊണ്ടിരുന്നതു് സുഭാഷിണിയായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹവും, സുഭാഷിണി പത്രാധിപരും നല്ല ശബ്ദപദ്യകാരനും ആയ കെ. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുംതമ്മിൽ സൌഹാർദ്ദപൂർവം സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതു കണ്ടിട്ടു് ഒരു സ്നേഹിതൻ അത്ഭുതം പ്രകടിപ്പിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതാവിതു്:—

"സുഭാഷിണിയും സ്വദേശാഭിമാനിയും തമ്മിൽ എതിർക്കുന്നുവെന്നല്ലാതെ, ഞാനും മി. ഗോവിന്ദപ്പിള്ളയുംതമ്മിൽ അന്നും ഇന്നും സ്നേഹിതന്മാർതന്നെ."

"അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തുനിന്നു പരദോഷപ്രസ്താവം വിനോദാർത്ഥംപോലും പുറപ്പെട്ടുകണ്ടിട്ടില്ല" എന്നും, സ്വന്തനിലയിൽ പരദോഷപ്രസ്താവം ചെയ്യുന്നതിൽ എത്രത്തോളം വൈമുഖ്യമുണ്ടോ അത്രയും വൈമുഖ്യം പത്രംവഴിക്കു് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ ഗുണസങ്കീർത്തനം ചെയ്യുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടു്" എന്നൊരു മാന്യൻ എഴുതിയിട്ടുള്ളതു പരമാർത്ഥമാണു്.

സമുദായസ്പർദ്ധ രാമകൃഷ്ണപിള്ളയ്ക്കു വളരെ ഹൃദയോദ്വേഗജനകമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അതിനെ ജനതാമദ്ധ്യത്തിൽനിന്നു് ആട്ടിപ്പായിക്കുന്നതിനു കഴിയുന്ന യത്നങ്ങളെല്ലാം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം തിരുവിതാംകൂറിനെ ഗാഢമായി സ്നേഹിച്ചു; അതിനാൽ അവിടെ അധിവസിക്കുന്ന എല്ലാ സമുദായങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിസ്സീമമായ പ്രേമത്തിനു പാത്രമായിട്ടാണിരുന്നതു്. തിരുവിതാംകൂർ വിട്ടതിനുശേഷവും അദ്ദേഹം തിരുവിതാംകൂറുകാരനായിട്ടുതന്നെ ജീവിച്ചു. ഓരോ ജാതിക്കാരും മതക്കാരും എന്റെ ജാതി, എന്റെ മതം എന്നു നിലവിളി കൂട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു് രാമകൃഷ്ണപിള്ളമാത്രം എന്റെ രാജ്യം എന്റെ രാജ്യം എന്നു വിളിച്ചുകൊണ്ടു തൽസേവനാർത്ഥം ജീവിതത്തെ സമർപ്പിച്ചു.

പി. കെ. നാരായണപിള്ള.

അമ്പലപ്പുഴ ക്ഷേത്രത്തിനു കിഴക്കുവശത്തു തെക്കോട്ടേക്കായി പോകുന്ന തോട്ടിനു കുറുകെ ഒരു പാലമുണ്ടു്. തകഴിക്കു പോകുന്ന റോഡു് അവിടെയാണു് ആരംഭിക്കുന്നതു്. ആ റോഡിനു് അല്പം തെക്കുമാറിയാണു് പി. കെ. നാരായണപിള്ളയുടെ ഗൃഹം. ആലപ്പുഴ പ്ലാപ്പള്ളി വക്കീലിന്റെ മകനായി 1053-ൽ ജനിച്ചു. അമ്പലപ്പുഴ മലയാളപള്ളിക്കൂടത്തിലും ഇംഗ്ലീഷ് മിഡിൽസ്കൂളിലും പഠിച്ചിട്ടു് ആലപ്പുഴ ഗവൺമെന്റു് ഇംഗ്ലീഷ്ഹൈസ്കൂളിൽ ചേർന്നു് മെട്രിക്കുലേഷൻ പാസ്സായി. അനന്തരം തിരുവനന്തപുരം മഹാരാജാസ് കാളേജിൽചേർന്നു് എഫ്. എ., ബി. എ. ഈ പരീക്ഷകളിൽ ജയിച്ചു. മലയാളത്തിൽ ഒന്നാംക്ലാസ്സിൽ പാസ്സായതിനാൽ ഉടൻതന്നെ തിരുവനന്തപുരം ഹൈസ്കൂൾ പണ്ഡിതനായും, 1076-ൽ കാളേജിലെ മലയാളം ട്യൂട്ടരായും നിയമിക്കപ്പെട്ടു. ഇംഗ്ലീഷ് പഠിക്കാൻ തുടങ്ങുംമുമ്പേതന്നെ സംസ്കൃതം ഒരുവിധം നല്ലപോലെ പഠിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഏ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാന്റെ നിത്യസാഹചര്യം

മൂലം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസ്കൃതപാണ്ഡിത്യം പതിന്മടങ്ങു വർദ്ധിച്ചു. കോശഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനു മുഖസ്ഥമായിരുന്നു തിനുപുറമേ വ്യാകരണശാസ്ത്രത്തിലും വിപുലമായ പാണ്ഡിത്യം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു.

ഞാൻ സെക്കൻഡുഫാറത്തിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കാലത്താണു് അദ്ദേഹത്തെ ഇദംപ്രഥമമായിക്കണ്ടതു്. അന്നു ഞങ്ങളുടെ സ്കൂൾവാർഷികദിനം ആയിരുന്നു. പ്രധാന പ്രസംഗകാരൻ പി. കെ. ആയിരുന്നു. Peep into our Past എന്ന വിഷയത്തെ അധികരിച്ചു് അദ്ദേഹംചെയ്ത പ്രസംഗത്തിൽ ഒരക്ഷരം പോലും എനിക്കു മനസ്സിലായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ കോമളമായ മുഖഭാവവും, അംഗ്യാദങ്ങളും എന്റെ ഹൃദയത്തിൽ നല്ലപോലെ പതിഞ്ഞു. പി. കെ. അമ്പലപ്പുഴക്കാരായ ഞങ്ങളുടെ ആരാധനാപാത്രമായിരുന്നു. പിന്നീടു ഞാൻ കണ്ടതു് ബി. എ. പാസ്സായകൊല്ലം എന്റെ പത്നിയുടെ മാതുലനായിരുന്ന വക്കീൽ നാണുപിള്ളയുടെ ഗൃഹത്തിൽവച്ചു നടന്ന ഒരു നായർ കരയോഗത്തിലായിരുന്നു. അന്നു് അദ്ധ്യക്ഷം വഹിച്ചതു് പി. കെ-യും പ്രസംഗകാരനായിരുന്നതു ഞാനുമായിരുന്നു. ഞാൻ നായന്മാരുടെ ജാതിവ്യത്യാസത്തിനുള്ള കാരണങ്ങളെ പ്രതിപാദിച്ചു് ഒരു ദീർഘമായ പ്രസംഗംചെയ്തു. ജാതിവ്യത്യാസം എന്ന പോക്കപോലും അദ്ദേഹത്തിനു കണ്ണാതളമായിരുന്നതിനാലും ഞാൻ ആഭിജാത്യമുള്ള കുടുംബത്തിൽപെട്ടുപോയവനായതുകൊണ്ടും അദ്ദേഹം എന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളിൽ ചിലതിനെ കഠിനമായി എതിർത്തു. ആ അധിക്ഷേപം എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അസഹ്യമായി എനിക്കു തോന്നിയതിനാൽ അതിനെ ഖണ്ഡിച്ചു് ഒരു ലേഖനം ഞാനും ഉടനെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി.

വർഷങ്ങൾ പിന്നെയും രണ്ടുമൂന്നു കഴിഞ്ഞു. ഞാൻ പറവൂർ ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂൾ ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിപ്പോയി. ഞാൻ ഉപനിഷത്തുകൾ പഠിക്കുന്നതിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധനായി കഴിഞ്ഞുകൂടിയ കാലമായിരുന്നു അതു്. അമ്പലപ്പുഴ കാരൂർ എന്ന സ്ഥലത്തുവച്ചു നടന്ന ഒരു മഹായോഗത്തിലും അദ്ദേഹം അദ്ധ്യക്ഷനായും ഞാൻ

പ്രസംഗകാരനായും ചെന്നുചേൎന്നു. 'സനാതനധൎമ്മം' എന്ന വിഷയത്തെ അധികരിച്ചായിരുന്നു എന്റെ പ്രസംഗം. ഒന്നാം "സനാതനധൎമ്മം എന്നൊരു തരമില്ല, സത്യം പറയുക, ഹിംസ ചെയ്യാതിരിക്കുക ഇതൊക്കെയാണു് സനാതനധൎമ്മം" എന്നൊക്കെ അദ്ദേഹം തട്ടിവിട്ടു. ഇങ്ങനെ തന്റെ പ്രാഗല്ഭ്യം ഞങ്ങൾതമ്മിൽ ഇടയ്ക്കിടെ വന്നുവെങ്കിലും ഞാൻ ഒരു ഗുരു എന്ന നിലയിൽതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനെ ആദരിക്കയും പൂജിക്കയും ചെയ്തുവന്നു. എന്നാൽ കഥകളിയെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം എഴുതീട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങളോടു് എനിക്കു വലുതായ വിപ്രതിപത്തി തോന്നുകയാണുണ്ടായതു്.

ട്യൂട്ടരായിരുന്ന കാലത്തുതന്നെ ബി. എൽ. പരീക്ഷയിൽ പാസ്സായിരുന്നു. 1081-ൽ അദ്ദേഹം ആലപ്പുഴ കോടതിയിൽ പ്രാക്ടീസുതുടങ്ങി. പ്രസിദ്ധ വക്കീലായിരുന്നതിനാൽ ധാരാളം കേസ്സുകൾ ലഭിച്ചു. മി: പി. എൻ. പത്മനാഭപിള്ള അവർകൾ മുൻസിഫായിട്ടുള്ള അവസരമായിരുന്നതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കേസ്സുകൾ എല്ലാം പി. കെ-ക്കു ലഭിച്ചു. 1085-ൽ കോട്ടയത്തേക്കു പ്രാക്ടീസു മാറി. അക്കാലത്താണു് അദ്ദേഹം യാതൊരു ഫീസ്സും വാങ്ങാതെ സമുദായോപകാരസ്ഥാപനാൎത്ഥം നിഃസ്വാൎത്ഥമായി ഒരു കേസു് പിടിച്ചു് ശക്തിപൂൎവ്വം വാദിച്ചു ജയംനേടിയതും. അതിനോടുകൂടി പി. കെ-യുടെ പേരും പെരുമയും വൎദ്ധിച്ചു. നമ്പൂതിരിമാൎക്കു നായന്മാരെ ഭ്രഷ്ടുവിധാനം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അധികാരമില്ലെന്നു വിധിയുമുണ്ടായി. വിചാരണ നടത്തിയ സ്മാൎത്തനു ശ്രുതിയോ സ്മൃതിയോ യാതൊന്നും അറിഞ്ഞുകൂട എന്നു് അദ്ദേഹം തെളിയിച്ചു.

1098-ൽ അദ്ദേഹം ഹൈക്കോൎട്ടിൽ പ്രാക്ടീസു മാറി. ഇക്കാലത്തു നായന്മാരുടെ ഇടയ്ക്കു് ഭാഗനിയമം നടപ്പിലാക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധാപൂൎവ്വം പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. 1100-ൽ ഹൈക്കോൎട്ടുജഡ്ജിയായി നിയമിക്കപ്പെട്ടു. 1108-ൽ പെൻഷൻപറ്റി. അറുപതു വയസ്സു തികയുന്ന വൎഷത്തിൽ അതായതു് 1113-ൽ മരണം പ്രാപിച്ചു.

ശ്രീമൂലം പ്രജാസഭ, ടെക്സ്റ്റുബുക്കുകമ്മിററി, കോട്ടയം മുൻസിപ്പൽ കൌൺസിൽ, പഴയ നിയമനിർമ്മാണസഭ, (ആറു കൊല്ലം തുടർച്ച) സൌത്തിൻഡ്യൻ സ്റ്റേറ്റ് പീപ്പിൾസുകൌൺസിൽ, ദേവസ്വം വിഭജനക്കമ്മിററി, യൂനിവേഴ്സിററി കമ്മിററി, നാട്ടുഭാഷാവിദ്യാഭ്യാസക്കമ്മിററി, ട്രാവൻകൂർ ന്യൂസ്പേപ്പർ റെഗുലേഷൻെറ അനൌദ്യോഗസ്ഥക്കമ്മിററി, മദ്രാസ് സെനററു മുതലായവയുടെ മെമ്പർസ്ഥാനം അദ്ദേഹം വഹിച്ചിരുന്നു. സ്റ്റേററു പീപ്പിൾസ് കാൺഫറൻസ് വിശ്വേശ്വരയ്യായുടെ ആദ്ധ്യക്ഷ്യത്തിലാണു നടന്നതു്. അന്നു നടന്ന പ്രസംഗങ്ങളിൽവച്ചു് ഏററവും ഗംഭീരമായിരുന്നതു് പി. കെ.-യുടേതായിരുന്നു.

ഭാഷയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ആധുനികഗ്രന്ഥനിരൂപകന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അത്യുന്നതമായ ഒരു സ്ഥാനമാണു് അദ്ദേഹം വഹിക്കുന്നതു്. നിശിതമായ ബുദ്ധി, മികച്ച കാവ്യരസാസ്വാദനശക്തി, നിഷ്പക്ഷമനോഭാവം മുതലായി നിരൂപകന്നു് ആവശ്യം വേണ്ട ഗുണങ്ങൾ എല്ലാം അദ്ദേഹത്തിൽ കുടികൊണ്ടിരുന്നു. അബദ്ധം പറഞ്ഞാൽപോലും സുബദ്ധമാണെന്നു വായനക്കാർക്കു തോന്നിക്കുമാറു് എഴുതുന്നതിനുള്ള അസാധാരണമായ പാടവവും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻെറ [illegible]ത്തെഴുത്തച്ഛനും കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരും ഉത്തമനിരൂപണമാതൃകകളാണു്. പ്രതിപക്ഷബഹുമാനരാഹിത്യം അദ്ദേഹത്തിനെ സ്പർശിച്ചിരുന്നതേ ഇല്ല.

പി. കെ.-യെപ്പോലെ ഒരു പ്രസംഗകാരനെ ഞാൻ കണ്ടിട്ടേയില്ല. ഫലിതംനിറഞ്ഞ നല്ലനല്ല വാക്യങ്ങൾ മധുരമായ കണ്ഠത്തിൽ നിർഗ്ഗളം പ്രവഹിക്കുന്നതുകാണാം. നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളെല്ലാം നല്ലപോലെ പഠിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടോ എന്തോ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഫലിതത്തിനുള്ള രസികത ഒന്നു വേറെതന്നെ ആയിരുന്നു.

ഗവേഷണവിഷയത്തിലും പി. കെ. ധാരാളം പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ധനാർജ്ജനത്തിൽ ഉള്ള താൽപര്യാധിക്യം നിമിത്തം അദ്ദേഹത്തിനു ഭാഷയ്ക്കുവേണ്ടി കഴിവുള്ളിടത്തോളം

പ്രയത്നിക്കാൻ സാധിക്കാതെപോയതിൽ നമ്മുടെ ഭാഗ്യദോഷമാണെങ്കിലും കുടുംബത്തിന്റെ ഭാഗ്യംതന്നെ.

പ്രധാനകൃതികൾ—അനേകം ലേഖനങ്ങൾ, പ്രസംഗതരംഗിണി ഒന്നും രണ്ടും ഭാഗങ്ങൾ, കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ, എഴുത്തച്ഛൻ കോകസന്ദേശം (അച്ചടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല) കിമപികാവ്യം ഇവയാകുന്നു. കിമപികാവ്യം പരിഹാസകവനമാണെങ്കിലും അതിപ്രൌഢമായിരിക്കുന്നു. 1113 മകരം 8-ാംതീയതി അദ്ദേഹം മരിച്ചു.

കരയംവെട്ടത്തു സുകുമാരപിള്ള.

ഞാൻ തിരുവനന്തപുരത്തു പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നകാലത്തു് 1086-ൽ ആണെന്നു തോന്നുന്നു, ഒരിക്കൽ കൊല്ലത്തേക്കു വഞ്ചിയിൽ സഞ്ചരിക്കവേ ഈ പണ്ഡിതനുമായി പരിചയപ്പെടുകയും പലപ്പോഴും അദ്ദേഹത്തെ സന്ദർശിക്കയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. മികച്ച പണ്ഡിതനെങ്കിലും വിനയവാരാന്നിധിയും പരമഭാഗവതനും ആയിരുന്ന ഈ കവിയോടു സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നാൽ സമയം പോകുന്നതു് അറിയുമായിരുന്നില്ല.

അദ്ദേഹം പടിഞ്ഞാറെക്കൊല്ലത്തു് കരയംവെട്ടത്തുവീട്ടിൽ ജനിച്ചു. മാതാമഹനായ ഗോവിന്ദനാശാൻ മഹാപണ്ഡിതനായിരുന്നതിനാൽ സുകുമാരപിള്ളയുടെ മാതാവിനും നല്ല വൈദുഷ്യമുണ്ടായിരുന്നു. അവരെ കവി "മാതരം വിദുഷീമതം" എന്നു ഭക്തിപുരസ്സരം സ്മരിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക. വടക്കുന്തലദേശത്തു വല്യവീട്ടിൽ ഉണ്ണിക്കുറുപ്പാശാനായിരുന്നു പിതാവു്. അദ്ദേഹം "രാജഹംസ്സനകങ്കണം" വാങ്ങിയ പണ്ഡിതാഗ്രണിയുമായിരുന്നു. സുകുമാരപിള്ള ആദ്യകാലത്തു പിതാവിൽനിന്നു സാമാന്യം വൈദുഷ്യം സമ്പാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. "ക്ഷ്മാദേവാനാചയസത്തമോ മമ ഗുരുഃ ശ്രീനിവാസാഭിധാചാര്യ്യ"നെന്നു കവിയാൽ സ്മരിക്കപ്പെടുന്ന കൊല്ലം ജില്ലാക്കോടതി വക്കീൽ ശ്രീനിവാസയ്യങ്കാരുടേയും, പിന്നീടു്, പ്രസിദ്ധ വൈയാകരണനായിരുന്ന ലക്ഷ്മീനാരായണശാസ്ത്രികളുടേയും അടുക്കൽ ശാസ്ത്രപരിശീലനംചെയ്തു.

1118 തുലാമാസത്തിൽ മരണംപ്രാപിക്കുന്നതുവരെ അദ്ദേഹം ഈശ്വരധ്യാനത്തിലും ഗ്രന്ഥരചനയിലും ഏർപ്പെട്ടു ജീവിതം നയിച്ചു. ഭജനകീർത്തനമാല തുടങ്ങിയ അനവധി ഗാനങ്ങളും മൂലമഹീശസ്തവം തുടങ്ങിയ മഹാരാജപ്രശസ്തികളും, ലക്ഷണാസ്വയംവരം, ശതമുഖരാവണവധം, ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം, സ്യമന്തകം മുതലായ ആട്ടക്കഥകളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗാനകലയിൽ നിപുണനായിരുന്നതുകൊണ്ടു സുകുമാരപിള്ളയുടെ ഗാനങ്ങൾ പാടാൻ വളരെ സുഖമുള്ളവയാണ്. ലക്ഷണാസ്വയംവരം 1074-ൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടു.

"സുലക്ഷണോജ്ജ്വലലക്ഷണാസ്വയംവരം മനോഹരം
മഹാഹ്ലാദക്ഷിതിസംഭവപ്രഭാളനമംഗലവത്
സുപദ്യഗദ്യസന്നിഭം സുസംസ്കൃതപ്രവർത്തകം
വിരാജിതസ്ഥിതം സൽകവീന്ദ്രകാന്തനാടകോത്സവം."

എന്നു ശ്രീനിവാസസൂക്തം,

"കിർമ്മീരവധം മുതലായ മറ്റുചില ആട്ടക്കഥകളിലെപ്പോലെ ഇതിൽ പ്രൌഢതരങ്ങളായ പ്രയോഗങ്ങളും സൌരഭ്യാദികളായ ഗുണങ്ങളും സമൃദ്ധങ്ങളായി കിടക്കുന്നില്ലെങ്കിലും ഒരു ആട്ടക്കഥയ്ക്കു സരസമനോഹരമായ രംഗാർത്ഥക്കൊഴുപ്പുമുള്ള പ്രയോഗചാതുരിയും, പാത്രകല്പനയും ഇതിലുണ്ട്" എന്നിങ്ങനെ പുന്നശ്ശേരി നീലകണ്ഠശർമ്മായും അതിനെ പ്രശംസിച്ചിരിക്കുന്നു.

പാടി—ചെമ്പട.

കാമേ തവ സ്വഭാവിശേഷമായുള്ള ഭാഗ്യമേ മന്ദാരമോഹനേ
ജ്യോത്സ്നാമയമതനോരമേ മണിമയേ കാരുണ്യനിത്യസ്ഥിതേ
മലയേ മഞ്ജുളചഞ്ചലാമിവ ലസൽഗാത്രീം പവിത്രാനനാം—
ദ്ദൃഷ്ടേ ഭാവമതീംസ്മരോജ്ജ്വലിതമനോമയിത്വാം ഭജേ.

ചഞ്ചലാക്ഷിമാരണിയും—കഞ്ചബാണനിലാവിക
അഞ്ചിതശ്രീവിളങ്ങിടും—പഞ്ചസായകധിവാസേ. (ചഞ്ചലാ)

നിൻചിരിവെണ്ണിലാവാലെൻ നെഞ്ചകക്കൈരവത്തിനു
തഞ്ചിടുന്ന കൌതുകം വഞ്ചനയാകരുതു കല്ല്യേ. (ചഞ്ചലാ)

കനത്തിരുണ്ട മസൃണമാം ചികുരം കണ്ടിട്ടളിവൃന്ദം
ചിന്തമാനമെന്ന പാരം ചഞ്ചലായായതീടുന്നു. (ചഞ്ചലാ)

നിന്മുഖമണ്ഡലമാലെ നയനസരസിജമൊട്ടൊന്നോ
ഖിന്നമാകുന്നാൾ ശോകവൃന്ദമേൻ സുന്ദരീമണേ. (ചഞ്ചലാ)

ഉത്തമേ നിൻയാനംകണ്ടിട്ടണ്ടിയാൽ മത്തഹസ്തീന്ദ്രൻ
സന്താപംനിൻമദ്ധ്യംകണ്ടു വിഭ്രസ്തനായിതോ സിംഹനാം (ചഞ്ചലാ)

നിന്നവയവസൗന്ദര്യമേൻ നയനോത്സവമരു-
ളെന്നല്ലാ മേവുന്നോ വന്നിടുന്നു കാമാർത്തി മേ. (ചഞ്ചലാ

മോഹനാംഗി മനസ്സിലാവലാലനേ നിത്യം
ദേഹി മേ സന്തോഷം മനോമോഹിനി മൽപ്രാണനാഥേ! (ചഞ്ചലാ)

ശതമുഖരാമായണം 75-ൽ രചിക്കപ്പെട്ടുവെന്നു തോന്നുന്നു.

ശ്ലോകം.

ത്വന്മൂലപ്രതിബന്ധം രാമചന്ദ്രേ സുരേന്ദ്രേ
ശിവജപവിധിനാശേഷമാതനോതാഷ ചിത്തേ
കരമതിവൃകമേന്ദ്രാ ശ്രീകരനിശ്ചകമേചിതാഃ
സൗമിത്രിനേത്രമായ്ത്താകാന്തം ജനാനാം.

കാന്തേശ്രീമെത്ത്യ നിരവധി നതമന്ത്രൗ-
ഞാൻ പ്രീണനാധേ്യ
ഹന്തവ്യൻ തന്നെയിന്നാൾ ഭജ നിവനാഥേ!
മംഗളാപാംഗിയാളേ!
എന്നും നിന്നാലെ സാധ്യം തവമോവതിനാൽ
ചോരരതിൽ ചാരുശീലേ
കാന്തേ കൊന്നാലുമേനം സതി സകലജഗൽ
സുന്ദരീവൃന്ദവന്ദ്യേ.

സ്യമന്തകം—

ശങ്കരാഭരണം—അടി.

വാനോർ വാഴ്ത്തുന്ന കൃഷ്ണൻ തിരുവടി തന്നാ-
ളൊഴിച്ചിട്ടും മഞ്ജുമാനി-
ട്ടാനന്ദത്തോടു മനസ്സിതെങ്ങൾക്കുചാരിയും
രുഗ്മിണീദേവിയോടേ,
ചേണാളും നവ്യമാണീധപനിരുദിതമനോ-
ജ്ഞായമനോമോഹനാംഗീ
വാണിടും മനിയോടൊത്തിതി വചനമുര-
ച്ചീടിനാനുൽഭമോദം.

മന്ദാരപുഷ്പങ്ങളുടെ തേൻ കുടിച്ചു മദിച്ചുള്ളതാൽ
വന്നീടുന്ന വണ്ടുകളിങ്ങനെയാണെന്നു കണ്ടീടുക.
വണ്ടുകളോ നിൻ ചൂഴെക്കണ്ടിങ്ങാണ്ടിടുമെന്നാലും നിന്റെ
കൊണ്ടൽവേണികൊണ്ടു ലജ്ജിച്ചിങ്ങൽ പൂങ്കുലകളിൽ
വീണയെമാറിവച്ചുക വീണയും വാണിയും നിന്റെ
ഗാനനാദം കേട്ടശേഷം ഞാനെന്നുന്മീലിതചന്ദ്രേ!
ചാതുരവാക്കുകളെങ്കിലക്കാലമോരിടാനതിങ്കൽ
മന്ദമന്ദമതിസുന്ദരാക്ഷി പാടീടുക.

ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം—

മദ്ധ്യമാവതി.

സത്യഃ സോമ്യോദരൂപ്യത് ഗുണനിധിരനഘേ-
ത്യുല്ലാസഭ്യോതിതാന്തഃ
കാന്താരോ ധ്യാനിനാഭ കമലിതഭുഗണാൻ
ഭോണ്ഡമാലൈന്യപാലഃ
മന്ദാഹന്താ ബലീയഃ പട്ടഭടനിവഹൈഃ
സംഭൃതാഖർവഗർവ്വഃ
പ്രോല്ലസ്ത കസ്തൂരീഹായാം വനഭുവി മൃഗയാ
മോദിതാത്മാ ബഭൂവ.

ത്വാദൃശമൃഗം ത്രുടിതമടിലോ പൂർവ്വദേവക്ഷിവഹ്നി-
ജ്വാലാളിജനനയനയുഗളോ രക്ഷണസേവകാതനാദം
ഭ്രുകുടീ സേനാനിവഹപ്രതാപം ത്രുടിതമഹസ്ഥലനാദം
കൃതാഹതാ ന്യവരമൊടക്രൂരിശ്ലേഷണമത്രപേ.

എന്തിനായ് വന്നീയവിടപ്രദേശത്തി-
ലന്തഃപുരത്തിങ്കൽ ഹന്ത ശമിപ്പതിന്നോ
മദ്യംനിമിത്തമെന്നുള്ളതിന്നെന്തുകന്നം
സമ്പ്രാപിച്ചീടുകില്ല ഖേദം തവ പൃഥ്വീപാ
സംഹാരതുല്യമിങ്ങാഹവത്തിനവന്നാൽ
സിംഹംഗജമിവ തന്നെ സംഹരിച്ചീടുമല്ലോ
എന്നെയേ്പ്പേടരുക സൈന്യസമേതനായി
വന്നല്ലോ നിന്നെയേ സന്നാഹമേറിയുള്ളേ
വന്യമൃഗങ്ങളെ നീ കൊന്നുകൊണ്ടു കീർത്തി
വന്നീടുമോ നോക്കട്ടെ വന്നീടുക രണത്തിനായ്.

വി. എൻ. ഗോവിന്ദൻ ജ്യോത്സ്യൻ.

കാർത്തികപ്പള്ളിയിൽ ചവറ കൃഷ്ണനാശാൻ * എന്ന പ്രസിദ്ധജ്യോത്സ്യന്റെ ശിഷ്യനും ഗണകവംശോന്നതനും ആയിരുന്ന ഗോവിന്ദനാശാൻ ഒരു നല്ല പണ്ഡിതകവിയായിരുന്നു. ഈയിടെയാണു മരിച്ചതു്. ആററുങ്ങൽക്കാരനായിരുന്നു. ലളിതാവിജയം, മേഘനാദവിജയം, ശ്രീരാമാശ്വമേധം എന്ന മൂന്നു് ആട്ടക്കഥകൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ലളിതാവിജയം—

മോഹനം—അടന്ത.

അഥ സ തൽ പിതൃഭവനവിധാനതോ
ഏളിവിചിന്ത്യ വിഭും വൃഷവാഹനം
സ്വനിയതസ്തുതമുദ്ഗതം ജപ-
നായകത പ്രയതോ വിമനോ ഥനേ.

പ. ധ്യായാമീഹ മഹേശ ഭവന്തം
ധാതൃമുരാരിസ്തുതമനിശാന്തം.

അ. പ. മായാതീത മഹായതിമണ്ഡല മാന്യചരിത
ദൈന്യശമന ധന്യഹിത വദാന്യ ഗിരിശ. (ധ്യാ)

ച. 1. ഗംഗാതുംഗതരംഗവിരാജിത
പിംഗളതുംഗജടാഭാരം ധൃത
ശൃംഗാരയോനിശരീരദാഹകചക്ഷു-
രംഗാരകണമരാജിതഫാലവും
മഹിതചില്ലീവിലാസമാരന്ദര
മിഹിരചന്ദ്രവിലോചനമല്ല-
മഹികടകം കണ്ഡലക്ഷ്മി
സഹിതഗന്ധ സുനാസികരുചി
മേളനമരുണാധരമനാ-
ദരഹസിതമനിയുമിവ. (ധ്യാ)

---

* വിളപാൻ കുടുപ്പിന്റെ മകൻ.

ച. 2. കാളഘനാഘനകോമളഗളം
ഗളനാളമജ്ഞാന്തര രാജിതയാകിയ
വ്യാളമുക്താഭരണാവലിയും കര-
മേളിത പരശ്വധാഭയവരവും
പരിചേലും തിങ്കളാമുഖവു-
ശരിയരാമല തരുന്നാലിയു-
മുരഗേശ്വര നന്ദനാ വിരാജിത
കരിവരാജിനമായ ചേലയും
ഇതര്യഗള ചരണമയോട്ട
ചേതമനാഘമാനതജ്ജിവം (ധ്യാന)

ച. 3. പങ്കജനാഭകണ്ഠകലഭ്യാപ്ത
സങ്കലിതാംഘ്രിയുഗം നരവും പദ-
പങ്കജരഞ്ജിതമായ സുരാസുര
സംഘകിരീടരത്നമണികാന്തിയും
കാണേണമീശർവാണമാനസ!
താണ്ഡവികളിൽഭക്തിയോടു വിഭോ! (ധ്യാന)

മേഘനാദവിജയം—

തോടി—ചെമ്പട.

രാമാകിന്നരർക്കു മന്ദാനിലമണിചര-
ന്നാരുംനോക്കുന്നമേഹ്ഗി
സന്തതനാമേദിവല്ലീ തതകുസുമചലദ്
ഭൃംഗദ്ധ്വാനനികരേ
വീക്ഷ്യം വീക്ഷ്യം സ ഭത്താ ഇതരേ പുരവീരവം
നന്ദനേ സുന്ദരീണാം
ക്ഷേത്രാധിപരാട് സ്വരാർത്ഥ്യാ സ്വമധുരവചനൈഃ
സൈപ്രഭൂചേ സമാജേ.

ഇന്ദ്രനേർമുഖിമാരേ! നന്ദനാരാമം കാൺക
നന്ദനീയമിന്നതിവേലം
നാടിയിൽ നാനാരസമുള്ളവിലസിതമുള്ളൊരു
കന്ദസായകരമ്യമന്ദിരമെന്നതോന്നും (ഇന്ദ്ര)
കല്പശാഖികളാകും കേവലം സൈനികന്മാർ
പുഷ്പബാണങ്ങൾ ഹന്ത ഇക്കിട്ടുന്നു
പുഷ്പചാപരഞ്ജിത ഷട്പദഗണങ്ങളെ
ചൊരിഞ്ഞിട്ടും നാകകാമശല്യസൂചകമല്ലോ. (ഇന്ദ്ര)

അങ്കപ്പുത്തിനിരേറും തങ്കനകളംസ
സങ്കലചാമരങ്ങൾ പൂണ്ട മാരൻ
പൂങ്കുഴൽവാനരഗതികളെന്നുകൊണ്ടു
പൂങ്കണയെയ്തുപാരം സങ്കടം നൽകുന്നഹോ. (ഇന്ദു)

രാമാദേശമേധം—

പന്തുവരാടി.

രോദനമിതഹോ വനേ മനുജാദമൃഗങ്ങടെ സവിധേ
ഖേദമിയന്നാളുരചെയ്തീ നാദം നൂനം വാദം വേണ്ട
തനിച്ചുവനഭുവി വനിതാ നല്ലൊരു മനുഷ്യയുവതീപരിദീനം
താനീവണ്ണം കേണുഴൽപൂണ്ടാൻ കാരണമെന്താണ്ടാലറിവാനും
വനസ്ഥലങ്ങടെയിടയിൽപ്പൊങ്ങും തനച്ഛവിയതിനില്ലവസാനം
വാണികളിവർ നമ്മോടേതും നിരന്തരം കേൾക്കുന്നതിനെന്നും
സുനിശ്ചയം സവിധേ ചെന്നവളെത്തുന ചീടാത്തവനുചിതമറിനാൽ
ഉരുതാപംമേ ളരത്തള്ളിപ്പോരുമെന്നിൽക്കൊന്നിട്ടെന്നാൽ
നിനയ്ക്കിലുണ്ടോ വിണ്ണിലുമൊരുമങ്ങിനിപിടിക തന്മാധുര്യം
നിഹ്നുത ചാരേ ചിന്തയാലേ എന്നുമുരകിൽപ്പാച്ചിൽ
കനകപ്പുത്തുളിക ... തരിവിലില്ല നിലവെളിച്ചം
എനിക്കിന്നും പ്രിയയാമെന്നും മനക്കരുതിൽ തോന്നീട്ടു
എന്തായാലും ത്രാണംചെയ്യും ത്രാതാവാരിന്നതാളിവിടെ
ഏതവളിവൾ വനിതാമണി മലർമാനിതമരിയ ശിരോമണി.

നളചരിതം രണ്ടാംദിവസത്തെ കഥയിലെ കാട്ടാളന്റെ പദത്തെ അനുകരിച്ച് എഴുതിട്ടുള്ള ഈ ഗാനം എത്ര നന്നായിരിക്കുന്നു. കവിയുടെ രചനാനൈപുണി എല്ലാ കൃതികളിലും നല്ലപോലെ കാണ്മാനുണ്ട്.

പേരൂർ രാമക്കുറുപ്പ്.

പരേതനായ മുതാക്കൽ പേരൂർവീട്ടിൽ രാമക്കുറുപ്പ് എഴുതി, 1100-ാമാണ്ട് പരലോകപ്രാപ്തനായ കല്ലറമാത്തിൽ തിരുനക്കസ്സിലെ മഠത്തിൽവച്ച് അരങ്ങേറംകഴിച്ച ഗ്രന്ഥകർത്താ അട്ടക്കഥ നന്നായിട്ടുണ്ട്.

പാടി—ചെമ്പട

നൈസർഗ്ഗോജ്ജ്വലപഞ്ചമാഞ്ചിതപിക-
ശ്രേണീഗളൽകാകളീ
കേളീഗാനവിതാനതാനപികസദ്
ഭൃംഗാളി ശൃംഗാരിതേ
സാന്ദ്രാമോദസമീരചാപലലളിതേ
ലീലാവനേ ദാനവഃ
സ്വൈരം പഞ്ചജനാഭിധോ നിജഗളേ
ദാരാൻ വിഹാരോത്സുകഃ.

തരുണീമണികാന്തേ വരികാത്ര വിലാസവനാന്തേ
പുതസൌരഭചൂതവസന്തേ പുഷ്പശോഭകൾ കാൺകയിതാന്തേ
ശൃണുഭാമിനി കോകിലഗാനം മധുപാവലിതാനിവന്ദനം
മദനാലസമിന്നതിലോലം മധുരാധരി ഖഗഗണജാലം
മദനോത്സവരസമിതുകാലം മാമകമാപയതിരതിലോലം.

ശ്രീകലികാമോദരി—ചെമ്പട.

നിർമ്മലഗുണധാമൻ, കേൾക്കണമേ കാന്ത നർമ്മരസികധീമൻ
നിർമ്മമിതാവനമദ്ധ്യേ വീരനിന്നു നമ്മൾ മൃഗയാര
വന്നങ്ങയാടുമിഹ നിർമ്മലയതി തന്ന മത്ഭയ ക്ഷമ
ളരവേ വരൻ മറഞ്ഞുപതിനിതാന്തം താരഹോ മാഴ്കിവലഞ്ഞു
ചാരവേയുടൻ മന്ദമാരുതൻ ചെന്നുകോരകമയകചാ
ഭാരമിഹതടവി വീരവിശദമധുഗീരതുളുന്നു.
സോമകിരണസുന്ദരം പൂമഴയും കോമളലതാമന്ദിരം
ഇമണിശിലാതലം പൂമയതളിമവും
മമകൂറ്റിനിതരാമയികലയതി കാമമദനമദാമയമധുനാ
മധുഋതുവനീമണ്ഡിതം എന്നതോന്നുന്നു മധുകരപികരഞ്ജിതം
മധുരമധുരാധരം മധു മമ നല്കിവേഗാൽ
മധുസഖശരവേ വിധുതകളകയി
വിധുസമ്മുഖവദനവിധുത കദനമോ!

എടമന ഗണപതിപ്പോററി.

ഈ കവിയുടെ ഭദ്രകാളീമാഹാത്മ്യം മൂന്നു ദിവസത്തെ കഥകളും മഹിഷമർദ്ദനവും പ്രൌഢമായിട്ടുണ്ടു്.

ദാരുകദർപ്പം—

ഭൈരവി—ചെമ്പട.

ശില്പികളങ്ങളിൽവച്ചിട്ടുത്തമനായിട്ടും നിന്റെ
ശില്പമിതുകണ്ടിട്ടത്താളമുൾപ്പൂവിലെന്നി-
ക്കല്പമല്ലുദിക്കുന്നു മോദം
ധിക്കൃതശക്രപുരോത്തമമിപ്പുര-
മത്ര രചിച്ചു നിനക്കിഹ സമ്പ്രതി
സൽകൃതിയുക്തമതിന്നു തരുന്നഹ-
മുൾക്കുതുഹലേന വന്നു വാങ്ങുക
കല്പതേ രചിതേതരമേ! ഏറ്റു-
മാരമതേ! രമതേ!

ദാരുകവിജയം—

എരിക്കിലകാമോദരി—അടന്ത.

മദനസുന്ദര കാന്ത മത്ത്യുഗശീല
മമ മൊഴിയതു കേട്ടാലും
മലയാദിസമനായ കൊലയാനക്കഴുത്തേറി
ബലവാൻ വാസവൻ വജ്രമിളക്കിക്കൊണ്ടെതിർത്തപ്പോൾ
മടിക്കാതെ ഭവാനെത്തിപ്പിടിച്ചൈരാവതക്കൊമ്പി-
നെടുത്തിരുന്നുകൊണ്ടു കൊട്ടത്തോടിച്ചയച്ചില്ലേ

കലഹിച്ചുവരും ദേവകുലമൊക്കെപ്പുറവെട്ടി-
പ്പുലവട്ടം വിറപ്പിച്ചിട്ടുലകെല്ലാം വശത്താക്കി
തളരാതെ തെളിവോടു മരുവുന്ന ഭവാനെന്റെ
വരനായിട്ടിരിപ്പതിൽ വരമെന്നുള്ളൊരു ഭാഗ്യം.

ദാരുകവധം—

പുറനീര—ചെമ്പട

പരമശിവൻതൻ നിടിലേക്ഷണ ശിഖി
പരിണതിയിലുളവാകിയ നിന്നുടെ
തിരുവടിയുഗമടിയങ്ങൾ തൊഴുന്നിഹ
ദേവി! ജയജയ! ഭൈരവി ജയജയ!
ബാലസുധാംശു വിരാജിത ജടയും
ഫാലതലോജ്ജ്വല നയനവുമെന്നും

കാലേ കരളിലുദിക്കാകേണം
കരധൃതശൂലകപാലം നാന്തക
സുരരിപുഭാസുര ദീപ്തമിതെല്ലാം
കരുണാ ജലധേ! തോന്നാകേണം.
കരിവരവിലസിത കണ്ഠലഗ്നവും
ഗിരിശിഖരോന്നത ഘനകുചഭരവും
ഗിരിശതനുജേ ഏറിവരുന്നിഹ
നരവരമൊളുള്ളഗിരിസ്പുരൻ ശോഭന്മാർ
വരമാല്യംകൊണ്ടുടിക്കു വിലാസം
തിരമാറിടവും തോന്നുക നിയതം.
കരിവര ചർമ്മാവൃതകടിതടവും
തരിവളയോടുന്ന ചിലമ്പുകളോടും
ചരണാംബുജവും തോന്നുക ഏറി മമ
കൊടിയശൂലംഗമ ദ്ദ്രുതനാദമ്മം
വടിവിൽതെളുമാപൂർണ്ണതാഭരം
മുടിയുതലിവരെയും ഏറി തോന്നുക
ഹരേ! ജയജയ! ഭൈരവി ജയജയ!

മഹിഷമർദ്ദനം ആട്ടക്കഥ—

വികസ്വര വിചിത്രസൗധവിഹൃതമന്ദ്രപ്രാസാദവേ
വിസൃമരസുഗന്ധിഭിഃ കുസുമസഞ്ചയൈരഞ്ചിതേ
സമേത്യ മതിമോഹനേ ശതമഖസ്സ്വയം നന്ദനേ
ജഗാദ നികടസ്ഥിതാം മുദിതമാനസാം പ്രേയസീം.

പ്രിയസഖി! വരിക സുശീലേ! ബാലേ
നിയതമിതാകുന്ന പൂങ്കാവോലെ
അവ ഹസിതാഭല തച്ചിരതല്പോലേ
ഭാരമുലകു മരീചി വിതാനേ
ഫലഭരതരളേ വികച തമാലേ
സുരഭിതമലയാനില ലോലേ
ഉപചിത മദന മോഹന സാലേ
ഉപവനമിതിലേ സുരലതികളിലേ
സുമരസ പാന ഹർഷിത ഭൃംഗം
സുമുഖി തലോടുന്ന കളകണ്ഠം
മദന യശസ്സിനെ നിനയേകംഗം
മദിരായതമിഴി ജനയതി ഭംഗം.

ഉത്തമസ്യൂതം പദ്യരസസാരം
നൃത്തിചാതുരിതരാഗസാരം
മധുമൊഴി തവ തന്നീടുക മധുരം
മദനരമണീകരസായനസാരം.

മടവൂർ വയക്കൽ സി. നാരായണപിള്ള.

ഇദ്ദേഹം മടവൂർ വയക്കൽ ജനിച്ചു. കാവ്യാലങ്കാരങ്ങളും, ജ്യോതിഷവും നല്ലപോലെ അഭ്യസിച്ചിരുന്നു. കെ. സി. കേശവപിള്ള അവർകളുടെ ഉത്തമമിത്രമായിരുന്നു. ഭക്തിസംവർദ്ധനശതകം, പല ഒററശ്ലോകങ്ങൾ, അനേകം ഉപന്യാസങ്ങൾ, വിദ്വാൻ കോയിത്തമ്പുരാന്റെ ജീവചരിത്രം, കാളുവാശാന്റെ ജീവചരിത്രം മുതലായ സൽകൃതികളും ശ്രീവഞ്ചിരാജ്യചരിതം കാവ്യവും മടവൂർ ആശാൻ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. മലയാളം പള്ളിക്കൂടം ഹെഡ്മാസ്റ്ററായിരുന്നു. ഒട്ടേറക്കാലത്താണ് മരിച്ചതു്.

മലപ്പുറത്തു ഗോവിന്ദൻതമ്പി.

ഏറനാട്ടു താലൂക്ക് കീഴുമുറി അംശത്തിൽ മലപ്പുറത്തു പാറമഠത്തിൽ 1051 മകരത്തിൽ ജനിച്ചു. ബാല്യത്തിലെതന്നെ കവിത എഴുതിത്തുടങ്ങി. 1. ചന്ദ്രഹാസചരിതം ഓട്ടൻതുള്ളൽ, 2. യയാതിചരിതം ഓട്ടൻതുള്ളൽ, 3. സ്യമന്തകം ഓട്ടൻതുള്ളൽ ഇവ ബാല്യത്തിലെ കൃതികളാകുന്നു. ഇവ കൂടാതെ ചില നാടകങ്ങളും അനേകം ഒററശ്ലോകങ്ങളും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ഒ. എം. ചെറിയാൻ.

ഹൈസ്കൂൾ അദ്ധ്യാപകൻ, ഹെഡ്മാസ്റ്റർ, റിക്രൂട്ടിങ്ങ് ആഫീസർ, സ്കൂൾ ഇൻസ്പെക്ടർ എന്നീ നിലകളിലെല്ലാം പ്രശസ്തമായവിധത്തിൽ ഔദ്യോഗികസേവനം നടത്തീട്ടു് ചിരകാലം വിശ്രമസുഖം അനുഭവിച്ചശേഷം 1120-ൽ എഴുപത്തിരണ്ടാമത്തെ വയസ്സിൽ മരണംപ്രാപിച്ചു. ഇംഗ്ലീഷിലും മലയാളത്തിലും നല്ലപോലെ പ്രസംഗിക്കുമായിരുന്നു. ഭാഷാപോഷിണി മാസിക

യുടെ പഴയ ലക്കങ്ങൾ നോക്കിയാൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ചില കവിതകളും അനേകം ഉപന്യാസങ്ങളും കാണാം. കവിതാവാസനയുടെ അഭാവംകൊണ്ടു് വൃത്തങ്ങൾ ചിലപ്പോൾ ചതുരമായിപ്പോയിരിക്കാം. എന്നാൽ ഗദ്യരചനയിൽ അസാധാരണമായ പാടവം പ്രദർശിപ്പിക്കയും ഭാഷാസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ മുന്നണിയിൽ എത്തുകയുംചെയ്തു. ഭൂപ്രകൃതിശാസ്ത്രം മനസ്സിൻെറ മാനദണ്ഡം കാലൻെറ കൊലയറ മുതലായി പല ഗദ്യഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും പ്രധാന കൃതി ഹൈന്ദവധർമ്മസുധാകരം എന്ന ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥമാകുന്നു. അതിൻെറ ഒരു ഭാഗം മാത്രമേ അച്ചടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളു. വിപുലമായ ഗവേഷണപാടവവും പരധർമ്മസഹിഷ്ണുതയും വിജ്ഞാനസമ്പത്തും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന ആ ഗ്രന്ഥം ഭാഷാസാഹിത്യത്തിനു് ഒരു അമൂല്യസമ്പത്താണു്.

നന്ത്യാരുവീട്ടിൽ കെ. പരമേശ്വരൻപിള്ള

ഞാൻ ബി. എ. ക്ലാസ്സിൽ പഠിക്കുന്ന കാലത്തു് എ. ആർ. തമ്പുരാൻെറ കീഴിൽ അദ്ദേഹം സംസ്കൃതട്യൂട്ടരായിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ എം. എ. ബിരുദം നേടിയിട്ടു് ജോലിയിൽ പ്രവേശിച്ച കാലംമുതല്ക്കു് പ്രസ്തുത മഹാപാഠശാലയെ ചിരകാലം പ്രശസ്തമായ രീതിയിൽ സേവിച്ചശേഷം സ്വഗൃഹത്തിൽ മുനിയെപ്പോലെ ജീവിച്ചുവന്ന ഈ പണ്ഡിതൻ 1120-ൽ 72-ാം വയസ്സിൽ പരലോകം പ്രാപിച്ചു. മഹാ ബുദ്ധിമാനും, പ്രചണ്ഡപണ്ഡിതനും, അഗാധചിന്തകനും, നല്ല സാഹിത്യനിരൂപകനും, യുക്തിവാദിയും ആയിരുന്നു. ഭാഷയിൽ പറയത്തക്ക ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഒന്നും രചിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും മദ്രാസ് സർവകലാശാലയിൽ ചെയ്ത പ്രസംഗങ്ങളെ ചേർത്തു് പുസ്തകരൂപത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു വളരെ വിജ്ഞാനപ്രദമാകുന്നു.

സി. എസ്. ഗോപാലപ്പണിക്കർ ബി. എ.

ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനത്തിൻെറ ഉൽഘാടകന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു അത്യുന്നതസ്ഥാനത്തിനു് അർഹനായ ഈ സരസ

കഥാകൃത്തിനെ അറിയാത്തവരായി ഭാഷാപ്രപഞ്ചത്തിൽ ആരെങ്കിലും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായിരുന്ന കുട്ടനാട്ടിൽ കുഞ്ഞുകൃഷ്ണമേനോൻ നാരായണിക്കുട്ടി മുതലായ നാലു കഥകൾ എഴുതി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചെങ്കിലും അവയ്ക്കു ചെറുകഥകളുടെ ലക്ഷണമൊന്നുമില്ല. അമ്പാടി നാരായണപ്പുതുവാളിന്റെയും, കാരാട്ട് അച്യുതമേനോന്റെയും ശ്രീമാൻ ഒ. എം. യുടെയും സി. എസ്. ഗോപാലപ്പണിക്കരുടെയും കഥകൾക്കു മാത്രമേ ആ ലക്ഷണം കുറച്ചെങ്കിലും കാണ്മാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഇന്നു ഈ ശാഖ പുഷ്കലമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു എങ്കിലും, സി. എസ്. ഗോപാലപ്പണിക്കർ മുതൽപേർ ഈ വിഷയത്തിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഭാഷാസേവനത്തെ ലേശവും വിസ്മരിക്കാവുന്നതല്ല. കഥാരത്നമാലികയിൽ ചേർത്തു കാണുന്ന കഥകളെല്ലാം കല്പനാവൈചിത്ര്യത്തിലും പാത്രസൃഷ്ടി, പരിണാമഗുപ്തി, രസഭാവാദികളുടെ പൌഷ്കല്യം, വർണ്ണനകളുടെ പരിമിതത്വം മുതലായവയിലും പ്രശംസാർഹമായ നിലയിൽ വർത്തിക്കുന്നു. ചെറുകഥാപ്രസ്ഥാനത്തെ അന്യത്ര വിവരിക്കുന്നതാണ്. അതിനാൽ ഇവിടെ ചുരുക്കുന്നു.

സി. എസ്. ഗോപാലപ്പണിക്കരുടെ കഥാകഥനരീതിയും ഭാഷാശൈലിയും ഉത്തമമായിരിക്കുന്നു. ദ്വാരക, മുതല നായാട്ട്, മുതലായ കഥകൾ എത്രപ്രാവശ്യം വായിച്ചാലും നമുക്ക് അവയിൽ വിരക്തി തോന്നുകയില്ല; പിന്നെയും വായിക്കണമെന്നേ തോന്നുകയുള്ളു.

സി. എസ്. ഗോപാലപ്പണിക്കരായിരുന്നു ചിറ്റൂർ ഗ്രന്ഥമഠത്തിന്റെ ഇന്നത്തെ നിലയ്ക്കുള്ള പ്രധാന ഹേതു. ആ മഠത്തിൽ ഇന്നും എഴുത്തച്ഛന്റെ ജന്മദിനം ആഘോഷപൂർവം കൊണ്ടാടി വരുന്നു. 1113-ൽ അദ്ദേഹം പരലോകം പ്രാപിച്ചു.

കാരാട്ട് അച്യുതമേനോൻ.

എറണാകുളത്ത് ചീഫ്കോർട്ടു വക്കീലായിരുന്നു. ഫലിതഭാഷണചതുരനായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനെ ഞാൻ എറണാകുളം

കാളേജിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നകാലത്തു് പലതവണ ചെന്നു കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'അമ്മായി പഞ്ചതന്ത്രം' തുറന്നു നോക്കിപ്പോയാൽ പിന്നെ താഴത്തു വയ്ക്കുന്ന കാര്യം പ്രയാസമാണു്.

'അമ്മായിഅമ്മയെ അരിമേൽവാഴ്ചിട്ടു
നല്ലോരു കല്യാണ നാരായണ!'

എന്നും മറ്റുമുള്ള ഈരടികൾ ഇപ്പോൾ പഴമൊഴിപോലെ ആയിട്ടുണ്ടു്. ഹിതകൽപദ്രുമവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു വിശിഷ്ടകൃതിയാകുന്നു.

താഴമൺ പ്രഭാകരൻതന്ത്രി.

ചെങ്ങന്നൂർ താഴമൺമഠത്തിൽ പ്രഭാകരൻതന്ത്രി ജനിച്ചിട്ടു് ഇപ്പോൾ നൂറ്റുപതിനാറുകൊല്ലമായിരിക്കുന്നു. ഷഷ്ടിപൂർത്തി കഴിഞ്ഞു് അടുത്തകൊല്ലം മരിച്ചുപോയി. അദ്ദേഹം മഹാപണ്ഡിതനും നല്ല മാന്ത്രികനും ആയിരുന്നതിനാൽ കാശി മുതലായ ദിക്കുകളിൽ പോലും മന്ത്രകർമ്മങ്ങൾക്കായി പോയിട്ടു് ഒരുലക്ഷത്തിൽപരം രൂപ സമ്പാദിച്ചിരുന്നതായി അറിയുന്നു. അദ്ദേഹം ഏറ്റുമാനൂർ ക്ഷേത്രത്തിനു സമീപം ഏതാനും വസ്തുക്കൾ വാങ്ങി അവിടെ ഒരു മഠം പണിയിച്ചു താമസിച്ചുവന്നു. പൊതിയിലെ ഒരു ചാക്യാർസ്ത്രീയെയാണു് വിവാഹം കഴിച്ചിരുന്നതു്. അദ്ദേഹം ഹരിനാലയക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യ(ഗദ്യ)വും, അംബികോത്ഭവം ആട്ടക്കഥയും രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അംബികോത്ഭവത്തിന്റെ ആദ്യശ്ലോകത്തിൽ,

ശ്രീമന്നൃത്തപാദ സദ്മാശ്രിതനിഖിലജഗൽ
ക്ഷേമദാനന്ദസാന്ദ്ര
ശ്രീമൽ സച്ചിൽ പ്രകാശായിത മഹിത മനോ-
ജ്ഞാന സമ്പ്രാപ്തകാമഃ.
ആമോദം കേരളസാഹായ്യ നിജവസതി-
വാസ്തുദേവാരിയാനോ
മല്ലാരി സാഹിത്യ രത്നാകരകലശഭവോ/-
നർഗ്ഗളം മംഗളം തേ.

എന്നു തന്റെ ഗുരുവിനെ ഭക്തിപൂർവ്വം സ്മരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒടുവിലത്തെ ശ്ലോകമാണ്,

പ്രഭാകരവിധിസ്ഫുരദ്ഗുരുചിരാദിമസ്യോത്സവം
പ്രതിക്ഷണമഹോത്സവഃ കലിതനന്ദനാഹ്ലാദകഃ
സ്വഭാവഗുണസമ്പദോ മിളിത പാണ്ഡവഃ പൂർണ്ണസത്-
പ്രഭാവ വിഭവഃ ശിവം ദിശതു ഭോഗ്യതാം ഭോഗ്യതഃ.

എന്ന പദ്യത്തിൽ കാണുന്ന 'കലിതനന്ദനാഹ്ലാദകഃ' എന്ന ഭാഗത്തിൽനിന്നു ഗ്രന്ഥം പൂർത്തിയായതു് 1036 ഇടവം രണ്ടാം തീയതി ആണെന്നു ഗ്രഹിക്കാം.

കവിത വളരെ നന്നായിട്ടുണ്ടു്. ഒരു ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം.

ഉദ്യത്കോടി കഠോരഘോരപടലീ
  ദൃപ്യൽപ്രഭാടോപതീ
ജംഭാലാജാലകരാള ജാലമസൃണാ
  ഗാഢമലീമസ ഭാ
ഭ്രാമ്യത് ഖാണ്ഡവ കാനനാന്തരലസൽ
  സത്വപ്രാണ്യാവലീ-
ന്യക്ഷീണപ്രതി സംഘട്ടംഗ ശിഖിനാ-
  ദ്ദാമോപ യുക്തോൽമുഷഃ

പാടി—ചെമ്പട.

പാടീരാഗരു ചൂത ജാതി ബകുളാ
  ശോകാദി സാലാവൃതേ
നാഗേശോപവനേ നഗേശരുചിരേ
  ലീലാ വിഹാരോദരേ
നാനാ ചാതകതോവലീ സ്വനസമേ-
  താമോദ കാമോദയേ
വാമാമാന സമാഹിതേ ഹി മുദിതോ
  ദൈതേയ ജാതോമയഃ,

ഉരഗരസമാനനേ ഉരഗശാവലോചനേ
ഉഗമദവിശേഷമാം നഗസമയോദയരേ. (ഉര)
ഉരഗപതി തക്ഷകൻ മുതവുമതിവിസ്മയം
പരമുപവനോത്സവം പൂകിതു മഹത്തരം. (ഉര)

ഫണിവരപുരാംഗനാഗാന പടിമേളിതം
മണിഖചിതമണ്ഡപം ക്ഷണരുചി വിരാജിതം. (൩൪)

കളശിഖികളാടിടും പുളിനമൊട്ടു ചേർന്നിടും
നളിനചയമേറിടും കളധ്വനി മിളിതം. (൩൫)

വരകളഭഗാമിനി ഉരഗവരയാമിനി
സരസിരുഹ കാമിനി മരുവിടുക നാമിനി. (൩൬)

കേദാരഗൌളം — മുറിയടന്ത.

പടയിൽ തോറ്റൊളിയുന്നൊരുട്ടത്തൊ ഗൃഹം
പൊടിക്കും ഞാനിന്നു കൊടി മുടിക്കില്ലൊട്ടും
പട്ടുപമോമെതിർത്തീടിൽ കുടിമതികളെ പാടലമൊട്ടു
കിടക്കൂട്ടം തവ മോടിവിട്ടുമടങ്ങ വിട്ടകിലോടിയെന്നാലും
വടിവൊട്ടുടനടി കൂട്ടമെൻ ശരക്കൂട്ടകോടികൾക്കൂടികാമ്യകം
ചെട്ടമിട്ടുവരുത്തിടും മുദം പട്ടുപാട്ടുള്ള ചർമ്മനാൽ മുടുക്കാമന്ത്രം.

Printed at the V. V. Press, Quilon

വിജ്ഞാപനം

	രൂ.	ണ.
കേരളഭാഷാസാഹിത്യചരിത്രം 1 മുതൽ 7 വരെ ഭാഗം സെററ് 1-ന്	33	0
അക്ഷരയാത്രതേടി	1	0
അമൃതവല്ലി	2	0
ആശാർശരമണി	1	4
ഉണ്ണുനീലിസന്ദേശം (ശൂരനാട്ട്)	5	0
ശംബരദേവി	2	8
രാമായണം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം (വ്യാഖ്യാനം)	1	0
പ്രാചീനകേരളം	1	0
സുകേശിനി	1	8
കഥാരത്നങ്ങൾ	0	12
ബോസ്കവിഞ്ജരി	1	4
മഹാത്മാഗാന്ധി	1	8
നേതാജി	1	4
ഇന്ത്യയിലെ വീരാംഗനകൾ	2	0
തിരുമുൽക്കാഴ്ച (ശൂരനാട്ട്)	1	4
സഹജൻ	0	12
രാധാമണി 1-ം 2-ം ഭാഗങ്ങൾ	5	0
സാഹിത്യപ്രവേശിക	2	0
അഭിനവനാട്യശാസ്ത്രം	1	0
തിരുവിതാംകൂറിലെ മഹാന്മാർ	1	0
ദേവപൂജ	1	8
രാഷ്ട്രീയകം	1	0
ഇരട്ടകൾ	1	4
രാധാറാണി	1	0
പുഷ്പാഞ്ജലി	1	4
കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരും എഴുത്തച്ഛനും	1	8
രാമാനുജൻ എഴുത്തച്ഛൻ	1	8
സാഹിത്യനിരീക്ഷണം	1	8
കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ	2	0
ത്രിപുര കോൺഗ്രസ്സ് വിജയം	3	0
വിലാസലീല	2	0
യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ	1	0
യശോധര	1	8
അന്തർദ്ദേശീയകർഷകം	1	4
വീരരാഘവാരാധനം	1	0
ചന്ദ്രലേഖ	1	8
അത്ഭുതനിലയത്തിലെ വിശേഷമിറയുന്ന കണ്ണുകൾ	1	4
അവരകലെ	1	8
ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രമർമ്മം 1-ം, 2-ം, 3-ം ഭാഗങ്ങൾ	6	0

അപേക്ഷിക്കേണ്ടും മേൽവിലാസം :-

V.V. Book Depot, Chalai, Trivandrum.

Cover Printed at the Union Press, Tvm.